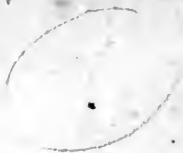

100
Mr. Embleman

Prag II 64 Erste Ausgabe

Titelkuchen 1Hrt.
8 Bl. 500 g. 24 g. Inhalt,
50 Kupfer

ex Libris Thomae Oth. Can.

Adv. 787/40

Finesslin

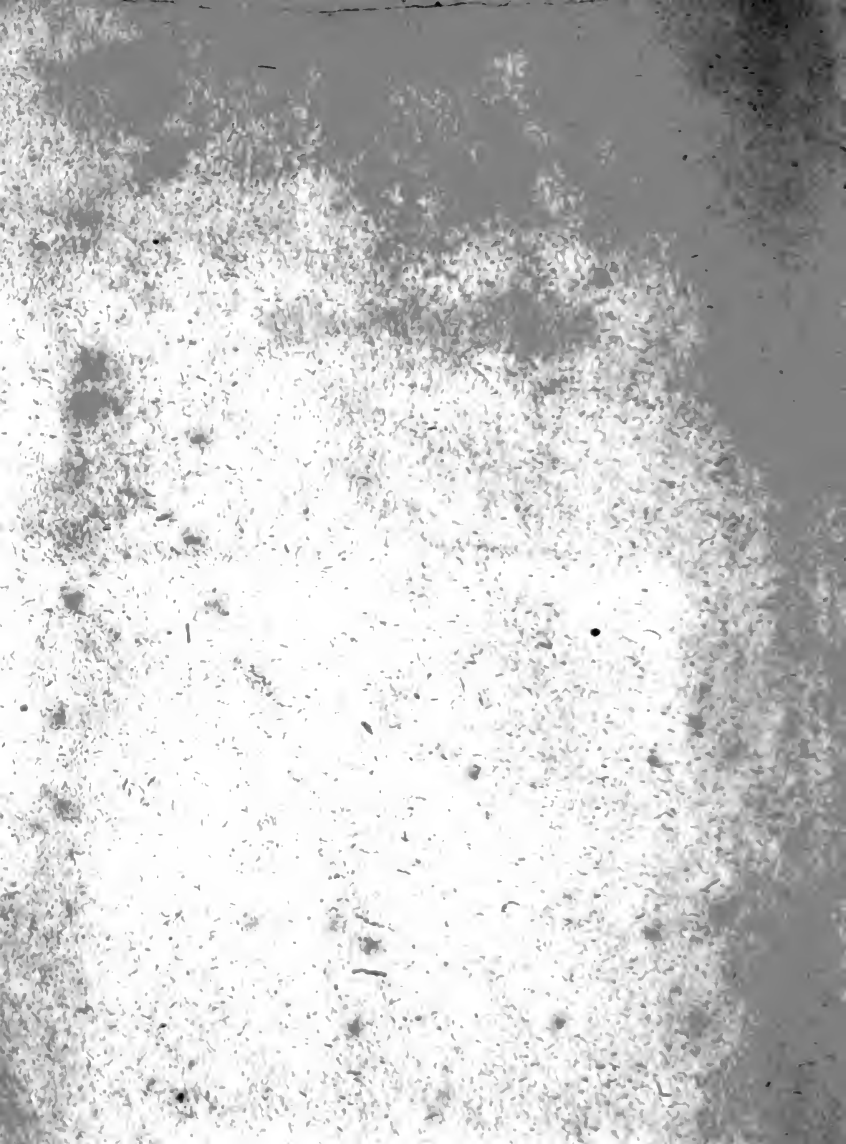
LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF ILLINOIS

Emblems

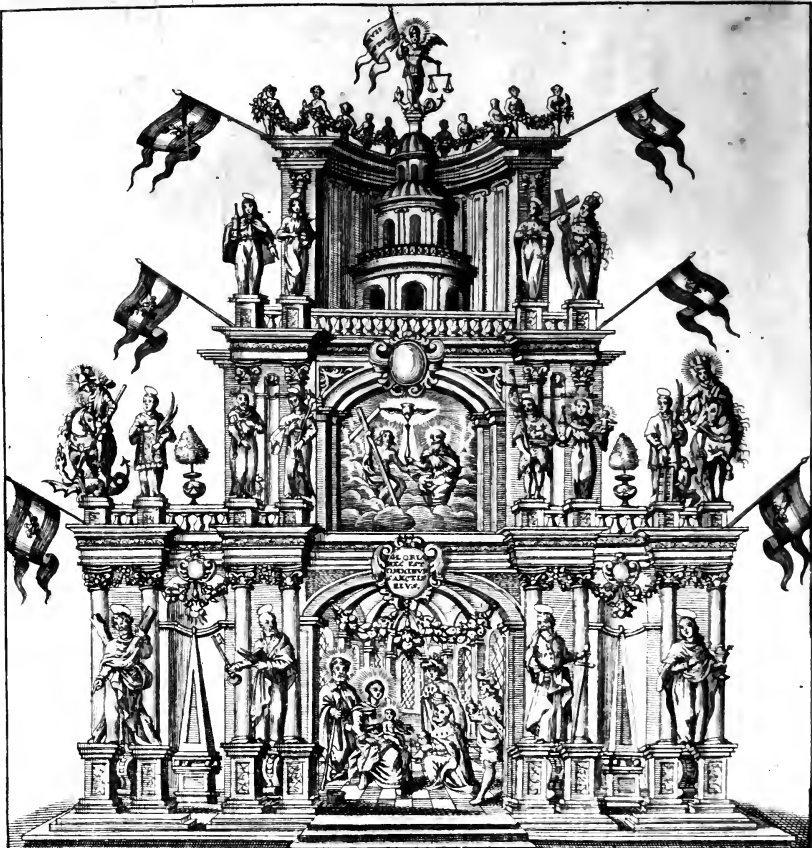
x252.6

F95t

Rare Book & Special
Collections Library

THEATRVM GLORIAE SANCTORVM
 ERÉCTVM A CASIMIRO FIESSLIN CONCIIONATORE
 ORDINIS S. FRANCISCI MINORVM RECOLLECT.
 Prouinciæ Argentinae.

M D C X C I I I I

THEATRUM
GLORIÆ
SANCTORUM

Ereĉtum à Venerando P. Fratre

CASIMIRO FÜESSLIN

Ord. S. Francisci FF. Recollectorum Provinciæ
Argentinae.

Anno Domini M. DC. LXXXVI.

Hoc est

Conciones in Festa occurrentia per annum, ex
facris paginis, SS. Patribus, aliisque probatis Authori-
bus summo studio & labore concinnatae in Usam Verbi DEI
Praconum.

Cum Gratia & Privilegio Sacrae Caesareae Majestatis

Et

Permissu Superiorum.

SULZBACI,

Sumptibus

JOANNIS CHRISTOPHORI LOCHNER

Bibliopolæ.

CLONIA

SANCTO

Sancti & ...

CASIMIRO

Ord. S. ...
Argentino

...

...

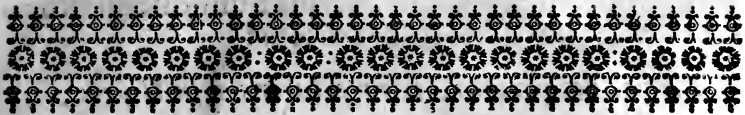
SEBASTIAN

...

...

x.252.6
Fast

Reverendissime & Eminentissime

ELECTOR:

Clementissime

PRINCEPS.

Eriò quidem injunxeram **LIBELLO** præfenti, ut à præli fardibus dealbatus, quamprimùm absque ambage sacram peteret **SEDEM** Moguntinam, demissoque poplite venerabundus **Celsissimo** se se sifteret **Principi LOTHARIO** : & ut ad iter

promptiorem redderem , verbis Sulmonensis Poetae blandè sum adhortatus dicens:

*Parve, nec invideo, sine me Liber ibis in Urbem ;
Heu mihi quod Domino non licet ire tuo.*

Sed contra spem resistere, imò recalcitrare est ausus inobediens Partus : Causam dicere jussus inobedientiae hujus, **TIMOREM** Reverentiâ mixtum allegavit, quem non tam formidandi Gentilitii Leones, ad sacrum Limen excubantes, sed **LOTHARII** potius Majestate plena facies incuteret : Susplicere enim se in eo Cellissimum S. R. I. Principem, Cruce & Gladio metuendum : Cernere se in eo Reverendissimum Episcopum Bambergensem **PALLIO MITRAQUE** Privilegiatâ Venerandum : Intueri se in Eo Archi-Episcopum Sacrae Moguntinae Sedis Metropolitanam : Contemplari se denique in Eo S. R. I. Eminentissimum Electorem ac per Germaniam Archi-Cancellarium ob rara Virtutum Decora toto Imperio nominatum : Hæc Timorem ingerere, hæc gressum retardare.

Bene est, dicebam, si ergo meticulose Lepus trepidas adire **LOTHARIUM**, resumpto animo ne verearis accedere **FRANCISCUM** : Quantum enim Majestatis est in Lothario, tantum Comitatus & Clementiae residet in **FRANCISCO** : Leones quidem Gentilitii circumstant **LOTHARIUM**, at **AGNELLUS** Mansuetus **FRANCISCI** est inseparabi-

parabilis Comes, nemini aditum ad sacrata Limi-
na interdicens.

Age ergo, & hoc Tempore, quo felicia renas-
centis Anni auspicia celebrat Orbis, gratulantium
te immisce Turbæ, Sacróque Limini demissè priùs
libato osculo, Reverendissimo ac Eminentissimo
LOTHARIO FRANCISCO Te siste, ac voce
stentoreâ Clementissimo Principi vove, & accla-
ma, **ANNOS NESTOREOS; REGIMEN FE-
LIX; VALETUDINEM INCONCUSSAM;** si-
mulque in Tesseram centenarum tuarum Obliga-
tionum pro exili Strena & Xenio Celsitudini suæ
demisso in terram poplite offer, dica; & consecra
THEATRUM GLORIÆ SANCTORUM, non
variegatis Scenarum coloribus superbiens, sed ru-
di simpliciq̃ue penicillo in tenebris à paupere Ar-
chitecto adumbratum, radiis tamen gloriosis mox
ubi ad Celsissimas manus admissum fuerit, illu-
strandum: Nulli enim melius Theatrum Gloriæ
Sanctorum dedicatur, quàm quem Supremum
Numen, providentiâ admirabili, in Theatro Gloriæ
hujus Mundi collocavit.

Dignare igitur, Reverendissime, Celsissime &
Eminentissime Princeps, ac Sereno Oculo respice
Theatrum hoc Gloriæ Sanctorum, quot enim Cœ-
lites id exornant, tot habebis Oratores & Advoca-
tos apud Altissimum pro Te & Tuis interceden-
tes.

Vive interim D E O & Populo; Zelator Gloriam divinam, Gregi tuo Tutela & Praesidium, Patriae Spes & Firmamentum, Imperii Decus ac Luminare, donec post longa Annorum Curricula, Meritis plenum ac glorioso senio confectum, Superi Te ex Theatro Gloriam Humanam transferant ad THEATRUM GLORIAE SANCTORUM, ubi aeternum cum omnibus Sanctis lateris & triumphes. Ita precatur & vovet

*Reverendissimae & Eminentissimae Celsitudinis
vestrae*

Ad Pedes & PEDUM prostratus

F. CASIMIRUS FUESSLIN,
Ord. S. Francisci Provinciae Argentinae.

FACUL-

FACULTAS

Admòdum Reverendi

P. MINISTRI PROVINCIALIS.

EGo F. Demetrius Widman Ordin. FF. Min. Recol-
leſt. Leſtor Jubilatus : p. t. Provinciæ Argentinensis
Minister Provincialis, hiſce facultatem, quantum
in me eſt, concedo, ut Theatrum Gloriæ Sanctorum
à Ven. P. F. Caſimiro Füeſſlin Provinciæ noſtræ Concio-
natore erectum, ac à Theologis ad id deputatis lectum, &
approbatum prælo dari poſſit : in cujus fidem has Officii mei
Sigillo munitas dedi in Conventu noſtro Auſtano die 27
Junii 1695.

(L. S.)

F. Demetrius

Qui ſupra.

PRIVILEGIUM CÆSAREUM.

Cum Sac. Cæsareæ Majestatis Privilegio cautum sit omnibus
& singulis Typographis & Bibliopolis, ne libros à nostri
Ordinis Patribus editos, vel impostero edendos impri-
mant, recudant, aut alibi recusos intra S. R. Imperii,
Regnorumque ac Ditionum hæreditariarum Domûs Austriacæ fines
adducant, vendant vel distrabant absque assensu & facultate di-
ctorum Patrum sub gravissima multa &c. Hinc Ego F. Demetrius
Widman Ord. FF. Min. Recoll. Provinc. Argent. Lector Jubilatus,
& ac Minister Provincialis, Joanni Christophoro Lochner, Civi
& Bibliopole Norimbergensi in impressione libri, cui Titulus
Theatrum Gloriæ SS. à Venerand. P. F. Cajetano Fablin con-
scripti, per præsentem facultatem concedo utendi dicto Privilegio:
in quorum fidem has meâ manu subscriptas, & Officii sigillo mû-
nitas dedi in Conventu nostro Augustano die 27. Junii 1695.

L.S.

F. Demetrius

Qui supra.

APPRO.

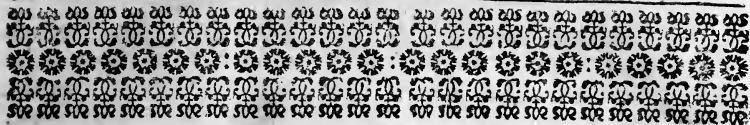
APPROBATIO THEOLOGORUM.

Theatrum Gloriæ Sanctorum à Ven. P. Casimiro Füeslitt
Concionatore Ordinis Fratrum Minorum Recollectorum
Provinciae Argentinæ mysticè erectum, Symbolis sele-
ctioribus eruditè illustratum, nec non Sacrae Scripturae
testimoniis, & SS. PP. Sententiis solide roboratum, accura-
tius perspexi, nihilque sanis moribus, aut Fidei Orthodoxae
contrarium reperi: Proin ad utilitatem publicam publicæ
Luci exponatur. Ita censeo ex Conventu nostro D. Virg. mi-
raculosæ propè Dettelbacum 24. Martii Anno 1695.

F. LUCHESIUS MANGOLD,
ejusdem Ordinis ac Provinciae
SS. Theologiae Lector Jubilatus
in præfato Conventu Cas-
sum Professor.

DE voluntate Superiorum attentè & studiosè inspexi
& perlustravi Theatrum Gloriæ Sanctorum à Ven.
P. Casimiro Füeslin Concionatore Ord. S. Francisci
FF. Minorum Recolletorum Provinciae Argentine ere-
ctum, nec solùm non inveni ab Authore in sua erectione
contra Regulas morales quidquam aberratum, sed totum
in nostra S. Fide, & moribus Christianis fundatum, Con-
ceptibus Scripturæ & SS. PP. Authoritatibus firmatum,
ac efficacissimis (ad emendandos mores) eruditionibus ela-
boratum: Hinc ad communem tum populorum utilitatem,
tum ad Honorem & Gloriam DEI ejusq; Sanctorum in pub-
licam Lucem deduci, ac omnium oculis spectandum exhibe-
ri poterit. Ita censeo in Conventu nostro Dettelbacensi die
23, Martii 1695.

F. APOLLINARIS KAPP
Ejusdem Ord. & Provinciæ in præfato
Conventu SS. Theologiæ Lector
Ordinarius.

CENSURA ORDINARII.

Infra scriptus perlegi *Theatrum Glorix Sanctorum* à Re-
verendo P. Casmiro Füeslin Concionatore Ordin. FF.
Min. Recollet. Provinciae Argentinae concinnatum, &
cùm nihil ibidem, quod bonis moribus, aut Orthodoxae
fidei contravietur, sed omnia magno studio & industriâ
pro bono publico, praesertim Concionatorum, diligenter
elaborata invenerim, idè illud praelo omninò dignum cen-
seo. Bambergæ 18. Junii 1695.

JOANNES ERNESTUS SCHUBERT,
SS Theologiae Doctor, Protono-
tarius Apostolicus, ad S. Jacobum Deca-
nus, & per Dioecesin Bambergensem in
Spiritualibus Vicarius Generalis.

Conciones Venerandi P. Casimiri Füeslin, Concionatoris Ordinis S. Francisc. FF. Min. Recollect. Provinciæ Argentinæ, sub Titulo Theatrum Gloriæ Sanctorum, vidi & accuratè legi, & quia nihil Fidei Orthodoxæ, Sacræ Romanæ Ecclesiæ Dogmatibus, aut bonis moribus inveni contrarium, quin potius magnum non sub scenis mutis, sed mystico vivacibus reperi stimulum, quò Fideles ad omnis generis non minus Virtutum quàm Scientiarum Opera inducantur, idcirco illas Luce & Prælo dignas censeo. Bambergæ 18. Junii Anno 1695,

JOANNES HELVICUS WALTHER

SS. Theologiæ Doctor, Protonotarius Apostol. insignis Ecclesiæ Colleg. ad S. Stephanum Decanus & Consiliarius Ecclesiasticus,

INDEX CONCIONUM

HOC

OPERE CONTENTA- RUM.

Kalendis Januarii.	Somnium admirandum.
In Epiphania Domini.	Prognosticon Sacrum.
In Festo St. Sebastiani	Martyrum Maximus.
Martyr.	
In Festo Purificationis.	Processio Luminum.
In Festo St. Matthiæ A-	Ætna æternum ardens.
post.	
In Festo St. Chunegun-	Sine sanguine Martyr.
dis V.	
In Festo SS. Josephi.	Admirandus Orbis Phœ-
	nix.

)()()

In

In Festo Annuntiationis B. V.	Legatio Triplex.
In Festo S. Georgii M.	Draco Venenatus.
In Festo SS. Apost. Phi- lippi & Jacobi.	Phlebotomia Sacra.
In Festo Inventionis S. Crucis.	Comitia Arborum.
In Festo St. Antonii de Padua.	Petrus Secundus.
In Festo St. Joan. Bapti- stæ.	Miraculum Triplex.
In Festo SS. Apost. Petri & Pauli.	Luminaria Magna.
In Festo Visitat. B. M. V.	Refugium Peccatorum.
In Festo S. Henrici Impe- rat.	Mirabilia Mundi.
In Festo S. Magdalenæ.	Arcus Cœlestis.
In Festo S. Jacobi Apo- stol.	Baculus Gloriosus.
Festum S. Matris Annæ.	Uranoscopus Sacer.
In Festo Portiunculæ.	Dies Secunda.
In Festo St. Laurentii M.	Lenimen Dolorum.
In Festo S. Claræ V.	Signum Magnum in Cœ- lo.
In Festo Assumpt. B. M. Virg.	Certamen Cœli & Ter- ræ.

In Festo St. Bartholom. Apost.	Tympanum Lugentium.
In Festo Nativitatis B. M. V.	Dies boni Nuntii.
In Festo Sacrorum Stigmatum.	Annulus DEI Obsignatorius.
In Festo St. Matthæi Apost.	Camelus per foramen Acus transiens.
In Festo S. Othonis Ep.	Otho Magnus.
In Festo St. Michaëlis.	Amicus Optimus.
In Festo Angel. Custod.	Custodia Nobilis.
In Festo S. P. Francisci.	Novus Stylita.
In Festo Apost. Simonis & Judæ.	Judices Terræ.
In Festo omnium Sanctorum.	Jerusalem Cœlestis.
In Commemoratione Fidelium Defunctorum.	Legatus de profundis.
In Festo S. Martini Ep.	Festum Pallii.
In Festo Præsentationis B. M. V.	Donum Rarum, Charum, Præclarum.
In Festo St. Catharinæ V. & M.	Paralela Sacra.
In Festo St. Andr. Apost.	Idioma Peregrinum.
In Festo S. Nicolai Episcopi.	Alapa Sacra.
In Festo Immaculate Conceptionis B. V. M.	Liber sine macula.

In Festo S. Thomæ Apost.	Incredulitas Sancta.
Festum Nativitatis Domini.	Concionator Tacens.
In Festo S. Stephani Protomartyris.	Echo Christi Crucifixi.
In Festo S. Joan. Apost.	Aquila Privilegiata.
In Festo SS. Innocentium.	Monstrum Triforme.
Festum Ascensionis Domini.	Dies Domini.
Festum Pentecostes.	Ventorum Pugna.
In Festo SS. Trinitatis.	Homagium Vasallorum.
In Festo Corporis Christi.	Bolus optimus & sumptuosissimus.
In Festo Dedicationis.	Domus DEI.
In Parasceve Domini.	Testamentum Jesu Christi.

Ad

AMICUM LECTOREM.

AMice Lector! non est quod à te petam aliud, quàm ut mihi condoleas, & lamenta Libri hujus benignè audias; verba ejus ita sonant, Misere mini mei saltem vos Amici mei, quia manus Typographi malè posuit me. Errores faciliè corriges, si errata ad finem libri annotata aspexeris. Vale.

KALENDIS JANUARI.

Audite Somnium meum, quod vidi, Gen. 37.

Stupescendum ac vix
credendum somnium fu-
it, quod se vidisse testa-
tur Poetarum nostri tem-
poris Phoenix, Jacobus

Balde lib. 7. Silvarum, Ode 15. ita
canens:

*Dum vivo, dum tento Lyram, dum
carmina dico,*

Non tale vidi Somnium:

*Ex Istro surgebat Equus, quem lumi-
ne cassum,*

Lupus trahabat ambulans;

*In pedibus Sonipes oculos alatus ha-
bebat,*

Et tauriformes ungulas:

*In sedi raptusq; diu per inane volatu,
Ignota veni littora &c.*

Quod Poetæ huic Historiam Boi-
ca scripturo accidit, idem mihi Stre-
nis & Xenii sacris inveniendis inten-
to, elapsâ nuperâ nocte evenit. Fa-
teor, dum vivo, dum verba sero, dum
pulpita scando, non tale vidi somni-
um; nec enim septem obesi Pharao-
nis Boves, (a) à totidem macilentis
absumpti; nec undecim stellæ ac
manipuli Josephum adorantes; nec
ominosa Nabucodonosoris Arbor, ita
intricata germinavit mysteria, uti
somnia meum. *Audite Somnium
meum, quod vidi.*

Nox erat, & dulci claudebam Lu-
mina somno; cùm subito obstupui,
steteruntque comæ, trepidosque per
artus cucurrit pavor: stabat enim
juxta stratum meum quidam, cujus
vultum non agnoscebam: Barba erat
illi ad pedes usque pendula, velut nix
candida, facies gravis & verenda: ad
scapulas binæ volabant alæ; dextrâ
tenebat falcem, in capite vitrea stabat
clepsydra, ponè latus alatus hinnie-
bat sonipes, sessorem operiensuum:
Insedimus ambo, diuque per inane
vagati, tandem ad aulam constitimus
regiam.

*Regio grandis erat, sublimibus alta
columnis,*

(a) *Genes, c. 41.*

*Clara micante auro, flammisque im-
tante pyropo.*

Stabat in medio aulae hujus Mensa
prægrandis, quam gemmis auroque
superbus vestiebat tapes: bis quater-
ni interim prodiere Genii, totidem
evolutis patinâ mensam onerantes:
Siderato adstantiam similibus, quid no-
sturnæ hæ portenderent imagines
nescius, cùm repente ex stantis ibi-
dem Bifrontis Jani statua vox auribus
meis allabitur; En strenas, en mune-
ra, en anxie quæsitæ xenia; surge,
tolle, divide.

Examînasset me propè vox hæc
peregriua, nisi leniter præhensum
antiquus ille dierum bono jussisset
esse animo: Mentem proinde jussu
ipsius accedo, ac manu subtimidâ pri-
mam Lancem detego, & ecce!

Speculum terribissimum invenio, au-
ro & gemmis affabrè inclusum; at
(quod me plurimum terrebatur) ex pal-
lido ebore sculptis mortuorum calva-
riis undique coronatum: hærebam
diu dubius, cui metuendum hoc spe-
culum pro Xenio consecraren, cùm
ad me conversus Senecio Ductor
meus ait; Age Munus hoc regium,
Regis Numæ Pompilii quondam Spe-
culum, in aula suspende Regum ac
Principum, ut sese in eo contemplan-
tur atq; considerent, utrum non sint
sicut & cæteri hominum, cinis, pul-
vis & nihilum: crede mihi majores
vires exeret hoc speculum, quàm
olim Scutum Persei, Gorgonum &
Medusæ capite metuendum: ad spe-
culum

culum enim istud, mox aureas suas pennas demittent superbi pavones; ad speculum istud fastum deponent ob divitias elati Eucliones; ad speculum istud, demisit de se sentient ob scientiam inflati Platonēs; ad speculum istud lapidis instar obriescunt ob formæ pulchritudinem superbæ Veneres & Junones: nam superbæ edomandæ potentius remedium secundum Capadociæ Præfulem Basilium non invenitur, (a) quàm viva mortis meditatio, hæc enim contra omne peccatum est amuletum: sicut enim anchora navem retinet, ait S. Antonius Paduanus, (b) ne in saxis se frangat, sic mortis memoria vitam nostram retinet, ne in peccata ruat.

Sapienter proinde B. Ephrem Syrus Speculum hoc ad frangendam superbiam mortalibus offert, dicens: (c) *Inclinate vos ad sepulbra permixtos ossium acervos, craniaque carnibus exuta cernite; & hæc considerantes, vos ipsos in illis velut in speculo quodam contemplamini: Subsudet tumor, evanescet fastus, tumentes denique suos fluctus ambitio hic franget & allidet.*

Lancem secundam totam auream ubi detexi, plus obstupui, nil enim inerant, quàm oblongæ binæ Aures Asinæ. Dubitabam diu, num fortè hæc aures stetissent in capite Asinæ Balaam; an forsitan reliquæ forent Asinæ illius, quæ Christum in stabulo adoravit, aut alterius, quæ Salvato-

rem in die Palmarum Hierosolymam vexit: sed Corona regia in lance artificiosè sculpta, dubium omne resolvit, ac Aures Midæ Regis Phrygiæ esse declaravit: de hoc enim Rege memorant Poëtæ, adeo eum felicem fuisse, ut à Bacho, (quem lauto hospitio exceperat) optio ei sit data, quidvis petendi & impetrandi: petiit Midas, ut quidquid contingeret, mox in aurum verteretur; annuit Bachus, at cum stolidus Rex sentiret & cibos & potum in aurum verti, facti pœnitens ne fame periret, Bacho iterum suppliciter factus, rogavit, ut concessum donum auferret, & gratiose hoc malo sese liberaret: impetravit iterum quod voluit; at in pœnam stultæ electionis ei postmodum ab Apolline Asinæ Aures sunt appenæ.

Aures hæc Asinæ, dicebat Seneca meus, neminem magis, quàm avaros Eucliones decent, his ergo illæ donandæ sunt & appendendæ. Stolidi utique habent capita aurei hi Asini, qui in hoc toti sunt & deludant, ut aurum & argentum coacervent; divitias & opes transitorias corrādant; cœli ac æternorum bonorum toti inmemores; non attendentes monitum illud Christi: *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiarur.* (d)

Optimè de his Midæ Sociis ait Ambrosius: (e) *Divites quidem sunt, sed pœnam pauperum patiuntur: jejuna-*

A 2

pu-

(a) Basiliius Hom. 11. in Genes. (b) Ant. Pad. Serm. in Dom. 16 post Trin. Item Dom. 4. Epiph. (c) Ephrem Serm. de Vita Spirituali. (d) Matth. c. 16. (e) Ambr. Lib. de Cain & Abel.

pauperes, quia ad manus quod edant, non habent; in abundantia auri avari famem patiuntur, quia quod habent, præ avaritia attingere non audent: malè vestiuntur pauperes, divitum vestes corrumpunt & absumunt tinea: dormiunt pauperes securè, dormire divites non sinunt curæ, nam teste Innocentio tertio Papâ, (a) *divitis mentem assiduo labor in acquirendo, timor in possidendo, dolor in amittendo fatigat & affigit*; dies laboriosi ducuntur, & noctes expenduntur infomnes: Vix de terra aurum eruunt, & mox iterum id sub terra abscondunt, unde exclamat Augustinus: (b) *Quæ est ista rogo animarum insania, acquirere aurum, & perdere cælum!*

Auribus asininis sunt ergo tales digni, attestante S. Cypriano, (c) dum miseri non intelligunt speciosa sibi esse supplicia, auro velut mancipia se illigatos teneri.

Lancem tertiam detegere non erat opus; ex Crystallo enim erat, rota quanta pellucida.

Inerat Scutellæ huic Piscis rosis circumdatus, cui opticus tubus adiacebat: rogabam Senem meum, cui obsecro ferculum hoc esset destinatum, quid opticus tubus sibi velit? Responsum mihi, ad Amasios & Procos, quos impurus ardor stimulat, Xenium hoc spectare, donum omnino accommodatissimum. Symbolum enim Cupidinis est Rosa & Piscis; (d)

Piscis silentium denotat, Rosa spinis scatet: Ex symbolo hoc amentes hi amantes firmiter credunt amores suos furtivos non facillè detegendos aut propalandos, sed muti instar Piscis æternum silentium observandum; sed falluntur splendide: in scutella enim diaphana, nequeunt abscondi scelera, produntur eminus; & uti Rosæ & Piscibus pungentes adhærent spinæ & aculei, ita & amorem à pede comitatur luctus & dolor, acutisque mentem lancinant puncturis; unde Boëtius l. 3. de consol. canit:

*Habet hoc omnis voluptas,
Stimulis agit furentes,
Apiumq; par volantisim
Ubi grata mella sudit,
Fugit & nimis tenaci
Fertit ita corda morsu.*

Monstrat hoc abundè vel ipsa imago Cupidinis.

Cæcus pingitur Cupido; quia pericula & laqueos non cernit, ignorans quod ad vincula stultus trahatur; (e) hoc apertè testatur D. Ambrosius l. de Abraham c. 6. dicens: *Cæca est omnis libido, & quod est ante se, non videt*, sibi ipsi oculos eruit, & destituta lumine mentis, in foveam iniquitatis agitur præceps; addit Clemens Alexandrinus lib. 6 in Joan c. 21.

Alatus est amor, quia momento avolat; nam secundum Perrum Cellensem, (f) *Currit, fluit, labitur, evanescit.*

Pha-

(a) *Innoc. Papa c. 14. de contemptu mundi.* (b) *August. lib. de doctrina Christ. Serm. 25. de Verb. Dei.* (c) *D. Cyprianus lib. 2. ep. 2. ad Donat.* (d) *Camerarius in Symb. Alciatus.* (e) *Proverb. 7.* (f) *Petr. Cellens. Lib. 5. Epist. 13.*

Pharetratus est Cupido, quia Cor
 fauciat; facem manugerit, quia in-
 cendia & flammam spargit:

Nudus est denique, quia occultari
 nequit: Hinc tubo optico opus ha-
 bent insipientes hi amatores, ut vi-
 deant à longè, quo amores improbi
 eos deducant. Utinam utinam sa-
 perent ac novissima providerent;
 utinam tubo hoc imminemem sibi
 ruinam prospicerent, pericula, qui-
 bus undique cinguntur, cernerent,
 confusionem ac infamiam orituram
 perpenderent, rixas, duella, tragicas
 cædes; miserandas & repentinas ne-
 ces, probrosam mortem, ignes de-
 mum æternos secuturos præmedita-
 rentur; non ita cæco impetu in amo-
 res ruerent illicitos. Tubus ergo
 opticus amentibus his Xenium esto.

Ad Scutellam quartam totis artu-
 bus cohorrui: vix enim lancem le-
 vaveram, cum grandi strepitu ac scin-
 tillantibus oculis feralis evolavit Bu-
 bolucis impatiens; nec aliud in scu-
 tella reliquum remansit, quam lan-
 guinolenti aliquot oculi, velut re-
 centi lanienâ, ex humano capite ex-
 puncti: Mysterium mox penetravi,
 ac ad Invidos spectare hanc lancem
 animadverti. Feralis enim noctua
 proprium Invidorum est Symbolum:
 Sicut enim hæc Lucem ac Solem non
 patitur, ita & hi splendorem felicitatis
 Proximorum non tolerant, sed oc-
 cultè dentibus strident, indignantur
 ac contabescunt: Hinc rectè Cyril-

lus de oculo Invidi ait: (a) *Maledi-
 ctus sit oculus lividi, qui turbatur in lumi-
 ne, & in tenebris delectatur*, qui cum
 noctua vitalem lucem non patitur,
 sed in caligine illustratur; cui gau-
 dium luctus, lux nebula, cui adver-
 sitas proximi prospera, ac prosperitas
 ejus adversa.

O horrendum, pestiferum ac per-
 versum malum! O quisquis es, mo-
 net te Bernardus, (b) *qui saluti invi-
 des alienæ, parcito vel tuæ*, noli oppidè
 ita desperare, ut imiteris lividum illum,
 de quo Polyænthea refert, missum ali-
 quando à Jove Apollinem, ad ex-
 plorandos sensus & voluntates ho-
 minum:

Primi, in quos Apollo incidit, erant
 Avarus & Invidus, quibus is collo-
 cutus copiam fecit petendi quid vel-
 lent, impetraturos omnia, at eâ lege,
 ut quod unus peteret pro se, alter ac-
 ciperet in duplo: Avarus primus erat,
 sed induci non poterat, ut quidquam
 peteret, ne forsan alteri duplum acce-
 deret: at Invidus mox perfrictim pe-
 titiit, unum sibi erui oculum, ut avarus
 ambos perderet.

An non benè Augustinus dixit: (c)
*Invidia de aliena pœna querit sibi medi-
 camentum, & de salute acquirit grande
 tormentum.*

Adeste ergo Filii Belial, noctuæ in-
 felices, quorum unica consolatio est
 aliorum infelicitas & ruina; quorum
 lucrûm totum consistit in aliorum
 damnis & jacturis; quorum vultus

A 3

non

(a) *Cyrius l. 2. Apolog. mor. c. 29.* (b) *Bern. Epist. 7. ad Adam. Monach.*
 (c) *August. Serm. 83. de Temp. citatus à Exensfelder hist. 134.*

non serenantur, nisi per gemitus & lacrimas proximi; quorum dolor non tollitur, nisi per tormenta æmuli; adeste, & vobiscum sumite sanguine livido stagnantes hos oculos, ac Mantuani Poëtæ versus de livore subscribite;

*Livor tabificum malis venenum
Intactis vorat ossibus medullas;
Testatur gemitu graves dolores,
Suspirat, fremit, incutitq; dentes:
Pallor terribilis genas colorat,
Infelix macies renudat ossa;
Non lux, non cibus est suavis illi,
Non somnum capit aut quiescit un-*

quam,

*Torquet viscera carnifex cruentus,
Vivit pectore sub dolente vulnus.
Quod Chironia nec manus levaret,
Nec Phœbus, sobolèus chara Phœbi.*

Quintam Lancem totam replebant virides locustæ, cum binis conchis marinis aquâ & silvestri melle repletis.

Ferculum hoc, ajebat Senex meus, repositum est Epulonibus illis, quorum deus venter, ac gloria in confusione; qui die noctuque edunt, ludunt, bibunt, vorant, vomunt ac eructant; Admonent Lurcones istos hæc Locustæ sobrietatis, abstinentiæ & jejunii, quo maximus inter natos mulierum Joannes in Eremitis præluxit; cujus cibus unicus erant locustæ & mel silvestre; cujus latex, aqua ex Jordane hausta & ad mensuram modicè sumpta; Melius foret his Epulonibus modò cum Joanne locustis hinc velci, quàm ibi aliquando vi-

peris, lacertis ac bufonibus faginari: satius esset fontanâ sitim restringere, quàm aliquando felle draconum & absinthio potari, pice & sulphure inebriari; pro brevi delitiosa merenda, interminabilem miseriarum cœnam mercari; pro guttula mellis, in exhaustum mare fellis permutare: opipara quidem prandia cum divite Epulone hi sumunt, at maledictam Cœnam apud Inferos æternùm cum ipso non digerent; celebrantur quidem nunc læta Bachanalia; at æterna, ac durissima eos expectat Quadragesima.

Scutella sexta maculosâ pelle tigridis tegebatur, nec aliud nisi tres pugillares una cum spongia intus occultabantur.

Divinabam diu, quid Pugillares hi sibi vellent, ad quosve spectarent; num forsitan ex iis essent, de quibus Scriptura meminit, dum Zachariam Patrem Joannis petiisse pugillarem, ac in eo nomen filii descripsisse memorat: Sed pellis Tigridis discrepans à pilis Camelorum, quibus vestitus erat Joannes, aliud innuebat.

Occurrerunt tandem animo meo fatales duo Pugillares post necem sanguinolentæ Tigridis Caligulæ inventi; quorum primo, nomen erat Pugio, alteri Gladius; in quibus nomina eorum consignata erant, quos vel clam perimere, vel palam neci dare decreverat barbarus Tyrannus.

Rectè divinasti, respondit Senecio meus; cruentas enim & vindicativas has belluas, quæ Tigridum instar hostium

hostium suorum sitiunt sanguinem, & carnis eorum faginantur; qui ad gemitus & suspiria supplicum surdi, ad prostratorum lacrimas inexorabiles, ad condonandas injurias, saxo & marmore duriores existunt; non alia pellis decet, quàm rabidæ & vesanæ Tigridis, utpote cujus naturam & ferociam imitantur.

Spongiâ hæc Tigrides pro Xenio opus habent, ut injurias & pertinax odium, ungue adamantino in pugillaribus suis scriptum generosè deleant, & exemplo Ludovici XII. Regis Galliæ ad nomina persecutorum & inimicorum suorum crucem appingentes dicant: Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt: de hoc enim Rege scribitur, quod cum regno pulsus, ac gravia quæque à primoribus aulæ ministris esset perpellus; rebellionem sopitâ ad primum ingressum regni, omnium aulicorum nomina in suis descripsit pugillaribus, & ad marginem quorundam, qui primarii incentores ferebantur, crucem sat magnam apposuerit; quo comperto, cum aulici plerique vitæ suæ metuentes fugâ sibi contulissent, Rex intellectâ fugâ subsistit, ac dixit: Pessimè hallucinatos esse hos Ministros, utpote nescientes differentiam inter alphabetum Mundi & Christi: ad hoc enim à se cruce signata nomina eorum, quod oblitus præteritorum pro malo bonum reddere, ac primariis in regno officiis eos donare in animo

statuisset; redirent proinde alacres, & oblatâ gratiâ fruerentur. Vox tanto Rege digna; factum cunctis vindicativis imitandum.

Lanx septima ex indica testudine torno scitè elaboratâ, inclusam tenebat vitream clepsydram, persimilem illi, quam Senex meus in capite gestabat: circa hanc formicarum intergrum agmen sursum & deorsum discurrebat, totum negotiosum & labori intentum: Xenium & munus opportunum illis, qui ludis toti dediti, otio torpent & marcescunt, à formicis merito in ruborem dandi; nam Chrysof. homo teste, (a) *formicis deterior est Vir piger, deses, & otio torpens*; unde merito Salomon tales ad formicas remittit: (b) *Vade ad formicam ô piger, & considera vias ejus, & disce sapientiam.*

Clepsydra lanci inclusa admonet hos, ut majorem rationem pretiosi & irreparabilis temporis habeant, à quo tota felix aut infelix pendet æternitas: singula momenta sollicitâ curâ metiantur, nec ita temerè & prodigè insumant, ut merito lamentetur Bernardus: (c) *Transseunt dies salutis, & nemo recogitat; nil pretiosius tempore, & heu hodiè nil vilius invenitur*; quin & ipse Ethnicus Seneca id ipsum impropert, dicens: (d) *Magna vitæ pars elabitur malè agentibus, major nihil agentibus, maxima aliud agentibus; quem mihi dabis, qui aliquod pretium tempori ponat? qui diem æstimet?*

Et:

(a) Chrysof. in Psalm. 48. (b) Proverb. cap. 6. (c) Bern. Sermone ad Scholares. (d) Seneca Epist. 1. ad Lucilium.

Et revera negare non possumus, magna enim pars temporis labitur inter mensas & jucundos calices, major perit inter confabulationes, lusus, jocos, & aleas: maximam partem consecramus somno & otio, nullius rei minùs memores quàm temporis.

Ex horis 8760. quas annus numerat, minima momenta cedunt numini; & utinam hæc cederent! audiant hi prodigi dilapidatores temporis, quid supra cit. Bernard. Serm. ad Scholares dicat: *Nemo vestrum parvi aestimet tempus, quod in verbis consumitur otiosis; & dicat, fabulemur, donec hora prætereat: heu donec prætereat hora, quam tibi ad agendam pœnitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad promerendam gloriam miseratio conditoris indulget, & hanc, ô miser, vis, ut prætereat, O si horam unicam aut momentum revocare & mercari possent damnati, quid non darent, quid non agerent, quas cruces & tormenta non subirent? Sed actum est, clausa est janua, venit nox, in qua nemo amplius operari potest: pensent hæc & ruminent ii, quorum dies hæctenus præterierunt velociores cursore, fugerunt & non viderunt bonum: Oculos in Clepsydram hanc omni momento conjiciant, & dum tempus habent, operentur bonum. (a)*

Pensent hoc & contremiscant, qui diem in noctem verterunt, de die dormientes, de nocte ludos & choreas

agentes, otiosi perversos temporum; quorum oculi vix aut rarò auroram vel orientem Solem conspexere; meritò his occinendum illud Catulli, vobis cum semel occideret vis lux, nox est perpetuò una dormienda; sed eheu nox longa, nox atra, inter ignes & incendia æternùm duratura.

Ultima demum Scutella ductilem continebat Tubam cum duro silice. Videbatur mihi hæc tuba una esse ex illis, quorum clangore sub Josue, Muri corruerunt Jericho; sed imago pœnitentis Hieronymi lapidi impressa docuit me aliud: præsentari nimirum hæc Tubâ, Tubam illam tremendam, de qua Hieronymus fatetur: (b) *Sive comedam sive bibam, sive aliquid aliud faciam, semper videtur Tuba illa sonare in auribus meis: Surgite mortui, venite ad judicium!*

Tubam istam obduratis, & obstinatis peccatoribus D. Augustinus pro amico consignat Xenio, dicens: (c) *Tuba itaq; peccatoribus est necessaria, quæ non solum aures eorum penetret, sed & cor concutiat, nec deleat cantu, sed castiget auditu.*

Certè si ad tremendum Tubæ hujus sonitum ita cohorrerunt Sancti, ut ad solitudines, antra & spelæa confugerint, facti socii Struthionum & Draconum in desertis Ægypti: Si Hieronymi lapidibus pectora ferierunt; Si Arsenii lacrimis salis toti defluxerunt; Si Bernardi totis artibus

contre-

(a) *Ad Galatas c. 6.* (b) *Hieron. c. 5, in Mat. Item Epist. ad Florentium.*

(c) *August. Serm. 106, de Temp.*

contremuerunt; Si Augustini in tristitia hæc lamenta eruperunt: (a) *Væ mihi misero cum venerit dies Judicii, cum aperti fuerint Libri conscientiarum, quid faciam, cum Cæli revelabunt iniquitatem meam, & terra consurget adversum me?* Si hoc fecerunt Sancti Dei, quid faciendum peccatoribus terræ? qui hæctenus in luto peccatorum ut jumenta computruerunt; quorum tota vita fuit peccare, & Deum noviter crucifigere; qui velut aquam sic iniquitatem hæctenus biberunt? an non jure meritissimo hujus Tubæ clangor eos concutiat, feralis sonus exanimet? lapis corda ipsorum ut malleus conterat & confringat? Melius utique illis erit in hac vita corda ferire filice, quàm aliquando montibus clamare: (b) *Cadite super nos, & collibus, operite nos.*

Dum hæc sacrâ cogitatione percussus Tubam lapidemque semel iterumque manibus verso, repente nemine mortalium Tubam inflante, Tuba terrifico clangore personat, subitoque & Aula & Mensa & Senex Ductor meus ex oculis evanescere meis.

Auditores, audistis nunc Somnium meum; vos ipsi jam Interpretem agite. Sed ne hodierno die officio meo deesse videar, ac solo somnio pastos domum remittam, Xenium & ego adjungo, quod procul & de ultimis finibus terræ, ex ipsa usque Japonia vobis attuli, donum rarum, nescio tamen utrum charum: nec

Xenium meum aliud est, quàm ananosa, rugosa, lippa, edentula, ac omnibus artubus præ senio tremens Vetula; Docebit hæc vos breviter exemplo suo recens inchoatum Annum, & sanctè incipere, & bono fine claudere.

De hac Anicula memorant annuæ Japonenses anni 1621. eam Idololatricæ & superstitionibus patriis ita fuisse addictam, (c) ut in honorem Idoli cujuscumque singulis diebus decies quater millies in terram sese dejecerit, & venerabundo ore Idoli nomen, ut sibi propitium existeret, invocaverit: At cum dispulsis tenebris fidei lumen ei illuxit, ac sacro latice est tincta, adeò indoluit, ut imposterum cunctos honores Idolo prius impensos, in Deum retulerit, ac vicissim de die 14000. vicibus sanctissimum nomen Jesu & Mariæ inclamârit ad cultum hunc divinum persolvendum, uti prius à Dæmone, ita & nunc à Custode Angelo excitata: Documento insigni omnibus Christianis relicto, ut annos mundo & carni impensos, imposterum Deo & Virtuti consecrent, juxta monitum Pauli, (d) *Sicut exhibuistis membra vestra servire immuditæ & iniquitati, ita nunc exhibete membra vestra servire Justitiæ in sanctificationem.* Dicere vult Apostolus: Si protendebantur manus vestræ prius ad rapiendum aliena, cum Zachæo nunc extendantur ad largiendum propria: Si hæctenus pauperum oblici cor habuistis durum

B

& imi-

(a) *Aug. libromedit. c.29.* (b) *Luc. c.23. 32.* (c) *Amide.* (d) *Rom. 6.*

& immifericors; aperite nunc viscera charitatis, & Christi membra fovete, pascite & contegite: Si pedes vestri prius currebant ad iniquitatem, ad saltus & alia ludicra; nunc ad Ecclesias properent, ad conciones; ad supplicationes, ad invisendos ægros & morbidos festinent: Si oculi vestri per incautos aspectus deprædati sunt animam vestram, deducant nunc cum Davide lacrimas quasi torrentem per diem & noctem: Si stybio & cerusâ facies vestras depinxistis, cincinnos capitis cum Magdalena crispassis, propudiosè denudato corpore, ut lascivæ Veneres in publicum processistis, cilicio nunc corpus tegite, flagellis in servitutem redigite, pedes Crucifixi lacrimis rigate, extensis manibus stringite: Affligendum enim est corpus, quod multis vacavit deliciis; longus risus perpeti compensandus est fletu, serica linteamina asperitate cilicii commutanda, pro unguentis cinere conspergendum caput, omniaque loca, in quibus antea lætari consueveramus, lamentis atque singultibus compenda.

Si cum Epulone crapulæ & ebrietati indulgistis, nunc abstinentiâ & jejunio intemperantiam corrigite: Si lingua vestra instrumentum fuit malitiæ, jocis, fabulis, impuris discursibus exorbitans; nunc divinis laudibus resonet, orationi instet, Psalmis occupetur: Si odio habuistis inimicos, injuriam fecistis proximo; compensate id beneficiis & obsequiis, honore & charitate eos complectimini.

Verbo, quidquid præterito deliquistis anno, præsentis nunc corrigite, & cum Bernardo ingemiscetes dicite: (a) *Suscipe Domine de mea misera vita obfero residuum annorum meorum; pro his verò annis, quos vivendo perdidisti, quia perditè vixi, cor contritum & humiliatum ne despicias: Impossibile est, ut annos & dies meos revocem, placeat tibi, ut recogitem eos in amaritudine animæ meæ.*

Sic amissum redimitur tempus, Anselmo dicente: (b) *Tempus redimimus, quando antea vitam, quam lasciviendo perdidimus, flendo reparamus.*

(a) Bernard. Serm. 20. in Cantica. (b) S. Anselmus in Ep. Pauli ad Ephes. 5.

IN FESTO EPIPHANIÆ DOMINI.

Vidimus Stellam ejus in Oriente, Math. c. 2.

Diverfos titulos Cœlo, sacræ attribuunt paginæ.
 Ifaias Sedem Dei vocat: (a)
 Cœlum sedes mea, terra autem
 scabellum pedum meorum.

A Baruch Domus Dei dicitur: (b)

O Israel, quàm magna est domus Dei,
 & ingens locus possessionis ejus.
 Rex David Civitatem Dei vocat:
 (c) Gloriosa dicta sunt de te Civitas
 Dei.

Deuteronomii c. 28. nuncupatur
 thesau-

B 2

(a) Ifai. c. 66. (b) Baruch c. 3. (c) Psal 86.

thesaurus: *Aperiet Dominus thesaurum suum optimum Cœlum.*

A Mathæo nominatur Thronus Dei: (a) *Non jurabitis per Cœlum, quia thronus Dei est.*

A Daniele denique Templum Dei dicitur: (b) *Benedictus es in Templo sancto gloriæ tuæ.* Universi benè. Est enim Cœlum magna Sedes Dei; Spatiosa domus, in qua mansiones multæ; Civitas gloriosa, thesaurus inexhaustus, thronus regius, ac templum majestatis plenum. Verum plus mihi hodiè arridet titulus ille, quem Cœlo antiquissimus attribuit Origenes, dum explanans verba Genesis c. 1. erunt in signa ait; *Liber quidam grandis est Cœlum, in quo Deus depinxit quæcunque futura sunt:* Neque est quod quisquam Titulum hunc stupeat velut exoticum, si recogitet Magnum illum Antonium Eremitarum Patriarcham rogatum aliquando, quomodo contemplari queat in vasta solitudine Magnalia Dei, libris undique destitutus? respondisse: *Liber meus est mundus iste, in quo rerum creaturarum naturam, & Dei Oracula lego.*

Responsio conformis illi, quam D. Basiliius Hom. 11. in Hexameron tradit: *Universa hec mundi moles perinde est ac liber litteris notatus, palam deprecans gloriam Dei.* Si ergo Sanctis licuit Mundum terrenum comparare libro, cur Cœlo denegetur titulus ille, quem Joannes ipse confir-

mat dicens, vidisse se cœlum sicut librum convolutum? (c) *Recessit Cœlum sicut liber involutus:* Si ergo Cœlum liber est, characteres erunt Stellæ, ex quibus series futurorum successuum legi poterit.

Expertus est hoc Constantinus Magnus, cui in Cœlo Crux Stellis velut litteris insignita apparens, Victoriæ de Maxentio & Licinio reportandam prædixit. (d)

Quis nunc miretur S. Augustinum; Magorum Stellam, (e) linguam Cœli vocare, dum ait: *Quid erat illa Stella, nisi magna lingua Cœli, quæ inusitatum Virginis partum inusitato fulgore clamaret.*

Charissimi AA: audiamus & nos, quid hæc lingua de Christo nobis loquatur; quid inusitatum hoc sidus portendat aut præfagiat.

Omnis in Cœlo vultus est, ait sapiens Seneca, (f) ubi novus Orbi Cometes illuxit, omnes horrent, omnes stupent, omnes augurantur, si pallidus exiit, mortem Regum, necem Principum aut Cæsarum signare censent: Si ferali crine rubet, bellorum esse tesseram, ac in ore gladii terras vastandas autumant: Si Virgatus exiit: famem, pestilentiam, morbos ac steriles annos minitari credunt: Si comatus aut trabalis, mutationem regnorum ac Religionis ferunt portendere.

Ita vulgi habet opinio, nec abs re; experientia loquitur, exempla probant.

Fatale

(a) *Matth. c. 5.* (b) *Daniel c. 3.* (c) *Apocal. 6.* (d) *Baronius ad annum Chri. 312.* (e) *Augustinus Serm. 3, de Epiph.* (f) *Seneca lib. 7, nat.*

Fatale Xerxi fuit sidus illud (a) crinitum 480. annis ante Christum in cœlo cum aliis Portentis visum, (b) nil nisi expeditionem funestam in Græcos, probrosam fugam ac stragem tot millenorum millium militum infausto omine præfagiens.

Fatalis & alia Persis extitit Stella, (c) hastæ similis, quæ in Alexandri Magni nativitate in Perside est visa, sudarunt illo die saxa sanguinem; sol pugnare visus cum Luna, quid aliud, quàm crüorem hominum fundendum, imperium Persicum ad Macedonas transferendum; hastis Macedonum corda Persarum transfingenda signabant?

Fatale Romano Populo fuit sidus aliud visum in cœlo per 70. dies, quod radios suos undequaque ita ardentem projiciebat, ut Cœlum ipsum quasi conflagrare sit visum: natus tunc Mithridates hostis juratus Imperii Romani, cum quo annis plusquam 46. est pugnatum, qui teste Justino (d) unicâ epistola 80000. Romanorum in Asia hinc inde per urbes negotiorum causâ dispersa interemit.

Fatalis deniq; universæ propè Europæ extitit Stella illa feralis A. 1618. per diés 30 cum horrore (e) omnium visa minaci caudâ formidanda: insecta sunt illam triginta annorum bella, strages horrendæ, excidia miseranda, pestis ac dira fames.

At non fatales semper hæc sidera vibrant faces, boni subinde nuntii etiam sunt bajuli.

Felicitatis Austriacæ prodroma extitit (f) Stella illa prodigiosa Anno 1500. in signo Capricorni visa, Ortum Caroli Quinti felicissimo omine præcedens, non solum Hispaniæ & Germaniæ Imperium, sed & novi Orbis dominatum ei quasi præfagiens.

Nocte qua Franciscus de Paula in lucem prodiit, visa est lucidissima stella ab incolis Paulanis (g) descendere super tectum domus paternæ, quid aliud quàm obstupescendam Sanctitatem Francisci portendit, utpote qui aliquando in domo Dei esset furus stella matutina in medio nebulae.

Nocte quâ Anno 1220. die 16. aprilis Sienæ natus est B. Sanfedonius, in arce Aquina S. Thomas Aquinas, & in urbe Beuagna B. Jacobus de Meuania, visæ sunt tres illustres Lunæ ad demonstrandum, quod quasi Luna plena in diebus suis orbem universum sanctitate & doctrinâ forent illustraturi.

Circa Cæsaris Augusti tempora (h) vidit septicollis Roma 3 Soles in cœlo versus orientem paulatim in unum coeuntes; nil aliud hi Augusto præfagiabant, quàm Asiam, Afri-

B 3

cam

(a) *Justinus*. (b) *Herodotus lib. 7.* (c) *Beirlink Verbo Com. Bosquier in ara cœli conc. 17.* (d) *Justinus bist. lib. 37.* (e) *Cornelius in c. 2. Math.* (f) *Laurentius Beirlink V. Cometa.* (g) *Vivien conc. 6. de Patriarchis Regularium.* (h) *Bosquier in ara cœli conc. 17.*

cam & Europam in unam Monarchiam à Cæsare redigendam.

Non unum omen Nativitatem Parvuli Jesu antecessit: (a) Floruerunt Vineæ Engaddi, stillarunt (b) Balsamæ in Aegypto; fluxit Romæ fons Olei in tyberim; ex specu Bethlehem salutare eruperunt aquæ; obmutuerunt Oracula Deorum; (c) Jani fores à Cæsare sunt oclusæ, in Capitolio Jovis & aliorum statuarum de cælo (d) fulmine tactæ; obliteratæ sunt litteræ (e) in Columnis, in quibus Romanæ leges inscribi sunt solitæ, nox versa in diem, stella deniq; nova in Oriente visa. (f)

O admiranda prognostica! ò obstupescenda auguria! quis Oedipum nobis aget? ac obstrusa enodabit mysteria? Oedipus non opus est nobis Auditores; negotio facili cuncta evolventur prognostica, cuncta mox patebunt mysteria.

Ecce florent Vineæ Engaddi, nuntiantes Botrum cyprinatum; botrum, ex quo aliquando Vinum Angelos, hominesq; lætificans sit exprimendum.

Stillat Romæ fons Olei, significans descendisse de Cælis in Jericho Samaritanum divinum, ad Oleum misericordiæ divinæ vulneribus nostris instillandum.

Obmutescunt Oraculorum mendacia, dum veritas de terra orta, (g) & iustitia de cælo prospexit,

Clauduntur, fores Jani, ut nato Principe Pacis, hominibus bonæ voluntatis, aperiantur Januæ Cæli.

Corruunt in Capitolio prono capite in terram simulacra Deorum, ut attestentur non alteri quàm novo Regi Judæorum caput & genu curvandam.

Ex columnis delentur Reges Romanorum, dum ad terras descendit Legifer Cælorum: Nox diefcit, quia nox peccati præcessit, dies autem gratiæ appropinquavit; ut abiciamus (h) opera tenebrarum, & induamur arma lucis. Ecce auguria!

Sed agite Astrologi, quid vos de stella hoc nova in Oriente visa auguramini? quid portendit, quid præfigit?

Plurima in ea notanda ego observo: Splendor ejus est extraordinarius, ita ut Prudentius de ea canat, Stella, quæ Solis rotam vincit decore ac lumine: lucens non de nocte solum, sed & claro sole, ubi cætera sidera se se abscondunt.

Adhæc cursus ejus est mirabilis, dum non ordine & motu cæterarum Stellarum, ab Oriente in Occidentem; sed à Septentrione meridiem versus ferebatur teste S. Thoma p. 3. q. 36. art. 7.

Forma non minus eam obstupescendam facit, dum figurâ Parvuli Crucem manu gestantis est insignita, uti Chrysothomus seu Author Operis

(a) Baronius in apparat. (b) Orosius lib. 6. c. 20. (c) Arnobius l. 5. contra gentes. (d) Cornel. in cap. 2. Aggæi. (e) Drexelius di Christonagscente. (f) Dio Rom. Hist. Lib. 37. (g) Pf. 84 10. (h) Rom. 13. 12.

peris imperfecti refert Hom. 2. in cap. 2. Mathæi. (a)

Adde quod Hierosolymis occultata, paulò tamen post ad pristinos redierit splendores : omnia hæc rimanda & ponderanda sunt.

Lucet stella : occultatur : iterum emicat : quid aliud quàm vitæ Christi cursus est adumbratus ? lucet Christus in Nativitate, ita ut media nocte fiat dies, lucet per miraculum, dum cæci vident, (b) claudi ambulant, leprosi mundantur, mortui resurgunt : occultatur & obtenebratur Hierosolymis, dum in Cruce inter spissas tenebras emoritur : iterum emicat, dum gloriosus è tumulo resurgit.

Quid miramini splendorem extraordinarium ? dum natum Justitiæ Solem designat, de quo S. Hieron. ait ; (c) *igneum quid ac sidereum radiabat ex oculis ejus, & divinitatis majestatis relucebat ex facie.*

Quid cursum ejus exoticum stupetis ? dum Christus contrariam viam à mundo tenet & docet, dum aurum lutum, divitias spinas, honores fumum nuncupat ; dum superbiam deprimit, humilitatem exaltat, voluptates damnat, cruces & tribulationes amplectitur.

Dum autem Crucem in stella hac cernitis, scitote nil aliud illam nisi passionis ejus esse insigne ac tesseram ; nil nisi tormenta, opprobria ac mortem designare : nec illa so-

lùm, sed omnia in Nativitate ejus Acta, sunt semina atque prognostica Passionis ; oculos vestros proinde acuite, ac in parvuli nascentis Historia, historiam ac præludia quondam morituri notate.

Ecce ! novem mensibus clausus est in utero virginali, qui in novo aliquando claudetur monumento, (d) in quo nondum quisquam positus erat. (e)

Nullus locus remanet ei in diversorio, (f) qui in cruce non habeat ubi caput reclinet.

Nascitur nudus in stipula, qui nudus pendebit in arbore crucis.

Vagitu & singultu orditur vitam, qui clamore valido spiritum in manus æterni Patris commendabit. (g)

Pannis nunc involvitur ac fasciis stringitur, catenis, vinculis ac restibus in horto stringendus.

In cunis nunc jacet speciosus præ filiis hominum (h) cui in passione non erit species neque decor. (i)

Lacte Virginali nunc cibatur, o-lim in cruce aceto & felle potandus.

Nascenti applaudunt & concinnunt Angeli ; capto eo plaudet Soly-ma, & ter gallus cantabit.

Oscula nunc Mater filio inprimit ; osculo aliquando Judas filium hominis prodet.

Accurrunt nunc Pastores ad Agnum adorandum ; convenient aliquando

(a) S. Chrysof. citatus à Bosquier in ara cœli conc. 17. (b) Mathæi c. 11. (c) Hieron. in cap. 21. Math. (d) Math. 27. (e) Joan. 19. (f) Luc. c. 2. (g) Luc. 4. c. 23. (h) Ps. 44. 3. (i) Ps. 53. 2.

quando Lupi rapaces ad eum dilacerandum.

Inter Bovem & Asinum nunc jacet in præsepi; inter duos Latrones aliquando pendebit in cruce.

Mediâ nocte nunc oritur dies; olim in medio die mundum involvent tenebræ.

Nova nunc Nato præsentat se stella, patiente eo sol & luna sese occultabunt;

Facta nunc multitudo militiæ cœlestis, migrabit aliquando in turbam Judæorum, cum gladiis & fustibus eum comprehendentium.

Clamatur nunc in terrâ pax hominibus, (a) acclamabitur aliquando tolle, crucifige. (b)

Sanguinem nunc mittit octavo die in Circumcisione, missurus aliquando in Gethsemani horto guttas sanguinis decurrentis in terram. (c)

Nunc innocens ejus Caro circumciditur; Olim in atrio Pilati totum corpus flagris concidetur.

Clamant nunc 3. Reges, (d) ubi est Rex Judæorum, inquirent, idem aliquando Pilatus & Herodes.

Magi nunc eum flexo poplite adorant, aliquando genu flexo illudent ei Judæi,

Aurum, quo nunc à Regibus donatur migrabit in 30. denarios, redolens thus in sputa, Myrtha in fel & acetum.

In Nativitate ejus exultat nunc u-

niversus Orbis, in morte ejus plangent omnes Tribus. terræ. (e)

O linguam cœli filio Dei aspera præflagientem! ò fatalem stellam dira omnia nuntiantem! ò feralem Cometam supplicium Crucis jam jam Vagienti in cunis Parvulo minitantiem!

Auditores! quid ex hoc horroscopo Christi discimus? quam doctrinam eruimus? quid loquitur nobis hæc lingua cœli? quid præflagit hoc sidus cruce insignitum? nil aliud sane, quàm quod Thomas Kempensis (f) ait, *Tota vita Christi Crux fuit & Martyrium, & tu quæris requiem & gloriam.*

Aberratis toto cœlo Mortales, si aliud expectatis, quàm quod postea Christus discipulis dixit, *Videte manus meas &c.* (g) & discite quomodo sic oportet intrare in regnum cœlorum; hoc idem vobis hodie inculcat: Videte teriem vitæ meæ, cernite cunas, spectate præsepe, initia hæc sunt dolorum: attendite extremam pauperiem meam avari Eucliones; linqvite transitoria bona terræ, & inhiate thesauro indeficienti in cœlis: recogitate infinitam humilitatem meam vos inflati pavones, & pennas aliquando demittite: Volveite & revolveite vitam meam, qui nil nisi delicias & gaudia mundi lectamini, & invenietis eam, non extitisse aliud, quàm perpetuam crucem & Marty-

rium:

(a) *Luc. 2. 14.* (b) *Joan. 19. 15.* (c) *Lucæ cap. 22.* (d) *Matth. 2. 2.*
(e) *Matthæi cap. 24.* (f) *Lib. 2. cap. 12.* (g) *Luc. 24. 39.*

rium : *ex quo enim carnem assumpsit Salvator noster, semper in pœna fuit, ait* (a) Seraphicus Doctor Bonaventura, & tu quæris requiem?

Habent quod discant ex hocce Cœli Phœnomeno Illi, quibus semper stellæ propitiæ lucent cum jucunditate, quibus semper sereni fluunt dies cum omni prosperitate, ut recogitent occultaturam se aliquando stellam, ac disparituram : (b)

Nemo confidat nimium secundis,

Quem dies vidit veniens superbum,

Hunc dies vidit fugiens jacentem.

Habent quod discant in tribulatione positi, qui in tenebris persecutionum desolati ingemiscunt, ut credant se tandem velut stellas ex medio turbidarum nubium iterum eluctaturos; emergent enim aliquando lumen & splendor pristinus, & in tempore suo verificabitur in illis (c) *cum te consumptum, putaveris, orieris ut Lucifer.*

Habet deniq; tota Germania, ut extimelcat & consternetur ad aspectum hujus sideris: Si enim Filio Dei, (d) qui peccatum non fecit, longè segrégatus à peccatoribus (e) & excelsior cœlis factus, tam dura tam funesta nuntiavit, quid non sceleratis peccatoribus præfagiet (f) Trabalis nuperus ac metuendus in Cœlo Cometa?

Cavete, ne sit illa ipsa Stella, quam discipulus Domini in Apocalipsi jam prævidit, (g) cujus nomen est ab-synthium: fexit & prohibeat Deus, ne ejus amaritudinem, paulò post ad nauseam usq; gustare cogamur.

Metuo ne Angelus ultimus phialam (h) postremam Iræ divinæ sit evacuaturus, ex qua bibant omnes (i) peccatores terræ; nec aliud meretur vita moderna Christianorum ità deperdita, ut planè ultima instare tempora non absurdè præfagire cogamur.

Signa enim duodecim, quæ olim Cyprianus citatus in Biga salutis à Fratre quodam Ungaro, recensuit, omnia jam quasi completa videmus.

Sic autem ille scripserat:

Ultimis temporibus

Senes erunt sine prudentia,
Christiani sine Fide.

Adolescentes sine obedientia

Divites sine misericordia.

Pauperes sine humilitate & patientia.

Prædicatores sine opere.

Plebs sine disciplina & correctione.

Principes & Magistratus sine justitia.

Christianus populus sine Religione.

Praelati & Clerici sine sanctitate.
C
Reli-

(a) S. Bonav. Ser. 3. de pass. (b) Seneca in Agam actū 1. (c) Job. 11. 17. (d) 1. Pet. 2. (e) Heb. 7. (f) Anno 1680, (g) Apoc. 8, 11. (h) Apoc. 16. (i) Ps 74. 9.

*Religiosi sine bona vita.
Conjugati sine continentia debita.*

Nunc considerate tempora nostra, mores & vitam ponderare, & invenietis cuncta propætali vaticinio Cypriani respondere.

Videt e an non senes nostri sint sine prudentia! vident & palpant in capite Canos suos, & adhuc ut Juvenes vitulantur: hæret pes unus in tumulo, & tamen de morte audire nil volunt, non recogitantes effatum Abb. Guarici dicentis, (a) *Mors juvenibus est insidiis, senibus in janua.* Obsecro quæ prudentia?

Prudens est, qui præterita recogitat, præsentia disponit, & futura præcavit; hæc minimè faciunt senes nostri. Norunt vitam præteritam traductam in peccatis, sed minimè eam plangunt, lætantur potiùs in rebus pessimis! Vident horologium vitæ suæ ad finem tendere, fatiscentem domum corpusculi sui undiq; rimas agere, nec tamen ad æterna se disponunt: ante oculos versatur districtus gladius Judicis, nec tamen ictum præcavent; olfaciunt sulphur & picem tartari; nec tamen ad iter æternitatis se disponunt. Ah utinam saperent ac novissima provideant! non est igitur sapientia, non est prudentia, non est consilium in senibus.

Uti senes sine prudentia, ita & moderni Christiani sunt sine fide: Cultores Christi in superficie, intus nil Christiani nominis habentes. Ore fidem crepantes, factis verò eam negantes; formam Christianorum præferentes, moribus & vitiis ipsos Turcas & Saracenos superantes.

Dicite obsecro quotus quisq; credit quod Servator noster docuit? docuit Christus beatos esse (b) pauperes spiritu, infelices e contra divites, *Væ vobis divitibus!* (c) quis credit hoc? docuit Christus divitias esse spinas, aurum lutum, gemmas sputum: & tamen plenis manibus involamus in spinas, tota brachia exerimus ad lutum hoc extrahendum, ad spumas has maris colligendas Docuit Christus (d) diligendos inimicos, benefaciendum his qui oderunt nos: quotusquisq; hoc credit? omnes uno ore clamant: (e) *durus est vobis hic sermo, & quis potest eum adimplere?*

Docuit Christus arctam viam (f) quæ ducit ad cælum, asseruit eam obseptam vepribus, stratam spinis; latam verò & floridam, quæ ducit ad perditionem: sed ridentur hæc & exsibilantur, ludibrio sunt & contemptui omnibus, dum in curribus & quædrigis asperam hanc viam se penetraturos somniant.

Peram-

(a) *Abbas Guaricus Serm. 3. de adventu.* (b) *Luc. 6. 20.* (c) *Luc. 6. 24.*
(d) *Matt. 5. 44.* (e) *Joan. 6.* (f) *Matt. 7. 13. 14.*

Perambulate regias aulas, pertransite tribunalia & curias, iustrate arces & residencias Principum, circuite civitates & oppida, ubiq; invenietis, qui pro fidelibus Christi se venditent, in secreto autem cordis cum Atheis clament, *non est Deus!* talibus Chymæris Christianis hodie plenus est mundus,

Nec tertium præfagium fallit, aferens adolescentes sine respectu fore & obedientia. Experiuntur veritatem hujus nimium quantum infelices Parentes, ac refractarias cervices filiorum falsis deplorant lacrimis: eò enim jam deventum, ut sine fronte seclerati hi filii genitoribus in faciem resistere; jussis eorum palam obloqui; admonitiones & correptiones protervo vultu rejicere, & effroni licentiâ Parentum senium subsannare non reformident: de quibus meritò lamentari possunt desolati Parentes ac dicere: filios enutrivimus, illi autem spreverunt nos, His discolis filiis meritò imprecatur Sapiens proverb. c. 30. 17. ut oculos, qui subsannant Patrem, & despiciunt partum Matris suæ, effodiant corvi de torrentibus & comedant eos filii Aquilæ: Ego verò addox;

*Effossos oculos voret atro guttore corvus,
Intestina canes, cætera membra lupi.*

Prædicatione Quartâ & Quintâ Divites erunt sine misericordia, pauperes verò sine humilitate & patientiâ, nihil est verius.

O quot avari Eucliones dantur, quorum corda marmorea, nec gemitus nec lacrimæ pauperum emollire possunt. Clamant hi miseri ante arces, & Palatia Divitum micam panis cum Lazaro flagitantes, nec eam obtinent, canibus infeliciores, quibus non ossa tantum, sed & carnes projiciuntur computrescit: ferina in doliis, tricum in horreo, pauperibus interim diram famem patientibus.

Vestes eorum in cistis corroduntur à tineis, e contra inter frigora ad januam prostat nudus & pauper. Sericis tapetibus vestiri sunt parietes; membra verò Christi qui teget, nemo invenitur.

O aspera corda! ò duras cautes! quas nulla commiseratio miseriorum tangit. Væ vobis divitibus; qui enim obturat aures suas ad clamorem pauperis, & ipse clamabit aliquando cum Epulone, & non exaudietur.

Sed & pauperes hoc tempore non sunt sine noxa, fax hominum pessima, pigra bestia, laboris impatientes; canes proceres quemlibet allatrantes, humilitatis, patientiæ & reverentiæ penitus oblii; dum enim quod petière, non impetrant, mox

integra plaustra convictiorum in servos & dominos evomunt; cædes & incendia minitantes. Pauci abière anni cùm ex elemosina collectum panem non solum ad sepes abjecerunt, sed & pedibus concularunt, impudentes hæ bestix; quæ quidem ad templa catervatim accurrunt, sed non ad orandum, sed hominibus illudendum, dum in oculis hominum miseros se simulant, sed in hospitii receptam elemosinam scurriliter & bestialiter helluonum more decoquant. Monstra indigna quibus Christiana succurrat charitas.

Impatientes pauperes sequuntur Principes & Magistratus sine observatione justitiæ.

Prædictionem hanc verificant viduarum ac pupillorum lament in cælum clamantia; & quia in terris justitia illis denegatur, meritò e cælis eam effragitant.

Heu! eo jam ventum, ut manus iudicis nil obsignet, nisi prius auri oleo uncta; lingua nil loquatur, nisi argento vivo sit tincta; protrahuntur studio lites, ut miseræ partes ad ossa usq; emungantur; pars ea sola victoriam reportat, quæ majus pondus libræ justitiæ appendit. Vah quot doli, quod fraudes in Curis & Tribunalibus regnant! quot sancta testamenta in vertuntur! quot pia legata annullantur! quot ultimæ bonæ

voluntates cum ægro tumulantur! ad palmaria scelera altum conticefcunt Judices, contenti multâ pecuniariâ iniquitatem dealbare. Auro ubiq; prostant venalia Jura; venalis auro est lingua, venalis calamus, Verbo, (a) *omnes diligunt munera, sequuntur retributiones, pupillo non judicant, & causa viduæ non ingreditur ad eos.*

Ad fatalem prædictionem septimam, octavam & nonam præstaret magis silere, quàm multa loqui; fatendum nihilominus est & nostro ævo dari subinde Prædicatores vanos sine opere, (b) Phariseorum in primo gradu consanguineos, qui dicunt & non faciunt, qui docent & quod docuere non observant, qui quod docuere verbis, destruunt exemplis, de quibus S. Prosper ait, (c) *benè docere, & malè vivere, quid aliud est, quàm se suâ voce damnare?*

Nec minor planctus est Ecclesiæ de Prælatiis & Clericis sine sanctitate viventibus. Quod de Nazareth olim dixit Jeremias, idem de his affirmat mundus: (d) *Candidiores Nazarethi nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, Saphiro pulchrioribus; (at quid sequitur?) non sunt cogniti in plateis, denigrata est super carbones facies eorum.*

Olim

(a) *Isaia. 1. 23.*

(b) *Matth. 23.*

(c) *S. Prosper l. 1. de vita contemp.*

(d) *Ibren. c. 4.*

Olim cogendi erant ad Insulas nunc &c.

Olim in rigida paupertate evangelizabant populos nunc &c.

Olim venebantur animas. nunc &c.

Olim ditabant, dotabant Ecclesias, nunc &c.

Olim quærebant quæ Jesu Christi erant, nunc quæ sua sunt, unusquisque quærit.

Olim toti abserpti erant in cœlo, nunc toti reperit in terra.

Olim toti erant aurei & calices eorum lignei, nunc ipsi toti sunt lignei & calices eorum aurei.

Vasa quidem sunt Christi, character & oleo sancto signata; sed vasa vacua.

Lampadés quidem sunt Ecclesiæ, sed sine oleo.

Sal terræ sunt, sed nonnunquam infatuum, & dum abest Sanctitas, merito ab hominibus conculcatum.

Non dissimilem querimoniã spargit mundus de Religiosis, vitam eorum graviter fugillando. patère dicunt vitam non adeo bonam, in tot Apostatis, non solum à religione sed & ipsã fide resilientibus; patère id dicunt ex datis ipsorum scandalis, dum plures eorum foetentem animã religioso habitu vestitam circumferunt. Monstrare ajunt eos modestiam quidem in vestibus, sed ambitionem cucullo occultare non posse: oculis incedere quidem demissis, sed animo habitare in excelsis; servos

esse Christi in choro, sed aulicos postea in foro; vocem quidem esse Jacob, manus autem Esau; arbores pulchras in foliis; sed steriles in fructibus: Hæc mundus de Religiosis.

Nec inficiari licet temporibus nostris corruptis, & tria ultima prælagia fatalia prænantia iræ divinæ esse completa, dum plebs sine disciplina, & correctione; Christianus Populus sine Religione; Conjugati denique sine continentia debita: Quod enim Christus olim dixit de obstinato Populo Judæorum, *Cantavimus vobis tibiis, & non saltastis, lamentavimus, & non plorastis*: Idem hodiè apparet in plebe; scribuntur sine fine Canones & Leges; clamitant in Pulpitis ad rami usque Concionatores, conduntur statuta, intercedunt minæ, nil tamen ab immorigera plebe reportatur; ridentur correctiones, moribusque antiquis inceditur,

Nec Religio Christianorum melior, quæ tota propè evanuit, quod enim S. Bern. serm. 33. in Cant. prædixit, *nunc tempus ejus adimpletionis advenit*; quo Ecclesia dicere potest: *Ecce nunc in pace amaritudo mea amarissima: amara prius in nece Martyrum, amarior in conspectu Hereticorum, amarissima nunc in moribus domesticorum seu malorum Christianorum.* Diogene nunc opus, ut inveniat Religio & devotio prisca Populi Christiani.

Olim catervatim noctu ad Vigilias SS. Martyrum properatum, nunc vix ad sacrum festo die comparetur.

Olim dentes excussi quadragesimam esu carniū violantibus; nunc præter miseros Religiosos vix est qui observet Jejunium, omnes dicunt non possum, Juvenes cum senioribus.

Olim abscissæ linguæ blasphemis, nunc nomen Dei jugiter absque metu ullius pœnæ blasphematur.

Olim festa erant sacrosancta Domino, nunc sunt occasio omnium scelerum & peccatorum.

Olim Verbum Domini erat pretiosum, nunc est fabula & risus populi. Heu quantum deperbit Devotio & Religio Christiana!

Pudet nunc publicè Christianos signare se cruce, pudet collo appendere Agnos Dei aut cineres Sanctorum; pudet nunc manu volvere Rosarium, legere libellum precatorium; huc huc deventum est; O tempora o mores! Sanctius Judæi agunt in suis sy-

nagogis; modestius Saraceni in suis Moscheis quàm Christiani in Deo dicatis & sanctificatis templis.

De conjugatis viventibus sine continentia debita, non est quod addam, nisi mortuas esse Cunegundes & Delphinas, quæ & in conjugio vixêre Virgines, toti mundo obstupescendæ. Nunc eheu pluribus locis vivitur (abusivè) more primorum Christianorum, ubi omnia erant communia.

O Misera & peccaminosa tempora, à quibus ira divina longè abesse non potest!

Audistis A. A. fatale Vaticinium, quid ad hæc dicitis? Utinam ah utinam non stellæ cadant brevi de cœlo ac renoventur clamores Sodomæ altissimisque dicat, *descendam & videbo utrum clamorem, qui venit ad me, opere compleverint*, ac cuncta redigat in cinerem, favillam & nihilum.

(a) Gen. 15. 11.

IN FESTO S. SEBASTIANI MARTYRIS.

Quis Similis Tui in Fortibus? Exod. c. 15.

EXorta est Lucæ c. 22. gravis inter discipulos Christi concertatio, quis eorum videretur major? Juxta mentem* Primat in ambiebat Petrus, utpote ab ipso Salvatore caput Ecclesiæ con-

stitutus, cui dictum, Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam. Ja

Andreas Frater Petri, majorem se ceteris autumabat, quod primus discipulus Christi esset, ante Petrum ad Apo-

Aposto-

*Vincentij Ferrerij. Ja (Math. cap. 16.

Apostolatum vocatus; cujus operâ demum & ipse Petrus ad Christum fuisset adductus. (a)

Joannes virginali allegabat castimoniam, ac amorem Christi in se extraordinarium, utpote qui se in ultimâ cœnâ non solum in sinu recumbere sit passus, sed & manifesto signo Judam detexerit proditorem.

Reponebat è contra Joanni Jacobus major, jus primogenituræ, ætatisque prærogativam, cedere proinde minorem oportere majori.

Thadæus, Simon & Jacobus minor præcedentiam urgebant, eò quod nepotes existerent ex prima sorore Virginis MARIÆ.

Mathæus majorem se cœteris rebatur, ob aurum & argentum pro Christo abdicatum; cum priorum nullus nisi lacera redia, & hamos exiles reliquisset.

Philippus major esse volebat, eò quod à Christo ipso diu inquisitus, tandem inventus, & ad sequelam ejus sit invitatus: se causam extitisse, cur populus voluerit Christum regem facere; ad suam instantiam panes multiplicatos, se patrono & procuratore gentiles ad Christum videndum admisos.

Bartholomæus genus allegabat regium, quo ortus; decere proinde piscatores non altum sapere, sed retia sua subijcere purpuræ.

Thomas gloriabatur de suâ scientiâ ut qui legis peritus, & Doctor existe-

ret profundus, juxta nomen suum, decere proinde, ut piscatores rudes sequantur ductum Doctorum.

Ipse denique Judas proditor loculos monstrabat turgidos, ex quibus velut ubere cornucopiæ ab ipso cuncti alerentur.

Hi erant discursus eorum fatui, antequam Spiritu sancto essent afflati, uti eos concertantes bellè introducit Vincentius Ferrerius: (b) sed à Christo verbis paucissimis tota eorum controversia est decisa: *Qui major est ex vobis fiat sicut minor.* Luc. cap. 22.

Si hodiernâ luce de primatu etiam purpurati contenderent Martyres, quis eorum existeret major, cui existimatis A. A. ex turba illa magna, undecim millionum numerum excedente (juxta computum Causini (c) & aliorum) palmam concedendam honoris? quis dicendus Martyrum maximus? tot inter millenas stellas quænam deprædicanda lucidissima?

Fateor inter sacrum & saxum hæreo ambiguus, perplexæ hujus controversiæ constitutus arbiter; hinc inde me vota trahunt, nunc huc, nunc illic affectus inclinant.

Contemplor tamen, in hoc numeroso cœlestium athletarum choro, Martyrem quendam, non aliter quàm stellam magnitudinis primæ præ cœteris scintillantem, quæ adeo amorphosis suis radiis magnetis in morem, totum Cor meum ad se rapit, ut Pa-

ridis

(a) Joann. 1. (b) S. Vincent. Ferrerius. Ser. 2. Fer. 3. post Dom. 2. Quadrage.
(c) Causinas. Tom. 3. aula sanctæ. 2.

ridis instar captus, non alteri quam huic victricem palmam addicam, dicamque (salvo tamen meliori iudicio) inter laureatos Christi Martyres non surrexit major Martyre SEBASTIANO, utpote Martyrum maximo. Dum igitur in causa gloriosi huius sancti peroro, benevolas quoque auditorum aures imploro,

Siccine inter laureatos Martyres Sebastianus sit Maximus? non credam inquiet non nemo.

Ita, ita est; Sebastianus Martyrum existit Coryphæus, & cœlestium pugilum maximus; sicut enim inter planetas eminet Sol, inter gemmas rutilat Adamas, inter montes extollitur Olympus, inter volucres supervolat aquila, inter arbores caput levat cedrus, inter florès flagrat rosa, inter metalla præponderat aurum; ita inter Martyres eminet Sebastianus, velut Saul altior in populo ab humero & sursum.

At ubi probatio? ubi Argumenta, quæ hoc convincant?

An Maximus forsan ob generis splendorem, gratiam Cæsaris, officij dignitatem, heroïca ac præclara facinora? dum primæ cohortis Cæsareæ Dux est constitutus? minimè: patres enim Sebastiano in hoc vel superiores extiterè Placidus, Georgius, Leopardus, Gallicanus, Mauritius, Ursus & Victor, Viri nobilissimi, Militiæ decora, belli triumphales Ducēs,

An idèo Maximus, dum in persona

militis Apostolum, occultavit? dum militari balteo, ob hoc solummodo est dræcinctus, ut Christianorum animos in tormentis vacillantes roboret? quod abunde præstitit, (a) dum Matcum & Marcellianum fratres decollandos accurrentium Parentum lacrimis, uxorum lenociniis, naturum expansis brachiis emollitos, ac jam penè fidei desertores vi divini Spiritus ita confortavit, ut non solum eos ad Ecclesiæ castra eduxerit, sed in super eorum parentes & conjuges salutari laticè tinctos, paulo post glorioso Martyrio defunctos ad æterna gaudia transmiserit? Idem præstitit in convertendo Romanæ Urbis præfecto Chromatio, cujus lararium ingressus ad 200. Idola confregit ac comminuit, totâ familiâ ejus, ad mille & quadringenta capita se extendente, ad Christum conversâ, unde à Cajo Pontifice maximo meritò defensor Ecclesiæ Sebastianus est nominatus. Nec hæc de causâ Maximus Martyrum existit Sebastianus; præstiterunt enim hæc, & majora alij.

An forsan Maximus, dum supremo numini itâ dilectus, (b) ut septem cœlestes Spiritus, qui aliàs Deo assistere solent, etiam huic glorioso Martyri ad intervendum à Deo è cœlis sint submissi, qui ipsum candidissimo pallio vestièrunt velut candidatum ætheris? nec hoc evincit; gratias enim æque magnas, si non majores exhibuit Deus & aliis millenis Viris sanctis.

D

An

(a) *Baronius an. Christi 284.* (b) *Xobie cap. 12.*

An fortè præferendus aliis ob grandia signa & miracula, de quibus Baronius ait, tantâ signorum ac prodigiorum multitudine claruit, tantâ virtute in omni genere sanitarum emittit, ut à nullo mortalium eorundem miraculorum aut numerus comprehendere, aut varietas valeat annuntiare, quorum quædam tanti stuporis esse narrantur, ut humanæ imbecillitatis fidem excederent, nisi certum esset Dominum nostrum Jesum Christum, pro quo idem passus est, omnia quæ vult, per divinam potentiam facere posse, in qua illi omnis creatura in cælo & in terra subjecta est. Hæc Baronius. (a)

Experta est abunde miraculosam Sebastiani dexteram Nicofrati Uxor Zoë ex morbo muta & elinguis, quæ oratione à sancto ad Deum factâ, & cruce linguæ ejus impressâ, mox loquelæ pristinae est restituta.

Expertus est eandem Thaumaturgam manum præfectus urbis Chromaticus ab incurabili podagrâ per preces Sebastiani liberatus: expertus est mirabiliora sagittarius ille, qui primam sagittam in Sanctum torserat; cum enim telum retrorsum abivisset, ac oculum ei eruisset, ex recenti Martyris sanguine mox infelici; facta est medicina, ac oculus integer restitutus; experti id sexcenti alij uti Camillus Episcopus Bellicensis hom: de S. Sebastiano testatur unde non

immerito in missâ de Sancto Ecclesia canit; multitudo languentium veniebat ad eum; quia virtus de illo exibat & sanabat omnes. Nec tamen hæc, cur inter Martyres Sebastianus sit maximus, causa est sufficiens; clarescere enim & alij Martyres donationum præclari orbis hujus Thaumaturgi.

An fortè Primus inter Martyres censendus ob tormentorum gravitatem, dum teste Pelbarto, (b) ita sagittis est repletus; ut Ericium referret spiculis undique scitentem? Minimè gentium; graviora enim tormenta passi sunt milleni alij Martyres, dum cum Hypolito indomitis equis in quatuor partes distracti; dum æneo bovi à Trajano cum Eustachio & Theopista inclusi; dum cum Erasmo intestina illis eruta & evulsa; dum corpora eorum cum centenarij Episcopo Simeon ferrâ divisâ; dum exemplo Bonifacij clavi inter unguis intrusi; dum craticulis ignitis impositi cum Laurentio; dum Lanienâ crudeli cutis detracta cum Bartholomæo; dum Leonibus objecti cum Ignatio; dum tristi gemitu, pice, stupâ & sulphure perfusi, ad mensam Neronis, ut lamentanda nocturnalumina ardere sunt coacti. Millies sagittas Martyris superant cruciatus hi & enormia tormenta.

An fortè diuturnitas Martyrij eum primum facit? Nec hoc inter SS. Marty-

(a) Baronius ad annum Christi, 826. (b) Pelbartus serm. de S. Sebast.

Martyres Sebastiano primatum parit, longè graviora passus est Carolus Spinola cum Sociis per quatuor annos rigidissimo inclusus carceri, ac tandem per integras tres horas lento tostus igne. Atrociora sustinuit Jacobus intercisus, novem horarum carnificinâ ab Isdegerde, Pers. Rege, dilaniatus, cunctis membris ac articulis corporis successivè detruncatis. Superat diuturnitatem Martyrii Apostolus Andreas, triduo in cruce pendens.

Superat & S. Marcellus cingulotenus defossus in terrâ, triduo in laudibus divinis perseverans.

Graviora sustinuit Marcus Arethusus Episcopus melie toto corpore oblitus, apium, vesparum ac culicum moribus in Sole depositus, ut lento martyrio sentiret se mori. Majora passus est S. Artemius, intra duas petras compressus, omnibus membris contractis, oculis elisis integro die & nocte animam in tormentis trahens: Graviora sunt passi Gregorius Armeniæ, Clemens Ancyrae Episcopus, quorum prior totos 14. annos in perferendis cunctis suppliciiis infractus; alter annis 28. novis semper tormentis subjectus, diuturnâ morte sunt consumpti; Nec diuturnitas ergo supplicii Sebastiano præminentia palmam confert inter Martyres.

Quæ ergo causa primatus ejus ac præcedentiæ? Propaletur illa.

Docent passim Theologi, doctrina

nam veterum Patrum secuti, nullum in terris dari meritum martyrio majus posse, quod perfectissimæ ejusdem Charitatis actus in eo exercentur; nam Christo teste, (a) *majorem charitatem nemo habet, quàm ut animam suam ponat quis pro amicis suis*, quo in actu ex amore Dei id prodigimus, & offerimus, quod naturali quodam instinctu præ aliis rebus diligimus, vitam inquam, & mortem, à qua maxime abhorremus, spontè amplectimur.

Hoc posito fundamento inferunt S. Antoninus & Paludanus Serm. de S. Sebast. ac dicunt: Si quis post consummatum martyrii sui agonem ad vitam revocatus, alterâ vice martyrio subiatus mortem subiret, duplici laureâ martyrii fore coronandum: Atqui talis est S. Sebastianus, qui cum à Diocletiano ad primæ cohortis Cæsareæ principatum evectus esset, ac diu titubantes & vacillantes Christianos in fide animâisset; proditus tandem Cæsari in militari chlamyde agere Apostolum, atrocibus primò verbis à Cæsare increpatus, cum constanter & imperterritè fidem Christi profiteretur, ac subsignaturum se sanguine suo clamaret Evangelium, ad sagittas condemnatus, à tota cohorte tela in eum (velut ad scopum) jaciente tandem in mortem procubuit, pro mortuo ab omnibus habitus & derelictus: cumque noctu sepeliendi corporis gratiâ generosissima Matrona adesset, mortuumque (&

quid mirum tot telis petatum mori; cum una aut altera sagitta ad eum enecandum suffecisset) domum suam deportari fecisset, pau. o post aromatibus condiendum: Subito divina eum resuscitante gratia redi vivus surrexit, ac mox, ubi sagittæ extractæ, & vulnera perlanata sunt, cum more Pauli in sporta submissi, aut exemplo Petri Româ abeuntis, fugere & se subducere posset, sicque irati Cæsaris aspectum & furorem declinare, ne in nova tormenta iteratò incideret, nihilominus, reputans illud Imperatoris Trajani, fugitivo nulla corona; obviam ultrò iterum Diocletiano processit, certus de morte inferenda, incertus quâ nece toliendus; nescius an expectaret se rota, in quam ageretur; an flammæ, quæ eum in cineres redigerent; an gladius, quo caput demetendum; an crux, cui affigendus; dubius an ardentes laminæ, an formidandi Leones & Tygrides sese expectarent, à quibus in frustra discerperetur, ad hæc & majora his paratus.

Obvius ergo Tyranno, de novo impietatem ejus perstringere cœpit; (a) cumque scintillantibus præ furore o. u. is ab eo interrogaretur: Tu ne es Sebastianus, quem nos sagittis interfici jusseramus? respondit intrepidè Sanctus: Ad hoc me Dominus meus Jesus Christus resuscitare dignatus est, ut conveniam & contester, te coram omni populo, injusto judicio

persecutionem tuam in Christi famulos ebullire. (b) Vix hæc dixerat, cum denuò captus; virgis & fustibus servilem in modum tam diu est cæsus, quo ad usque iterum sanctissimam effaret animam, bis mortuus bisque coronandus: uti testantur Continus, Pelbartus, Paludanus, Antoninus, Bosquier & alii.

An non ergo maximus, qui vitam, quam alii semel, bis pro Christo generosè posuit? *Semel vincit*, ait Cyprianus, (c) *qui statim periturus, at qui iteram concreditur cum dolore & morte, duplicem coronam reportat.* Hinc non miror amorosum illud lamentum S. Martyris Gordii, uti Basiliius de eo refert, (d) dum inter tormenta exclamavit, *ab quale damnum patior, non potens pro Christo sapere mori; sed quod S. Gordio alisque Martyribus est denegatum, glorioso nostro Sebastiano est concessum, dum binam gloriosam mortem appetiit.*

Laudatur & benedicatur Ilac à Domino, uti ait Augustinus, quia bis vitam obtulit, primam ex voluntate, cum gladio Patris se submisit; alteram ex necessitate, cum appositus est ad Patres suos; at vincitur Ilac à Sebastiano Martyre, qui non ex necessitate, sed ex voluntate & amore sui Creatoris ambas Deo obtulit, unam sagittis, alteram flagris & fustibus exponeudo.

Invenies, ait Bosquier, (e) qui primos quidem impetus eosque breves

(a) *Surius in vita.* (b) *Baronius ad annum Cbr. 286.* (c) *S. Cyprian. Epist. 16.* (d) *S. Basiliius Homilia de S. Gordio.* (e) *Bosquier Tab. 2. Nans. Ser. de S. Seb.*

per citam mortem tolerare possunt, qui tamen si reviviscerent, & ad tormenta eadem traherentur, resillirent.

Non Mercenarius Miles Sebastianus erat, sed ad Senecæ mentem totus efformatus, quem Seneca ita describit: (a) *Bonni miles feret vulnera, enumerabit cicatrices, & transverberatus telis moriens amabit eum, pro quo cadet, Imperatorem.*

Jam jam in Paradiso pedem posuerat Sebastianus, coronam certaminis recepturus: Jam portum salutis de longè prospiciebat, cum rursus in fluctus & procellas sese demisit; jam corona capiti, jam palmæ manibus imminebant, dum ad nova certamina descendit.

Videtur Sebastianus jam animo concepisse, quod postea Chrysológus de S. Apollinare complexus est calamo, dum dixit: (b) *Semel mori parum est eum, qui potest Regi suo gloriosam sæpè de hostibus referre victoriam;* unde videtur mihi S. Martyr similem actum commisisse Christo; qui cum in monte Oliveti sudore sanguineo, ob præsentia ante oculos posita tormenta & peccata hominum, quæ in se abluenda susceperat, totus deflueret, tamen velut Leo confidens, ultrò hostibus se capturis obviam est progressus: Ita & Sebastianus, cum sudorem sanguineum per totum corpus undique stillare cerneret, ac jam jam angustias mortis degustasset, non

contentus hac præclarâ victoriâ ad alteram reportandam sese accinxit: hic actus quantus, & quàm generosus fuerit, quis satis explicabit? Quid enim sit mortem gustare, loquuntur vultus agonizantium. Novit id Lazarus, nunquam amplius ridere vilus; tribulatio magna, terribilium omnium terribilissimum. Hinc pulchrè ait Leonardus Lauretus: (c) *Morti solus ritè credit, à morte qui tedit; mortis in experti mortis vix sunt bene certi.*

Auditores! quid existimatis causæ fuisse, cur Christus in resurrectione Lazari ita amarè sit lacrimatus, cum priùs dixerit: Lazarus amicus noster mortuus est, & gaudeo propter vos; attamen quando ventum ad resurrectionem lacrimatus est? Quæstionem hæc movet doctissimus Chrysológus in verba illa Joan. 11. (d) *Lazarus mortuus est & gaudeo, ubi ait: de quo gaudet mortuo, ipsum cum resuscitat tunc lamentatur, qui cum amittitur non flet, cum recipit, tunc deplorat, tunc fundit lacrimas, vitæ spiritum cum refundit.*

Respondetis forsitan cum S. Zenone, (e) *flebat Dominus, non quod ante se mortuum periisse cognosceret, sed quo sororum fletus temperaret,*

Aut cum Basilio Seleuciensi dicentis, (f) *id factum ob tenetudinem amoris, & pietatis affectum, unde*

D 3

meri-

(a) *Seneca de beata vita cap. 15.* (b) *Chrysológus Serm. 128.* (c) *Lauretus Tit. mors.* (d) *Chrysológus Serm. 64.* (e) *Zeno Serm. de resuscit. Lazari.* (f) *Basilius in c. 11, Jo. 11.*

meritò Judæi dicebant, ecce quomodo amabat eum. (a)

Vel cum D. Ambrosio respondebitis, (b) lacrimas circumstantium provocasse & Christi lacrimas; movebatur misericordia, cum videret in obitu lacrimas plorantium: Ita ille.

Aut dicetis causam extitisse mysticam, eò quod in Lazari persona denotatus sit peccator infelix, & inveteratus, in scelus sordibus computrescens ac fœtens.

Omnia benè. Sed melius placet expositio Ruperti Abbatis Tuitiensis, dum ait lib. 10. in Joan. *Lacrimatus est non tam quod mortuus est, quam quod revocare illum oportebat ad tolerandas rursus hujus vite miseras & mortem*: Hæc causa lacrimas Christo elicuit, lamenta expressit.

Manet igitur firmum, Sebastianum inter Martyres existere primum, utpotè qui secundum non habuit, qui binâ vice animam suam pro Christo poneret, ac secundam mortem subiret.

Quin & ipse Deus ter Optimus Maximus præcedentiam inter reliquos Martyres visus est Sebastiano tribuere: nam uti in veteri testamento, ad servum suum Job, ut intercederet & oraret pro tribus amicis, misit Eiphaz dicens, (c) *iratus est favor meus contra vos; ite ad servum meum Job, & offerte Holocaustum pro vobis, Job autem servus meus orabit pro vobis, faciem ejus suscipiam*. Ita & hunc ho-

norem Sebastiano deferre visus est ipse altissimus.

Cum enim, uti refert Baronius anno 680 Justitia divina adversus septicollem Romam ob enormia patrata scelera exarsisset, horrendam pestem immittendo (visus enim est à pluribus diabolus de die cum hasta circuirens, ac ad Angeli præcedentis imperium, cuspe domorum ferire januas, ubi postero die numerus mortuorum, hastæ ictus æquabat) ibat clamor eorum in cælum, offerebantur sacrificia, distribuebantur divites elemosinæ, instituebantur devotæ processiones, oratio fiebat sine intermissione, sed omnia in cassum, crescebat indes sæva lues, donec in somnis moniti Romani desolati, Altare in Ecclesia S. Petri ad vincula, ad honorem S. Martyris Sebastiani extruxerent, quo extracto, velut Deus faciem & preces Sancti respexisset, per intercessionem ejus mox sæva lues est extincta: Unde & in hodiernum diem ab Ecclesia Catholica pro singulari Patrono ad avertendam Epidimiam est electus.

An non ergo in Themate meo benè dictum, inter Martyres non surxit major Sebastiano?

O Martyrem gloriosum & dilectum supremo numini! quem altissimus ipse Ecclesiæ suæ recommendavit, cujus honorem & gloriam ipsi cœlites dilatare sunt conati.

O Triumphatorem coronâ duplici redimendum!

O Vi-

(a) Joan. 11. (b) Ambros. lib. 2. de Pœnit. (c) Job cap. 42.

O Virum ineffabilem, cui septem cœlestes spiritus ad custodiam sunt deputati! O militem invictum, inter verbera carnificum constantem, inter minas Cæsaris non trepidantem, morte binâ Christi Evangelium consignantem.

Habet mundus in S. hoc Milite quod obstupescat, & miretur; habet & quod discat & imitetur.

Eheu! gratulamur quidem Martyri, sed gloria ejus confusio nostra est, veneramur Patronum, sed pauci imitantur exempla.

Verbera Carnificum, ignominiosas virgas, contumeliosos fustes, pacato & imperturbato pertulit is animo, nos verba vix ferimus. Tela is & sagittas magnanimo corde in sese recepit, nos vix aculeatum dictionum toleramus.

Onos miseros & impatientes Christianos, mordax & aculeatum verbum si vix patimur, quomodo cuspides gladiatorum & sagittarum sustinebimus? Si pulicis morsum metuimus, quid faciemus, si aggrediantur

nos Tigrides & Leones? Si candela flammam aut Solis æstum sustinere nequimus, quomodo succensas craticulas & ignitas sartagine perferemus.

Ad Te igitur ô fortissime ac maxime Martyrum recurrimus, venis nostris frigore concretis de tuo nonnihil decurrente sacro ac ardente infunde sanguine, ut accendatur in anima nostra, ignis & ardor charitatis ille, qui in corde tuo æstuabat; impetra nobis intimationibus nostris robur & victoriam, tolerantiam & patientiam in adversis; temperantiam & demissionem in prosperis; ne felicitate extollamur, aut adversitate deiciamur. Accende in nobis zeum honoris divini, da ut in seculari pectore Cor apostolicum circumferamus; Pestem denique ac luem mentis & corporis à nobis benignus depelle.

Ite ergo Fratres dilectissimi ad servum Domini Sebastianum, ipse orabit pro vobis, & Altissimus suscipiet faciem ejus, & dabit vobis Dominus petitiones vestras, Amen.

IN FESTO. PURIFICA- TIONIS B. M. V.

Lumen ad revelationem Gentium, Lucae 2.

EXesto hodie ac in æternum exilium proficiscere stulta, cæca & gentilis Roma, quæ non solum ligno & lapidi divinos tribuisti honores, sed & omnium gentium deos deasque, tam incertuos Joves, quàm infames Veneres supplici genu adorasti; quin & ipsi inferorum Regi ac Reginae Proserpinæ, hodiernâ luce propudiosa Februa ac Lupercalia festa instituisti: pudet vel solum meminisse turpitudinum tuarum, ô insipiens Gentilitas?

Procul

Procul ergo cum thyrsis uris, cecite infanientes Luperci, procul accessite lascivientes Bacchæ, quæ accensis tedis ac luminaribus circumcursantes, raptam à Plutone, infelicem inquiritis Proserpinam: procul este & vos, Sacrilegi Cultores Deæ Februzæ, qui ut in bello placatum ac propitium vobis reddatis Martem, Matri ejus Cereri, detestanda lumina & faces accenditis, ac scelerato circuitu, totam Romam lustratis.

Expurgate vias ociùs ò Quirites, & monstra hæc infernalija ex Urbe vestra ejicite.

Sanctius Festum celebrat hodie Ecclesia, veterum Romanorum impietatem detestans, è contra Christianâ devotione, non Inferorum Reginæ raptum recolens, sed Mariæ purissimæ Cælorum Reginæ festum celebrans, in memoriam magni illius Luminis, illuminantis universum Orbem, quod hodie Solymæo templo illatum à Maria, benedictos cereos ac luminaria accendens.

Hæc est Mater illa, non sanguinolenti Martis, sed ejus, qui Princeps est Pacis.

Hæc est benedicta illa Ceres, quæ panem de cælo esurienti & famelico mundo subministravit.

Hæc est illa mulier fortis, quæ non solum acinacem Martis stitit, sed ipsam Numinis dexteram ob scelera nostra trifulco fulmine armatam, fasciis in præsepistrinxit ac involvit,

Hæc est Mater illa benedicta, quæ hodierno die æterno Patri sacrificium tale obtulit, cui cælum ac terra par, aut simile non aspexit; ad cujus Virginis proinde honorem & gloriam Auditores meos hodie invito ad Processionem Luminum contempladam, non in Urbe aut Templo Solymæ, sed in extremis Finibus terræ; inveniemus & ibi, cum confusione Hæcticorum nostrorum, clara & evidentia Signa Solemnitatis hodiernæ: Procedamus ergo obviam Processioni huic admirandæ, sumamus Crucem, levemus vexilla, linquamus paulisper Europam, ac ad Purificationis Festum in altero orbe celebrandum nos accingamus! Cerei benedicti absque numero dabuntur nobis quos postmodum reduces ex antarctico Orbe Fratribus nostris absentibus distribuemus. Procedamus ergo in pace.

Processiones plures insolitas & admirandas vidit & obstupuit mundus.

Lamentabilis erat illa, (a) quæ Messanæ in Sicilia, ad avertendos insolitos terræ motus per Urbem ducta est, ubi parvuli præviâ cruce bini & bini flagris in corpora sua ad sanguinem usque desævierunt; Virgines verò fertis spineis redimitæ Lytanas lacrimabili voce decantavêre.

Humilis ac pœnitens Processio erat illa, quam lepticolis Roma devenerari

E

venerari

(a) Gump. in *Athlante Mariano*.

venerari non satis potuit; (a) quando Leo 4. Pont. summus Comitantibus eum Episcopis ac universo Clero Romano, ad avertendam stragem, quam exitialis Basiliscus Romæ edebat, nudis pedibus miraculosam imaginem Dei genitricis circumtulit, devotionem & exemplum supremi capitis universo populo Romano lacrimis & suspiriis prosequente.

Majestate plena erat Processio illa, (b) dum Constanti nopoli post insignem relata Victoriâ ab Imperatore Joanne Comneno Statua B. Virginis Nicopæjæ triumphali curru sex equis candidis instructo, per cuncta Urbis compita est circumducta, totâ aulâ imperatoriâ sacrum hunc currum insequente.

At magis admiranda & obstupescenda non sive visa, quàm illa, quam ante novum orbem detectum America in Provincia Chilensi aspexit ac admirari non satis potuit. Seriem rei Alphonfus Espinosa l. 2. c. 2. & Athlas Marianus Imagine 6. sic describunt

Est in Regno Chilensi Insula, quam incolæ tenariffumalispiani verò magnam Canariam vocant: Idolorum hic, si uspiam alibi vigeat cultus ac veneratio: quidam enim eorum ignem (qui in regno Chilensi è quampluribus montibus velut inferni caminis erumpit) pro Deo coluerunt; alij opera manuum suarum adorârunt, sed quia authorem rerum non cognoverunt ac venerati sunt, De-

us ineffabili suo consilio fecit, ut centum & quinque annis priusquam illic advenirent Christiani, horum loco lapides illis loquerentur, eosque erudirent.

Audite mira,

Cum gregem pascerent duo Insulani, in caverna ad maris crepidinem, territus recessit grex ad præsentiam statuæ B. Virginis gestantis brachio puerum Jesum: pastorum unus ratus puellam esse vivam, lapide eam petiit, sed manus repente obterpuit, etiam brachio toto rigente: sed & socius immotam miratus puellam priore audatior tentat cultro digidum abscindere, sed & ipse suos sibi digitos mirè sauciavit illasâ statuâ. Ubi ad regem de Guimar hæc prodigia sunt relata, continuo ipse se hæc cum aula sua contulit, divinum aliquid esse non vanè suspicatus: mox ergo statuam aulæ suæ destinat, ubi decentius habeatur, sed cum nemo esset, qui manum admoveere auderet malo pastorum eos deterrente Pastores prædicti jussi sunt hoc officium præstare, majora à Rege quàm à statua metuentes: Majore igitur reverentiâ ubi sanctam statuam attingere, uterque integram Sanitatem accepit, nam & illi brachium & huic digiti in integrum sunt restituti.

Tanto miraculo motus ipse Rex, cum præcipuis antlicorum manus admovit: sed statuæ pondus plures poscebar manus, ut communi bono advenisse cerneretur: itaque plebejæ nobi-

(a) *Baron. ann. Ecc. 847.* (b) *Nicetas sbonietesio annalibus.*

nobilium manibus sociatæ, sanctam Statuam in aulam deportavêre, magnum prodigium futuræ felicitatis, paulo post in cryptam decore excavatam intulerunt, tum aulæ moribus ne offenderetur tum ut decentius coleretur.

Hæc prima erat Processio, quam novus orbis in honorem intemeratæ Virginis instituit, colens & devenerans nondum sibi cognitam Matrem Domini.

Plus tamen Cœlites sacram hanc Statuam honoraverunt, nam & concentus cœlestes à Barbaris circa Statuam sunt auditi, ac supplicantium Ordines fulgentibus candelis, per maris crepidinem peregrinis & nunquam hic visis cæremoniis accedere sunt visi: nonaunquam inventa sunt integra candelarum fragmenta, quandoque etiam adhuc fumigantia, tanquam tunc primùm extincta.

Accidit ut Gentiles, inter patriæ suæ miranda, Hispano, quem prima navis advexerat, ostenderent & hanc imaginem: stupuit ille venustissimi operis Statuam, Filium brachio dextero sustinentem; quomodo enim barbari illam, cujus ne unquam famam audierant, effigiarent, cum totâ Insulâ nullus sculptor reperiretur? optasset Hispanus adesse eos, qui linguam calerent, ut sacro baptismo eos tingerent. Fecit tamen

quod potuit, docuitque Statuam hanc flexo poplite, erectisque in cœlum manibus colli velle; sensuros auxilia certa, si Statuæ huic dicerent Ave! plura volentem revocavit navis: duravitque Gentilium devotio in Statuam, usque dum PP. Societatis supervênere, ac cœtum Virginis auxêre. Nomen inde Statuæ huic admirandæ impositum est à Christianis *Maria de Candelaria*, estque miraculis clarissima, & quod mirandum, barbari characteribus hinc inde inscripta, quos Insulanî hunc in modum explicavêre. Inscriptio prima incipit à collo *Typus Matris.*

Ad manum sinistram incîsum *in corruptæ, desponsatæ Imperatrici cœli & terre, Sponsæ Creatoris æterni.*

A manu dextera legitur, *Hic est Infans, qui genitus fuit sine principio ab omnipotente Creatore.*

In Fimbriâ cernitur, *Hæc est pacifica Maria, quæ fuit Anne partus.*

In Zona exaratum est; *pro nobis ora ò advocata.*

In manu sinistra legitur, *Purificatio & Presentatio Infantis.* Ita refert Athlas Marianus Imagine 6.

Hem! Quanta ex Statua hac sacrosancta Fidei nostræ eruere possu-

mus testimonia ! dum Sapientia æterna Lumen Fidei, quod eheu in Europa per hærefes propè extinctum, in orbe in cognito mirabiliter iterum accendit.

Ah quantum confundit hæc Barbarorum Gentilium devotio in Virginis Statuam, inurbanitatem Hæreticorum nostrorum, qui vel nomen Virginis vix pati aut tolerare queunt; incogniti & barbari characteres perversæ Fidei eos condemnant.

Gratulor interim tibi ò dilecta Deo Insula, quæ quidem longis sæculis derelicta sedebas in tenebris, tandem lux orta est tibi completaque est propheta in te, quam Maria in cantico suo prædixit, (a) *Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes* : ultimâ horâ vocata es ad Vineam Domini, & tamen præ aliis illustravit te lumine suo Virgo amicta sole, (b) cui luna sternitur sub pedibus; felix es & benedicta Insula, quæ in veritate ad adventum admirandæ hujus Statuæ dicere potuisti, (c) *Unde mihi hoc, ut Mater Domini mei veniat ad me?*

Auditores! tempus est, ut reverentur in Europam, finita quippè est Processio nostra, nec de benedictione Virginis dubitandum; interea sumamus benedictos cereos no-

biscum, fratribus nostris absentibus pro sacro munere distribuendos.

Primi, inter quos hæc luce cereos distribuam, occurrunt mihi fratres nostri non uterini, quos non Ecclesia Christi, sed Schola Satanæ effudit, qui risibus & cachinnis Ceremonias Ecclesiæ nostræ Catholicæ exhibitant, inimici Crucis & Lucis Christi; his offero Cereos aliquot ex Insula Teneriffa, partim extinctos, partim adhuc fumantes, quibus perquam bellè Fides eorum adumbratur, fumat nonnihil adhuc Fides eorum in articulis quibusdam; in perisquæ est extincta.

Utinam Cerei hi corda eorum illuminarent, ac tenebras mentis dispellerent: (d) Sapere se credunt, sed non ad sobrietatem: scrutentur obsecro, quid egerint majores eorum, quid de luminaribus his scripserint antiqui Patres Hieron. Beda. Chriost. & alij. Audiant sanct. Cyrillum Episcopum Jerosolymitanum ante mille & plures annos orat, de Purific. sic perorantem: *Leti bodielampades ornemus, jam Filij Lucis, Ceras veræ luci Christo offeramus, quoniam Lumen ad revelationem gentium mundo apparuit.*

Audiant Bernardum (e) errores eorum confundentem, dum hæc luce fra-

(a) *Luc. 1. 48.* (b) *Apoc. 12. 1.* (c) *Luc. 1. 43.* (d) *Rom. 12. 3.*
(e) *S. Bern. serm. 2. de Purif.*

fratres suos ita alloquitur: Fratres processuri sumus bini & bini, candelas habentes in manibus, succensas non quolibet igne, sed qui prius in Ecclesia Sacerdotali benedictione fuerit consecratus. Sed aures habent & non audiunt, nocturae sunt sacrorum Luminarium impatientes, utinam aeternae nocti non destinati, cum insipientibus Virginibus, quarum lampades fuere extinctae.

Quod si miraculosi hi Cerei Canarienses, nil persuadere valent, dono illis cereum alium, quem S. Paulus Rhegiensibus accendit, simulq; eorum corda Gentilismi tenebris excœcata illuminavit: Rem sic describit Thomas Massucius in vita S. Pauli. l. 34. cap. 9.

Postquam Paulus ex naufragio Melitam evasit, ac ibi prædicato Christo Rhegium Civitatem in Calabria pervenit; ut patet ex 28. cap. Actuum Apostolorum; excurrere mox catervatim incolæ ad navem, & binas imagines Castoris & Pollucis, tanquam tutelaria Numina naufragæ navis videndas: Paulus id præsentens, mox omni zelo & fervore in Idola & simulacra gentium detondere cœpit; cum autem ab iis utpote Idololâtris non audiretur, rogavit eos Paulus, ut tamdiu saltem dicentem tolerarent, donec cereus, quem super columnam pyramidalem (cui naves advenientes alligari consueverant) accenderat, extingueretur; consensere tandem ac placitum ha-

buere petiitum: durabat autem Zelus Paulus tamdiu exhortando ac idolorum vanitatem explodendo, ut ceceus tandem absumptus finem dicendi urgeret; & ecce absumpto ceceo mox grandi miraculo pyramis columnæ ardere cœpit, quo portento perculsi & compuncti Rhegienses, Paulum ut hominem cœlo lapsum auctulantes ab idololatriæ tenebris ad Christum sunt traducti; in cujus rei aeternam memoriam columna illa in Ecclesiam S. Pauli, quæ postea in litore erecta est, supra altare majus fuit resposita, ubi mira veneratione colitur, ac quotannis statione ad columnam factâ totius populi accursu hymnus sequens in honorem Pauli canitur.

Ave columna nobilis,

Electro, & auro ditior;

Illaq; Moysis ignea

Columna fortunatior:

Quod ore Paulus prædicat,

Te fulgurante comprobat,

Te conflagrante Rhegium

Christi fidem complectitur.

Et si nec hic Pauli cereus placet, dono illis cereum Atrebatensem in Belgio, (a) qui ante miraculosæ Virginis Mariæ Imaginem ardet: initium accensionis suæ repetit is ab Anno millesimo centesimo Quinto, arsit hucusq; in honorem Mariæ lumen hoc inconsumptum ac indeficiens annis 587. miraculum sanè prodigiosum,

E 3

ad

(a) *Petra Sancta Traumasiæ Tom. 3. c. 8.*

ad noctuarum oculos illustrandos utiq; potens. Engelgrave in Festo Purificat.

Secundi sunt decrepiti Seneciones, qui Processioni nostræ interesse non poterant, his dono (a) Cereum Pr Petri Scargæ, Stephani Regis Poloniæ Confessarii, Viri cultui Mariano addictissimi: Hic paulò ante mortem, Cereum ex Virgine cera manibus suis consecerat, quem ad Deiparam Cestokoviensem dono misit, ut coram sacra ejus imagine arderet; mirum dictu, arsit is tandiu, usque dum Pater vitam finiit, ibi & cereus ardere desit.

Recogitate ergo cygni candidi, Quid est vita vestra? cereus ardens, qui repentino vento, aut inclementiore aurâ extinguitur; recogitate, quia paucitas dierum vestrorum finietur brevi; admonet vos hujus nivea vestra cæsaries, secretò vobis inclamans, videte quoniam jam albæ sunt regiones (b) ad messè: in universo corpore vestro nil nisi prognostica mortis occurrunt: rotatur vertigine senile caput, caligant oculi, surdescunt aures, excidunt dentes, defluunt crines, tremunt manus, nutant genua, languent Spiritus, sensim emoriuntur membra, ac guttatim defluens cereus repente extinguetur.

Advertit hoc optimè Grandis ille Carolus Quintus, (c) in Oriente & Occidente Victoriis & Triumphis clarus: cum enim resignatis regnis

ac paternis imperiis adverteret ad finem tendere clesydram vitæ; conditâ die solemne indixit Requiem: nigro amictu lugebant parietes templi, excitatum castrum doloris stabat ad medium, mortualem tumulum repræsentans, quod regii Ephæbi faces & luminaria manibus gestantes, circumstabant: Mortuale interim sacrum mæsto cantu Monachorum, tristè perfonabat, cum repente Carolus funeri suo præludens ad Offeritorium ad Sacrificantem ascendit tēdāq; ardente sublaris in Cœlū oculis, sacerdoti in manus traditâ ait, quemadmodum ò Deus Vitæ meæ arbi- ter nunc Sacrificans Cereum hunc in manus suas recipit, ita & te rogo & obtestor, ut animam meam vinculis corporis quondam solutam in benedictas manus tuas recipias. Sumite proinde in manus vestras cereum hunc ò senes, & in tempore ad ultimam luctam vos præparate, nam Guarico teste, (d) *mors juvenibus latet in insidiis; senibus autem stat ad januam.*

Absentes à Processione nostra etiam scēre, justo tamen titulo, languentes & morbis oppressi Lazari, in infirmate versantes fratrum suum, dierum minuta non aīo horologio, quàm stillicidiis lacrimarum & gemituum metientes. His offero cereum benedictum, quem beatæ Lydwine Virgini per viginti octo annos cum omni morborum genere patienter decertanti, ac jam jam animam

(a) Engelgrave Festo Purif. (b) Joan. 4. (c) Famianus Strada. (d) Guaricus ser. 3. de Adu.

mam agenti Salvator noster, B. Virgine, aliisq; Sanctis eum comitantibus in manus dedit, felici præudio, ut velut Cereus, & ipsa luceret in cælo in perpetuas aternitates.

Aut si alium affectant, consigno eis Cereum, quem gloriosus Japoniæ Apostolus Xaverius in manus tradidit (a) inclyto postea in Japonia Martyri Francisco Mastrillo, cui cum Neapoli 1633, in excitando pegmate in honorem Virginis immaculatæ occupato, malleus grandior è superiore loco cadens lethali ter caput fauciasset, isque desperatâ salute ad infirmorum receptacula humeris fratrum esset deportatus, S. Xaverius in forma peregrini apprensus jam jam agonizanti cereum ardentem unâ cum baculo peregrinorum obtulit optione factâ, ut, ad quod placeret extenderet manum; an placidâ morte per cereum mortualem designatâ vellet defungi; an verò scipione assumpto placeret amore Dei pergere ad Japones Evangelii dilatandâ causâ: & ecce elevatis oculis moribundus generoso animo apprehendit baculum, vitam & sanguinem pro Christo daturus, ac momento à Sancto est persanatus obtupescente tota Neapoli.

Resignate & vos in voluntatem Dei delolatæ animæ, & si placet supremo numini, ut ulterius doloribus ac morbis velut aurum in fornace afflictionis purgemini, dicite

cum D. Martino, Domine, si adhuc ad honorem tuum pati me desideras, fiat voluntas tua non recuso vel laborem vel dolorem.

Ab Ægris & morbidis, qui cum dolore luctantur, descendimus ad eos, quos improba voluptas exercet & titillat, qui à concupiscentia sua tentantur abstracti & illecti: (b) & his porrigendi sunt cerei, quibus roborentur, ut animosè concupiscentiis suis resistent.

Hinc Maribus, quos subindè blanda Venus stimulat ac improbâ libidine accendit Cereum consigno concionatoris illius Forolivienfis Laurentii Fucci ex ordine S. Francisci FF. Capucinatorum: (c) Is cum aliquoties graviter in vitium carnis detinâset, graviter etiam exulceravit animos quorundam lascivorum Juvenum, qui, ut sese de eo ulciserent, ac infamiæ labem aspergerent, Meretriculam vesperi clam in cubiculum Patris introduxere. Studebat ad lucernam eo tempore Patet concioni in crastinum habendæ, libris totus intentus, quem cum Lena procax sensim adrepando, noctibus oculorum ac totius corporis, ad lasciviam provocaret; Ille totus immotus, scorto nequidem appellato, digitum mox candelæ accensæ admovit, ac incredibili patientiâ tamdiu super flammam immotum tenuit, donec caro dissolveret. Attonita ad hanc constantiam Patris

Lupa,

(a) *Vita Mastrilli.* (b) *Jacobi c. 1.* (c) *Joan. Rbo l. 7. de Virg.*
c. 2. §. 11.

Lupa, scelerisque auctores detestata, magno fletu impudentiæ veniam rogavit, ac facti pœnitens ex cubiculo recessit: confusi exindè nebulones obscœni, majorq; honor & fama Victori accrevit.

Hunc Cereum conducibilem fore credo ad omnes tentationes propulsandas, efficacem ad cunctos ardores libidinis temperandos: proficuum flammam hanc futuram ipse arbitratur (a) Chrysofomus dicens *si libidinis igne flagras, ignem illum (gehennæ) appone, atq; hic confestim extinguetur: Ignis igni remedio erit.*

Non absimilem Cereum huic, offero devoto fœmineo sexui, usui ipsi futurum, si quando corda eorum salax cupido sollicitat & titillat, de hoc cereo auctor Vitæ S. Brigittæ refert sequentia.

Habebat hæc S. Vidua in servitiis suis pedissequam, quæ cum aliquando impuro amore arderet erga quendam Juvenem, ac destinato tempore ob metum Dominiæ suæ ad eum furtivè venire non posset, subito divino radio illustrata cogitare cœpit, an æquum sit ac rationabile pro momentaneâ voluptate æternos ignes mereri; probatura ergo utrum par foret gehennæ tolerandæ, pedem ardenti cereo superposuit, & vix per aliquot momenta inter dolores eum super flammam tenuit, cum subito omnis tentatio evanuit, nec unquam per reliquam vitam stimulos carnis est passa,

Medicinalem sanè Ancilla hæc experta est Cereum, qui ardorem libidinis flammâ suâ absumpsit; secuta est Chrysofomi consilium; flagavit igne prius lasciviæ, apposuit ignem gehennæ & triumphavit. Vade & tu, & fac similiter.

O quisquis es, monet Drexelius in suo Nicæta I, 2. c. 11. cum te urit libido, admove oro extremum digiti gracili Cereo, nec eum prius flammulæ illi subtrahe, quàm orationem Dominicam semel duntaxat pronuntia veris; quid cunctaris id experiri & equid injectum digitorum subito retrahis? vix duas voculas pronuntiaisti, & mox intolerabilem ais esse cruciatum: perdura & redde digitorum igni; at negas id posse fieri ob nimium dolorem: Ah mi Deus, concludit Author, *digito modicum ignem tangere borremus, & quomodo non formidamus, si totum corpus ligatis manibus & pedibus projiciatur in ignem æternum, ubi non per unum aut alterum momentum, sed in omnem æternitatem ardebimus: ah quis habitabit cum ardoribus sempiternis?*

Restant deniq; binæ candelæ, quas desperatis peccatoribus in manus trado, de quibus sequentia referunt annuæ littæ Societatis Monasterii Westphalorum 1673.

Monasterii Westphalorum miles plurimorum capitalium scelerum reus, jussu Colonelli ad carcerem est raptus, nec multo post militari judicio damnatus, patibulo est addictus; advenè e

(a) Chrysof. hom, 10. in Ep. ad Cor.

advenère varij Religiosi, pro periclitante anima solliciti, sed omnia in cassum; marmor erat, imò marmore durior hic miles; velut aspis venenata obturans aures suas ad omnia sacra; unde sine ulteriori Ceremoniâ, tanquam cum desperato altera die ad furcam est properatum, & quia quæ ad salutem ejus erant audire detestabatur, diabolo futurus victima patibulo est appensus: quid fit? dum infelix ità pendet in aëre, rumpitur repentè laqueus, velut cunctro aut ense foret dissecatus, & impium pondus in terram labitur; cuncti stupebant factum, qui tristi spectaculo aderant, ac refocillatum ad carcerem reduxere, ulteriorem sententiam ducis præstolaturi.

Adsuere mox altera vice zelo pleni Religiosi, marmorum pectus hoc divino ariete expugnaturi, sed irrito iterum successu, tota enim die illa immobilis persistabat in desperatione sua: & ecce ad vesperam radius tandem divinus pectus durum penetrat, foeditatem conscientiae ad longum depingit, ac instantem æternam perditionem patheticè ante oculos ponit; hoc divino ariete rupta est tandem duritia hominis; totus ergo mutatus in alium, confesarium advocari rogat, dolore ingenti peccata confitetur, ritè absolvitur, ac ad instantem mortem totus lacrymis diffuens adeò sollicitè separat ac disponit, ut cuncti novitatem rei admirarentur, ac præsentem digitum Dei agnoscerent: In-

terrogatus igitur unde existimaret hanc gratiam extraordinariam à Deo se se consecutum, an fortè cœlestis Patroni cujusdam interventu ac Patrocinio hoc factum? aut quid operis aliquando Deo patrasset? Respondit is ingenuè, nec virtutum aut honorum operum se unquam studiosum fuisse; nullius Sanctorum Patrocinium unquam curasse, nec meminisse se unquam quid boni operis Deo aut Sanctis præstitisse & exhibuisse, nisi quod semel, & quidem in crapula, ad imaginem B. Virginis binas candelas accenderit, in honorem S. Matris postea arsuras.

Hoc audito concludebant universi, exiguum hunc honorem Virgini exhibitum, perditio huic & scelerato militi ostium aperuisse cœlorum.

Has igitur binas candelas, o peccatores! domum vobiscum deserite, & discite, nec minimum quid impensum in honorem gloriosæ Virginis indotatum aut indonatum abire. Videte quàm parvo obsequio Mariæ Patrocinium comparari queat. Unica depositio pilei, aut reverentia imagini in transitu exhibitæ; Unicus nummus in honorem ejus pauperi datus; unicum Ave cum devotione dictum, referare nobis poterit cœlos; unica candela accensa claudere & oblerare infernum.

Et quis non amet MARIAM? quis non omni veneratione Matrem misericordiae prosequatur, quæ tantæ benignitatis est, ut peccatores jam jam ad Tartarum properantes gra-

tiosa dexterâ in semitam justitiæ & salutis & reducat.

Ad Te nunc me converto, O purissima & immaculata Virgo, quæ puritate vincis Angelos, benignitate & misericordia omnes superas Sanctos : Tu o gloriosa Regina in cœlesti quidem Jerusalem nunc affides tuo filio ; ac nihilominus nobis in valle lacrimarum exultantibus porrigis benignam dexteram : non tranfit dies, non nox, non hora, non momentum, in quo tu non singula-

re aliquod humano generi præstes beneficium.

O Mater salutis ; O fons misericordię, ad te suspirant ; tibi supplicat gemebundæ animæ nostræ, age purissima Domina oculis nos tuæ pietatis respice, ac filio tuo dilecto nos reconcilia, & præsta, ut sicut hodie immaculata templum Solymæum intraſti, itâ & nos culpis soluti, ac in Sanguine Agni dealbati à te aliquando filio tuo in templo glorię præsentari mereamur.

IN FESTO S. MATHIÆ APOSTOLI.

Descendant in Infernum Videntes. Psalm. 54.

VEteri fertur adagio Mathiam frangere glaciem, dissolvere gelu: Utinam, ah utinam Is glaciem, quâ corda nostra sunt indurata, aliquando dissolvat! teste enim Bonaventurâ (a) *frigida supra*

nivem sunt corda nostra, frigida verba, frigida sunt opera: in cordibus nostris congelatus est amor Dei, obrigit charitas proximi, concretæ terpent virtutes, frigore obducta rigent nostrâ sancta proposita, Deus novit

F 2

quando

(a) *Bonav. Ser. 2. in F. Magd.*

quando sint dissolvenda: Unde merito supplicandum Apostolo, ut glaciem aliquando cordium nostrorum disrumpere dignetur. At quibus mediis? an secures & ascie adhibendæ? an exemplo Hannibalis scopuli indurati rumpendi aceto? an solis ardore transgendum gelu? *perit enim glacies, ubi ferit solis acies.*

Minime: ita enim induruerunt obstinatorum peccatorum animi, ut solo igne sint perdomandi, igne videlicet, quo & ipse Apostolus usus est, ut induratos ac marmore duriores Auditorum suorum animos frangeret, & emolliret: nam cum in Macedonia Evangelii disseminandi causâ venisset, ac cerneret omnes conciones flocci haberi, Verbum Dei contemni, sacras admonitiones explodi, minas intentatas risui esse & ludibrio: Zelo divino accensus coram conferta multitudine altum exclamans dixit; denuntio vobis quod vivi in infernum descensuri sitis progenies Viperarum: (a) cumque iterum risu & cachinnis verba ejus eluderent, disrumpita est subito terra sub pedibus eorum, & descenderunt viventes in infernum, flammis undique ex terra erumpentibus, ac maledicta corpora eorum vorantibus. (b)

Has infernales flammæ, hos ignes, hæc incendia proficua credo ad frangendam glaciem peccatorum, summum utilem ad eliciendas lacrimas, dolores sufficientes ad conterenda

corda, gemitus & suspiria apta ad dissolvendum gelu: Hinc ut rumpatur glacies peccatorum, conabor hodie non nihil Infernum vobis adumbrare, ut secundum D. Gregorium M. (c) *tandem vel pœne terreant, quos præmia non invitant.* Descendamus igitur consultore D. Bernardo in Infernum viventes, ne descendere cogamur morientes. (d)

Quid est ergo Infernus? responsi loco solum monstrò Alphabetum sequens terribile, & dico, Infernus est

*Armamentarium ire divine.
Babilon infernalis, ubi nullus ordo?
Clibanus jugiter ardens.
Dolorum officina.
Exilium æternæ gloriæ.
Filiorum Belial Patria.
Gebenna à furore Domini succensa.
Hereditas Filiorum ire.
Jugum Maledictionis.
Lacus picis & sulphuris.
Metropolis malorum omnium.
Nox æterna.
Oceanus tormentorum.
Porta desperationis.
Querelarum Echo.
Rota æternitatis.
Spelunca Draconum.
Theatrum crudelitatis.
Umbra mortis & sempiternus horror.
Væ! Væ æternum.*

Secundum Job cap. 10. *Terra miserie & tenebrarum, ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.*

Secun-

(a) *Hist. Lomb.* (b) *Petr. de Natalibus de S. Matth. Jac. de Voragine.* (c) *Hom. II. in Evang. Gregorius,* (d) *D. Bern. ad fratres de monte Dei, item de vita solitaria,*

Secundùm Psalmistam psal. 54. *Puteus interitus.*

Secundùm Isaiam c. 30. *Vallis Tophet, profunda & dilatata, cujus nutrimenta ignis.*

Secundùm Epulonem *Locus tormentorum.* (a)

Secundùm Bernardum. (b) *Regio gehennalis, Lacus lethifer, in quo ignis ardens, ubi frigus rigens, ubi Vermis immortalis, fœtor intolerabilis.*

Secundùm Hugonem de Sancto Victore; (c) *Lacus sine mensura, Profundus sine fundo, plenus ardore incomparabili, plenus fœtore intolerabili, plenus dolore ineffabili, ubi miseriæ, ubi tenebræ, ubi nullus ordo, ubi horror æternus, ubi nulla spes boni, nulla desperatio mali.* Verbo, Carcer formidandus, ubi Deus peccatorum velut rabidos canes catenis igneis alligatos affligit & cruciat sine fine.

O titulos formidandos, o nomina extimescenda! o alphabetum terribile! nomen & definitionem Inferni audistis, nunc ejus descriptionem percipite

Apelles quidem non sum aut Prothogenes, qui infernum condignis coloribus depingere queam, conabor tamen carbonibus desolatoriis formam illius nonnihil delineare, colores mutuabor ex SS. Patribus, penicillum erit sacra pagina.

Imaginare igitur o peccator adhortante te ad hoc D. Bonaventurâ, Civitatem quandam à Deo maledictam, in centro terræ à divina ju-

stitia constructam, cujus tenebras nec solis radii, nec Lunæ splendor, nec stellarum fulgor illustrare queant, undique succensam flammis, velut alteram conflagrantem Trojam.

Allambunt hanc execrabilem Civitatem quatuor infernales torrentes: Ex una parte alluitur Lethe, fluvio oblivionis omnium bonorum, transferunt enim omnia tanquam umbra. (d) Ex altera parte cingit eam Acheron, torrens tristitiæ & doloris, dum absque ulla consolatione & spe æternum vivunt miseri. Latus tertium arrodit Cocytus, flumen luctuosum, plenum lamentis & væ, dum privatos se visione Dei lamentantur. Circumdat quartò denique hanc miseram & infelicem Civitatem Phlegeton, torrens ardentibus flammis undique exæstians, in quo secundùm Chrysostrum *ignei fluctus instar montium eriguntur, ubi crematur homo & dolet, & tamen non consumitur.* (e)

Clausa est hæc Civitas clathris, Seris & vectibus ferreis, catenis circumdata adamantinis nunquam rumpendis; Portæ tamen septem patent ad infelicem hunc Labyrinthum.

Superbi Pavonis;

Avari Gryphis;

Salacis Capri,

Voracis Lupi,

Iratæ Tygridis.

Invidi Canis.

F 3 Tardæ

(a) Luc. 16. 28. (b) S. Bern. serm. de 5. regionibus, (c) lib. 4. de anim. (d) Sap. 5. (e) S. Chrysostr. Homil. 44. in Matb.

Tardæ denique & otiosæ Testudinis.

Portale majus refert Draconem, cauda sua totam civitatem completentem, ignes ex naribus & ore Vesuvij instar eructantem. Lemma Portali adscriptum: *In Inferno nulla est redemptio.*

In medio Civitatis hujus infernalis visitur Palatium grande, flammis, fumo & sulphure totum denigratum, Regia & aula Luciferi, Principis filiorum superbix; columnæ, quibus id sustentatur, ex viperis, lacertis & serpentibus implexis exurgunt: Scalas & ascensum præbent damnatorum corpora, quibus calcatis ad superiora ascenditur: Tapetes aulæ hujus sunt detestanda scelera Mortalium, quæ à condito orbe Sol vidit, & luna sepelivit. Aulici sunt formidanda monstra, deformia spectra ac ferales Larvæ: Gynæceum formant Furix, Harpyæ, Gorgones passis crinibus, hianterictu formidabiles; Incolæ & Cives, sunt infames Bestiarum, Sodomitæ, Scortatores, adulteri, fures, sicarii, proditores, incendiarii, Magi denique & Arioli.

Nulla lex inter eos, nullus ordo. Nil auditur nisi rixæ, contentiones, diræ, execrationes & blasphemix, vestes & togæ eorum sunt paludamenta ignita. Lecti eorum craticulæ igne succensæ; (a) Cibus ignis sulphur

Æspiritus procellarum pars calicis eorum: Potus: (b) fel draconum Vinum eorum, & venenum aspidum insanabile, ex quo bibent omnes peccatores terræ. (c) Odoramenta eorum & balsamum, foetor ex pice & sulphure intolerabilis. Musica stridor dentium, latratus & ululatus multus, horrifonum fulmen horrendis mugitibus infelicem Civitatem concutiens: Supernè volitant igniti dracones, basilisci & metuendi gryphes; infra serpunt lacertæ, bufones, dypsates, viperæ, colubri, & scorpiones.

Ibi visuntur succensæ fornaces; ardentes clibani, in quibus miseri cremantur: Hic spectantur craticulæ & fumantes sartagine, in quibus velut in frisorio torrentur. Ibi fixæ sunt rotæ & patibula, in quibus miseri suspenduntur; ad latus immo in stagnum ignis & sulphuris, in quo balneantur, mox à calore nimio transituri ad glacies & aquas nivium, ubi erit fletus & stridor dentium. (d)

Duo enim secundum (e) Gregorium magnum & Augustinum principaliora tormenta sunt in Inferno, frigus intolerabile & calor ignis inextinguibilis. Hic iterum ligatis manibus & pedibus præcipitantur in puteum interitus. Hic miseri circum-eunt famelici, ut canes, & com-manducant linguas suas præ dolore; ibi am-

(a) Ps. 10. 6 (b) Deut. 32. 33. (c) Ps. 74. 9. (d) Job. 24. 19. Matt. 8. 12. 13. 42. c. 22. 13. 24. 52. (e) Greg. Mag. in c. Math. Aug. serm. de triplici habitaculo.

ibi ambulant succincti flammis, quas succenderunt peccata eorum, præ angustia spiritus gementes & dicentes, heu nos miseros! heu infelices! pereat dies, in qua nati sumus.

(a) Discurrunt interim undique dæmones scintillantibus oculis, de quorum naribus procedit fumus, quorum capita ut draconum, dentes sicut elephantum prominentes, quorum caudæ ut scorpionum, quorum voces ut fremitus Leonis sonant, vociferantes, (b) Ure, seca, percutite, lacera, tunde, merge, macta, trucidata, præcipita. Virg. Æneidos:

*Non mihi si linguæ centum sint
oraq; centum;
Omnia pœnarum percurrere nomina possem.*

Auditores! sistamus nunc paululum ad portam istam desperationis; atque statum infelicissimum Tartaræ hujus Civitatis ulterius ex ipsis inquilinis indagemus; audiamus trementibus & tinnientibus auribus quid nobis loquantur. (c)

Auditifne clamores horrendos, ululatus miserabiles! heu nos miseros! heu dolentes!

O præteritum infelix! ò præsens, lamentabile! ò futurum formidandum! (d) *Quid nobis profuit superbia? quid divitiarum jactantia? transierunt omnia tanquam Umbra,*

O Insipientes trapezitas, qui cum maledicto Achab pro unica vinea, agro, arce, pago, cœlestem vendidimus Hierusalem!

O Insanos! qui cum rege Lyfimacho pro haustu frigidæ, pro momentanea voluptate regnum perdidimus sempiternum.

O Insensatos! qui cum infelici Esau pro vilissimo pulmento æternam perdidimus Cœnam!

O Amenites! qui tot annos, tot horas ludendo, bibendo, dormiendo, otiano insumpsimus, nec unicum momentum nobis reservavimus, quo per confessionem, aut sinceram contritionem in gratiam cum Deo rediremus.

O Infatuatos! qui semper intenti ad nostrum Interesse, semper solertes & indefessi ad nostra lucra & commoda, æterna tamen bona non curavimus; ob guttam mellis nos in pelagus amaritudinum & abyntii præcipitantes.

Ex omnibus, quæ in mundo possedimus, sola peccata nobis remanserunt æternum castiganda: amœnæ villæ, pomposa palatia, aurum & argentum, honores, tituli, officia, dignitates transierunt sicut somnium, nil nobis reliquum remansit, nisi fili recepisti bona in vitæ tua. (e)

O Infelices! qui toties claves cæli in manu nostra versavimus, &

jam

(a) S. Antoninus (b) Bernard in sermon. apud Inchino de inferno. (c) Inchino, 4. p. 8. § de inferno, 8. (d) Sap. 5. (e) Luc. 16. 25.

jam à cœlesti excludimur janua ! ò infortunatos ! qui toties summitatem scalæ cœlestis attingimus , & nunc repente in abyssum interitûs præcipitamus : qui aliis in diluvio salvatis , nunc fluctibus inferni submergimur ! qui cœteris ex incendio Sodomæ liberatis , victimæ nunc & nutrimenta æterno igni alendo deputamus.

Cernimus tandem sed serò , quid mundus fallax nobis contulerit , ob quem spontè cœlum perdidimus . O fallax mundus ! detestanda ambitio , divitiæ infortunatæ ! amores maledicti ! odia inveterata ! ob quæ æternos ignes incurrimus !

Sed quid frustra lugemus præterita amissa ? intueamur præsentia . O præsens crudele & infelix ! ò ignis , qui viscera nostra torques & depascis !

Adeste dolores invadite nos , contutite nos febres ; lacerate nos podagræ ; inficite nos lepræ ; rumpantur oculi , excutiantur dentes , distrahantur artus , detrahatur cutis ; deliciæ nostræ hæc erunt ,

Veniant gladii exacuti , votæ cultris armatæ , ardentis forcipes , ignitæ sartagine , horribiles catastæ & equulei ; pictura erunt tormentorum nostrorum .

Alium , alium patimur ignem , qui non est sicut focus vester . Aug. in Psal. 49 .

Ignis secundum Hieronimum (a) in quo uno omnia supplicia sentiunt peccatores .

Ignis secundum Anselmum , (b) cui noster comparatus est umbra & nihil ,

Ignis , qui teste Isidoro , (c) lucebit miseris ad augmentum pœnæ , ut videant unde doleant .

Ignis , de quo Augustinus , (d) cujus potentiam nulla vox , nullus sermo poterit exprimere . Ignis , in quo æternum velut Salamandræ vivemus nunquam morituri .

Ignis qui corpus & animam affligit . Ignis , cui conjunctus stridor dentium . Ignis , qui comburit & non incinerat , cruciat , sed , non occidit . Aeternus in sua duratione , tremendus in castigatione , terribilis in cruciatu , formidabilis in potentia : Ignis quem venti & turbines non extinguunt , quem nives & gelu non oppugnant , quem mare & aqua non temperat , Ignis denique , in quo inter carbones desolatorios æternum ardebimus .

Vivimus quidem , sed inter tormenta : nutrimur ; sed felle draconum ; respiramus , sed flammam solum attrahimus ; videmus , sed solum infernalium monstra ; audimus , sed nil nisi desperatas voces & blasphemias .

Hanc catenam ferream procludit nobis consuetudo criminum . Hoc Sulphur & absinthium infudit nobis crapula & ebrietas . Hunc frido-

rem

(a) Hieron Ep. ad Pammachium .

(b) Anselm. apud Viv. titulo Infer.

(c) Isidor. l. i. c. 31. de summo bono . (d) August. Serm. 18. de temp.

rem dentium causavit livor noster & invidia; has flammam accendit impurus amor & luxuria; Has tenebras patimur, quia lucem fugimus, opera agentes tenebrarum. Væ nobis, quia peccavimus,

Verùm quid hæc tormenta deploramus, dum longè gravior nos pœna torquet damni; dum velut filii iræ, cœlesti hæreditate proscibimur, ac velut infernaliam monstra à visione Dei arcemur: ah quàm benè dixit Chrysoströmus, (a) *intolerabilis quidem res est Gehenna, quis nescit, & supplicium terribile: tamen si mille ponat aliquis gehennas, nihil tale diciturum est, quale à beatæ illius gloriæ honore repelli, exofumq; esse Christo, & audire, nescio vos.* Clausa est janua; est enim fatiùs mille fulmina sustinere, quàm vultum illum nos averfantem videre: *addantur tormenta tormentis*, clamamus cum Brunone, (b) *pœnæ pœnis, sevant sevissimi Ministræ iræ Dei; modò Deo non privemur.*

Sed actum est, nequaquam ultra vivemus, nec videbimus faciem Dei, lata est sententia, *in inferno nulla est redemptio.* Heu nos miseros! heu dolentes! Valete astra, quæ lucetis Domino cum jucunditate; nam vestræ illustres scintillæ oculos nostros amplius non perfringent.

Vale Sol, mundi oculo, lumen delectabile; nobis infernalibus noctuis non est delectabile videre lumen tuum.

Vale Luna, luminare minus; tenebrosos nostros carceres splendor tuus nequaquam illustrabit.

Valete Ver, Æstas & Autumnus; rigidus solùm December glacie confriçtus nobis remansit aptus ad fridorem dentium excitandum.

Vale Iris signum pacificum, tessera reconciliationis; non esse poterit amplius Pax impiis.

Vale Cœlum, Aula Dei, olim quidem nobis promissa patria; sed eheu à te exules in æternum proscibimur.

Valete amici, tempus nobis ad pœnitendum remansit, nobis verò est abscissum.

Vale dies; nox æterna incubat; *venit enim nox, in qua nemo operari potest.* (c)

Valete Angeli, custodes quondam nostri, qui toties curâstis Babylonem, at non est sanata. (d)

Valete Sancti Beatorum Chori; nam tempus patrocinandam effluxit pro nobis; *letabitur enim justus, cum viderit vindictam peccatorum.* (e)

Vale superna Jerusalem, paradisus voluptatis, ad quem nobis æternum clausa est janua.

Vale Regina cœlitum Maria, nam justum Filii tui judicium improbare nequis. Vale denique Deus, qui siccis oculis ignitas nostras lacrymas nil profuturas vides, qui surdis auribus gemitus, lamenta & suspiria nostra rejicis: *Justus es Domine, & rectum*

G

rectum

(a) S. Chrysostr. hom. 28. Tom. hom. 49 ad pop. Item hom. 24. in Math. cap. 7.
 (b) Bruno Serm. de Judicio. (c) Joan. 9. 4. (d) Jerem. 51. 9. (e) Ps. 57. 11.

restum iudicium tuum. (a) *Væ! Væ!* nobis, quia peccavimus.

O nos infelices noctuas, qui ad æternas tenebras ejicimur, visionis beatæ incapaces! O miseræ salamandras, qui æternum in ignibus volutabimur! O infelices Tytios, quorum corda à vulture conscientia æternum ardentur! O maledictos Ixyones, rotæ æternitatis in sempiternum alligatos! ubi æternum volvemur ac revolvemur.

O ignes! ô incendia! ô tenebras! ô pœnas! ô tormenta, ô vermem æternum! O futurum formidabile! nunquam terminandum! pereat dies, in qua nati sumus, pereat nox, in qua concepti fuimus.

Talia dixerunt in inferno positi, Sapientia c. 5.

Auditores dilecti! quis nunc vester est sensus ad discursum hunc infernalem? An nondum præ horrore ambæ vobis aures tinniunt? An non inhorrescunt capilli capitis vestri? An sacro terrore nondum concutuntur ossa vestra? An vermibus immortalis conscientiam vestram nondum rodit & mordet? An hoc infernali ariete nondum quatiantur dura peçtorâ? An hæc incendia, hæc flammæ, hi ardores gelu & glaciem peccatorum vestrorum nondum dissolvunt?

Nunquid caro vestra ænea est? aut sensus vester adamantinus?

Parcite mihi ô peccatores, tantum abestis à tartaro, quantum qui in fra-

gili cymba sedet, à naufragio: uti enim hic unico asserere morti est proximus, ita & vos unico perpetrato scelere appropinquatis inferno: Unicus illicitus tactus, unicus lascivus aspectus, unica rapina, furtum, defraudatio, denigratio famæ, momento id efficiunt: Gratias millenas agite Numini ac Creatori vestro clementissimo, qui millies jam meritis in tartarum ac infernalem abyssum vos nondum detrusit.

Insensati igitur estis filii Adam, qui ob vanam ambitionem æternæ confusio- ni vos exponitis: Stulti, qui pro divitiis fugitivis æternam egestatem & pauperiem mercamini: dementes, qui pro unica voluptate æternos ignes comparatis: Stolidi, qui ob dulcedinem vindictæ, vindictam Dei æternam incurritis!

Ah insensati Galatæ! (b) *Quis ex vobis habitare poterit cum igne devorante?*

Vos Invictissimi Reges, Potentissimi Principes, qui ob elata capita vestra totam terram inquietatis, ferro & flammâ regna dividitis, quomodo habitare poteritis cum igne devorante? cum ardoribus sempiternis?

Vos Illustrissimi Comites, Generosi Barones, qui subditorum vestrorum colla & capita fastuosè calcatis, medullas eorum coloratis titulis exugitis, omni libertate privatos mancipiorum instar oneribus Camellorum instar deprimitis, quomodo habitabitis cum igne devorante?

Vos

Vos delicatæ Domicellæ, sepulchra dealbata, quæ nec aculeum publicis perfertis, quæ ad Chyrurgi lanceolam totæ expallefcitis, quomodo carnes vestras dilacerari, cutem detrahi patiemini? Ah quantas lacrymas ex oculis vestris eliciet fumus tartari, quantum non denigrabit super carbones politas & minio depictas vestras facies flamma hæc infernalis.

Vos Magistratus & Iudices iniusti, muneribus corrupti, donis infatuati, eheu qualia tormenta, quos cruciatus vobis comparatis?

Vos Mercatores & Opifices, qui illicitis lucris ditescitis, quantum non damnum incurritis; *Quid enim prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum faciat?* (a)

Vos Rustici & Agricola, qui talparum instar toti vos terræ immergitis, cœli immemores, quomodo aratrum tartari & jugum ferreum tolerabitis?

Vos superbi Pavones, quomodo contemptum, opprobria & confusionem æternam feretis?

Vos luxuriosi Capri, quomodo ignitas sartagine præparatas concupiscentiis vestris sustinebitis? Vos ebriosæ cucurbitæ, quæ ad Quadragessimæ & Jejunii nomen expallefcitis, quomodo picem, sulphur & absinthium gustabitis? Vos iracundæ Tygrides, quæ nec mordax verbum

toleratis, quomodo verbera & flagella dæmonum sustinebitis?

Vos demùm invidi Canes, quonam oculo eos, quos aliquando in terris habuistis in derisum, nunc computatos inter filios Dei contemplantur?

Eligite nunc, ô Peccatores! quod vobis placet, aut ardens hîc amore Dei, aut ibi ardens igne inferni: extinguenti sunt hîc per pœnitentiam ignes concupiscentiæ, avaritiæ & vindictæ, aut ibi tolerandi ardore Gehennæ.

Audite obsecro Augustinum: (b) *Si igne cœli non accenderis, ignem time gehennæ, si non amas esse in regno, time esse in camino ignis.*

O miseri peccatores! per unicum Ave digitum candelæ accensæ applicare nequitis, & quomodo stulti per æternitatem incendia tolerabitis? Ah quis ex vobis habitabit cum arboribus sempiternis? (c)

Finio Sermonem cum S. Macario ad Fratres suos in Eremito Thebaidis perorante; Ita is ait: (d) *Plangamus, ô Fratres, & lacrymas oculi nostri producant, antequam hinc eò migremus, ubi lacrymæ comburunt corpora, plangamus modò, quia tempus non erit ultra; descendamus nunc imaginatione serâ in infernum viventes, ne mortui eò descendere cogamur.*

Plangamus ex animo Charissimi, & alphabetum vitiorum ac scelerum nostrorum ex corde nostro radicibus eradamus.

G 2

Dele-

(a) *Matt. 16. 26. Marc. 8. 36. Luc. 9. 25.* (b) *S. August. Serm. 52. de tempore.* (c) *Isa. 33. 14.* (d) *S. Macarius apud Cornel. in c. 5. Matb.*

IN FESTO S. CHUNEGUNDIS, VIRG. ET IMP.

Veni, & ostendam tibi Sponsam, Uxorem Agni.
Apocal. 21. c.

Adhortatur me quidem hodierna solemnitas, ut in laudes Sanctissimæ Chunegundis excurram, verùm à Proposito Sacro supra modum me absterret S. Hieronymus, dum Epist. 26. ad virginem Eustochium, Encomium seu Epi-

taphium Paulæ Matris illius sic orditur: *Si cuncta corporis mei membra verterentur in linguas, & omnes artus humana voce resonarent, nihil dignum Sanctæ ac Venerabilis Paulæ Virtutibus dicerem.*

Si laudibus Paulæ enarrandis se
G 3 impa-

Imparem cenfet magnum illud flumen eloquentiæ Hieronymus, quid condignum loquetur lingua mea honori SS. Imperatricis, quæ multis parafangis Paulam supergreditur?

Fuerit Paula nobilis genere, Patricia Romana, Soboles Grachorum, uti eam intitulat Hieronymus, splendore tamen generis plurimum illa edere cogitur Chunegundi Palatinæ Rheni & Mofellæ, coronatæ Reginz & Imperatrici Romanorum.

Fuerit Paula felix nacta Matrimonium, utpote junctæ Toxotio Viro inter Romanos Nobilissimo: Nobiliorem longè Chunegundis consecuta est Conjugem Henricum Sanctum simul & Potentissimum Cæsarem.

Pepererit Paula Toxotio Matrimonii quinque nobilissimos fosciculos, Blefillam, Paulinam, Eustochium, Ruffinam & Juvenem Toxotium: At infinities plus Chunegundem exornat Thorus immaculatus, & virginalis puritas ad mortem usque in matrimonio conservata.

Extruxerit Paula juxta Bethlehem tria Sacrata Deo Ascetoriola; quid hæc ad magnificas Basilicas & integros Episcopatus, quos ex dote sua, Regia munificentia extruxit Chunegundis?

Fuerit Paula, teste Hieronymo, potens quondam in divitiis, sed Christi postmodum paupertate insignior; attamen & hic omnium judicio palnam Chunegundi cedere cogitur, utpote quæ in rei veritate, Regnum

mundi, & omnem Pompam sæculi propter amorem Domini contempfit.

An non ergo justius Hieronymo exclamare possum & dicere? Si cuncta corporis mei membra verterentur in linguas, & omnes artus humanâ voce resonarent, nihil dignum Sanctissimæ Chunegundis virtutibus dicerem: Quid enim condignum de ea eloqui potero? an asserere, quod rarus & insolitus Phœnix sui extiterit sæculi? an observatam in matrimonio Virginalem integritatem incombuftum Rubum Moysis eam proclamare? an amorosum Pelicanum erga pauperes & egenos dicere, à cujus facie nunquam vacuo sinu pauper est regressus?

An Angelum terrestrem nominare? utpote quæ in terris puritatem Angelorum est imitata; *in carne enim præter carnem vivere non terrenavita est, sed cælestis*, ait Chrylogus serm. 143. an comparare eam Opalo gemmæ illi 60. pulchritudinum, uti eam vocat Isidorus, (a) in qua una omnium aliarum gemmarum gratiæ resplendent? quidquid horum dixerò, nil supra verum affirmabo.

Exitit enim Chunegundis inter ad-versa solidus & indomabilis Adamas:

Ob virginitatem incontaminatam candens & nitida Margarita.

Ob virtutum splendorem radians Topazius.

Ob contemplationem & terrenorum despicientiam cæruleus Saphyrus.

Ob

(a) *Isidorus de gemmis.*

Ob conformitatem voluntatis suæ cum divina, amabilis Ametistus.

Ob spem & fiduciam in Deum viridis Smaragdus.

Ut verbo complectar, tot tibi sunt laudes, quot sidera cælo. *Multa filie congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.*

Quid ergo, ô Serenissima Imperatrix, laudibus tuis condignum hodiè adjicere potero? quam obsecro gemmam coronæ tuæ immortalis inferere? dum inter Virgines es Virgo, inter Maritatas immaculata Uxor Cæsaris, inter Viduas Religiosa vidua, inter Religiosas demum Deo dicata Monialis.

Nil ergo restat, quàm ut Rubinum seu Carbunculum adjiciam coronæ tuæ, ac titulum Martyris tibi attribuam; quem titulum dum Chune-gundi convenire vel maximè probo, patientiam vestram expecto.

Referunt Annales Magnæ Britanniae, ad nuptialem solemnitatem Eduardi Regis Angliæ splendidius illustrandam (alii Henrico id tribuunt) cunctis Regni Proceribus solemnia indicta fuisse Torneamenta.

Advenire magno numero Magnates Regni, armati clypeis & symbolis suis. Primus, qui comparuerat, in clypeo gerebat depictas Rosas, spinis circumdatas, quo innuere volebat, se velut Rosam per medias hostium sarissas penetrasse, ac sanguine eorum aspersum triumphasse.

Alter ostentabat candidum Liliū, cum inscriptione, Candor illæsus, indigitare cupiens, fidelitatem suam erga Regem ita hæcenus candidam extitisse, ut nulla eam turpitudinis maculam unquam denigrârit.

Tertius prodibat in Scuto, monstrans Erinacium spiculis rigentem, cum lemmate, Nemo hîc se fricet: significans, separem cunctis adversariis, semperque paratum ad hostium insultus excipiendos.

Quartus gloriabatur flore Heliotropii, cui subscriptum erat, Solem meum sequor; monstrans, se ad omnem Regis nutum pendere.

Quintus in Scuto depictum habebat Ramum Myrrhæ, cui innexus Ramus Gliceritæ, indigetans, cuncta, quæ pro Regis gloria degustasset amara, dulcia sibi visa fuisse.

Sextus præferbat Anchoram, quæ rupi adhærebat, cui Regia Insignia incisa erant, cum lemmate: mihi adhærere bonum.

Septimus in Scuto depictum Tormentum bellicum gerebat, cui manus ignem Scipione admovebat, cui adscriptum, Si tangor, tono.

Sequebatur tandem cæteros Rex, Scutum præferens aureum, cui Corona Regia incisa cum lemmate, In me omnia. Hæc annales.

Si à Supremo Numine, cœlestium Virginum gynecæo concederetur, & hodiernam solemnitatem amabili suâ præsentia etiam condecorare, prodirent illæ utique longo & venusto ordine, instar Amazonum, pectus,

peltis, scutis & vexillis variis exornatæ, in quibus depicta nobilissima Symbola foret cernere.

Videretis prodeuntem Agnetem, ac monstrantem in vexillo Agnum coronatum liliis cum lemmate, Sequor quocunque ierit.

Prodiret Lucia, ac ostenderet in scuto suo Rogum accensum, ac in medio ejus Salamandram, cum inscriptione, *In medio ignis non sum estuata.*

Monstraret in alio symbolo Barbara Turrim, cui adscriptum, *Turris fortissima Nomen Domini.*

Adesset Dalphina, Elzearii Comitis Conjux immaculata, monstrans in vexillo Lectum stratum liliis, cui ad binum latus additi velut pudicitie custodes duo candidissimi Cygni cum subscriptione, *Honorabile Connubium, & Thorus immaculatus.*

Prodiret Isabella Regina Portugaliz, ob zelotipas suspiciones à Rege suo Dionysio mali fugillata, ferens scutum, in quo Basiliscus depictus stans ante speculum, cum lemmate, Nil impurum in me invenies.

Compareret Rosalia ferens in scuto Coronam inversam, & sceptrum diffractum, cui adscriptum; Propter amorem Domini mei Jesu.

Adveniret Mater Constantini M. Beatissima Helena in vexillo templo & crucem præferens, cum lemmate, Lignum & lapides laudem dicent.

Videretur Elisabetha Hungariz Regina, Cornucopiam in vexillo ge-

stans, cum manu ex illa spargente nummos, cujus inscriptio, *Manum suam aperuit inopi.*

Adesset Walpurgis cum ampulla olei in clypeo, cui subscriptum, *Ægri surgunt sani.*

Monstraret Catharina Rosam, cum lemmate, Mens immota manet.

Adferret Ursula sagittas involutas rosas & liliis, quibus subscriptum, *Paraverunt sagittas suas.*

Prodiret demum ultima Chunegundis, ac monstraret Imperiale vexillum, cui inscriptum in corde aquilæ, *In me omnia;* ac si insinuare vellet & dicere, quod in his omnibus suspexitis, in me habetis in compendio.

Nam ut innocens Agnes à teneris annis secuta sum Agnum, *qui pascebat inter lilia.*

Velut turris inconcussa steti & ego inter cunctas adversitates ut Barbara.

Instar Salamandræ & ego cum Lucia inter ignitas vomeres steti, & flamma non nocuit mihi.

Instar Dalphinæ & meus Thorus fuit immaculatus, similis proinde olori, cui lemma ponitur, *Tangor non tingor.*

Exemplo Rosaliz & ego *Regnum mundi & omnem ornatum seculi contempsi.*

Æquæ ac Helena Templo Deo crexi, ac ad offertorium unâ cum particula sanctissimæ crucis me ipsam supremo Numini obtuli.

Non aliter ac Elisabetha Hungariz Regina aperui & manum pauperi, & *palmas meas extendi ad pauperem.*

Instar

Instar Lusitaniæ Reginæ Isbellæ & me virulentus Basiliscus afflare tentavit, sed Innocentiæ meæ objecto speculo, suo exitio est disruptus.

Æquè ut Walpurgis Tumulus & meum Sepulchrum est gloriosum, centenis miraculis coruscans.

Eodem oculo ut Catharina Rotam felicitatis humanæ suspexi, ac mens mea immota stetit.

Æquè demum ac Ursula Sagittas & ignea Tela nequissimi superavi, ac in Triumphum Cupidinem duxi. Manet ergo

In me omnia.

Quod enim dispersum in aliis, in Me ubere cornucopia est collectum.

Virgines fuere, & ego.

Maritatae exitere, & ego.

Viduae mansere, & ego.

Claustra subiere, & ego.

Martyres fuere, & ego.

Videor mihi audire in Secreto nennulos musitantes, Martyrem dixisti Chunegundem, quomodo probas?

Rectè monetis; quod dixi, Dixi; nec unum Jota revoco, sed repeto

Chunegundis est Martyr, & quidem triplex; jam intendite; sub tribus Tyrannis passa est Chunegundis: Primus telis & sagittis eam est aggressus, facesque ardentes lateri innocenti admovit.

Alter æquè crudelis in equileo eam miserè torfit.

• Tertius post quindecennalem carcerem tandem eam in crucem egit, sub quo gloriosè vitam finiit, quis er-

go Chunegundem Martyrem neget? explico nunc Mysterium.

Primus igitur Tyrannus extitit pharetratus Cupido, Tyrannus quidem parvus, sed facibus suis ac telis oppidè infestus & molestus, *nec est qui se abscondat à calore ejus*; Carnifex crudelis, vinculis torquens non manus factis, vulnerans corda infontium, sæviens in membra & corpora etiam Sanctorum: Tyrannus nulli parcens, qui Bernardo Teste *impuberes stimulat, Juvenes inflammat, Viros enervat, Senes decrepitos fatigat*, qui non aspernatur Tuguria, non reveretur Palatia: Unde concludit, Castitas ergo in Juventute, Parcitas in Ubertate, Largitas in Paupertate Martyrium est sine sanguine: Martyrium grave, quod sine intermissione innocentes animas torquet.

Agnovit id optimè S. Augustinus, Sermon. 46. de SS. ita scribens: *Nemo dicat, Fratres Charissimi, quod temporibus nostris Martyrum certamina esse non possunt, habet enim & pax nostra Martyres suos, nam carnem affixisse, Libidinem superasse, de mundo triumphasse pars magna martyrii est.*

Hinc aptissimè in rem nostram ait S. Chrysostomus Orat. de S. Bariam Martyre: Persecutionis quidem tempus non est, at Martyrii est tempus; non persequuntur homines, at persequuntur Dæmones; non vexat Tyrannus, at vexat Diabolus, vexat caro Tyrannorum sævissimus; non obiectas prunas sapiens, at cupiditatis flammam accensam in te conspicis:

hæc ille; Unde Chunegundi quoti-
die ante, & in Matrimonio dimicanti,
hostiumq; tela & faces generosè pro-
pulsanti meritò verba illa, quæ B. Lau-
rentius Justinianus generoso pugili
Hieronymo attribuit, adscribere pos-
sum ac dicere, Chunegundis sine san-
guinis effusione gloriosi Martyris
Triumphum obtinuit, quod enim
Carnificis mucrone non pertulit, hoc
in seipsa Castitatis amore complevit:
nam Teste Bethlemitano Doctore in
vita Paulæ, non sola effusio sanguinis
in confessione reputatur, sed devotæ
quoque mentis servitus immaculata
quotidianum martyrium est, horre
quidem mitius, sed diuturnitate mo-
lestius: hinc Martyrum illa corona
de rosis & violis plectitur, hæc de li-
liis. Et hæc de primo Tyranno.

Calumnia & Suspicio alterum Ty-
rannum egere, ac Chunegundem in
equuleo ac catasta dirum in modum
torquentes, ignibus tandem crucian-
dam subjecere.

Res sic est acta.

Chunegundis nobilissimo sanguine
prognata, utpote Sigefridi Palatini
Rheni & Mosellæ Principe, in omni
virtute & innocentia educata, Henrico II. Imperatori cælo Hymenæum
benedicente in matrimonium est tra-
dita: Vixere in hoc matrimonio bini
Conjuges, velut terrestres Angeli,
utpote semper illibatæ Virgines per
plura lustra, donec Dæmon sanctissi-
mo huic connubio invidens superse-
minavit zizania, specie generosi Mi-
litis per diversa spatia sese repræsen-

tans, quem cum aliquoties Aulici ma-
nè è cubiculo Imperatricis prodeun-
tem oculo livido observassent, rem
tandem ad Imperatorem detulere,
plurimum nitri addentes.

Henricus perpenſâ delatione, ani-
mum zelotipiâ & suspicione amarica-
tum diu quidem pressit; At cum ad
Majestatem Imperatoriam conser-
vandam non videretur esse conveni-
ens facinus silentio tegere, tandem
secretò advocatam Chunegundem
ardentibus oculis sic est affatus: Quid
frustra conaris te castam dicere, cum
opera reclamant, homines decipere
potes, sed non omnipotentis oculum;
recede, jam non es mea.

Non sic tonitru consternat Morta-
les, ut hæc verba Chunegundem: Ver-
bum effari non poterat, præ magni-
tudine calumniæ, ubi tamen paulò
post ad se rediit, pernegat illa admis-
sum crimen, sed non auditur; inno-
centiam suam allegat; at aures oc-
clusas habet Cæsar: invocat in Te-
stem numen; ventis quæritur; vim la-
crimarum addit, sed omnia in cassum;
unde eò devenit, ut si innocentiam
probare vellet, id fieret iudicio igni-
torum vomerum.

O Deus! tu scis, quis cruciatus fue-
rit cordis, quæ angustia innocentis
pectoris, quæ lancinatio mentis? Ze-
lotipiâ & suspicione plenum cerne-
bat Cæsarem, Aulam videbat titu-
bantem & suspensam: acceptare con-
ditionem, non erat aliud, quàm Deum
tentare, rejicere illam & detestari, nil
erat, nisi nocentem se declarare: post-
quam

quam igitur exemplo Saræ secretius Aulæ cubiculum est ingressa, cum lacrimis & jejunio tota nocte illâ deprecata est Dominum, ut ab isto improperio liberaret eam: manè factò innocentia suæ confisa ac consolitatione altissimi roborata, tota imperterrita, iterum Cæsarem accedit, ac fatetur, se promptam judicio ignitorum vomerum culpam diluere: extruitur proinde ferale pegma, confluit populus, accenditur rogos, injiciuntur vomeres, egreditur Aula ad lamentabile spectaculum, Cæsar de fenestra exitum præstolatur: procedit ad rogam Chunegundis velut ovis ad occisionem ducta: quis luctam cordis, quis angorem animi sufficienter describet?

Candentes interim vomeres ex rogo ferreis forcipibus hinc inde rectâ viâ collocantur, per quos innocenti Chunegundi transeundum, cum illa flens ac cum innocente Susanna suspiriens in cælum ita est fata:

Domine Deus Creator cœli & terræ, qui probas renes & corda, judica judicium meum, & eripe me: Testem te hodie & Judicem invoco, quod neque hunc Henricum præsentem, neque quemvis alium Virum carnali consuetudine cognoverim; quod si adultera sum, Deum oro, ut candenti hoc ferro ita comburas, ut punitæ pudicitia conjugalis aliis mulieribus præsentissimum sim exemplum.

His dictis, denudatis pedibus, lacrimante omni populo, castissimis plantis per quindecim passus, candentes

vomeres sine ulla læsione calcavit, stupente aula, applaudente populo.

Jam dicite AA. utrum Chunegundem asserere Martyrem sit vetitum & nefas? an nescitis effatum S. Gregorii Magni: *Mori à persequente martyrium in aperto opere est, ferre vero contumelias, & odientem diligere, martyrium est in occultâ cogitatione*: num vos latet dictum Chrysostomi hom. 25, ad pop. non enim in ligno suspendi solum, in equuleo torqueri hoc Martyrem facit, nam si sic esset, extra coronatos tales Job poneretur, nec enim ante tribunal Judicis fuit constitutus, non vidit Carnificem, nec suspensus in ligno, attamen multis Martyribus graviora passus est, cur ergo non dignus Martyri comparari?

Plurima quidem tormenta passi sunt Martyres, ut Paulus memorat 1. 1. cap. Heb. dum ait, *distenti sunt, lapidati sunt, in occisione gladii mortui sunt, at ubi passi? ubi cruciati? in corpore in membris: econtra Chunegundis passa est in mente, in anima, & cum animi fortuna omni exceptione sit major corporis, quidni dicamus gravissima tormenta pertulisse Chunegundem?*

Secuti sunt Martyres cum Isaia, grande tormentum? at qualis cruciatus, ubi duo corda amicissimè unita subito rumpuntur? Separatio dura?

Lapidati sunt cum Stephano Martyres plures, grande martyrium? at D. Athanasio teste *ictus calumnie gravius quàm lapides feriunt.*

Telis confixus est Sebastianus: grandis

dis dolor? at Nazianzeno attestante aciores habet dolorum aculeos contumelia; penetrant pectus, lacerant mentem, tenebrant cor, ac mentem disrumpunt.

Mortui sunt in occisione gladii, mors formidanda! at teste Thearida *acutus gladius, sed acutior calumnia.*

Cutis detracta est Bartholomæo; grandis carnificina! at ubi pallium diripitur, & vestis innocentiae, plus dolet Sponsa. Ardentes vomeres quidem non sentit Chunegundis in corpore, at animum gravissimè urebat atrox impacta calumnia. Eja ergo AA. recognoscite & in calumniis æquanimiter perferendis Chunegundem extitisse Martyrem.

Tyrannus tertius extitit amor divinus, qui Chunegundem in carcerem adulterii detrusit, ac triplici catenâ votorum amorosè constrinxit; nunc percipite, quàm generosè in hoc carcere gesserit se Chunegundis.

Mortuo Imperatore Henrico, & ad cœli gaudia translato, per anni curriculum vidua permansit, in oratione, in vigiliis, in Elemosinis, aliisque charitatis obsequiis Deo famulans: anno igitur sic transacto, jam Conrado Imperatore in Defuncti locum electo, Ipsa ad dedicationem Ecclesiæ Confugiensis à se extractæ & dotatæ Archiepiscopus cum Episcopis convocat, ac ubi comparuere, inter Missarum Solemnia, Imperiali cultu ornata ad offeritorium stipante eam toto Gynecæo versus Altare majus processit, ac templo partem de Dominica cruce

auro inclusam ac gemmis ornata pro dono obtulit; Tum Augustali coronâ depositâ, regalem purpuram exuens, armillas, annulos moniliaque deponens, tunicam fuscam, quam ipsa manibus suis operata fuerat, unâ cum velo benedicto induit, crinibus prius ab Episcopo celebrante, inter lacrimas Gynecæi resecente, cantante interim choro Virginum: Regnum mundi & omnem ornatum sæculi contempsit propter amorem Domini mei Jesu. Quindecim ipsos annos in religioso hoc carcere Monialium Confugiensium certavit Chunegundis, omnium quasi famula; operabatur manibus suis, orabat, psallebat, prima in Choro, postrema ex eo, Lectioni Sacræ semper intenta: Visitabat ægras, compatiabatur eis: Lectus ejus non plumis, sed cilicio erat stratus; potus fontana, cibus jejunium & abstinentia, quâ austeritate vitæ, tenerum corpus viribus exhaustum sensim defecit, & cum ingravescente morbo, ultima instarent momenta, jamque vestes Regales pro ea induenda, aureas telas ac velamina pro exequiis adornari cerneret, pallentes oculos attolens intermortuis vocibus exclamavit: *Amicus iste non est meus, auferte hinc, Ornatus hic alienus est, bis terreno Sponso, isti cœlesti copulata sum:* Nuda de utero Matris meæ egressa sum, nuda revertar, his vilem miseram carnis materiam involvite, & corpusculum meum juxta tumulum fratris mei ac Domini Henrici in proprio loculo reponite: An non videtis Henricum puritatis

tatis meę custodem me ad confortium Æternitatis invitantem? Abeo, abeo, vos meum corpusculum castissimis ejus exuviis sociate: His dictis placidissimè in manus Dei spiritum purissimum consignavit, ac martyrio diuturno finem fecit, bis nupta, perennis tamen Virgo, innocentia & animi demissione nulli secunda, prodigiis & virtutibus illustis, cujus virtutem & gloriam omnis posteritas decantabit, cujus præconia & certamina mortales celebrabunt in terris, cœlites extollent in astris.

An non ergo Chunegundis longum & diuturnum duxit martyrium, per tria lustra Christo confixa cruci: qui tormenta hujus carceris & martyrii non capit, audiat quid mellifluus Bernard. Ser. 1. de Omnibus Sanctis in rem hanc decidat dicens: *Religio crux est diuturna & perpetua, in qua Religioso non per dies paucos aut menses, sed annos plurimos, imò per omnem vitam hærendum, martyrium horrore quidem mitius, sed diuturnitate molestius.*

Addit Cæsarius Cisterz. l. g. cap. 19. Crux Monachorum rigor ordinis est, qui crucifigunt quotidie carnem cum concupiscentiis suis: Tres vero clavi, quibus corpus Monachi cruci debet esse affixum, tres sunt virtutes, per quas, teste Hieronymo, Martyres efficiuntur, scilicet obedientia, patientia, humilitas: Manum Monachi dextram configat obedientia sine murmuratione, clavum obedientiæ impellat amor supernæ libertatis, clavum patientiæ, timor pœnæ gehennæ,

pedes vero illius vera humilitas configat.

Euge Chunegundis vive! & in cœlis æternum triumphas, felici sorte nuptam te bis vidit mundus, dum semel Regi terreno, alterâ vice Imperatori cœli & terræ es desponsata, semper tamen intacta Virgo, quæ virginitalis decus cum laurea martyrii conjunxisti, tribus coronis merito coronanda: prima ex rosis & liliis flectenda, debetur virginali integritati tuæ; Alteram ex gemmis & intertextis Margaritis promerita est generosa tua patientia in perferenda adversitate & calumnia; Tertia tibi justissimo ex titulo debetur ex stellis, ob mundum triumphatum, dignum utique caput stellis coronari, quod ob amorem Domini Jesu sceptrum & imperialem coronam magnanimitate inauditâ abjecit.

Habetis ergo AA, in Chunegunde intactam Virginem, imitamini eam vos Adolescentulæ & Virgines.

Habetis in Chunegunde castissimam Conjugem; imitamini eam vos maritatæ, sitq; & vester thorax immaculatus.

Habetis in Chunegunde Deo dicatam Virginem & Martyrem, quæ regnum mundi & omnem ornatum sæculi contempsit; imitatores ejus estote & vos sacræ Virgines, Deo consecrata templa & habitacula.

Habet denique Bambergæ in Chunegunde Patronam gloriosissimam, æternis laudibus ab universo populo celebrandam.

Vivat ergo Henricus & Chunegundis, ac in æternum in cœlis triumphent.

IN FESTO S. JOSEPHI.

Non est inventus similis illi, Ecclesiastici. c. 44.

MOserat antiquus, Imperatoribus, Regibus ac Principibus usitatus, dum Regna adirent, coronas reciperent, Reginae cuiusdam desponsarentur, aut victoribus aequis triumphandi de hoste redirent, aurea & argentea numismata in applaudentem populum gratioso nimbo spargere.

Ira Constantinus Magnus devicto Maxentio & Licinio Imperii perduellibus, (a) numisma cudi iussit aureum victoriae relatæ perpetuum monumentum: Ex una parte cernebatur laureata effigies Constantini, ex altera erat labarum crucis, in labaro 3. orbes, supra verò victoriosum Christi nomen ✝ : infra ad stiptem

(a) *Jacobus Gretserus Tom. 3. de S. Cruce l. 1. cap. 5.*

tem crucis, jacebat in spiram sese volvens contritus serpens ; Numismate hoc nil aliud denotare volebat pius Cæsar , nisi Victoriâ virtute Crucis partem , divicitas 3. Orbis partes , hostium deniq; Maxentii & Licinii serpentina capita contrita , & contusa.

Philippus Cæsar Aug. Arcam Noë impressit numismati aureo cum binis columbis ; Imperium bellis undiq; velut diluvio quodam inundatum , à se se tandem pristinae serenitati restitutum indigitans.

Antoninus pius Numismati suo impressit Aquilam, Pavonem & Noctuam, Jovis, Junonis & Minervæ Symbola , ut ostenderet Imperium minimè stare aut florere posse , nisi faventibus superis.

Q. Cæcilius Metellus in latere numismatis uno, Elephantem & Ciconiam sculpi fecit, ut significaret, se fortitudine & pietate imperium defensurum.

In alio Numismate Vespasianus Cæsar Fortunam effinxit dextrâ suâ Temonem Navis regentem, sinistrâ verò Cornucopiam ostendentem ; innuere volens regna firmari Vigilantiâ & abundantia pacis.

Rex deniq; Aegypti Ptolomæus cum à Senatu Romano Tutorem pro impubere filio suo flagitasset, (a) missusq; esset Alexandriam Metropolim Aegypti, Marcus Lepidus inde cusum numisma aureum, in cujus una facie scœmina cernebatur referens

Urbem Alexandrinam, in altera Titulus extabat *Marcus Lepidus Pontifex Maximus, Tutor Regis,*

Triumphat hodie in cœlo, coronâ immortalî redimitus gloriosus & Sanctissimus Josephus, sponsus Reginae Cœli & terræ, de Tyranno Herode Victor, *Tutor Regis æterni:* Quodnam igitur in ejus gloriam & honorem cudemus numisma? an Aquilam oculos in solem defigentem? an Leonem de Tribu Juda Cunas parvuli custodientem? an infra Solem & Lunam, Stellam matutinam resplendentem.

Melius, nobilior & accommodatior mihi non arridet ullum numisma emblematicum, quàm illud aureum cusum in honorem Cardinalis Richelii Tutoris Regii Delphini, in quo Phœnix ex una parte in arbore super struem lignorum cernebatur, quem radii solis inflammabant : ex altera parte cum hoc addito Lemmate : *Nec est, nec erit, nec fuit alter.*

Meliori jure ac justiore titulo hoc numisma aureum Josepho nostro adaptabimus, utpote cui similis nec fuit, nec erit, nec est, verè admirandus Phœnix in sponsa ; magis obstupescendus Phœnix in Filio ; gloriosissimus deniq; Phœnix in morte.

Delitescite proinde generosæ Aquilæ, pennas demittite Marucodiatæ cœlestes, si ete sacre Alaudæ & Luscinix ; pedes vestros contegite oculati Pavones ; dum de Phœnice hoc sacro dissero, dum Josephum omnium

(a) *Valerius Max. lib. 6. c. 6.*

mnium Volatiliū Cœli Regem extollo & veneror.

Phoenix est ergo Josephus (a) secundum Tertullianum Avis de singularitate famosa: rara Avis in terra, cui æqualem à condito Orbe non reperit Deus, qui dignus existeret, ut sponsus foret Reginæ Cœli & terræ, vir secundum cor Dei, cui ut servo fideli committeretur à Deo Secretum absconditum à sæculo.

Videtur mihi Electio Josephi in sponsum Virginis non ab similibus fuisse Electioni Davidis in Regem 1. Reg. 16. Missus erat à Deo Propheeta Samuel, qui unum ex filiis Isai Bethleemitæ ungeret in Regem Populi Israel: Oblati sunt ei filii septem ordine, at cuicumq; volebat eorum manus imponere, mox audiebat, non hunc elegit Dominus, ne respicias vultum eorum, neq; altitudine stature, quoniam abjece eos, (b) *nec juxta intuitum hominum ego judico: homo enim videt ea, quæ parent Dominus autem intuetur cor.*

Donec tandem fors felix cecidit super Davidem filium Isai postremum & minimum Pastorem Ovium: Hic hic prætermisissis cæteris omnibus unctus est in Christum Domini.

Ita videtur & mihi Omnipotens Deus hinc inde in orbem terræ misisse Angelos suos, ut inquirerent adjutorium simile Mariæ: Iustrabant hi cunctos Angulos Judææ, Paestinx

& Galilææ; scrutabantur corda singulorum, ponderabant pondere sanctuarii omnium merita & virtutes; sed omnes inventi sunt minùs habentes, solus Josephus dignus est inventus, qui esset fidelis servus & prudens, quem constituere parabat Dominus super familiam suam, Vir secundum cor Dei electus ex omnibus.

Prærogativa dignitatis hujus & excellentiæ abundè patebit, si penetremus mente, (c) quod S. Thomas expressit calamo dicens, *Tria sunt à Deo producta, quæ nequeunt fieri majora: Humanitas Christi, quia hypostaticè unita est verbo divino: Lumen gloriæ, quia terminatur ad objectum infinitum, deniq; esse Matrem Dei, quæ est dignitas ineffabilis æq; ac infinita.*

Exinde nunc argumentamini & colligite dignitatem Josephi, siquidem non potuit Deus ei dare majorem aut excellentiorem Sponsam (d) quàm Genitricem Dei: Unde tenè exclamat D. Bonaventura: Ipsa est quàm majorem Deus facere non potest, (e) *majorem mundum facere potest Deus, majus Cælum facere potest Deus, Majorem quàm Matrem Dei non potest facere Deus: an non ergo meritò cum David exclamare potuit Joseph, (f) nunquid parum vobis videtur Generum esse Regis? cui Pater æternus, Rex omnium sæculorum*

(a) Tertul. lib. de resur. conc. de S. Josepho. (b) 1. Reg. 16. 7. (c) S. Thom. 1. p. q. 25. c. 6. ad 4. (d) In spec. c. 8. (e) Item lib. 4. de Virg. serm. 3. (f) 1. Reg. 18. 23.

rum filiam suam in sponsam & conjugem assignavit.

O felicissimas tudas, dum Virgo Virgini jungitur! ò fausta sponsalitia cœlesti columbâ comprobata ò Beatum Conjugium, cui æternus Pater benedixit! ò nuptias cœlestes, ad quas celebrandas Angelus Domini hortatur.

Sed amabò te ò Sacerrime Phœnix, qualis est dilecta tua, ediffere nobis: respondentem pro Josepho (a) audio Claravallensem abbatem Bernardum *nec primam similem visa est, nec habere sequentem*: Si enim pulchritudinem ejus intueri velimus, Tota pulchra est, & macula non est in ea: pulchra ut Luna, electa ut Sol, cujus pulchritudinem Sol & Luna mirantur. Si pro sapiam quærimus; Regali ex progenie Maria exorta refulget: Si dignitatem investigemus; fatetur expressè Anselmus, (b) *nihil tibi o Domina æquale, nihil comparabile; omne enim quod est, aut supra te est, aut infra te est; Solus Deus super te est, quod infra te est, omne id est, quod Deus non est.* Si fortitudinem ejus spectetis Turris est eburnea, (c) ex qua mille clypei pendent, & omnis armatura fortium. Si prudentiam? Virginem prudentissimam proclamant eam Angeli: Virgo prudentissima quo progredieris quasi auro rutilans. Si divitias? de ea fatetur sapiens: (d) *multa filia congre-*

gaverunt divitias, Tu supergressa es universas. Si Sanctitatem delideretis? Secundùm Andream Cretens. (e) Maria est omnis Sanctitatis thesaurus. Si Dotem postuletis. Cœli & Terræ ò Domina. Si deniq; vestitum ejus intueri vobis est cupido; amicta est Sole, (f) & Luna sub pedibus ejus, in capite ejus corona Stellarum 12. Verbo, formosior est Rachele, fortior Judithâ, amabilior Esthere, castior Susannâ.

O sponsam nobilem! ò pulchritudinem incomparabilem! ò divitias inexhaustas! ò dotem inauditam! ò amictum obstupescendum! Felix ac ter fortunatus es Joseph, cui Deus non ut olim Adamo terram excolendam, non ut Cherubino fores paradisi custodiendas; non ut Noe arcam gubernandam; non ut Salomoni, Templum extruendum commisit; Tibi enim ò Joseph concreditus est hortus ille conclusus voluptatis; hortus, in quo teste Jdiotâ (g) Deus Pater plantavit Lignum Vitæ, ad quem serpens aditum non invenit, ex quo fructus vitæ est decerpitus: Traditus est tibi Ager, cui benedixit Dominus; concredita est tibi Porta Cœli, porta misericordiæ, porta salutis: Commissa est tibi Arca, Noe latior, longior, illustrior, ut ait Hesichius. (h) Templum deniq; tibi traditum non Salomonis, sed Templum, in quo ipse altissimus habitare

(a) S. Bern. serm. 4. de assumpt.

(b) S. Ansel. de Excel. B. M. V. c. 24.

(c) Cant. 4. (d) Proverb. 31. (e) Andr. Cretens. orat. 2. de Deip. (f) Apoc. 12. (g) Idiota part. 14. contemp. 40. (h) Hesich. bom. de Deip.

tare elegit, Templum à Spiritu S. consecratum, Templum pacis, in quo (a) osculata est Divinitas humanitatem, in quo obviaverunt sibi misericordia & veritas, ac amplexatæ sunt se invicem pax & justitia, Templum (b) Dei vivum nemini claudens gremium pietatis, uti Mariam vocat Mauritius à Villa prob.

Sciebat eminentissimas has prærogativas gloriosus sponfus, unde ex intima demissione cum Centurione dicebat, Domina non sum dignus, ut intres sub tectum meum, aut cum Petro iterabat: exi à me Domina, nam homo peccator sum, uti refert Origenes (c) dimittam eam, major est enim ejus dignitas, superexcellit ejus Sanctitas, nec meæ congruit indignitati: Exi à me Domina, quia homo peccator sum.

O admiranda sublimitas tua Joseph, O dignitas incomparabilis; dum Mater Dei Regina Cœli & Domina Mundi appellare te Dominum non indignum putavit, exclamat Gerson serm. de Nat. Virg. An non ergo jure meritissimo in sponsa sua Josephum nuncupem Phœnicem singularitate famosum.

Fortunatior adhuc Phœnix extitit Josephus in Filio: cui enim mortalium Pater æternus; qui olim Isaia cap. 42. juraverat, *gloriam meam alteri non dabo*, tantum honoris

& excellentiæ tribuit, ut cum eo gloriosum Titulum Paternitatis divideret? potestatem insuper daret, ut unigenito Filio suo nomen imponeret, (d) ac diceret, filius meus es tu.

Cui mortalium concessum, ut Is, qui (e) terram tribus digitis appendit, qui (f) mare clausit ostijs, cui (g) mare & venti obediunt, eousq; se demitteret, (h) ac obediret voci hominis, (i) majorq; serviret minori?

Ubi auditum à sæculo, ut Is, qui fabricavit auroram & solem, Fabro foret subditus, ac diceret Pater fiat voluntas tua? Cui unquam datum est Privilegium sacrum, ut divinus ille Spiritus Virginem obumbrans, dignitatem sponsi cum altero partiretur?

Obvelant pennis faciem suam Angeli, excellentias has Josephi demirantes, ac dicunt, quis est hic, cui non mare & venti, sed maris ac terræ Dominus obedit? Nobis quidem (ajunt) concredita est custodia hominum, at hic constitutus est Custos Unigeniti filii æterni Patris: præsumus quidem Regnis, Imperiis ac Provinciis, at hunc (k) *constituit Dominus Dominum domus suæ & principem omnium possessionis suæ*. Semel cibavimus esurientem in deserto, at hic nutritivum eum per lustra plurima; esurienti escam, sitienti potum subministrans: applausimus quidem Christo cantibus

(a) *Alb. M. in Bibl. Mariana sup. lib. 3. Reg.* (b) *Serm. 26. Corone aureæ.* (c) *Origenes Hom. 1. de diversis.* (d) *Math. c. 1.* (e) *Isai. 40. 12.* (f) *Job. 38. 8.* (g) *Matt. 3. 27. Marc. 4. 41.* (h) *Pf. 73. 16.* (i) *Luc. 2. 57.* (k) *Gen. 41. 40. Pf. 104. 21.*

bus & melodijs in Nativitate; hic incunis posito ac vagienti millies applausit ac amabili odâ arrisit, hic hic gressus titubantem formare docuit, balbutienti verba infurravit; Angelismajor, Phœnix sacer choros nostros cœlestes longè prætervolans.

Abite nunc vani & mendaces tituli, quo Perfarum Rex Sapor se fratrem Solis & Lunæ ac participem siderum vocari voluit; evanescite vanitatum fumi, quo Alexander Magnus se filium Jovis; quo Solymanus se regem regum & dominum dominantium; quo Rex Bisnagar se Dominum Orientis & Occidentis; quo Syriæ gemum Soldanus se montium auri & gemmarum Regem proclamari iussit.

Omnes hos titulos multis parasangis excedit dignitas Josephi, dum sponsus (a) Mariæ Nutricius & Pater Christi nominatur. Hinc merito (b) Richardus de S. Victore exclamat, *Deum habere hominem Patrem, humilitas est incomparabilis: hominem habere filium Dei subditum, sublimitas ineffabilis & inestimabilis.*

Magnus quidem extitit Petrus cui agnos (c) suos pascendos commisit Dominus: at major extitit Josephus, cui conceditus est agnus ille pascendus, qui tollit peccata mundi. (d)

Admirandus fuit Josue, qui currentem solem stetit, (e) obediente domi-

no voci hominis, magis tamen obstupescendus Joseph, dum Sol & Luna, luminaria illa magna *JESU & MARIÆ* ad vocem Joseph steterunt in custodijs suis, & dixerunt adsumus.

Beatus extitit senex ille Simeon, (f) dum in ulnis portare meruit Salvatorem sæculi: Fortunatus Joannes, (g) qui supra pectus Domini in cœna recubuit; at fortunatior his fuit Joseph, qui toties inter brachia, inter felicia oscula, inter suaves amplexus, ad pectus strinxit Dei filium.

Feliciores Moysè, ut qui non quadraginta solum diebus, (h) sed annis 30. vixit in consortio Dei: beatorum Regibus & Patriarchis, (i) qui votis omnibus desiderabant videre & audire, quod Joseph vidit & audivit, & manibus ejus contrectaverunt Verbum nimirum vitæ.

Felix quidem fuit Joseph ille Veteris Testamenti, (k) cujus colla Aegypti Rex Pharaon torquem circumposuit auream, tulitq; annullum de manu sua & dedit eum in manu ejus: beatorum multo Joseph noster, cujus brachijs pependit sæculi pretium: cui traditus à Deo annulus (uti Beatae Virginem nominat (l) Bernardinus de Buis) cui inclusa Margarita pretiosa orbis terrarum, uti Mariam vocat S. Cyrillus Alexandrinus hom. 6. in Epist. ad Ephes,

I. 2

O fortun-

(a) Luc. 2. 45. (b) Richard. de S. Vict. apud Albericum Conc. de S. Josepho. (c) Joan. 21. 15. 16. 17. (d) Joan. 1. 29. (e) Josue. 10. 14. (f) Luc. 2. 28. (g) Joan. 13. 2. 5. 21. 20. (h) Exod. 34. 28. (i) Luc. 10. 24. (k) Gen. 41. 42. (l) Bernardin. de Buis, Serm. 1. de Despons.

O fortunata Iosephi Brachia ! O felices oculos, O faciem benedictam ! O manus beatas ! O sinum gloriosum, super quem, & in quo toties suaviter quiescebat sapientia æterna, O quàm verum est, quod de te Patriarcha Sanctissime canit Ecclesia Dei, (a)

*Post mortem reliquos mors pia
consecrat
Palmamq; emeritos gloria
suscipit.*

*Tu vivens superis par
frueris Deo
Mira sorte beatior.*

Phoenix deniq; gloriosus in morte extitit Iosephus. Referunt Naturæ Interpretes de Phœnice, eum dum approximare sentit ultima vitæ suæ momenta, nidum sibi construere, ex myrrha, cassia, Cinnamomo, alijsq; aromaticis lignis, ac vi radiorum solis, accensam subintrare hanc pyram, sicq; inter ardores & suaveolentes flammam in cineres abire.

Non absimili morte in cinerem abiit Iosephus noster: cum enim iuxta historiam Orientalem, Cedrenum, Petrum Mor, ac doctissimum Augustinum Paoleti (b) ad annum 69. pervenisset, deficientibus præsenio viribus, tandem ad commune sepulchrum tendere cœpisse: correptus igitur inusitato languore, corpus super paupere strato reclinare

cœpit, ad unum latus sanctissima sponsa, ad alterum stabat altissimi filius, quos languidâ voce sic est affatus.

En ego deficio, ô Veneranda Sponsa, in extremis labris, reliquias vitæ meæ persentisco, propro ad vitam alteram: ah parcite lacrymâ & singultibus, dum anima mea vincula rumpit: recipite interea & audite ultimam meam dispositionem ac testamentum.

Non alias vobis relinquo divitias præterquam paupertatem: Thesaurus, quem tibi configno, Virgo immaculata, Dilectus est filius tuus: divitiæ, quas tibi relinquo Filii, est observatio Matris tuæ: suppellex, cujus hæredes Vos constituo, sunt Ligna, Clavi, Dolabra, mallei, secures, spongiæ, ferræ, chordæ ac terebræ: Hæ fuerunt exercitii mei domestici quotidiana instrumenta; At propheticis oculis video & vaticinor hanc totam suppellectilem & instrumenta ad passionem filii mei aliquando adhibenda.

Ligna crucem formabunt, clavi & mallei pedes & manus terebrabunt, securi Crux succidetur ac dedolabitur: Chordæ migrabunt in funes, Spongia præbebit acetum, ferra dividet tandem animam Matris & Filii.

Hæc ubi finiit, ait: En ego hinc abeo viam universæ carnis, contentus quod te viderim Filii mi:

Mortem

(a) Eccles. in hymn. (b) Serm. 6. de S. Iosepho.

Mortem non timeo, quia tu mecum es. Claudimini nunc oculi mei, ac somnum beatorum capite, (a) *in pace in id ipsum dormiam* & *requiescam.*

His dictis in nidulo suo meritis plenus, Christo Sole præsentem, Mariæ Luna adstante ac calore suo animam ejus accendentibus conflagravit tandem Sacer hic Phœnix juxta illud Jobi (b) *in nidulo meo moriar*, & *sicut Phœnix multiplicabo dies meos*, uti vertunt Beda, Tertullianus & Epiphanius.

*Onimis felix, nimis o beatus,
Cujus extremam Vigiles ad
horam
Christus & Virgo simul adstiterunt
Ore sereno.*

Nunquam ulla mors suavior morte Josephi, cui Christus & Maria moribundos occlusere oculos: Cujus exequiis parentarunt æterni Patris filius ac sponsa Spiritus Sancti; qui eundem tumulum in Valle Josaphat nactus, in quem postea & Mater Christi est reposita.

Felicissimus Phœnix, qui non ut columbæ Noetica ramum Olivæ, (c) sed Virgam miraculosè germinantem in testimonium reconciliationis

divinæ, ac mox secuturæ Redemptionis Patribus in Limbo detentis attulit: Fortunatus Phœnix, qui cum surgente Christo resurrexit, ac postea Christo ascendente, corpore & animâ in cælos gloriose est assumptus, teste Bernardino Senensi (d) supra cujus verticem, dum hæc Paduæ concionaretur, crux aurea apparuit.

Jam vos interrogo Auditores: dicite, an non Phœnix sit Josephus, qui Conjugem habuit, quæ Virgo ante, in, & post partum permansit, qui filium habuit, cujus non erat Pater, qui nutritivum eum, qui nutrit omnia? an non Phœnix rarus Josephus, qui inter filii Dei brachia, inter Matris ac sponsæ solatia; inter choros Angelorum supremum exhalavit spiritum, cui ipse Dei Filius moribundos occlusit oculos, ac mortualem pompam ad tumbam est insecutus? ultimum & supremum honorem Patri tribuens, Filius obediens usque ad mortem,

Vive ergo millies Phœnix gloriose, non est, qui similis sit tui, unus es & secundum non habes: Cedit tibi cum Abrahamo palmam totus Venerabilis Patriarcharum Chorus; Cedunt tibi cœlestem præcedentiam cuncti Prophetæ, te colunt Apostoli & Discipuli Domini, te velut Phœnicem rarum venerantur cuncti cœli cives

I 3

(a) Psal. 4. (b) Job. 29. 18. (c) Gen. 8. 11. (d) Bernardinus Senensis citatus à Carthagina l. 4. bom. 3. de morte S. Josephi. Benignus Kibler in Josephino c. 5. fructu 2. Salianus ad annum. 4066. Bernardinus Bustis serm. 12. de Desponsat B. V.

li cives, exclamantes cum Seraphinis, (a) *non est inventus similis illi.*

O gloriosissime Patriarcha! O ardentissime Phœnix! O Sancte inter cœli cives Beatissime, qui tot gloriis, tot gratiis, tot privilegiis, tot prærogativis, tot benedictionibus ab Altissimo es dotatus & circumventu.

Leva in circuitu oculos tuos ac vide, (b) omnes isti congregati sunt & venerunt de longè, ad benedicendum nomini sancto tuo; omnes unanimi voce gratulantur tibi felicitatem immensæ gloriæ tuæ, ad quam te Altissimus evexit & sublimavit.

Suscipe igitur preces nostras, quas demissimâ mente ad te effundimus; aspice in terram prostratos ac in Cœlum levantem manus & brachia, Videlacrymas, audi gemitus & suspiria, percipe clamorem nostrum, sub tuum præsidium confugimus, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris.

Tu es enim ille, (c) qui sæviente crudeli gladio Herodis in Bethlehem noctu, monitu Angeli fugiens, Matrem & Filium in tuta Aegypti, elusâ regis irâ transtulisti.

Tu es ille, de quo memorat Cæsar Recupitus, (d) qui, cum totus arderet Vesuvius, ac igneos torrentes latè per viciniam spargeret; ad humiles preces afflictissimæ Camillæ, inquilinæ civitatis Herculani, incen-

dia fugientis ac derelictum deminocentem suum parvulum tibi commendantis, securo tramite, per ignes & incendia miraculo inaudito traduxisti, ac Matri salvum & incolu- mem in manus consignasti.

O Sanctissime Joseph oculos tuos obsecro ad patriam nostram miseram & derelictam converte; vide & considera afflictionem ac exterminium nostrum: ardet undiq; bellis Europa, ubiq; bellona classicum canit; fremit ubiq; mars truculentus, ac in omnes partes innoxio cruore stillantem vibrat acinacem; in cineres & acervos lapicum subsidunt Urbes, flammis absumuntur villæ & pagi, ignivomis globis munitissimæ deiciuntur arces, expilantur & de honestatur Deo dicata templa, violantur Matronæ & Virgines, in exilium pelluntur integræ familiæ facultatibus suis prius spoliata; trucidantur infantes; nescientes causam, cur mori cogantur.

Nunquid Sanctissime Patriarcha oculis siccis grandia hæc mala & miserias intueri vales? nunquid Patrone gloriosissime, cor tibi est, adamantinum, ut populum sub tuum præsidium contugientem deseras ac derelinquas? absit hoc à re, de quo (e) Theresâ ancilla tua humillima dixit, Aures tuas benedictas ad omnes necessitates mortalium momento esse apertas.

Age ergo & benignissima illa vocens

(a) *Ecl. 44. 20.* (b) *Isaia c. 40.* (c) *Matt. 2. 13. 14.* (d) *Cæsar Recup. de incendio Vesuviano.* (e) *S. Theresâ.*

te nos solare, quâ Prorex Aegypti Joseph Fratres suos in ultimis angustiis positos, & præsentem mortem metuentes est consolatus; cum enim videret lacrymas, & audiret gemitus ac singultus eorum, ulterius se continere non potuit, viscera quippè ejus commota erant, sed verbis illis pacificis fletu intermixtis sic eos est allocutus: (a) *Ego sum Joseph Frater vester, nolite pavere: Sonet & hæc vox tua in auribus nostris à Sanctissime Joseph! audi obsecro ad genua tua prostratos servos & clientes, ah commendamus tibi Templâ & Lares, corpora & animas, omne deniq; quod possidemus: Tu scis quia inique insurrexerunt in nos inimici nostri, evaginaverunt gladium, intenderunt arcum dicentes: Euge devorabimus eos, qui non est, qui eripiat: esto adjutor noster in tempore tribulationis; Apprehende arma & scutum, & expugna impugnantes nos; gladius eorum intret in corda ipsorum, & arcus eorum confringatur.*

Si olim dilectum tuum filium Herodis acinaci, (b) ac morti jam destinatum mirabiliter subduxisti; age & nos ab instanti ruina & excidio erue, libera nos à duabus caudis titionum fumigantium: Leva manus tuas in superbias eorum, dissipantes, quæ bella volunt, confringe potentias eorum, scutum, gladium & bellum, confundantur & pereant sicut cera, quæ fluit à facie ignis.

Habete fiduciam, non averfabitur Joseph Clientes suos, non derelinquet sperantes in se: (c) non derelinquet Josephum Josephus, donec offerat illi sceptrum regni & potentiam adversus eos, qui eum deprimebant, arcum conteret, & confringet arma, & scuta comburet igne.

De affectu ejus paterno nullus hæc fitet, nullus diffidat; Phoenix est gloriosus qui omnes sub tegmine alarum suarum recipit, fovet & consolatur.

Fugite proinde ociùs ad Josephum Auditores, securi sub pennis ejus latitabitis.

Sitribulatio & persecutio vos infestat, ite ad Joseph, consolator est afflictorum & oppressorum.

Si tentationes mentem vestram arietant, ite ad Joseph, nam & ipse tentatus est per omnia; Vires is vobis suggeret, ad resistendum cunctis ignitis telis Diaboli.

Si pericula vos involvunt, ite ad Joseph, Ariadna fidelis erit, & ex omni periculis labyrintho educet.

Si morbi & dolores vos molestant, Ite ad Joseph; ipse medicus erit, & dolores vestros absterget.

Si ærumnæ ac mala egestas vos urget & premit, Ite ad Joseph, fidelissimus est Oeconomus super familiam suam, in omni necessitate subsidium;

Si Orcus minatur; Ite ad Joseph, contrivit Maria caput serpentis, conteret & hic molas draconis.

Si deniq;

(a) *Gen. 45. 4* (b) *Matt. 2. 14,* (c) *Sap. c. 10.*

Si deniq; magnitudo & multitudo
scelerum vos consternat, ite ad Jo-
seph, vimpetrabit vobis Veniam.

Curre (inclamat cunctis peccato-
ribus) B. Isolanus, curre o Chri-
stiane ad Joseph, pervenies per eum ad
Virginem, per Virginem ibis ad Jesum,
& si gratiosus fuisti Josepho, gratiam
consequeris à Jesu & Maria.

Claudo Sermone, & cum Eccle-
sia exclamo: (a)

*Te Joseph celebrent agmina Cœlitum,
Te cuncti resonent Christiadam Chori,
Qui clarus meritis junctus es inclite
Casto sœdere Virgini. Vivant in
æternum. JOSEPH, JE-
sus & MARIA.*

(a) *Eccles. in hym.*

IN FESTO ANNUNTIATIONIS B. M. V.

Missus est Angelus Gabriel à Deo, Luc. I.

Varias Legationes hinc inde ad Imperatores, Reges, & Principes vidit & admiratus est Orbis:

(a) Luëtuoſa, triftis & lamentabilis extitit illa, dum Trojam Urbem

Apulix obſideret Henricus Imperator, cuncta ferro & flamma vaſtaturus; (b) cujus ut conceptam iram ſiſterent obſeſſi Cives, Legationem adornarunt ex meris infantibus ac balbutientibus parvulis conſtantem;

K

Eremita

(a) Kibler p. 2. trach. 1. (b) Adeltzeitter in Annalib. Boicis.

Eremitâ quodam crucem præferente, ac flebili tono *Kyrie eleyson* intonante, cui tota parvulorum turba, velut lamentabilis Echo respondebat; vox lamentanda ac aspectus miserandus Legatorum parvulorum ita cæsareum pectus emollivit, ut in uberes lacrimas solutus Imperator, obsidione mox solutâ toti pepercerit civitati: Legatio verè tristis & luctuosa!

(a) Legatio altera totam Europam obstupefecit, dum ab ultimis usque Finibus terræ Anno Domini 1582. Tres Japonum famosi Reges, Franciscus Rex Bungi, Filium suum Don Mancino Itô; Prothasius Rex Arimæ Don Michaellem Cingo, Bartholomæus denique Rex Omuræ Don Julianum Nacaura unâ cum Patre Walsignano Visitatore Generali Societatis JBSU ad Gregorium 13. Pontificem Maximum Romam obedientiam sacræ Sedi Romanæ præstituros miserunt: appulerunt illi Romam anno 1585. 20. Martij post triennium, inter ingentia maris & tempestatum pericula exactum, cum ingenti apparatu & jubilo excipiente eos populo Romano: Felici itinere post visitatos varios Reges ac Principes Europæ redierunt iterum in Patriam 21. Julij anno 1590. octennio integro in itinere insumpto, mille periculis Oceani expositi: de quibus meritò illud psalmistæ dici poterat, (b) *qui descendunt mare in*

navibus, ipsi viderunt opera Dei & mirabilia ejus in profundo.

Legatio tertia Majestate & gravitate plena erat, quam antiqua Roma (c) Livio teste ad Antiochum Epiphanem Regem Syriæ misit, ad deterrendum eum, ne bellum inferret Ptolomæo Regi Ægypti; quam Legationem auspiciatus est M. Popilius Lænas, qui ubi in regiam & conspectum Antiochi est admissus, mox Scipione in circulum reducto Regi significavit, ex hoc circulo non exeundum, nisi ea, quæ pacis essent, sponderet.

Auditores! Tres & ego hodie vobis adduco Legationes; Luctuosam & flebilem Patrum in Limbi carcere detentorum: alteram cœlestium Spirituum deprecatoriam ac dissualoriam; Tertiam Majestate divinâ plenam, demisso poplite nobis venerandam, pacis & reconciliationis nostræ nuntiam: Spectate, videte.

Sedebat per plura sæcula in Limbi tenebris captivum genus humanum, sub jugo infernalis Pharaonis; magnis gemitibus novum Moysen desiderans, qui eos educeret ex Umbra mortis & captivitate hac durissima: Davidem novum inclamans, qui tartareum Gigantem quotidie insultantem & exprobrantem, fundâ cœlesti sterneret Danielem suscitari exoptans, qui infernalem Draconem objecto bolo neci daret: Clamor unus erat omnium, (d) *Rorate celi*

(a) *Cornelius Hazard, in hist. Eccles.* (b) *Psal. 106, 23.* (c) *Livius.*
(d) *Isaias 45, 8.*

cæli desuper, & nubes pluant justum: (a) utinam dirumperes cælos & descenderes, Salvator Israel.

Dum igitur lacrymis & suspiriis incessanter indulget Lymbus consurgit Propheta David ac exclamat: usque quò lugetis? (b) nunquid in æternum irascetur nobis Dominus? aut extendet iram suam à generatione in generationem? Eamus ad Dominum quoniam bonus & multæ misericordiæ, quoniam ipse evellet (c) delaqueo pedes nostros; ipsè catenas nostras distremperet: bonus est & non est numerus misericordiæ ejus; quis scit si convertatur ab ira sua & misereatur nostri?

Placuit hic sermo in oculis omnium destinâruntque Legatos quatuor Abrahamum Patriarchæ, Isaiam Prophetæ, Reges Davidem, Sacerdotes denique Araonem flentes igitur dicebant, ite ad Dominum, (d) exaudiat Dominus orationes vestras & reconcilietur vobis. Dum igitur in Spiritu rapiuntur, cæloque appropinquant exclamat David, (e) aperite mihi portas Justitiæ & ingressus confitebor Domino.

Ad clamorem hunc mox Justitia divina evaginato gladio ad cæli atria progreditur, ac interrogat, qui vos estis? aut unde venistis? prostrati ante Justitiam, percusso pectore mœstos trahentes gemitus respondent; de terra longinqua venimus nos servi tui; de terra tenebrarum & umbra

mortis. Insticit Justitia, & quæ est petitio vestra? uno ore responderunt, (f) Salvatorem expectamus Jesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostræ: (g) ostende nobis Domine misericordiam tuam & salutare tuum da nobis: ne reminiscaris delicta parentum nostrorum, neque vindictam sumas de peccatis nostris; solve catenam colli nostri, repera portas cælorum, & ingressi confitebimur Domino.

Replicavit fronte torvâ & minitabundâ Justitia divina dicens, recedite vasa iniquitatis, Viri sanguinum, Artifices idolorum, Viri polluti labiis: (h) Hæc porta Domini, Justitiam intrant in eam, cumque jam flammantem in eos fringeret acinacem, adfuit de repente & Misericordia ïctum gladii excipiens; quæ blandis verbis eos consolata dixit, ite in pace, quia Dominus suscitabit super vos verbum bonum, & reducet vos de captivitate vestra, ego rogabo pro vobis.

(i) Facta est ergo Bernardo teste concertatio magna inter justitiam & misericordiam: provocavit igitur Misericordia ad Tribunal Dei, & sic exorsa est pro humano genere perorare.

Advolvor genibus Majestatis tuæ divinæ, inexhaustum bonitatis & misericordiæ tuæ abyssum imploratura. Mitissime Deus, cui proprium est semper misereri & parcere, respice in opus manuum tuarum: Tu es

K 2

qui

(a) Isa. 64. 1. (b) Psal. 84. 6. (c) Psal. 24. 15. (d) 2. Machius. 5. (e) Psal. 117. (f) Philip. 3. 21. (g) Psal. 84. 8. (h) Psal. 117. 20. (i) Serm. de Annunt. B. M. V.

qui creâsti hominem ex nihilo ad imaginem tuam; nunquid voluntas tua est ut pereat? nunquid odisti aliquid eorum, quæ fecisti? lapsus est homo per peccatum in mortem; Tu vita es, vivifica eum; sedet miser in tenebris & in umbra mortis; Tu es lux mundi illuminans orbem, irradiata tenebras mentis ejus: captivus tenebrosolympi detinetur carcere; apud te pendet claves mortis & inferni; solve catenam colli ejus, & educ de custodia confitentem tibi: reminiscere miserationum tuarum, quia venit tempus miserendi ejus; audi suspiria, percipe lamenta, attende lacrymas: non dicat inimicus prævalui adversus eum: si rigida semper tonet Justitia timendi te causas, non amandi argumenta, habebit homo.

Interruptit sermonem hunc Justitia, ac sic est exorta:

Justissime Judex, videtur mihi hodiernâ die, non loquendum de minuenda, sed addenda pœna inobedienti terræ vermiculo: mitius actum est cum eo, ac merebatur; & quis ita effrons, ut peroret pro eo, qui non solum non respicit, sed peccata peccatis accumulât: (a) *Justus es Domine & rectum judicium tuum*: Si justus es, fiat justitia & pereat mundus; Angelis purissimis spiritibus non pepercisti, & parcas impuro homini? uterque est læsæ majestatis reus; æquale est peccatum amborum; voluit ille similis esse altissimo; & hi affectâ-

runt esse terreni Dij scientes bonum & malum; luant igitur æquali pœnâ, qui æquale scelus commiserunt.

Illi illi danda est venia, qui culpam agnoscit & deprecatur; non qui se in latebras abscondit & crimen, quod defendendum erat, audaci contumaciâ defendit, ac in ipsum Altissimum summâ inverecundiâ transfundere conatur: serò nimis quærit pœnitentiam homo; actum est, tum tempus erat cum vocatus ad te, Adam ubi es? si culpam ibi agnovisset & reatum suum, obtinisset veniam; at bonus vir hic non comparuit. Nunquid Domine, qui dixisti, (b) *Ego Dominus & non mutor*, irritum facies judicium tuum? statutum est, morte moriatur; sic pereant omnes peccatores terræ.

Replicavit mox cum suspirio Misericordia: Scio, soror, peccata hominum ita gravia, ut nimium sit humano generi indultum; scio peccata eorum quotidie in immensum augeri: sed quid mirum: cœlo sunt proscripti, exules miseri, desiderii & concupiscentiis suis pessimis traditi, à gratia cœlesti deserti, errantes in inextricabili labyrintho, à quo eluctari non poterunt nisi divino brachio educantur: si novâ iterum gratiâ donarentur, si manus ipsis cœlestis porrigeretur, spes foret emendationis secuturæ, quod utique in laudem & summum honorem tuum cederet altissime.

Adde

(a) *Psal.* 118. 137. (b) *Malach.* 3. 6.

Adde quod non ex marmore aut ære sint fusi, sed ex luto & cinere compacti, hinc ita fragiles ac naturam infirmi existunt.

Quod Angeli de cælo deturbati senserint rigorem justitiæ tuæ: factum benè; nam scienter & ex propria malitia tibi sese apposuerunt, plenè illuminati: at cæcus Adam ex ignorantia, seductus ab ipsis reprobis Angelis peccavit: Angeli puri erant Spiritus, Adam verò caro & scænum: affectavit quidem Adam scientiam Dei, at superbi illi Spiritus ipsam omnipotentiam invadere Altissimi: Angeli mansere semper in peccato suo obstinati & pertinaces; homo sapius de venia & gratia multis suspiriis te sollicitavit: Fiat igitur Justitia in Angelis, misericordia verò cum homine; maneat decretum Dei inconcussum, moriatur homo corpore, & vivat animam; si superbè ambiit scientiam Dei, sat luit ambitionem hanc stultam per tot centena sæcula, in labore & sudore vultus sui, ejectus à facie tua, exul, vagus & errabundus in valle lacrymarum.

Moveor argumentis tuis, ô Soror, respondit Justitia; optimè perorasti; miseret & me infelicis hominis, contenta existo, modò satis fiat Justitiæ: at quænam obsecro tandem poterit excogitari reconciliationis forma? quis pro tot enormibus respondebit peccatis? quis satisfaciet? peccatum hominis malitiæ extitit infinitæ, exigit igitur & Justitia satisfactionem in-

finitam, quam nec ullus cœlestis Spiritus, aut purus homo præstare poterit: Circuite Jerusalem, & quærite Virum, omnes declinaverunt, omnes inutiles facti sunt, usque ad unum.

Obstupuere cuncti, altumq; silentium factum est in cœlis, amaras interim lacrymas fundente misericordiâ: Exurgens tandem Filius Dei de sede majestatis suæ, ad æternum Patrem ait: Domine Ecce Ego, mitte me, (a) *nolo enim mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat*: Assumam naturam humanam, & occultabo divinam, ac moriens pro homine, qui morti destinatus erat, Justitiæ satisfaciam divinæ: Adam Deus fieri voluit, siam ego homo: Adam ascendere est conatus, ego descendam: Adam Deo sicut refractarius & inobediens, ego ero obediens Patri usque ad mortem: Adam in ligno peccavit, ego in ligno pœnas exolvam: Adam voluit esse quasi unus ex nobis, ego ero quasi unus ex ipsis: Adam contraxit debitum infinitum, ego illud exolvam, ac chyrographum appendam Cruci.

Obstupuere responsum hoc Angelorum Chori, unde mysterium hoc non capientes, & ipsi legationem adornârunt.

Hierarchia prima ante cœlestem Thronum se incurvando sic est exorta. Domine Dominus noster quid est homo, quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum Cor tuum? Si originem ac naturam ejus spectes,

terra est, & in cinerem revertetur: inconstantia imago, umbra vanitatis, fortunæ ludus, morborum seminarium, theatrum calamitatis & miseriæ, fæcus stercoreum, cibus vermium, sperma fœtidum, cujus conceptio culpa, nasci pœna, labor vita, necesse mori: ad quid ergo naturam cogitas assumere humanam?

Respondit Christus, cogitationes meæ non sunt sicut cogitationes vestræ; amore totus languet.

Auditis his comparuit Hierarchia altera ante thronum cœlestem sup-
plici genu provoluta dicens

Ah Domine, cur descendere paras in terram? homines sunt marmore duriores, genus crudele; nil aliud quàm improperia, contumeliæ, flagra, spinæ & crux maledicta te expectat; exempla crudelitatis ediderunt in Prophetis, hos ferrâ diviserunt, illos lapidibus obruerunt, alios trucidarunt, hos incarcerarunt, illos Leonibus dilacerandos objecerunt; si tu veneris, dicent, (a) *hic est heres, venite occidamus eum, & nostra erit hereditas*: Si ad eos descendas, tentaberis plusquam Job; persecutiones majores patieris quàm David; calumnias graviores sustinebis quàm Joseph, quid si, ut ille 30. vendaris argenteis? quid si funibus & catenis vinciaris ut Sambson? quid si ludibrio & derisui sis populo ut Elisæus? quid si in crucem agaris, transfigaris lanceâ, sepeliaris in corde terræ, uti per triduum in pisce Jonas? Nihil

horum me absterret, repoluit Dei filius; miseras antepono felicitati, injurias honori, odia dilectioni, spinas floribus, ignominiam gloriæ: Ego enim non solum alligari, sed & mori paratus sum pro eis. Hoc audito

Processit Hierarchia tertia dicens: Domine si inveni gratiam in oculis tuis, loquar verba paucula: Quid quæris ab homine amicitiam? amicitia vera consistit in tribus, in utili, delectabili & honesto: at neutrum horum habebis: quam enim utilitatem sperare poteris ab homine? Ille erit, qui te millies blasphemabit, abjurabit pro obolo, beneficia tua spernet, te subannabit, ac te spreto, hostibus tuis adhærebit. Si te allicit delectabile, in mundo nil nisi ærumnæ, miseriæ, tribulationes, paupertas ac ignominia: Si honestum consideres, dedecet ut Dominus commisceatur luto, Sol obscuretur tenebris, margaritæ projiciantur ante porcos, sapientia misceatur ignorantia, omnipotentia fragilitati, infinitum finito, æternum mortali: Ah Domine quid terram adamas? mane in sinu Patris, in throno gloriæ, inter concentus Angelorum, nobilior est sinus Patris, quàm uterus Virginis, melior thronus cœlestis, quàm præsepe terrestre, suavior cantus Angelorum, quàm mugitus boum, aut clamor asinorum, magis decet stola gloriæ, quàm fasciæ infantiles; sufficiat tibi, ô Domine, esse filium Altissimi, cur affectus filius esse ancillæ pauperis?

Repo-

(a) *Marc. c. 12. 7.*

Reposuit Christus, (a) *delicta mea esse cum filiis hominum* : statutum est, vade Gabriel, esto Paranympus: dic filix Sion, adora thalamum tuum, (b) ecce Rex tuus venit: Veniam pollicere reis, redemptionem captivis, vitam sepultis: dic populo completum, quod prædixerat Isaias, Deus ipse veniet & salutabit vos.

O excessum amoris! ut mancipium liberet Deus, ipse sibi carnis injectit vincula: an non optimè de Christo Bernardus dixit, (c) Triumphat de Deo amor, quem è folio majestatis, è sinu Patris, ex contubernio Angelorum in uterum Virginis deiecit.

Dicte interim obediens volat in Galilæam cœlestis Genius, Virginem contemplationi divinæ immerfam salutatur, (d) *Ave gratiâ plena*: turbatur illa, timet, stupet, hæret, quærit, qualis esset ista salutatio; timidam confortat Gabriel, (e) *ne timeas Maria, invenisti enim gratiam apud Deum*: te æternus Pater elegit in Filiam, Filius in Matrem, Spiritus denique Sanctus in Sponsam: (f) *ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus JESUM*: biberit magnus, & Filius Altissimi vocabitur. Reponit mox subtimidâ voce verecunda Virgo, (g) *quomodo fiet istud, quoniam Virum non cognosco*.

Quid moraris, ô Virgo, exclamat Augustinus? (h) intuerere nuntium fe-

stinantem, & Deum in vestibulo cœli subsistentem; ex ore tuo dependet redemptio captivorum, offertur tibi pretium nostræ salutis, affulus genibus tuis supplex hoc rogat Orbis, hoc supplicat flebilis Adam cum prole sua misera exul de paradiso: sonet vox tua in auribus nostris, pande sinus roseos ô Virgo benedicta, Vox tua modo homini aut aperit cœlum aut claudit.

Confortat dubitantem interim Gabriel, ac mysterium exponit, (i) *Spiritus Sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi*, quod enim ex te nascetur, Sanctum Domino vocabitur: penetrato igitur divino hoc mysterio, mox Sanctissima Virgo in genua abjecta, oreque benedicto terræ apposito, felicissimum illud humano generi protulit verbum: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*, ac virtute virginæ hujus vocis, teste Bonaventura, (k) velut adamas aut magnes occultâ sympathia ad se ferrum trahens, ita & Virgo Sancta ad sed, eduxit de supernis Verbum Dei. O fiat potens, ô fiat efficax, ô fiat super omne, fiat perpetuo honore venerandum, exclamat Thomas de Villa nova. (l)

Vix verba finierat Maria, cùm factâ prius profundâ reverentia discessit ab ea Angelus, ac momento super omnia cœli convexa volans, consensum

(a) *Prov. 8. 31.* (b) *Isa. 62. 11.* *Matt. 21. 5.* (c) *S. Bern. Serm. 64. super Cant.* (d) *Luc. c. 1. v. 28.* (e) *v. 31.* (f) *v. 32.* (g) *v. 34.* (h) *S. August. Serm. 17. de Nativit. Domini.* Item *Bern. hom. 4. sup. miss.* (i) *Luc. c. 1.* (k) *Serm. 2. de B. V.* (l) *S. Thom. de Villanova Serm. de Annunt.*

sum Sponsæ universæ cœli militiæ apportat: fit plausus & verbo, quod modò caro factum, curvantur genua cœlestium, terrestrium, & inferorum.

Gaudeamus & nos Fratres dilectissimi in hac sacratissima die, nemo enim expers est gaudii, (a) *exultet Sanctus, quia propinquat ad palmam, gaudeat peccator, quia invitatur ad veniam*: hæc est enim felicissima illa dies, quâ iustitia & pax osculatæ sunt se invicem: hæc est dies, quâ obferatus infernus, ac referatum est cœlum; hæc est dies, quâ ad terras descendit Deus, ut ad cœlos ascendere posset homo: hæc est dies, quâ, ut ait Augustinus, per Mariam restauratur, quidquid per Evam perierat: quâ per Gabrielem promittitur, quidquid per Diabolum erat desperatum & amissum. Auçtrix peccati Eva, auçtrix meriti Maria; Eva occidendo obfuit, Maria vivificando profuit, illa percussit, ista sanavit. S. Augustin. Serm. de Assumpt.

Gaudeamus igitur dilectissimi, & ex prima Legatione discamus, quàm dolorosos gemitus causârit unicum peccatum, quot millenis planctibus, quàm densis tenebris per tot centena sæcula sit punitum. Quàm stolidi igitur filii Adam; qui adhuc finem peccandi non faciunt, qui scelera sceleribus addunt, olim æternis ignibus ac gemitibus non finiendis calligan-

da: ex ignorantia crassa prodire hoc est necesse, dum ignorant quid sit peccatum.

Aves hoc forsitan scire ô infelix peccator? ecce uno ore respondent tibi sacri Doctores; esse malum super omne malum.

Lepram spiritualement vocat peccatum S. Bernardinus Senensis dicens: (b) *Mortalis culpa, spiritualis est lepra, deterior quàm corporalis, illa enim ejecit è consortio hominum, hæc autem à consortio Dei.*

Mortem animæ nominat peccatum Ezechiel, (c) *anima enim, quæ peccaverit, ipsa morietur.*

De peccato ait Bernardus: (d) *Malitia crudelis & execranda est peccatum, quæ Dei potentiam, iustitiam, sapientiam perire desiderat.*

Malorum omnium causam esse peccatum, attestatur Chrysoſtomus: (e) *Ex peccato enim tristitia, ex peccato bella, morbi, atque omnes, quotquot nos præmunt, passionem, originem ducunt.*

Peccatum animæ Idololum vocat Augustinus, (f) quod in se nihil est, quod aures habet, & non audit, nares habet, & non odorat, oculos habet, & non videt, os habet, & non loquitur, manus habet, & non palpat, pedes habet, & non ambulat.

Vis plura de peccato audire? Ecce! Peccando vendis animam tuam Diabolo, & mancipium ejus te facis: pecca-

(a) S. Leo Serm. 1. de Nativ. (b) S. Bernardin. Senens. Tom. 2. S. 27. a. 3. c. 5. (c) Ezech. 18. 4. 20. (d) S. Bern. Serm. 3. de Resurreçt. (e) S. Chrysoſt. Homil. 5. ad pœnit. (f) August. Soliloq. cap. 5.

peccato perdis innocentiae candorem, amittis gratiam sanctificantem, sine qua nemo salvatur: peccato aditum ad caelestem patriam tibi praeccludis, nomen tuum ex libro vitae delens, filium te constituis gehennae, cuncta denique merita tua & virtutes in ventos & aures abeunt; nec hoc solum, sed & merita Christi; fructus passionis ejus ac effusi sanguinis; tormenta & dolores, quae pro te sustinuit, ipsa denique mors Christi pro te obita, nil proderunt.

Audi, quid tibi Sanctissimus Ecclesiae Doctor Ambrosius in aures insinuet, (a) O infelix peccator! aperi oculos animae, & vide, quid olim fuisti, & quid nunc es: eras templum Dei vivi, vas electionis, socius Angelorum, haeres paradysi; ecce! cum haec omnia fueris, quae dixi, quoties dico eras, eras, eras, toties tibi lacrymandum est, dum subitam cogitas tuam mutationem; Templum Dei mutatum in speluncam latronum, vas electionis in vas corruptionis & contumeliae, ex socio Angelorum factum socium Struthionum & Draconum inferni, ex haerede caelorum exulem paradisi.

Quis jam amplius peccare praesumat, quando peccatum tot dolorosis gemitibus, tot falsis lacrymis stetit? quis non diligat Deum, (b) qui sic dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret? quis imposterum

irascatur ac vindictam spiret, quando hac die Justitia divina gladium recondidit in vaginam.

Ex Legatione Angelorum consideremus vilem & abjectam nostram originem, quae tamen a deo à Deo est elevata, ut choros transcenderit Angelorum; unde merito nos hortatur S. Leo: (c) *Agnosce, ó Christiane, dignitatem tuam, & divinae consors factus naturae, noli in veterem vilitatem degeneri conversatione redire.*

Patet ex his, quantum purissimae Virgini obstringamur, quantas gratias referre teneamus, quae humilitate sua Verbum Patris è caelo in uterum traxit Virginalem, ad redemptionem universi orbis.

Unde Augustinus ait: (d) *O Maria! quis tibi dignè valeat jura gratiarum, ac laudum praekoniam rependere, quae tuo assensu (fiat) mundo perduto succurristi: Scitis, quid S. Pater concludat? Sic ait: Accipe igitur quascunque exiles, quascunque meritis tuis impares gratiarum actiones, & cum susceperis vota, culpas nostras orando excusa: accipe, quod offerimus, redona quod rogamus, excusa quod timemus, quia tu es spes unica peccatorum, per te speramus veniam peccatorum. Hæc ille.*

Ex ultima demum Legatione discamus magnitudinem tanti beneficii: plurima quidem beneficia Deus concessit homini, sed teste S. Damasceno (e) nihil majus, quam quod Deus ho-

L MO

(a) *Ambros. ad Virg. lapsam c. 2. de Nativ. Domini.* (b) *Joan. 3. 16.* (c) *S. Leo Serm. 1. de Annunt. Dominica.* (d) *S. August. Serm. 2. de Annunt. Dominica.* (e) *S. Damasc. lib. 3. de fide Orthodoxa.*

mo factus est, hoc ultimum est, quod Deus efficere potuit, amplius enim efficere aliud non valuit; unde ait S. Cyprianus: (a) *Non mundi hujus statuam admiror, non stabilitatem, non Lunæ defectum & incrementum, non Solem semper integrum, & Laborem ejus perpetuum; non temporum vicissitudines; miror Deum in utero Virginis; miror, quomodo Verbo Dei caro adhaerit, quomodo incorporeus Deus corporis nostri tegumentum induerit?*

Denique in ore nostro semper hæreant & revolvantur Verba illa Archangeli: (b) *Ave gratia plena, Dominus tecum*, non recedat ab ore, non recedat à corde: oratio quidem parva verbis, ut ait B. Alanus, (c) alta mysteriis, brevis sermone, alta virtute, super mel dulcis, super aurum prætirosa: Oratio, teste Bernardo, (d) cælo grata, inferno molesta, hominibus salutaris; unde ait, cælum ridet, Angeli lætantur, Dæmones fugiunt, internus tremit, quoties cum Reverentia dicimus, Ave Maria. O quot milleni à fulmine incinerati, abundis hausti, ab hostibus cæsi, à Dæmone discerpti fuissent, nisi salutatione hac cælesti periculo se subduxissent.

Abundè hoc patuit in Nobili illo, cujus meminit Petrus Antonius Spinelli in Throno Dei c. 38. num. 22. Erat Toparcha quidam apud Teutonas vitæ profligatæ, quem præter alia scelera continuæ prædationes

supra modum infamem reddebant (nam ævo illo vis valebat pro Jure) Hic castrum possidebat, in quod velut spoliarium quidquid à prætereventibus rapere poterat violentâ manu inferebat: & licet in omni scelorum colluvie demersus jaceret, in hoc tamen unico erat commendandus, quod Legem sibi indixerit inviolabilem singulis diebus semel B. Virginem uno Ave salutandi, quæ res eum sola ab interitu præservavit. Excubabat hic Prædo in arce sua aliquando velut in specula, intentus in rapinam; cum subito in casses venit Cœnobita quidam, qui sese non invitum capi est passus (à Deo quippè illuc destinatus erat, ut Prædonem prædam faceret) ductus ergo ad arcem interrogatur, quæ causa viæ, quid extra Monasterii septa quærat? Respondit is, habere se secreta quædam Domino communicanda, quæ in salutem totius familiæ spectent, convocaret proindè familiam, tum se abdita aperturum: Stimulatus ergo curiositate nobilis (insidias à Præside Provinciæ sibi structas sperabat fortè patefaciendas) jubet convocari familiares: præsto sunt ad obsequium famuli; circumspicit asceta captivus, & unum aliquem è famulitio abesse notat: censetur familia, & deprehenditur deesse ille, qui Domino serviebat à cubulis. Ocyus mittitur, qui hominè adducat,

(a) S. Cypr. Serm. de Nat. Dei. (b) Luc, 1. 28. (c) B. Alan, L. de Psal. cap. 70. (d) S. Bern, Serm. super Missis.

cat, tergiversatur is venire, imperat iterum Herus nec sine minis, præsentem ergo se tandem stitit Tenebrio, sed ad primum ingressum mox instar Energumeni spumare linguâ, fridere dentibus, oculos invertere in capite, ut crederetur in dementiam lapsus: animadvertit mox Ascetes, qualis sub hac larva lateret Mimus, unde sacra adjuratione eum urget, ut fateatur quis sit: Alastor sublimiori vi adactus, confitetur se Genium ex inferis esse, humana sub specie 14. annis Hero intersivisse ex Imperio Principis tenebrarum ad hoc solummodo, ut si qua die Herus salutandæ Virginis consuetudinem intermitteret, eum mox strangulatum ad

inferos secum abriperet, quibus dictis magno cum sætore disparuit, Nobillemque cum Prædonum globo attonitum reliquit, qui mox ad Religiosi pedes abjectus, affectu, quo potuit, ardentissimo gratias egit misericordiæ Matri, scelera per confessionem humilem deposuit, ad sanctiorem vitam cum reliquis imposterum se revocans documento omnibus quantas utilitates vel unica amorosa salutatio angelica importet.

Unde denuò ad hoc hortatur omnes mellifluus Bernardus, (a) *in periculis, in angustiis, in rebus dubiis Mariam cogita, Mariam invoca, non recedat ab Ore, non recedat à Corde,*

(a) *S. Bern. Serm. 2. super Missus est.*

IN FESTO S. GEOR- GII M.

Traxerunt ventum quasi Dracones, defecerunt oculi eorum, Jerem. 14.

Ardentissimè in hoc semper desudârunt Apostolici Concionatores, ut motum & compunctionem in animis Auditorum suorum excitarent, ac à vitiis abstractos ad studium virtutis

impellerent; memores verborum Hieronymi ad Nepotianum: *Docente te in Ecclesia non clamor populi, sed gemitus suscitetur, lacrimæ Auditorum laudes tuæ sint: Conciones enim floridæ, quæ aures solùm titillant, & corda non feriunt,*

riunt, sunt nubes sine aqua, quæ in aëre quidem circumvolant, sitientem tamen terram non humectant: de cathedra uti de Throno Deinecesse est (Si fructus queritur) ut procedant fulgura, voces, & tonitrua, quatenus de veterno scelerum evigilent peccatores: tuba æternitatis est clangendum, ut quatruiduani ac in scelerum stercore computrescentes Lazari surgant de monumentis suis & audiant vocem filij Dei.

Formidanda tali Tubâ

Antiochenos suos exterruit Chrysofostomus, dum ita sermonem suum est exorsus: (a) Multo sunt plures qui gehennam, quam Cœlum ingrediantur: quot putatis esse in hac nostra Civitate, qui salvi fiant? insectum quidem est, quod dicturus sum, dicam tamen; non possunt inveniri in tot millibus centum qui salventur, quin & de his dubito: quanta enim in juvenibus malitia, quantus in senibus torpor!

Graviori tonitru intonuit P. Bartholomæus Salutus Romanus Ecclesiastes ex Ordine Minorum, (b) qui cum vix Cathedram ascendisset Romæ in ara cœli, magnâ voce dæmones (si qui vel in Ecclesia se occultarent, aut auditorum corpora obsiderent) adjuravit, ut signo quopiam se manifestarent, ac ad ea, quæ ipse interrogâisset, responderent? paruit unus, & ex obfessi corpore respondit se præsto esse: Hunc ergo per Al-

tissimum adjurans, edicere jubet, quot inter Auditores præsentibus existant (erat accursus ingens) in gratia Dei constituti; nulli peccato mortali obnoxij? cui Dæmon cum effusissimo cachinno respondit, plures se non numerare, qui ad se non spectarent, quam Tres.

Responsa accepto, ita ardentem & potenter ad populum dixit, ut præ percussione pectorum, & singultibus dolorosis, vix perciperentur verba exhortantis.

Nec contenti fuêre sacri Oratores verbis solùm ceu fulgure consternâsse obfrenatos peccatores; quandoque etiam ad majorem terrorem populo incutiendum, feroces & rabidas feras oculis stitêre auditorum, quorum ferali aspectu, effrenata eorum coerceretur libido peccandi.

Ita S. P. N. rum Franciscum fecisse memorat Lucas Waddingus, (c) cum enim inaudisset ferocem Lupum Civitati Eugubinæ grandia damna inferre, lacerare greges, hominibus & jumentis esse insectum; occasionem nactus populi in viam salutis reducendi; egressus extra urbem, & in virtute Altissimi lupum adjurans præcepit, ut sese præeuntem sequeretur; obsequitur mox ferox Belua, ac in medium forum usque Civitatis Eugubinæ Hominem Dei comitatur, ubi Vir sanctus habitâ Concione gravissimè in vitia invectus, ostendit hæc sola esse, quæ irato Nu-

L 3

mini

(a) Chrysofostomus hom: 40. ad Pop.
(c) Waddingus in annal. Minorum,

(b) Fortunatus Hueber. ser. 2. Pent.

mini causam præbeant, cur feris & bestiis dilaniandum populum objiciat totque flagellis castiget; cessatura mox mala, ubi cessaverint peccata; pactum inde Cives inter & Lupum, ut hi famelicum imposterum alerent, ipse verò neminem læderet: vixit post hæc biennio integro cicur Belua per Urbem in noxiè obambulans, præsentia suâ cunctos à peccatis absterrens, & ad laudandum Deum invitans.

Franciscum imitatus est Capistranus, Patrem sanctum, Filius optimus. (a) Hic enim cum Aquilæ versaretur cerneretque graves discordias ac dissensiones Civium, coram confertissimo auditorio concionem suam sic est exorsus: Hodiernâ die charissimi filij adducam coram vobis rabiosum & furibundum illum canem qui pacem & concordiam vestram turbare conatur; & ecce ad vocem viri Dei mox horribilis Molossus, torvo vultu minax, scintillantibus oculis ferox, hirsutis nigrisque dependentibus villis metuendus, spumante ore, latratu rauco per confertam multitudinem cucurrit, ac summa omnium consternatione & terrore evanuit, cunctis Dei misericordiam in clamantibus.

Exemplis his permotus statui & ego hodiernâ luce venerando huic confessui sistere ac præsentare monstrum horrendum, informe ingens; non famelicum Lupum Francisci; non

rabiosum Molossum Capistrani; sed pestiferum venenatum & execrabilem Draconem, non lybicum illum ad Urbem Silenem, de quo triumphasse fertur gloriosus noster Georgius: non Babylonium pro numine habitum, quem oblato bolo disruppi fecit Propheta Daniel; non Epidauricum illum Ragulæ Mœnia infestantem, quem B. Eremita Hilarion in cineres redegit: Truculentior his omnibus, formidabilior & magis pestifer est, de quo dissero, & quia ad vivum oculis vestris monstrum hoc subjicere nequeo, ad minimum formam ejus, naturam, strages, & malitiam non nihil adumbrare & depingere tentabo, ut justum odium & horrorem in animis vestris excitare valeam. Nec alius Draco est, de quo dicere intendo, quàm pestilens invidia, fera illa pessima,

Variè illa adumbrata est tam à (b) Philosophis quàm SS. Patribus. Seram cordis nominat eam Anacharsis.

Ulcus animæ dicta est à Socrate.

Animæ Tinea vocata ab Augustino Putredo ossium à Salomone Prov. c. 19. Cogitationum tabes & rubigo dicta est à Cypriano serm. 2, de Zelo & limore Carnificem sui vocat eam Chrysologus Serm. 172. utpotè quæ torquet animos, discruciat mentes, & corda corrumpit.

Nec contenti his Titulis, ulterius sunt progressi SS. Patres.

Tigridi

(a) Chron: Minor p. 4. c. 7. (b) Laertius cap. 7. Le. Blancin psal. 72. S. Augustinus 83. de temp.

Tigridi comparat invidum Cle-
mens Alexandrinus. (a) Sicut enim
Tigris Musica; ita & hic felicitate pro-
ximi exasperatur.

Noctux invidum assimilat Bona-
ventura, (b) quia uti illa radiis solis,
ita & hic virtutibus proximi excœ-
catur.

Phœnici similem dicit Augustinus,
(c) utpote qui seipsum necat, &
incinerat.

Basilisco eam comparat Thom. (d)
de villa nova, utpote qui oculo necat
& speculo necatur. (e) Hugo demùm
Card. invidum vocat Feram illam
pessimam & abominabilem, quæ in-
nocentem devoravit Joseph.

Omnium tamen optimè invidiam
meo iudicio descripsit à Theatro suo
famosus Laurentius Beierlin. k dum
Conc. in Festo S. Joan. Bapt. eam Dra-
coni assimilavit dicens, Invidia non
imèritò comparatur, Draconi de quo
Apoc. cap. 12. dicitur, quod trahe-
bat, caudâ suâ tertiam partem stel-
larum, nam caudæ suæ veneno vi-
ros sanctos & perfectos, qui velut
stellæ lucent, involvit, & ne in illis
virtutes splendeant, contendit. Com-
paratio nobilissima, maneamus in
ea, & ulterius pestem hanc exente-
remus.

Originem suam, ex mente eorum
qui de naturis animalium scribunt,
habent Dracones ex venenata con-

gerie serpentum ac bufonum, uti ob-
servatum est sæpius.

Invidiam exitiale & pestiferum
monstrum parturivit in corde suo
Lucifer, Draco ille magnus & rufus,
serpens antiquus, teste Chrysofomo
dicente, (f) *nec aberraverit quis invidiam
diaboli filiam appellans, invidiam
enim diaboli, mors introivit in orbem
terrarum.*

Formam Draco habet formidan-
dam, caput horridum & exangue,
oculi flammantes & igniti, color gil-
vus viridi permixtus, corpus squa-
mis armatum, dentes horridi & mon-
strofi, lingua venenata, unguis pe-
dum exacuti instar tigris, cauda
spiris implexa: Hæc forma Draco-
num. Audite nunc obsecro, an non &
hanc ipsam formam invidiæ tribuat
vel Ethnicus Poeta lib. 2. Metam. (g)
*Pallor in ore sedet, maciesque in corpore
toro,
Nusquam recta acies, livens rubigine
dentes,
Pectora felle virent, lingua est suffusa
veneno,
Risus abest, nisi quem visi fecere do-
lores:
Nec fruitur somno, vigilantibus excita
curis:
Sed videt ingratos, intabescitque vi-
dendo
Successus hominum, carpitque & capi-
tur una,
Suppliciumque suum est,*

(a) Calomat. V. Invid. (b) In dieta Salutis c. 4. tit. 1. (c) August. ser-
18. ad ff. (d) Thom. de Vill. ser. 6. post. Dom. pas. 9 (e) Hugo in c. 23. pro-
verb. (f) S. Chrysof. hom. 44 ad pop. Ant. (g) Ovid. lib. 2. Metam.

An non hoc idem est dicere, quod scripsit Cyprianus, (a) *Invidio est vultus minax, torvus aspectus, pastor tu facie, in labiis tremor, stridor in dentibus, os maledictione plenum & amaritudine, Venenum aspidum sub labiis ejus, veloces pedes ejus ad effundendum Sanguinem.*

Sex autem proprietates in Dracone observavit Plinius. (b)

Prima quod Rex sit serpentum & viperarum.

Altera, quod ex ore ignem & flammam eructet.

Tertia, quod venenum in lingua & felle absconditum gerat.

Quarta, quod visum acutissimum habeat ac raro dormiat.

Quinta Sanguinis sit sitientissimus.

Sexta denique, quod nullus locus sit tutus, quin à Draconibus infestetur; nam Augustino teste, natat in aquis, volat in aëre, repit in terra.

Videamus nunc, utrum non & in invidia ferales hæ proprietates inveniantur.

Et primò quidem, licet Gregorius Nyssenus invidiæ non tribuat titulum Reginæ, (c) eam tamen vocat *Mortis matrem, primam peccati januam, vitiis radicem, doloris initium.*

Quod invidia flammam & incendia spiret, fatetur Bernardus, (d) cunctos admonens, ut ab ea cave-

ant: *Væ vobis à Dracone, immanis est bestia, flatu igneo quidquid attigerit necat, non modo bestias terræ, sed & volucres cæli, justos & peccatores; pergit ulterius a. 42. Medit Invidia pectus urit, cor hominis, quasi quædam pestis depascit, & cuncta bona ardore pestifero consumit.*

Quod Venenum gerat in lingua & felle testatur apertè sanct. Ephrem Syrus (e) dicens: grave & pestiferum est invidiæ Venenum, unde detractiones, odia & cædes pullulant.

(f) *Hæc fera Lernæo rabies maculata Veneno, Omnia depascit, nullis innoxia, nullos Preterit illesos, nulli mansuescit, in omnes.*

Invehitur, quod agit, non est sanabile Vultus.

Johann. Baptist. Mant.

Quod raro dormiat, testatur Virgilius de livore dicens. (g)

Non somnum capit aut quiescit unquam Torquet viscera carnifex cruentus.

Quod visum acutissimum habeat affirmat Johann. Fabri Episcopus Viennensis, (h) Invidus semper in oculo proximi testucam videt; in propriis sceleribus est talpa, lynx in alienis.

Quod invidia sitiens sit sanguinis, testis luculentus est impius Hebræo-

(a) S. Cyprian. ser. de livore. (b) Plinius lib. 8. (c) Gregorius Nyssenus in vita Moysis serm. 48. (d) S. Bern. in psalmum qui habitat. (e) S. Ephrem de vitiis & virtutibus. (f) Johann. Bapt. Mant. lib. 6. calam. (g) Virgilius Maro. (h) de mis. vite humane.

Hebræorum Rex Saul ; Unica vox gratulantium Davidi percussit Saul mille, (a) & David decem millia, ita exacerbavit Saulem, ut velut Draco avidus fundendi sanguinis, infontem David, nunc gladiis Philistæorum objecerit; nunc manu propria lanceâ perfodere eum sit conatus, nunc in lecto decumbentem trucidari præceperit. Dracones similes extitère invidi fratres Josephi, (b) unde Basilii Seleuciensis ait, (c) *aspersam vestem sanguine offerunt Patri, quasi nequeant sine sanguine invidiam extinguere.* Apud von Horn f. 2. Dom 2. quad.

Deniq; nullus locus est tutus ab invidio Dracone, nam secundum S. Augustinum, natat in aquis, volat in aère, rapit in terra, unde doctissimus Cardinalis Bellarminus ait, (d) nullus est cancer, qui latius serpat; nam & in castris militum & in prætoriiis Urbium, & in Conciliis Episcoporum, & in Academicis Studiosorum, in capitulis Canonicorum, in cœnobiis Monachorum suum locum habet; in aulis verò & palatiis principum nullus est angulus, ubi non regnet invidia.

Totus mundus in maligno positus est, solum cœlum ab hac peste est liberum: In monasteriis latet sub cucullo; in bello sub casside; in Academicis sub Epomide; in aulis sub purpura; in templis sub insulâ; in

hospitalibus sub centone. Invidia commune malum, Regum pulsat turrets, pauperumq; casas; purpura purpuræ, mitra mitræ, figulus figulo, cento centoni invidet.

Strages nunc draconum contemblemur. Nec rugientes Leones Lybiæ, nec rabidæ tygrides Bengalæ, nec Crocodilli Aegypti, nec Dipsades Africæ, nec Tarantulæ Apuliæ tantas strages ediderunt ut pestiferi Dracones.

Consternaverunt Dracones, & vel solo sibilo in fugam egerunt integros exercitus: (e) desolaverunt florentissimas Provincias; halitu venenato infecerunt & extinxerunt infinita millia hominum & pecorum.

Testis horum oculatus extitit exercitus Alexandri Magni semper victus, (f) omnium hostium spector, qui tamen ad unius draconis sibilum ac è spelunca prospectum horribilem, totus consternatus & excors, trepidare & fugere cœpit, cujus venenato halitu plures sunt interfecti, quam perierint gladiis & sarissis Persarum.

Experta est Rhodus, quantum malum sit à tali vicino pestifero infectari; (g) periisset Insula, accessisset in desolationem, nisi nobilissimus ille Eques Rhodius Goso nomine infestum Draconem adminiculo & ope duorum grandium molossorum interemisset, *liberator patriæ* inde dictus.

M

Recen-

(a) 1. Reg. 18. 7. (b) Gen. 37. 32. (c) Basil. Seleuciensis Orat. 8. (d) Cardin. Bellarm. conc. in Psal. 90. (e) Aulus Gellius lib. 6. c. 3. (f) Curtius. Ælianus l. 15. c. 21. (g) Kibler in Speculo de præparatione ad mortem.

Recensere potest Ragula, quas acceperit clades, (a) à dracone Urbem velut hostilis exercitus obsidente, cujus metu cunctæ Urbis portæ claudebantur; fame conclusis fuisset pereundum, nisi eorum infelicem sortem misertus fuisset Eremita Hilarion, ac ope divinâ è spelunca extractum & in mapali stramineo conclusum, ignibus absumpsisset metuentum hostem.

At quis invidiæ strages enumeret? (b) cùm Chrysoftomus dicat, *quodcunq; malum videris, ex hac radice pululat.*

Comitamini me parumper AA. ostendam strages, monstrabo damna, quæ vi ulenta intulit Invidia.

Adeamus primò campos Damascenos: cernite in pellibus & perizomate (c) hinc inde discurrentes primos Parentes nostros, quis Paradiso eiecit? Invidia.

Egredimini ulterius in agros, videte ibi in sanguine jacentem innocentem Abel, (d) quis occidit? Invidiâ fraterno primò maduerunt sanguine campi.

Videte propè Dothaim (e) in cisterna desolatum Joseph; quis destruit? Invidia: *inviderunt ei fratres sui.*

Concedite nunc in Babylonem, (f) cernite conclusum in lacu Leo-

num infontem Danielem; quis præcipitavit? Invidia.

Aspicite in Judææ montibus (g) profugum David; quis exulem fecit? Invidia Saulis.

Secedite ad suburbana Solymæ, (h) videte Stephanum lapidibus obrutum; quis lapidavit? Invidia.

Ascendite demum Clivum Castellarum, (i) aspicite Filium Dei cruci affixum, quis affixit! Invidia; *quid facimus, quia hic homo multa signa facit &c.*

Has omnes strages, aliasq; infinitas causavit Invidia.

O Monstrum horrendum! O pestem execrandam! Edicite obsecro invida genimina Viperarum, quid ex detestabili hoc vitio lucri reportatis? qui alienam felicitatem, in quo lumine, felleo pectore aspicitis, & occulto invidiæ veneno contabescitis? quem gustum, quid voluptatis vobis affert invidia? omnia alia vitia habent objectum, quo delectentur: delectatur superibus honore, gaudet posse digito monstrari, & dici hic est.

Habet Libidinosus spurcas suas delicias; refert fur spolia, avarus opes; Iracundo dulces est hoste carere; sola Invidia nil reportat, nisi dolores & gemitus.

Mens Chrysoftomi est, (k) cœtera peccata

(a) *Athlas Marianus, Imag. 42.* (b) *Chrysoft. hom. 44. ad pop.* (c) *Gen. 3.* (d) *Gen. 4.* (e) *Gen. 37.* (f) *Dan. 6.* (g) *1. Reg. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 26. 27.* (h) *Act. 7. 58.* (i) *Matt. 27. 18. Marc. 15. 10.* (k) *S. Chrysoft. hom. 44. ad pop.*

peccata omnia veniâ videri digna, invidiam verò omni veniâ carere; omni veniâ caret hoc peccatum, prætextu enim quodam colorato fe cœtera vitia excusant; Odium & vindicta allegant injurias sibi injustè ab hoste irrogatas: Luxuria prætextit fragilitatem Naturæ: Superbia allegat claros Natales, scientiam ac doctrinam, dignitates & officia: Avaritia prætextit temporum vicissitudines, hæredes copiosos, pericula incognita; metendum tempore: fur allegat paupertatem & immiserordiam divitum: Gula sententiâ Epicuri se defendit, ede, bibe, lude, post mortem nulla voluptas.

At so'a Invidia nil habet quod in defensionem suam alleget, quia nemo eam læsit aut perstrinxit, nisi solum bonum & felicitas proximi, hoc solum falso nituntur enthymemate, Frater tuus bene habet, ergo tibi est malè; frater meus laudatur; ergo ego vituperor frater meus est felix; ergo ego infortunatus: ò conclusionem stultam! ò excusationem frivolam! ò prætensionem sine intellectu!

Unde non miror, quod Gregorius Papa dicat, (a) *quamvis per omne vitium, quod perpetiatur, humano cordi virus antiqui hostis infundatur, in hac tamen nequitia, tota sua viscera serpens concutit, & imprimenda malitiæ pestem vomit:* fugiamus ergo inquam

nobis S. Zeno, (b) fugiamus invidiam, obicem pietatis, obstaculum regni cœlorum, viam gehennæ, pignus & primitias quasdam pœnæ perpetuæ.

Auditores! quodnam remedium expellendi & enecandi hujus draconis inveniemus? de remedio invidi propè desperat doctissimus (c) Galfridus dicens, quem semel invidia veneni sui peste corruptit, pœnè dixi carere remedio: nihilominus tamen (d) Laurentius Justinianus invidis sequens præscribit remedium; notate: qui ab hac pestifera tentatione liberari desiderat, proximum tanquam fratrem, tanquam cœlestis regni cohæredem diligit.

Remedium alterum adfert Bernardus, (e) ac supplicando rogat invidum; ut sibi parcat, neq; carnifex sui esse velit, nomini enim plusquam sibi ipsi nocet, velut canis rabidus lapidi dentes infigans: Verba Bernardi sunt sequentia: (f) *O quisquis es, qui saluti invides alienæ, parci- to vitæ tuæ. Si enim verum ubi invidia ibi mors, profectò non potes invidere simul & vivere.*

Auditores, utinam ita felices essemus, (g) ut cum S. Golinducha in antrum Draconis à Gentilibus coniecta, frœnum quoq; uti ipsa Draconi, ita & nos invidiæ injicere possemus.

Utinam cum SS. Episcopis Rophilo & M 2

(a) S. Greg. lib. 35. moral. (b) S. Zeno serm. de livore. (c) Galfridus incap. 8. Jonæ. (d) Laurent. Justin. de perfectione monaste. (e) Bernard. Epist. 7. (f) S. Bern. Epist. 7. ad Adam Monachum. (g) Nadasi 11. Julii.

lo & Mercurio (a) indicto triduoano jejunio, draconem hunc noxium stolâ injectâ è specu educere ac in puteum interitus præcipitare & lapidibus obtuere possimus!

Utinam cum Daniele, (b) concedatur nobis temperatum ei bolum obijcere, ut medius disrumpatur.

Utinam cum Sanctissimo Papa (c) Sylvestro ac Hilarione Eremita precibus eum fugare; cum Golone Equite Rhodio canibus & gladio perimere queamus, cum S. Donato Episcopo, signo Crucis & sputo interimere valeamus.

Sed eheu! oratio nostra nimium est tepida, preces frigidæ, Vires fragiles, metus vehemens, ita ut adoriari & impetere draconem hunc non audeamus.

Ad te proinde gloriosissime Martyr Georgi tendunt preces nostræ, victoriosa & invicta tua dextera

non solum Draconum illum Lybicum Silenen Urbem miserè vastantem, sed & illum tortuosum ac antiquum serpentem generosè devicisti, ac post tormenta, carceres, unguulas, sartagine, molares lapides ignitos calceos, aliaque centena tormenta generosè triumphasti: Audi obsecro preces & gemitus nostros, ac ex corde nostro radicibus evelle omnem invidiam ac livorem, interfice pestiferum hunc Draconem; vel exemplo Angeli illius (d) Apocalyptici, religa catenis adstrictum hoc monstrum ad mille annos; aut præcipita eum in puteum abyssi ad parentam & genitorem suum Luciferum.

Gratiam hanc læti agnoscemus ac Victrices laudes tuas devoti servuli decantabimus in æternum. Vive Georgi Monstrorum Domitor ac in æternum jubila & triumphata.

(a) *Nadasi 18. Julii* (b) *Dan. 14. 26.* (c) *Nadasi 31. Decemb.*
(d) *Apoc. 20, 2.*

IN FESTO SS. APOST. PHILIPPI ET JACOBI.

Mundabo Sanguinem eorum, Joelis cap. 3.

UTinam aliquando Oves audirent vocem Pastorum suorum! Utinam aliquando Christiani viverent ad normam & regulas Evangelii! Utinam Auditores aliquando opere complerent, quod tot ponderosis adhortationi-

bus, tot zelosis concionibus ad ravim usq; è Cathedris illis inculcatur!

Ah quàm læta foret facies Ecclesiæ; cunctæ Urbes & Civitates ordinatæ essent, ut motus fiderum atq; Cælorum: Villæ & Pagi existerent

M 3

amoeni

amœni Paradisi terræ : exularet ubiq; frigidum illud verbum, *meum & tuum* : quisq; cum Diogene contentus, requiesceret in dolio suo, alieni nil appetens : Pauper in patientia toleraret inopiam suam, spe fretus suum aliquando fore regnum cœlorum : Dives abundaret quidem auro, sed & liberali manu illud effunderet in egentes, memor centupli olim recipiendi : (a) Subditi præ amore vitam ponerent pro dominis, Magistratus è contra cor divideret cum civibus : In Curiis causas decideret ferrea Virga Justitiæ, ad munera aut respectum humanum inclinari nescia : Ad aulas Principum rediret iterum tam diu exul, & errabunda veritas : Tempora forent non spelæa latronum, sed portæ Cœli & aræ miserationum :

A vitiis ut à Monstris abhorrent universi, nemo superbiâ extolleretur, nemo rancorem, aut odium contra proximum foveret ; nemo stimulis invidiæ ageretur ; nemo ventri, & concupiscentiis indulgeret, nemo illicita quæreret, quisq; Virtutibus studeret, sola virtus colebatur ; Solus Deus meta & centrum foret, cui cultum, cui laudes tribuerent universi,

Verbo, Homines forent Angeli, & terra existeret paradysus.

Cum injuria objiceretur nobis, quod Massiliensis Episcopus l. 3. de provid. (b) Christianis ævo suo ob-

jecit dicens, quid est aliud pæne omnium cœtus Christianorum, quam sentina vitiorum. Improperari non posset nobis, quod zelosissimus (c) Ludovicus Granatensis Auditoribus suis cum summa confusione improperavit dicens ; non ex operibus, sed ex templorum solummodo turribus agnoscimus, quod in Christianorum finibus versetur : Sed è contrario cum veritate diceretur de nobis quod S. Petrus 1. Pet. c. 2. ait : *Vos autem Genus electum, regale sacerdotium, Gens Sancta, populus acquisitionis*, hoc est, essemus omnes electi per fidem, Sancti per gratiam, justificati per merita Christi. Votum igitur meum hodiernâ die hoc unicum est, ut à superis accipiamus gratiam, ut juxta Regulas & Leges à Christo traditas vivamus.

Respondere vos audio, placere quidem omnibus hoc votum meum, at impossibile esse illud in opus deducere : dicitis cum Averroe, legem quidem Christianorum esse pulchram, sed impossibilem.

Allegatis debilitatem naturæ, ab origine ad omne malum proclivis : asseritis passiones esse fortes, carnem verò infirmam ; hostes esse potentes, insidias multiplices : Objicitis ipsos Angelos ; (d) si enim in Angelis reperit gravitatem, quid agent homines ex luto & cinere compacti ? quis ergo sanctus erit ? quomodo possunt hæc fieri ?

Audite

(a) *Matt. 19. 29.* (b) *Salvianus l. 3. de provid.* (c) *Ludovic Granat. conc. de corrupt. mor. Christ.* (d) *Job. 4. 18.*

Audite quid non Ego, sed S. Augustinus serm. 47. de SS. respondeat, sic ille ait, *sed dicit aliquis, & quis est, qui possit SSrum. & Brum. Martyrum vestigia sequi? huic ego respondeo, qui non solum sanctos Martyres sed ipsum Dominum cum ipsius adjutorio, si volumus, possumus imitari: Ut Sanctus sis non opus est, ut miracula patres aut signa facias; miracula alia tibi præscribit Isidorus Hispalensis l. 1. cap. 27. nunc in Ecclesia plus est bene vivere, quam signa facere.*

Non opus est, ut in crucem cum Philippo agaris; cum Augustinus dicat, tota Christiani hominis vita, si secundum Evangelium vivat Crux est & Martyrium.

Non opus est, ut cum Jacobo sanguinem fundas, de pinnaculo templi dejiciaris, cum S. Gregorius hom. 35. in Evangelio dicat, *nos sine ferro & flamma Martyres esse possumus, si patientiam in animo veraciter custodiamus.*

Auditores, nolite despondere animum; Omnes Sancti fieri, esse & mori possumus, si velimus; nullus Status, nullus sexus, nulla conditio, nulla ætas excipitur: Virtus ubique terrarum, inter spinas & petras, inter arenas & saliceta florere potest, nullo constricta est tempore nulli affixa climati.

Medium autem conducibilis ad hoc obtinendum non judico, quam ut hoc vernali tempore phlebotomiâ sacrâ utamur, quâ omnis impurus sanguis purificetur, & cor-

rigatur, ac vetus homo in novum transformetur. Hanc sacram curam dum pluribus manifesto, patientiam vestram imploro.

Doctissimus Aloysius Juglaris S. J. Concionator, dum conc. 25. annorum series à Christo nato ad hæc nostra tempora computat, unicuique sæculo ingenioso sale conditum epiphonema apponit.

Primum sæculum vocat *Prodigiosum*, plenum miraculis, ubi cæli universo mundo annuntiaverunt gloriam Dei.

Secundum nominat *Victoriosum ac Triumphale*, in quo tot milleni Martyres gloriosissimè de Tyrannis triumpharunt.

Tertium intitulat *Solitarium*, in quo exemplo Pauli & Antonij integra Anachoretarum Agmina in solitudines & spelæa Thebaidis sese recondidère.

Quartum vocat *Doctum*, in quo scriptis suis claruerunt Athanasius, Hilarius, Ephrem, Basilius M. Gregorius Naziazenus, Epiphanius, Ambrosius, Hieronymus, Augustinus.

Quintum dicit *Barbarum*, quo ab Hunnis Italia & Gallia, à Wandalis Africa, à Gothis Hispania est devastata.

Sextum ait fuisse *Sæculum Contradicens*, cui meritò Lenina illud adscribendum *Nulli cedo.*

Septimum dicit fuisse, *Ignorans* in quo scientiæ, artes, & doctriinæ dormierunt somnum suum.

Octavum vocat *Rninosum*, ubi Gothorum

Gothorum regnum eversum à Mauris in Hispania, Longobardorum in Italia, ubi sensim regnum unum post aliud corrūit in nihilum, Saracensis ubique victoriosum caput extollentibus.

Nonum ait extitisse *Extravagans sine Ordine, sine Pondere, sine Numero, sine Mensura*. ubi Ludovicus Pius Imperator à propriis Filiis est exauctoratus.

Decimum asserit fuisse *Politicum*, ubi vulpes Sambonis ad Gubernacula sedebant.

Undecimum vocat *Invidio suum*, quo quisque Princeps oculum sibi unum eruisse, si alter caruisset binis, quod abundè patuit in Bello sacro.

Duodecimum clamat extitisse *Miserum*, quod meritò Threni Jeremiæ decuissent, dum Hierosolyma à Saladino recepta, Cruxque Christi per plateas ignominiosè tractata ac flagellis est cæsa.

Decimum tertium statuit fuisse *Rixosum*, ubi toti orbi imperabat frigidum illud Verbum Meum & Tuum, quando per 28. annos capite vacabat Imperium, ac cuncta primò occupanti celsère.

Decimum quartum affirmat extitisse *Crudele*, ubi Guelphi & Gibelini miserrimè cuncta cædibus funestabant: Crudele sæculum, in quo Andreas Rex Neapolis ab Uxore strangulatus; Petrus Rex Castellæ securi percussus; Bajazethes Turcarum Imp. à Tamerlane ferræ cavæ inclusus; ubi conditâ die tot

centeni Templarii sunt occisi, ac nomen eorum funditus deletum.

Decimum quintum scribit fuisse *Schismaticum*, ubi diffidiis Tunica Christi scissa est in partes innumeras, ubi Bizantium expugnatum à Mahomete ac Imperium Orientale transit ad Turcas.

Decimum sextum lamentatur extitisse *Hæreticum*, in quo totus propè Septemtrio ab avita defecit Fide, & in infinitas Sectas ac Hæreses recessit.

Nostros denique nonaginta duos annos, quos hoc sæculo viximus vocat sæculum *apparens*, Iridi simile, ubi quidem colores pulchrè resplendent, sed sine Realitate. Ita ille. Ego verò bonâ Authoris hujus veniâ Sæculum hoc nostrum nomino *Bellicosum* simul & *ingeniosum*, in quo Mars & Pallas Sceptra gerunt, in quo Mars per inaudita prius Mundo stratagemata belli, Pallas verò per recondita studia & centenas inventiones novas in Europa triumphant.

Non memorabo hic subtilitates Theologorum, novitates Philosophorum, Paradoxa Astronomorum, Astutias Juristarum: Tacebo de Tubis ac Theloscopiis Mathematicorum, quibus longissimè distita, velut præsentia oculis nostris observantur, quibus & minimas maculas in sole luna & stellis ad oculum nobis repræsentant.

Non extollam artificiosum illum Tubum acusticum Kircheri, quo in Monte

Monte Eufachiano per unam & alteram Leucam populum adiacentem velut Angelus è cœlis lapsus differtâ voce, ad sacra alterâ die in monte celebranda convocavit.

Nil dicam de sclopis, qui non pyrio pulvere, sed aère solum onerantur, & tamen instar aliorum fortiter globos evomunt, quos ingeniosè Paulus Weber Viennæ excogitavit.

Nil memorabo de admirando Curru Stephani, qui non equis, sed solum beneficio ventorum tractus plurima milliaria intra paucos quadrantes confecit.

Tacebo Termoscopia Cornelij Treppel punctualiter gradus tempestatum seu caloris seu frigoris in vitro colli oblongi demonstrantia.

Tacebo admirandos modos auxilio magnetis, velut per litteras sensa & secreta animi amico absenti patefaciendi.

Solum deprædicabo nobile studium Medicinæ, quod speculationibus suis novis, si tamen veris eò jam ascendit, ut non solum per pulverem & emplastra sympathetica, teste Comite Dichbæo queat absentium vulnera curare, (a) verum inauditâ arte per phlebotomiam novam desperato infirmo, unâ artériâ apertâ sanguinem peccantem & vitiosum emittere, ac ejus loco mox in venas alterius arteriæ per artificiosos Syphones ex vena agni emis-

sum sanguinem, rursus inspergere & instillare.

Testis horum est Anglia, Gallia & Italia, ubi experimenta novæ hujus artis, primò in canibus & equis; mox & hominibus cum operatione felici sunt facta Londini, (b) Venetiis, & Parisiis; uti Tankenius aliique celebriores medici utpotè oculati testes referunt.

AA. dilecti accingamur ergo ad sacram hanc Phlebotomiam, aperiamus venam non unam, sed plures, ut exeat quidquid iupuri, venenati, putridi, aut super abundantis & peccantis est sanguinis in corde & corpore nostro.

Emittamus putredinem istam, quæ jam propè in peccatis nostris computruimus, ac ab Immaculato Agno Dei, à BB, Martyribus, Confessoribus aliisque Servis Dei guttas sanguinis inspergamus, ut mentem nostram ad virtutem inflamment; gelu & frigus tepiditatis nostræ ex corde exturbent; pleuritidem conscientiæ nostræ sopiant; ardores malignæ ac pestiferæ febris extinguant; lethargum & somnolentiam in bonis operibus expellant; totum denique hominem terrestrem in cœlestem transforment: Nam si teste Marsilio Ficino aliorumque Naturalistarum steriles & arefactæ radices arborum ac fructicum sanguine humano madefactæ & tinctæ, de novo florere iterum incipiunt; cur

N

non

(a) Weber in arte discurrendi de inventionibus Cont. 9. exemplo 3.
(b) Ephemerides Eruditorum.

non & guttæ sanguinis immaculati agni, ac Servorum Dei possint præstare aridæ, ac jam jam maledicendæ ficui, ut emortua & putrescentia corda peccatorum iterum denovo reviviscant?

Si Elephantes ostenso sanguine uxæ aut mori, uti 1. Math. c. 6. legimus, *ostenderunt eis sanguinem uxæ & mori, ut acuerent eos in prælium*; spiritus novos & fortitudinem accepere, ut imperterritè hostium agmina rumperent, cur non & sanguis generosus Martyrum nos animet, ac confortet, ut certemus bonum certamen, cursum consummemus, donec coronam gloriæ reportemus.

Exemp'lo simili gl'oriosus noster Antonius Ordini nostro accessit: eum enim Anno 12. 19. SSus. Pater Franciscus quinque Fratres Bernardum, Petrum, Adjutum, Accursium & Othonem ad Mauros in Africam Evangelij, disseminandi causâ misisset, illique longo itinere emenso Marochium tandem appulissent, ac publicè Mahometis legem detestantes, Christi Evangelium prædicarent, (a) ac eapropter ab ipso Rege Maurorum Miramolino Maroci 1220 manu propria fuissent trucidati, corporaque eorum ex Africa Conimbriam advenirent, ac ad S. Crucis Cœnobium mirabiliter à Mula deportata ipso Rege ac Regina cum universo populo Sanctorum

Cineres comitante ad altare fumum deponerentur, moxque ingentibus signis ac miraculis corruscarent: S. Antonius Cœnobij illius Inquilinus visis his SSis Corporibus sanguinolentis, ita in Spiritu exarsit, ut mox Ordinem nostrum ingressus ad simile certamen sese animarit. Verùm proinde est effatum Tertulliani: (b) *sanguis Martyrum, semen est Christianorum*: Nil enim aliud sunt Exempla Sanctorum, quàm calidæ & ardentes guttæ sanguinis, quæ ubi in nostras venas & cor inciderunt, mox in amore Dei nos accendunt & inflammant, ac ad vitam virtutis inducunt Augustino teste 1. 1- Conf. c. 2. *Exempla servorum tuorum, quos de nigros lucidos, & de mortuis vivos feceras, congesta in sinum cogitationis nostræ, urebant & absument gravem torporem, ne in ima vergeremus & accendebant nos valdè, valdè.*

Vix viderat Bonifacius (nigerrimus priùs in conscientia Veneris Alumnus) Tormenta Martyrum in Tarso Ciliciæ; vix oculatus fuerat eorum manus & vulnera, vix sanguine eorum è membris defluente oculos suos linierat, cum subito ita exarsit, ut & nobilissimus ipse paulò post Martyr evaserit, omibus tormentis superior.

Quid mirum ergo si S. Augustinus dicat serm 3. de FF. Machab. *Martyr, cum patitur, non sibi solum patitur,*

(a) *Bernardus Sannius in Chronica p. 2. l. 1. c. 5.* (b) *Tertullianus in Apolog: capite ultimo,*

patitur, sed omnibus: sibi enim patitur ad meritum, omnibus ad exemplum, sibi patitur ad requiem, omnibus ad salutem.

Venite ergo omnes qui laboratis & onerati estis, & sanguis Christi ac Martyrum reficiet vos.

Ut itaque feliciter succedat cura, ante omnia ad reformandum conceptus humilitatis nostræ instillemus guttas quasdam benedictas in corda nostra avida, de sanguine immaculati Agni, hic innocens sanguis emundabit certo in corde nostro omne quod putridum, aut infectum invenerit: (a) Si enim Paulo teste sanguis hircorum & taurorum, & cinis vitule aspersus sanctificat ad emundationem Carnis, quanto magis sanguis Christi emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi. Heb. c. 9.

Sanguis hic, ut ait Cornelius à Lapide, in Epistola I. Petri, Balneum quoddam est pretiosissimum ad sanandos omnes animæ morbos, cunctasque virtutes conciliandas efficacissimum vigorem & spiritus novos diffundens in cordibus nostris.

Si efficax judicatum est à Medicis Balneum de sanguine Infantum ad lepram abstergendam præparatum Constantino M. Cæsari, melius & felicius hoc efficiet sanguis Christi, ac animam nostram ab omni lepra peccati emundabit, accidet

nobis quod Naaman Syro, (b) qui cum septies in Jordane lavisset, mundatus est à lepra, & restituta est caro ejus sicut caro pueri parvuli 4. Reg. 5.

Post hunc pretiosum sanguinem inspergite venis vestris etiam nihil de sanguine Apostolorum & Martyrum; (c) Isti enim sunt, qui viventes in carne plantaverunt Ecclesiam sanguine suo, ut in fide & charitate Christi radicati nunquam ab eo vos separari patiamini, ut dicere possitis cum sancto Paulo, (d) *Quis nos separabit à Charitate Christi;* sanguis enim Martyrum semen est Christianorum. (e)

Abundè hoc testati sunt Neo-Christiani Japonæ, & mundo monstrant, quàm generosos Spiritus in corde accendat cruor Martyrum. Cum enim anno 1597. jussu Taicosamæ Imperatoris Japoniæ, viginti sex Martyres ad terrorem cæteris Christianis incutiendum Nangasaci in crucem essent acti, ac lanceis per præcordia transfossi? tantum flammæ & ardoris erumpens sanguis è corde Martyrum (f) in pectoribus adstantium Christianorum accendit, ut mox Congregationem Martyrum instituerint, (g) cujus unicus Scopus esset pro Christo etiam sanguinem & vitam ponere, crevit adeò hæc sacra Congregatio, ut infra paucos dies ad tria millia Sodalium numerârit

N 2

Regula

(a) Hebr. 9. 13. (b) 4. Reg. 5. 10. (c) Eccles. in Breviario Romano de Apostolo. (d) Rom. 8. 35. (e) Tertullianus, (f) Cornelius Hazard, (g) Congreg. Martyrum in Haponia.

Regula prima Sodalirij erat, si Frater bonis spoliatur terrenis, ac confiscationem patiatur propter Evangelium Christi, fortiter id & patienter patiatur.

Regula secunda: Exilium, tormenta, mortem fidei causa omnes FF. pro lucro summo æstiment.

O quàm præclare dixit Chrysostomus hom. 40: de SS. Juven. & Max, MM. *non horti aquis irrigati ita germinant, & sæcundi sunt, ut Ecclesie si Martyrum irrigentur sanguine.*

Ah. utinam amatores mundi quibus pompa sæculi. Idolum quodpiam est, quod diu noctuque adorant infilarant cordi suo vel unicum guttam ex venis Apostolorum Philippi & Jacobi, ex arteriis Francisci Alexij & Chalybitæ, qui totam mundi pompam pedibus calcarunt, & non solum propter Christum reliquerunt omnia, sed quod perfectus est, secuti sunt Dominum, ah. quàm citò fluxa mundi hujus spernerent, & cum Philippo dicerent, *Domine ostende nobis Patrem & sufficit nobis*: cum Francisco exclamerent, *Deus meus & omnia*, cum Alexio & Jacobono canerent, *cur mundus militat sub vana gloria cujus prosperitas est transitoria.*

Utinam illi Heliuones, quorum Deus venter est, qui velitis etiam ab Ecclesia diebus à carnibus non abstinent, legis perfidi transgressores,

sumerent stillas pauculas de Johanne Baptista, & Apostolo Jacobo, (a) quorum primi cibus erat mel silvestre & locustæ, ac fontana Jordanis, Jacobi verò linguam nec caro aut vinum unquam humectârunt! (b) ab his discere hi possent salutarem abstinentiam, ne aliquando audire cogantur illud Isaïæ c. 5: (c) *Ve qui confuroitis manè ad ebrietatem sedandam, & potandum usque ad vesperam, ut vino estuetis.*

Utinam & in illos, qui in templis velut Elephantes altari adstant, & ad elevationem sacræ Hostiæ vix unum genu ad adorandum Numen incurvant; ex quorum ore vix per annum unum aut alterum *Pater* aut *Ave* stillat, cruoris aliquid ex genibus SSmi Jacobi stillaret; cujus genua ex assidua præcatione ita induerent, ut Camelorum instar callos obduxerint; utique hi melius exemplo S. Apostoli addiscerent adorare Deum in *Spiritu & Veritate.*

Utinam Vindicativæ Tigrides effrato suo pectori instillarent guttas nonnullas de stulticiis Jacobi aut Stephani, quorum ambo sub umbre lapidum memores mansuetudinis Christianæ extensis in cælum brachiis; pro hostibus sunt veniam deprecari: hi procul dubio discerent effervescentiam bilis moderari, ac condonatis offensis in hostium redire gratiam.

Utinam

(a) *Matt. 3. 4. Mare 1. 6.* (b) *Tyrin in Prolog. Epist. S. Jacobi*
(c) *Isaias 5. 11.*

Utinam & Veneris mancipia evacuarent arterias à putrida tabe ac caloribus guttis ex Virgineis corporibus Sanctorum Nicetæ, Casimiri ac Thomæ Aquinatis emanantibus aspergerentur; discerent hi petulci à Niceta linguam in scortifaciem exspuere, discerent à Casimiro magis velle mori, quam polui & fœdari. Discerent demum à Thomæ Aquinate fœdas has bestias ardente titione fugare.

Osi in doloribus & afflictione positis animabus guttæ nonnullæ ex veniæ Laurentii, Bartholomæi, Lidvinae infunderentur, reputarent utique & illæ dolorosæ animæ cum Laurentio craticulam lectum quietis; cum Bartholomæo laudarent Dominum in tympano, cum Lidvina ad 30. annos lecto affixa exultarent & exclamarent, *non sunt condigne passiones nostræ ad futuram gloriam.*

Osi demum in aberrantes Oviculas, in putrescentes peccatores vel unica decideret stilla cruoris ex Petri, Magdalenzæ & aliorum poenitentium sanguine, ah quantas mutationes cerneret orbis! stagnarent lacrymis ubique oculi, resonaret aër plenus gemitibus, lapidibus cum Hieonymo in omni loco tunderentur pectora; in auribus omnium audiretur terribilis ille tubæ sonus, *surgite mortui, venite ad iudicium.*

O lacram & salutarem Venæ fœtionem, per quam peccatorum le-

pra immaculati sanguine Agni emundatur!

O ter benedictæ sanguinis stillæ Apostolorum & Martyrum, quæ frigidis & tepescentibus Christianis sacro cruore generosos ad ardua quævis calores additis & terræ additas animas ad cœli atria elevatis.

Laudetur immaculatus Agnus Dei cujus sanguis in peris venis nostris ex peccatoribus facit Justos, ex mortuis vivos, ex inferni titionibus cedros Paradisi.

Quid creditis Sebaste in causa fuisse, cur septem fragiles Matronæ ita fortiter Martyrium subierint, ut Agricolaus præfectus exclamarit, vahi dedecus! ergone mulierculæ & infantes nos publico exponunt ludibrio? Ratio unica fuit, quia cum S. Blasius vincus ac toto corpore laceratus ad carcerem duceretur, ille stillantem de vulneribus S. Præfulis sanguinem legerunt, eoquæ tanquam purpurisso faciem suam liniverunt; hic fortitudinem ad Martyrium instillavit; Lippelo in Festo S. Blasii.

Lini, clamat Laurentius Justinus (a) Lini, oculos tuos sanguine Christi, suoque livore tuis medere vulneribus, nulla esse valet ægritudo tam valida, nullus mœror, nulla tentatio, quæ non hujusmodi medicamento curetur; est quippe in eo redemptionis cruor, & purgationis lavacrum.

N° 3

Phlebo-

Phlebotomiâ ritè peracta tria adhuc observanda restant. Primò non statim dormiendum, sed vigilandum: Secundò Dixta temperatè observanda: tertio frigidus & nubilus Aër vitandus. Quid sunt obsecro hæc tria AA?

Vigilantia in Lege Domini momente Petro, (b) *Fratres Sobrii estote & vigilate, quia adversarius vester tanquam Leo rugiens circuit querens quem devoret!* Vigilantia igitur opus est, ne ad Deum conversis, somnus

& tepiditas in via virtutum obrepant.

Secundò Dixta est observanda, id est, passiones sunt frænandæ, ne vel in ira, vel amore, aliâve passione exorbitemus.

Tertio Nubilus frigidusque aër est vitandus: id est, frigidi in amore Dei homines sunt fugiendi, Societasque prava vitanda, ne generosi Spiritus hausti ex sacro cruore

MM. & Confessorum hæc Societate iterum infrigidentur.

(a) 2. Petri 5. 8.

IN FESTO INVENTIO- NIS S. CRUCIS.

CruX fidelis inter omnes arbor una nobilis. Ecclesia.

Quis sapiens aliquando som-
nasset? cui in mentem
venisset? quis fidem ad-
struxisset? futurum ali-
quando, ut arbores terræ,
rationis expertes, discursus in capa-
ces, politi es ignaræ, Comitia indi-
cerent, serio mandantes, ut statuto

tempore universæ adessent & com-
munibus votis de Rege eligendo de-
liberarent, quæ ex ipsis scepro aut
pûrpurâ digna foret.

Res paradoxa hæc credi poterat,
& tamen Jud. c. 9. Joathan Filius Ge-
deonis rebellanti Civitati Sichem
Comitia hæc objecit dicens, *jerunt*
Ligna,

Ligna, ut ungerent super se Regem Sc. (a) *ni & impera nobis; quæ & ipsa requirit.*

Statutâ igitur die comparuere ad Comitia hæc ad Cælos usq; porre-ctæ Cedri Libani; adstant fortissimæ Quercus Basan; presto fuere virides Palmæ ex Cades, incomputribiles Cypressi ex Syon, latè Umbram suam diffundentes Platani ac triumphales Lauri, unaquæq; harum Coronam sollicitabat.

Cedrus allegabat altitudinem; Quercus monstrabat fortitudinem; Platanus gloriabatur in Umbra; Cypressus jactabat immortalitatem à carie; Laurus objiciebat securitatem à fulmine; Palma monstrabat virides comas, quas nechyems nec ætas auferret; aliæ alias prærogativas allegabant, quibus dignas se scepro autumabant; sed inventum est in unaquaq; earum quod sugillaretur.

In Cedro & Cupresso taxabant altitudinem, timentes, ne aliæ depreffiores arbusculæ ab his spernerentur; in aliis culpabant nimiam duritiam, aut asperitatem, à quibus exigua compassio erga cæteras speranda; in aliis deniq; centeni alii defectus numerabantur, quo minùs fors in illas caderet; donec Vota omnium ceciderunt super O ivam, (b) *dixeruntq; Olive impera nobis; quæ noluit! dixeruntq; Ligna ad Ficum; (c) veni & super nos regnum accipe; quæ noluit; (d) Locutaq; sunt Ligna ad Vitem, Ve-*

His contrarietatibus perspectis fors tandem Coronæ devoluta est ad Rhamnum, (e) *dixeruntq; omnia Ligna ad Rhamnum, Veni & impera super nos.*

O Stultæ & insipientes Arborea! quid agitis? siccinè Corona vobis est vilis, ut offeratis Oleæ? quid obsecro auxilii præstabit illa vobis? Si minimum quid ei accidat, exarescit, momento concipit ignem, & cinis est: quid ergo eam in regem eligitis?

Quid Fici Sceptrum offertis? florem nullum progerminat, minimo frigore perit, & cortice nudatur quid auxilii sperandum?

Et cur in Regem abjectam Vitem eligitis? quodnam præsidium ab ea expectatis? quæ ipsamet aliorum Lignorum fulcris est firmanda, ne humi serpat; cujus ligna ad nihil aliud valent, nisi ut ardeant, & in cineres eant.

Rhamnum stultius elegistis, cui pro foliis & fructu est solum pungens spina, quis hinc se fricat?

Erastris toto cælo in electione vestra: Si enim Coronâ & Scepro dignam quæssistis arborem, dignior & sanctior nulla fuit inter omnia Ligna silvarum, quàm Arbor Sacrosanctæ Crucis, cujus Inventionem hodiernâ die cum jucunditate celebrat Ecclesia: hanc igitur postquam inter omnes Coronâ dignissimam vobis

vobis demonstravero, etiam Vota vestra & electionem Crucis collimatura nullus dubito.

Tria bona habet Arbor; florem, folia, fructum; nobilissimum tamen horum trium est fructus: Unde mellifluus Bernardus serm. de Nicodemio ait, *fructus exaltat Arborem*: hæc omnia de crucis Arbore deprædicat Ecclesia, dum hymno hodierno canit (a)

*Crux fidelis inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla silva talem profert
Fronde, flore, germine.*

Extollant licet comas & capita sua Cedri & Cupressi, ac vanè jactitent incorruptibilitatem à carie; de Sacra tamen Cruce veriùs cum B. Panthaleone testari possumus, quod sit Arbor immortalitatis, & Planta incorruptionis. (b)

Erigant se Platani, & glorientur in umbra sua, quæ ad eò Xerxi sub ea requiem capienti placuit, ut aureo eam diademate cinxerit: dignior monili aureo est Crux Christi, beatus ille, cui sub umbra ejus quiescere est concessum.

Magni faciant Coronati Vertices Palmas & Lauros; his tempora cingant; triumphalis Arbor semper manebit Crux Christi.

(a) *Eccles. in hym.* (b) *Serm. de Exolt. S. Cru.* (c) *Happel in Mund. mirabil.* (d) *Schottus in Phys. Curios.* (e) *V. Beda lib. 3. cap. 2 in Samuellem* (f) *Seyfrid in medulla.* (g) *S. Ephrem. serm. T. 3. de S. Cruce, Item Cbris. T. 3. Ser. de Cruce.* (h) *Nierenb. hist. naturali.*

Deprædicent Japones odoriferam Arborem *Calambo* seu Lignum d' Aquila, cujus unicam libram ad se ex inaccessis Montibus Cochinchinæ (c) delatam 40. Philipeis solvunt, at longè prætiofior est Crux Christi, verè beata *ex cujus brachiis pretium pendit Saculi.*

Glorietur Insula Ceilanum de admiranda Arbore, quæ in altissimo monte dicto (d) *Pico d' Adam* modicæ altitudinis, at latis foliis excrefcit, ac de nocte splendet, & tenebras luce suâ illuminat: Gloriam tamen suam hæc cedere cogitur Cruci Christi, de qua (e) Ven. Beda ait, *Lumen Christi Crux est, per quam Orbem illuminavit.*

Adorent propè Mexicani Arborem suam *Teltariam* seu *Guão*, liquorem lacti propè similem stillantem, (f) quo lepram corporis, scabiem capitis, aliosq; incurabiles morbos persanant: adscribenda magis erit hæc qualitas salutiferæ Cruci, de qua S. Ephrem ait (g) *Crux egrotorum est medicina, Leproforum purgatio, paralyticorum erectio.*

Deprædicent Mexicani virtutem alterius Arboris *Hoizmamaxal* dictæ, cujus folia veneno potenter (h) resistunt & curant morsus serpentum; Cruci debetur hic titulus, quæ contrivit caput serpentis, à quo miserabiliter

o

biliter primi nostri parentes fuerunt intoxicati.

Infinitis laudibus extollat Insula Ferro, una ex Canariis, omni scaturigine aquæ ac pluviis destituta, (a) admirabilem suam Arborem ab Hispanis *Sanctam* dictam, quæ semper viridis, continuâ nebulâ est involuta, quæ si paulatim per folia nuci similia resolvatur, sufficientissimas aquas Incolis ad omnem usum, deorsum depluit: præclarior longè est Crux Christi, (b) de qua S. Leo ait, *Crux fons est omnium benedictionum, causa gratiarum, per quom credentibus datur virtus de infirmitate, gloria de opprobrio, Vita de morte.* Ex arbore Crucis Bernardo, teste, defluunt quotidie rivi gratiarum ac flumina benedictionum, omnes sitientes ad salutarem potum invitantes, Unde exclamat Bonaventura S. 2. de S. And. *Semper lignum Crucis vitam germinat, fructificat jucunditatem, & Oleum Leuitiæ stillat, Balsamum sudat Spirituum charismatum, non est silvestris Arbor, lignum vite est apprehendentibus eam.*

Glorietur deniq; Nôva Hispania & liberalitatem admirandam deprædicet Arboris suæ *Maguey* seu *Palmæ* indicæ, quæ victum, amictum, potum & cibum ad miraculum ipsis subministrat; dum cortex contusus in pulverem pro medicina servit; dum medulla pinguedinem habet, (c) oleum optimum subministrans; dum

rami ejus curvati & abscissi liquorem destillant, ex quo Indi variâ arte, (d) faccarum, vinum, lac, butyrum, (e) & acetum conficiunt: dum ex foliis chartam & materiam vestium & pileorum conficiunt.

Hæc laus sola S. Crucis est, cujus altera tantum est Umbra: o quam benedicit S. Ephrem hom. 3. de S. Cruce, *Crux cibus est esurientium, fons sitientium, nudorum tegumentum: o ineffabilem atq; immensam benignissimi Dei bonitatem, qui tot & tanta bona per crucem generi humano donavit, gloria ipsius benignitati, & adoratio, atq; imperium in sempiterna secula.*

Uterius pergit in Laudibus Sanctissimæ Crucis S. Chrysoft. hom. 4. de cruce; *Si nosse desideras virtutem Crucis, audi. Crux est spes Christianorum, Cælorum dux, claudorum baculus, Consolatio pauperum, periclitantium Portus Tribulatarum requies, scutum perpetuum, adversus demones triumphus: verè (f)*

*Crux fidelis inter omnes
Arbor una nobilis,
Nulla silva talem profert
Fronde, flore, germine.*

Cunctis accidet, quod arboribus circumstantibus in India (g) *Gariophylum Regium*, qui solum nascitur circa Amboinum, Ternate, & Tidor, coram quo cæteræ circumstantes, quando hic flores emittit, seque curvant &

(a) Seyfrid Benzo, Dapper. (b) S. Leo Serm. 8. de Pass. D. (c) Maphews. (d) Pigafeta. (e) Boterus. (f) Eccl. in bym. (g) Seyfrid in medulla,

vant, & velut honorem regum deferunt.

In consideratione harum qualitatum exclamat Bernardus ser. 28. *O verè cœlestis Planta, pretiosior cunctis, Sanctior universis, ò verè lignum vitæ, quod solum fuit dignum portare Jesum salutis fructum*; digna ergo Coronâ & Imperio, digna, antequam omnes reliquæ sese incurvent, & adorent fructum ejus; & hoc ex prærogativa triplici.

Estq; Titulus primus ad Coronam quia sanguine Christi est tincta, A membris ejus sanctificata, cui ipse Filius Dei humeros suos subjecit.

Vigorem & gratiam omnem à Rore & Pluvia accipiunt arbores, sed Crux Christi gratiam & virtutem imbibit à Sacro sancto sanguine Salvatoris, quo tota tincta est & irrigata: Verè beata Arbor, cujus brachiis pretium pependit Sæculi.

O quanta tibi gratia facta est Arbor Sanctissima! Magna quidem gratia contigit PræcurSORI Baptista, qui verti em Christi Jordanis meruit tingere lymphâ.

Magna gratia facta Judæ, cui non denegatum labia labijs apprimere Christi. (a)

Maxima gratia facta Joanni, (b) cui in cœna datum recumbere super pectus Domini.

Maxima gratia facta Petro, (c) quem jam jam mergentem dextera

Christi erexit & è fluctibus maris eduxit.

Magna gratia facta Magdalenzæ, (d) cui misericorditer pedes suos Dominus ungendos & deosculandos præbuit.

Sed tu, ò Crux, omnia & singula membra Christi attigisti, Te Te amplexus est ambobus brachiis, te humeris suis portavit ad montem Calvariaz, in te extendit manus & pedes suos clavis terebrandos: Te sanguine suo & lacrymis asperfit, & ultimum deniq; spiritum cum clamore valido tibi impressit.

Verè *Arbor decora & fulgida ornata Regis purpurâ*, (e) *digna tam Sancta membra tangere*. Hinc (f) Ecclesia in Parasceve canit, *Eccle lignum crucis, in quo Salus mundi pependit! Venite adoremus*.

Hinc etiam Justinus in Apologetico scribit, *magna vis & dignitas* † *cui ipse Dominus humeros subjecit*.

Omnes reges terræ Christo colla sua subjiciunt, & sub eo curvantur, qui portant orbem terræ, at Christo Crux dominatur, huic soli subjicit humeros, hanc solam amorosè amplectitur, & in ea expirat.

Titulus alter ad Coronam est, quia à ligno regnavit Deus & in eo triumphavit. Fatetur hoc expressè (g) Ecclesia canens, *O Crux Ave super omnia ligna Cedrorum: tu sola excelsior, in quâ vita mundi pependit, in qua*

O 2

Christus

(a) *Luc. 22. 48.* (b) *Joann. 13. 25. & 21. 20.* (c) *Marc. 14 31.*
 (d) *Luc. 7. 39.* (e) *Eccles. in hym. Vesper.* (f) *Eccles. in Offic. Parasce.*
 (g) *Eccles. in Offic. S. Crucis.*

Christus triumphavit, & mors mortem superavit.

Hinc Augustinus ait, (a) *domuit Orbem non ferro sed ligno.* Hinc & Chryostomus ait, *Crux ipsa regni insigne est, & propterea Jesum Regem appello, quia video Crucifixum.* Malecius in f. S. Crucis.

Coronam non semel Christo, & Regnum Judææ obtulere Israelitæ, at semper, ubi cognovit quod venturi (b) essent eum rapere & facere Regem, fugit in solitudines, & in cavernis montium se abscondit: Ubi verò levatus est in crucem, titulusq; regius *I. N. R. I.* super caput ejus fixus, promptissimè illum admisit; ostendens ex throno Crucis regnum se auspicaturum: quod advertens latro mox clamavit ac primam regiam gratiam postulavit, (c) *Domine memento mei cum veneris in regnum tuum*, moxq; audivit assensum Regis, *hodie mecum eris in Paradiso.* (d)

Si benedictum est lignum, per quod fit Justitia Sap. 14. quantâ benedictione consignatum erit lignum Crucis, (e) per quod facta est misericordia? *per lignum servi facti sumus, & per crucem liberati sumus: Fructus Arboris seduxit nos, Filius Dei redemit nos*, Unde subdit Bernardus: (f) si te Regem, o JESU, quæro, circuire possum Cælum & terram, mare & aridam, & nunquam inveni te, nisi

in Cruce; *Crux thronus tuus est; ibi dormis, ibi pascis, ibi cubas in meridie, quem thronum considerans S. Augustinus tract. 17. in Joan. ait, Grande spectaculum, sed si spectet impietas, grande ludibrium, si pietas, grande mysterium; Si spectet impietas deridet regem pro virga regni, lignum sui portare supplicii, si pietas, videt Regem bajulantem lignum, quod fixurus erat aliquando in frontibus Regum.* Unde in Psal. 44. ait, *attende gloriam Crucis Christi, jam enim in fronte Regum Crux illa fixa est, cui inimici insultaverunt.*

Laus tertia & Titulus ad Coronam est, quia Crux Christi nunquam putrescet, sed in diem Judicii reservabitur: (g) Hoc enim signum erit in Cælo, cum Dominus ad judicandum venerit Matth. 24. & hoc quidem ad consolationem justorum, & ad terrorem impiorum, ut ait Chryostomus hom. 1. de Cruce. Sententia est communis. ita Waldensis tom. 3. de Sacrament. tit. 20. cap. 198.

Paulus de palatio in Math. Cornel. Chryost. hom. de Cruce & Latrone.

Augustinus & Cyrillus Cathec. 15. imò 3. posteriores, teste Cornelio, docent hanc ipsam crucem ab Angelis, anteq; Judicem præferendam. Augustinus Serm. 130. *præcedet exercitus Angelorum, qui Signum illud, id est*

(a) S. Aug. in Psal. 54. (b) Joan. 6. 15. (c) Luc. 23. 42. (d) v. 43.
 (e) Eccles. in Exalt. S. Crucis. (f) Bernard. Serm. de pass. Domini.
 (g) Eccles. in Offic.

est, triumphale Vexillum sublimibus humeris deferentes, divinum Regis cœlestis ingressum terrestrium mentibus nuntiabant: prædixit hoc anteplura sæcula, Sybilla l. 6. orac.

O lignū felix, in quo Deus ipse pependit, Necte terra capit, sed cœli tecta videbis Cū renovata Dei facies ignita micabit.

Unde Cornel, in c. 55. Isaïæ ait, Crux Christi in cœlis quasi æternum Christi trophæum statuetur & rutilabit. Jam non miror cur David Ps. 95. dicat, tunc exultabunt omnia ligna sylvarum à facie Domini, quia venit judicare terram, jubilabunt utiq; & exultabunt cuncta ligna sylvarum, cum videbunt crucem ita sublimatam, ita in cœlo resplendentem; exultabunt, cum cernent opprobrium & maledictionem à Cruce sublatam velut Reginam Arborum in cœlo ita gloriose triumphare.

Econtra tunc plangent omnes Tribus terræ. Math. 24. plangent Judæi, quia Crux ipsis Scandalum & abominatio fuit; plangent Gentiles, quia Crux Christi ipsis stultitia est visa; plangent Christiani, quia signum salutis non agnoverunt: plangent Reges, Principes, & Præfules, qui licet in coronis & mytris fixam habuerint Crucem, memoriam tamen illius in cordibus extinxerunt.

Plangent cum cæteris Crucis Offensoribus Lutherus & Calvinus, qui dicerentis & Sarcasms Crucem sunt detestati, è tempore eam eliminantes, ac in cinerem redigentes; Sacrilego

ore Catholicos desperatos nebulones vocitantes, qui fingere non erubuerint lignum Crucis mirabiliter crescere, non advertentes quod S. Paulinus Ep. Nolanus Epist. 11. ad Severum scripserit Crux in materia insensata vim vivam tenens, ita ex illo tempore innumeris pænè quotidie hominum votis lignum suum commodat, ut detrimenta non sentiat &c. paulò post, sed istam impudibilem virtutem. (a) *Imputribilem Virtutem, & indetribilem soliditatem Crux Christi de illius carnis sanguine bibit, quæ passa mortem, non sensit corruptionem.* Videatur Gretserus l. 1. de S. Cruce cap. 77.

Planget Lutherus radiis Crucis perstrictus, & amerè deplorabit scommata & Sarcasmos contra Crucem effulos, maximè cum scripsit, tot particulas à Cruce decisas à Papistis hinc inde monstrari, ut ex illis sat magna domus fabricari queat.

O stultum & insipiens caput! nunquid omnipotenti ligatæ sunt manus? an non is, qui ex 5. panibus multiplicatis tot millia hominum pavit, etiam multiplicare queat particulas Arboris Crucis? an non Deus, qui ad diem Judicii putrida & in cinerem redacta ossa hominum reintegrare & reproducere novit, non queat reproducere & adunare abscissa ligna Crucis? *Crux contra eos perorabit*, ait Hier. (a)

Ah quantum trepidabunt hi inimici Crucis, dum oculis cernent,

O 3

quantum

(a) *Cyrillus Hierosolymitan Catechesi 10.* (b) *S. Hieron, Epist, ad Heliodor,*

quantum nunc ea sit exaltata; quomodo coram ea omne genu curve-
tur, cœlestium, terrestrium & infer-
norum; ah quanto cum ululatu cla-
mabunt hi miseri, heu nos insensa-
tos! qui Crucis honorem æstimaba-
mus insaniam, & finem illius sine ho-
nore; ecce quomodo in cœlis nunc
rutilat & triumphat; ò nos miseros
& insensatos! pereat dies, in qua na-
ti sumus, pereat nox, in qua concepti
fuimus.

Exultabunt è contra Justi & læta-
buntur in aspectu hujus signi ama-
bilis, quod omnem lacrymam ab-
sterget ab oculis eorum.

Ultimò demum & ipse Christus
calculum ad coronam, Sanctissimæ
Cruci visus est dare, dum libentius
in brachiis Crucis, quàm in amplexu
dilectæ Matris inclinato capite mori
voluit, Sacræ Crucis tanquam instru-
mento salutis, (a) quo salutem ope-
ratus est, in medio terræ ultimum
honorem profundâ inclinatione ca-
pitis exhibens, & eam Reginam ar-
borum constituens.

Ave ergo millies Crux benedicta!
mille oculis suavianda, mille sacris
amplexibus stringenda, mille mille
laudibus & præconiis deprædican-
da; ad te anhelare est pietas, te fer-
re est gloria, in te mori est consolatio
& salus.

Totus orbis, ut ait (b) Rabanus
Episcopus Moguntinus, te ò Sanctissi-
ma Crux beatificat, te Cœlorum ag-
mina collaudant, coram te genua

flectunt Reges & Principes; O Crux
pretiosa! tu excelsior es Cedris Li-
bani, dignissima Coronâ & Imperio,
quod doctè innuit Calixtus III. Pa-
pa pingens in Symbolo suo Crucem
super tiaram Pontificiam, cum in-
scriptione *Omnes Gentes servient ei.*

Optimè ergo hodie S. Ecclesia
cum exultatione & gaudio Inventio-
nem Crucis celebrat, per quam no-
bis Porta cœli est reſerata, per quam
Chirographum peccatorum nostro-
rum est delatum, per quam salus per-
dita est reparata.

Gloriemur ergo hodie Fratres in
Cruce Domini nostri Jesu Christi, in
qua est vita, salus & resurrectio no-
stra, per quam salvati & liberati su-
mus.

Sed heus boni Viri, æq; Cruces
Spirituales, quas vobis Deus immit-
tit, sunt honorandæ ac ipsissima S.
Crux; quia eadem virtus illis à Deo
est indita, æq; participant, de passio-
ne & cruore Domini æq; sunt Cla-
vis Cœli, æq; hæ magni ac illa sunt
æstimandæ, æq; patienter ac illa à
Domino, nostris humeris ferendæ,
æq; ac illa ardentè desiderandæ,
æq; cum gaudio ac illa acceptandæ,
Turpe enim est si ad Crucem feren-
dam cogendi simus, & angariandi,
ut Simon Cyrenæus, (c) Salutan-
dæ illæ potiùs cum Andrea sunt de
longè, ac in quacunq; tribulatione di-
cendum, *Salve Crux pretiosa.*

Si morbo tentaris dic à longè, *Sal-
ve Crux pretiosa.*

Si calum-

(a) *Psal. 73. 12.* (b) *Raban. de laude Crucis.* (c) *Marc. 15. 21.*

Si calumniâ appeteris, si infortunium pateris, si damnum incurris, semper cum Andrea de longè clâma, *Salve Crux pretiosa, diu quesita ardenti animo concupita,*

At teste Thoma de Kemp. l. 2. c. 12. durus multis videtur hic sermo, abnega te ipsum, & tolle Crucem tuam & sequere JESUM, sed multò durius erit audire illud extremum Verbum, (a) *discedite à*

me maledicti in ignem æternum, qui Sanctissimam Crucem inhonorastis, & Cruces, quas humeris vestris injeci, portare nolulistis; ò quàm benè citatus Author scripsit, 2. c. 11. habet JESUS nunc multos amatores regni sui cœlestis, sed paucos bajulatores suæ Crucis. Concludo ego sermonem cum illo, & omnibus inculco, quid times tollere Crucem, per quam itur ad regnum & requiem æternam.

(a) *Matt. 15. 41.*

IN FESTO S. ANTONII DE PADUA.

Viderunt Insulæ & timuerunt, extrema terræ ob-
stupuerunt, Isa. 41.

Quis mihi tribuat, ut sonorus hodie existam Tubicen ac intenso tubæ meæ clangore, ad solemnitatem B. Antonii celebrandam, uniuersum quâ latè patet convocem

Orbem! ad normam illam, quâ Germaniæ decus Athanasius Kircherus, in monte S. Eustachij ad vesperam cunctos circum circa adjacentium pagorum inquilinos, ad aliquot miliaria distantes Tubo suo acustico velut

velut Angelus Dei ad solemnitatem ibidem in crastinum peragendam convocavit.

Quis mihi det, ut artificiosus hodie fiam Apelles, ac ingenioso penicillo depingam vivis coloribus, non Alexandrum M fulgurante dextrâ metuendum, sed grandem Antonium in cœlesti gloria retulgentem!

Quis mihi tribuat, ut existam hodie portentosus Archimedes, qui geometrico Quadrante, non terrarum spatia, aut regnorum longitudines, sed præclara merita, ac immensam gloriam Antonii condigno pede dimetiar.

Quis mihi tribuat, ut sim hodie Phidias, Lysippus aut Praxiteles, qui ex auro, aut candido ebore, non Minervæ, vel Jovis Olympi, sed Antonij Paduani sacram Statuam & Imaginem sculpsit ac elaborem cœlaturâ tali, cui similem nec Roma nec Athenæ aspexere; quam totus obstupescat Orbis.

Quis mihi tribuat, ut in famosum hodie transformer Livium aut Curtium, qui non Alexandri aut Romanorum gesta, sed portentosa Antonij per orbem miracula erudito calamo in grandi ac regali volumine describam.

Quis mihi tribuat linguam Chrysologi, quis mihi concedat Os aureum Chrysolomi, ut eloquentiâ debitâ laudem, extollam ac deprædicem Antonium.

Quis mihi demum tribuat, ut novus hodie fiam Briareus, vel Ægeon qualis, (a) centum cui brachia dicunt, centenasque manus: haberent abundè centenæ dextræ quod laborarent ac desudarent, tam in extruendo theatro honoris, quàm erigendis Arcubus ac Obeliscis, noctendis gloriosis fertis & coronis triumphantis hodie in cœlo magni Antonij.

Sed prò dolor! vota mea sunt irrita, desideria vana, conceptus inanes: deest mihi Tubâ Kircheri, deest penicillum Apellis: abfunt circini Archimedis, scalpra ac manus Phydæ, abest facunda penna Livii, aureum os Chrysolomi, desunt mellea verba Bernardi: Unde id unicum restat, ut cum Jeremia exclamem A. A. A. Domine nescio loqui Memor igitur tenuitatis, ac nihili mei utpote cui ingenium sterile, sermo incultus, vox blæta, lingua indiferta, eloquium nullum, ne agressi oratione potius dehonestem quàm laudem Antonium, consulto tacebo, ac bonâ veniâ vestrâ alios Oreatores constituam, qui laudes Antonii enuntient.

Favete auribus.

Iisdem verbis, quibus olim Christus Apostolos suos est allocutus, dum pertransiret partes Cæsareæ Philippi, ac diceret, (b) quem dicunt homines esse filium hominis? & vos hodie alloquor ò illustres civitates, Ur-

P

bes

(a) Virgilius 10. Æneidos. (b) Matt. 16. 14

bes & Emporia, quem dicunt homines esse Antonium?

Audio vos uno ore respondentes iisdem verbis, quæ olim Petrus Damiani de SSmo. Episcopo Nicolao protulit: (a) *Glorificatur in Mari, laudatur in terra, in omnibus periculis invocatur, miracula ejus per totam latitudinem mundi diffundantur.* Optime respondistis: sed non contentor hoc responso, particularia enim iudicia exprobo: *Job 1. 6. 7.*

Age Ulyssippo. Urbs regia, Metropolis Lusitaniæ, quæ primam vitalem auram Antonio dedisti, quid censes de Antonio? quem dicunt homines esse Antonium? quemnam titulum honoris eidem tribuis?

Audire mihi videor ab hac Urbe regia, voce lugubri reponi sequentia.

Nunquam credidissem Antonium meum adeo immemorem futurum Matris ac Nutricis suæ, ut eâ derelictâ, nomine Ferdinandi deposito, in peregrinis oris spreto sanctissimorum Ascetarum consortio sanctitatem inquireret, alienas terras beneficiis ac portentosis miraculis impleret, natali solo, matre & fratribus suis derelictis: sed quia vocantem Deum est securus, patienter hæc fuere toleranda.

Gaudet nunc mater Ulyssippode tam grandi filio, cui magni Thaumaturgi nomen ingentia per orbem peperere prodigia.

Lætatur & gratulatur sibi vita m-

dedisse Antonio, qui centenis aliis, imprimis vero parenti suo vice alterâ vitæ prolongavit flamina, admirandâ postâ per millena milliaria Ulyssipponem ex Italia ministerio Angelorum momento delatus, ubi desperatam Genitoris sui causam non solum defendit, sed intentatum jam acinacem à jugulo ipsius avertit; ac mox hoc pietatis officio perfunctus eodem temporis articulo priorem in Italiam viam relegit, corona quercinâ veteri Romanorum more coronandus, quia non civem, sed Genitorem ipsum à morte servavit: Unde Titulum ei tribuo novi cujusdam Habacuc, qui, uti ille ex Sidæa repente in Babylonem est raptus, ac fame jamjam pereuntem Daniëlem servavit, ita & ipse à parentis cervice mortem præsentem avertit.

Vera dicit civitas regia: actum fuisset de optimo parente; nisi in tempore periclitanti subvenisset Antonius.

Quæstoris regij officium gerebat Pater, homo antiqui moris, qui itendidem iis, qui aulicis muneribusungebantur; aliquid vel de suo petentibus, vel mutuum rogantibus, ex ære publico depromebat non petito chyrographo, quo fidem accepti facerent; cum veto rationes dati acceptique urgerentur, pernegarunt illi quidquid sibi datum. Vir invocens ergo humano nudatus presidio ad divinum confugit, Illuxerat jam

(a) Bernardus serm. 2. de S. Nicolao.

rat jam dies 5. decretoria, quâ Antonij Pater à Senatu regio repetundarum postulatus comparere jussus est in judicio; quo se verteret miser omni cautione & syngraphâ destitutus? dum ita consternatus hæret, necquid respondeat habet: Ecce vir religioso habitu venerandus ingreditur, ac torvo supercilio prælétes intuens, nominat diem, horam, locum, monetam accepti ab illis argenti, fraudes manifestat, & minas intentat Numinis: obriguere ad inopinatum causidicum ministri regij, moxque datis syngraphis accusatum judicio liberarunt. Nec hoc fatis:

Duplicavit Antonius beneficium, quando eidem suæva calumnia oppresso suppetias æquè mirando prodigio tulit Homicidium quidam sicarius patrârat memorata in Urbe, ac ut crimen lateret, cadaver in horto parentis Antonij cõniguo inhumavit: rumor spargitur crimen ad ædium illarum dominum pertinere; subornantur falsi testes, habetur fides mendacio, capitis damnatur iterum innocens pater: re pridie divinitus intellectâ Antonius à Superiore licentiâ petitâ quasi tantisper in aprium prodeundi repente velut alter Habacuc Patavio Ulyssipponem iterum deportatur, præfectum rerum capitalium convenit & obtestatur, ne insonti sanguine manus com naculet, in signum innocentie ex t mulò occisum ad vitam revocet, qui ubi testimonium innocentie reddidit, mox absoluto à vinculis patre Patavium rursus revectus

est in cœnobium Ribadeneira. Surius. Pexensfelder historia duodecima. Vivat igitur Antonius novus Habacuc, veredario celeriore usus, quam ipse Phœbus.

Quid tu docta Conimbria, sedes sapientiæ & scientiarum ais? quem dicunt homines esse Antonium? Respondet illa experta sum Antonium omni tempore morigerum discipulum, devotissimum ac religiosissimum in Asceterio S. Crucis: instruxi illum liberalibus disciplinis instillavi illi pietatem cum scientia SS. rum, sed non arriferunt ei epomides doctorum, vel mitræ Abbatum, ad altiora aspirabat mens Antonij: nam quamprimùm intellexit quinque S. P. Francisci Asselas Marochij in Africa ob prædicationem Evangelij à Barbaris funestâ morte interemptos, ac sacra eorum pignora plurimis miraculis jam clara à Serenissimo infante Petro Conimbriam adducta, ita sacro desiderio Martyrij exarsit, ut multis lacrymis & precibus à Prætato suo obtentâ licentiâ mox habitum humilem B. Francisci susceperit, ac paulò post fundendi sanguinis pro Christo avidus trans mare ad Africæ littora abnavigarit, nullis adhortationibus amicorum, cœptum ejus iter retardare valentibus, in quo itinere teste Rudolphio non alia suspiria, die noctuque audiebantur, quam, misericors Deus, quando præstabis mihi, ut lictori ferire prætato, poplites meos flectam: putasne videbo, putasne experiar aliquâdo, quod

totis præcordiis concupisco !
 Hinc titulum ei assigno Martyris
 in desiderio, ac eum SSmo. Martino
 Pontifici æquiparo, cui æque accla-
 mari potest quod Martino, O sanctis-
 sima anima, quam etsi gladius perse-
 cutoris non abstulit, palmam tamen
 Martyrij non amisit. Vivat ergo vir
 desideriorum Antonius, cui non vol-
 untas Martyrio, sed voluntati Mar-
 tyrium defuit.
 Fare & tu Messana: quid ais de An-
 tonio? Respondet illa: stitit quidem
 ventis contrariis ex Africa pulsa na-
 vis ad portum meum, Antonium,
 sebrægrum, debilem, & afflictâ va-
 letudine; cum charitate suscepi eum
 nec aliud de eo habeo dicere, quam
 fuisse in patientia joboparem, in hu-
 militate verum Minoritam. In te-
 stem adduco refectôrium Messanen-
 se, in quo cum Antonius totus in-
 nocens à P. Quardiano asceta nimi-
 um rigido, ob culpam quam non ad-
 miserat, acriter esset correptus, ita
 humili & patienti animo correptionem
 perculit, ut nec minimo ver-
 bulo excusationem ullam prætende-
 ret, multò minus contradiceret; in
 cuius humilitatis signum locus, ubi
 in genua procubuerat Antonius nulla
 ratione lapide firmari imposterum
 potuit, unde in hodiernum diem ad
 perpetuam humilitatis memoriam
 locus lapide vacuus clathris ferreis
 est obductus, simile quid præferens
 vestigiis impressis in monte oliveti.
 Abraham de S. Clara in Juda f. 325;
 Interi cum à me discederet Antonius

litteris ejus dimissorialibus nil aliud
 inscripsi, quàm quod, *Pius prudens,*
humilis, pudicus, sobrius, castus fuerit
& quietus.

Triumphet ergo in gloria Anto-
 nius humilis Minorita. Ita.

Audiamus quid Æmilia de Anto-
 nio dicat: quem dicis fuisse Antoni-
 um? Respondet illa, à Fratre Grati-
 ano redeunte à capitulo generali re-
 commendatus est mihi Antonius,
 recepi eum cum gaudio, paulòque
 post transmisi eum ad horridam ere-
 mum S. Pauli, experti sunt inibi in
 Antonio antra & scopuli novum in
 vigiliis & precibus Hilarionem &
 Macarium: in silentio Agathonem
 & Pachomium: in contemplatione
 Stylitam & Arsenium: in paupertate
 Beffarionem & Alexium: in casti-
 gatione corporis Paulum & Hierony-
 mum: in jejuniis denique & absten-
 tia novum Johann. Baptistam ita e-
 nim carnem jejuniis, abstinentiâ vi-
 giliis & precibus afflixit Antonius,
 ut horâ refectionis instante, nutan-
 te præ nimia imbecillitate gressu,
 seipsum interdum vix sustentare pos-
 set, utique in veritate verba psal-
 mi centesimi octavi usurpare valens,
 (a) *genua mea infirmati sunt à jejuniis,*
 Unde illum comp. ro Pau. o castigan-
 ti corpus suum & magno illi Joanni
 Baptistæ, de quo Evangelium ait
 Math. c. 11. erat (b) *Joannes non man-
 ducans neque bibens.*

Et quid tu censes Forum Livii de
 Antonio? verbo dicam: absque lucer-
 na Diogenis, deprehendi ego luce
 clara

(a) *Psal. 108. 24.* (b) *Luc. 7. 33.*

, clarius in Antonio Doctorem absconditum; cum enim Alumni S. P. Dominici ad ordines suscipiendos missi ad me dicerent, ac rogati, ut verbum salutis & consolationis proferrent, tanquam imparatos demissè se excusarent, Minister loci illius ad Antonium confessus (cujus eruditio & sapientia hæctenus latebat, quiq; plus ad culinæ vasa eluenda, quàm ad verbum Dei prædicandum credebatur aptus) age ait, Antoni, dic verbum salutis, fare quidquid tibi suggeret Spiritus S. Antonius reverentiâ factâ volens libentius humilitatis pallio occultare acceptam à Deo sapientiam, verecundè sese cum Moyse excusat, dicens: (a) *Obsecro, venerande Pater, non sum eloquens ab heri & nudius tertius, impeditioris enim, & tardioris lingue ego sum, habe me excusatum,* at cum obedientia Prælati urgeret, neque tergiversandi locus ultra daretur, ascendit demum pulpitum, ac tanto verborum pondere, sententiarum varietate, mysteriorum altitudine dixit, ut cuncti obstupescerent ac dicerent, (b) *nunquam sic locutus est homo:* sic qui prius in lavandis lebetibus occupabatur, subito factus est Vas electionis; quæ rudis idiota putabatur, apparuit Doctor absconditus; qui latebat hæctenus sub medio humilitatis, positus est super candelabrum, ut luceret omnibus.

, Moyfi ergo eum æquiparo, qui dum præ humilitate balbutientem suam linguam missioni Dei ostendit, constitutus est à Domino Deus Pharaonis: (c) nam teste Gregorio Magno in Pastoralis t. 1. f. 872. *Huiles dum se dejiciunt, ad Dei similitudinem ascendunt:* Hinc tritum illud, Scientia ornat Religiosum, sed virtus & humilitas eum coronat.

Ad te venio Ariminum: ain quem dicunt cives tui esse Antonium? Vox omnium est, Antonium novum existere Arionem non lyrâ aut testudine, sed sacra facundia Verbi Dei adlitus, ubi flumen Marochia se in mare præcipitat, ad audiendum sermonem Domini, Balænas, Delphinos, Rhombos, Mugiles, Murænas suavitate vocis pertrahentem. Cùm enim aliquando obstinati hæretici Conciones ejus audire recusarent, & contemnerent, excusso de pedibus pulvere egressus ad mare convocato universo squamigero grege concionem suam ita est exorsus.

Audite Cete grandia, & omnia, quæ moventur in aquis: Verbum Dei loquetur os meum ad vos: Magnus Dominus & laudabilis nimis, qui creavit coelum & terram, maria & flumina terræ, cujus vos cives estis & incolæ: benedicite Domino, qui dominatur potestati maris, & motum fluctuum ejus mitigat, laudate & superexultate eum in sæcula. Et ecce grandi numero è profundis gurgitibus ad litus emer-

P 3

, sero

(a) *Exod. 4. 20.* (b) *Joan. 7. 46.* (c) *Exod. 7. 1.*

, sere pisces, attonita erigentes capi-
 ta, ac caudis applaudentes Concio-
 natori sacro, nec prius se sub undas
 condidère, nisi postquam extentâ
 manu benedixit illis Antonius: Viso
 tanto prodigio mox & capita sua
 submisère, ac victas manus dedère
 perfidi hæretiti, impia soboles Be-
 rengarii. Triumphat ergo Antonius
 utpote

*Orpheus in silvis, inter delphinos
 Arion.*

Quid tu septicollis Roma censes,
 quem dicunt Romani esse Antonium?

Respondet Roma, renovata Apo-
 stolorum tempora ego experta sum
 in Antonio, dum Apostolorum mo-
 re in Pentecoste variis linguis loque-
 batur magnalia Dei: nam B. Viri
 linguam ita instruxerat gratia Spiri-
 tus S. ut licet suo idiomate loque-
 retur, attamen Itali, Galli, Germa-
 ni, Angli, Græci, Poloni, cæteræque
 nationes, velut nativâ suâ linguâ
 loqueretur, intelligerent.

Unde non opus est, ut novo titulo
 sanctum condecorem, cum id abun-
 dè præstiterit Grægorius Nonus,
 Summus Christi in terris Vicarius
 ARCAM TESTAMENTI eum nuncu-
 pando.

Supra modum contentassi me sep-
 ticollis Roma Elogio hoc in Antoni-
 um collato, Titulus enim hic adeo
 grandis & nobilis est, ut nulli hacten-
 us Sanctorum, nisi soli cælorum Re-
 ginæ sit attributus ab Ecclesia, dum
 in Lauretanis Lytanis salutatur.

Fœderis Arca ora pro nobis. Licebit
 ergo & hodie nobis cum jubilo hoc
 titulo salutare Sanctum, ac dicere,
*Sancte Antoni Fœderis Arca ora pro no-
 bis.* Vivat arca hæc benedicta, & be-
 nedicat nobis, sicut benedixit domui
 Obededon; (a) e contra confundan-
 tur & erubescant cuncti irrisores,
 Viri Bethsamitæ.

Adesto Verona, da gloriam Deo &
 Antonio: ediffere quem dicunt ho-
 mines esse Antonium? Reponit illa,
 sileat Carthago Hannonem, qui pri-
 mus domitum Leonem generosâ ma-
 nu circumduxit.

Taceat Nubia Florentium Mona-
 chum, qui pro tutela gregis non alium
 opilionem, quàm prægrandem ursum
 adhibuit, statâ horâ pecus ad pascua
 educentem ac reducentem. (b)

Sileat Ægyptus Abbatem Helle-
 num, qui Crocodilis pro navi usus
 rapidos fluvios cum sarcina sua trans-
 fretavit. Marulus l. 4. c. 5.

Domitores quidem hi exitère be-
 stiarum: at ad Antonii verba cicurata
 est bestia lævior Leone, crudelior ti-
 gride, rapacior lupo, ferocior urso,
 monstrosior Crocodilo: Portentum
 scelerum, sentina iniquitatis, invisus
 terræ, exolus cælo Ezelinus, famosus
 à vitis, execrabilis ob feritatem, no-
 tus à rapinis & libidine, detestabilis
 ob tyrannidem.

Hoc monstrum, quod nemo cicu-
 rare poterat, vidit & obstupuit Ve-
 rona ultrò ad genua Antonii prostra-
 tum, Cum enim quadam die Vir San-
 ctus

(a) 2. Reg. 6. 12. (b) S. Greg. in dial.

ctus misertus tot cædium, audientiam à facinoroso Ezelino impetrasset; sine ambage, & absque fumo verborum eum est aggressus.

Quousque rabide canis ac Tyranne scelestissime desæviet mucro tuus, ac ringetur sanguine innocentum? ut qui unâ die ad 11000. infantium Paduanorum barbarie inauditâ trucidari fecisti? an nondum cernis cervicibus tuis incumbentem furorem Domini? respisce ô monstrum scelerum, & age pœnitentiam, si forte misereatur tui Dominus.

Obstupuit ad liberam objurgationem istam tota adstantium caterna, nilq; expectabat, quàm ut Antonius novum funus adderet, reliquis; sed præter omnem expectationem tigris hæc est cicurata, ac agni instar in genua procidens, cingulumq; Viri Sancti collo suo circumponens veniam est deprecata, ob enormia scelera condignam spondens pœnitentiam.

Hinc pro Elogio merito Titulum ei tribuo Zelosi Eliæ corripientis impium Achab, (a) aut Leonis Magni, (b) qui Tigridem illam terribilem Hunnorum Regem Attilam, tota obstupescente Româ suis pedibus adstratum vidit ac perdomuit.

Monstrorum ergo domitor manet Antonius.

Et quem tu Antonium esse dicis? Regia ac grandis Civitas Neapolis? quis tibi videtur esse Antonius? Audio respondentem ac dicentem: Titulum alium non attribuo Antonio,

quàm quod similis existat Angelo illi Apocalyptico c. 1. cui datæ sunt claves mortis & inferni.

Monstravit id abundè Neapoli anno 1632. 4. Julii. Erat Neapoli Vir potens, qui inter alios censuum debitores quendam habebat Villicum è pago Nicera, haud ita procul à Civitate Neapolitana, ac ignivomo illo monte Vesuvio distante.

Villicus ergo hic, cum statuto quodam tempore ingenti labore comparatam pecuniam Domino persolvisset, nullam tamen ab eo apocham obtinere potuit, jussus solo verbo Nobilis esse contentus.

Paucis post annis Domino vitâ functo hæredes Colonus alterâ vice ad solutionem adigunt, quia verò defectu apochæ solutionem à se factam contestari non poterat, neque dicenti fides adhibebatur, in maximas conjectus est calamitates & ærumnas: humano ergo destitutus auxilio, mœrore plenus ad Conventum FF. Franciscanorum Sancti Laurentii se contulit Neapoli: Guardianum evocat, misérias aperit, ac quædam sacrificia in honorem S. Antonii exposcit, quæ & obtinuit, ac præsens devotè audit, dum ita desolatus, in Antonii tamen confidens patrocinio domum repetit, in via Vir quidam habitu Franciscano ei se associat, ac amicâ salutatione peractâ causam mœstitæ exquirat, mox bono animo esse jubet, ac secum ad montem Vesuvium deducit: eò ubi perventum, pede terram

pulsat

pullat ter Antonius : progreditur mox dæmon ex flammis Vesuvii, quem Sanctus interrogat, num quendam Virum talis nominis in ardenti suo spelæo contineat? respondet affirmativè dæmon: affer ergo illum huc, inquit Antonius, qui paulò post adductus comparuit.

Inquiri ex eo Sanctus, cur Colono huic legitimâ solutione præstitâ apocham non tradidisti? Resp. ille horrendo ululatu ob hanc aliasque à me exercitas injustitias justo Dei judicio nunc æternas pœnas sustineo: subjungit Antonius, Tu ergo apocham trade, ne ulterius à tuis gravatur hæredibus. Quibus dictis mox dæmon scribendi exhibuit instrumenta, damnatus verò apocham conscripsit ac subscripsit. Datum in monte Vesuvio 4. Julii 1632. subscribere itidem pro testibus coacti sunt & alii 2. damnati ad hoc ex monte educti.

Obtentam apocham tradidit Clienti suo Antonius, quærens, num illi jam satisfactum? ubi ille humili cum gratiarum actione annuit, subito Antonius disparuit: Colonus ergo spe plenus cum de monte descendisset, remq; Neapoli Guardiano indicasset, isq; quid actum Episcopo & Inquisitori retulisset, citati sunt ab his hæredes, ac cum rationum libris à defuncto Nobili relictis adesse sunt jussi: Inde apocha cum aliis scriptis collata, decreta fuit convenire omnimodè manui Nobilis: in cujus rei memoriam apocha ibidem adhuc asservatur, ac interdum ostenditur. Ita refert F. Pa-

cificus Beutgen in fasciculo gemino Miraculorum & Pietatis in S. Antonium fol. 75. Manet ergo, Antonium esse stupendum illum Angelum, habentem claves mortis & inferni.

Et quid tu ais Urbs Lemovices? quem dicunt esse Antonium Civem, tui fidei heterodoxæ, quos ad caulam Ecclesiæ portentosis signis reduxit Antonius?

Quid dicerent respondet illa: stupent, admiranturque Antonium tanquam hominem cælo lapsum videntes eum ex arida vite recentes bôtros producere: ad mandatum ejus irrationalia animalia coram Creatore sub speciebus panis tecto in genua procidere; absque noxa in testimonium fidei veneno tinctos cibos sumere, Bufonem portentosâ metamorphosi in pinguem capum transformari, hinc uno ore clamant, *nemo potest hæc signa facere, nisi Deus fuerit cum eo*, Joan. 3. Thaumaturgop. oindè Gregorio similem prædicant, imò prisca miracula Exodi c. 9. renovata clamant: Nam dum in patenti campo Incolis Burgenfibus aliquando concionaretur, densissimis nubibus cælum cœpit obduci, ac tonando, fulminando metuendam tempestatem minitabatur; populus turbine tenebroso perterrefactus cœpit tumultuari, fugere ac tecta, quibus se ab imminente tempestate defenderet, inquirere. Antonius diaboli retnas advertens, spe nixus in Domino, jussit populum sistere, vaticinatus, nec à minima gutta molestias infer-

rendas; evenit mox, quod prædixerat Sanctus: exonerarunt se gravidae illæ nubes, & magno impetu circumjacentia loca inundarunt, circum autem Auditorum nec in minimo attingere sunt ausæ; ita in favorem Sancti nix, grando, spiritus procellarum stabant ad verbum ejus. Verificatum tum, quod in Exodo cap. 9. legitur: (a) *Dominus dedit tonitrua & grandinem ac discurrentia fulgura super terram: (b) Grando & ignis mista pariter ferebantur; (c) & percussit grando in omni terra Ægypti cuncta, que fuerunt in agris, ab hominibusque ad jumentum, cunctamque herbam agri percussit grando, & omne lignum regionis confregit. (d) Tantum in terra Gessen, ubi erant filii Israel, grando non cecidit.*

Euge Padua! quid tu de Antonio tuo censes? Coronæ gloriæ illius quam tu imponis gemmam? Respondet Padua: Immortales ipsi titulos debeo: si Liberatorem Patriæ dico, non mentior: in felicissima enim Octava illius libertati pristinæ Urbs afflictißima est restituta. Si murum & antemurum Urbis meæ eum nomino, veritatem fateor. Si imaginem Trinitatis eum intitulo, utpotè in qua per miracula resplendet potentia Patris, per Verbum Dei prædicatum, sapientia Filii, per sanctitatem denique & beneficia Spiritus Sancti bonitas & munificentia; minimè aberro.

Sed præ omnibus arridet Titulus, qui ex ore infantium & lactentium

prodiit: unde voco eum *PATREM SANCTUM*, (e) juvenem quidem annis, sed gratia & meritis similem Sanctissimo Seni Simeoni, dum & ipse meruit parvulum Jesum in ulnas suas accipere ac dicere: *Nunc dimittis servum tuum Domine.* (f) Nam vix obierat Antonius, cum mortis ejus infancii pueri, hinc inde per urbem discurrentes clamavere: *Mortuus est S. P. Antonius,* (g) verè Pater Sanctus, ad cujus exequias Ullisponæ ultrò campanæ læto sonitu parentarunt, ac S. P. mortem infancii Patriotis proclamavunt. Gaudet proinde Sevillæ, quod felices Antonio dederit cunas, Paduæ sufficit, quod S. Patri extruxerit Mausolæum.

Agite vos Antipodes, edicite, num & vos perstrinxit gloria Antonii? num fama ejus per maria ad vos devolavit? Respondent hi verbis Prophetæ Isaïæ cap. 24. *à finibus terre, laudes ejus audivimus, gloriam Justii.* Sed quem vos dicitis esse Antonium? Titulum nos ei tribuimus nobilissimum, ac eum vocamus Petrum. Secundum, hunc enim omni jure est promeritus anno Domini 1595. dum, velut alter Petrus stupente America, super fluctus maris ambulavit, audite mira, quæ de lignea statua S. Antonii ambulante super aquas memorat Petrus Jarricus in relatione de rebus indicis.

Rupellani Piratæ Calvinistæ 1595. Bajam deprædati cum solvissent vela,

(a) Exodic. 9. v. 23. (b) v. 24. (c) v. 25. (d) v. 26. (e) Ex Annal. & Histor. Ordinis, (f) Luc. 2. 29. (g) P. Sedulius in vita.

vela, priusquàm ea in Brasiliam tenderent, arcem quandam Lusitanorum in Africa ad promontorium candidum sitam deprædatis sunt, jugulatoque Præfecto cum militibus, moenia ad terram dejecere; nec hoc contenti templum quoque, altaria, imagines, ac quidquid religiosum ac sacrum erat, sunt demoliti, servatâ duntaxat ad ludibrium S. Antonii statua, quam ubi in navem primariam recepere, mox contumeliosè gladio accinctam, sclopo oneratam ac mille convitiis illusam per contemptum de genibus rogârunt, suam ut navem ad portum Bajensem feliciter perducat: at brevi ultrix Dei manus adfuit, ac foedâ tempestate universam classem, huc illucque disiecit, ita ut binæ solum naves oram Bajensem attigerint, quarum tamen prior in conspectu portûs aquis hausta, altera verò, qua divi Antonii statua vehebatur, ut prius ridendo postulârunt hæretici, paulò post Bajam est perducta: veriti verò sua ne pateret impietas, imaginem truncatam ac mancã in mare præcipitem dederunt, sed frustra; statua enim ringentibus inimicis, velut alter Petrus, cum per aliquot dies inter medios fluctus maris, tanquam in solido gradens velut phantasma à longè ab iuquinis Bajensibus esset conspecta, ad portum tandem Bajanum exscendit, ac in littore stetit, impietatem Iconoclastarum in se admissam apertè patefaciens: interrogati enim de statua hac, scelus

admissum cum negare non possent, condignas pœnas non multò post dedere. Statuam mox Urbis Præfectus plausu totius populi ac supplicatione Cleri exceptam in Ædem sacram FF. Minorum Ord. S. Francisci honorificè transtulit. Ita ludibrium, quod à Sacrilegis passus erat Antonius, in gloriam transit æternam.

Eusebius Nierenbergius, in historia naturali de statua ambulante cap. 60.

Et cur Antonio Petri secundi titulum non tribuamus, cum in portentis & miraculis eum sit imitatus. Miraculum primum, quod patravit Petrus, fuit perfanatio claudi ex utero matris, ante portam speciosam jacentis, quem in verbo Domini salvum & incolumem in pedes erexit: (a) majus quid Petro præstitit Antonius. Nam cum aliquando Ticini præberet aures confitentibus, adfuit & Juvenis quidam, Leonardus nomine, (b) hic cum inter alia peccata se accusasset, quod ex ira Matrem suam pede in terram dejecisset: Antonius enormitatem sceleris arguere volens, inter alia Juveni dixit, pedem hunc promeritum esse abscissionem. Juvenis ratus, quod Sanctus Pater pro pœnitentia hoc sibi injunxisset, quamprimum domum venit, arreptâ securi pedem ex simplicitate detruncat; fit clamor & concursus vicinæ; Mater irâ fremens, ad Antonium properat, simulque exprobrat, quod causa mortis existat filio; negat ille mansuetè se hoc Juveni imperasse, comitatur

tamen

(a) *Act.*, 2. 7. (b) *P. Sedulius in Vita.*

tamen moestam & desolatam Matrem ad domum, quam ubi intravit, reperit Juvenem inter dolores mortis jacentem in sanguine suo: in genua ergo sua procumbit Antonius, factaque oratione ad Deum, abscessum pedem in manus sumit, ac cum læso poplite conjungit, protinusque ambo ita fortiter coaluere, ut ne signum aut cicatrix truncationis ullæ fuerit derelictum, apprehensâ igitur manu cum eum elevasset, exiliens stetit Juvenis ambulans & laudans Deum, qui mirabilis est in Sanctis suis.

Triumphâ igitur in æternum Sanctissime Petre secunde, vive in cœlis, floreto in terris, laudes tuas enuntiet Ecclesia Sanctorum: Vive Antoni! Gloria Europæ, Splendor Africae, Lux Asiae, Salus Americae, Gaudium universæ terræ.

Vive nove Habacuc! & sicut periclitanti Parenti in tempore succurristi, ita & ad adjuvandum nos festina.

Vive Martyr desiderio, & vel unicum guttam tui sanguinis nobis instilla, quatenus in amore Dei ita accendamus, ut citius vitam perdere, quam Deum offendere malimus.

Vive humilitatis Magister, Doctor absconditus ac verus Minorita, & fac, ut vestigiis tuis, quæ Messanenfi Triclinio impressisti, cum omni demissione & humilitate insitamus,

Vive rigidissime Baptista, in Eremito S. Pauli non manducans neque bibens; instrue nos per jejunia & abstinentiam, mortificare carnem cum concupiscentiis suis, ac petulans corpus in servitutem redigere.

Vive nove & dulcis Arion, admirande Thaumaturge, qui per portentosa & inaudita signa contumaces Hæreticos in semitam justitiæ reduxisti; illustra obsecro, & irradia etiam corda nostrorum incredulorum, ut abjectis erroribus ad verum Petri redeant ovile.

Vive zelose Elia, qui marmore durius, ac in sceleribus inveteratum peccus Ezelini, verborum tuorum tonitru perfragisti, age & hodie dirumpe canctorum indurata corda peccatorum, ut æliora spondeant, & quæ promiserant, opere exequantur.

Vive Pater Sancte, ad quem divertere, manibusque tractari divinus Puffio non est denignatus: age & Jesum, benedictum fructum Mariæ, nobis post hoc exilium ostende.

Vive demum ac vale *Arca Testamenti*. & sicut illa benedixit domui Obededon, (a) ita & Tu benedictionem suam in nos benignus effunde,

cui enim portentosa manus tua benedixerit, erit benedictus,

(a) 2. Reg, 6. 12,

IN FESTO S. JOANNIS BAPTISTÆ.

Quis est Hic, & laudabimus eum? fecit enim mirabilia in vita sua. Eccles. 31.

Mortalium studia semper eò collimârunt, ut portentosa Edificia, magnifica templa, pomposa extruerent Palatia, quæ velut rara mundi miracula tota obtupesceret, & admiraretur Posteritas.

Ita Posterius Adam post inundationem universi orbis turrin illam cœlis ipsis minitabundam moliti sunt in Campo

Campo Sennaar, (a) *Venite faciamus nobis Civitatem & Turrim, cujus culmen pertingat ad Cælum, & celeberrimus nomen nostrum, antequam dividamur in universas terras, neque desitissent ab ambiciosis his conatibus, nisi Dominus confudisset labia eorum.*

Exemplum eorum mox secuta est Semiramis, quæ defuncto Rege Nino Babylonem, ad sexaginta millia passuum dilatare, ac validissimis muris, quorum altitudo 200. pedes, latitudo 50. complectebatur, cingere cœpit: Muros hos coronabant 150. elevatae Turres; centum portis æneis civitas claudebatur, eratq; hoc alterum miraculum Orbis.

Palmam Chaldæis cedere volebat Asia minor, unde immensis sumptibus centum viginti annis catenato labore defudabat, ut tandem Templum Dianæ Patronæ suæ dignum confurgeret: Longitudo ejus erat pedum 425. Latitudo 220. operosam hanc machinam sustentabant 227. superbæ marmoreæ columnæ, quarum una quæq; in altitudine 60. numerabat pedes, variâ cælatura, arte & industria nobiles, à totidem Regibus in æternam memoriam exstructæ, & hoc Templum velut tertium portentum adorabat Orbis.

Admirabantur Rhodij stupendam hanc machinam, mente tamen volebant opus aliud, quod & pulchritudine & novitate ac arte alterum excederet: hinc Charetem Lyndi-

um famosissimi Statuarij Lyssipi discipulum conduxere, qui ex are statuem Solis funderet ad portum Maris Jonij erigendam, duodecim annis Is defudavit in hoc Solis Colosso elaborando: Altitudo erat octoginta cubitorum, cujus pollicem vix unus homo brachiis complecti poterat tantâ tibiærum & pedum intercapedine, ut facilè navis ingens explicatis velis, per media colossi crura secura portum subiret, constitq; machina 300. talentis.

Nec defuere Reges Aegypti in extruendis ad Nili ripas portentosis illis Pyramidibus potentiam suam Orbis ostentantes. Maximam harum fieri curavit Cheopses Rex ex quadratis lapidibus adeo enormibus, ut minimus 30. pedes complecteretur; 20 annis in construenda illa insumpserunt 360000. hominum millia, quibus solum in raphanos, allium & cepas erogata sunt 1800. talenta: Basin habebat quadratam, latus quodlibet continebat 324. passus: 220. gradibus in altum ascendebat tota deniq; altitudo pyramidis in millenos se erigebat pedes.

Taceo ex candidissimo marmore extructum ab Artemisia sumptuosum illud Mausolæum, æternum in defunctum Conjugem amoris monumentum.

Sileo stupendam à Rege Philadelpho non procul Alexandria in rupe mari circumdata, exædificatam Phæarum navigantibus illac ad 30. miliaria

laria nocturnis ignibus prælucentem.

Non memoro auream Cyri Regis Medorum domum, quam arte prodigâ Menon alligatis auro lapidibus (a) pretiosis fabricavit, de qua Majorus ait, laquearia ejus fulserunt auro gemmis & margaritis eo ordine, ut totius cœli & siderum ordinem repræsentarent.

Et hæc erant rara illa & stupenda miracula, quæ stolidus celebrabat Orbis, de quibus non aliud dico, quam quod Martialis, (b)

*Barbara pyramidum fileat miracula
Memphis,
Assiduis jactet nec Babylona labor,
Ære nec Vacuo pendentia Mausolæa,
Laudibus immodicis Cares in astra
ferant.*

Sileant igitur hæc barbara miracula Orbis, dum hodie vobis Joannem Baptistam triplex miraculum Mundi, uti cum Villanova vocat, ob oculos pono,

“Juvenem innocentem & rigidè
“pœnitentem,
“Inter applausus & honores non tumescens,
“In aula deniq; versantem, & à veritate non aberrantem.

Habebit in eo mundus, quod plus admiretur & obstupefeat, quam in septenis miraculis Mundi.

Salomoni licet Sapientissimo tria tamen erant cognita difficilia, & quartum penitus se ignorare est professus: (c) *Viam Aquilæ in cælo, viam colubri in Petra, viam navis in medio mari, & viam viri in adolescentia sua*; difficultatis hujus rationem dat Ambrosius, dum ait, (d) lubricæ sunt & perplexæ viæ Juventutis, labyrintho similes, in quo mille meandros, gyros & errores est invenire, beatus cui Ariadne filium porrigit; vix inter millenos est unus, quem Minotaurus non discerpit.

Miramur plurimum Hilarionem sexto decimo ætatis anno; Paulum verò primū Eremitam decimo quinto ex hoc labyrintho evasisse incolumem, atq; Aegypti solitudinem intrasse; miremur & magis obstupefcamus Joannem, dum vix terræ nascitur, & jam ad cælum anhelat, dum vix mundum aspicit, & mox vanitatem ejus despicit, dum quinq; annorum parvulus, relicta paternâ domo, spretis divitiis, repudiatis illecebris, mundo valere jussu solitariam vitam in deserto auspiciatur, utide eo Ecclesia canit. (e)

*Antra deserti teneris sub anulis
Civium turmas fugiens petisti
Ne levi posset maculare vitam
Crimine lingue.*

Unde exclamat Bernardus, (f) *mira rerum conversio, hominem vix mundum*

(a) Majorus in Canicul. (b) Martial. de Amphitheat. Domit. (c) Prov. 30. 18. (d) S. Ambros. in obitu Valentiniani. (e) Brev. Rom. in Offic. Fest. (f) S. Bern. Serm. de Nat. 40.

dum ingressam, mundi fugere consortium, & sæculi cupiditates non solum oblivisci, sed nescire.

Adeste, & mente mecum parumper in solitudinem concedite; cernite ibi puerulum inter scopulos hærentem, ac in Dei laudes intentum: cernite ut innocens corpus in utero matris jam sanctificatum alterat, dum nunc frigore congelantur, nunc è contra calore solis aduruntur teneri ipsius artus; dum nudi pedes hinc lapillis, inde verpibus sauciantur. Cernite! vestem ei præbet aspera & hirsuta pellis cameli; innocentes lumbos cingit zona pellicea: habitatio ejus sunt excavati scopuli & antra ferarum; deliciae & mensa regalis locustæ & mel silvestre; potum præbent fluentia Jordanis, Lectus est terra, cervicali saxa, scoli ipsius feræ & gementes turtures.

Ecquæ amabo sunt tua scelera Puffio sanctissime? quamnam petulantiam castigat asperitas cilicij? quodnam scelus expiat jejunium tuum perpetuum? Respondet pro Joanne Ecclesia, dum canit. (a)

*Autra deserti teneris sub annis
Civium turmas fugiens petisti
Ne levi posses maculare vitam
Crimine lingue.*

Ah quam confundunt nos senescentes in delictis nostris prima, eaq̄ tam aspera rudimenta Joannis, heu quan-

tum jejunia ipsius gulam & ebrieta-tes nostras damnant, heu quantum asperitates ipsius lascivias nostras pungunt; vivebat ille more conchardum nutritus solo rore Cœli; & nos peccatores insensati, qui sicut aquam, sic iniquitatem bibimus, pro palmaribus nostris peccatis refugimus castigare sceleratam nostram carnem, aut in levitatem redigere, condignas & meritas pœnas de ea sumere; heu quantum distamus à Joanne! merito proinde nobis fœcordiam nostram exprobrat Bernardus, dum ait, (b) *confidera* (peccator impie) *hominem Angelico promissum oraculo, conceptum miraculo, sanctificatum in utero, & novum in eo pœnitentiæ admirare fervorem*: Signum quidem nullum legeris fecisse, sed ipsa tua Juventus innocens ita austerè habitata signum sufficiens erat, quod milites è castris, cives ex domibus, Phariseos ex templo, totam deniq; Solymam ad Jordanis ripas excivit.

Quod olim ad conspectum decidentis de cœlo maña obstupefacti exclamarunt Israelitæ, (c) idem ego Joannem in applausu & honore constitutum, humiliter tamen de se sententiam considerans reiterare cogor ac exclamare *Manhu!* quid est hoc? quid enim mirabilius honorari, & non elevari, coli, & non extolli, cum expressè (d) B. Thomas de Villanova fateatur, *Nemo est, quem dulcedo hec non tangat*; Mel enim quod-

dam

(a) *Brev. Rom.* (b) *S. Bern. serm. in Nativ. S. Joan.* (c) *Exod. 16,*
15. (d) *B. Thom. à Vill. nov. de S. Joan.*

dam est honor, & laus humana, quod omnes à vidè lambunt; dulcis est musica adquam aures omnium tinnunt; liquor est gratus, quem cuncti fitiunt, Odor est suavis super omnia aramata, quem universi expetunt, & patulis naribus attrahunt.

Obstupuit Neo - Cæsarea Pontii Gregorium Thaumaturgum montem Ecclesiæ ædificandæ obstantem solâ oratione aliò transferentem.

Admirata est Barcino Raimundum Pennafortium absq; remis & navigio, solo super undas strato pallio mare sulcantem, ac intra 6. horas ex Baleari Insula Barcinonem usq; id est 160. milliaria itineris conficientem.

Consternata est Africa cernens Episcopos in persecutione Wandolorum abscissâ licet linguâ loquentes tamen magnalia Dei.

Obstupuit Babylon tres pueros in fornace ignis ardentis illætos cantantes & benedicentes Dominum.

Verum S. Bernardus magis stupet & admiratur hominem honoratum, (a) & tamen humilem, dum ait, *magna proorsus & rara virtus est humilitas honorata*, rarus & insolitus Phœnix; nam sicut impossibile est glaciem ad prunas poni, & non liquefieri, aquam per mineras sulphureas labi, & saporem non imbibere, picem contrectare & non inquinari, ignem tangere & non aduri, ita impossibile esse videtur, audire applau-

sus, & non titillari, laudibus extolli, & aures non tinnire, in honore & respectu esse, & caput non attollere, (b) nam, Augustino teste, *facile est laudem non cupere dum negatur, difficile eâ non delectari cum offertur.*

Tua hæc laus est, ò maxime inter natos mulierum, quem stirps antiqua Araonis, non populi ardens studium, non aulae obsequium, non laudum tituli vel minimum in transuersum flectere potuerunt; quocunq; oculos levabas laudum tibi occurrebant præconja,

Si sanguinem avitum considerabas, à Regali Sacerdotio originem trahebas; si cognationem Christi eras consanguineus: (c) si Parentem attendebas, erat is Sacerdos Altissimi, iustus ante Dominum; si Matrem, (d) erat hæc de filiabus Aaron: (e) si populi affectum; confluebat ad te omnis Hierosolyma; (f) si Aulam Herodis tanquam Prophetam te habebat, si Christum, pedibus tuis adstratum in Jordane noveras; si te ipsum contemplabaris, sciebas te repletum Spiritu S. sanctificatum in utero, nutritum in eremo, Virginem corpore, prophetam Spiritu, Conversatione Angelum, austeritate admirandum orbis miraculum: Verbo, Aula, Urbes Campi, Compita, silvæ ac fluentia Jordanis, nil nisi laudes tuas resonabant, & tamen cunctis his Syrenibus cum Ulysse tu aures obturabas tuas,

(a) Bern. homil. 4. super Missis est. (b) S. August. Epistola ad Dioscorum. (c) Luc. 1. (d) Matt. 3. 5. (e) Marc. 1. 5. (f) Matt. 14. 5.

tuas, surdus ad omnem applausum populi.

Nil tamen humilitatem Joannis nobis magis spectabilem & admirandam reddidit, quàm Splendida Legatio ab Jerosolyma ad Joannem contendens, quam odor Sanctitatis & austeritas vitæ ad Jordanis ripas pertraxit: Sacerdotes Levitis & Pharisæis sunt intermixti, hi uno ore interrogant Joannem: *Tu quis es?* (a)

Scimus jampridem populo Israel Salvatore promissum, Novimus vaticinium Jacob, (b) *non auferetur Sceptrum de Juda, donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium*, & cum nunc ab extraneo & Idumæo Judææ Sceptrum violentis armis occupatum cernamus, hinc auguramur, diu exoptatum tempus Messix, nostræq; libertatis advenisse, & ni fallimur, splendor & sacra Majestas ex facie tua promicans te illum ipsum esse declarat, id ipsum vita tua confirmat, hoc oculi tui terræ clausi, ac cœlo solum aperti clamant, hoc membra tua millenis austeritatibus macerata insinuant.

Tu quis es? Responsum expectat universus Israel, age, manifesta temetipsum, & velut diu desideratum Messiam omni plausu & honore universus excipiet Israel.

Hic, Rhodus, hic, Saltus.
Quid ages humilis Eremita? undi-

que laquei te circumdant: si taces, consentire videris, reclamante conscientia tuâ; si veritatem Fateris, actum est de tuâ famâ & nomine, tot jejunia, tot asperitates & Vigiliæ in nihilum ibunt; Hypocritam te dicet Judæa, recedent à Magistro suo discipuli; baptismum tuum & pœnitentiam deridebunt cuncti Impostorem te totus clamabit Orbis; age, accommoda te temporis, obsequere populo, ac Messix titulum, quem austerita tua vitæ meretur, connivendo accepta.

Non passa est hoc humilitas Joannis, (c) sed mox confessus est & non negavit, *quia non sum ego Christus*, nec scitit hic demissio humilis: nam & titulum Eliæ aut prophetæ recusavit, cum tamen Christi testimonio plusquam Propheta esset.

O rara virtus humilitas honorata! ò præconium insuetum, ò insolitus triumphus humilitatis!

Princeps esse poterat Joannes, (d) mavult tamen esse servus, indignus, qui solvat corrigiam calceamentoꝝ.

Lux mundi esse poterat Joannes, (e) contentus tamen manet titulo Lucernæ.

Sponsus poterat esse Joannes, sufficit tamen Joanni modò sit amicus sponsi.

Verbum æternum videri poterat Joannes, (f) contentus tamen est, ut sit solum *Vox clamantis in deserto*:

R

Maximus

(a) Joan. 1. 19. (b) Genes. 49. 10. (c) Joan. 1. 21. & c. 3. 28. (d) Matt. 3. 11. Marc. 1. 7. Luc. 3. 16 Joan. 1. 27. (e) Joan. 5. 34. (f) Isa. 4. 2. Matt. 3. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Joan. 1. 27.

Maximus in oculis omnium, minimus est in oculis suis.

O rara virtus humilitas honorata!
 (a) Unde ait S. August. nullum tantum meritum habuit Joannes, quam de hac humilitate, quod cum posset reputari Christus, confessus est aperte, se non esse Christum: Magnum quidem erat in utero sanctificari, magnum inter miracula nasci, magnum in eremo enutriri, magnum jejuniis & asperitatibus atteri & consumi, at demissio Joannis honores & cunctam gloriam mundi generoso pede calcans palmam de omnibus refert. Et hoc ait Chrysostomus, *fidelis servi officium est, non solum Domini sui gloriam non occupare, sed à multitudine tributam propulsare.*

Ab quam bene ad cor nostrum loquitur (b) Abbas Guericus dicens utinam nos haberemus humilitatem in peccatis nostris, quam sancti habuerunt in Virtutibus suis, majores profecto essemus coram Deo, quam cum magni coram hominibus esse volumus.

Sed ad tertium pergo miraculum, ac ex Jordane ad Aulam Herodis gradum facio.

Si Aulas mihi comparare concessum foret, similes eas esse dicerem templis Aegyptiorum, erant illa structurae superbæ, auro incrustata, verum ante ea foris stabat statua Sera-

pidis, digitum ori imponens, & silentium indicens: sic sunt constituta Aulæ, quisquis ingredi cupit, digitum ori imponat necesse est; regnant omnes Dii in aulis: Jupiter, Mars, Mercurius, Venus, Pluto, Neptunus, unicus excipitur Veridicus, cui Aulas introire est interdictum: Regibus enim obloqui, idem est ac apibus mel detrahere, & aculeos non sentire, serpentem pede calcare & veneno non aspergi, super carbones ignitos ambulare, & pedes non adurere: Tange montes hos, & fumigabunt: Testantur hoc abundè Eliæ fuga, Jeremiæ compedes, Danielis lacus, Isaïæ terra, Zachariæ deniq; sanguis innoxius ad ipsum altare effusus.

Tanges montes hos & fugiabunt.

Videamus AA. quomodo & hoc in passu se gesserit Joannes.

Erat Joannes in Aula Herodis notus omnibus, singulis charus ac Venerabilis: (c) *Herodes enim metuebat Joannem, sciens eum Virum justum & Sanctum &c. Et audito eo multa faciebat, & libenter eum audiebat.* Accidit interea, ut Rex Uxoris suæ pertæsus, alterius captus amore, fratri suo Philippo raperet Uxorem: accendit injustum facinus Zelum & justam bilem in Joanne, unde omni adulatione seposita Aulam Herodis ingreditur

(a) S. August. *Tractatu 4. in Jo.*
 (c) *Marc. 6. 20.*

(b) *Guericus Abb. Serm. 1. de purif.*

ingreditur, ac torvo supercilio ore liberrimo intonat, (a) *non licet tibi habere uxorem fratris tui.*

Quid agis Joannes? quid moliris? quis es tu, qui clamas & inquietas regem? an nescis, Reges Leges condere, sed nolle ijs obligari? *Licet illis quod libet* juxta impiam regulam Neronis: Fabrum imperitum agis, ferrum amore candens percussis, sed ignitæ scintillæ te brevi adurent: tormento bellico similes sunt Reges, vel minimo digito tacti ignitos globos evomunt; siste, siste! Serpentem calcas, mordebit ut coluber; Urso catulos eripis, fatalem time complexum; Tigridem stimulas, in furias agetur; Jovem oppugnans; fulmen certum tibi impendet; Mægeram aggredieris, in furias agetur & acheronta movebit; *non est enim ira super iram mulieris.* Eccles. c. 25.

Et quale motivum efficacius ad iritandum erat, quàm opponere se regijs delicijs, arcere cupiditates, quas nequit linquere, Actum est de tuo favore, mi Joannes, hæctenus Herodes venerabatur te ut Patrem, timebat ut Prophetam, & multa faciebat, nunc omnis Veneratio & respectus evanesceat in nihilum.

An non mulierosus Rex hæc reprehensione irritatus clamabit sibi imperari à Servo? contemni ac vi-

lipendi à mancipio? an non illa separationem à thoro judicabit esse degradationem à regno? quid non iræ & amore perciti resolvent? quas non insidias struent? Ambo in necem & mortem tuam jurabunt, sanguis tuus scelus eorum eluere aut dealbare debet.

Hæc omnia noverat Joannes, (b) sed corde intrepido, velut Leo confidens, qui ad nullius occursum pavet, constans sibi, Regem adoritur, & altâ voce intonat, *non licet tibi:* non Scepra veretur, coronam non respicit, secures non metuit, carceres non formidat, sed velut adamas in sententia immobilis perstat, ac omni momento regijs auribus inelamat, non licet consanguineis incestare thalamos; nefas est sacra conjugij jura revellere; *non licet tibi:* irascatur Herodes, insidiatur Herodias, fulminet & tonet, turbetur & minetur Aula, nec ille minis, nec hæc insidijs obfirmatum animum expugnet.

O quàm verè, Joannes, de te dixit Salvator, (c) quod arundo, mobilis non existas, sed velut palma omni vento superior; quam nec indignatio Regis, nec Reginæ furor de sententia concepta dejicere poterant; jure dicere poteras, (d) *loquebar de testimonijs tuis in conspectu Regum & non confundebam.*

R 2

Quid

(a) *Matt. 14. 4. Marc. 6. 18.* (b) *Prov. 30. 35.* (c) *Matt. 11. 7. Luc. 7. 24.* (d) *Pf. 118. 46.*

Quid ad hæc vos aulicæ vulpes obganitis? qui velut altetnavi Prothei, velut versicolores Chamæleontes, velut mobiles & constantes Vertumni, ad omnia Regum & Principum scelera id unum acclamat, *quod libet licet*, probra aularum, in utilia pondera terræ, dehonefamenta regnorum, pestes republicæ.

Detruditur interea in carcerem Joannes, vincitur funibus, constringitur catenis; liber tamen clamat, *non licet tibi habere uxorem fratris tui*.

Ad est spiculator ac feralem mortis sententiam nuntiat; in trepido tamen ore Joannes repetit, *non licet tibi*.

Obvelantur sudario innocentis Prophetæ oculi; intonat tamen Joannis solemne suum, *non licet tibi*.

In genua procumbere jubetur, clamat tamen nihilominus, *non licet tibi*.

In altum levat lictor fulminantem acinacem; nec tamen timet aut, tacet Joannes.

Amputatur deniq; sacrum caput; trunco tamen capite respondet vox clamantis, *non licet tibi* Age, mata, occide, trucida sanguifuga Herodes; invanum laborabis; vox cla-

mantis est Joannes, quæ occidi nequit, sed corporis absoluta angustijs, magis ac magis detestabile tum scelus toti patefaciet orbi, & si hæc vox tacuerit rupes & saxa Macheruntis crudelitatem tuam lachrimabili Echone detestabuntur; linguam unam sustulisti, ait Basilius Seleucienfis, (a) sed vicel inguæ Joannis, totus est mundus ad te accusandum.

O Miraculum rarum, quod totus obstupescat orbis! o gloriosum præconem veritatis! o insolitum speculum humilitatis! o inauditum pœnitentiæ & abstinentiæ exemplar! cum omni veritate nobis hodie illud Lucæ cap. 5. exclamare licet, *quia vidimus mirabilia*, Sanctum nimirum, quo major non surrexit inter Natos mulierum, conceptum miraculo sanctificatum in utero, natum inter prodigia, educatum in eremo, mortuum in carcere, Virginem corpore, Prophetam Spiritu Eremi incolam, Laureatum Martyrem, Christi consanguineum Præcurso-rem Domini, sanctitatis prodigium, innocentem Juvenem & tamen austerè pœnitentem; honoribus circumdatum & tamen humiliter de se sentientem; in Herodiana aula versantem & tamen à veritate & Sanctitate non deviantem.

Adesto

(a) Basilius Seleucienfis orat. 18. cap. 6.

Adesto nunc univérse orbis ac à Joanne régulas salutis addisce; non solum ad ripas Jordanis aut carcere Macheruntis resonat vox clamantis in deserto, sed & hodie vocis illius Echo aures filiorum Adam vellicat, & ad faciendos fructus dignos pœnitentiæ hortatur; si enim quinquennis parvulus fasciis innocentia adhuc involutus, nemundi pice contaminarerer in sylvas & solitudines se recepit pœnitentiam acturus? quid faciet progenies illa viperarum, quæ in veterno scelerum per 10. 12. 20. 30. annos computrescens nil minus quam de pœnitentias facienda somniavit? si insons & peccati nescius ita severè in corpus suum animadvertit: an non & peccatores rigidè peccata præterita castigant? & laudabilem Joannis pœnitentiæ imitentur fervorem, ne forsân securis ad radicem arboris posita subito aridum incidat truncum æternis flammis destinatum.

Discant à Joanne Reges & Principes, nil præcipitanter cum Herode agere, moderari sua decreta, nil temerè jurare, aut promittere, ne ob respectum honoris patiatur innocens, & longum sequatur pœnitere.

Discant à Joanne sacratæ Deo personæ, ut sint lucernæ ardentes & lucentes, (a) *est enim secundum Ber-*

nardum, tantum lucere vanum tantum ardere parum; ardere & lucere perfectum.

Discant superbæ Junones, quæ mollibus induuntur, in bysso & purpura superbiunt, luxuque corporis indecenti innocentibus ad tartara viam sternunt, exorbitantiam vestium moderari, & coërcere, memoris hirsutæ vestis & zonæ pelliçæ Johannis.

Discant bibuli Helluones imposterum colore temperantiam, & Joannis imitari sobrietatem; dum vident tantum prophetam locustis, ac melle sylvestri contentum, sobrios traduxisse dies.

Discant à Joanne, clamante, *non sum*, demissionem & humilitatem superbi pavones, licet enim se magnos credant, grandia nomina fingant; fateri tamen ultimo coguntur, se nil esse, quam cinerem & lutum terræ.

Discant denique à Joanne omnes præcones verbi divini zelum honoris Dei; non sint canes muti non valentes latrare Isaias c. 56. ant correptiones ænigmate involvant; sed cum Nathan apertè dicant, (b) *Tu es ille vir*; exemplo Joannis clament.

Non licet tibi Domine pollicem fovere domi, aut januam observare Vicini.

Non licet tibi ò Judex munera recipere & prodere Justitiam.

R 3

Non

(a) *S. Bernardus serm. de Nativitate S. Joannis Baptiste.* (b) 2. Reg 12. 7.

Non licet tibi ò Mercator fallere.
Non licet tibi ò animarum Pastor
 ovibus scandalum præbere.

Non licet tibi ò domicella ità nu-
 dè incedere.

Non licet tibi vetitis cum Hære-
 ticus carnibus vesci.

Ita admonet (a) Bernardus, *serveat*
etiam in nobis Zelus iste, nemo vitia
palpet peccata dissimulet nemo.

Nullus in aulis principum inve-
 niatur. Ita ista, ne reputetur
 pro Atheista.

(a) S. Bernardus serm. de Nativitate S. Joannis.

IN FESTO SS. APOSTOL. PETRI ET PAULI.

Fecit Deus duo luminaria magna Gen. i.

SI jure Aristogitoni & Armodio columnæ binæ cum statuis sunt erectæ, (a) quia Athenas à Tyrannide Pisistrati liberarunt; æquiore jure binæ columnæ cum statuis ponendæ erunt Petro & Paulo,

qui Romam à colluvie fallorum Deorum expurgarunt.

Si Astylo Crotoniæ, quia tribus vicibus victor ex Olympicis rediit, (b) si Polydamæ athletæ, quia Leonem inermis in Olympia interfecit,

(a) Plinius l. 34. (b) Ravisius:

fecit statua generosa cum columna est posita; ponatur & talis Paulo, qui teste Epist. 1. ad Corinth. cap. 15, Ephesi fortiter pro Christo pugnavit ad bestias; (a) de se ipso fassus, (b) *bonum certamen certavi, cursum consummavi.*

Si Marco Porcio Catoni ob restitutos bonos mores, (c) à Romanis statua est erecta; potiore jure talem merentur Apostolorum 2. Principes, de quibus S. Pontifex Leo serm 1. ait, (d) *Isti sunt, viri, per quos tibi Evangelium Christi Roma resplenduit, & quæ eras Magistra erroris, facta es discipula veritatis*

Si Claudio Marcello ob Hannibalem apud Nolam in Campania superatum & deletum, Columna cum statua posita est in Æde Palladis; meliori jure talem merentur Petrus & Paulus, utpote belli triumphales Duces, qui vexillum Crucis primi Romanis arcibus intulerunt.

Si Flavio Josepho ob historiam de expugnata per Titum Hierosolyma Cæsari dedicatam, statua est erecta; (e) quid ni melius Apostolis talis ponatur, ob Epistolas spiritu & verbo Dei plenas variis Ecclesiis in consolationem & fulcimen virtutum transmissas.

Si Athenienses Beroso ob varias prædictiones Columnam & statuam deauratâ linguâ posuere: (f) majori æquitate talem merentur bina Ecclesiæ capita, quorum linguæ à spi-

ritu sancto auro charitatis deauratæ Evangelium universo Orbi aſuntiarunt & divulgant.

Si Antonio Musæ medico celeberrimo ob Cæsarem Augustum (g) à morbo feliciter curatum, Romani statuam proximam Aesculapio erexere, quid non merebuntur Petrus, qui claudum ex utero Matris ad portam speciosam in nomine Jesu in pedes erexit; quid Paulus, qui Eutichum Trojade de tertio Cœnaculo cadentem, (h) & mortuum sublatum in vitam resuscitavit.

Si Horatium Coclitum, eò quod Hetruscorum aciem in sublicio Ponte solus sustinisset, quousque Pons à tergo interrumperetur, statuâ excelsâ honorarunt Romani, quis denegabit honorem similem Apostolis, qui contra phalanges Dæmonum, contra assulus Hæreticorum, contra arietes Idololatrarum imperterriti steterunt, ac cum confusione summa Hostes Christi in fugam egerunt?

Sed amabo, quasnam Columnas ac statuas in honorem tantorum Apostolorum erigemus?

Displicet mihi primâ fronte statua Regis Nabucodonosor, cujus caput quidem aureum, pectus de argento, (i) venter ex ære, tibix ferreæ, pedum pars quædam ferrea, altera fictilis; lapis enim de monte abscissus sine manibus percussit & contrivit eam Dan, c. 2.

Displicent

(a) *Vide Cornelium.* (b) *2. Tim. 4. 7.* (c) *Plutarch. in Catone.* (d) *In Natal. Pet. & Paul.* (e) *Textor Ravif.* (f) *Plinius l. 7.* (g) *Suetonius in Aug.* (h) *Actorum c. 20.* (i) *Daniel cap 2.*

Displicent & binæ columnæ Her- culis, quia inscriptionem earum pom- posam non plus ultra delevit Caro- lus quintus, ultra has victorias su- as in alterum orbem gloriosè ex- tendens.

Displicent & binæ columnæ Sa- lomonis Joachin & Booz (a), in porti- cu templi Jerosolymitani erectæ; quia jam pridem cum templo & Porticu in cineres redactæ.

Erigamus ergo Pyramides novas, quæ laudes Apostolorum loquantur; statuamus eas super unum montium in septicolli Roma; inferius inci- dantur eorum Palmæ & relatæ vi- ctoriæ; in apice primæ ponatur ru- tilans siderum Dux Sol in altera col- locetur Luna noctis decor.

Nec aberro cum binos Apostolos his duobus mundi luminaribus com- paro, fecit hoc pridem ante me mel- listuus Doctor Bernardus Sermone primo de duobus Apost. Petro & Paul. dicens, (b) *Isti sunt præclari Martyres Martyrum Duces Apostolorum Princi- pes, deo magna mundi luminaria*; dum igitur excellentias & qualitates hor- um binorum siderum Apostolis ap- plico vestram patientiam imploro.

Præconium, quo Ecclesiasticus c. 50. Simonem Oniæ Filium sacerdo- tem magnum honoravit, meritissi- mo jure ego hodiè attribuo Simoni Petro, ac dico Simon Barjona Sacer- dos magnus; (c) *quasi sol resurgens, sic ille effulsit in templo Dei.*

Si enim Christus Math. c. 13. di- xit, *Iusti fulgebunt sicut Sol in Regno Patris eorum*; cur Soli non compa- rem Petrum? cum expresse S. An- toninus citans Linum Papam teste- tur, Petri faciem cum ad Regem Agrippam adductus esset, ut solem resplenduisse: patebit hoc magis, si proprietates Solis & Petri confera- mus.

Tametsi solem à Deo ex nihilo esse creatum ex cap. 1. Gen. 5. constet nihilominus Zeno & antiqui Philosophi principio illi innixi, ex nihilo nihil fit, ex mari productum, & tandem in cœlos elevatum cre- didère.

Si Petri initia cum S. Augusti- no aspiciamus, (d) ecce insidiatur is piscibus & dum insidiatur gregibus æquoreis in mari, ipse incidit in rete Salvatoris, juxta illud Psalmistæ psal. 17. *misit de summo S accepit me, S assumpsit me de aquis maris* è fluctibus mundi eripuit eum & gratiosè tran- stulit in cœlum Apostolicum, ubi tan- quam Sol resulgeret. Instar filiæ Pharaonis adoptavit eum, & dedit illi nomen, non Moysis, sed Petræ, super quam erat ædificaturus Eccle- siam suam.

Excellentia prima Solis est, quod sit astrorum Dux, Princeps siderum, claritate cunctas stellas præcedens, medius in Planetarum Choro. Quis excellentiam hanc denegabit Petro? qui princeps extitit inter cæteros

S

Apostolos

(a) 3. Reg. cap. 7. (b) Bernard. serm. 1. de Apost. (c) Ecclesiast. c. 50. (d) August. ser. 27. de SS.

Apostolos Domini, primatu nobilis, potestate maximus, cui traditæ à Christo claves Regni cœlorum, Sol illustris refulgens in Ecclesia Dei.

Excellentia non minor Solis est, dum radios suos undequaque diffundit in omnes beneficus Planeta; ab oriente in occidentem singulos terræ angulos illustrans, calefaciens & sæcundans. Petrum quod attinet, spargit & is in omnem terram radios gratiarum & beneficiorum: (a) Circuibat teste Leone M. Pontum Galliciam, Cappadociam, Asiam Bythiniam, luce suâ ubique tenebras Idolatriæ, ubique sanctatum dona conferens, & oppressos à Diabolo personans; quin & Solis hujus umbra ita benefica erat in omnes, ut Act. 5. *in plateas eijcerent infirmos*, (b) *Sponderent in lectulis & grabathis, ut veniente Petro saltèm umbra illius obumbraret quetquam illorum, & liberarentur ab infirmitatibus suis.*

Vitalem ac sæcundum influxum Solis in arbores, plantas, gemmas ac metalla nemo sanæ mentis negabit juxta commune effatum, Sol cuncta vivificat & vgetat; at calor illius & radii omnes non tantæ virtutis extiterê, ut minimus radius Petri, quem Act. cap. 3. in claudum ex utero Matris ad portam speciosam coniecit, vix enim dixerat ad eum Respice in nos, intende oculos tuos in solem, & protinus consoli-

datæ sunt bases hujus & plantæ, & *exiliens stetit & ambulavit.* Eadem vitali influentia octo annis jam ingrato decumbas Aeneas paralyticus jussu Petri in pedes erectus est Act. 9. (c)

Major radiorum solis hujus virtus se exeruit in Tabitha, quàm Petrus vocatus in Joppen, (d) ac mortuam in cœnaculo inveniens, binis verbis *Tabitha surge*, à morte ad vitam revocavit.

Nullibi tamen vitalis vigor & influentia solis hujus magis eluxit, quàm in S. Materno Episcopo Coloniensi, discipulo Petri. (e) Hic sanctus anno Christi 48. in locium itineris à S. Petro assumptus, postquam Romam devenit, in Galliam & Germaniam remissus unà cum Euchariorum & Valerio post plurimos exantlatos labores, (f) toleratas persecutiones, ac disseminatum Evangelium, tandem Ellæ in Alsatia febris obiit: bini ejus locij postquam corpus terræ mandarunt, Romam abiêre, mortem Materni Petro cum lacrymis nuntiantes; auditâ morte Petrus mox tradito baculo suo pastoralis mandat, ut ad sepulchrum Materni redeant, id aperiant ac Materno dicant: *Frater Materne, Petrus Apostolus Jesu Christi mandat tibi, ut in nomine Patris & Filij & spiritus sancti è mortuis resurgas, & officium tuum Episcopale continues.* Et ecce Maternus; qui non ut Lazarus quadridua-

(a) Leo Papa serm. 1. de Petro & Paulo. (b) Act. c. 5. (c) Act. c. 9. (d) Act. c. 9. (e) Cronica 3. plex Fortunat. Hueber pag. 962. (f) Adamus Weber fonte 29. exemplo 4.

nus, sed ultra 40. dies jam in tumba jacuerat, ad verba illa & imposuit baculum, velut ad orientem solem oculos aperuit, & surrexit; ac per plnrimos annos Rheni Apostolum ac Colonienfis Ecclesiæ Episcopum donecegit, tandem alterâ vice Colonix in Domino requievit. Ecce virtutem & vitalem influentiam Solis nostrietiam in alio Hæmispherio existentis.

Referunt Poetæ fabulam de Icaro Dædali Filio, cui cum pater alas cereas adpatâisset, isque gloriæ cupidus in aëra sese librâisset, ac ad Solis orbitam contenderet, mox liquefactis alii ardore radiorum Solis decidisse in mare Jonium, ac in fluctibus sepultum.

Quod Poetæ fabulati sunt de Icaro, id veritas extitit in Simone Mago, erat hic ob præstigias suas Neroni Imperatori charissimus, inimicissimus è contra Petro, utpotè qui fraudes illius non semel cum grandi confusione patefecerat: iratus igitur Galilæis seu Christianis ad Neronem venit, denuntians, sese à Petro offensum velle evolare ad cælum sedem suam paternam repetiturus, rumoreque tali totum Romanum populum ad spectaculum excivit; aderat Petrus cum Collega Paulo audaciæ tantæ iratus, ac in genua sese ante Dominum abjecit, rogans cum lacrymis, ne fidem suam his vestigiis Simonis sineret periclitari, & ecce vix oratio Petri penetravit

ad cœlos, cum temerarius impostor ex aëre velut alter Icarus fractis crucibus decidit in terram. Unde S. Maximus serm. de Apostolo ait: *factum est orante Petro, ut qui paulò ante volare tentabat, subitò ambulare non posset; & qui pennas assumpserat, plantas amitteret.*

Qualitas alia Solis est, ut per rimas intima penetralium penetret, cuncta rimetur ac illuminet: hinc Casfanæus solem non immeritò vocavit *Oculum ætheris*. Nec hanc qualitatem Solis denegare Petro possumus, utpotè qui cor hominum, de quo Jeremias ait, *inscrutabile est cor hominis, & quis cognoscet illud*, (a) intimè penetravit, ac suis radiis perstrinxit. Abundè hoc monstravit in Anania & Saphira, quorum, (b) mendacem linguam & animum repentinâ morte castigavit.

Rimatus est & arcana pectoris Simonis Magi, detexitque fraudulentiam in corde illius latentem, unde Actor, cap. 8. in faciem ei improperat *in fellè amaritudinis, & obligatione iniquitatis video te esse; penitentiam itaque age, ab hac nequitia tua, & roga Dominum, si fortè remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui.*

Quod antiquis credibile non erat, hoc fecerunt credibile Astronomi nostri, monstrantes ad oculum telescopiis suis in serenissimo cæteroquin sole maculas non unas teste Gallilæo & Tichone. Fateri eheu cogmur, & in sole nostro maculas deprehen-

S 2

(a) *Jeremie c. 17.* (b) *Actorum cap. 5.*

las plures; Macula grandis erat abnegatio trina in atrio Pontificis. (a) Maculam alteram incurrit in hortu turpi fugâ Magistrum suum deferens. (b) Macula iterum gravis erat modica fides & titubatio in mari, unde meritò à Christo culpatus cum dicitur cordi ejus infixio *modice fidei* (c) *quare dubitasti?* has tamen infames maculas continuis lacrymis & singultibus velut lixivio sacro delevit: (d) audite quid Nicephorus de Petri lacrymis scribat: Ex tunc Petrus traxit in consuetudinem ut in primo Gallorum cantu, usque ad horam matutinam fleret, tanta cum abundantia, ut oculi ex fletu continuo madidi ac sanguine suffusi apparerent: (e) De lacrimis his ait S. Leo felices lacrymæ tuæ ò Petre, quæ ad diluendam culpam negationis, virtutem sacri habuerunt baptismatis. Maneat ergo Elogium Petro, *quasi Sol resurgens, sic ille effulset in templo Dei;* (f) Hinc ait Chrysostomus quot Reges Urbes everterunt, portas extruxerunt, & nominibus suis inscriptis decesserunt; nec tamen eis quidquam profuit, sed silentio & oblivioni mandati sunt; Piscator autem Petrus etiam post mortem resplendet sole clarius: (g) & Augustino teste, *nunc ad memoriam Piscatoris flexuntur genua Imperatoris.*

Hæc de Petro, ad Paulum nunc nos vertamus, à Sole ad Lunam, à vase admirabili, ad vas electionis,

à Petro ad Paulum, (h) qui sicut Luna plena luxit in diebus suis.

Qualitates varias Lunæ adscripsere Philosophi; videtur tamen S. Ambrosius. (i)

Omnium optimè eas adumbrasse, dum ait,

Luna est decor noctis;

Æmula Solis.

Dominatrix Maris.

Præfaga tempestatum.

Solamen iter agentium.

Omnnes hæ excellentiæ & qualitates apprimè cadunt in vas electionis: Jure meritò appellari potest Paulus Decor noctis, utpote missus à Deo ad tenebras Gentilitatis & Idololatræ illustrandas, ut esset luminarie minus, quod præfesset nocti, (k) juxta id quod Isaias prædixerat, *posuit te in Lucem gentium.*

Noctem utique dicetis fuisse tenebrosam, ubi allia & cepæ pro Diis culta sunt; fecit hoc tamen Ægyptus;

Noctem utique dicetis, ubi argento & auro, ligno & lapidi curvata sunt genua; ubi pro Deo adoratae sunt creaturæ; fecit hoc totus propè orbis; unicum angulum Judææ si excipias.

Nox utique erat, ubi sapientissimi Aræo pagitæ ita cœcutiedant, (l) ut Aram ignoto Deo Athenis erexerint.

Nox utique erat, ubi scelere nulla poena sed laus & merces; ubi flagitiorum nullus metus, nullus modus.

Nox utique fuit, ubi Princeps tenebrarum sceptrâ gerebat, & legem ponebat impiis ut malè agerent. Nox

(a) *Math. c. 26.* (b) *Math. c. 26.* (c) *Math. c. 14.* (d) *Nicephorus 2. c. 37.* (e) *S. Leo serm. 9. de pass.* (f) *Chrysostomus hom. in psal. 48.* (g) *August. serm. 28. de SS.* (h) *Ecclesiast. c. 50.* (i) *S. Amb. in Hexam.* (k) *Isaiæ.* (l) *Athor. c. 17.*

Nox utique erat Lystris, quando viso miraculo personati Claudi: (a) Barnabæ & Paulo, tanquam supremis Diis Jovi & Mercurio, Sacerdos Jovis cum victimis & coronis processit obviam, in honorem eorum sacrificaturus cum populo, nisi Paulus obstitisset.

Verbo Oriens & Occidens, Meridies & Septentrio tenebris totus erat obductus.

Ad noctem hanc tetram depellendam; ad tenebras has illuminandas segregavit Dominus Paulum; vocans eum de tenebris in admirabile lumen suum: lumine hoc corruscante mox in orbe dissipatæ sunt tenebræ gentilitatis; *populus, qui sedebat in tenebris, vidit lucem magnam*; fugatus est error, ac veritas illuxit, dum Paulus sicut Luna plena luxit in diebus suis; Decor utique noctis.

Qualitas altera Lunæ est, ut sit æmula Solis; & hoc convenit Paulo: Paulus enim ex omni parte est æmulus Petri, unde accommodari illi potest illud Isaïæ 30. *Erit lux Lunæ sicut lux Solis: & quis negabit, Paulum esse æmulum Petri? cum apertè id confiteatur Leo Papa ser. 1. de Apost. dicens, de eorum meritis ac virtutibus nihil diversum, nihil debemus sentire discretum, quia illos & electio pares, & labor similes, & finis fecit esse æquales.*

Humilis erat Petrus, dum post admirandam capturam tot piscium

ad Salvatorem dixit: (c) *Exi à me Domine, quia homo peccator sum*; humilior in lotionem pedum, dum protestatus est, (d) *non lavabis mihi pedes in eternum*. Humillimus denique in morte; dum demisso in terram capite in cruce mori voluit.

Luna est æmula Solis, Paulus æmulus in humilitate Petri; dum se vocat minimum Apostolorum, (e) nec dignum, qui vocetur Apostolus; dum se turpe abortivum nominat, novissimè tanquam abortivo visus est & mihi (Dominus Jesus): dum denique se peccatorem primum & maximum dicit i. Timoth. 1. *Christus Jesus venit in hunc mundum, peccatores salvos facere, quorum primus ego sum*: en ut æmula Solis est Luna.

Patiens erat Petrus, patiens & Paulus; (f) ambo catenas, virgas, carceres, contumelias, persecutiones cum gaudio pertulere; gaudentes à conspectu concilii egredientes, quod digni essent, contumeliam pro Christi nomine pati.

Dessevit amarè Petrus delictum suum, (g) & multis lacrymis Paulus dessevit & luxit peccatum suum, quod ignorans persecutus esset Ecclesiam. (h)

Grandis erat charitas Petri, (i) unde trinis vicibus interrogatus à Christo, Petre amas me, totus contristatus resp. Domine tu scis, quia amo te.

S 3

Paulus

(a) Actorum c. 14. (b) Math. cap. 4. (c) Luc. cap. 5. (d) Joan. cap. 13; (e) 1. Corinth. cap. 15. (f) Actorum cap. 5. (g) Marthei cap. 26. (h) 1. Timoth. cap. 1. (i) Joan. cap. 21.

Paulus æmulus Solis adeò in charitate ardens erat, ut omnes creaturas & tormenta provocaverit ad certamen, (a) *quis nos separabit à charitate Christi?* tribulatio an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? certus sum, quia neque vita, neque angeli, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei.

Pares ambo extitère in laboribus; pares in animarum zelo; pares in miraculis, pares in morte; pares in gloria.

Umbrâ Petri sanabantur infirmitates; (b) semicinctia & sudaria Pauli fugabant morbos, (c)

Erexit Petrus claudum ex utero matris in pedes ad portam speciosam templi; (d) idem præstitit Paulus Lystris. (e)

Ad vitam revocavit Petrus Tabitham; (f) Eutichum de 3. cœnaculo cadentem in terram, ac sublatum mortuum in pedes vivum erexit Paulus. (g)

Debelleavit Petrus Simonem Magum, ac volantem ex aère dejecit: (h) debelleavit Paulus Elymam Magum, ac cœcitate percussit. (i)

Ambo pares, ambo æmuli; nec in morte sunt separati; ambo martyrium subière sub Nerone, ambo Romæ passi & sepulti.

Nec minor qualitas est Lunæ, quod sit dominatrix Maris & præfago tempestatum. Dominium maris si Paulum vocem, non erro: (k) Ternaufragium quidem fecerat Paulus, die noctuque in profundo maris jactabatur, sed nunquam dominati sunt ei fluctus maris; semper emerfit, semper eum manus Domini de limo profundi extraxit.

Testari hoc poterunt animæ illæ ducentæ septuaginta sex, certò aliàs in pelago sepeliendæ, nisi precibus Pauli delinitum Nomen; universas charitati Pauli donasset Actor. 27.

Non tempestatem maris solùm & naufragium nautis prædixit Paulus, sed de graviore tempestate & interitu brevi secutorò admonuit Andronicum Comnenum Imperatorem Constantinopolitanum: (l) Hic enim, Niceta teste, (m) cùm in honorem Pauli in templo 40. Martyrum auream erexisset imaginem; visa est illa paulò ante necem Cæsaris copiosis lacrymis diffluere, quas licet famuli stropholis abstergerent, novæ tamen semper guttæ eruperunt, interiùs & necis ipsius prænuntiæ: ò quàm verè tunc dici poterat:

Pallida Luna pluit, Rubicunda fiat, Alba serenat.

Non minima laus est Lunæ, quod sit solamen iter agentium. Ah quàm perversum iter inceperat Paulus Damalcum

(a) Rom. 8. (b) Actor. cap. 5. (c) Actor. cap. 19. (d) Actor. cap. 3. (e) Actor. cap. 14. (f) Actor. cap. 9. (g) Actor. cap. 20. (h) Baron. An. Chr. 68. (i) Actor. cap. 13. (k) 2. Corinth. cap. 11. (l) Cornelius in Proëm. in Ep. Pauli. (m) Nicetas Lib. 1.

malctum versus, dum spirans minarum
 & cedis in Discipulos Domini accessit
 ad Principem Sacerdotum, & petiit ab
 eo Epistolam in Damasco, ut si quos in-
 venisset hujus via Viros, & Mulieres,
 vincitos perduceret in Jerusalem, Act. *cap. 9.* Iter sanè perverlum; simile
 Balaami, cui in via evaginato gladio
 resistit angelus Domini: non Ange-
 lus Paulo resistit in via, sed ipse Domi-
 nus; cum enim appropinquaret Da-
 masco, subito circumfulsit eum lux
 de cœlo, & cadens in terram audivit
 vocem dicentem sibi, Saule, Saule,
 quid me persequeris?

Ah quam grande solamen hoc est
 peccatoribus: Heu quoties currunt
 cum Paulo vindicativiad fundendum
 sanguinem! heu quoties ambulat
 in via peccatorum & iniquitatis! imò
 ob multitudinem & gravitatem pec-
 catorum desperabundi properant ad
 barathrum inferni! sed gratia Dei &
 exemplum Pauli, eos subindè gratio-
 sis radiis illuminat, ac ab interitu re-
 trahit, ne desperent; sed potius confi-
 dant exemplo Pauli ex vasis iniqui-
 tatis fieri adhuc posse se vasa electio-
 nis. Luna igitur solamen iter in pec-
 catis agentium.

Tot excellentias & prærogativas
 licet habeat Luna; habet tamen illa
 juratis inimicis canes, qui eam, ubi
 plena est, allatrare non desinunt, ejus
 lucem non ferentes; nihilominus
 illa incontaminata refulget, ac cur-
 sum suum prosequitur.

Vah quot rabidi canes insurrexêre
 contra Paulum, ac eum vocibus ma-

gnis allatrârunt? quot persecutio-
 nes ac insidias ei struxêre, ut eum
 perderent?

Allatratus est Ephesi Actor. *c. 19.*
 ubi omnis populus contra Paulum in-
 surrexit.

Allatratus est Lystris, ubi lapidibus
 adversus eum est concursum. Actor, *cap. 14.*

Allatratus est ab Elyma Mago,
 Act. *c. 13.* quem tamen splendor Lu-
 næ hujus mox excœcavit.

Allatratus est demum Actor. *c. 23.*
 à 40. Judæis, qui sese devoverant,
 non manducatuos priusquam Pau-
 lum occidissent: semper tamen in-
 trepidè cursum suum perëgit Paulus,
 semper exclamans, quis nos separa-
 bit à charitate Christi: sæviant Ju-
 dæi, infurgant tyranni, latrênt im-
 pudentes canes; cursum consumma-
 bo, fidem servabo. Quis ergo non
 exclamet? sicut Luna plena luxit in
 diebus suis.

Manet ergo, Petrum fuisse in Ec-
 clesia Luminare majus, qui ut Sol ef-
 fulsit in domo Dei: Paulum Lumi-
 nare minus, ænulum tamen Soli in
 claritate, in fulgore, in virtutibus, in
 meritis & gloria.

Nunc ad vos me convertito, ô San-
 ctissimi cœlorum Principes: quas-
 nam vobis ô Beatissimi Apostoli re-
 feremus gratias? Vos estis, qui tene-
 bras splendore vestro è mundo eli-
 minâstis.

Vos estis, qui Christum nobis &
 Evangelium ejus annuntiâstis.

Vos estis, qui idololatriam, quâ totus mundus polluebatur, in fugam egistis.

Vos estis, qui gaudentes ibatis à conspectu Concilii, quoniam digni habiti estis pro Christo contumelias, carceres, virgas & verbera pati.

O Gloriosi Apostoli! gratulamur vobis triumphos vestros, deosculamur catenas & compedes, quibus vincti; lapides, quibus appetiti; virgas, quibus cæsi; crucem & gladium, quibus martyrio affecti; Jubilamus ad victorias & triumphos, quos de Nerone retulistis; ad palmas & coronas, quibus à Christo in cælis decorati estis: nunc finem acceperunt labores vestri; hyems transiit, imber abiit, tempus æternæ felicitatis advenit; nunc laborum vestrorum mer-

cedem copiosè vobis reddidit Deus, lacrymasq; & sudores vestros absterxit; nunc redimiti coronâ gloriæ & stolâ immortalitatis æternum cum Christo in cœlesti Solyma triumphatis.

Respicite obsecro, ô magna cœli Luminaria, sedentes in tenebris ac umbra mortis; consolamini desolatos in valle lacrymarum jacentes; intercedite pro populo Dei & Ecclesia Sacrosancta; ac impetrate nobis, ut in fide, quam prædicastis constantes; in amore, quo arsisit ferventes; in patientia, humilitate, cæterisque virtutibus, quibus nobis præluxistis, imitatores sedull existamus; donec post pugnas & labores pro Domino exantlatos, paradisi januas nobis pandatis,

IN FESTO VISITATIONIS B. M. V.

Exurgens autem Maria in diebus illis, abiit in Montana cum festinatione. Luc. i.

A Spexerunt hodie Montana Judææ, rem prorsus insolitam, factum variis suspicionibus, temerariisque Judiciis obnoxium; dum nempe Juvencula Virgo, ætate florida, decora facie, annis te-

nera, à verecundia & honestate ubiq; laudata, in publico rarò comparens, orationi aut manuali exercitio in abscondito semper intènta, plus solita conversari cum Angelis, quàm hominibus, insolitam resolutionem capi-

T ens

ens, relicta domo paternâ, unicâ solum ancillula comitante, Petafo caput tecta, scipione in manus sumpto, iter longinquum ac perquam difficile aggreditur, & cum festinatione montes & colles Judææ transcendit, donec ventum in Hebron, ubi ignotam domum ingressa, spatio trium propè mensium in ea est demorata.

Quid de hac actione judicandum existimat s. auditores? Ipsi Angeli eam obstupescunt, ac præ admiratione illam non capientes, sese interrogant: (a) *Quæ est ista, quæ ascendit de deserto? Quasnam ergo cogitationes, quas supiciones, quæ judicia non formabunt homines? quibus etiam actiones innocentes lubidè sunt suspectæ.*

AA: Non simus præcipites in iudicando, sed castigemus iudicia nostra, ne & nobis à Christo objiciatur id, quod olim Math. c. 9. objectum est Scribis & Pharisæis taxantibus opera Christi, *ut quid cogitatis mala in cordibus vestris?*

Apage cum iudiciis his perversis, quæ non capiunt mysteria Dei.

Sancta prorsus & gratissima altissimo exitit peregrinatio hæc, à Spiritu Sancto dictata, à Filio Dei in utero Virginis pauculos ante dies concepto ratihabita.

Plena est omni sanctitate & gratiâ, devotissima peregrina nostra Maria, quæ acceptâ salutatione ab Archangelo Gabriele, post obumbrationem Spiritûs Sancti & incarnationem filii

Dei, mox relicta Nazareth cum festinatione ad Montana Judææ contendit, donec ad sacerdotalem urbem Hebron pervenit, ac domum Zachariæ ingressa amantissimam cognatam Elisabeth salutavit & complexa est.

Ita apertè docet hodiernum Evangelium Lucæ cap. 1. *Exurgens autem Maria in diebus illis abiit in Montana cum festinatione in civitatem Juda, & intravit in domum Zachariæ, & salutavit Elisabeth.*

Sed quis difficultates Evangelii huius & recondita Sacramenta sufficienter enodabit? cum vix per anni decursum occurat Evangelium, quod tot pariat curiosas quæstiones, tot intricata generet dubia, tot moveat sacras speculationes SS. Patribus, quàm hodiernum; dum ab iis disceptatur.

Cur Evangelista nomen taceat civitatis Juda, ad quam ita festinanti Maria contendit?

An civitatis illius nomen proprium sit Montana? uti docet Euthymius ac Nicolaus de Lyra in cap. 1. Lucæ.

An secundum Adrichomium in descriptione terræ S. sit Emaus, ubi incipiunt Montana Judææ? an secundum Card. Toletum Bethlehem civitas David? in c. 1. Lucæ.

An verò Cariath-arbe seu Hebron juxta Baronium in annot. super c. 1. Lucæ?

An domus Zachariæ juxta Brocardum in descriptione terræ S. sita fuerit ad vallem Raphaim?

Quot dies aut miliaria in hoc itinere infumpta?

An pedes iter confecerit, aut humili vecta asello, exemplo filio suo præverit?

An ministerio angelorum cum festinatione in domum Zachariæ sit deportata?

An Ierosolymam prius diverterit Virgo ex itinere? uti opinatur Cornelius in cap. 1. Lucæ, gratias ob beneficium incarnationis altissimo actura?

An Joseph Sponsam sit comitatus, uti perperam censet Jansenius?

Quali salutatione ad Elisabeth veniens sit usa?

An Joannes in utero agnovit Christum, adeoque ei usus rationis acceleratus?

Sufficiet nobis hodie transmissis curiosis his quæstionibus, causam festinati itineris solum indagare, dabit id nobis doctrinam sufficientem, quatenus & nostras visitationes imposterum sanctè instituamus.

Sine præmeditato consilio Virginem peregrinationem hanc in Montana ita festinanter esse aggressam, nemo sanæ mentis dixerit: latent prægnantes causæ, videamus, an eos deprehendamus.

An fortè ad Hebron Virgo prope rat, urbem trium Patriarcharum, Abraham, Isaac & Jacob tumulis illustrem? Votum suum ibidem exolutura exemplo Absolonis, qui 2. Reg.

c. 15. ad Patrem suum dicebat, vadam & reddam vota mea, quæ vovi Domino in Hebron.

An certificata ab Angelo (a) filium suum modò in utero conceptum regnaturum in domo Jacob, exemplo Davidis, auspicatorum ibidem regnum ascendit in Hebron. 2. Reg. c. 2.

Num fortè insidias à Dracone facti sui celesti metuens instat mulieris illius apocalypticæ (b) duabus alis aquilæ assumptis fugit in Montana cum festinatione?

An abominatio desolationis prædicta à Daniele Propheta Math. 24. modo appropinquavit, *ut qui in Judea sunt, fugiant ad montes?*

An fortè Maria est Heroïna, de qua Isaias c. 40. dixit: *Super montem excelsum ascende Evangelizatrix Syon* [uti Hebræus textus habet (c)] *dic civitatibus Juda, ecce Deus vester, scilicet quem in utero gesto.*

Cogitationes hæc quidem sunt plausibiles, sed ne abeamus à Semitis Doctorum, sensum SS. Patrum hac super re investigemus.

Si Mediolanensem Antistitem Ambrosium interrogemus, inveniemus eum hanc festinationem adscribere verecundiæ & virginali pudori, dum in cap. 1. Lucæ ait, *Festnavit Virgo, ne extra domum diu in publico moraretur*, suo exemplo erudiens Virgines, publicum fugere; unde addit, discite Virgines non demorari in plateis, non in publico miscere sermones; nam Virgo, quæ sæpè in publicum

T 2

sine

(a) *Luce c. 1.* (b) *Apocal. cap. 12.* (c) *Vivien conc. 5. de Visit. Virg.*

sine causa prodit, raro melior domum redit.

Si Bonaventuram consulamus, arbitratur is, hoc iter à Maria non alia de causa susceptum, quàm ad demissionem & charitatem proximi exercendam, ut in serviret cognatæ Elisabeth, unde in spec. Virg. c. 4. B. Virginem figuram humilis Abigaelis hic adimpleisse contendit, quæ per nuntios ad Davidem vocata respondit: *Ecce famula tua sit in ancillam, ut lavet pedes servorum Domini mei*; Confirmat mentem Bonaventuræ mellifluus Bernardus, dum serm. 1. super signum magnum ait, Maria tota alacritate montana ascendit, ut ministraret cognatæ Elisabeth; nec mirum, quæ enim paulò prius à Gabriele salutata se ancillam Domini asseruit, etiàm in obsequio cognatæ, humilis famula esse desideravit, memor illius effati, *quantò major es, humilia te in omnibus*, Eccles. c. 3. Obstupuit ipsa Elisabeth demissionem hanc, hinc teste Eusebio Emiseno hom. de yisit. B. V. ait: *Unde mihi hoc, ut Mater Domini mei veniat ad me?* quasi dicere vellet: Ego potius ire debui ad te: Ego in utero solum fero Luciferum, tu Solem justitiæ; Ego solum vocem clamantis, tu verbum, per quod facta sunt omnia; Ego præcursorem, tu Messiam & Dominum. Unde ergo mihi hoc? Verum tua tuique filii humilitas te coëgit venire ad me. Christus ergò in Virginis utero delitescens erat Virgini humilitatis incentivum & Exemplar; humilem enim paritura, quidni

& ipsa humilitate præluceat? Si Filius venit, non ministrari, sed ministrare, cur Mater servitia hæc dedignetur?

Undè concludit Bonaventura l. c. O verè admiranda humilitas! Ecce non solum Domini ancilla, sed etiam servorum Dei ancilla dignatur esse Maria.

Causam aliam æquè ponderosam affert itineris hujus & festinationis venerabilis Beda hom. 1. sup. 1. c. Luc. gaudium nimirum & exultationem; dum Deo plenam se sensit, ac ab Angelo intellexit, opprobrium longævæ sterilitatis tandem à cognatæ Elisabeth ablatum, hinc ait, intrat Virgo domum Zachariæ, non quasi dubia de oraculo, quod acceperat, sed ut congratulatura de dono, quod conservam Elisabetham accepisse didicerat. Unde ait Rupert. Abbas l. 1. in Cant. habent Ss. hoc proprium, ut ita gratulentur de beneficiis, quæ aliis impensa perciperunt; quemadmodum & de illis, quæ sibi met collata sunt. Tangere visa est & ipsa Virgo B. M. hoc gaudium, dum in illas lætissimas voces præ Júbilo erupit: *Magnificat anima mea Dominum, quia fecit mihi magna, qui potens est.*

Veneror & exosculor rationes has Patrum; magis tamen aridet mihi, quod Origenes hom. 7. in Lucam, Concilium Basileense Sess. 43. ac Cyrillus Alexandrinus in c. 1. Lucæ sentiunt, quorum ultimus in cap. Lucæ ita loquitur: *Festina vit Maria, ut Joannem per Filium suum, quem in utero ferebat, in utero Matris sanctificaret, & suam sic pro peccatoribus patefaceret curam.*

Noverat siquidem benignissima Virgo Joannem originali peccato obstrictum, gratiâ divinâ orbatum, filium iræ & maledictionis, Diaboli capitivum & mancipium; volebat proindè initium dare operi, ad quod exequendum Christus in uterum descenderat virginis, nempè ut peccatores salvos faceret, Et quia illa hoc non poterat de se (*quis enim potest mundum facere de immundo conceptum femine*, (a) nisi solus Deus) Hinc confisa Sacro ponderi, quod benedicto claudebatur utero: tantâ cum festinatione properavit per montana, ut captivum vinculis Sathanæ exolveret; Sedentem in tenebris sole justitiæ illustraret; ex filio iræ, filium adoptionis & gratiæ faceret, maculâ demû originali denigratum dealbaret.

Pergit Ergo Ovis immaculata portans agnum Christum, qui portaturus erat peccata mundi. In quæ verba ait doctissimus Deaponte in cap. 1. Lucæ. Quò abis ò Virgo purissima nunquid in montana? Cur relinquas quietem domus tuæ? Cur ita properas, ut intres domum Zachariæ bajulans in utero tuo, quem diligit anima tua?

Inde respondentem sic introducit, propero, ut dilectum, quem inveni, celeriter introducam in domum Matris meæ, (b) Charitas Christi urget me; semper in auribus meis insonant verba Sapientis Prov. 6. *discurre, festina, suscita amicum.*

Unde jure meritissimo hâc suâ acceleratione & festinatione merita est Maria titulum Refugii peccatorum, ac vocari Mater viventium, quia cum peccatores per peccata moriantur, patrocicante tamen Mariâ iterum vivificentur.

Accommodè proindè exclamat S. Epiphanius serm. de laud. Deiparæ: felix visitatio, quæ tantam invexit felicitatè in domum Zachariæ.

Accidit hîc in domo Zachariæ, quod olim in templo Dagon & domo Obededom, quam primum enim arca Domini illata est in Templum, mox Dagon pronus cecidit in terram, & caput, manus ac pedes ruppit, vix Maria ingressa est domum Zachariæ, mox ille fortis, qui originali peccata vinctum detinebat Joannem, cecidit pronus in terram, submitte caput suum fortiori; unde in signum lætitiæ mox Joannes exultavit in utero Matris, quia per salutationem Mariæ factus in animam viventem.

Nec absimilis existit domus Zachariæ domui Obededom. Sicut enim mox ubi arca Dei translata est in domum Obededom, (c) *Benedixit Dominus Obededom & omnem domum ejus*, ita ubi advexit ac divertit arca Domini Maria in domum Zachariæ benedixit Dominus omnem domum ejus, nullo Zachariæ reddita est vox, Elisabeth rep'eta est Spiritu Sancto, sterilis peperit & prophetavit, infans sanctificatus est in utero.

T 3

Felicia

(a) Job. c. 14. (b) Cant, c. 3.

(c) 2. Reg. c. 6.

Felicia fuere proinde montana Hebron, in quibus à vinculis originalis peccati Joannem necdum natum suam præsentiam exolvit Virgo Mater, titulum refugii peccatorum ibidem primum promerita.

Ascendamus & nunc parum per montem Calvariam, ibidem quoque deprehendimus titulum hunc refugii peccatorum à Christo inclinato capite confirmatum esse Virgini.

Quam causam existimatis, Auditores, extitisse, cur latro tot scelerum reus ita repente ex filio gehennæ factus sit hæres paradisi?

Adscribetis fortè conversionem hanc insolitam cum Doctore Ambrosio, (a) inconcussæ fidei Latronis, dum patientiam Salvatoris inter millenas injurias, maledicta, derisiones, tormenta & dolores adeò invictam admirans intellexit, quod pro alienis peccatis has plagas susciperet, pro alienis sceleribus hæc vulnera sustineret, credens, quod illa in corpore Christi vulnera, non essent Christi vulnera, sed Latronis atque ideo plus amare cœpit, postquam in corpore ejus sua vulnera recognovit, undè mox audire meruit: Hodie mecum eris in Paradiso; hanc tantam gloriam Latroni Fides præstitit: fides enim est, quæ peccata cooperit, quæ vincit Crimina, quæ facit de Latronibus innocentes: Hæc magnus ille Doctor.

Aut cum Sancto Vincentio Ferrerio id adscribetis salutiferæ umbræ Christi Latronem obumbrantis? (b) Si enim umbra pertranscuntis Petri adeò potens erat, ut in via jacentes infirmos quoslibet perfanaret, (c) quantæ virtutis credendum est, fuisse umbram Salvatoris? juxta esatum Osee c. 14. *convertentur sedentes in umbra ejus.*

Aut fortè cum Abbate Ludovico Blosio assignabitis hoc dextere & Christi, sic enim ille ait. Unde Latroni huic tam cita correctio? R. postea: hæc mutatio est dextræ Christi, ad quam infelix pendeat, de qua virtus hæc exibat.

Aut cum Ruperto (d) abbate Tui-tiensi ad meliora tractum asseritis, ubi oratio illa Christi adeò intentè Patrem pro inimicis obsecrantis: Pater dimitte illis &c. auribus ejus velut sacrum tonitruum est illapsa.

Aut cum Hieronymo lucem divinam Latroni abortam arbitramini, ubi *tenebræ factæ sunt super terram.* (e)

Aut immutatum cor ejus lagideum, ubi petreæ scissæ, ita enim sentit ille dicens, sole fugiente, terrâ commotâ, (f) saxiq; disruptis & ingruentibus tenebris Latro cœpit credere & confiteri Jesum. Consentit Hieronymo August. serm. 130 de parasceve in eodem passionis tempore, Crucifixus universam creaturam turbavit & saxa dirupit, durior

verò

(a) Parte 3. serm. 44. § 45. (b) Fer. 6. in Parasceve. (c) Act. c. 5. (d) Rupertus in verba bodie mecum eris. (e) In c. 27. Math. (f) Hieron. loc. cit.

verò lapidibus animam (Latronis) attraxit.

Omnia sanctè, omnia doctè, omnia benè.

Verùm magis arridet mens S. Anselmi de excell. Virg. magis placet quod loquitur Hesichius tom. 2. B. B. de laud. M. V.

Magis approbo, quod Cardinalis Petrus Damiani serm. de pass. Domini testatur, idcirco Latronem respicisse, eò quod Maria Virgo inter Crucem Christi & Latronis posita filium pro Latrone sit deprecata, hoc suo beneficio antiquum Latronis obsequium, quo fugientes in Ægyptum à cæteris prædonibus defendit ac hospitio suscepit recompensatura, verba ipsa audite piissimi Cardinalis: **Latro in Cruce conversus est, sed cur? cur non respuit, cum Jesum in via sequebatur? cum eum Crucem ferentem vidit? ac respondet, tunc convertitur Latro ille, cum Maria juxta Crucem stabat, ac pro eo deprecabatur filium, qui inclinato capite annuens, nil denegandum fore peccatoribus monstravit, si ad hoc refugium peccatorum accederent.**

AA. Si vobis hætenus non satis est probatum, Mariam in binis his montibus titulum refugii peccatorum esse promeritam, ascendite obsecro mecum adhuc & in tertium, & monstrabo vobis ad Cavernam quandam aureis literis hunc titulum exaratum: **Refugium peccatorum ora pro nobis.**

Mons, ad quem tendimus, est perpetuis ignibus & sulphure infamis Æthna, in hoc monte miles quidam exauthoratus, Dionysius nomine, ex milite factus prædo, speluncam quandam elegerat futuram sibi receptaculum prædarum, ex hac Pharo observabat omnes transeuntes, & si quis fortè ad infidias ejus devenit, actum erat de eo, nam tractum ad cavernam suam mox jugulabat, pejor illis Latronibus in Jerichuntina via, qui semivivo relicto abierunt.

Negotiorum causâ compulsus erat periculosum hoc iter inire Mercator quidam Catanensis Aegidius nomine; dissuadebant omni ratione infame iter amici & cognati, utpote quod plurimi eò issent, sed non redjissent; monebant ut saltem armis probè se muniret ad omnem vim hostilem propulsandam, quibus is non aliud reposuit, quàm si Deus pro nobis, quis contra nos, sic Deo tre tus in viam se dedit.

Olfecit mox pinguem hanc prædam à longè infamis hic Cacus, & ex infidiis notis deturbatam ex equo, tunc ad collum alligato ad spelæum suum pertraxit, gulam illi præcisurus, cum Aegidius in tanto periculo ad Mariam conversus multis lacrymis opem ejus in extremis implorat, actum de se jam ratus; & ecce dum jam sub cultro Latronis fatalem ictum expectat, totus mons horrendo terræ motu concutitur, dissiliunt saxa Cavernæ, ac vox ig-

nota ter nomine suo Dionysium in-
clamat: stupet ille, tremet ac Pauli
instar quærit, Domine quid me vis
facere? Cui subito apparens Virgo
ac splendore totam specum illustrans,
ait, desine crudelis Latro infantem
ferire, dissolve vincula servi mei Æ-
gidij, & in pace eum dimitte, tu au-
tem perditissime homo emenda vi-
tam tuam, & in loco hoc, ubi tan-
tum infantis sanguinis effudisti, pœ-
nitentiam age, & deplora scelera tua,
quibus filium meum & me ad iracun-
diam provocasti, ac proximam ur-
bem Acim adi, & indica, ut supplices
huc cum Cruce & vexillis compare-
ant, ac in eo loco ubi viderint per
circulum stantes grues, in honorem
mihi & filio meo templum exstru-
ant, gratias exinde sentient infini-
tas, hæc ubi dixit, disparuit jace-
bant interim ambo cœlesti lumine in
terram dejecti, Dionysius veluti
alter Saulus tremens ac stupens,
Ægidius instar victimæ ictum
supremum expectantis, amborum
oculi lacrymis difflebant, Ægidio
lacrymas eliciebat gaudium, quod ita
mirabiliter eum à morte eripuisset
Patrona Virgo; flebat e contra a-
marissime Dionysius in recordatio-
ne antea actæ vitæ, ambo laudibus ex-
tollebant providentiam Numinis &
auxilium Virginis, unus, quod neci
Subtractus, alter quod ab interitu
servatus.

Quod autem maximè stupendum
erat, fuit admiranda Metamorpho-

sis Latronis, qui non mente solum,
sed & specie & habitu corporis à
Maria transformatus fuit in virum
alterum: Amictus enim erat ad ta-
los usq; rigido cilicio, renes succin-
cti fune, capilli capitis omnes abradi,
barba cana ad pectus usq; defluens,
ita ut in veritate cum Paulo ad Ga-
lat. 2. dicere posset, *vivo autem ego
jam non ego, vivit verò in me Chri-
stus.*

Ubi ergo ambo ex consternatio-
ne sese nonnihil recollegere, actis
infinite gratias Deo & Virgini, Æ-
gidius cœptum iter ad negotia sua
peragenda est aggressus, Dionysius
autem in viam se dedit versus Acim
imperata Virginis acturus.

Obstupuit nimium quantum uni-
versa civitas Acim, ubi novum hunc
& insolitum Eremitam aspexit; cre-
vit in immensum admiratio, ubi jus-
sa & mandata Virginis, ac quid cir-
ca se & Ægidium actum exposuit:
mox enim adornatâ Processione ad
antrum Latronis universus populus
sese effudit, ac in loco illo, ubi à Vir-
gine designati in circulo grues sta-
bant, initium structuræ templi da-
tum, vix aliquot ictus facti erant
pro fundamento eruendo, cum fons
salutarium aquarum erupit, & cum
profundius alibi in terra foderetur,
eruta est etiam Imago Virginis pul-
chritudinis eximie, amicta erat Vir-
go peplo cœruleo stellis intermixtis,
dexterâ tenens filium, qui unâ manu
veluti benedicebat populo, sinistra

verò tenebat gruem , quasi Symbolo hoc significaturus , gratam & cordi esse civitatem eorum Acim, ac pro populo gruis instar se semper vigilaturum.

Devotio & liberalitas populi tanta extitit , ut brevi insigne templum steterit , ejus dedicationi ipse interfuit Rex Siciliae Fridericus. Historiam descripsit P. Octavius Cajetanus & ex eo Athlas Marianus Imag. 609.

Et quis nunc ita audaxerit , ut denegat Mariae titulum refugij peccatorum ? an non meritissimo jure de Virgine dici potest, quod Cant. 4. de sponsa legitur , veni de Libano, veni de monte Sanir, de cubilibus Leonum , de montibus Pardorum, veni , coronaberis , quid sunt enim peccatores, nisi per vindictam rudentes Leones , ac maculis peccatorum conspersi Pardi, Leo erat Dimas, Pardus Dionysius, an non ergo coronanda Virgo , quae his bestijs cum festinatione eis succurrendo non solum in agnos, sed Angelos transformavit.

Agnoverunt hanc praerogativam Virginis jam pridem SS. Patres, unde id non uno titulo sunt contestati. Hinc

à Germano Constantinopolitano Patriarcha dicta est spongia ad delenda peccata. (a)

â Bonaventura vena misericordiae.

â Blofio Esca ad capiendas animas peccatorum.

â Methodio ara & altare miserationum.

ab Ephrem gratum diversorium peccatorum.

â Jo. Damasceno tuta civitas refugij.

Quibus deniq; tota assentitur Ecclesia ac pleno ore clamat; Refugium peccatorum ora pro nobis.

Manet ergo, Sanctissimam Virginem in montanis Judaeae, in Sanctificatione Joannis omnium primò initiatam esse titulo refugij peccatorum.

In monte Calvariae titulus hic est confirmatus annuente Christo inclinato capite versuseam.

In Aethna deniq; toti orbi idem est manifestatus , ut in ore trium montium favores & adjutorium Mariae decantantium stet omne verbum, hisq; ex montibus centies resonet amabilis Echo: Maria refugium peccatorum ora pro nobis.

Duo solum sunt , quae velim ut à Virgine addiscatis; Primum est, ut sicut illa ad maculam originalem in Joanne delendam cum festinatione Montana Judaeae conscendit , ita & vos , si fortè ex fragilitate humana macula vobis peccati adhæsit aut aspersa est, mox cum festinatione properetis ad montem Domini, ut dealbentur animae vestrae in sanguine agni.

U

Alterum

(a) *Maraccius in Polyanthea Mariana.*

Alterum est, ut sicut Visitatio gloriosæ Virginis ex Sanctissimo sine processit, ut nimirum labes peccati à Joanne abstergeretur, ita & vos caveatis, ne visitationes vestræ ullo modo contrariantur Sanctitati,

& scelestâ vestrâ urbanitate animæ innocentes potius pervertantur, quàm convertantur, ad scelera potius, quàm ad virtutem inducantur.

IN FESTO S. HENRICI IMPERAT.

Quis est hic, & laudabimus eum? fecit enim mirabilia in vita sua. Ecclesiast, 31, c.

Totus perplexus ac dubius hodiernâ luce, velut in bivio Herculis constitutus hæreo, quonam competenti honoris enomio, reverentiâ & demissione debitâ Sacratissimum Cæsarem Hen-

ricum salutem: Tot enim merita, tot excellentias, tot virtutes est reperire in illo, ut difficile videatur, inveniri posse elogium condignum, quod universas excellentias ejus adæquet.

U 2

Si enim

Si enim Magni nomen ej attributam, vera quidem dico, sed novi nil apporto; nam pluribus sæculis, ante eum, titulo hoc à mundo condecorati sunt, Alexander, Pompejus, Cato, Constantinus, Theodosius, omnes nuncupati Magni.

Si Pium ac probum dicam Cæsarem veritati contentanea loquor; sanctitas enim & probitas ejus universam illustravit Europam: Sed & hoc elogium ei præripuit Quintus Metellus, Antoninus, Ludovicus, Albertus, omnes dicti Pii.

Si Victoriosi nomen ei imponam, nil extra Rhombum affirmo; meruerunt hoc, expeditiones ejus victoriosæ in Græcos & Apulos, in Longobardos & Flandros, in Bohemos & Polonos. Sed & iterum Austriaci duo prodeunt Imperatores Rudolphus & Albertus, ac de titulo hoc contendunt, Primus ex 14. Præliis victoriosi nomen sortitus, alter ob 12. præclaras victorias ab hoste reportatas, à militibus suis triumphator cognominatus.

Si Henrico encomium liberalitatis & munificentiae adscribam in Deum & homines; veritati adstipulor, Testes sunt hujus magnifica templa & Episcopatus, quos hinc inde plusquam Regiâ munificentia erexit, Testis Bambergæ, quam ex asse hæredem scripsit; sed & hinc præter alios controversiam movet Henrico, Alphonfus Rex Castellæ, cujus liberalitas Teste Mariana l. 9. c. 8. adeo

magna, ut passim Alphonfus à perforata manu diceretur: affectat & pro se titulum hunc Jacobus I. Rex Aragoniæ, cujus liberalitate in solo Aragoniæ Regno ad 2000. Templo- rum in honorem Dei, ac Genitricis ejus sunt extructa. Fornerus l. 3. Palmæ triumph. cap. 12. cui dabo?

Si Henricum nuncupare velim defensorem Ecclesiæ; jam publico diplomate Pontificio, concessus est titulus iste à Leone Decimo Henrico VIII. Regi Angliæ; à S. Gajo Pontifice, Sebastiano glorioso Martyri.

Si nomen ei imponam Catholici, non patientur id Reges Hispaniæ, à Ferdinando, qui Mauros ex Hispania gloriosè ejecit omnes dicti Catholici.

Si Justi deniq; Encomio Henricum honorare tentem, jam pridem nomen hoc Justii Athenæ imposuerunt Aristidi, Roma Trajano.

Titulus igitur vix ullus, exprimens excellentias gloriosi Cæsaris, videtur super esse, nisi is, quem Othoni 3. Imperatori, undecimo anno ætatis ad moderanda Imperii Sceptra electo, ob præcocem sapientiam & prudentiam Germania & Italia uno ore dedit, vocans eum Mirabilia Mundi. Hunc igitur Titulum (cujus se Otho Barbarâ exde Crescentij Consulis Romani, injustâ nece Comitis Mutinensis sædis demum amoribus, indignum reddidit) ab Othone sublatum, meliori jure in Henricum transferemus vocantes eum

Mirabilia Mundi.

Dum stupente universo Orbe Imperatorem sanctum egit in Aula, militem probum in castris, conjugem castum in Thalamo. Justè enim Othoni succedit in Titulo, qui omnium votis ei successit in Imperio, Regum & Principum Aulae, nobilissimi cultissimi quæque existerent Horti, nisi accideret illis, quod contigit Agro illi Evangelico Math. cap. 13. lætam & uberem messem spondebat is, ut potè optimo tritico seminatus, at tempus messis longè aliud ostendit, dum loco Tritici mera progerminarent Zizania, quæ inimicus homo, cum dormirent homines, malitiosè superfeminavit.

Hoc idem malum patiuntur vel maximè aulae magnatum; omnia sancta, omnia præclara, omnia generosa spondent aulae, sed spes concepta fallit, & eventus aliud docet: nam ubi excrescere deberent sublimes Cedri ac Triumphales Lauri; earum loco se erigunt vacuæ arundines, ac sylvestres Rhamni.

Ubi surgere oporteret pacificas oleas, generosas Palmas; earum locum occupant umbratiles fagi, infructuosæ ficus, steriles ulmi.

Ubi spectari deberent longo ordine Aurantia, Citrea, Persica, Punica Mala; dant solum Poma Sodomæ, Salices ac pestilentes Taxi: hinc non immeritò Anonymus quidam in Polyanthea ita scribit.

*Aula profanata Sedes aptissima menti,
Virtutum simulans, vitiorum immersa
profundo:*

*Exulat integritas, probitas & candor
ab aula,
Languent virtutes, regnat scelus omne
per aulam.*

Nec malum hoc Arbores solum tangit, sed & pestem afflat floribus, dum in nobilissimis areolis, ubi nisi lilia puritatis, Narcissos sinceritatis, Rosas dilectionis, Violas demissionis nasci oporteret, harum loco solum heliotropia, cardui, flores Adonidis, ac omnium colorum tulipæ progerminant, vera symbola politicorum, quibus pro odore factor: imò quòd maximè dolendum, non solum deliciosissimus hortus abortum in floribus est passus, sed & ipsæ Statuæ, Religio, Pietas, Justitia, Temperantia, Prudentia, Fortitudo, Mansuetudo, Liberalitas, Clementia hortum per circuitum coronantes, crucifragium sunt passæ; in quarum locum substitutus bifrons Janus, Cypris cum Adonide, Proteus, Vertumnus, Momus, Satyri, Centauri; veritati ex gratia indultum; ut extra hortum stare, digido labris tamen apostito: ita depravatus est nobilissimus hortus, non malignitate soli, sed vitio inimici superfeminantis Zizania.

Authorem mali si scire vultis, scitote unius crimen id non extitisse, sed trinum perditissimorum tenebrionum, quorum adunata operâ nobilis Aularum hortus adeò miserè est deformatus:

Adulator enim feminavit Ambitionem

U ;

tionem, Delator iram & vindictam: Leno denique flores veneris, conjunctim verò carduos juniperos & spinosos paliuros, ita ut vix ex mille sit invenire Principem, qui in has spinas pedem non impingat: Hæc mali causa & origo.

Nihilo secius inter hispidos hos carduos & Rhamnos adolevit candidissimum Liliū à consuetis aula- rum spinis prorsus intactum & illæsum, gloriosissimus nimirum Imperator Henricus, cui aula non solum non nocuit, sed potius ad sanctitatis fastigium gradum præbuit; dum à Purpura & Corora humilitatem & demissionem, à gladio & hasta clementiam & mansuetudinē, à Thalamo denique & thoro in contaminatam addidicit puritatem.

Quis ergo obstat, quò minus Henricum nominem.

Mirabilia Mundi?

Admiror quidem Franciscum hiemali tempore ex vepribus odoriferas collegisse rosas; Franciscam verò Romanam ex arbore mense Januario recentes decerpisse uvas.

Stupeo baculum Petri de Alcantara infixum terræ, salutare protulisse ficus:

Non capio quomodo frustilla panum pauperibus à B. Rosa eroganda transmutata sint in Rosas.

Non assequor lampades Goæ ad tumbam S. Xaverij pendentes, malitiosè ab Ethnicis aquâ repletas nihilominus arsisse, ac si repletæ forent oleo.

Obstupeſco mortuo S. Antonio Paduæ, companas O iſſipone urbe tot centenis milliariis nemine impellente læto bombo Patriotæ parentâſſe,

Hæc cuncta licet rara exiſtant Prodigia, non ſuſpicit, non admiratus Bernardus; at honoribus ſæculi demiffè de ſe ſentientem, in applauſu aulae humilem, hunc ſatis admirari nequit, unde hom. 4. ſupermiſſus eſt ait *magna prorsus Grava virtus humilitas honorata*; quæ cedere non novit honoribus, inoleſcere gloriâ nescit: ardua revera res eſt hæc, & candido ſimillima corvo: Dulcedo enim gloriæ ſuave nimis eſt Manna, quod omnibus oreſ in movet: Thus honorum odore ſuo etiam ſapientiffimorum nares titillat: Purpuræ color, etiam reſuſtantium oculos fatcinat: Adulatorum Palb etiam generoſas animas corrumpunt, nam teſte Auguſtino ſuper ſal. 69; *Nihil eſt quod tam facile corrumpat mentes ſicut Adulatio plus enim nocet lingua adulatoris, quàm gladius perſecutoris.*

Sed hæc laus tua eſt Sanctiſſime Imperator Te enim nec coronæ fulgor nec purpuræ ſplendor, non magnitudo principatûs, non gloria Imperii non aulicarum ſyrenum cantus dementare, aut in tranſverſum agere potuerunt, nunquam mens tua Ambitionis fumo eſt afflata, nunquam animus ſuperbiæ vento intumuit, ſemper demiffè de te ſentibas, ſemper cum Davide cor tuum canebat, *Domine non eſt exaltatum cor meum, neque elati ſunt oculi mei, neque*

neque ambulavi in magnis neque in mirabilibus super me psal. 130.

Prædixerat quidem Henrico sub ænigmate cælum coronam & Imperium, dum ad Tumbam B. Wolfgangi Ratisbonæ oranti apparuit sanctus, digitum intendens in parietem ubi exaratæ erant binæ litteræ *Post sex*: verum humilis Princeps omnia alia quàm Imperium est interpretatus, suspicatus sextum ab oraculo diem sibi fore ultimum; hinc omnia cæpit ad supremum mortis casum adornare & fatalem diem sedulo expectare; cum verò dies sextus nullo mortis iudicio abiisset, credidit sextam septimanam futuræ ad superos abitioni esse præfixam, rursusque semestrem in mente procuranda posuit, ubi tandem sextum Mensem valens & incolumis permansit, sexennium dedit sanctæ mortis meditationi, donec vocatus ad Regnum anno sexto, D. Wolfgangi prælagium intellexit.

Sed quid hoc commemoro; jam Romanorum Rex proclamatus eras, & tamen Regiæ Majestatis oblitus, ubi audisti B. Romualdum Abbatem ad S. Emmeranum Ratisbonæ mortuum, propriis humeris, uti olim S. Angliæ Rex Eduardus paralyticum, ita & tu Abbatem hunc mortuum, in feretro ad scrobem extulisti, vespillio verè Regius. Adzreiter part. 1. lib. 15. Annal. Boic.

Et quanta non desino fuit, cum in Synodo Episcoporum Bambergæ congregata, votum tuum & Conju-

gis de erigendo Episcopatu patefaciens, flexis genibus id egisti, nec prius assurgere voluisti, donec Willegisi Electoris Moguntini manibus erectus; & cum cerneres nutare Episcoporum vota, allegantium non nulla privilegia, quo minus id fieret, rursus in genua procidisti, ac pro favente suffragio es deprecatus. Adzreiter part. 1. lib. 15. Annal. Bou.

Et si unquam Humilitatem & Demissionem Regiam demonstrâsti, factum est id abundè quando Heriberto Archiepiscopo Colonienfi es reconciliatus; cum enim mortuo Otthone tertio Imperatore, cum ipsius exuviis ex Italia Imperij insignia essent allata, ac tibi custodienda tradita, sceptrum videlicet, globus aureus & corona; ac secum sacram lanceam, præcipuam Regnantium Tutelam S. Heribertus Episcopus Colonienfis jam clanculum detulisset, ei demum daturus, quem vota Imperatorem salutâssent; Alicorum dicacitate factum est, ut inter binos hos Sanctos orta sit materia dissensionis, quam tamen non multò post cælum diremit, quando Henricus cœlitus cognitâ Sanctitate Heriberti Blaterones aulæ, acin consultam suspicionem detestatus in Procerum oculis, detractâ purpurâ, ad pedes Heriberti supplex ac lacrymabundus veniam petiit, nec ante surrexit, quàm is veniam lacrymis quoque ubertim cadentibus impertiretur, attonitâ univèrsâ aulâ ad hoc spectaculum humilitatis, Regibus inusitatum.

Non igitur nocuit Henrico primus Aularum in verborum Adulator, non aulæ splendor, aut purpuræ nitor mentem ejus extulit aut vitiavit, in omnibus non est exaltatum cor ejus.

O quàm dissimiles Henrico extiterè ambiciosa portenta mundi Nabucodonosor, Xerxes, & Alexander Magnus, qui dum Dii esse affectant stulti facti sunt, à mundo ut in sensati exhibiti, & explosi.

Tu verò quia demissè in omni gloria de te sentiebas, meritò ad astra usque extolleris, & laus tua resonat in omni terra; dum ab universo orbe ut rarum miraculum mundi adoraris. Nihil enim teste Hieronymo in regali cervice splendidius fulget quàm humilitas.

Quod in Aulis Principum graves subinde & metuendæ exoriantur tempestates; quod donet & fulminet, non est mirandum; tange montes ait sacer Textus, & fumigabunt.

Tempestatum harum unica causa sunt plerumque delatores, & maledicti susurriones; qui mite ingenium principum exasperant, in iras & vindictas vel nolentes impellunt, acclamantes cum Persarum Satrapis illud irato Asvero, *Justa est indignatio Regis.*

Causas quidem millenas habuisset Henricus irascendi, nec deerant incentores similes, sed semper iram in freno habuit, memor illius Statii g. Theb.

- - - *Ne fræna animo permittite calenti,*

Da spatium tenuemque moram, malè cuncta ministrat, impetus;

Clementia enim juxta Vopiscum in Aureliano prima Dos est Imperatorum & Principum.

Vix erat electus Henricus Rex Germaniæ, cum competitores in eum raptis armis insurrexerent; Primus erat Hermannus Dux Sæviæ & Alsatia, coronam Henrico vi & ferro erepturus, sed ubi collatae sunt acies, fusus est in fugam Hermannus, cumque videret se à cæteris desereri, Henricum verò crescere, supplex ad Henricum venit, veniam petiit clementiæ ejus confisus.

Quem exitum expectatis AA. num fortè injuriâ hæc irritatus irrugit Leo Bojicus exemplum secutus Jacobi Regis Angliæ, qui Comiti Atholiciæ regnum affectanti, coronam ferream candentem capiti ambizioso clavis ferreis affigi jussit?

An aurèam pelvi soli exposita excoecari eum jussit, uti fieri præcepit Bernardo Regi Italiæ, Imperator Ludovicus octoquin Pius.

An exemplo Tamerlanis usus, qui captum Bajazetem ferreæ caveæ inclusum per Imperium suum circumduxit?

Nil simile passa est mansuetudo Henrici ignovit clementer Regni æmulo, ac hoc solum pro pœna injunxit, ut damna, quæ milites ipsius, exspoliando Templum Argentinense fecerant, relarcirent; magis sollicitus de injuria Numini illata re-

compen-

compenſando, quàm ſua vindicanda, & ut ſe placatum monſtraret, cum poſthac inter primæ admiſſionis Proceres & amicos coluit & dilexit.

Poſt hunc in Henricum conjuravêre Hezilo Dux Franconiæ, Boleslaus Rex Poloniæ in vaſor ſceptri Bohemici, & quod duriffimum, uterinus Frater Cæſaris Bruno, omnibus tamen his perduellibus, quia ſupplices veniam petière, clementiffimè ignovit; Fratri inſuper ne quid irarum crederet reſiduum, Epifcopatum & Infulas Auguſtanas contulit.

Gravius exaſperârunt eum binæ Civitates Ticinum in Italia, Troja in Apulia. Ti. ïni cum Henricus Rex Italiæ eſſet inauguratus, ac in ſignum lætitiæ & regiæ liberalitatis ex fontibus undiq̃ue vina fluerent, ſole in veſperum declinante inſtigati ſunt, Cives ebrii ab Ardoini Pſeduor-egis affectis, tempus nunc eſſe jugum Italiæ à Germanis impoſitum exeutiendi, irent proinde & milites dormientes unà cum Imperatore trucidarent: volatur ergo ad arma, fit concurſus pellitur palatina cùſtodia, irrumpitur vi in Regiam, eſfringuntur portæ, depoſcitur ad necem Henricus, Germani ad lanienam; ac in primo conſictu Geſelbertus Cunegundis Imperatricis Frater Adoleſcens floridus perimitur; audito tumultu evigilant militum cohortes qui extra Urbem ſub pellibus pernoctabant, ac magnâ vi accurrunt, Portas eſfringunt, adjûti er-

gò Prætoriani ab his, animosè in perduelles cives ruunt, ac in fugam agunt, ut ſpatium datum fuerit Henrico in proximam Arcem extra Urbem confugiendi, inde miles furens rectis ignem injicit, ac miſerè civitate deprædara Cæſarem ſequitur commodius extra quàm intra Urbem eum deſenſurus.

Quid ad factum hoc deteſtandum creditis feciſſe Henricum? læſa erat atrociter Majeſtas; ſi Theodoſio Imperatori hoc contigiſſet, vah quanta Tempeſtas Ticino incubiſſet, accidiffet utique ut more Theſſaloniſenſium ad unum omnes fuiſſent trucidati; & merebatur hoc enormitas criminis eorum. Sed tanta erat Cæſaris clementia, ut alterâ die ſobrios & atratos ad ſe venientes accrimen inexpiabile conſentes, non ſolum à vultu non repulerit, ſed (ringente licet milite) direptæ Urbi condoleret, ac fatiſ haberet brevi, ſed nervosâ oratione eorum perfidiam increpare.

Non dubito, inquit, è vobis multos eſſe innocentes, nec lubet de fontibus habere quæſtionem; quàm facile peccatû eſt, tam facile ignoſco, vos tamen velim ſuperioris noctis neque diu meminiffe ad mœrorem, neque citò ad licentiam oblivifci, facile ut dicatur nocturno ſupplicio extinctam eſſe perfidiam, & veſtra fides æternâ luce perennet, mihi certè longè jueundius eſt clementiæ, quàm ſeveritatis famam aucupari, & beneficium potius quàm auſterum

fortève audire. Adlzreiter art. I. l. 15.

Reçtè & sanctè pronuntiatum ? nam Senecâ teste lib. de clem. c. 24. non minus Principi sunt turpia multa supplicia, quàm Medico multa funera.

Nec minus ferrum Cæsaris promerita erat Trijoa Urbis Apulix, aucta venienti Henrico, non solum portas claudere, sed & armis bilem ejus provocare, ad tertium mensem pertinaci audaciâ obsidionem tolerando; Si vixisset Barbarossa quispiam, funditus Urbem, uti olim Mediolanum, evertisset, in æternam contumeliam sale superfeminato.

Si in Tamerlanem ita peccassent hi Græci, sensissent lanienam similem illi, quam olim experta est Damascus, portas illi ocludere aucta, ubi Urbe captâ à barbaro victore, loco Trophæi, tres Pyramides, excelsarum turrium instar ex meris cætorum civium Calvariis sunt erectæ, æternum utique barbaræ crudelitatis monumentum.

Nec Græci ita cœci erant, ut non à longè impendentem sibi & Urbi ultimam ruinam cernerent, quam ut averterent, ac iratum Cæsarem mitigarent, quidquid in Urbe erat ætatis innocentis, in longum coegere supplicantium ordinem, jubentes lugubri habitu ad Cæsaris castra procedere: agmen ducebat Anachoreta præferens Xti de cruce pendens effigiem; ad castra ubi ven-

tum, Parvuli miserabili clamore Cæsaris implorabant clementiam ingeminando identidem *Kyrie eleison*; id est, Domine miserere; quorum agmen flebile ubi intra castra ad Tentorium suum accedere vidit Henricus, lacrymas tenere non potuit, sed clementer eos sic est allocutus;

Miseret me tui infelix Innocentia, quam scelus parentum solum ream facit: innocens ego sum à sanguine vestro; Rebello & pertinacia progenitorum vestrorum ad lanienam & mortem vos deturbat, parentibus vestris imputate hæc mala, *Thronus autem meus sit immaculatus*. Inde ad astantes conversus ait, ferrum pectus & marmore durius sit, quod sustineat eorum hauriri sanguinem, quorum ne lacrymas quidem nisi crudelis oculus possit intueri: Tum pueros jussos esse bonis animis salvos remisit in Urbem: Postridie cum eadem Pompâ lamentabili, rursus prodeuntes conspexisset, nec ultra misericordiam potest premere, misereor, exclamat, supra turbam, deinde jubet Magistratui renuntiari, si salvi esse vellent, liberos imitarentur, & ante omnia mœniorum partem ex templo diruerent, & tum de victoris sperarent clementia: (a) parvè illi sine mora, & dejectis vallis & mœnium parte apertisque portis obviam prodeuntes victori, veniam exoptatam à mitissimo Principe impetrarunt.

Ah quàm appositè Isidorus l. 6. similis,

(a) Adlzreit. p. 1. lib. 5.

similit. ait, *Magna est virtus, si non laedis eum, à quo laesus es; magna est gloria, si cui potuisti nocere parcas.*

Quin & moriturus adhuc clementiæ & mansuetudinis memor fuit, dum Principibus rogantibus, quem pro successore dignissimum judicaret, præter omnium expectationem Conradum Salicum Franconiæ Ducem nominavit, qui tamen æquè graviter & sæpius in Henricum impegerat, fovendo clancularias Rebelliones, detrectando imperia & officia clientelæ. Adlzreiter, atq. 1. lib. 16.

O Miraculum mansuetudinis, o prodigium clementiæ!

Ubinam, & quo loco Terrarum sunt illi Rêges, qui ità graviter offensi in iras non exurgunt, gladium non stringunt?

Ubi sunt illi Principes injuriis lacessiti, qui non tonant non fulminant?

Pauci sunt, qui cum Henrico merentur elogium illud à Cicerone olim Julio Cæsari attributum, dum orat. pro Q. Ligario ità exclamavit, nulla de virtutibus tuis plurimis Cæsar, nec gratior nec mirabilior misericordiâ est, nullum enim ornamentum Principis fastigio dignius pulchriusque, quàm corona illa ob Cives servatos reportata, ait sapiens Seneca lib. 1. de Clem. cap. 26. Clementia enim, pergit is cap. 5. in quamcunq; domum pervenerit, eam felicem præstabit, sed in Regia quò rarior eò mirabilior, quid

enim est mirabilis, quàm eum, cujus iræ nil obstat, si excanduerit, sibi manum injicere, & potestate suâ melius placidiusque uti. O rarum Imperatoris Miraculum! fulmen ad arbitrium manu tenere, & nunquam, nisi violenter extortum emittere!

Præter has binas admirandas demissionis & clementiæ excellentias effulsit in Henrico & Tertium summe præ omnibus admirabile Prodigium, Virginalis nimirum Castitas etiam in Conjugio ad mortem usque observata; rarus in orbe Phoenix, in coronato vertice vix visus.

Virtus hæc in Henrico eò magis est admiranda, dum ad communem velut scopulum offensionis, & Petram Scandali (vicii contrarii) sapientissimi etiam famosissimiq; Reges graviter impingere, & splendoris ac gloriæ suæ ecclipsin pati soleant: quod probè Henricus in Othone tertio Antecessore suo observavit:

Is enim Victoriis licet clarus & inclitus, à fortitudine, Justitiâ & liberalitate commendatus, ob Sapienciam & Prudentiam pro miraculo mundi habitus, quia Scyllam (amores impuros) à Crescentii Consulis Romani vidua dementatus, non vitavit, miserrimo naufragio periit. intoxicatis ab ea chyrothecis sublatus: Terruit supra modum infelix exitus Henricum, unde doctus prioris naufragio statuit sanctiore semita artem dirigere, ac blandien-

tium Syrenum syrtes cautius declinare.

Hinc contractis quidem Christiano ritu nuptiis cum Chunegunde Sigefridi Palatini seu Moseliæ Reguli filia, castimonix tamen integritatem ad vitæ finem usque illibatam conservavit: cum enim supremam sibi horam sentiret imminere, accersitis aulæ Proceribus, quos inter & Consanguinei Chunegundis erant, cum omnes ad pietatem & justitiam colendam, ac regni tranquillitatem conservandam sanctè esset hortatus, conversus demum ad Chunegundis propinquos & hanc intuitus, blandèque dextram dextræ implicans, non sine lacrymis obstupescendum sæculis arcanum aperuit dicens, recipite quam mihi tradidistis Virginem vestram, prout eam accepi iterum reddo, quo dicto paulò post placidissimè cælo Spiritum consignavit Anno 1024. ætatis 53. nondum impleto Regni 24. Imperii undecimo nullo hærede relicto, nisi Ecclesiis quas supra mille regiâ manu erexerat, aut dotârat, ratus Nepotes & posteros interire; at omni ævo superesse, quod Deo sacratum.

Adizreiter part 1. Annal. Boicor. lib. 16,

O Conjugium sacrum! ò Thorum immaculatum! ò infelices nuptias, ubi dos integritas, ubi non corpora, sed animi casto fœdere sunt conjuncti: ò factum cunctis sæculis extollendum! ò exemplum omni po-

steritati memorandum! ò victoriam inauditam, quâ Venus & Cupido in Triumphum sunt ducti: ò scenam personatam, quam non nisi ultimum momentum vitæ mundo detexit; ò Mirabilia mundi à sæculo nunquam audita! *in carne enim præter carnem vivere non terrena vita est, sed cælestis* ait, Chrysológus serm. 143.

Glorietur Roma in suo Augusto; extollat Macedonia Alexandrum; deprædicent Medi & Persæ suum Cyrum; exaltet Constantinopolis Constantinum; laudibus celebret Gallia Carolum Magnum, Hispania Alphonsum Castum, Polonia Boleslaurum Pium, Angliæ Eduardum sanctum Germaniæ sufficiet habuisse Henricum Imperatorem sanctum, Regem Pium, Conjugem castum, Principem gloriosum, gestis & victoriis inclytum, Virtutibus Magnum, de quo Cuspinianus sic loquitur, Henricus secundus fortibus gestis adeò insignis fuit, ut mirum sit Hominem ità Religioni deditum potuisse imperii terminos & ab hostili incurfureddere tutos, regnumque suum locupletare & augere; quod enim cæteri Reges ensibus & humani sanguinis effusione non sine magna multorum calamitate perfecerunt, hic Pietate Religione ac Virtutibus per egit, & Imperialem dignitatem decore, gloria ac Majestate coronavit. magis precibus, quàm Armis triumphans.

Age ergo Bambergæ & felicissimam hanc fundatoris tui diem festivis illustra ignibus, victrices deprome palmas, florentes succide lauros, atque universam urbem floridis sertis corona; resonent per compita tua, cytharæ, timpana, tubæ; una vox omnium existat, quia vidimus hodie mirabilia; Henricum videlicet Cæsarem sanctum in aula, Militem sanctum in castris; Conjugem denique sanctum in thoro; Humilem sub purpura & corona; Mansuetum sub casside & lorica; Virginem in immaculato thalamo; Extirpatorem idololatriæ, Defensorem Ecclesiæ; Speculum mansuetudinis & clementiæ; Cor & de-

licium totius Germaniæ; vivat ergo Henricus in cœlis, ac nomen ejus perennet in terris, nec titulum alium habeat quam

Mirabilia Mundi,

AA. Discamus exemplo ejus nam superbè sapere, sed demissè semper de nobis sentire; discamus iram moderari, ac his, à quibus offendimur, benignè parcere; discamus in quovis statu cor purum & immaculatum conservare. Discamus denique ad mortem beatam quovis momento nos præparare; semperque menti nostræ hæreat,

Post Sex.

IN FESTO S. MARIÆ MAGDALENÆ.

Vide Arcum, & benedic eum, qui fecit eum. Ec-
clesiastici c. 43.

Poetarum Princeps Ovidius in
libro, quem Metamorphosin
inscripsit varias, & mirabiles ho-
minum transmutationes nobis
considerandas proponit; horum ali-
qui ob detestanda facinora, in varia
informia monstra fuere transmuta-
ti. (a)

(a) Ovidium in *Metam.*

Ita

Ita Lycaon Rex Arcadiæ, ob carnes humanas hospitibus appositas, in famelicum Lupum, (a)

Tereus ob detestandum cum Philomela Uxoris suæ Sorore incæstum, in turpem Upupam, (b)

Hippomanes & Athalanta ob delubra Deorum turpi intemperantiâ violata, in sævos Leones,

Hecuba ob maledicentiam linguæ, in mordacem Molossum,

Actæon ob oculorum lasciviam, in Cervum est transmutatus,

Mitiores pœnam sentire alii, qui in arbores & flores sunt immutati.

Sic Daphne in Laurum, Phyllis in Amygdalum, Cyparissus puer in Cupressum, Clytia Nympa in Heliotropium, Narcissus & Hyacinthus in flores sui nominis abiêre transformati.

Quin & aliquando Deorum favore à terra in cœlum sunt recepti, ac inter sidera collocati.

Ita Pleyades & Hyades, cum primæ Patrem Athlantem in montem transformatum deplorarent; hæ verò fratrem Hyanthem à Læna interfectum continuo planctu desseferent, in septem stellas pluvias sunt immutatz.

Ita Callisto Lycaonis Regis Arcadum filia, cum à Diana, cujus Comes erat, ob pudicitiam violatam ex Nympharum choro esset pulsa, ac à Junone in horridam ursam transmutata, jamque eam Filius Arcas in nemore obviam factam sagittâ ferire

vellet: Jupiter ejus misertus in cœlum eam transtulit, ac inter sidera reposuit, addico privilegio, ut cœteris stellis occidentibus ipsa semper circa Polum giraret iter suum, ac nunquam ab oculis nostris occumberet.

Relinquo ego Poëtis fabulas suas, ostendam tamen auditoribus meis hodie Metamorphosin non ab similem, quæ circa Magdalenam accidit: erat & hæc uti Callisto immemor pudicitia; utpotè in civitate peccatrix; à vitiis & concupiscentiis suis quasi in horridam ursam transformata; imò à septem dæmoniis obsessa: miseratus est ejus benignissimus Salvator, ac à peccatis resipiscentem, perque rigidam pœnitentiam expurgatam, in cœlum transtulit, ac in iridem, seu arcum cœlestem transformavit; quo conspecto omnes peccatores veniant in spem salutis.

De hac gloriosâ Iride dum plura dissero, patientiam vestram exspecto.

Iridis origo seu causa, testibus Galfrido & Hugone non est alia, quam reflexio radiorum Solis in nubem humidam; nunquam enim oritur Iris, nisi post pluviam & tempestatem.

De Magdalena ait Camus. Episc. (c) *Nubes bumida & rorida fuit Magdalena, quando pedes Domini lavit, & capillis terfit, ibi radiis Solis est repercursa, ac Iris cœli facta.*

Variis

(a) Jo. Ravissus Textor. (b) Natalis Comes in Mythol. (c) Camusius Episc. Belicens. in Festo Magd.

Variis encomiis passim decoratur Iris. Augustinus eam vocat divinæ amicitiae tesseram.

Chrysoſtomus Dei hominibus reconciliati chyrographum.

Bernardus sempiterni fœderis obfidem.

Cyprianus cœlestis benignitatis typum.

Plato denique Iridem vocat Taumantiam, id est, admirationis filiam.

Magdalenam æquè mundo proponit Salvator ut admirationis filiam:

(a) *Ecce mulier! Vides hanc mulierem angelis & hominibus obſtupeſcendam, benè eam considera: Vide arcum, & benedic eum, qui fecit eum, valdè enim specioſus est in splendore suo.* Ecce mulier! quæ prius erat in civitate peccatrix, nunc est speculum pœnitentium: Vide Arcum!

Ecce mulier, quam prius septem dæmonia obſidebant; (b) huic nunc turba cœlestium spirituum infervit, ac septies de die eam in aëra ſuſtollit. Vide Arcum!

Ecce mulier! quæ prius infami vitâ totam scandalizavit Solyman, hujus nunc ſanctitatis fama totum replet orbem. Vide Arcum!

Ecce mulier! quæ prius arbor erat ſterilis & maledicta; nunc arbor est, cui benedixit Dominus, quæ fructum attulit in tempore suo. Vide Arcum!

Ecce mulier! quæ heri erat filia diaboli, hodie fit ſponſa Christi, in qua prius abundavit iniquitas,

nunc ſuperabundat gratia. Vide Arcum.

Ecce mulier! cujus anima prius ſuper carbones erat denigrata, nunc tota pulchra & formoſa Nazaræis ſpecioſior apparet. Vide Arcum!

Ecce mulier! quæ prius erat vas contumeliæ; modò est vas electio- nis in honorem; quæ prius erat pe- tra ſcandali, lapis offenſionis, ſentina ſcelerum; nunc est Idæa virtutum, Ecce mulier!

*Ab ipſa fauce Tartari
Redit ad vitæ limina,
Poſt fluxa carnis ſcandala
Fit ex lebetes phiala,
Ex vaſe contumeliæ
In vas translata gloriæ.*

O peccatores! levate capita veſtra, & conſiderate hanc Iridem; facta est hæc vobis, ait Laurentius Juſtinianus, (c) occasio ſpei, converſionis ſpeculum, magiſtra pœnitentiæ, devotionis exhortatrix, & charitatis forma.

Hanc Mulierem, ait Cornelius in c. 7. Lucæ, Deus voluit peccatoribus ſtatuerè in vivum pœnitentiæ exemplar, ne quis ob enormitatem ſcle- rum de venia deſperet, ſed in immen- ſa Dei miſericordia conſidat. Vide ar- cum, & benedic eum, qui fecit eum, valdè enim ſpecioſus est in coloribus ſuis, uti vertit Lyranus.

Pulchritudinem maximam trahit Iris, à quatuor coloribus, quibus in cœlo reſplendet:

Rubrum

(a) *Lucæ cap. 7.* (b) *Marci cap. 16.* (c) *Laurent. Juſtinianus ſerm. de Magd.*

Rubrum juxta Bedam contrahit
ex igne: Cæruleum ex aqua; Cytri-
num ex aère; Viridem de terra.

Ruber denotat amorem,

Cæruleus lacrymas,

Cytrinus humilitatem,

Viridis spem; quæ virtutes maxi-
mè exornavêre Magdalenam no-
stram: perpendamus nunc colores
singulos, & primò quidem viridem,
qui spem & fiduciam Magdalenæ in
Salvatorem adumbrat.

Ex actis & verbis antecedentibus
hodierni Evangelii, (a) colligat pas-
sim Doctores & SS. Patres, (b) Mag-
dalenam interfuisse grandi illi mira-
culo, quando Christus in civitate
Naim adolescentem defunctum vitæ
restituit, ac plangenti matri, tradidit
dicens, *noli flere*: suntq; plures docto-
rum, (c) qui autumant non vanè,
hunc eundem adolescentem extitisse
Amasium Magdalenæ, unde credunt
magnificam vocem Christi, ac ado-
lescentis ab æternitate redeuntis ter-
rificum aspectum Magdalenæ cor ita
conturbâsse, ut quamprimùm velut
icta telo cerva, ad arcem suam Mag-
dalenam conceiserit, ac clauso ostio
cuncta planctu & lamentis comple-
verit: lamenta ejus & genitus nobis
ita describit Didacus Stella in cap. 7.
Lucæ.

O me perditam! ô peccatricem
maximam! quid agam? multiplicatæ
sunt iniquitates meæ ut arena maris,
& sicut onus gravatæ sunt super me.

Ad quem confugiam? quis me ex luto
peccatorum eruet? ubi veniam scele-
rum inveniam? utiq; non apud alium
quàm Mariæ Filium: poterit utiq; is,
qui adolescenti mortuo in Naim vi-
tam misericorditer restituit, & mihi
vitam dare, jam pridem in peccatis
mortuæ & putrefactæ: ad illum con-
fugiam, qui solo actû suæ benedi-
ctæ manus (tetigit oculum) effecit,
ut portantes feretrum sisterent. Eheu
per quatuor portitores & ego in ge-
hennam portor, per pulchritudinem,
divitias, nobilitatem, & juvenilem
ætatem. Ibo, ibo, & ad ejus pedes ac-
cidam, fortassis & me suâ manu tan-
gere non dedignabitur, sicque hi qua-
tuor portitores me ad sepulchrum in-
ferni portantes subsistere cogentur.

Si Viduæ lacrymis ad misericor-
diam est motus, deslebo & ego mor-
tem animæ meæ, ac lacrymis pedes
ejus rigabo, ut misericordiam con-
secuta reviviscam, sicut Filius Viduæ
revixit. Surgam & vadam ad eum,
qui solo verbo mortuos suscitât, ac
peccatores recipit: Vadam ad eum,
qui Joanne teste (d) est Agnus Dei,
atque peccata mundi tollit: Fre-
mant Pharisæi, irascantur Scribæ,
insurgant Legisperiti, & vociferen-
tur: (e) *Nemo potest dimittere pec-
cata nisi solus DEUS*; fulgor tamen
majestatis & divinitatis, qui ex
oculis ejus gratiosos radios vibrat,
ac miracula hæcenus nunquam au-
dita me apertè docent, non eum

Y

merum

(a) Luc. 7. (b) Didacus Stella in Lucam. (c) Alh. M. Victor Antiochenus
Abraham de S. Clara. (d) Joan. cap. 1. (e) Marci cap. 2.

merum hominem, sed DEI filium existere.

Surgam igitur, & vadam ad eum, qui Michæâ teste (a) *DEUS est, cui non est similis, qui aufert iniquitatem, & transfert peccatum electorum suorum*; utique me non repellat peccatricem licet maximam; qui cum peccatoribus manducare non dedignatur; Cor contritum & humiliatum utique non despiciet.

Videte obsecro Auditores spem Magdalensæ, ponderate fiduciam ejus; quomodo solam anchoram spei jariat in petram Christum: an non de ea affirmari poterit, quod de Susanna sacer textus memorat, (b) *erat Cor ejus fiduciam habens in Domino*, en ut spes firma sperantem in Domino non confundit.

Progrediamur ad colorem cytrinum, per quam Magdalensæ inaudita humilitas repræsentatur.

Ecce intrat Magdalena domum Pharisei, Mulier sanguine nobilis, divitiis abundans, pulchritudine excellens, vanitati asveta, deliciis dedita, honoris avida, Idolum adoratum à juventute; intrat ista cœnaculum Pharisei, ac deposito omni respectu hospitiis, abjicit se ad pedes Salvatoris; lacrymis eos rigat, osculis demulcet, unguento perungit; crines aureos solvit, ac pedes Domini tergit; nec respectus honoris, nec decus nobilitatis, nec contemptus hospitiis eam à cœpto absterrent: à Phariseo ut immunda su-

gillatur; discumbentibus pro mente capta habetur; digitis omnium ut peccatrix notatur.

Tacet illa, generosè temeraria judicia contemnit, diceria & sarcasmos non attendit, ultro se peccatricem maximam profiteretur, & quia vocem singultus & dolor intercludunt, corde solum loquitur ac mente exclamat.

Audite montes threnum meum, & intendite colles lacrymas oculorum meorum; testes estote petreæ in planctu animæ meæ; audiant verba mea cœli, & scribantur lacrymæ meæ ante conspectum firmamenti.

O Jesu Fili Dei miserere mei, ego ego sum infelix & famosa peccatrix, infame stabulum, ubi cuncta vitia stabulantur; tu qui fons es omnis puritatis, immundum purifica, infamem sanctifica.

Ego ego sum ovis illa errabunda, per deserta peccatorum errans; Tu Tu es Pastor bonus, qui pro ovibus tuis animam ponis, audi balantem, ac in humeros tuos errantem sume; rideant me Pharisei, contemnat me orbis, hæc & plura sum merita.

Symbolum, Magdalensæ statum lamentabilem, melius declarare non poterit, quàm id, quod Valentina, filia Galeacii Vice-Comitis Mediolanensis elegit; trucidato enim Ludovico Duce Aurelianensi Marito suo Regis Franciæ Caroli VI. fratre, pingi curavit phialam aqua plenam; ex

qua

(a) *Michææ 6, 7.* (b) *Daniel. 6, 13.*

qua aquarum guttæ in lacrymarum formam diffuebant, addito lemnate : hâc factâ jacturâ pro nihilo dico cœtera.

Symbolum hoc apprimè convenit Magdalenz, quæ non aliud inlclamat, quàm offenso Deo modo reconcilier, non curo cœtera.

Valete honores, valete applausus, valeto sanguis nobilis ; valeto munde, valete divitiæ ; fumus estis, umbra estis, nihil estis : retia fuistis, quæ me hætenus & alios innocentes illaqueastis : muscipulæ eratis, quæ animum meum decepistis : ficus fuistis, cui misera anima adhæsit, & infixâ est in limo profundi : hâc factâ jacturâ non curo cœtera : Vanitas vanitarum & omnia vanitas.

Aspice Arcum hunc, ô superbel perpende colores demissionis resplendentes in Magdalena ; ac consultore Hieronymo, (a) humilitatem sequere, non quæ ostenditur aut simulatur gestu corporis, aut fractâ voce verborum ; sed quæ puro cordis affectu exprimitur ? aliud enim est virtutem habere, aliud virtutis similitudinem.

Consideremus & nunc colorem puniceum, Amorem Magdalenz nobis referentem.

Grandem hunc fuisse testimonio Christi novimus ; quoniam dilexit multum. Æthnæ aut Veluvio si quis simile Cor Magdalenz dixerit, vix aberrabit,

Mens hæc est Beatissimi Bernardini Senensis, qui serm. 46. in feriam 5. Pass. ait, Septem amoris flammis inflammatum ardebat Cor Magdalenz, erat enim Amor ipsius

*Insuperabilis,
Inseparabilis,
Infatigabilis,
Invariabilis,
Insatiabilis,
Insociabilis,
Inaccessibilis.*

Insuperabilis, dum ad Pharisei & Judæ murmuraciones, ad fororis Martha querimonias imperturbata stetit, ut potè cujus cordi profundè impressum erat illud Sponsæ : *Pone me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me.* (b)

Erat Amor Magdalenz Inseparabilis, quia à primo conversionis momento Christo adhæsit, nec eum unquam Apostolorum more deseruit, qui relicto eo fugerunt ; sed ad montem usque Calvariæ & sepulchrum est comitata : secuta est viventem, cum ad pedes ejus sedens audiebat verbum illius ; secuta est morientem ad aram crucis adstans, ejusque sacrum cruorem ex sacris vultnibus fluentem colligens : secuta est mortuum & sepultum, teste Joanne c. 20. *Maria autem stabat ad monumentum foris plorans*, ac à dilecto separari, vel avelli non sustinens. Hunc amorem inseparabilem Magdalenz perpendens Origenes hom. de Magd. sic eam disferentem introducit.

Y 2

Effun-

(a) Hieron. Epist. ad Celantiam (b) Job cap. 17.

Effundite lacrymas oculi mei, plorate & nolite deficere: (a) Heu! quo abiit gaudium meum? ubi latet amor meus? ô dolores! ô angustia! angustia mihi sunt undique, & quid eligam ignoro: si juxta monumentum maneo, ego illum non invenio; si à monumento recessero, nescio infelix quo vadam: discedere à monumento mors mihi est; stare ad monumentum irremediabilis dolor: melius est autem mihi sepulchrum Domini mei custodire, quam ab illo longius ire; si enim longius abiero, ipsum sublatum inveniam & sepulchrum destructum, qui amat, timet: Stabo igitur & hic moriar, ut saltem juxta sepulchrum Domini mei sepeliar: quam beatum Corpus meum erit, si propè Magistrum meum sepultum fuerit: ô quam felix anima mea erit, quæ egrediens de vase fragili, mox ingredi poterit in sepulchrum Domini. Amorem hunc Inseparabilem attendens doctissimus Pachiugelli ait, (b) certissimum arbitror, si divinus Magister diutius apparitionem distulisset, & se amore tabescenti discipulæ conspiciendum non præbuisset, quod procul dubio animam propè sepulchrum exhaustasset. O Amorem Inseparabilem!

Non solum Amor Magdalenzæ erat Inseparabilis, sed & Infatigabilis; colligi hoc abundè potest ex respon-

so illius, quod Christo in forma Hortulani sibi apparenti dedit, dum sepulchrum vacuum cernens ad eum dixit: (c) *Domine si tu sustulisti eum, dicito mihi, ubi posuisti eum, ut ego eum tollam.*

Itane hoc Magdalena polliceri audes? res hæc vires tuas excedit: obsecro si Hortulanus corpus illius ad domum Caiphæ ibidem securius custodiendum deportavit, quid ages? Ego eum tollam. Quod si ad prætorium Pilati sit delatum, quid ages? penetrabo ego in prætorium usque ad amatum corpus, inde in Bethaniam transportabo.

Quid si fortè Pilatus quem vivum ad Herodem misit, etiam mortuum illuc remisit? quid ages? Ibo per arma, per tela, lustrabo Regiam universam, donec Magistrum invenero; ubi flexis poplitibus primum eum adorabo, dein amobus brachiis correptum, inspectantibus & tremantibus aulicis domum meam deferam; nec sacram hanc rapinam quisquam ex manibus meis eripiet.

Sed si odio furentes Judæi forsitan eum miserunt in lacum Leonum discerpendum à voracibus bestiis, quid ages? Ego cavæ ferratos postes diffingam, & ex ipsis belluarum faucibus dulce depositum tollam. At si ad rogam in cineres cremandus, & deportatus? Ego eum tollam, in medios ignes insiliam, & flammam compescam.

Quid

(a) *Origenes Hom, de Magd.* (b) *Pachiugelli L, 32, in Jonam.* (c) *Joan.*

Quid si charum corpus Anchorâ alligatum præcipitatum sit in pelagus, Ego eum tollam, ac me in vastos gurgites immittam latisq; viribus solutum ab anchora, ex undis extraham; tantum dicit mihi ubi posuisti eum? & ego eum tollam. Amorem hunc infatigabilem non capiens Origenes (a) attonitus exclamat Joseph ab Arimathia timuit, nec ausus fuit tollere corpus de Cruce nisi de nocte, & hoc petendo prius à Pilato: Maria verò noctem non præstolatur, nec reveretur, audacter promittit dicens, & ego illum tollam; Omirabilis mulieris audacia! ò mulier non mulier! nullum locum excipit, nullum anteponit, absolutè promittit, dicit mihi ubi posuisti eum, & ego eum tollam. Ita ille hom. de S. Magd.

O Sacra amoris flamma quàm potens es, quàm indefatigabilis! an non verum quod Abuiensis de Jacob & Rachel in cap. 19, Gen. scribit? Nullus labor magnus videtur amanti, ignes non timet, nives spernit, gladiis sese opponit, & omnia periculosa sibi grata reputat! An non benedixit Bernardus hom. de S. Magd. promittit quod implere non potest, quia amanti nihil videtur difficile.

Nec infatigabilis solum extitit Magdalenz Amor, sed & Invariabilis

lis, per 30 annos imperturbato ardore perseverans.

Erat & infociabilis, quia nullam Creaturam pro consolatione admittebat; adfuerit ploranti ad Sepulcrum Angeli consolationem afflictae offerentes *Mulier quid ploras?* Resp. mox illa Origine (b) teste Onerosi sunt mihi omnes consolatores, gravant me & non consolantur; Ego autem quero Creatorem, & ideo mihi gravis est ad videndum omnis Creatura; nolo Angelos videre, nolo cum Angelis manere, quia possunt dolorem augere, & non possunt penitus delere; Si cœperint mihi multa narrare, & si voluero illis ad omnia respondere, timeo ne amorem meum magis impediunt, quàm expediunt; deniq; ego non quero Angelos; sed eum qui fecit me & Angelos; non quero Angelos sed meum & Angelorum Dominum. Nec infociabilis solum sed & inaccessibleis est Amor Magdalenz, nemo enim dilectionem hanc assequi poterit Fatetur hoc aperte S. Bernardinus dicens, (c) quàm ardenti desiderio, quàm flagranti incendio se Magdalena ad Christum habuerit, quis ullis exprimat dignis verbis? verbo dilexit Magdalena multum, crevitq; amoris flamma semper in pectore ejus; ad pedes enim Christi cum in domo Pharisæi procumberet, scintilla fuit; in passione Domini, cum ad Crucem procumberet, erupit in flammam;

Y 3

ad se-

(a) *Orig. Hom. eadem de Magd.* (b) *Origenes hom. de Magd.* (c) *Serm. 46. in fer. 5. Pass.*

ad sepulchrum Domini evasit in incendium, quo tandem in antro deserti velut Phoenix, inter generosas flammæ amoris divini in cinerem est redacta.

Restat nunc nobis Iridis color ultimus observandus, nempe Cærulæus lacrymas & rigidam pœnitentiam Magdalenz denotans.

Si scire desideratis rigorem ejus pœnitentiæ, audite solum initium hom. 33. Sancti Gregorii, dum ait: cogitanti mihi de Mariæ Magdalenz pœnitentia, flere magis libet quàm aliquid dicere; cujus enim vel saxum pectus hujus peccatricis lacrymæ ad exemplum non emolliant?

Concedite obsecro mecum paulisper ad horridum illud antrum Massiliense, Magdalenz Palæstram pœnitentiæ.

Cernite oculos pœnitentis, qui prius in amore fuere duces, quomodo nunc falsis stagnent imbribus lacrymarum: cernite faciem illam, quæ totam Solymam in admirationem traxit, cinere nunc conspersam & mortuali Calvariz non absimilem.

Habitatio illius est excavata rupes, duræ Cautes præbent lectum; potus ejus sunt lacrymæ, panes insulz radices, suppellex flagra, spinz & catenz, quibus corpus assiduò la- niat:

Aura resonat suspiriis & lamentis, cum Davide omni momento clamatur tibi soli peccavi, mœsta singulta respondet Echo peccavi.

In hoc igitur antro Magdalena priores culpas detestans, vanitatibus mundi valedicens, offensas & delicta Juventutis, Vigiliis jejuniis aliisq; mille asperitatibus castigans, per 30. ipsos continuos annos in rigidissima pœnitentia vixit draconum & struthionum socia.

O Felicem specum! O fortunatam rupem Magdalenz lacrimis humectatam! O fortunata flagra & Vepres pœnitentis sanguine cruentata!

O felix caverna maceriz, in qua dilecta Christi columbula est deargentata! o felices scopulos! quæ quotidie suavissimos concentus Angelorum audistis. O pœnitentiam gloriosam, quæ non uno aut altero mense, sed post sex lustra primùm finem accepit; pœnitentia verè dolorosa quam perpetui gemitus ac lacrimæ sunt comitatz.

Hæc forma & norma verè existit pœnitentiæ, ut, quæ se prius extulit per superbiam, per humilitatem nunc sese dejiciat, quæ prius vanas carnis illecebras est secuta; nunc carnem jejuniis maceret, vigiliis atterat, & rebellem carnem spiritui subijciat.

O quàm verè prædixit Magdalenz apparens Angelus, ac Crucem Domini ante antrum designens! Magdalena! hunc locum vult Deus te lacrymis irrigare perfusus, (a) ut futuris sæculis exemplum pœnitentiæ perpetuæ fias, & tanto quidem tempore

(a) *Surius in Vita.*

pore, quanto JESUS amor tuus in terris propter te vixit.

Claudamus Sermonem Verbis Gregorij M. qui hom. 25. in Evang. ait, quid in Maria debemus aspicere nisi immensam misericordiam conditoris nostri, qui nobis velut in signo, ad exemplum pœnitentiæ posuit eos, quos per pœnitentiam vivere post lapsum fecit; Fortasse in fide lapsus est aliquis? aspiciat Petrum, qui amarè flevit, quod timidè negârat. Exarsit forte alius contra proximum in materia crudelitatis? aspiciat Latronem, qui & in ipso mortis articulo ad vitæ præmia pœnitendo pervenit. Alius avaritiæ æstibus anhelans aliena diripuit? aspiciat Zachæum, qui siquid alicui abstulit, quadruplum reddidit. Alius tortè libidinis igne succensus carnis mundiciam perdidit? Aspiciat Magdalenam, quæ in se amorem carnis, igne divini amoris excoxit; ecce omnipotens Deus ubiq; oculis nostris, quos imitari debeamus objicit, ubiq; exempla suæ misericordiæ proponit.

Adeste ergo peccatores! hodie nostra est solemnitatis, quâ cœlum ad gloriâ suam vos per pœnitentiam invitat: quis enim desperet, (a) ait Petrus Damiani tantâ peccatrice, non veniam solum sed & gloriâ consequente?

Vide arcum ô peccator, & benedic eum, qui in Cœlo omnibus hunc contemplandum proposuit, An non

vos provocat peccatricis hujus exemplum? an non inflammat vos fervor ejus & dilectio? an non vos stimulat humilitas ejus & demissio? An non vos confundit, rigor vitæ ejus & pœnitentia? Nunquid non vobis sunt oculi, ut effundant lacrymas, quibus antea cta scœlera eluantur? Nunquid cor decet quod in gemitus & suspiria cum Magdalena erumpat? nunquid pectus vobis est residuum, quod cum peccatrice tundatis? nunquid vires desunt, quibus passiones nostras coërceatis? Quod potuit scœmina vos non possitis? nondum abbreviata est manus Domini: Levate capita vestra & considerate arcum, & benedicite eum, qui fecit eum, valdè speciosus est in splendore suo: Considerate Magdalenam, pendite peccatricem: Magistra facta est hæc vobis, ait (b) Laur. Justin. occasio spei, conversionis speculum, Magisterium pœnitentiæ, charitatis forma.

Gradu ergo conicito ô peccator cum Magdalena curre ad Salvatorem, pedibus ejus te adsterne, lacrymis eos lava, gemitibus & suspiriis terge, ulcera, peccatorum tuorum pande, Veniam & misericordiam contrito corde implora; neq; cessa à lacrymis, donec & tibi cum Magdalena dicatur, remittuntur tibi peccata tua.

Vide arcum, & benedic eum, qui fecit eum.

IN

(a) Petrus Damian. Item Bern. in Fests. Magd. (b) Laur. Justin. Serm. de Magd.

IN FESTO S. JACOBI APOSTOLI.

Data est mihi omnis Potestas. Math. c. 28.

Bona dies sit vobis Nobiles & excellentissimi Domini Pictores, statuarii & sculptores. Verbum mihi hodiè unum est ad vos, Respondete mihi. Laudo & extollo artificiosa scalpra & penicilla vestra, quibus & ipsam propè Naturam in Certamen provocatis; admiror vi-

vida colorum vestrorum temperamenta, deprædico ingeniosas inventiones; laudo amabiles oculorum deceptiones. Hæc omnia laude digna, at cum verecundiæ metas transilitis, cum pudicitia leges violatis, cum nudas & investes Floras depingitis, vituperolo labores vestros, detestor

Et infamem artem, ac flammis digna penicilla vestra pronuntio: hoc enim fomite exardescit concupiscentia, ac libido ab oculis in animum transfunditur. Sed abrumpo odiosam crin, & manum de tabula retraho, ac solum genuinam à vobis rescire cupio causam, cur sancto nostro Apostolo Jacobo Baculum Peregrini, ac conchas marinas appingatis?

Petro tanquam supremo ac visibili Ecclesie Capiti appingitis claves, & rectè; tradidit enim illi Dominus claves Regni cœlorum.

Paulo appingitis Neronianum enses, Andreæ decussatam crucem; Joanni calicem; Thomæ hastam; Matthæo bipennem, Bartholomæo cultrum, Philippo crucem & lapides, Simonis ferram; Thaddæo nodosum fustem, Matthiæ securim: omnia rectè, omnia benè passionis, enim eorum sunt insignia, ex quibus à populo Christiano dignoscuntur.

At quid sibi vult baculus in manu Jacobi? quid conchæ marinæ? quo schemate eum nobis spectandum proponitis?

An non obsecro Boanergi, utpote tonitruum filio magis appingendum fulmen? uti Alexandrum magnum depinxit Apelles? An non piscatoris filium magis deceret retia? an non melius appingeretur ei calix, de quo Evangelium ait, potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum? an non convenientius deniq; gloriosam illius passionem denotaret gla-

dus, quo caput ipsius innocentissimum ab Herode est decussum.

Quid respondetis pictores? dubium hoc quomodo resolvitis?

Ut video pro responso afferendo recurrunt anxie mei Domini Pictores ad asyllum consuetudinis antiquæ, quæ illis instar Legis, ac irrefragabilis Canonis est, ac clamant, Pictorum tabulas omni ævo sub schemate Peregrini cum baculo adumbrasse Jacobum, standum ergo antiquitati; cur verò figurâ tali antiqua Penicilla expresserint Jacobum, relinquere se altiori & acutiori indagini. Hæc illi, sed jejunè ac frivole.

Mysterium ergo, quod Pictores Auditoribus meis explicare non valent, id ego hodiè vobis aperire conabor docturus rectè ac sanctè Sancto Jacobo à Pictoribus baculû appingi ac conchis circumcingi marinis, quod dum facio, patientiam vestram exspecto.

Varie afferri possent rationes & convenientiæ sacræ, cur Sancto Apostolo Baculus aut Virga appingatur? Quidni hoc fiat? Major Domo erat, (Oberster Hofmeister) qui primus Apostolorum sanguineum fudit, primus cœlos conscendit, ac reliquos Apostolos velut peregrinos & advenas terræ, futuros cœli cives ad superna atria introduxit: Virga ergo & baculus insignè Majoratus Jacobum decet.

Adde quod peregrinorum ejus sepulchrum invistentium summus existat patronus Dux in via, Adjutor in peri-

periculis, Patronus in omni adversitate; quin & sapius in peregrinorum forma & habitu à clientibus suis visus: Baculus ergo & conchæ non immerito peregrinorum Patronum decent.

Mens fortè hæc erit aliquorum, Pictorum & Sculptorum causæ faventium, sed scopus non tangitur, quò collimandum, aliam eamq; Apostolo honorificentiorẽ ego adduco causam.

Scitis Moysen depingi cum cornibus & virga in manu: cornua ejus denotant splendorem & radios ex facie relucentes, quos ex consortio Sermonis Domini in monte Synai contraxit: Virga seu Baculus insignè extitit authoritatis & potestatis à Deo in cuncta elementa Moysei traditæ, ut Cornelius ait in caput 4. Exodi.

Admirandæ hujus Virgæ portenta non semel monstravit Moyses.

In Aère dum Exodi nono extendens Virgam in cælum, tonitrua, grandinem, ac discurrentia fulgura produxit, & Ægyptum triduo tantis tenebris involvit, ut nemo videret fratrem suum Exod. 10.

In aqua, dum Exodi 7. Virga percutiens Nilum, aquas ejus commutavit in sanguinem: dum iterum Num. 20. Virga percussit Petram in Horeb, & egressæ sunt aquæ largissimæ.

Potestatem eandem monstravit in igne, dum Num. 16. ignem cœlestem, qui quatuordecim millia & septingentos hominum ob murmura-

tionem contra Dominum jam assumperat, ne ulterius grassaretur, compefcuit & extinxit: dum iterum Num. 21. ignitos serpentes, qui populum miserabili strage confecerant, erecto alio æneo serpente fugavit ac interemit.

In terra deniq; dum Num. 16. ad mandatum Moysis sese terra aperiens, Core, Dathan & Abyron vivos devoravit cum tabernaculis & universa substantia eorum: unde bene ait Philo lib. 1. de Moyse, singula elementa obediebant.

Moysen spectastis depictum cum cornibus & Virga, nunc Jacobum considerate cinctum conchis marinis, & baculum in manu tenentem.

Conchæ demonstrant eum filium piscatoris, imò & piscatorem hominum, Salvatore ipso id attestante, *faciam vos piscatores hominum*; Baculum tenet in manu Jacobus, quia & ipsi à Domino potestas & imperium in cuncta elementa est concessum, teste Aug. serm. 1. de Apostolis Petro & Paulo, *dedit Dominus Apostolis potestatem super naturam, ut eam curarent, super Dæmones, ut eos everterent, super elementa, ut ipsa inmutarent.*

Initium potestatis portentosi ejus baculi desumamus ex aère. Factum admirandum, quòd 2. Mach. cap. 10. legimus, reiterasse de novo videtur Deus in Apostolo suo Jacobo.

Appropinquabat Judææ cum exercitu grandi nimis Timotheus supremus Dux militiæ Regis Antiochi sub-

subversurus integrum Regnum; audit fatali ejus adventu, populus tanto timore est consternatus, ut jam actum de Corona & Sceptro Judææ crederent; hinc fuga sese proripuerunt in montes, in latebras & speluncas solus Judas Machabæus animo non concidebat, sed manipulis paucis intrepidus obviam processit hosti; binis ergo exercitibus stantibus in acie, cum vehemens pugna esset, apparuerunt adversariis de cælo viri quinque in equis frænis aureis decori, ex quibus 2. Macchabæum medium habentes armis suis circumseptum, in adversarios tela & fulmina jaciebant, quibus viginti millia & quingenti peditum, sexcenti verò equitum prostrata interiêre.

Nunc audite differentem Eusebium Nierenbergium ad Marianam Scotum lib. 11. de rebus Hispanicis c. 13. quid portentis patrocinate nostro gloriolo Apostolo acciderit.

Anno 834. cum Saraceni, Mauris mixti infestis armis Hispaniam invasissent, ac subjugatâ unâ & alterâ provinciâ ad reliquas jugo suo subjiciendas armato Marte contenderent, post spoliata & eversa templa, post exustas Cruces & Sanctorum statuas, post millenos innocentes juvenes ac virgines in turpem servitutem abductas, eò deniq; est ventum, ut infelici Regno ultima ruina & excidium ante oculos versaretur.

Vidit infelicitatem hanc & miseriam patriæ Ramirus Rex Castiliæ

Alphonfi casti filius, multisq; lacrymis lamentabilem regni calum de flevit, diu noctuq; intentus, quâ ratione ferox hostis patria pelleretur.

Sed quibus medijs? vana enim sine viribus ira: ærarium regium totum erat exhaustum, populus ad bellandum inexercitatus stragibus aliquot jam acceptis exterritus & consternatus exterorum Regum ac Principum auxilia nulla speranda.

Hæc cernens Ramirus cum humana non suppeterent præsidia, ad superna auxilia oculos & animum adjecit, belli aleam ac salutem derelicti populi protectori Patriæ totam resignans & commendans, speplenus, fore ut gloriosus baculus Jacobi, superbum hostem sternat, ac injurias à barbaris Deo & Sanctis illatas severè vindicet: Indè cepit populum desolatam animare & armare, manipulos fugitivos militum colligere, ad sacrum bellum cunctos adhortari; multo labore sudatum est, donec ad arma capessenda timidus populus exurgeret. Ventum igitur ad pugnam, sonant buccinæ & tympana, fluctuant vexilla, nudantur enses, resplendent montes à clypeis, volant undique jacula & sagittæ, it clamor cælo, concurrunt acies, fit impetus & strages, nutant phalanges hispanæ ac retrò ferunt timidos pedes tanto furori hostium impares; fugientes insequitur à tergo hostis, effugium undiq;

præclusurus ; actum de Sceptro, in manu victoriam portant Mauri.

Quid in extrema hac necessitate Ramirus? madidos attollit oculos in coelum, ac tutelaris sui Jacobi denuo efflagitat patrociniū ; & ecce subito in nubibus equo candido insidens desolato populo properat in auxilium Jacobus, unâ manu vexillum rubicundâ Cruce notatum rotat, ac alterâ victrici suo baculo ut verus tonitruui filius inter trifurca fulmina & lapidum grandines, tantâ strage Mauros sternit, ut sexaginta eorum millia (alij octoginta memorant) internecioni sint data.

Videte Auditores, quantum Dominium, quantum imperium ostenderit Jacobus: Cernite in baculo latentem acinacem, quo barbarorum colla impia demessa; cernite ex conchis marinis erumpentia fulmina, ac dicite, de coelo dimicatum est contra illos.

Aëris Dominum esse Jacobum, æquè testabitur adolescens ille Germanus, qui cum in via Compostellam versus falso à procaci filia hospitis (cuius impia petita rejecerat) furti accusatus, in furcam actus esset, triginta sex diebus ad reditum usq; parentum ex peregrinatione Compostellana pependit, à glorioso Apostolo in aëre semper sustentatus ac coelesti dulcedine refocillatus, donec portentoso miraculo assati Galli in patina reviviscentis, de infami ligno vivens & vegetus depositus

est, redditusq; parentibus suis, Jacobi gloriam & favorem toto orbe deprædicantibus.

Ab elemento aëris ad aquas pergamus, videbimus Jacobum & his imperantem.

In aquis licet non unum miraculum patratum sit à Moysè, maximum tamen fuit, quando virgâ suâ percussit mare rubrum divisaque est aqua & ingressi sunt filij Israël per medium sicci maris, erat enim aqua quasi murus à dextera & læva Exodi 14. grande imperium! palmare miraculum!

Nec minor Moysè in compescendo hoc elemento exitit Jacobus. Notum est ex cap. 12. Actuum Apostolorum ab Herode circa Pascha Jacobum Hierosolymis occisum esse gladio.

Misit Herodes Rex manus, ut affligeret quosdam de Ecclesia, occidit autem Jacobum Fratrem Joannis gladio. Discipuli igitur illius solliciti de corpore sacro, noctu clam Judæis illud auferentes ad Joppen civitatem maritimam id deportarunt, per mare in Hispanias illud ulterius transportaturi; imponunt igitur illud fragili & laceræ cymbæ ac sese numini & beato Jacobo commendantes pelago committunt.

Adesto nunc sapientissime Salomon, qui inter tua difficilia capere non potuisti *viam navis in medio mari*, id te hodiè docebit Jacobus noster. Vide cymbam fragilem, destitu-

tam gubernaculo, carentem remis, inter fluctus & vortices maris, inter syrtes & scopulos, inoffenso cursu per totum mediterraneum à Syria usque secure fluitantem: vide & intueri, ut iratum pelagus, (de quo Psalmista ait *ascendunt fluctus ejus usque ad caelos, & descendunt usque ad abyssos*) compescat & mitiget Jacobus: cerne quemadmodum ventis & turbini imperet, decumanos fluctus & procellas frangat: intueri quomodo cymba hæc sine remis, sine anchora, sine velo, sine malo, sine gubernatore per tot discrimina maris inconcussa cursum suum peragat, usque dum ad portum Flaviæ Illyriæ in extremis partibus Galliciae cursum sistat, ac sacrum corpus Apostoli exponat.

Verè verè dominatus est Jacobus potestati maris, & fluctus ejus mitigavit. Verè verè statuit procellam ejus in auram, & siluerunt fluctus ejus, & lætati sunt, quia siluerunt, & deduxit eos in portum voluntatis eorum. Verè verè *in mari viatus & semite tue in aquis multis.* Psalm. 76.

O fortunata navis! felicior Argo, quæ non aureum vellus ex Colchide sed thesaurum sanctissimi corporis, cujus digna non erat Solyma, ex Judæa finibus ad ultimas oras Hispaniæ attulisti; fortunata navis! cui pro malo erat prodigiosus baculus Jacobi, cui pro velo serviebat sudarium portentosum, quo Philetum per magicas incantationes vinctum

& immobilem factum exolvit: felix cymba ad cujus clavum sedit Jacobus, cujus remiges extitere Angeli, cujus cynosura ipse altissimus. Ab aquis gradum faciamus ad elementum ignis. Nemo dubitet de potestate hac Jacobo tradita: Cum ipse Salvator Boanergis titulum Jacobo indiderit, ac tonitruum filium nominavit.

Vidus est hanc potestatem Apostolus antequam Spiritu Sancto in die Pentecostes esset afflatus, exorbitante zelo exercere voluisse adversus inhospitales Samaritanos, dum cum Salvatore & reliquis Apostolis civitate eorum est exclusus. Luc. 9. quando dixit: *Domine vis dicimus, ut ignis descendat de caelo, & consumat eos:* Zelum Eliæ imitatur, qui & ipse lib. 4. Reg. c. 1. igne caelesti impietatem militum se capere volentium est ultus: sed potestatem hanc pro ea vice moderatus est Dominus, & suspendit, reservans eam occasione alteri aliquando in Samaria oborituræ: cum enim redux ex Hispania Jacobus, cum omni fiducia Verbum Domini tam in Judæa quam Samaria prædiceret, irâ periticus Magus quidam Hermogenes nomine exarsit contra Apostolum, & ut cursum Evangelii interrumpere, Dæmonibus per incantationes suas præcepit, ut vinctum catenis Jacobum unâ cum Phileto discipulo quondam suo, sed à Jacobo ad partes Evangelii tracto, adducerent sibi ad pœnas condignas de us fumen-

das: obtemperant quidem Dæmones mandato Magi, verum ubi ad locum venire, ubi Jacobus deprecabatur Dominum, subito incendii quod patiebantur impatientes, in aere ululare cœperunt; Jacobo Apostole Dei miserere nobis, (a) quia antequam tempus nostrum adveniat, ardemus, nisi quidem fumus ab Hermogene ad te & Philetum transfugam nostrum comprehendendum, sed mox ut ad te venimus, Angelus Dei nos catenis igneis religavit, plurimumque cruciavit, majora enim patimur incendia ab oratione tua, quam quibus obnoxii sumus in barathro infernali.

Ignis domitorem extitisse Jacobum clarè demonstrat, quod in Historia Lombardica refertur à Jacobo de voragine Episcopo Genuensi sic scribente: Anno Domini 1238. in vigilia Sancti Jacobi in quodam Castro inter Florentiam & Pistorium sito, juvenis quidam, cum adverteret tutorem suum hæreditatem suam paulatim sibi usurpare velle, irâ & juvenili levitate abreptus, in segetis tutoris ignem injecit, ut fruges brevi in cineres abirent: inquitum mox in authorem facinoris, indicis que manifestis deprehensus est juvenis reus: tentus igitur ac crimen confessus sententiâ lata adjudicatus est morti, ita quidem, ut ad caudam equi alligatus per aspera loca ad rogam & incendium prius raptaretur, abiturus & ipse po-

stea lege tallonis in cineres. Audita dirâ hæc sententiâ cum juvenis nullum effugium mortis cerneret, ac patrocinium Sancti Jacobi voto facto confugit spe plenus in tantis angustiis à tam glorioso patrono nulla ratione deserendum. Articulo igitur executionis instante raptatur miser hinc inde per aspera & inculta loca, ad palum alligatur, ligna undecunque congeruntur, igneque supposito ligna & vincula comburuntur, nec tamen tetigit eum ignis aut contristavit; Beato Jacobo vim flammiarum reprimente, cumque iteratò à lictoribus in flammam esset injiciendus, à populo misericordiam Dei inclamante morti eripitur, votumque suum exoluturus liber & incolumis iter Compustellam versus adoritur, ubique magnalia Dei & præconia Apostoli enuntiarurus.

Impletum denique est in Jacobo, quod Philo de Moyse scripsit lib. 1. singula elementa obediebant ei: non aer, non aqua, non ignis solum, sed & terra & petra obediebant Jacobo. Testantur hoc formidandi Maurorum & Saracenorum carceres in quibus ferreis catenis connexi mortem præstolabantur innocentes Christiani, ad quorum tamen preces & vota portas æreas contrivit, & vectes ferreos confregit Jacobus. Testatur hoc specus & antra subterranea, in quibus velut in umbra mortis gemebant captivi, quorum

(a) *Author Hist. Lombardica.*

quorum tamen infelicitati condolens, Jacobus, vincula dirupit, & de tenebris ac umbra mortis in libertatem pristinam eduxit. Sufficiat ad probandum intentum unica Rupes illa, in qua expositum corpus Sancti.

Quod Christo morienti accidit, dum petra scissæ & monumenta aperta sunt iuuant, quasi eum ad sepulchrum & requiem, idem prope accidit Jacobo, vix enim discipuli ejus portum attingere Gallicia, ac sacrum corpus in adjacentem petram exposuere, cum marmor depositâ duritiâ, tanti hospitis oblitum factum adventu, ceræ instar sese expandit, ac advenienti Apostolo locum, & loculum quietis præbuit.

Extoliant alii sepulchrum Catharinæ angelicis manibus in monte Sinai præparatum; Laudent alii Leones, qui demortuo Paulo Erimitarum, primo scrobem funebrem unguis effodere; deprædicent alii admirandum sepulchrum sancti Clementis Papæ cum anchora in mare demersi; Laudabo ego & extollam è contra sepulchrum Apostoli nostri, non manufactum, sed cœlitus constructum, de quo jure dicere possum, *Erît sepulchrum ejus gloriosum*, gloriosum utique à stella, quæ illud illustravit, gloriosum à rupe, quæ illud miraculosè suscipit, gloriosum à peregrinis, qui ex toto orbe ad illud confluunt, gloriosum denique à portentis & miraculis, de quibus Calixtus Pa-

pa ait, si mille haberem ora, mille, que linguis præditus essem, non possem partem laudum Apostoli attingere, aut miracula cuncta recensere.

Et licet coram mundi amatoribus gloriosus extiterit tumulus Alexandri Magni, cui ob victricia arma tres orbis partes catenis victicæ incisæ fuerant, cum inscriptione: Alexandri Victoria! attamen infinites est gloriosius sepulchrum sanctissimi nostri Patroni Jacobi, cui non tres orbis partes, sed devicta quatuor Elementa victrici catenâ colligata appingi & incidi queunt, adjuncto lemate, Jacobi victoria!

O gloriosum Apostolum! meritum insignem! q̄testate magnum! qui primus Apostolorum caput Martyrio subiecit, & acinacem Herodis suo sanguine purpuravit. Magnus quidem extitit Patriarcha Jacob, cui dormienti Angeli in scala ad cœlum usque porrecta apparuere: major nomine & re extitit Jacobus Apostolus Dei, utpotè cui non Angeli solum, sed Angelorum Regina (dum adhuc in vivis degeret) consolatur labores illius, Cæsaraugustæ in columna apparuit, Angelorum pennis illuc transvecta,

Magnus quidem extitit Moyses, qui portentosa virga sua ex dura petra Horeb in deserto Sinai elicuit fontem aquarum: major Moysè est Jacobus, qui ex durissimo marmore elicuit non aquas, sed lacrymas & singultus, dum ex Hermogene perversissimo mago fecit discipulum Christi;

Christi, ac eum à castris Satanæ traduxit ad castra Dei. Magnus quidem Josue, dum inaudito miraculo solem stitit: at Major Josue exitit Jacobus, qui sententiam damnationis adversus unum & alierum fraude Dæmonis sese specie Martyrii interimentium, jamjam à Judice ferendam stitit, ac ut in vitam revocarentur ab Altissimo impetravit.

Magnus exitit Samson, qui in mandibula asini mille interfecit Philistæos: major Samsonæ exitit Jacobus, qui non semel integros exercitus Maurroum & Saracenorum baculo suo prostravit & interemit.

Magnus fuit Elisæus, opere & sermone potens, sed baculus illius cedere cogitur baculo Jacobi: miserat quidem Elisæus Gieci famulum suum cum baculo suo ad Sunamitidis Filium resuscitandum, accinge lumbos tuos, & tolle baculum meum in manu tua, & vade: sed mortem pessere nequit, reversus enim punitavit ei non surrexit Puer: non mortem solam, sed & infernales Spiritus compescuit felicissimus baculus Jacobi, Hermogene teste: hic enim cum prius Dæmonum exitisset cultor ac mancipium, vide-étque signa & virtutes Apostoli, ac adverteret præstigias suas contra Sancti preces, nec hilum valere, toto corde compua-

(a) *Jud. c. 5,*

ctus, ac veniam deprecans, combustis libris suis necromanticis Christo & Evangelio adjunctus, ab Apostolo nulla ratione discedere voluit, nisi habito prius aliquo memoriali de manu Jacobi dicens, novi ego iras Dæmonum, quod si me conversum invenerint, occident me: ut igitur tutum ac consolatum à se dimitteret, baculum ei suum dedit, ad propulsandos omnes insultus hostium tam visibilibus, quam invisibilibus medium potentissimum.

Hunc ipsum baculum & nos supplici prece, hodie à te sanctissime Apostole nobis gratiosè concedi deposcimus: age quod non semel egisti: ecce insurrexerunt in nos inimici nostri, evaginaverunt gladium, exaceruerunt sagittas suas, exurge in adjutorium nostrum apprehendearma & scutum, leva ut Josue clypeum, ita & tu baculum portetosum in oculum, sterne hostes Christiani nominis, macra, trucida cunctos, qui in potentia virtutis tuæ glorianur, contere arcum, confringe arma, fulgura, tonna, fulmina o metuende Boanerges, ac in favillam redige scutum gladium & bellum: & laudabimus nomen tuum dicentes, (a) *de calo di-*

micatum est contra eos, hæc est

Victoria Jacobi;

IN FESTO S. ANNÆ, MA- TRIS GENITRICIS DEI.

Tibi dabo Claves Regni Cœlorum. Math. cap. 16.

Non ita in eruendis auri & argenti mineris defatigantur metallorum fossores, uti hodie in eruendis gloriosis Titulis SSmæ. Matris Annæ sacri defundant Panegyristæ,

Frugifera Viti comparat S. Annam Joann Damascenus, quæ velut vitis multis profusis lacrymis uvam tandem suavissimam protulit Mariam.

Terram sanctam Annam nominat

A a

nat

(a) *Oratio 1. de Nativitate Virg.*

nat Hieronymus serm: qui incipit, postulastis filia Jerusalem apud Polium cap. 1. de vita S. Annæ. *Hæc est Terra S. que rubum ardentem, sed incumbustum permanentem germinavit.*

Abbas Trithemius lib. de laudibus S. Annæ cap. 5. *Gazophilacio Dei eam assimilat dicens, O quanto honore dignus Annæ venter credendus est, qui Dei Gazophilacium factus, inestimabilis pretii Thesaurum bajulavit.*

Devotissimus Justus Landspergius serm. de S. Anna, hanc magnam Matrem vocat *supernæ benedictionis Terram, de qua cœlesti Figulus Ollam Spei nostræ composuit beatam Virginem Mariam.*

Titulo nobilissimæ Arboris coonestat S. Annam Joan. Oforius conc. de S. Anna dicens *Benedicta Arbor, que fructum vitæ Mariam nobis protulit.*

Titulum *Fertilis Agri Annæ* attribuit Adelbertus Tytkowski, (a) qui Margaritam protulit, pro qua emenda cœlestis Negotiator omnibus venditis descendit.

En quot Titulos honorum, quot Præconia sacra, in SSmæ. Aviam Christi conferunt Doctores? sed neuter horum mihi hodie arridet. Sit Anna Damasceno *Vitis frugifera*; Hieronymo *Terra sancta*; Trithemio *Gazophilacium Dei*; Landspergio *Terra Benedictionis*, ex qua Olla spei nostræ, à cœlesti figulo figurata; Sit Oforio *Arbor benedicta*; sit Adelberto Tytkowski *ager felix*, qui Margaritam inestimabilem Mariam pro-

(a) *Conc. de S. Anna.*

duxit; sit aliis *Anna Oliva fructifera* in domo Domini: sit *serenum & stelligerum Cœlum*, de quo orta stella Jacob; sit *amabile Rosetum* ex quo prodiit Rosa illa Jerichô spinis carens, dentur SSmæ. Matri mille alii tituli gloriosi, mihi tamen non satisfaciunt; sensu enim meo nobiliorem Titulum SSmæ. Avia attribui posse non credo, quàm si eam *sacrum piscem* dixerimus, in quo non Stater Petri, sed diu exoptatæ Claves ad referandas portas Cœlorum inventæ: quod dum vobis pluribus, remonstrare satago, sic ad recursum & suffragium Mattis & Virginis invito.

Non autem futurum, ut quispiam ex AA. meis existat (dum Annam sacro pisci comparo) qui propositionem meam ut novam, singularem & erroneam fugillet aut traducat; quâdoquidem pridem ante me Augustinus tractatu 123. in cap. 21. Joannes; Venerabilis Beda cum Lyrano in cap. 24. Lucæ Christum piscem dixere Piscem assum Verba refero *Lyrani Piscis assus ipse mediator passus, in aquis humani generis captus laqueo mortis assatus tempore Passionis.*

Jam ante me Rupertus Abbas lib. 8. off. cap. 10. Martyrem Christi Laurentium Piscem appellavit dicens, *Beatus Laurentius unus & bene notus de magnis illis Piscibus, Piscis magnus idemque assus, cujus assatura suaviter in tota Christi fragrat Ecclesia.*

Jam ante me S. Bartholomæum Apostolum Anguillæ excoriatæ symbolo figuravit Lucarinus apud Abbatem

batem Pincinelli tit. anguilla. Exempla sequor Seniorum & Doctorum.

Et cur obsecro Annæ Titulum Piscis non attribuam? cum Joannes Nadasi è Societate Jesu in suo anno cœlesti referat die 26. Julij Piscatores quosdam in regno Siciliæ cum nihil piscium longo tempore prendere possent, ideòque magnâ egestate premerentur, Sanctissimæ Annæ nomine implorato traxisse rete plenum piscibus, eo majore Piscatorum gaudio & admiratione, quod cuncti in dorsis nomine *S. Annæ* signati essent, quod miraculum plures oculati testes sunt contestati.

Fixum ergo maneat Annam Piscem esse sacrum, quem sapientia Dei ante sæcula mundo perdito præparavit.

Sed quo nomine Piscis eam insignimus?

An piscem alatum & volentem in Freto Aniano vocabimus? non: alta enim nunquam petiit Anna, sed in demissione & humilitate Deo servivit.

An Delphinum dicemus? non: quia hic jocabundè ludens in mari tempestatis brevi secururæ certum est prognosticon! ludus enim Ceti signum est tempestatis ait Steph. Cant, lib, alleg. in c. 1. Genes.

Melius & accommodatius nomen non invenio, quàm ut Sanctissimam nostram Matrem Annam vocitem Callyonimum, seu *Uranoscopum* (ein Himmel-Seher) de hoc enim Pisce referunt Aldrovandus, Gesnerus, Masenius ac doctissimus Philippus Pin-

cinelli lib. 6. cap. 10. eum in falso mari natate, ac oculum unicum in superiore capitis parte collocatum à natura habere, unde assiduo caput extra fluctus levans cœlum contempletur, cujus lemma, *Oculus semper in cœlo.*

Jam edicite AA.annon vobis *S. Anna* similis *Uranoscopus* videtur? innatabat Anna falso sterilitatis mari per 4. lustra prole carens, repleta omni amaritudine cordis, instar Rachel, plorantis filios suos, & noluit consolari, quia non sunt: jactabatur nunc tristitiæ fluctibus, quasi derelicta à Deo nunc quassabatur procellis diffidentiae, quasi ob occulta delicta maledictioni Legis subjaceret; inde flatu gemina cor ejus desolatum impellebant, hinc gravis Boreas, illinc inexorabilis Auster assiduò mœsto pectori insonantes lamentabile illud maledictum Moysis Exordi cap. 23. *non erit infœcunda, nec sterilis in terra tua:* & alterum Isaïæ cap. 31. *Beatus qui habet Semen in Syon, & maledicta sterilis, quæ non parit;* luctabatur ergo pluribus annis cum tempestate valida sterilitatis, sed in profundum nunquam descendit, semper enim superior undis tribulationum enatabat, semper *Oculus ejus erat in cœlo*, vox ejus unica, *levavi oculos meos in montes, unde venient auxilium mihi:* (a) durabant quæ preces ejus non per horam, diem aut mensem, sed integris viginti annis.

Cumque aliquando post contumeliosam repulsam à Sacrificio Altaris Viri sui Joachim ob sterilitatis probrum factam Jerosolymis, plena lamentis esset reversa in Nazareth, coramque Domino triste cor suum in horto effunderet; cerneretque aviculam in proxima arbore mirè pro nidulo suo comparando sollicitam, (a) inque alia arbuscula audiret passerres cum pullis pipientes, copiosis perfusa lacrymis ita ad Dominum est locuta. Polius Hist. S. Annæ c. 4.

Domine Deus magne & terribilis! in ditione tua omnia sunt posita, & non est, qui possit resistere voluntati tuæ; cur desolatam non audis? cur mœrore confectam non consolaris? respice obsecro super me; aufer opprobrium meum, & ostende misericordiam tuam; usque quo oblivisceris me in finem, iratus est furor tuus contra me? tu nosti mentes hominum; tibi patent arcana cordium: Tu scis, quod virum non carnis amore, sed legis coactione in Conjugem acceperim posteritatis solum expectatione; & ecce opprobrium facta sum vicinis meis, & despectio plebis; usque quo ergo oblivisceris me in finem, inclina aurem tuam ad preces meas; tolle à me maledictionem, & infunde cordi meo rorem benedictionis tuæ, vide afflictionem meam, & considera, quia facta sum vitis, ac converte obsecro luctum meum in gau-

dium mihi. Et quia noverat ex Tobia, bonam esse orationem cum jejunio & eleemosyna; obsecrationi suæ, ut velocius ad cœlum ascenderet, binas alas addidit, videlicet jejunium & eleemosynam, dum trifariam bona sua divisit, (b) unam partem Deo, & ministris templi consecrando, alteram egenis, orphanis & peregrinis distribuendo, tertiam verò pro sustentanda familia sibi reservando, in hoc præveniens mentem Augustini dicentis: (c) *Vis orationem tuam volare ad cœlum, fac illi duas alas, jejunium & eleemosynam.*

Nec repulsam passa est oratio humilis, siquidem paulò post Aliger cœli Annæ iterum in horro oranti apparens lætum attulit nuntium, exauditam esse orationem ejus, opprobriumque sterilitatis detersum à Domino; (d) surgeret proindè, induereturque vestimentis lætitiæ, ac viro suo Jerosolymam ad portam auream obviam procederet, ac sciret ambos post novem mensium circulum nobilissimâ prole beandos: hæc fatus, ac Annam plenam consolatione relinquens ad convexa cœli revolavit.

O quam benè ait Augustinus serm. 226. in illa verba Tobia: Bona est oratio &c. *ascendit peccatio, & descendit Dei miseratio, licet alta sit terra, altum cœlum, audit tamen Deus hominis linguam, si mundam habeat con-*

scien-

(a) S. Vinc. Ferrar. serm. de S. Anna. (b) Jacob Polius in Vita c. 3. (c) August. in Ps. 42. (d) Polius in Vita.

scientiam. Hinc ait Novarius l. 4. excurs. 136. *Seminavit oratio Virginiem in matris utero, per orationem pululavit.*

Fuit ergò Anna Uranoscopus facer, qui in sterilitate sua cœlum continuo alpexit, donec auxilium adfuit in tempore opportuno, felix profectò Uranoscopus, utpotè qui plus obtinuit, quàm rogavit, petierat Anna prolem solùm à Domino, at cum prole simul accepit clavem Regni cœlorum.

De Hugolino Girardesco Pisis Guelpharum partium Principe narrat Platina in Nicolao III. Papa. Beyrlinck verbo Fortuna f. 231. eum pulsus Gibellinis, aut metu potentix perterritis, eò potentix pervenisse, ut pro nutu omnia administraret, patriæque Dominus & esset, & haberetur.

Is cum Festo natalis sui cognatos & amicos suos ad convivium regio luxu adornatum invitasset, ac inter epulas fortunam suam supra modum extollens, ex Marco Lombardo uno de intimis amicorum percontaretur, quid tandem felicitati suæ deesse crederet, à Marco durum & inexpectatum responsum retulit, dum is seu philosophicâ libertate, vel ad volubilem felicitatis humanæ rotam se reflectens, vel mente divinitus admonita in faciem ei dixit: Domine! nil nisi ira Numinis à rebus tam secundis diu abesse potest. Dictum durum & acerbum, sed tamen verum; nam paulò post

Gibellini insperatò resumptis armis, coadunatis viribus palatium ejus expugnârunt, unum audaciorem è filiis, & alium ex nepotibus vim arcerè conatos occiderunt, ipsum vero Hugolinum cum duobus filiis ac tribus nepotibus comprehensum, in teterrimam turrim obferratis foribus detrusère, clavibus in Arnum propinquum flumen abjectis, ubi anno 1288. & Patri & filiis & nepotibus omni vitæ subsidio destitutis miserè fuit pereundum.

Jam edicite Auditores, an non idem contigerit humani generis protoparenti Adamo? ex humili & contemptibili limo terræ eò felicitatis ascendit, ut rerum conditarum Dominus, ac totius naturæ Imperator sit constitutus, cujus imperio universæ creaturæ subjacebant: sed eò insolentix ex præsumptione felicitatis suæ est delapsus, ut non contentus statûs sui excellentiâ, ad inconcessos divinitatis honores temerariò usu aspirarent; hinc abesse diu non potuit à tam superbo & scelerato capite justa Nemesis, quæ majestatis contemptæ reum, ex paradiso expulsum, carceri æterno cum omni posteritate addixit, ubi misero cum omni sua infelici sobole necessariò pereundum fuisset, nî post decursum aliquot millium annorum, deperditæ claves iterum fuissent inventæ. Sed ubi obsecro inventæ? in ventre Piscis: neque hoc mirabile aut insolitum alicui videri debet,

cùm non semel , uti stater Petri in ore piscis , ita & in ventre piscium sint inventæ deperditæ claves.

Testem adduco Maurilium Episcopum Andegavensem : ain beatissime Præsul , quis te fugitivum per alienas terras , ad Episcopatum tuum , quem occultè deserueras , ad propria reduxit ? Piscis captus , in quo iterum inventæ sacrarii claves. Nam cùm ad Maurilium sacris operantem mulier cum moribundo infante accurisset , rogans , ut sacro latice ablutum chrismate inungeret , ille econtra piis affectibus in corpore & sanguine Domini consecrando totus absorptus moras traheret , desiit puer trahere animam , atque prius ille vitam , quàm Maurilius missam abolvit : finito sacro ubi puerum jam obiisse comperit Vir sanctus , in insolabilibus lacrymis negligentiam suam deplorabat , & quia credebat non aliter piaculum istud nisi abdicatione insulæ , ac voluntario exilio esse expiandum , clam profugit , consensaque navidum vestes mutat , ne fortè agnosceretur à suis , derepentè etiam Claves Sacrarii (quas incogitanter secum sumpserat) è manibus in mare delapsæ duplicavère mœrorem : hinc indignum ratus se insulâ , vovit non prius rediturum ad propria , nisi denudò claves essent inventæ sibi que restitutæ.

Septennio ergo toto trans mare incognitus Hortulanum egit , do-

nec tandem ab Ecclesia Andegavensi missi Legati , qui amissum Pastorem inquirerent : fecère illi , quod injunctum erat , ac per varios terrarum tractus frustra inquisitum , tandem in minori Britannia deprehenderunt , monstratisque clavibus amissis (quas dum in alto veherentur , in exenterato Pisce invenerant) cum gaudio & exultatione , ad Episcopalem thronum Exulem reducere : ubi in patriam ventum , mox ad defuncti parvuli tumulum Vir Dei properavit , crutaque terrâ in genua procumbens , sat longam copiosis lacrymis intermixtam orationem ad Christum fecit , quâ finitâ & puer surrexit , ac in baptismo Renati nomen à Maurilio accepit , è vivis sublato , successore in Episcopatu ac hæres in virtutibus & miraculis extitit. Surius tom. 5. die 13. Septemb.

Et tu beatissime Metron (cujus sacrum corpus Veronæ quiescens in summâ veneratione habetur) ain & tu ; quid tibi in extrema austeritate pœnitentiæ tuæ , in tot annorum continuato luctu & mœrore , dum velut novus Prometheus horridæ cautis antro affixus gemebas , quid tibi lacrymas tuas absterfit ? quid catenas & compedes ferreos , quibus pœnitentiam S. acturus , ultrò manus & pedes induisti dissolvit ? ac indicibili gaudio delibuto , mortem aliàs amarissimam tibi reddidit suavissimam ? Piscis captus , ais , in quo inventæ claves ,
quas

quas prius pœnitentiam acturus in Athesin flumen præterfluens projeceram, tum crediturus deleta & remissa peccata mea, ubi eæ iterum inventæ forent. Petrus de Natalibus l. 4. c. 147. Marulus l. 4. c. 10.

O felices pisces, qui amissa reportastis, & lugentes consolati estis!

At quis mundo perduto clavem Regni cœlorum retulit? ubi oblerero inventa illa? Dicam veritatem, non alibi, quam in sacri nostri Uranoscopi benedicto ventre, qui Mariam protulit: ita apertè restatur Doctissimus Pelbartus de Temeswar Serm. de S. Anna: Anna gratia dicitur, quia gratiâ erat plena; felix & omni laude dignissima: *ex hac enim terra illa sumpta est, de qua veritas orta est, ex hac Clavis Davitæ est facta, per quam Paradisi porta cunctis est patefacta*, unde jure merito Mariam ita salutatur D. Ephrem:

(a) Ave portarum cœlestis paradisi referamentum, ave nostra consolatrix, quæ mœrores sedâsti, ave Clavis Regni cœlestis.

Consonat huic, quod adfert Joan. Damascenus (b) primos nostros parentes sic loquentes cum Maria introducendo: *Tu sanguis noster, ô beata filia, nostrum solvisti nefas: Nos cœli januas clausimus, tu referâsti, per nos luctuosa ex nobis mundo sunt orta, per te verò ex luctuosis aurea secula redierunt*: nam teste Hugone (c) uti

paradisi porta per Evam cunctis est clausa, ita & per Mariam Virginem iterum est patefacta. Et sicut Petrus lacrymis suis non tantum peccatum suum diluit, sed cœli claves recepit, ita & Anna oratione & lacrymis non solum sterilitatem depulit, sed & claves Regni cœlorum à Domino per Mariam impetravit.

Vah! quot peccatrices animæ à porta cœlorum fuissent exclusæ, nisi clementissima manus Virginis clavibus suis januam eis referâset.

Detrudenda jamjam erat in Tartarum, æternis ignibus affanda Alexandra nominata meretrix illa Hispana, quam Rivales plurimis vulneribus confectam, capite decusso, in puteum præcipitârunt: æternaliter periisset illa, nisi intercedens Virgo inducias ipsi à filio impetrâset, ac Judicis sententiam suspensam tenuisset, quoad usque D. Dominicus (de lamentabili casu divinitus edoctus) Alanus ex ferali puteo, in quo per centum & 50. dies jam jacuerat, evocatum Alexandræ caput à peccatis per dolorosam confessionem expiaret; quod & factum stupente universâ civitate.

O felicem Annam! in cujus benedicto utero Claves cœli repertæ: quis donum hoc cunctorum Sanctorum gratias longè excedens satis admirari queat? quis prærogativam,

(a) Ephrem. serm. de laud. Virg. (b) Damasc. serm. 2. de dorm. Virg.
(c) Mansi in Fests. Annunt. B. V. disc. secundo.

vam, ad quam per filiam suam benedictam ascendit, condignè de- prædicabit? (nunquid, ut cum Davide loquar) parùm vobis videtur esse Matrem Reginæ cœlorum, Aviam unigeniti filii Dei? cui unquam Angelorum aut Sanctorum concessum, ut filio Dei dicere posset: Ne- pos meus es tu? quis unquam ex filiis hominum ad tam gloriosum apicem honoris & excellentiæ ascendit? Verè verè benedicta es tu à Domino Deo excelsio, præ omnibus mulieribus super terram (a). Ite proindè & sepelite cunctas prærogativas vestras Veteris Testamenti Heroïnæ, Sara, Rebecca, Rachel, Debora, Jahel, Ruth, Judith, Esther, Abigail, Abisag & Sunamitis, ac velut undecim stellæ Josephum, sic & vos Sanctissimam Aviam Christi demisso poplite adorate, ac manipulos vestros pedibus Annæ sub- sternite (b)

O quàm appositè dixit & scripsit Damascenus Orat. 1. de Nat. Virg. O beatum par Conjugum! vobis obstricta est omnis Creatura, Angeli, Patriarchæ, Prophetæ, Justi, Peccatores, totus denique mundus: Angeli, quia mediantibus vobis receperunt Reginam: Patriarchæ, quia nata Virgine finem acceperunt suspiria eorum & lamenta: Prophetæ, quia ex vobis nata illa, quam pluribus æculis venturam prædixerant: Justi, quia solamen,

Peccatores, quia advocatam per vos receperunt, univerſa denique machina mundi, quia per vos excisa columna illa, quæ ruentem orbem sustentaret: quod enim non corruat mundus, Virgini debetur, ait Aloysius Novarinus in Umbra Virginea.

Quis ergo Cliens & Servus humi- lis non desideret esse tantæ Matris & Filiæ, apud quas Claves portarum cœlestium resident? Quis ad servitia vestra se & omnia sua non devoveat? Beatus homo, qui vigilat ad fores vestras quotidie, & observat ad postes ostii vestri, qui enim Patronos vos invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino. (c)

Expertus est hoc Cliens ille Ma- tri & Filix devotissimus, de quo re- fert Polius (d) & Nadasi 26. Julii, qui cum sedulo versaret Rosarium Virginis, seque dulcissimæ Virgini recommendaret, aliquando Virgo apparens dixit: Fili, rem mihi gratissimam facis dicendo Rosarium, quot enim ave recitas, tot capiti meo rosas imponis, placeret tamen singulariter, si post cujuslibet Rosarii complementum, unicum Pater & Ave annexeres in honorem dulcissimæ meæ Matris; quod si feceris, habebis eam in omnibus angustiis advocatam, & in agone Matrem. Obsecutus est monenti non solum Cliens Virginis, sed & alios ad pieta- tem

(a) Judith 13. (b) Gen. cap. 37. (c) Proverb. cap. 8. (d) Polius c. 18. Vite.

tem hanc allexit, cumque aliquando morbo gravatus ad extrema tenderet, ac familiares & amici lectum circumfisterent, infirmus resumptis viribus voce quâ poterat, exclamavit, recedite, recedite, date locum; ecce venit Sanctissima Mater mea Anna cum Filia dulcissima Maria, date locum venientibus; cumque lectulo mortuali appropinquassent, ait Maria ad eum: Salve mi Frater dilectissime, cui infirmus ô Maria non sum dignus dici Frater tuus; & Maria, si Anna Mater mea, in corde tuo semper tibi dilecta Mater fuit, ergo Frater meus es, & omnes devotè eam colentes fratres & sorores meæ sunt; in adsumus jam referaturæ tibi janua cœli, veni coronaberis, quibus dictis mox æger in manus Virginis animam exhalavit. O felix servitium tam grandi beneficio recompensatum!

Agite ergo AA: & animitus Avix Salvatoris congratulamini excellentiam & favorem, quo illam Altissimus est dignatus, ut fieret Mater Reginæ cœlorum, totque millenis annis deperditas claves cœlorum perdito generi humano depromeret.

Ad hoc cunctos suavissimè adhortatur devotissimus Abbas Trithemius cap. 3. de laudibus S. Annæ ad finem dicens: Eam ergo Fratres charissimi nobis in Advocatam eligamus, ac quotidie venerantes condignis laudibus honoremus; Honorent eam conjugati, quia sanctissimo partu suo conjugium Domino

consecravit, cui Matrem sine macula peperit: Laudent eam viduæ & continentes, quia normam illis continentix præsignavit: Diligent eam Virgines, quia tantæ sanctitatis Virginem peperit, quâ nulla unquam sanctior effulsit: Honorent eam Justi, quoniam illis suâ sanctissimâ conversatione justitiæ regulam ostendit: Venerentur eam Peccatores, quia Matrem illius peperit, qui ex peccatoribus justos facit; Nullus à laudibus ejus torpeat, nullus ab amore ejus deficiat, nullus in cultu ejus tepidus fiat; Omnes ut communem Matrem diligant, omnes ut Advocatam honorent, de cujus munere communem Salvatorem omnes receperunt: Ipsa enim peccatorum nobis veniam impetrabit, de cujus sanguine fons pietatis corporaliter emanavit; Coram illa ô Fratres asurgite, quæ sperantes in se non derelinquit; impossibile est enim eam pro cultoribus suis orantem non exaudiri, quæ omnipotenti Deo de suo pectore tam pretiosum thalamum construxit: Hæc Trithemius, inde cap. 10. pergit: Impossibile est eam non obtinere omne quod voluerit: Rex cœli Nepos ejus est, non poterit quidquam dulcissimæ Avix suæ denegare? Mater Dei Filia ejus est; non frustra preces ad Deum fundere potest: Tota cœlestis patriæ Curia Annam diligit, ut Matrem, veneratur ut Dominam, si quid à Deo postulaverit, omnium Sanctorum preces votivæ concurrent; inde clau-

dit: Beatus homo, qui Annam continuâ devotione ac sedulis precibus habuerit Advocatam. Claudio ego Sermonem, ac cum Conrado Celte exclamo:

*Nullius Anna preces unquam demisit inanes,
Sed tulit optatam, candida semper opem:*

Ergo piam Matrem multo cumulemus honore,

Nullius vacuas que finit esse preces:

Anna tuæ Sobolis laudes super Astra volabunt,

Te quoque felicem Sacula cuncta ferent.

IN FESTO DED. S. MA- RIÆ ANGELORUM.

Hodie Salus Domui huic facta est. Lucae cap. 19.

NOli indignari, aut amariùs subiraſci ſapientiſſime Regum Salomon, ſi hodiernâ luce jd tibi contingat, quod olim Re- gi Balthaſar accidit; (a) ac in pariete templi tui appareant digiti, & ſcri- bant verba non placitura tibi: non

sunt quidem fatalia illa tria Danielis, *Mane, Thecel, Phares*, ſed confuſibilia illa tria ex decimo quarto capite Lu- cæ deſumpta.

Da huic locum.

Nevimus quidem [Scripturâ id te- ſtante (b)] Monarcham te exitiſſe

Bb 2

maxi-

(a) *Daniel, c. 5.* (b) *3. Reg. 1. c. 4.*

maximi & potentissimi Imperii, ut-
potè habentem omnia Regna à flu-
mine terræ Phiiſtiim ulq; ad terminos
Ægypti.

Fatemur te magnificatum super
omnes Reges terræ præ divitiis &
gloriâ; novimus auri tibi & argenti
tantam fuisse abundantiam (a) quan-
tam & lapidum; cunctam suppel-
lectilem Regiam vasq; domus sal-
tus Libani ex auro extitisse purissi-
mò, (b) ut meritò de te dixerit Ec-
clesiast. cap. 47. *collegisti, quasi auri-
chalcum aurum, & ut plumbum com-
plesti argentum.*

Suspiciamus quidem & magnificam
magnificam structuram Tem-
pli tui, quod universus orbis admi-
rabatur, (c) in quo nihil visebatur,
quod non auro tegeter, in cuius
extruptione per septennium libera-
lissimâ manu à te bis mille, nongenti
& viginti milliones auri sunt ex-
pensi. (d)

Extollimus quidem sapientiam &
scientiam tuam, quæ tanta erat, ut
teste Clemente Alexandrino longis-
simè excesserit Intellectum Pytha-
goræ, Prudentiam Socratis, sapien-
tiam Platonis, scientiam Aristotelis,
imò omnium Orientalium & Ægypti-
tiorum. 3. Reg. cap. 4.

His tamen non obstantibus ma-
net fixa sententia nostra.

Da huic locum.

Extiteris licet Monarcha in po-
tentia maximus; in thesauris Crœ-

lo ditior, in gloria & magnificentia
nulli secundus, in sapientia cunctos
reges excedens; manet tamen quod
scriptum:

Da huic locum.

Quod tibi accidit à Justiniano Im-
peratore Constantinopoli, hoc tibi
hodie contingit Assisijs à mendica-
bulo.

Constantinopoli illusum est tibi,
quando Justinianus famoso illo tem-
plo Sophiæ inauditâ arte & magnifi-
centiâ absoluto ad confusionem &
ludibrium, statuam tuam marmore-
am sculpi fecit, manu suâ frontem
obtegentem, quasi te ad conspectum
hujus artificiosæ Machinæ suppede-
ret templi tui in Jerusalem; quam
statuam postea ad extremum angu-
lum fabricæ suæ rejecit, victum te
esse à Justiniano omnibus demon-
strare volens.

Sed non solum Constantinopoli
explosus es ab Imperatore, sed &
hodiè Assisijs detriumphatus à pau-
pere Francisco, qui te divitiis & the-
sauris, Sanctitate & magnificentiâ
templi, Sapientiâ deniq; Sanctorum
infinities præcedit ac superat.

Cede ergo huic Locum.

Dum vobis hæc plenius explico,
patientiam vestram imploro.

Verum quidem est, quod titulum
sapientis Salomonis attribuat Scrip-
tura sacra. 3. Reg. c. 4. asserens: *præ-
cedebat sapientia Salomonis sapientiam
omnium Orientalium & Ægyptiorum,
& venie-*

(a) 2. Paralip. cap. 1. (b) 2. Paralip. cap. 9. (c) 3. Regum c. 6.
(d) Juglaris ser. 2. Dom. 1. in quad.

& veniebant de cunctis populis ad audiendam sapientiam Salomonis: At ubi maturo iudicio perpendo initium & finem, prologum & epilogum ejus, fateri cogor stultitias enormes commississe sapientissimum hunc regem.

An non stultitia imò insanía maxima erat? septingentis Reginis matrimonio jungi, ac insuper alere trecentas concubinas, easq; alienigenas Moabitidas, (a) Ammonitidas, Idumæas, Sidonias, de gentibus, super quibus dixit Dominus (b) *non ingrediemini ad eas, certissime enim avertent corda vestra*: Unde nervosè stultitiam hanc ei exprobrat Ecclesiasticus cap. 47. dicens, *inclinaisti femora tua mulieribus, dedisti maculum in gloria tua, & profanasti semen tuum.*

Stultus utiq; & delirus Rex dum Deo vero unum templum exstruit Hierosolymis, & centena è contra alia Chamos, Moloch & Astarti Deæ Sydoniorum, ad preces & instantiam uxorum in montibus & collibus inde per Judæam ædificat. lib. 3. Reg. cap. 11.

Stultus utiq; & impius Rex dum à lege Domini recedit & sequitur Deos alienos, ligno & lapidi thura incensans, attestante id sacrâ pagina 3. Reg. cap. 11. Cumq; jam senex esset, *depravatum est cor ejus per mulieres, ut sequeretur Deos alienos*; Unde optime in eum quadrat, quod Baruchi, cap. 3. ait, dereliquisti fontem sapientiæ, nam si in via Dei ambulasses,

habitaßes utiq; in pace sempiternâ, nunc autem salus tua à pleiisq; sacris Doctoribus pro desperata habetur: Stultissimus utiq; virorum, qui optima initia pessimo fine clausit.

Stultus deniq; & insipiens Rex, qui per inmania tributa populum Israël ita à se alienavit, ut post mortem ejus à filio Roboam decem tribus defecerint, objiciendo in faciem ei, Pater tuus durissimum Jugum nobis imposuit.

Nec imprudentia ejus hîc stetit, sed ulterius est progressa, dum apparente sibi in nocte Domino ac petenti quid vis, à se optione datâ, bis impexit, primâ vice solum petendo cor docile, alterâ vice mera temporalia ac transitoria desiderando. Audite petitum ejus.

Et ait Salomon tu fecisti misericordiam tuam cum Patre meo David & regnare fecisti servum tuum pro Patre meo, & servus tuus in medio est populi infiniti, dabis ergo servo tuo Cor docile, ut populum tuum judicare possit.

Altarâ vice cum dedicationem faceret templi sui, æquè impruenter egit, dum mera transitoria à Deo poposcit. 2. Paral. cap. 6. ecce alteram petitionem!

Si clauso cælo pluvia non fluxerit & deprecati fuerint in loco isto, exaudi in Cælo Domine, & da pluviam terræ.

Fames si orta fuerit in terra & pestilentia, ærugo & locusta, & hoïtes

vastatis regionibus portas obsederint civitatis, omnisq; plaga & infirmitas presserit, si quis de populo tuo Israël fuerit deprecatus, & expanderet manus suas in domo hac, tu exaudies de Cælo.

Ecce insipientium regis sapientissimi, nil æternum, nil cœleste, sed mea transitoria & caduca petit.

Aliter docet Ambrosius in Psal. 118. nos postulare. Tu cum oras, magna ora, quæ æterna sunt, non quæ caduca: noli orare pro pecunia, quia ærugo est, noli orare pro auro, quia metallum est, noli orare pro possessione, quia terra est.

Stultè ergo egisti Salomon, quia petisti caduca & res nihili.

Alia longè petiit à Deo Pater tuus David:

Psalm: 50. *Ne projicias me à facie tua, & Spiritum Sanct. ne auferas à me:*

Psalm: 24. *Delicta juventutis meæ & ignorantias meas ne memineris Domine; Vias tuas Domine demonstra mihi & semitas tuas edoce me.*

Psal. 118. *Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illa in toto corde meo; fiat cor meum immaculatum in justificationibus tuis.*

Siccinè ergo sapientissimus ita desipiat, ut nil aliud à Deo petat, nisi cor docile, pluvias cœli &c. petiisset cum Parente Davide unam à Domino, ut inhabitaret in Domino Domini omnibus diebus vitæ suæ. Petiisset cum Davide cor immaculatum, remissionem peccatorum assi-

sentiam Spiritus Sancti, perseverantiam in lege Domini & mandatis ejus, melius cum eo actum fuisset; petiisset regnum Dei, & cœtera omnia adjecta ei fuissent: Hinc meritò carpit eum Rupertus, (a) quod sapientiam, non sanctitatem petierit, verba ejus sunt, *in eo reprehensibilis est, quod dat à sibi optione tam pronâ ad dandum largitate Domini, Bonum illud, quod verum & summum est, non postulavit.*

Longè prudentius & sapientius rem ponderavit Franciscus, nam cum noctu aliquando in tuguriò proximo Sacelli Mariæ Angelorum orationi totus esset intentus, significatum est ei per angelum, Christum ejusq; Sanctissimam Matrem, cum ingenti caterva Cœlitum in sacello eum expectare: surrexit illicò vir Dei ac summâ cum devotione sacellum ingressus, quâ maximâ potuit animi demissione in genua provolutus, divinam Majestatem adoravit, quem Christus benignissimè compellens jisdem verbis, quibus olim Salomonem graticè monuit, *postula à me, quod vis, ut dem tibi.*

Hæsit servus Dei nonnihil attonitus donec amabili annutu Matris Dei os suum aperuit, ac demissimè petiit non cor docile, ut Salomon, sed cor contritum cum Indulgentia plenaria pro universis fidelibus, qui corde contrito peccata confessi sacellum hoc devotè visitassent, ita ut non solum reatus culpæ, sed & pœ-

nz rem-

(a) *Rupertus apud Cornelium in c. 3. l. 3. Reg.*

næ temporalis æternâ oblivione dele-
rentur.

Ad petitem humile & sapiens an-
nuit mox Filius Dei, at ut respectus
& honor debitus maneret suo in ter-
ris Vicario, uti olim leprosus ad sa-
cerdotes, ita & Franciscum ad sum-
mum sacerdotem Honorium terti-
um Pontificem misit, ut gratiam
concessam & ipse annulo, piscatoris
obsignaret & confirmaret. Quod
& factum.

O quàm sapienter egisti Francisce,
quia non petijisti à Christo miraculo-
rum gratiam, ut veluti Petri umbra,
ita & tua cunctos tibi appropinquan-
tes sanaret.

O quàm prudenter egisti, dum
non flagitasti à Domino raptus aut
extases cum Paulo ad tertium Cœ-
lum.

O quàm sapienter egisti, dum non
petijisti scripturarum intelligentiam,
discretionem spirituum, spiritum
principalem, quo in omnem terram
sefe diffundentem regeres tuam or-
dinem.

Sapienter omnino & prudenter e-
gisti, dum non petijisti cor docile ut
Salomon, sed cor contritum & De-
um amans; quia ergo fecisti hanc
rem benedictus eris & fiet, quod pe-
tijisti, imo & cœtera adjicientur tibi.

Causas verò cur exemplo Abrahæ
animas solum à Domino expetierit,
habebat Franciscus plurimas & pon-
derosissimas.

Noverat perbellè nobilitatem &
grande pretium animarum, utpotè

in quarum comparatione totus Mun-
dus cum omni pompa sua, arena ef-
set exigua & nihilum, quidquid e-
nim Cœli ambitu continetur, infe-
rius anima humana est, ait August.
soliloquiorum cap. 20.

Noverat dictum Hieronymi in 1.
Epist. ad Titum, quod majus lucrum
potest esse, aut quid pretiosius, quàm
si humanam animam quis lucretur,
cum Teste August. tract. 32. in Jo-
ann. majus opus sit ex impio justum
facere, quàm creare Cœlum & ter-
ram.

Noverat has nobiles margaritas
per triginta tres annos indefinenter
à Christo quæsitâs, tantiq; æstima-
tas, ut in pretium sanguinem & vi-
tam in Cruce pro ijs ponere non
dubitarit.

Undè S. Chrysoftomus in Psal-
mum. 48. ait, *vis scire quantum sit
pretium animarum nostrarum, redemp-
turus eas Dominus, non Muadum, non
aurum, non gemmas, non terram, non
maria obtulit, sed suum pretiosum san-
guinem, magna proinde res est anima,*
ait Bern. Epist. 54. *que Christi sangui-
ne redempta est.*

Exæstians ergo in Corde Francis-
ci Charitas, virum Dei urgebar, ut
nil nisi animas à Diabolo seductas
expeteret, easq; per Indulgentiam
plenariam dealbatas ad Dominum
reduceret.

Et sanè multo felicior in pœtitione
sua fuit, quàm Pater Abraham, licet
non uno arsete pro Civibus Sodo-
mæ, ut ab interitu servarentur, in-
tercesserit,

terceſſerit, tamen quod deſiderabat impetrare non potuit.

At quod Abraham negatum, conſeſſum eſt liberaliter Franciſco, nimirum ut cuncti peccatores æternis ignibus jam deſtinati modò ab irato Numine, corde contrito veniam poſcant, peccata confeſteantur, ſacro pane reſecti preces ſuas ad Deum effundant, plenam ſclerum ſuorum veniam & remiſſionem reportent.

Et hic eſt theſaurus ille nobilis ſuper omnes gazas tuas o Salomon, quem Franciſcus pauper & humilis non in alia aurifodina comparavit, quam in Portiunculæ Sacello, ac in omnes fines terræ divitias has diſperſit: Divitiæ tuæ o Salomon putrefactæ ſunt, aurum & argentum tuum æruginavit, tranſierunt omnia tanquam umbra, ſed theſaurus iſte, quamdiu ſtabit orbis nunquam exhaurietur: Age ergo *dabuic locum, & recumbe in noviffimo Loco*; Pauper quidem eſt Franciſcus, ſed tamen ditior omnibus gazis tuis, nam atteſtante Hieronymo Epift. 1, ad Heliodorum aſſatim dives eſt, qui cum Chriſto pauper eſt, ex quo, per quem, & in quo ſunt omnia: nobilior purpurâ tuâ eſt lacera veſtis Franciſci, pretioſior Cucullus ejus, coronâ tuâ pyropis interpuncta.

Nec multum tibi gloriandum eſt de templo tuo, quod reſpectu Eccleſiarum noſtrarum nil erat, niſi magnificum macellum victimarum, in quo nil Sancti incrat, niſi arca con-

tinens Virgam Moyſi, paxillum de manna & binas tabulas legis.

In noſtris præſtò eſt Panis vivus, qui de Cælo deſcendit, in noſtris non tauri aut vituli, ſed Agnus Dei immolatur, qui tollit peccata Mundi: Magnum licet & ſpacioſum fuerit templum tuum, antecedit tamen id centies ſacellum humile Portiunculæ, non enim magnitudo, ſed Sanctitas locum commendat.

O Portiuncula Sacellum fortunatum præſentia Chriſti & Matris ejus ſanctificatum, concentu Angelorum non ſemel decoratum!

O Portiuncula, non poſſum, quin in laudes tuas excurram ac verbis Prophetæ utar, quibus urbiculum Bethlehem deprædicavit, dico igitur & ego, & tu portiuncula nequaquam minima es inter Eccleſias Dei, verè fecit tibi magna, qui potens eſt.

In te lapidem Angularem ordinis poſuit Franciſcus, in te Spiritum ultimum iterum in manus Creatoris reddidit.

Felix Sacellum, cui indulgentiæ non à Chriſti Vicario, ſed ipſo Chriſto Domino in perpetuum ſunt conſeſſæ nunquam revocandæ.

Felix Sacellum, à quo omnes Eccleſiæ orbis per ſubſequentium Romanorum Pontificum decreta & indulta, hujus theſauri iudulgentiarum fuere factæ participes.

Felix Sacellum, quod cunctis, peccatoribus factum eſt aſylum, ut protegantur à facie furoris Domini.

O Portiuncula lavacrum nobile!
in quo

in quo super carbones denigratæ peccatorum animæ super nivem dealbantur in sanguine Christi.

O Portiuncula domus felix ! ubi intra paucos quadrantes unctæ contracta debita benignè remittuntur.

O Sacellum sacrum ! ubi ex filiis gehennæ, evadimus filii Dei.

O sacellum beatum ad cujus vel solum nomen tremescunt inferi !

O sacellum parvum ! maximo tamè Salomonis templo antepœnendû.

Verè hodie salus domui huic facta est.

Manet ergo O Salomon. Da huic Locum.

AA. restat adhuc nobis quæstio quædam resolvenda & enodanda : dicite obsecro, quæ causa Christum impulerit, ut has indulgentias secundæ diei Augusti affixerit, à primis nimirum vesperis usq; ad secundas inclusivè ?

Olim quidem Genesis 2, Deus benedixit diei septimo, nunc benedixit secundæ diei Augusti.

Execrabilis hæc dies erat, atroq; calculo notata apud Romanos, eò quod hac die ad Cannas ab Hanibale duo maximi Romanorum Exercitus cæsi, ac in testimonium Victoriæ tres modji aureorum annulorum, quos ex præda è manibus Equitum & Senatorum detraxerant, Carthaginem sint missi, uti refert Sallianus ad annum Mundi. 3838. Cur non determinata à Domino candida quinta dies Augusti Festum nimirum Mariæ ad nives, quo denigratæ ani-

mæ peccatorum redderentur candidiores nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, Saphyro pulchriores.

Aut cur Sexta dies Transfigurationis Domini non est indicta, ut miseri & infelices peccatores jumentis insipientibus similes facti, Methamorphosi sacrâ iterum in imagines Dei transfigurarentur ac character bestię in illis deleteretur. (a)

Videamus utrum mysterium penetremus, non enim sine causa hæc dies determinata est à Domino.

Scimus, peccatorem per varia Symbola à SS. Patribus nobis esse adumbratum : Misero illi Paralytico ad piscinam probaticam sedenti triginta & octo annos habenti in infirmitate sua (cui nullus homo aderat, qui eum in piscinam mitteret, cum ab Angelo moveretur aqua) comparavit peccatorum Bonaventura & Toletus in c. 5. Joan. Quatriduano Lazaro mortuo & scetenti assimilavit cum August. serm. 44. de verbis Domini, Thomas de villa nova ser. 6. post domin. quadrag. dicens. Lazarus quatriduanus scetidus & sepultus peccatoris typum gerit.

Prodigo æquiparavit eum Philippus Bosquier in suo Evangelico prodigo, utpote qui Lucæ. 18. profectus est in regionem longinquam, & ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriosè, donec coactus est immundos pascere porcos.

Infelici & misero Sambsoni, cui capto oculos mox eruerunt Philistæi

(a) Apoc. c. 13.

ac ad Molendini rotas damnatū mole-
re eum fecerunt, peccatorem parem,
existimavit Tert. l. de pœnit. apud
Vivien. tit. 5. Peccator. Aug. in
Pfal. 88.

Ad rem porro nostram nullus ac-
commadatius sensit quàm doctissi-
mus Josephus Mansi tract. 6. de an-
gel. f. 218. qui per incarcerationem &
& vincula Petri aptissimè adumbrari
ait, animam peccatoris per pecca-
tum mortale à dæmone incarceratū
& vinculis peccatorum constricti.

Quid est enim mala conscientia
peccatoris? nisi juxta Cardinalem Hu-
gonem in c. 12. Actorum, Carcer
quidam squalidus, mœstus & tenebri-
cosus, in quo captiva anima absq;
lumine superno & consolatione cœ-
lesti habitat.

Quid somnus Petri notat? nisi fa-
talem somnum animæ peccatricis,
de qua Ephes. c. 5. scriptum, surge
qui dormis; nam teste Augustino in
Pfal. 62. somnus animæ est oblivisci
Deum.

Quid binæ catenæ designant, qui-
bus Petrus vincus? nil aliud quàm
fluxam voluptatem & perversam vo-
luntatem: apertè hoc fatetur Au-
gustinus l. 8. Conf. cap. 5. suspira-
bam ligatus non ferro alieno, sed
meâ ferreâ voluntate, velle meum
tenebat inimicus, & inde mihi cate-
nam fecerat.

Quid sunt Custodes ante ostium?
nisi juxta Hugonem in c. 12. Actorum,
Dæmones & mali focij qui con-

tinuò vigilant, ne bona cogitatio,
vel sanctior iuspiratio, aditum ad
cor peccatoris inveniat.

Quid Angelus Dei & lumen reful-
gens in habitaculo, nisi radius Spiri-
tūs Sancti. Cor penetrans & men-
tem illustrans.

Quid percussio lateris Petri, nisi
compunctio cordis, attestante enim
Sancto Vincentio Serm. de Vinc. Pe-
tri. Personam, quam Deus vult ad se
convertere, percutit, dando ei cordis
compunctiones & commotiones.

Et quando cadunt catenæ? nisi ubi
peccata sua plangit & confitetur
peccator; quando enim homo con-
fitetur, & Confessor elevans manum
dicit, absolvo te, rumpuntur omnes
catenæ, ait prædictus S. Ecclesiastes
Vincentius loc. cit.

Cum ergo secundum sacros Inter-
pretes incarceration & liberatio Petri
perfectissima sit adumbratio captivi;
& à vinculis peccatorum absoluti
peccatoris, hinc patet non sine
adorando mysterio à Christo statu-
tum, ut Indulgentiæ hæc solennes,
ad vespas secundas primæ diei Au-
gusti initium suum sumant, & ad ve-
spas secundæ diei Augusti inclusi-
vè terminentur.

Agite ergo peccatores, currite,
properate, prostat affixum vexillum
veniæ & Indulgentiæ, patent Ther-
mæ salutares, balneum salutis, pen-
det ad altare Domini spongia, quâ
cuncta debita rationarij divini uno
ductu deleantur.

Obsecro ne simus injuriosi felici-
tati

tati nostræ, & si fortè adhuc aliquis igniculus vivit ergà salutem nostram, ne simus crudeles nobis ipsis, recusantes fortè aut adversantes id, quod promovere potest nostram beatitudinem : Deus nobis ultro suas affert gratias, interventu seryi sui Francisci, erimusne adeò infelices, ut renuamus eas acceptare.

Ecce Franciscus, Angelus ille Apocalypcticus, ascendens ab ortu solis, habens signum Dei vivi, nos Petri instar excitat & invitat ad surgendum à somno peccatorum; surge velociter Petre, Ferdinande, Marce. Surge Martha, Barbara, Genovefa, solve vincula colli tui captiva filia Sion, surge, qui dormis & illuminabit te Christus Ephes. 5. Vade, ad pedes Sacerdotis te prosterne, peccata tua confitere, & mox de manibus tuis cadent catenæ, surge velociter, & operiet te iterum vicarius Christi vestimento salutis & innocentie, quod centenis maculis prius per peccata deturpâras ac in sanguine agni dealbatum circumdabit corpori tuo.

Audi ergo O peccator vocem Domini, exequere consilia, attende monita illius: in tua situm est potestate exire de captivitate Sathanæ in libertatem filiorum Dei, & dicere cum Petro, nunc scio verè quia misit Dominus Angelum suum & eripuit de manu infernalis Herodis, & de omni expectatione turbæ inferorum,

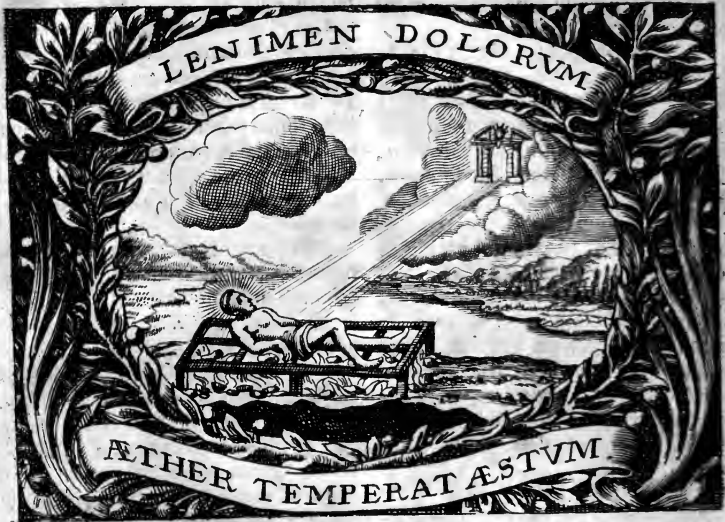
O fortunatam diem! ò felix momentum, quod terminat Tyrannidem Sathanæ, catenas scelerum dirumpit, funes peccatorum dilacerat, debita contracta delet; ò diem salutis! qui portam Paradisi nobis repandit, infernum verò occludit: paucis opus est.

Confitere contrito Corde, quæ peccâsti, propone seriam emendationem, imple injunctam pœnitentiam, accede altare, ac pascere manna cœlesti, funde preces pro necessitatibus SS. Ecclesiæ & concordia Principum Christianorum, &c. Et ex filio gehennæ evades filius Dei, ex peccatore justus.

Ah peccatores! credite mihi, venient dies, quando inimici vestri vos circumdabunt in lectulo mortuali, ac ita coangustabunt, ut actum de vobis credatis, ibi, ibi exclamabitis: ò me infelicem, qui toties habui occasionem salutis, & neglexi, qui unicâ sincerâ confessione Cœlum merari potuissim, & non feci, qui divitias honoris Dei contempsi.

Nunc tempus evanuit, nunc abijt occasio, è contra dolores inferni circumdant animam meam, pereat dies, in qua natus sum! Hæc erunt lamenta & voces desperandæ eorum, qui vocem Domini non audierunt in tempore opportuno. Ne ergo & te tam tristis catastrophe apprehendat, surge velociter!

IN FEST. S. LAURENTII MARTYRIS.

Dic mihi obsecro, ubi est maxima Fortitudo tua?
Judic. 16.

VTinam hodiernâ die Auditores meos ad mœnia septicolis Romæ sistere possem; monstrarem ego illis in Tiburtiniva Locum, in quo ante millenos annos sub Decio & Valeriano spectante

universâ Româ theatrum horridum & funestum est exstructum.

Sedebat ibi in superbo pegmate, vultu atroci, ac torvo supercilio minitabundus Valerianus; stipabant eum regi Satrapæ, latera cingebant militum

militum turmæ, in vexillis hinc inde Roma næ volitabant aquilæ: latus sinistrum occupabat latellitum ac licitorum infamis turba, sanguinem fitiens, cruori inhians: stabant circumcirca plurimæ oblongis contis infixæ Calvariæ Martyrum; sanguinem recentemque tabum adhuc destillantes.

Trahebatur interea inter militum cuneos, catenis vincetus, florentissimæ ætatis adolescens, cunctorum in se rapiens obtutus, ita alacer, ac si ad epulum duceretur; qui quia Diis holocaustum offerre recusabat, ipse Diis in hostiam est reservatus, per flammam in cineres abiturus. Vestes igitur innocenti diripiuntur, nudantur ejus castissimi artus. sanguine & livore per varia tormenta prius jam colorati, exindè magno fremitu spectantis populi craticulæ ad ruborem usque succensæ imponitur, velut hostia assandus: ita nidor ambustæ carnis, diffluit caro Martyris in subiectos carbones, surgit fumus, volat undique clamor, licitorum turba insufflat ignes, novamque sufficit materiam igni nutriendo; jacet inter ferales ignes Laurentius, hostia innocens, non aperiens os suum, in lectulo rosæ, non prunis strato cubare videtur, quin & subjicientibus prunas insultat Levita Christi, altum exclamans, surge, versa, assatum est, manduca.

O Hostiam numini gratam! o Sacrificium Abrahæ Sacrificio majus &

præstantius, cujus odorem odoratus est Dominus! o Martyrem illustrem mille fertis coronandum! o spectaculum cœli civibus dignum! o fortitudinem inauditam, omne exemplum transcendens!

Abite nunc superbi Scævola, exeste ambitiosi Curtii, vanæ gloriæ mancipio, omnis enim fortitudo & generositas vestra nil nisi superba est vanitas, fumus & nihilum,

Obstupesco totus, & admiror flammis involutum Martyrem, inter ardentem prunas tostum, & flammam non sentientem. Age, Sanctissime Levita nuquid caro tua est ænea, qui aut unus ex istis, ex cœli Seraphinis, qui quidem toti ardent igne cœlesti, in quos tamen sublunaris non agit flamma; nunquid de te dictum est illud Isaïæ 43. *cum ambulaveris in igne, non combureris, & flamma non ardebit in te.* Videris totus dissimilis esse Sponsæ, illa enim amore Sponsi tota exardescens exclamat: *fulcite me floribus, stipate me malis*, ut non nihil sopiam & attemperem flammam amoris, at tu è contrario clamas, fulcite me ignibus, stipate me prunis, quia præ rosæ & violis mihi arident.

O Sanctissime Martyr, te compello verbis Dalilæ, *dic mihi obsecro, ubi est maxima fortitudo tua?* (a) ut craticulæ ardenti superpositus craticulam supplicii lectum reputes quietis? teste Chryologo ferm 135. dic nobis obsecro, cur inter ignes lætus, in tormentis imperterritus, inter ar-

(a) *Judicium, e, 16,*

dores & flammæ animo invictus? dic nobis obsecro ubi est maxima Fortitudo tua?

Audiores! ardor ignis, & violenta flamma intercipit loquelam, & verba sanctissimo Martyri, tormentis consumpta Hostia in latus se vertit alterum, oculisque in cœlum levatis, amicum cœlo caput inflectit, ac animam in creatoris sui manus consignat: moritur Laurentius, ac in sacros cineres abit Levita Christi mille fertis coronandus: nostrum nunc erit indagare mentem & responsa Sanctissimorum Patrum, unde tanta, tamque invicta Fortitudo sit Martyri, dum discursum hunc pluribus prosequor, etiam patientiam vestram expecto.

Edicite ergo vos Doctores & Ecclesiæ lumina, ubi creditis absconditam esse fortitudinem, & invictum animi robur Martyris illustrissimi?

An forsitan autumatis Laurentium à Matre sua Patientia, unâ cum materno lacte, hos generosos suxisse animos, ad modum Prophetæ Eliæ, (a) qui in Cunis jacens, visus est pro lacte nutricis, flammis & ignibus pasci.

An forsitan induit naturam Salamandræ, quæ ignibus nutritur, in flammis vivit?

An imitatur lapidem Asbestum, qui in igne detrimentum non patitur, sed solum nitidius purgatur.

An naturam habet rigidi Adamantis, qui nec ferro, nec igni cedit.

An adscribitis hoc ferventissimæ

ejus charitati, quâ totus in Deum ferebatur, quâ pectus ejus succensum ardebat interius, nam juxta Philosophorum effatum, commune Intus existens prohibet extraneum? (b) ita manifestè sentire videtur S. Leo, ita impium Valerianum alloquens *Flammis ejus superari charitatis Christi flamma non potuit; segnior fuit ignis, qui foris ussit, quam qui intus accendit.*

Consentit rationi huic Ambrosius serm. 19. dicens, ardebat extrinsecus Beatus Martyr Tyranni sævientis incendiis, sed major illum intrinsecus Christi amoris flamma torrebat, nam secundum S. Maximum ubi cor ardet, (c) membra flammam non sentiunt.

Forsitan hoc adscribetis memoriæ Passiōis Domini, quæ animo Martyris tantum robur subministravit? hoc sentire videtur Petrus Blessensis in cap. 1. Job dicens, stat Martyr afflictus quidem, sed invictus, vidensque sanguinem suum ex diversis corporis partibus ebullire, non sua, sed Redemptoris vulnera attendit.

Assentitur Augustinus serm. 31. de Sanctis dicens: *Ibi Martyr Christi supplicia cogitat, frigidum est illi omne quod patitur.*

Forsitan adscribetis tam grande robur Martyris Dominico Sacramento? cujus Dispensator extitit Laurentius, cui à Sanctissimo Papa Sixto commissa erat dominici corporis & sanguinis dispensatio; Mens hæc est Augustini, qui tract. 27. in Joan. ait,

(a) *In vita.* (b) *Ser. de S. Laur.* (c) *Ser. de S. Laur.*

ait, in illa longa nocte, in illis tormentis, quia benè manducaverat & benè biberat, tanquam elcâ illâ saginatus, & illo calice ebrius, tormenta non sentit, nam teste Hieronymo nihil ita vescentis animum roborat, quomodo panis vitæ, de quo scriptum est, panis confirmat cor hominis, in fortitudine igitur cibi hujus refectus animus Martyris non sensit, quid caro pateretur, unde Laurentius Justinianus serm. de Eucharistia ait, frequentatur in Ecclesia hoc Sacramentum, ut justis gratiam, peccantibus veniam, debilibus robur, lætitiâ mœstis, nutantibus spem, victoriam certantibus, captivis libertatem, atque defunctis conferat requiem.

Omnia doctè est appositè: sed aliam, eamque genuinam fortitudinis hujus causam insinuare nobis videtur ipsissimus gloriosus Martyr Laurentius, dum moriturus, oculis in cœlum elevatis exclamat: *Gratias tibi ago Domine, quia januas tuas ingredi merui.*

Advertitisne Auditores causam tanti roboris? Aspectus ille cœlorum, contemplatio gaudiorum æternorum, tantum robur, tantam fortitudinem pectori ejus impressit, ut flammæ ardore non persentiret, uti clarissimè hoc attestatur S. Maximus sermone quinto de Sancto Laurentio dicens: *Ardet totis visceribus fortissimus Martyr, & uritur, sed regnum cœli mente pertractans, refrige-*

rio conscientie vitricis exultat. Corroborat dicta prioris Mediolanensis Antistes Ambrosius serm. de S. Laurentio dicens; non potuit ignis tormenta sentire, qui sensibus Paradisi refrigeria possidebat; nam Tertulliano teste, (a) *nihil crus sentit in nervo, cum animus est in cœlo lib.* ad Martyrem cap. 2.

Cœli ergo aspectus Beatissimo Martyri lenimen dolorum ac robur animi dedit, ut etiam in tormentis ipsi Tyranno insultaret dicens; *afatum est, jam versa & manduca.*

Et quis miretur, quod aspectus cœli tantum possit, si mente recogitet, quid præstet in sublunaria influxus Solis, Lunæ, ac Siderum, ergone Solis ardor excoquat aurum in montibus, & cœli aspectus non possit ardorem charitatis imprimere humanis mentibus? ergone Luna fervere & exæstuate faciat maria, & cœli obtutus, non queat immutare corda mortalium? Magnes trahat ferrum, & cœlum non attrahat mentes hominum? si tanta vis inest Sanctorum reliquiis? si Agathæ velum sistit & retrò agit, exæstuantis Æthnæ flammæ & incendia? si cincinni capitis beatissimæ Mechtildis in aerem sublatis tempestates sedant & tonitrua? quid non agat in humanum pectus memoria cœli ac æternæ gloria? quos animos, quos genereosos Spiritus non sumetis, si sursum corda & oculos levetis, ac recogitetis: Hæc est Civitas illa sancta, cujus plateæ auro strætæ, cujus turres gemmis

(a) Tertullian. l. ad M M. cap. 2.

mis ædificatæ , promissa hæreditas filiorum Dei , ubi æternum cum Deo lætabuntur Iusti ; an non mox omnia terrena desipient ? an non cum Paulo exclamabitis ? *Cupio dissolvi & esse cum Christo* ? an non cum Ignatio tatebimini Heu quàm sordet mihi terra , cum cælum aspicio .

Certè hic aspectus , hæc consideratio ità beatos Martyres inflammavit , ut in tormentis exultarent , ac ipsi Tyrannis insultarent .

Conspiciebant ante se ignitos & accensos æneos boves , intra quos cum Placido ac Theopista clauderentur : stabant ante eos equi indomiti , à quibus cum Hypolito in partes & frustra discerperentur , cernebant liquefacta metalla , ori ipsorum infundenda : videbant congelatos lacus , in quibus frigore conficerentur : aspiciebant ardentes rogos & craticulas , in quibus torrerentur : intuebàtur , in manibus Licetorum enses , & secures , quibus capita eorum demeterentur : videbant exacutas subulas , quibus oculi eruerentur ; laqueos , quibus strangularentur : fustes , quibus artus artus & ossa frangerentur ; bestias quorum unguis & dentibus dilaniarentur , cruces , in quas agerentur ; ignes denique , quibus in cineres redigerentur : sed cœli aspectus , flammam in refrigerium , dolores in gaudium , tormenta in exultationem & jubilum convertit , uti bellè in encomio Martyrum S. Ephrem id describit dicens : insultabant Judicibus , quasi sensus doloris expertes , & qua-

si in alienis corporibus paterentur dicentes , si graviora habetis tormenta admovete ; ignis vester frigidus apparet , percussoresque imbelles ; gladii vestri sunt ligna marcidã , ad plura & majora consistimus : non roigus ardens , non stridentes flammæ , non ignitæ sartagine , non ollæ ebullientes , non candentes laminæ , non ferarum dentes aut unguis nos deterrent . Unde obsecro hoc ? audite rationem , quam assignat ; læra quippè & jucunda vobis fuit futurorum expectatio , quæ vos ita animavit , ita roboravit , ut singulis horis , nova vobis & acriora adhiberi cuperetis supplicia : probarunt hoc abundè lætæ illæ ac triumphabundæ voces Martyrum , in tormentis jubilantium .

Obstupère barbari Saraceni , quãdo audière beatos nostros Danielelem , Hugolinum cum aliis quinque sociis stantes sub formidando acinace , non aliud inclamantes quàm *Gaudeamus omnes in Domino diem festum celebrantes* , gaudeamus ! en nobis cœlorum janua est aperta .

Obstupuit crudelis Tynannus Dacianus glorioso Martyri Vincentio in equuleo pendenti insultans , ac ignes , unguis , aliæque innumera tormenta minitans , quando eum respondentem sibi audiit , non minari mihi videris , sed quod votis omnibus concupieram offerre frustra fatigaris Daciane , non potest tam horrenda excogitare tormenta , quantum paratus sum sustinere carcer , unguis , candentes laminæ , morsque ipsa ,

ipla, ludus, jocusque Christianis sunt, non tormentum, cur? cœlum enim cogitant, Bolandus.

Obstupuere Japones, quando in crudelissimo illo incendio, quo quinquaginta Christiani glorioso agone in cineres abiere, conspexere binos ad tragicum hoc spectaculum equis insidentes Nobiles Christianos Japones. spe cœli, & aspectu Martyrum animatos adeo, ut ex equis subito defilientes, perque confertum militum & lictorum turbam penetrantes, in amplexu Charissimorum suorum instructorum & Confessoriorum P. Hieronymi de Angelis Societatis Jesu, & P. Francisci Galves Ordinis Sancti Francisci vitam & animam inter flammam Deo consecravere:

Hazzard parte 6. cap. 5.

Unde obsecro hæc constantia & heroica fortitudo? audite Ecclesiam canentem,

*Traduntur igni Martyres
Et Bestiarum dentibus,
Armata servit unguibus
Tortoris insani manus;
Nudata pendent viscera,
Sanguis sacratus funditur,
Sed permanent immobiles
Vitæ perennis gratiâ,*

Cœlorum obtutus eos animabat, spes futurorum eos confortabat, subsecutura gloria has triumphales voces extrudebat.

Noverat vim & robur hujus obtutus illustrissima Mater illa Machabæorum cap. 7. unde ut Filium ultimum ad tormenta sufferenda animaret, non alio argumento est usa, quam ut diceret: *Peto hæc ut aspicias ad cœlum, ita fiet ut, non timeas carnificem istum, sed dignus fratribus tuis effectus particeps suscipe mortem, ut in illa miseratione cum fratribus tuis te recipiam.*

Noverat robur hujus aspectus Matrona illa Anglicana, quæ oculis ad cœlum levatis inter crudelissima tormenta his vocibus se animabat ac solabatur: patere anime mi, brevis restat via quæ ducet ad cœlum, post sex horas super Solem & Lunam vehar, astra pedibus premam, empyreum inibo. Occurebat utique his illud Chrysologi serm. 134. *quot vulnera, tot bravia, quot tormenta, tot præmia, quot victoria, tot corone.*

O spes æternorum! o contemplatio cœli quantum roboris administras misereis & afflictis? Tu secundum Augustinum omnia portare facis dulciter & suaviter: Per te Apostoli & Martyres gaudentes ad mortem & tormenta properant. Tu convertis flammam in ventum quasi roris flantem; ardentes prunas in rosas & violas commutas, craticulas & ignitas sartagine in lectum vertis quietis, tu cruces & patibula transformas in amatas sponas, quibus ex corde acclamatur, salve Crux amata, diu desiderata ardentem expetita.

O Cœlum ò Cœlum; Tu es illa cynosura, quæ in turbido mari hujus sæculi fluctuantem naviculam nostram dirigis, & ad optatum portum Salutis perducis: Tu es quæ dolores & angores nostros temperas, cruces & tribulationes allevias; Tu es suavissimus & fortissimus ille magnes, qui & reluctantia corda nostra ad te trahis.

O Cœlum ò Cœlum! cum te mente considero, omnis terra mihi sordet.

Cœlum igitur infatigabili oculo contemplemur, ac in illud omnes nostros obtutus figamus: Hæc illa sedes est æternæ quietis, hæc regio beata, hæc terra viventium, ob quam Chrysofomo teste, (a) etsi milies esset laliendum in ignem, tamen condigna non pateremur ad futuram gloriam: Hic aspectus hic obtutus, omne absinthium tribulationis cœlesti ambrosiâ condit, hic ad omnem tolerantiam excitat, robur in doloribus & adversitatibus addit, nutantia corda confirmat, ac in patientia solidat.

Paupertas te forte premit, cœlum aspice, ibi divitiæ & omnis gloria te expectat: in luctu aut mœrore es; cœlum cogita, ibi absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum: tribulationes fortè & persecutiones pateris, Cœlum respice, ibi ibi te æterna manet requies & consolatio: dolores & gemitus mortis te fortè circumdant, menti mox &

animo tuo occurrat Laurentius, digito in cœlum intento tibi acclamans, gratias ago tibi Domine, quia januas tuas ingredi merui.

Claudo verbis Corneli à Lapide (b) in omnibus actibus tuis cœlum spectes, cum ergo arduam quidoccurrit, cum tentatio ingruit, cum crux gravior imponitur, respice civitatem cœlestem, dic seram, patiar, superabo, quamvis sint dura & aspera; sic itur ad cœlum, sic triumphatur cum Laurentio.

Ad te me nunc verto Illustrissime Martyr Laurenti: Ito nunc gloriose Martyr, ito pugil Christi ad domum æternitatis, ito ad Jesum tuum, pro cuius fide & amore tantum agonem obiisti, Jesus te expectat, ut coronet, qui spectavit & roboravit te, ut vinceres: bonum certamen certasti, cursum consummasti, fidem servavisti, thesauros Ecclesiæ in pauperes dispersisti, accipe nunc coronam gloriæ, thesaurum non deficientem in cœlis. Ito! ito Martyr fortissime in domum fortium Dei; ito Virgo castissima in cœlestem montem Syon, sequere Agnum cum Choris Sanctarum Virginum, quocumque ierit, canta canticum novum: Ito Levita gloriosissime in cœlestem aulam æterni Regis, ille victricem imponet tibi coronam; ille à corpore tuo absterget omnem fœcum & odorem ignis; ille æterno Patri suo te victorem Tyranni sistet, ut pro modico ignitæ craticulæ tormento,

(a) De reparatione lapsi (b) In Isaiam.

tormento , æterni regni diadema recipias.

Ito Martyr laureate, ac nobis ad cœlum viam sterne: paucis horis fortiter luctando, cœlum gaudio, fideles exemplo, Ecclesiam gloriâ, Orbem fama, Angelos exultatione complevisti.

Vive & triumphâ Laurenti generose Scævola Ecclesiæ Catholicæ, ac tuâ generositate nostrum torporem, tuis ignibus nostrum frigus, tuâ Fortitudine nostram imbecilli-

tatem, tuo exemplo socordiam nostram pelle.

Eja ex alto nos respice, ut tui certaminis vestigia fortiter sequi, ac gloriæ tuæ participes fieri mereamur: verificetur denique in nobis, quod de te Augustinus testatus est serm. 30. do Sanctis dicens Laurentius flammâs, quas ipse per tulit, omnium Christianorum corda calefecit: & dicat omnis populus, fiat, fiat!

IN FESTO S. CLARÆ VIRGINIS.

Signum magnum apparuit in Cœlo, Apoc. cap. 12.

AVe CLARA luce clarior, lucis æternæ Filia, Cœlorum Sidus nobile: ad encomia quidem tua fideli populo prædicanda adfuit, sed quibus te laudibus effera nescio; si verum, quod Salomon proverb. cap. 17, dixit,

Gloria Filiorum Patres eorum, laus tua prima erit Matrem te habuisse HORTULANAM, quæ nobile illud Liliū Horto intulit JESU Nazareni, quod odore suo universum postmodum replevit terræ ambitum,

Nec

Nec HORTULANA tantum erat Genitrix tua, sed & NUBES ROSCIDA, ex qua refulsit Arcus ille cœlestis, universarum virtutum coloribus variegatus.

Quin & cœlorum imitata est Firmamentum, utpotè quæ produxit mundo stellam illam novam & lucidam in medio nebulæ, cujus splendore & radiis, tam Oriens, quam Occidens est illustratus.

Nec minus felix Concha extitit Hortulana, quæ pretiosam illam Margaritam exclusit, dignissimam, ad quam comparandam cœlestis Negotiator descenderet.

Sed quid moror in his minutiis? quid margaritam extollo? quid stellæ radios admiror, quid Lillii odorem suspicio? hæc parva nimium sunt, ad ulteriora ascendo, ut Claram laudem omni laude dignissimam; præconiumque illud extraordinarium Apoc. cap. 12. descriptum (virtutibus tamen Sanctæ condignum) cum debita reverentia & demissione SSmæ Matri Claræ applico, ac in sensu accommo dico: *Signum magnum apparuit in cœlo, Mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus ejus, & in capite ejus corona stellarum duodecim.* Quem titulum dum charitati vestræ enucleatius expono, simul & patientiam vestram imploro.

Autumabunt nonnulli ex vobis, arcum me nimis intendisse, nec videri, quâ ratione intentum meum probare queam, cum communiter tam SS. Patres, quam Ecclesiæ Doctores Elogi-

um illud, vel Ecclesiæ vel, Sacrosanctæ Virgini Mariæ attribuant, dedecere proinde encomium hoc Matri Dei subtrahi, ac Claram eo condecorari; hæc mens plurimum fortè erit. Sed nihil moveor; quod scripsi scripsi: fateor ultrò, priuariò Elogium hoc tam Ecclesiæ quam benedictæ Virgini competere, nullatenus tamen inhiberi, quo minus (respectu debito servato) id etiam Claræ appropriari queat, sequor vestigia Doctissimi Benedicti Fidelis, qui Panegyrico 4. de S. Virg. & Mart. Lucia scribere non est veritus sequentia: Dum gloriosissimam V. & M. Luciam considero, eamque non solum per consuetam aliam Virginum lampadem, verum etiam per nomen suum proprium splendere video, videtur mihi ea in mystica illa visione mulieris, Apoc. cap. 12. à Joanne Apostolo esse depicta & delineata: æquò ergo jure encomium hoc & ego Claræ attribuo.

Et quis negare aufit, Claram extitisse signum magnum in cœlo & in terra, si prodigiosam illam vocem ad Hortulanam matrem orantem, è crucifixo delatam animo revolvat; ne paveas mulier, quia Lumen quoddam salva paries, quod ipsum mundum clarius illustrabit; si ulterius admirandam ordinis institutionem & progressum recogitet. In memoriam solum reducite, calamitosa illa tempora Ecclesiæ, quæ Claræ ortum antecessere, patebit liquidò, Claram inundo naufrago à Deo datam in signum misericordiæ & clementiæ.

In densis tenebris scelerum, in horrida calligine hæresum jacebat sepulta non solum Umbria, sed & universus Christianus orbis: ubique nox erat, pauci filii lucis: Titubabant fides & Religio, schismate divisa erat Ecclesia, oblivio summa erat Numinis & præceptorum ejus; gemebant ob internecina bella Guelphos inter & Gibellinos, miserè quassata regna & Provincie, exulabat pietas, ridebatur continentia, explodebatur mansuetudo, triumphabat iniquitas: at mox ubi Clara lucem aspexit, nova lux oriri est visa, quæ puritate vitæ, splendore virtutum, caliginem discussit, noctem fugavit, ac velut stella matutina in medio nebulæ in domo Dei effulsit.

Obstupuit quidem cælum & terra bonitatem Dei in creatione mundi, dum Altissimus non contentus ex luto creasse Adamum, mox de adjutorio simili ipsi providit, ac Evam ex costa dormientis Adami produxit, novum portentum matrem viventium: sed non minus in reformatione Orbis postmodum obstupuit totum universum, videns ex immensa & inscrutabili bonitate Dei pauperculum Franciscum à Domino suscitatum ac constitutum, ut in Ecclesia Dei plantaret & evelleret, ædificaret ac destrueret orbem, in maligno positum, ac toto cælo aberrantem ad leges Ecclesiæ reduceret, nec non ad hoc grande opus perficiendum additum Franciscò adjutorium simile, ac velut ex costa Francisci productam Claram, quæ esset & Soror, & Filia, Virgo & Mater,

zelatrix perfectionis & Evangelicæ Reformationis coadjutrix, quæ exemplo Francisci aurum & argentum generoso pede calcaret, honores & plausus mundi fugeret, deliciis & voluptatibus nuntium remitteret; Vigilis econtra orationibus, jejuniis ac macerationibus innocens corpusculum attereret, ac in servitutum redigeret.

An non portentum hoc? An non signum & prodigium grande? tempore tam perverso non visum? ita, ut ipse Summus Pontifex & Cardinales hæc videntes stupefcerent dicerentq; Man hu, quid est hoc? non capientes, quomodo Virgo tam tenera & fragilis viam Evangelii tam arctam non solum amplecti, sed & ad extremum vitæ halitum subsistere posset.

Signum ergò magnum merito dici potest Clara, quæ in audito exemplo, velut Magnes cælestis in carceres voluntarios, tot nobiles animas traxit, quibus gaudia mundi desiperent, è contra in votis & desiderio esset crux Christi.

In majus adhuc excrevit laus & encomium Claræ, si addatur alter titulus: *Mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus ejus.*

Iterum adverto vos hæc, ac cum Nicodemo inquirere, quomodo possunt hæc fieri? quibus æquè respondendum censeo ut Nicodemo: *Tu es Magister in Israel, & hæc ignoras? Facilis via patet ad hoc probandum; relegeite solum annales Umbriæ, & invenietis, quàm parùm Assisium patria*
S. Cla-

S. Claræ abfuerit ob bellonæ furores ab ultimo exitio, & exinde concludetis jure optimo Claræ nobilem hunc titulum adscribi.

Obsederat armatâ manu Affisium Imperator Fridericus II. hostis eorum intensissimus, ad cujus fortiorem oppugnationem & ruinam ultimam exciverat colluviem Maurorum & Saracenorum, eorum viribus urbem certo subjugaturus. Hi omnia obviam igne ferroq; vastabant nulli ætati parcentes: Ventum proinde ad S. Damiani monasterium, ubi Clara cum suis filiabus in Domino erat congregata: jam scalis Mauri applicaverant muro, jam jacula & acinaces acuebant, aut pudorem aut vitam Deo dicatis Virginibus extorsuri.

Trepidæ filix in hoc periculoso rerum statu ad Claram confugiunt, auxilium & solamen exposcentes, flent, gemunt, pectora feriunt, extrema quoq; formidantes: Clara quamvis ægra, miserta filiarum adaram, ubi Venerabile asservabatur, se deferri imperat, ibi profusis lacrymis, plena tamen fiducia Dominum precatur, ut refrænet furorem & iras Barbarorum, conservet famulos suos sibi servientes, neque tradat bestiiis corpora confitentium sibi; assumptâque sacrâ pyxide, quâ Venerabile Sacramentum recondebatur, velut mulier fortis, *armata Sancta Sole Justitia*, imperterritè ad claustrum sui fines egressa, scutum non aliud objecit hostili furori, quàm cœlestem suum Sponsum, ad cuius aspectum mox Barbarâ phalanx

trepidare, pars fugere, pars per muros cadere, pars à scalis invisibili manu deturbari cœpit, liberantur interim innocentes Virgines, gratiæ aguntur Numini, Clara de hostibus triumphat.

An non ergò Clara mulier amicta Sole? an non Luna, Saracenorum symbolum, sub pedibus ejus conculcata jacet? Nec velim, inanem meam esse speculationem censeatis, lustrate solum Aloysii Novarini librum, Agni mystici cap. 72. & cap. 76. videbitis ibidem cum admiratione æri incisam duplicem imaginem S. Claræ Virginis manibus Venerabile gestantis, primam circumdatam stellis, alteram Sole: hisq; imaginibus hostias minores signatas recentet Affisii ex eo tempore, quo mirabiliter Saraceni à monasterio S. Claræ sunt depulsi.

Sed ubi corona stellarum duodecim, quæ caput Claræ circumdat? Videmini mihi præoccupare conceptum meum, intraque vos dicere, coronam hanc non stellas, sed duodecim gemmas denotare, ac per eas duodecim illustres virtutes ac prærogativas Claræ describi: adducetis in testimonium D. Bernardum, qui ser. 1. explicans cap. 12. Apocalypsis, per 12. stellas non aliud intelligit, quàm prærogativas 12. gloriose Virginis, quibus Maria singulariter adornatur.

Creditis ergò per Adamantem, (ut potè cœteras gemmas, splendore, pretio & duritie superantem) Claræ constantiam & fortitudinem denotari: optima cogitatio; constans enim semper in sua prima resolutione per man-

fit Clara, nec carni aut sanguini unquam cessit. Ubi ad nubilem annos pervenit, instabant parentes, omni modo matrimonii nexibus eam illigaturi: erat autem illa velut casta Penelope, de die in diem moras ne cēns: arietabant in eam cognati sacrum ejus propositum disturbaturi, addebantur blandimenta, promissa, ac minæ; sed frustra; semper enim inscriptum erat sacro huic Adamanti Nulli cedo: unde nil obtinuerunt, nisi ut nudum monstraret verticem & abscissos cinnos, quin & fortitudinem hanc ac constantiam in sororem Agnetem transfundere est visa, dum immobilem eam in proposito reddidit.

Aut fortè creditis per Sapphirum gemmam cæruleam, colore suo cœlum, cum serenum est, imitantem, intelligi Claræ mentem & animum per continuam contemplationem non in terris, sed cœlis conversantem, cujus cor toto vitæ spatio ambiebat solum, *quæ sursum sunt, non quæ super terram*: non aberratis, credibile hoc fecerunt ejus sacræ extases & raptus.

Aut vobis forsitan persuadetis per tertiam gemmam Carbunculum (qui velut carbo ignitus de die & nocte scintillat, qui in acetum missus magis splendet, aut aquâ perfusus magis inardescit) charitatem Claræ non solum in Deum, sed & in proximum designari? benè auguramini; tanta enim in corde ejus extitit charitas, ut non solum amicos, sed & inimicos sit complexa, ut Cardinalis Hugolinus apertè sit fassus, ac dixerit, si quis à Clara se

cuperet amari, opus solum esse, ut eam in uno aut altero offendat aut mortificet, rem mox fore salvam.

Aut imaginamini per Smaragdum (quæ omnium viridium gemmarum obtinet principatum) S. mæ Claræ spem & fiduciam in Deum denotari? non fallimini: experta est eam quàm optimè urbs Assisi, in qua omnia desperata & conclamata erant, foris gladius, intus timor, hostis ad muros minitans extrema: spem tamen non posuit Clara, sed memor beneficiorum à civitate acceptorum, ad orationem conversa, caput suum & filiarum cinere conspergere, manus & oculos in cœlum levare, lamentis cœlum complere, precibus Sponsum fatigare non destitit, donec libertatem & pacem urbi obtinuit.

Aut creditis per Sardonichen (qui teste Beda in cap. 21, Apocalypsis ex oniche candorem, ex sardio ruborem trahit, ac nil impuri patitur) Claræ verecundiam ac illibatam virginitatem designari? vera narratis; tanta enim hæc puritas extitit in Clara, ut nunquam baptismatis innocentia in ea sit in minimo contaminata.

Aut per aurei coloris Topazium, virtute suâ repellentem cunctam tristitiam animi denotari fortè existimatis voluntatem & animum Claræ semper in prosperis & adversis voluntati divinæ conformem? Ita est: Vox enim unica Claræ per omnem vitam fuit, *Pater non mea, sed tua voluntas fiat!*

Aut per Achatem, qui veneno ac venenatis moribus serpentum resistit,

stet, de qua gemma globi tornantur precatorii Claræ fervidam denotari creditis orationem? non aberratis: à primis enim cunis propè jam usa est Clara his globulis: oratio scutum ejus semper fuit adversus omnes tentationes & venena diaboli.

Vel autumatis per Jaspidem gemmam sculpi facilem, patientiam ejus designari, quæ per viginti octo annos cum morbis variis conflictata, nunquam tamen colorem tristem induit, aut hilaritatem mentis amisit, Bene auguramini.

Aut cum D. Bonaventura in Ametisto humilitatem Claræ agnoscitis?

Aut per Hiacyntum ejus abstinentiam & macerationem corporis intelligitis?

Aut per Onychem ejus continuas lacrymas denotatis?

Aut demum per Magnetem rigidam ejus paupertatem auguramini? sicut enim magnes ferrum attrahit, e contra aurum & argentum repellit, ita cor Claræ erat rigidus magnes auri & argenti extremus olor, ita ut etiam Gregorii Noni indultum ad temperandam paupertatem concessum repulsam à Clara tulerit.

Aut fortè per hanc coronam stellarum 12. imaginamini designati Virginum illarum cœlestium chorum, quæ aureis sertis coronatæ, unà cum dilecto Sponso & Matre Dei lectulum mortualem S. Claræ circumstetere, donec animam ejus sanctissimam corporis erga stulo egressam ad thronum Altissimi sunt comitatæ?

Veneror cogitationes vestras, laudo ingenium: sed toto cœlo diversa ego ex verbis Pauli coronæ hujus eruo elucidationem, dum ad Philippenses c. 4. ita scribit: Itaque Fratres mei charissimi & desideratissimi, gaudium meum & corona mea. Unde sic infero, si Philippenses vocat Paulus gaudium suum & coronam, utpotè à se conversos, in fide & Evangelio Christi instructos, sectatores suos in stadio virtutis: cur non liceat & nobis dicere Claram circumdatam corona stellarum 12? duodecim nimirum regiarum Principum, quæ Regnum mundi & omnem ornatum sæculi propter amorem Domini Jesu contemperunt, ac S. Claræ vestigia sunt secutæ? quæ adeo virtutibus & miraculis coruscant, ut jure merito stellæ cœlestes dici poterint?

Coronæ hujus admirandæ stella prima extitit Agnes Regina Bohemiæ, Primislai Ottocari filia, quæ licet à Patre instanter ad nuptiasurgeretur, attamen & Friderici II. Imp. & Henrici III. Angliæ Regis thalamum repudiavit, ac Pragæ monasterium à se ædificatum ingressa ita austerè vixit, ut omni ciborum lautitiâ sepositâ, solis fructibus terræ pane & aquâ vesceretur.

Hanc Agnetem in stadio virtutum consolari volens Beatissima Clara litteris suis promunere addidit velum & cingulum Ordinis, poculum lignum pro potu, similemque scutellam pro cibo. Miracula huic Agneti non defuerunt ante & post mortem, ut-

potè quæ in vita sororem Ludmiliam I, annorum parvulam mortuam per Responsorium, qui Lazarum resuscitasti à monumento fœtidum, ad vitam revocavit, ac mortua Carolum IV. Imperatorem & Regem Bohemiarum bis à præsentaneo periculo mortis sese invadentem liberavit. Sannig p. 2. l. 3. f. 152. an non stella splendida?

Stella secunda extitit Chune Gundis, Belæ IV. Regis Hungariæ filia, stella verè fulgida & matutina, quæ nata non flevit, sed hungaricè dixit Ave Regina cælorum, Mater Regis Angelorum: tradita postmodum Boleslao Regi Poloniæ in matrimonium, cum eo, ad exemplum S. Chune Gundis & Henrici, quadraginta novem annis in virginitate vixit, eoque mortuo mox monasterium à se ædificatum est ingressa, in eoq; sanctissimam vitam duxit. Fontem leucâ distantem à cœnobio, impositione sui baculi retroegit; obiit anno 1292. post mortem, ejus intercessione 80. mortui sunt resuscitati; 60. cæci illuminati, aliq; innumeri ad tumbam ejus perfanati; unde usque hodiè magna Poloniæ est Patrona. Eugend. Spiegel S. Claræ p. 1. l. 1. vitæ.

Tertiam stellam se exhibuit Eleonora, filia Alphonfi I. Regis Lusitanæ, quæ Santareni non procul à Tago nobile extruxit Asceterium, in quod paulò post mundo valedicens sese abdidit, vocans se imposterum Helenam à S. Antonio, ob sanctitatis splendorem magnum decus & ornamentum Ordinis.

Demissio animi, ac charitas proximi binæ erant columnæ, quibus structura virtutum ejus innitebatur; undè summa ejus erat oblectatio in abjectis sordidisque officiis culinæ & infirmariæ propter Deum & amorem proximi exerceri, quam charitatem Altissimus non semel miraculis condecorare est visus; nam cum aliquando Infirma quædam afflictim desiderio recentium cerasorum teneretur, Helena voluntati ejus obtemperatura mox in hortum Conventus concessit, factoque signo crucis cerasa immatura manu decerpse, quæ tamen repenti in manibus ejus maturuere, ac ubi ab ægra sunt gustata, pristinam sanitatem contulere: & cum post mortem Helenæ ossa ejus essent exhumata, & cum processione ad locum decentiorem transportarentur, sacerque chorus valetudinarium pertransiret, subito, quotquot infirmæ ibi decumbebant, sanæ surrexere, ac sacros cineres ad locum destinatum sunt comitatæ. Sannig. p. 5. l. 3. f. 240.

Et quis Stellam non dixerit Chune Gundem alteram Friderici III. Imper. filiam, quæ post trigessimum splendidissimo apparatu Alberto Duci Bavarie perfolutum, cum ex templo B. V. Monachii juxta monasterium ad Sanctum Christophorum curru principali præterveheretur, subito sisti jussit, ac vale factò cunctis optimatibus ac nobili Gyneczo, ingressa cœnobium, cantataq; antiphonâ Regnum mundi & omnem ornatum sæculi con-

tempſi &c. cunctos ſtupore complevit, duodecim annis in vigiliis & affiduis jejuniis omniq; virtutum genere exercitata, donec 6. Aug. in Feſto Transfigurationis Domini ad Sponſum evolavit. Ad cujus merita demonſtranda inſolita ſtella ſupra tectum Monafterii ſtare eſt viſa, quæ totum Monafterium unà cum urbe admiratione complevit, Sannig p. 6. lib. 2. f. 131.

Nec denegari poterit Titulus Stellæ quintæ Mariæ Fernandez Coronel apud Iſabellam Caſtiliæ Reginam, regii Gynecæi illuſtriſſimæ Præſectæ, cujus formam ac decorem extraordinarium cum ſupra modum Petrus cognomento crudelis Rex Caſtiliæ deperiret, inſidiasque occultas plurimas pudori ſtrueret, hæc ſcelus infamæ exoſa ardenti titione faciem ſœdum in modum deturpavit, exiſtimans ſanctius eſſe denigratâ facie, quàm animâ coram mundo comparere: At cum cerneret inſaniam amoris quotidie in Rege incrementa capere, nullusque effugii locus ampliùs pateret, ad Conventum Sororum S. Claræ confugit, & quia metuebat, ne amens Rex inſequeretur, deprecata eſt Moniales, ut ſe vivam potiùs ſepelirent, antequam honoris pateretur ſuſpensionem: dictum factum: Vix ſcrobis erat eruta, parumque terræ ſuperinſeſtum, cum ecce per miraculum areola illa terræ, Petroſelino tota conſita apparuit. Rex ubi Mariam per omnes angulos inquiſitam non invenit, irâ fremens abſceſſit: illa ve-

rò periculum ulterius exoſa Sæviliam petiit, ubi binis extructis conventibus ſeſe in uno eorum hoſtiam immaculatam Deo conſecravit, corpus ejus in teſtimonium ſanctitatis cum poſt centum & ſo. annos eſſet exhumatum, inventum eſt omni parte integrum. Martyrologium Arthuri 3. Julii.

Et quale non Aſtrum extitit ſereniſſima Margarita de S. Cruce, Maximiliani II. Imperatoris Filia? cui primus gradus ad ſanctitatem fuit cor immaculatum Altiffimo offerre: nam cum mortuo Imperatore Parente, cum matre in Hiſpaniam ad patrium ſolum rediret, ac in itinere ad Montem Serratum diverteret, tanto amore puritatis incaluit quindecim annorum Virgo, ut cultello pectus aperuerit, ac ſanguine emiſſo, ſyngraphaq; ſcriptâ ſeſe totam in ſpontam JESU Chriſto obtulerit; hinc factum, ut non ſolum nuptias Philippi II. ſed & ſceptrum cum corona generoſâ mente à ſe rejecerit, ac decimo ſeptimo ætatis anno ex Aula Madritana ad Cœnobium Clariffarum rectâ præſente Philippo II. Matre quondam Imperatrice, Principe Philippo, binis Infantibus Iſabellâ & Catharinâ univerſaque Aulâ Hiſpanicâ illacryman- te, ſacro habitu induta ſune præcin- cta, manu propriâ, Epifcopo cincin- nos ſuos detondendos porrexerit.

Humilitas tanta ei inerat, ut miſeriam ſuam unice deſereret, quod domum Dei everrere, aliæque obſequia vilia ſororibus præſtare prohibere-

tur; & cùm subolfaceret se in Abbatissam eligendam, à Summo Pontifice diploma obtinuit, quo sororibus electio hæc prohibebatur.

Paupertas tanta ejus fuit, ut præter parvam mensulam, vasculum aquæ lustralis, candelabrum ex electro, sedem humilem ac Breviarium nil possideret:

Ita Clausuræ erat addicta, ut cùm urgeretur, etiam monstratâ dispensatione Pontificiâ, ut matrem moribundam in domo Monasterio contigua morantem inviseret (cùm matrem aliâs intensissimè diligeret) ne pedem quidem extra septa Monasterii voluerit extendere; in quo voluntario carcere, cùm annos 70. in omni virtutum genere transegisset, tandem cœlesti musicâ recreata, à Sponso suo Christo sibi apparente ad cœlestem gloriam est invitata. Obiit Madriti 5. Julii 1633. Joan de Palma in vita ejus. Sannig part. 6. l. 3. f. 190.

Taceo Coletam, filiam Rudolphi, ex Austriaca Familia Imperatoris I.

Taceo Salomzæm Reginam Poloniæ, Boleslai Pudici Sororem.

Taceo Isabellam Reginam Franciæ, Ludovici Sancti Germanam.

Taceo Sanciam Reginam Siciliæ; Elisabetham Reginam Lusitanæ, Elisabetham denique alteram, Andreæ Regis Hungariæ Filiam, Principem Thuringiæ, stellas candidas, lucentes in perpetuas æternitates, quæ omnes

Integram panegyrim laudum & præconiorum merentur, quarum radii regna & provincias gratiarum influentiis lætificârunt; quarum splendore Ordo supra modum est illustratus.

O coronam illustrem! coronam gloriæ & tertum exultationis! O stellas illuminantes universum orbem! ab ortu Solis usque ad occasum radios virtutum diffidentes!

O Claram! signum magnum in cœlo! O mulierem amictam Sole, cui ad pedes sternitur Luna! O dignum, ut cum Bernardo loquar, stellis coronari caput, quod & ipsis clarius micans ornat eas potius, quàm ornatur ab eis. Quis unquam Regum aut Cæsarum tui redimitus est coronâ? tot micantibus coronatus est pyropis? Gratulor tibi ex animo ô sanctissima Mater felicem sortem & gloriam tuam: Veneror & adoro immensa merita tua: admiror & obstupesco fortissimam dexteram tuam, quam impia gens Saracenorum Affrisi sensit: Eja age & hodiè leva manum tuam contra adversarios nostros; insurgunt enim & contra nos inimici nostri, ac Ecclesiam oppugnant Barbari; Saraceni, Tartari & Turcæ; age antiqua operare miracula, percutite, sterne, & in fugam age maledictam Mahometi sobolem, Lunæque cornua sacratis tuis pedibus elide & conculca!

IN FESTO ASSUMP- TIONIS B.M.V.

Optimam Partem elegit MARIA. Luc. 10.

Varias concertationes, pugnas & proelia expertus est mundus: excitavit has pugnas quandoq; scelerata ambitio, & fines suos latius dilatandi libido; ad arma quandoq; impulit pertinax discordia, & indomabilis livor; can-

sam quandoq; præbuit (a) *Meum & Tuum, frigidum illud verbum*, cunctarum licium Mater: classicum nonnunquam cecinit turpis Amor, & incæstrosa Venus, bellis & concertationibus cuncta involvens. Sic decennio integro (Curtio teste) pug-

Et 3

natum

(a) S. Chrysoſt. Orat. de S. Pbilogen.

natum est inter Darium & Alexandrum, causa unica erat Sceptum & corona Persiæ, hinc voces illæ ambitiosæ Pellæi Juvenis, sicut Cælum binos soles, ita nec Persiæ regnum duos patitur Reges.

Decennio integro Marte sanguinolento decertatum est inter Asiam & Græciam, vastatum Ilium, in cineres redacta Troja, hostili ferro fortissimorum militum hinc milliones utrinque immolati; fax belli unica infamis Helena à Paride rapta & Trojam abducta.

Decennio integro armis concursus ab Aenea & Turno, causa non alia quam Lavinia Latini Regis filia ab ambobus Procis in sponsam expetita.

Quin & quandoque in ipso Cælo similes concertationes exarsisse fabulantur Poetæ, & quidem inter summa Cæli Numina, Junonem, Palladem & Venerem: causam pugnae huic & concertationi præbuit aurum pomum clam à Discordia mensæ Deorum illatum cum inscriptione, detur pulchriti: hoc pomum omnes propè Deos invicem collisit, & millenis stragibus ansam præbuit.

Auditores, relinquamus Poëtis fabulas; negare tamen non possumus sub his fabulis subindè veritatis Symbola, & doctrinæ mysteria delitescere: Notum est illud prælium magnum in cælo, (a) ubi in duas acies hostiles, geniorum cælestium divisus est exercitus, quoniam Mi-

chaël & Angeli ejus preliabantur cum dracone; sed postquam à Michaelæ cælestis stetit Victoria, projectusque est in Tartarum Draco ille magnus, serpens antiquus, facta est requies, pax, salus & virtus in aula Dei.

At hodiernâ die novæ ac recentis belli semina & scintillæ in cælo & in terra iterum apparent, novum certamen, nova concertatio exoritur; Terra cælum provocat; terræ se cælum opponit: pro terra stant cuncti Reges & Principes Orbis; pro terra militant Universæ Urbes, civitates, arces & propugnacula, montes & colles, valles & abyssi; foederi huic junguntur cuncta elementa, & quorquot demùm orbis numerat creaturas.

Pro Cælo excubant Sol & Luna, stellæque manentes in ordine suo cum universa militia cæli, millia millium & decies centena millia, (b) omnes tenentes gladios, & ad bella doctissimi.

Pugnae huic & concertationi causam præbuit Obdormitio & mors gloriolæ Virginis Mariæ: hinc pro possessione sacri hujus thesauri ac sanctissimi corporis certant & contendunt invicem cælum & terra teste S. Ildephonso ser. 6. de assumpt. dum ait *Nec diu sacratissima Virgo post domini ascensionem in terris potuit permanere, quam desiderabant Angeli, cælum extant ipsum de ejus ascensione que-rebatur.*

Auditores vestrum nunc erit attentis

(a) Apoc. 12. 7. (b) Cant. 3. 8.

tentis auribus sacro huic Litigio intendere, vim rationum, & Argumentorum ponderare, causas partium examinare, iudicium demum absq; passione ferre, ac concludere, cui victoria competat, ac sacer hicce thesaurus Virginis glorioſæ sit adjudicandus.

Nota est univèrsis concertatio illa, quam I. 3. Reg. cap. 3. Thronus Salomonis spectavit, ubi de duobus infantibus, uno vivente, altero mortuo à binis fœminis, stupente tota aula, est acriter litigatum: non dissimili modo depugnant inter se hodie cœlum & terra: cœlum clamat mea est Maria, negat hoc terra & re-clamat, non tua, sed mea est Maria, utraq; pars prætendit jura, allegat rationes ad possidendam Mariam.

Terra lugubri ac defluente thalari tunicâ succincta, peplo nigro faciem obtegente, comitante eam mœstâ catervâ Creaturarum terrestrium, coram cœlesti throno in genua procumbens tracto ex intimo corde suspirio sic lamentari, ac perorare cœpit.

O Triumphum! triumphum! non materiam gaudij & exultationis, sed doloris & mœroris nobis subministrantem! ò assumptionem Virginis humano generi non decantandam, sed mille singulis lamentandam! ò infelicem sortem filiorum Adam! in veritate hodie comprobatur, quod os mellissimum serm. I. de Assumpt. dixit, *plangendum nobis quam plauden-*

dum magis videtur: quantum enim de Mariæ præsentia cœlum exultat, nunquid non consequens est, ut tantum luceat hic noster inferior Mundus ejus absentiam?

Unde cum grandi gemitu hodie repetere cogor verba desolatæ uxoris Phinees, (a) cum audiit à Philistæis captivam abductam Arcam fœderis, ac exclamare *Translata est gloria de Israel*; ablatum est gaudium, consolatio, & refugium univèrsæ terræ.

Sed ò metuende & adorande Deus, si inveni gratiam in oculis tuis, loquar paucula verba ad Dominum Deum meum, ac rationibus & argumentis conabor probare, plus juris terræ esse in Mariæ corpore in terris retinendo, quam ad cœlum transvehendo: & primò quidem ex promissione & ultima voluntate Testamenti unigeniti filii tui id deduco; utpotè qui in Cruce pendens, antequam in manus tuas adorandas Spiritum traderet, Joannî dilecto suo discipulo, & in ipso cunctis mortalibus Mariam in æternam & fidelissimam Matrem consignavit, & transcripsit: respice ergo in testamentum filii tui domine; nunquid quæ procedunt de labijs Christi facies irrita? ut quid ergo nos sine matre relinquis orphanos, & pupillos desolatos? redde nobis Mariam: (b) Si Rosa est Jericho, si liliûm convallium, in terra erit plantatio ejus: si cedrus exaltata est in Libano, si

òdori-

(a) 1. Reg. 4. 21. 22. (b) Eccl. 24. 15. Cant. 1. 2, Eccl. 24. 17. 18. 19.

odorifera cupressus in monte Syon, si elevata Palma in Cades, si oliva speciosa in campis, si Platanus frondosa juxta aquam, in terra radices suas agat, frondes & ramos explicet: probat hoc ipsum Altissimi effectum Eccles. 24. dum Mariæ præcepit & dixit Creator omnium, qui requievit in Tabernaculo ejus, *in Jacob inhabitata, & in Israel hereditare, & in electis meis mille radices*: reddatur igitur terræ Mariæ, ut sub benedicta umbra ejus vivamus.

Jvisset benedicta anima Virginis ad Cælos, mansisset saltem Corpus Mariæ incorruptum in terra, uti corpus S. Francisci Assisi in Umbria: S. Xaverii Goæ in India: S. Eduardi R. in Anglia: S. Stanislai Episcopi M. Cracoviæ in Polonia: S. Catharinæ Bononiensis Bononiæ: B. Mariæ Magdalenæ de Pazzis Florentiæ: S. Rosæ Virg. Viterbij: S. Jacobi à Marchia Neapoli: S. Ubaldi Eugubij.

O lacrimanda mortalium fors! ad impii Mahometis sacrilegam & maledictam tumbam, tota confluit Asia & Africa, ac supplici poplite Idolum detestandum veneratur; & Mater Dei, sponsa spiritus sancti careat tumulo? expers sit Venerationis? si ad Mechem tantus est concursus populorum, quid fieret ad gloriosum tumulum Mariæ? quot ægri sanarentur, quot dæmonum centuriæ pellerentur, quot infirmi ac mortui tactu sacræ hujus tumbæ

reviviscerent? (a) si umbra Petri transeuntis languores profligavit, quid faceret umbra Mariæ permanentis?

En totus orbis in genua procumbit, ac venerabundo poplite cunctas offert amœnas valles; montes spondent omne marmor, aurum & argentum: mare promittit cunctas margaritas & gemmas, quibus secundum decentiam tantus thesaurus includatur, ac monumentum ornatur.

Ergone aliorum Sanctorum reliquæ adèd honorentur, & Mater Dei honoris sit expers? ergone benedicta brachia ac pedes qui Christum fugientem in Ægyptum tulerunt, sacrum Corpus, quod novem mensium spatio Christum in utero portavit; ubera, quæ eum lactârunt, labia, quæ mille oscula Christo impresserunt, osculis & honore priventur? ex memoria hominum eliminantur, ac evanescent? aliorum è contra Sanctorum Lipsana & sacri cineres auro includantur, gemmis ornentur, devotione supplici colantur.

Ergone simus tam infelices filii, qui nihil Matre tam divite hæreditemus? (b) Enoch, Elias, Joannes abeuntes ex hoc mundo, libros, pallium, crepidas reliquere, æternæ memoriæ pignora: & Mater nostra, Domina Cæli & terræ nil sacrorum cinerum derelictis filiis relinquat? O sortem acerbam mortali-
lium!

(a) *Act. 5. 15.* (b) *4. Reg. 2. 13.*

lium! luceat filius ejus dilectus ut sol in cœlo, remaneat saltem terræ Luna sua Maria solatium omnibus, qui gementes & flentes sedent ad flumina Babylonis.

Exigunt demum & hoc Tituli Mariæ attributi: an non est Maria refugium peccatorum, auxilium Christianorum, consolatrix afflictorum? at assumpta est nunc in cœlum advocata nostra gementibus interim nobis sub gravi jugo peccatorum.

Lætatur Consolatrix nostra in cœlesti Solyma, nos captivi detinemur in misera valle lacrymarum: potatur illa torrente voluptatis, nos mœsti ad amara flumina Babylonis sedemus, dum recordamur Mariæ: degit illa in regione viventium, nos erramus in regione umbræ & mortis: inter fluctus sæculi naufragamur, & frustra stellam maris, ac cynosuram inquirimus.

O miseris & derelictis, quis nos abscondet à furore Domini, quis sagittas & gladium evaginatum irati Judicis à cervicibus nostris arcebit? quis peccatis nostris offensum deliniet Numen? quis iratum pacificabit Deum?

An non æquo jure respondere possumus, quod responderunt Antiocheni Imperatori Leoni petenti Corpus Sanctissimi Viri Dei Simeonis Stylitæ dicentes, cum non sit urbi nostræ murus, quem ira Imperatoris in nos sæviens dejecit, sacrum hoc corpus adduximus, ut nobis pro muro & propugnaculo esset: ita &

nos lamentari possumus cum nos extremè persequantur fatales tres hostes, mundus, caro & orcus, nec nobis adsit murus & antemurale, maneat igitur apud nos gloriosum corpus, ut sit nobis defensio & propugnaculum.

Ah Domine non est tibi curæ quod Maria reliquit nos solos in terra, dic ergo illi, ut ad nos redeat & derelictos adjuvet.

Ubi verba sua finiit terra, factum est silentium in Cœlo, tandem licentiâ ab Altissimo impetrata sic facti exorsum est cœlum.

Absolvisti soror mea, ut credo, quæ dicere volebas de reducenda in terras Maria, sed apparet verè te in tenebris ac umbra mortis versari; sapiunt enim cuncta argumenta tua umbras, tenebras & caliginem: tria, ut video, argumenta formas, Testamentum Christi allegas, devotionem populi extollis, ex titulis deniq; Mariæ id conaris eruere: at claudicant argumenta tua, vacillant rationes.

Verum est, promissa fuit vobis Maria in Matrem: Sed habuitne terra eam ut Matrem? Venerationemne condignam exhibuit illi ut dilectæ Genitrici? An non scelerati filii manus sacrilegas elevârunt, ut dejicerent sacrum ejus feretrum? An non ignibus destinârunt sacras ejus exuvias crudeles filii? quot persecuciones post Ascensionem filii cum Apostolis sustinuit? quot blasphemias & maledicta audire est coacta? quid mirum si Dominus ob in-

gentia scelera vestra eam vobis furripuit? (a) juraverat quidem Dominus David veritatem, semen tuum in æternum manebit, (b) & filii tui sedebunt super sedem tuam, sed scelera & peccata eorum in causa fuere, ut de throno deponeret, & ejiceret eos à facie sua, tanquam purgamenta terræ.

O scelerati Posterì Adam! num existimatis dignum, ut apud vos remaneat cœlestis illa Margarita, pro qua invenianda, & comparanda de cœlo descendit filius Dei? abjiciatur ne illa gemma in lutum, & conculcetur pedibus impurorum porcorum? Liliūne illud candidum relinquatur inter urticas, spinas & tribulos? sacranc illa Arca fœderis statuatur & ponatur juxta Dagon? Arbor illa, ex qua fructus vitæ prodiit, radices agat in mundo, qui totus in maligno positus? (c) Immaculata Virgo relinquatur in medio nationis pravæ & perversæ, quorum sensus & cogitatio ab adolescentia prona sunt ad malum & iniquitatem? (d)

Si Cynosura est Maria & stella maris, ascendant superius, & collocetur ac rutiler in firmamento cœli: Si arca est Noetica, requiescat in montibus cœlestis Armeniæ: si Filia æterni Patris, si Mater filii, si sponsa est Spiritus Sancti; obumbranda est radiis Spiritus Sancti; stringenda brachiis filii; benedictione demum

æterni Patris est replenda. Filia si cupis esse Mariæ, illi potius gratulare & congaude: An cupis ut semper gladius ille doloris penetret cor ejus, ut dicere cogatur, (e) *fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi semper ubi est Deus tuus?* expectat æternus Pater filiam, filius amplecti cupit matrem, Spiritus sanctus desiderat videre sponfam, cœlum exoptat ejus præsentiam, & terra sese opponat? sufficiat vobis tot annis Arcam hanc quievisse in domo Obededom.

Concursum populorum allegas, devotionem Peregrinorum extollis, honorem filii urges in Matrem, optime! at obsecro qualis & quanta est devotio vestra? heu quàm illa frigida? quàm-brevis? quàm momentanea? per horulam subindè effervescit, & paulò post cum sonitu campanarum finitur & sepelitur.

Et quo honore tandem Cœli & terræ Reginam exciperetis? Aurum forte pararetis Mausolæum: gemmis distinctâ caput cingeretis coronâ, sceptrum eburneum locaretis in manibus, vestem aureis & argenteis floribus contextam aptaretis sacro Corpori, hinc omnis pompa & splendor esset circumscriptus & finitus; at in cœlo nunc est amicta sole, Luna sub pedibus ejus, in capite rutilat corona stellarum duodecim, sic honorari decuit Matrem à filio; honor enim Matris causa erat

filio

(a) *Pf. 131, 11.* (b) *Pf. 88, 37.* (c) *1. Joan, 5, 19.* (d) *Gen. 8, 21.*
 (e) *Pf. 41, 4.*

filio iustissima, cur eam ad æthereum thalamum assumeret.

Notæ sunt vobis abundè abominandæ irreverentiæ, quas sacrilegus furor, tum Judæorum, tum hæreticorum ausus est patrare in Christum sub specie panis in altari velatum: heu quot sacræ hostiæ conspurcatæ, acubus & cultris transfixæ, pedibus conculcatæ, flammis deniq; absumptæ! Si hostiis ipsis non pepercunt? quid fecissent aut ausi fuissent in Cineres gloriosæ Virginis Mariæ?

Quid non egerunt impii Iconoclastæ in cineres Sanctorum tam in Belgio quàm Gallia; ubi Cæsaraduni anno 1552. Corpus S. Francisci de Paula ultra quinquaginta annos semper incorruptum, flammis absumpsere, pro ligno, & pabulo flammæ utentes majori Crucifixo templi, quem in hunc finem in centum frustra secuerunt: Ne igitur similia contingerent dilectæ Matri, cavit filius, & eam in cælum transtulit; Unde præclare ait S. Augustinus ser. de Assumpt. Virg. *tam pretiosum thesaurum dignius est in cælo servari, quàm in terra, ubi in honorari potuisset.*

Neq; illa discessit à mundo ita, ut nihil filiis suis de hæreditate materna reliquerit: reliquit enim primò oblidem filium suum in Venerabili: reliquit Messanensibus Litteras; Tungrensibus guttas quasdam lactis Virginei: Capilli ejus servantur Anicii: de indusio Virginis gratulatur sibi Aquisgranum; pars togæ

ipsius monstratur Romæ; Calceum unum habent Sueffionenles: Annulus ejus sponfalitiis ex Oniche servatur Perusii: Zona ejus seu cingulum monstratur Nuceriæ in regno Neapolitano: Velum ipsius custoditur Melite: Domus deniq; ejus Nazaretana stat Laureti.

His adde tot Domus sacras, tot asyla & refugia peccatorum; tot benedictas & portentosas Imagines Genitricis Dei

Eremi in Helvetia.

Cellis in Styria.

Oetingæ in Bavaria.

Laureti in Italia.

Lauduni in Gallia.

Cordubæ in Hispania.

Monferrati in Catalonia.

Tungris in Belgio.

Warthæ in Bohemia.

Catanæ in Sicilia.

Cestokovix in Polonia.

quot ægri ibidem sanantur, quot legiones dæmonum pelluntur, quot signa & portenta accidunt, quot gratiæ & favores à Virgine reportantur?

Obtrudis deniq; servitia à B. V. Christo exhibitæ: de ore tuo te judico, ergo assumi debuit; an nescis promissum Christi, (a) *Volo pater, ut ubi ego sum, illic sit & Minister meus: & quis magis Christo inservit, quàm benedicta Mater ipsius? si meretur ille, qui dat pauperi indumentum, quid illa, quæ propriâ carne vestivit filium Dei? nudum*

Ff 2

fasciis

(a) *Brev. Rom. de un. Mat. Joan. 12. 26. & 17. 24.*

fasciis & pannis involvit? si meretur ille, qui pauperi porrigit haustum frigidæ, quid illa, quæ Virgine lacte Christum potavit?

Exigebant ergo hæc Matris merita, (a) ut in Cælum assumeretur Augustino teste, *nec enim fas est alicubi te esse ò Virgo, quàm ibi, ubi est id, quod à te genitum est*: non dividenda erat caro Christi, nam secundum (b) Bernardinum Senens. si eorum, quorum eadem est natura, idem est locus; ipsius autem Mariæ & filii Dei eadem est caro, ergo idem locus erit, quapropter & merito & loco vicinissima erit filio suo, non secus ac stella polaris Polo suo.

Decuit ergo eam omni modo ad cælos assumi, ut si filius ostendat irato Patri vulnera, Maria ostendat filio peccus & ubera, nec poterit esse repulsa, ait Arnoldus Carnot. Unde rectissimè Leo Imperator hom. 6. ait, nil iacturæ fecit mundus, nam quibus ut prodesset in hunc mundum venit, iisdem jam quoq; in cælum translata conducibilia procurare nunquam desistet: Vadit illa in cælum parare vobis locum: Hinc merito nos consolatur Bernard. (c) *Advocatam præmisit peregrinatio nostra, quæ tanquam iudicis Mater efficaciter salutis nostræ negotia tractabit.*

Abstergite nunc lacrymas desolati mortales, quærelis vanis finem imponite, cessent lamenta; Maria hodie cælos ascendit, (d) *innixa su-*

per dilectum suum: gaudete mortales. Gaudent hodie Angeli, lætantur Archangeli, quia Reginam acceperunt: gaudeant & filii Evæ, quia Patronam præmiserunt Magina enim fuit erga miseros misericordia Mariæ adhuc exulantis in mundo, sed major est misericordia ejus regnantis in cælo, quo enim melius nunc videt nostras calamitates, eò indulgentiùs providebit necessitatibus nostris, ait Bonavent.

Adeste nunc & respirate Peccatores miseri, advocatam præmisit peregrinatio nostra, quid fugitis & absconditis vos à facie furoris Domini? accedite ad Matrem, si filium extimescitis; est enim Mater gratiæ, Mater misericordiæ, consolatrix afflictorum, refugium peccatorum.

Si timetis vobis cæli fores clausas, hæc secundum Bernardum est porta cæli, clavis paradisi: porta, quæ nunquam clauditur usq; ad vespèram, id est finem vitæ, ut ait Richardus à S. Laurentio. Si Justitia divina ad promeritas pœnas vos citat, Maria, teste Ephreim Syro est Asylum & hospitium peccatorum. Si arcum suum extendit Dominus, ut inebriet sagittas suas sanguine impiorum, hæc sagittas avertet à vobis & retinebit manum Judicis. Hæc in omnibus adversitatibus vestris, in omnibus periculis, in omni angustia & persecutione velut fidelis Ariadna porriget vobis filum cælesti, & eruet,

(a) S. Aug. (b) Bernardin. Senens. Tom. 3. Ser. 3. (c) S. Bern. serm. 1. de Assumpt. (d) Cant. 8. 5.

eruet vos ex omnibus necessitatibus & angustiis vestris.

Ad tuos igitur pedes sacratissimos provolvimur ò Regina cœli & terræ. Eja ergo advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. Si refugium es peccatorum, sub pallium tuæ protectionis nos recipe: si amicta es Sole & Luna sub pedibus tuis, illumina tenebras nostras, ac in viam Salutis nos dirige: si speculum es sine macu-

la, tuo filio nos immaculatos præsentâ.

Gaudeamus ergo omnes in Domino, diem festum celebrantes. Vivat vivat! Maria in cœlis coronata! lætentur cœli & terra, cunctusque orbis conclamet unâ voce, S. Maria Regina Sanctorum omnium hodie ad cœlos exaltata, ora pro nobis Dominum.

INFESTOS. APOSTOLI BARTHOLOMÆI.

Venite ad me omnes & Ego reficiam vos, Math. II.

Gaudete & exultate Omnes, qui desolati ac gemebundi cum Paralitico pluribus annis ad probaticam piscinam sedentes, suspiratis, languetis & doletis, motum aquæ avidâ mente in horas singulas expectantes; serena-

te corda & mentes vestras, levate capita, propè est redemptio vestra, Lucæ 21.

Gaudete & jubilate omnes, quorum strata & lectulos cum Lydwina in dolore, æruinis ac infirmitate versat Deus; sperate benè, quia dolores

lores acgemitus vestri convertentur in læticiam; *neque enim luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra,* Apoc. 21.

Consolamini, consolamini omnes, qui sub onere tribulationum, miseriarum & persecutionum vestrarum contrabescitis; & cum Elia sedentes subter Juniperum animæ vestræ petitis ut moriatur; (a) surgite, *grandis enim vobis restat via;* sperate, quia omnis tristitia & tribulatio vestra convertetur in gaudio. Joan. 16.

Exultate & vos miseri, à mundo derelicti Lazari, quos paupertas & egestas redegit ad incitas, quos velut infelices pilas huc & illuc mundus jactitat; sperate, auxilium vobis aderit in tempore opportuno.

Tandem, tandem inventum est remedium efficax & potens, ad dolores vestros temperandos, ad misérias vestras sopiendas, ad lacrymas vestras abstergendas.

Medium hoc non est aurum potabile à Paracelso præparatum; non est vinum illud Hermeticum, de quo Proverb. 31. meminit Sapiens, *date siceram mœrentibus, & vinum bis, qui amaro sunt animo, ut obliviscantur egestatis suæ & doloris sui non recordentur amplius.*

Medium hoc non est Emplastrum, aut pulvis sympatheticus à Comite Dickhæo ingeniosè excogitatus, non est unguentum armarium aut balsamum Ægypti, quo vulnera obli-gentur aut purulenta ulcera liniantur,

(a) 3. Reg. 19.

Non, non est simile quidquam sed Tympanum.

Non tamen infelix illud tympanum super quod in obsidione Ver-cellenfi duo militiæ desertores tesseris ludere sunt coacti, uti refert P. Joan. Stephanus Homo Dei, ubi insolito casu Catholicus est resti subductus, Socius verò ejus Calvino addictus laqueum induit; nam cum Catholicus infelici jactu bina solum puncta projecisset, alterque tanquam Victor sui securus contemptim tesseris abjiceret, accidit ut altera super alteram cadente tesserâ, unicum solum appareret punctum; ac infelix sine crux, sine lux ut ajunt in puncto proximæ appensus sit arbori.

Non est tympanum illud lugubre, quod pro menâ interviebat fortissimo Heroi Alexandro Farnesio Aldernadam obsidenti, à globo bellico ex Urbe emisso cerebro & sanguine adstantis Ephebi miserè cruentatum.

Non est denique Tympanum illud infelix, de quo Job mem nit c. 21. dicens: *Tenent Tympanum & Citharam, ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.*

Sed Tympanum pelle sacrosancta B. Bartholomæi obductum, potens cunctos dolores temperare, cunctas misérias & ærumnas mitigare ac sopire. Neque alienum aut novum hoc vobis videbitur, si recolatis id quod de impiissimo Ciska rebelium Taboritarum Duce refertur, qui testamento mandavit, ut ex demor-

demortuâ suâ pelle tympanum fiet, certò spondens ad ejus sonitum cunctos hostes exterrendos, examinandos, ac in fugam agendos.

Si ergò impius hic Ecclesiæ Persecutor existimavit, vim ac vires detractæ suæ pelli tantas infuturas, ut hostibus terrorem incutere queat; æquiore jure ego virtutem & efficaciam hanc attribuo tympano nostro sacro & audenter dico, sufficientem ejus sonum fore ad cunctos dolores nostros temperandos, ad cunctas misérias abstergendas, ad quasvis tribulationes laniendas & mitigandas, quod vobis nunc pluribus ostendam.

Verbis Christi igitur convoco omnes, (a) qui cum doloribus, ægitudine, egestatæ, tribulatione aut miserâ quâvis conflictamini: *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos*; nec in consolationem vestram adhibebo aliud medium, quam musicam sacri nostri Tympani. Nam teste Hier, Phalero de laude Musicæ.

Musica turbatos animos, ægrumque dolorem sola levat, meritò diuamque hominumque voluptas, quâ sine nil jucundum animis, nec amabile quidquam,

Nec ego primus sum, qui pellem Bartholomæi Tympanum voco, scicit id jam pridem Paulus Aresius illusterrimus Dertonensium Episcopus dicens: (b) Ex pelle Bartholomæi Tympanum factum est, per

quod omnes Christi milites animantur ad fortiter dimicandum.

Venite ergò cuncti audituri sacrum hujus Tympani sonum.

Primi accurrunt solatium & auxilium deposcentes Cœci, Claudii, Surdi, Paralitici, Podagrici, Hydrofici, Hectici, calculo vexati: Hi gemebundo ore, manibus extensis, quasi cum Job me alloquuntur: *Pelli meæ consumptis carnibus adhaesit os meum, & derelicta sunt tantummodò labia circa dentes meos*, (c) miseremini mei, miseremini mei saltem vos amici mei.

Miseria grandis! dolor ingens!

Hos subsequuntur integri manipuli pauperum exulum, viduarum pupillarum, qui scissis vestibus, cinere capiti imposito lamentantes cum Job detestantur & maledicunt diei, quo nati aut concepti: deplorantes domus suas igne absumptas, pecora abducta, aurum & argentum ablatum, vinum effusum, frumenta asportata, patriâ suâ se pullos, nec quidquam sibi derelictum nisi parvulos, qui in singula momenta panem postulent, instare hyemem, nescire se domicilio, nisi velint habitare in montibus; & speluncis: extendunt & hi manus suas, & lamentabili voce clamant: (d) *O Vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor similis, sicut dolor noster.*

Tribulatio magna!

Tertium agmen video captivorum,

(a) *Matth. 11.* (b) *Conc. de S. Barb.* (c) *Job. 19.* (d) *Tbren. c. 1.*

rum, quorum manus & pedes catenæ ac vincula stringunt; quos defatigatos siti ac fame, pugnis & fistibus inhumanus miles propellit; aut qui in tenebris & carceribus sedent solis aut lunæ radium nunquam intuentes, semper clamantes ad cœlum, *educ de custodia animam meam.*
(a) Misera grandis!

Hanc urbem insequuntur viri uxores suas discolas omnibus diris devoventes; ex parte alterâ stant uxores maritos blasphemantes, faeces clavium monstrantes, maritorum capitibus illidendos: Ex alia parte jacet turba ultimo mœnore ob iniquas persecutiones, fraudulentas depressiones, & injustitias confecta, justum Judicium appellans.

Ecce hi omnes remedium miseriam suam inquirunt, consolari cupiunt. Huc igitur adeste Tympani sonum percipite, absterget iis omnes dolores, sopiet omnes miseras.

Non credo vos despecturos consilium meum, si mente revolvatis, id quod de Tarantularum venenato morfu refert Kircherus & alii, qui adeo exitialis est hominibus, ut miserimos eos reddat, varriis horrendis symptomatibus conficiat, doloribus ineffabilibus divexet, ac demum mortem lamentabilem inducat.

Et tamen hoc grande malum nec à theriaca Mithridatis, nec à lapide Bezoar ullum adjumentum aut levamen admittit, solâ Musicâ repel-

litur. Audite Alexandrum ab Alexandro testem oculatum, quid de cura horum miserorum dicat & scribat l. 2. c. 17. Genial. dierum.

Cum per Apuliæ campos sub dies caniculares iter faceremus, undique vidimus oppida & vicos tympanis, fistulis ac tibiis circumsonare, rei causam interrogantibus responsum est Tarantularum morbo affectos undique per oppida curari, cumque ejus rei gratiâ in pagum quendam diverteremus, inveniebamus adolescentem morbo ejusmodi affectum, qui velut repentino furore ictus ac mente abalienatus, corporis motu non indecoro manuum pedumque gestibus ad Tympanum saltabat, & cum vehementius Tympanum quateretur, velut illo pulsu demulceri animus & leniri dolor videretur, sensim & placidè aures tympano admove, mox caput, manus & pedes crebro motu concutere, & demum se in saltum attollere cœpit, interim qui Tympanum pulsabat, cum pausam faceret, repente attonito & stupenti similis animo liqui & sensu destitui cœpit, resumpto tamen tympano, mox pristinas vires recepit. Theod. Zwinger tom. 4. volum. 5. de Musica fol. 1292.

Jam AA. edicite mihi, quid vobis videtur. An non dolores morborum, aculei afflictionum, adversitatum ac tribulationum, an non sunt similes venenati morfus, quos infligunt hæ exitiales Tarantulæ?

G g

quæ

(a) *Psal. 141.*

quæ vos ob dolores & afflictiones velut intolerabiles, quasi de potestate mentis exire faciunt, quæ vos ita tormentant ac stimulant, ut nunc irâ, nunc impatientiâ, nunc pusillanimitate ac desperatione vos repleât. Credite mihi ad hæc mala omnia propulsanda medium efficacius non est quàm sonus & percussio Tympani Bartholomæi. Tympanum hoc excitabit jacentes, animabit desolatos, jucundos reddet eos, qui amaro sunt corde.

Si enim Chelis illius unicus ductus ægrotante S. Francisco ab Angelo factus, omnium dolorum oblivionem in eo induxit; si Cythara David furorem insanientis Saul compescuit, mentem ipsius serenavit, ut leviùs & meliùs haberet; utique majores vires exeret hoc Tympanum, S. Bartholomæi pelle sonorum. Dissipabit id tristitiam mentis, temperabit dolorum acerbiteriam, refocillabit languidos Spiritus, animabit denique ad fortiter patrendum fragilem naturam.

Fateor quidem à S. Paulo duplex remedium præscriptum esse cunctis tribulationum ac persecutionum ponere pressis, ut ad patientiam animentur & excitentur.

Primum dedit Epist. 2. ad Cor. c. 4. ubi ait *Momentaneum & leve tribulationis nostræ*: Dum nimirum temporis brevitatem simul & levitatem passionum nostrarum nobis inculcat & describit.

Alterum quando Romæ 8. ait:

existimo quod non sunt condigne passionis nostræ ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis; dum iterum cunctos stimulat magnitudine premiorum ac subsecuturæ gloriæ; sed non omnes capiunt verbum hoc, durus est (inquit) sermo iste, & quis potest eum adimplere? Joan. 6.

Unde universi hi, qui præfatis binis regulis seu remediis non tanguntur necessarium habent, ut recurrant ad tertium, nempe tympanum, ac considerent, quid alii Sancti passi quæ si conferant cum suis passionibus, invenient se nihil passos in comparatione aliorum.

Utinam Solon ille sapiens adesset, ac in montem similes murmures duceret, monstraretque Pagos, Arces, & urbes subiectos, doceretque millenos sub his tectis degere; qui in majori sint tribulatione positi, atque hi quærule & impatientes.

Errant hi gravissimè, dum se semper omnium credunt infelicissimos, ac crucem suam cunctas aliorum pondere & mensurâ excedere arbitrantur: Errorem hunc ipse carpit Tragædus Seneca, in choro Troadis canens, est miser nemo, nisi comparatus; tolle felices, removeto multo divites auro, & pauperi surgent animi jacentes; credite certò onus vestrum non est tam grave, quin aliorum humeris gravius incumbat.

Parcite sivos hodie Equites de Ordine S. Lazari nominem, sed imbelles & minimè generosos: audite quid S. Chrylost, hom. 1. de Lazaro dicat.

Lazarum

Lazarum illum mendicum plurimæ affigebant miseræ & dolores; ulceribus à capite ad calcem erat cooptus; membris adeò captus, ut ne canes abigere valeret: in ærumnis suis & afflictione omni humanâ ope destituebatur: Epulonem quotidie splendè comedentem cernebat, ipse e contra extremâ fame & siti conficiebatur; jacebat ad januam divitis, ulceribus plenus, cupiens saturari de micis, quæ cadebant de mensa divitis, & nemo illi dabat. Luc. 16, de resurrectione ac præmio cœlesti, unde in spè assurgere posset, nec minimum quid à quoquam inaudierat.

Hæc itaque cuncta sufficientem causam præbebant, cur ingemisceret Lazarus: at nihil ita miserum affligebat, ait prædictus Doctor, nil ita macerabat animum ejus, quàm quod non poterat videre alium Lazarum, in quo miseras suas contempleretur, & patientiam addisceret: malorum enim nostrorum habere consortes multum adfert solatii lugentibus; ille verò nullum alium habebat ad quem respiceret, imò ne audire quidem poterat, qui majora & accerbiora ipsius ætate sustinisset: verbo non poterat videre Lazarum.

Hoc nullus istorum miserorum dicere valet, mille enim exempla Sanctorum ante oculos eorum versantur, qui graviora mala summâ æquanimitate tulerunt, hi omnes hos quæculos confundunt, ac in aures impatientium horum insufurrant: Miser quid quæreris? nondum ul-

que ad sanguinem restitisti Hebr. 12.

Attende Bartholomæum, nondum tibi cutis de corpore est detracta.

Nondum tibi plumbum in os infusum, ut Sancti Miniati Militi & Martyri.

Nondum Maxillæ lapidibus contusæ, ut S. Adriano.

Nondum ignitæ subulæ in aures trusæ, ut S. M. Aquilinæ.

Nondum Viscera eruta, ut S. Erasmo.

Nondum clavi pedibus infixi, ut S. Georgio.

Nondum candenti bovi inclusus, ut Eustachius.

Nondum dentibus Leonum aut Tygridum objectus, ut Ignatius.

Nondum lapidum imbre obrutus, ut Stephanus.

Nondum sagittis confossus, ut Sebastianus.

Nondum in craticula tostus, ut Laurentius.

Millies atrociora passi sunt Sancti parum est, quod tu pateris, plus mereris.

Pateris fortè contemptum, quid contemptus tuus ad contemptum Christi? qui à Judæis dæmoniacus, ab Herode stultus est habitus.

Pateris fortè paupertatem: gravio-rem passus est Christus, in stabulo natus, in cruce nudus mortuus, non habens ubi caput reclinaret. Luc. 19

Pateris fortè dolores, & caput tuum nondum est coronatum spinis, attende S. Lydwinam 28. annis lecto affixam.

Pateris exilium, Pontifices, Episcopi Sancti, innumeri MM. illud pertulerunt gaudentes.

Pateris persecutiones: an nescis illud Pauli 2. Tim. 3. *Omnes qui pie volunt vivere in Christo Jesu persecutionem patientur?* Omnes Sancti quanta passi sunt tormenta, ut Hæredes fierent in Domo Domini.

Obsecro vos Cœlites juvate perorantem. Tãgite quæso fortiter Tympanũ hoc sacrum, & excitate hos pusillanimes; monstrate illis quã parũ quafi quã ingens & longa restet via, ut Bartholomæum in tormentis & doloribus assequantur: extendita sanguinolentam pellem ipsius; numerate & monstrate vulnera; passione Apostoli at temperate miseras, sãguine ejus dulcorate amaritudinem dolorum, ut tandem sentiant & verum esse agnoscant: Momentaneum & leve tribulationis nostræ, (a) æternæ gloriæ pondus operabitur in nobis.

Extremè confundit hos pusillanimes sexu fragilis Natalibus nobilis Matrona illa Japonensis, Maria nomine, quæ cum (uti refert Cornelius Hatzard p. 5. c. 21.) Anno 1614. Arimæ tanquam Christiana esset comprehensa ac Judicibus præsentata; Judices misericordiã personæ Nobilis moti, protestabantur, potestatem sibi nullam esse, vitam Matronæ adimendi; ajebant proinde se eam misuros in civitatem Tacavaca, ut ibi juxta Legem Imperatoriam proximè latam sententiam subeat; verum cum

fit Nobilis Familiæ indulgeri & concedi ipsi, ut iter indictum Equo peragat.

Nolebat illa hanc gratiam admittere, sed ultro spondebat peditem se eò ire velle, Christum imitari cupiens. Judex contemni se, ratus ait furibundo ore, ica fiat, & ut citius eò pertingas rudam te eò mittemus, summum hoc est infamiæ genus apud Japonenses, Respondit illa mox placidã & serenã fronte, & si vobis placet ò Judices, etiam cutem prius detrahite, citius enim sine illa curram: Vox hæc omnes Judices confudit, unde indignati in exilium eam eiecere, Vivat Heroïna ista, cuti suæ non parcens.

Mulier verè fortis, cujus pretium procul & de finibus terræ. Proverbiorum 31.

Substituto in confusionem horum imbellium, alium Bartholomæi æmulum, qui soporem & segnitiam his excutiat, estque Theodorus Martyr, qui inter dira tormenta Cytharam petiit, ut ante exitum animæ ex hoc ergastulo Dei laudem adhuc cantare posset cum gaudio, & cum pellis ei detracta esset, vitam inter verba illa psal. 33. *Benedicam Dominum in omni tempore &c.* Gloriosè finiit, memoria ejus agitur 9. Novemb. in æternum duratura.

Ecce gaudent Sancti inter exquisita tormenta, gratias agunt inter detractas pelles; inter succensas pyras exultant; extensi in equleis rident;

(a) 2. Cor. 4.

dent; inter acinaces & sarissas stant intrepidi, & inconcussi, inter dolores læti & gaudentes.

Et vos modicæ fidei quid agitis? Gaudete & exultate animæ afflictæ, tribulationem vestram consolatio æterna subsequetur; Paupertas vestraager erit fertilis, centuplum reddens in cœlo: Dolores & morbi vestri signum existunt certum amoris ac paterni in vos affectûs; persecutio est tessera futuræ salutis & pacis.

Durate, durate, post tempestatem redibit serenitas, post threnos Musica; Apes existunt dolores vestri, pungunt quidem vos, sed & mel consolationis vobis apportabunt.

Sublevamini obsecro mente ad illam beatam Civitatem: in qua hodiè B. mus Apostolus Bartholomæus, inter applausus totius Curix cœlestis, coronâ gloriæ redimitus triumphat: Videte quomodo pro lacera sua pelle induatur cœlesti purpurâ, ac recipiat stolam immortalitatis.

Aspicite, quàm nobilis thronus sit ei positus, in quo sedet inter Senatores & Judices terræ.

Audite, quibus jubilis & acclamationibus patientia ejus & tolerantia decantetur; Audite, quomodo benedicat diei & luci, quâ pro Deo pellem abstrahi est passus, quâ morte suâ & sanguine Evangelium consignaverit.

Auscultate, quomodo omnes invitet ad imitationem suam: Aures arrigite, quid tympanum sacrum vobis insonet: *Modica passio, gloria infinita.*

Claudo cum Chrysofomo in Epist. ad Thess. c. 5. dicente: Passus est aliquid mali? Si vis, malum non est, age Deo gratias, & jam malum mutasti in bonum.

Tibi interim agimus gratias infinitas, O sanctissime Apostole! pro gloriosa pelle tua & tympano nobis relicto. Gradiemur sacra hac pelle tecti, tanquam novi Hercules omni pusillanimitate abjectâ contra infernaliamonstra. Stabimus & pugnabimus insonante tympano tuo sacro contra carnem & sanguinem, donec Patrocinio tuo victores à Deo coronati tecum in aulâ cœlorum triumphare mereamur.

IN FESTO NATIVITATIS B. MARIÆ V.

Cum jucunditate Nativitatem B. MARIÆ celebremus.

Saluto te ex toto corde, ô aurea dies felicitatis nostræ ! dies tot sæculis exoptata, tot votis expectata, tot suspiriis & singultibus à Patriarchis & Prophetis desiderata.

Tu es dies illa benedicta, quâ felix Aurora prodiit, prodroma & felix nuntia orituri Solis justitiæ.

Salve millies dies benedicta ; quæ pullâ mortis caligine, cœlum & terram ineffabili gaudio perfudisti,

Fate-

Fatetur hoc pleno ore Ecclesia di-
cens: *Nativitas tua Dei Genitrix Vir-*
go, *gaudium annuntiavit universo*
mundo.

Hæc est dies illa gaudii & exulta-
tionis, quâ Orbi nata fortis illa Mu-
lier, de qua dictum Gen. 3. ad serpen-
tem illum tortuosum: *Inimicitias po-*
nam inter te, & mulierem, inter semen
tuum, & semen illius, ipsa conteret caput
tuum.

Hæc est dies illa boni Nuntii, quâ
[teste Ruperto (a)] nata Maria, *quæ*
finis tristitia, & letitia nobis extitit
principium.

Hæc est fortunata illa lux, quâ te-
ste Sergio Hierosol. orat. in Nat. B. V.
dum nascitur Maria; unâ cum ea
mundus renascitur & renovatur.

Fortunatos quidem plures dies nu-
meravit September, nullum felicio-
rem quàm octavam Septembris, quâ
nata Maria.

Felix & fortunata dies universo
Romano populo extitit secunda Sep-
tembris, quâ Augustus Cæsar Marco
Antonio & Cleopatrá navali prælio
devictis, civili bello finem imposuit.
Sueton. (b)

Serena & fausta toti Ecclesiæ Ca-
tholicæ extitit dies sexta Septembris,
(c) quâ Ferdinandus III. Romano-
norum postea Imperator Protestan-
tium vires attrivit, ac nutantem Ca-
tholicorum fortunam iterum erexit,
ad Nordlingam memorabili præ-

lio 12000 hostium cæsis, ac 6000
captis.

Felix ac victoriosa extitit 12. dies
Septembris anni 1683. (d) quâ Cara
Mustapha Magnus Turcarum Veziri-
us cum ducentorum millium exer-
citu, cunctis relictis impedimentis,
probrosè obsidionem Viennæ solvere
est coactus, ubi die 14ta subsequente
in æde B. Stephani, præsentibus Leo-
poldo Imper. Joan. Poloniæ Rege,
aliisque innumeris Principibus so-
lemnissimè Te Deum laudamus est
decantatum, lætium reboantibus per
mœnia tormentis.

Felix ac triumphalis extitit dies
14. Septembris, quâ præter memo-
rabilem victoriam de Rege Cosroe
Heraclius Imperator longis annis
captivam apud Persas crucem Domi-
ni, Hierosolymam iterum cum trium-
pho reduxit. (e)

Fortunata dies extitit 17. Septem-
bris, quâ Judæi ex diuturna captivi-
tate Babylonis cum Nehemia Jeroso-
lymam iterum rediêre, ac jactis fun-
damentis novî templi Festum sole-
mne cum jubilo & exultatione cele-
brârunt. Esdræ c. 3.

Fausta demum & ominosa dies Fa-
miliæ Habsburgicæ fuit 29. na Se-
ptembris, quâ 1323. Rudolphus hu-
jus nominis primus absens (f) (dum
Basileam obsidione cingeret) una-
nimi Electorum voto Imperator est
salutatus.

At

(a) *Rupertus Libro 6. in Cant.* (b) *Suetonius Dion. an. Urb. 722.* (c) *Ga-*
bruel Bucelinus in Nucleo. (d) *Relatio Historica anni 1683.* (e) *Baronius ad*
annum Cbr. 628. (f) *Gabriel Bucelinus in Nucleo.*

At felicitatem dierum horum omnium longè superat aurea lux Nativitatis Mariæ, quâ nata est Imperatrix cœli & terræ.

Gloria generis humani, ut eam vocat Blossius in Endologia ad B. V.

Finis suspiriorum nostrorum, ut eam nominat S. Germanus Constantin Orat. 2. de Præsent. B. V.

Terminus miseriæ nostræ, ut eam indigetat Adam de Perfen in Assumpt. B. V.

Spes omnium finium terræ, ut intitulat eam Mauritius de Villa probata ser. 2. Coronæ novæ.

Felix utique dies, quâ orta est Stella ex Jacob, (a) Solis justitiæ præambula.

Fortunata utique dies, quâ apertum mundo Gazophylacium, in quo reposuit Deus omnia dona gratiarum, Richard. à S. Laurent. (b)

Fausta utique dies, in qua Lucem primam aspexit pupilla oculi, quam Trinitas semper custodivit. Idiota in contemp. 1. p. 16.

Resonemus ergò in cymbalis, jubilemus in Canticis, clangamus tubis, exultemus in tympanis: ac cum jucunditate Nativitatem præcelsæ Virginis celebremus, ut ipsa pro nobis intercedat ad Dominum Jesum; una sit omnium vox: Vivat Maria, *pretiosa Margarita orbis terrarum*: (c) cujus nativitas gaudium annuntiavit universo mundo, vivat Maria!

(a) Num. cap. 34. (b) Richardus à S. Laurentio de laud. Virg. (c) Cyrillus Alexand. hom. 6.

Mos est perantiquus in Aulis Regum ac Principum, ad natales cunas illustris ac generosi alicujus enascentis furculi, laxare habenas gaudiis, terrasque complere lætitiâ: cuncta elementa in adjumentum gaudii provocantur.

In aère plausum faciunt artificiosi missiles ignes, quasi nova quædam errantia cœli sydera.

Ceres, Thetis & Neptunus subministrare mensis coguntur, quidquid possident in abditissimis recessibus suis, ad inserviendum delicatæ gulæ mortalium.

Fenestræ, Turres & Plateæ millenis collucent facibus, noctem in lucidam diem transmutantes.

E fontibus diversi generis generosa vina scaturiunt.

Mœnia circum circa festivo tormentorum boatu mugiunt; his læto choro tubæ & tympana respondent.

Auditum titillant organa, cytharæ fides, & quidquid læti carminis musica novit: Sequuntur artificiosi saltus, festivi ludii & comædiæ; cuncta complentur jubilo, cuncta strepunt gaudiis, ubique resonat lætitiâ; relegite annales Angliæ & Hispaniæ; Lustrate Historias Galliæ & Germaniæ, & invenietis vera esse, quæ dixi.

Sed quid nos Auditores? Redit & nobis hodiè felici gyro Memoria Nativitatis Reginæ cœlorum: quidnam hono-

honoris, quidnam obsequii, quidnam lætitiæ, ad contestandum amorem & affectum in Dominam nostram excogitabimus?

Ne solliciti fitis ut Martha, paucis contenta est Virgo. Non petit, ut floribus, fertis aut corollis cunas ejus coronetis; corollæ & ferta illa erunt gratissima, quæ ex meris constabunt AVE.

Non petit, ut artificiosis ignibus Natalem illustretis, missiles vestri ignes erunt ignita suspiria, ad cœlos usque ejaculanda.

Ne turbemini: Festivum tormentorum applausum, tubarum actympanorum sonitum relinquemus Cæsareæ militiæ in Hungaria, ut gratulabundo bombardarum murmure Domitricem Lunæ saluent Ottomanicæ.

Modulos Musicos demandabimus cœlestibus Cytharædis illis, quos Anachoreta ille in Insula Cypro notus, quotannis nocte diem octavam Septembris præcedente audivit suavissimo concentu cunas Virginis devenerari; uti Vincentius Bellocensis in spec. hist. lib. 6. c. 66, testatur.

Nos interim, ut cum júbilo Natalis Virginis celebretur, spectatores erimus sacræ Comœdiæ, quam ipsa æterna Sapientia ludens in orbe terrarum, in honorem nascituræ Virginis spectandam mundo exhibuit: Absimilis non multum est Comœdia hæc illi (si magna parvis componere licet) quam Joannes Albertus Man-

deslo Nobilis Megapolitanus à Fridrico Duce Holfatiæ Legatus ad Moscum, & Regem Persarum missus, Itinerarii sui lib. 2. c. 3. Anno 1633. se vidisse fatetur: Cùm enim Iustrato Regno Persiæ, ad Magnum Mogorem venisset, ac inde visis aliis Regnis Orientis 1639. Goam appulisset, à Patribus Societatis ad mensam est invitatus; eaque finitâ ad spectandum Drama in grandem Aulam ad miraculum usque exornatam est introductus.

Comœdiæ initium factum à Musica, fidium, testudinum & cimbalorum concentu exquisitissima:

Inde prodit Choragus tantâ arte & agilitate pedum chorum ducens, ut cunctis esset admirationi; hunc insequabantur alii, inventionæ æquè mirificæ.

Unum tamen præ reliquis palmam tulit: Novem prodire parvuli vestitu scenico spectabiles; alii horum, super humeros ferebant divisiæ columnæ frustra, alii gestabant 4. ferta, seu Arcus floribus circumligatos.

Cum in 3. Ordines essent divisi, primus eorum ferens postamentum columnæ deauratum, per ceteros flexibus tortuosis serpentino more circumiens, ac dulciter canens pedem columnæ in medio tandem deposuit; hunc & cœteri inter se, agilitate pari saltitantes sunt insecuti: qui verò ferta florida manu gestabant, ea inter sese conjungentes, Arcus quosdam triumphales quasi constituebant, per quos reliqui sal-

tando transibant ; donec frusto uno alteri imposito columna nobilis erecta stetit, quam mox hi parvuli sertis suis ingeniosè circumvolvebant : in capitello autem columnæ grandior flos in modum Tulipæ eminebat, qui dum parvuli saltum suum continuant, paulatim sese aperuit, in quo, omnibus rei novitatem stupentibus, Imago B. V. parvulum Jesum ulnis suis complectens stetit : Ex columna interim, velut è fonte uberes aquæ scaturiebant, quod cum aliquamdiu durasset : Pueri iterum columnæ frusta in humeros sumentes, ac per Aulam tripudiantes tandem disparuère.

AA: Finem habet saltus ac ingeniosum Drama Goanum ; nunc spectate Theatrum Marianum, ac facram scenam, quam in honorem Virginis in orbe terrarum æterna ludit Sapiaentia.

Periochæ illius hæ sunt.

Primò erectum cernebatur Theatrum pomposum ; à varietate scenarum admirabile, à multitudine Actorum nobile, ab amplitudine magnificum, cui titulus in fronte appensus :

Omnia in figura contingebant. 1. Cor. cap. 10.

Comœdiæ præludebat Musica universalis, amabili concentu resonans à quatuor ventis cœli.

Textus erat : *Quàm magnificata sunt opera tua Domine, omnia in Sapiaentia fecisti.* Psal. 103.

Indè Prologus per aëra volans spectatores ad lustrandam comœdiam invitabat.

Cortinis postea Theatri reiectis :

Aperta est Scena prima, apparuitq ; Hortus deliciosus, ac in medio ejus Arbor decora nimis. (a)

Scena secunda inter decumanos fluctus aquarum, sulcantem cymbam, columbam cœlestem, respicientem Arcam, ac de longè advolantem portantemque ramum olivæ repræsentabat. (b)

Scena tertia Noctem, syderum choro illustratam adumbrabat, ac somno sopitum pastorem : caput in lapide reclinantem monstrabat ; propè quem scala è terra sese erigebat ultra nubes protensa. (c)

In Scena quarta ad crepidinem fluvii spectabantur in arena duo invicem luctabundi ; donec amborum certamen exurgens aurora diremit. (d)

Scena quinta objiciebat oculis jugum præcellsi montis, & in eo Aram exstructam cum Sacrificulo adstante, ac orituram stellam nuntiantem. (e)

Has scenas sequebatur chorus, ubi æterna sapientia exædificavit sibi domum, (f) ac 7. columnas excidit, quarum tamen unam præ cæteris nobilem in medio locavit, ab omnibus venerandam ; in cujus capitello incisæ Litteræ

M. M. M. C. M. ad
postumentum verò M. M. I.

Choro

(a) Genesis cap. 2. (b) Genesis cap. 7. (c) Genesis cap. 28. (d) Genesis ap. 32. (e) Numer. cap. 24. (f) Prov. 9.

Choro finito 3. novæ Scenæ de-
nuò sese aperuere.

In prima prodibant quatuordecim
senio venerandi Patriarchæ, specta-
tum illustrissimam hanc columnam,
facibus accensis eam illustrantes.

Hos insequeretur coronâ redimitus
Cytharædus, quem alii tredecim
Reges subsequerentur supplici genu
coronas suas & sceptrâ columnæ ap-
pendentes.

Post hos prodibant ex variis scenis
alii 14 partim Principes, partim Sa-
cerdotes infulis venerandi; colum-
nam thure ac balsamo incensantes.

Agmen clausere 5. illustres Heroi-
næ, quarum quæque scutum littera
ac symbolo notatum præferabat: Hæ
cum gratioso saltu columnam ser-
tis ac floribus coronassent, paula-
tim flos instar lillii sese expandit, ac
in medio stetit *Mulier amicta Sole*, &
Luna sub pedibus ejus, (a) scaturienti-
bus interim ex columna gratiosis
aquarum rivis.

Audistis Periochas, nunc percipite
mysterium earum.

Mundus est magnificum illud &
pomposum Amphitheatrum, varie-
tate scenarum admirabile; structura
immensum; Actorum seu Creatura-
rum multitudine stupendum; quod
non manus hominum, sed digitus
Omnipotentis ex nihilo produxit in
gratiam Virginis, ut scilicet in hoc-
ce mundi teatro æterna sapientia
præ luderet securæ quondam Nati-
vitati Virginis: Ita apertè sentit Ipsi-

dorus Orat. de Annunt. dicens: *Pro-
pter Mariam initio creatus est homo, &
extensum cælum & terra, & quidquid
productum est præter hominem: & iterum
Orat. de Assumpt. Propter te, ô
purissima Virgo, Dominus cælum pro-
duxit, & terram fundavit.*

Musica, quæ Comœdiæ prælusit,
concentus erat Angelorum à novem
choris Harmoniâ ineffabili resonans,
quâ jubilabant astra matutina, ac cre-
aturæ cœteræ laudabant Dominum,
ob Virginem aliquando à Deo pro-
ducendam.

Hinc S. Vincentius Ferrerius serm.
de Concept. Virg. ait: Angeli conce-
perunt Virginem in suis mentibus;
per quam eorum ruina repararetur,
& inceperunt tripudiare & facere Fe-
stum magnum.

Hinc S. Ephrem de laud. Virg. ait:
Virgo est Hymnodia Angelorum,
Canticum Cherubin & Seraphin:
quam hymnodiam priusquam nata
fuisset (Maria) inceperunt.

Prologum sacræ hujus Comœdiæ
egit Genius cœlestis similis illi, qui in
Nativitate Domini pastores ad præ-
sepe invitans Luc. 2. cecinit: *Eccè ev-
angelizo vobis gaudium magnum, quod
erit omni populo, quia natus est & vo-
bis illa, de qua aliquando verbum
æternum prodibit. Venite, videte,
cernite nunc in ænigmate & figuris,
quod aliquando videbitis facie ad
faciem.*

Cortinis inde retractis
Apparuit Scena I. Hortum seu para-
disum

H h 2

disum

disum deliciarum repræsentans, in cuius medio stabat arbor decora nimis proferens lignum vitæ, Gen. 2. per quam nihil aliud designabatur, nisi Maria Virgo nascitura, lignum vitæ, his, qui apprehenderint eam. Prov. 3. Ita apertè eam salutat B. Amadæus hom. 8. de laud. Virg. *Salve arbor plantata in medio paradisi, attollens verticem in altitudinem cæli, de superno rore concipiens fructum proferens salutarem, fructum vitæ, de quo qui manducaverit, vivet in æternum.*

Nec Scena II. aliud per columbarum ramum olivæ rostro suo fluctuanti naviculæ apportantem adumbrabat, nisi Virginem gloriosam, divinæ nuntiam pacis ac reconciliationis: ipsa enim, ait Rich. à S. Laurent. (a) est columba, quæ cessante diluvio ramum olivæ in ore suo detulit ad Noe in arcam, Deum humano generi reconciliatum demonstrans; Sicut enim Noe hoc ramo viso cognovit Numinis iram cessasse, sic Nativitas Virginis olim orituræ finem signabat miseræ & initium consolationis.

Scena III. Scala nimirum dormienti Patriarchæ Jacobo ostensa iterum symbolum exitit Mariæ nascituræ, de qua ait Petrus Damiani in Nativ. B. V. (b) *Hodiè nata est scala cælestis, per quam Supremus Rex humiliatus ad ima descendit, & homo, qui prostratus jacebat, ad superna exaltatus ascendit*: Scala, quam demisso poplite salutat Joan. Damascenus (c) dicens:

Salve scala, per quam è terra in cœlum, & ab interitu ascendimus ad vitam.

Supremus scalæ gradus, cui Dominus innixus est, est beatus Joseph, Vir Mariæ, de qua natus est Jesus. Rupertus l. 1. in Matth. apud Vivien in F.S.

Unde Vatablus & Rupertus existimant, (d) singulariter Spiritum Sanctum per scalam hanc repræsentasse incarnationem seu generationem Christi ex Jacob nascituri & descensuri per varios gradus, id est, progenitores, quorum ultimus gradus esset Joseph & Maria.

Lucta illa nocturna, quæ in Scena IV. spectata fuit inter Jacobum & Angelum durans usque ad exortum auroræ, teste Hailgrino Cardinali certamen designat habitum inter Deum & veteris testamenti Patriarchas amoroso desiderio incarnationis diem præstolantes, quo Sol justitiæ sedentibus in tenebris aliquando illucesceret, qui suspirios eorum delinitus auroram, id est, Mariam surgentem eis ostendit, ex qua brevi prodituro Solem justitiæ sperarent, ac si diceret, dimitte me, jam enim ascendit aurora, nox præcessit, dies sequetur. Ab illa enim hora, ait Petrus Damiani serm. 4. de Assumpt. (quæ Adam prævaricatus est præceptum Domini) tenebræ factæ sunt super universam terram usque ad Virginem; nec inventus est aliquis, qui vel exiret de tenebris, vel tenebras dissi-

(a) Richard à S. Laur lib. 4 de laud. V. (b) Augustin. Serm. 111. de nat. Dom. (c) Damascenus orat. de Nat. Virg. (d) Rupertus l. 1. in Matth.

diffiparet; sed mundo crescente con- crevit tenebrosa vorago, donec in densissimam conglobata nigredinem humanum genus nocte terribili se- pelivit, sed nata Virgine surrexit aurora, quia Maria prævia Luminis, nativitate suâ mane clarissimum se- renavit.

Unde ait Rupertus in Cantica: *Quando nata es O Beata Virgo, tunc vera nobis aurora surrexit, quia sicut aurora finis est præteritæ noctis, & initium diei sequentis, sic Nativitas tua finis fuit miseriæ & consolacionis ini- tium.*

Scena V. obiciens oculis jugum præcelsi montis Phasga, & Aram in eo extructam cum Sacrificulo ad- stante, denotabat Ariolum Balaam, conductum à Rege Moab Balac ad maledicendum Israeli, qui tamen Rege licet fremente e contra Israe- lem benedixit, ac ore Prophetico prænuntiavit stellam aliquando ori- turam ex Jacob Num. 24.

Orietur stella ex Jacob, & consur- get Virga de Israel & percutiet duces Moab. Quod vaticinium explicans Petrus Damiani ait: quæ est stella orta ex Jacob, nisi ea, quæ nata est vobis Virgo Maria ex progenie A- brahæ, Clara ex stirpe David.

Chorus dum exhibet structuram domus sapientiæ 7. columnis sufful- tam, iterum mundo repræsentat figu- ram B. V. utpote quæ inter reliquos Sanctos eminet in medio; nam si se- cundum Greg. M. 33. Moral. c. 15, Domus Sapientiæ Ecclesia vocatur,

si secundum Salonitum Columnæ do- mus hujus sunt Sancti & Justi, utiq; inter has columnas Illustrissima erit Maria, quam Paulus de Heredia de Concept. B. V. columnam nominat, super quam mundus sustentatur, nam teste S. Fulgentio l. 4. misc. Co- lum. *Et terra jam dudum ruissent, si Ma- ria precibus non sustentasset.*

Litteræ seu numeri Capitello co- lumnæ incisæ annos denotabant 3950. qui ab Adamo ad Christum e- rant expectandi, Numeri verò tres M. M. l. postmento inscripti annos designabant bis mille & unum, qui ab Abrahamo ad Christum erant flu- xuri, donec salutem mundo pareret.

MARIA MATER JESU,

Tres reliquæ scenæ exhibent tri- nam seriam Progenitorum & Fun- datorum Genealogiæ Christi; tre- decim nimirum Patriarcharum, A- braham, Isaac, Jacob, Judam, Pha- res, Efron, Aram, Aminadab, Naas- son, Solmon, Booz, Obed, Jesse. Qui- bus revelatum Virginem aliquando nascituram, & ex ea oriturum Mes- sias, unde toto corde serenissimam hanc diem videre desiderabant.

Cytharædus coronatus, qui hos insecutus est, est Psalmista David vir secundum cor Dei, qui in variis Psal- mis Cytharâ suâ Sacrâ fortunatæ huic luci prælusit.

Cœtera 13. coronata capita coro- nas suas columnæ appendentes ex- titere Reges Juda, Salomon, Robo- am, Abias, Ala, Josaphat, Joram, Ozias,

Ozias, Joathan, Achaz, Ezechias, Manasses, Ammon, Josias : quos tandem post Babylonicam servitutem insecuti sunt 13. alii inclyti Duces, Jechonias, Salathiel ; Zorobabel, Abiud, Eliacim, Azor, Sadoch, Achim, Eliud, Eleazar, Mathans, Jacob, Joseph vir Mariæ: qui complevere gradus scalæ illius, cui tandem innixus est Jesus & Maria.

Illustriſſimæ verò quinq; illæ Heroïnæ ante colnmnam tripudiantes, initialibus litteris nomen Mariæ ac figuram ipsius præferunt.

Prima est Maria soror Moyſis in ſcuto exhibens Pharaonis curru demerſum cum inscriptione : (a) *Cantemus Domino, glorioſe enim magnificatus est.* Ambrosio teſte, Typus Virginis Mariæ, & ſicut hæc demerſo Pharaone Deo carmen concinebat, cantemus Domino, ita & Maria Timpaniſtria Sacra, ut eam vocat Bernard. canticum Deo decantavit; (b) *Magnificat anima mea Dominum, quia fecit mihi magna qui potens est. Deposuit potentes & exaltavit humiles.*

Altera est prudens Abigail, ſcutum (in quo cithara depiçta) manu tenens, cui inſcriptum : (c) *Temperat iras*: ſicut enim Abigail Davidis iram ſuaviſſimo eloquio, ne ſtultus Nabal interficeretur, pacavit, ita & Maria hominem Deo reconciliavit, unde ait Bernard. vel Bellarm. Con. 2. ſuper Miſſus : (d) *Mariâ Abigail*

illa eſt prudentiſſima, quæ Dei iram juſtiſſima indignatione ſuccentam, contra ſtultum Nabal, id eſt hominem peccatorem ſuis precibus & interceſſione mitigavit, & ſicut illa 1. Reg. 25. coram nuntiis Davidis in terram proſtrata intimè ſe humiliavit ac dixit *ecce famula tua ſit in ancillam ut lavet pedes ſervorum Domini mei*; ſic & Maria in genua proci-dens ad Gabrielem dixit: (e) *Ecce Ancilla Domini fiat mihi ſecundum Verbum tuum.*

Tertia eſt formoſa Rachel pro ſcuto tenens ſpeculum, cui inſcriptum; *Et macula non eſt in te*: Typus veriſſimus Mariæ, nam ſicut illa peperit Joſeph Salvatorem Ægypti; ita & hæc peperit Salvatorem mundi, enixa puerpera Regem, qui cœlum & terram regit in ſæcula ſæculorum.

Quarta Animofa Jabel, quæ in ſcuto circumfert caput clavo tranſfixum, circa quod ſcriptum : (f) *Ipsa conteret*: ſicut enim Jabel caput contrivit Ducis Silaræ, ita & hæc contrivit caput ſerpentis, dicente Bernardo ſerm. 2. ſuper Miſſus: *Cui hæc ſervata Viçtoria niſi Mariæ, ipſa enim contrivit caput ſerpentis venentum.*

Quinta deniq; caſta Abiſag Sunamitis, in cujus ſcuto Armelinus cum inſcriptione, *illaſus Candor*: ſig-niſta nobilis Mariæ; ſicut enim hæc loia ſervitio Davidis inventa eſt digna, ita

(a) *Exod. cap. 15.* (b) *Lucæ cap. 1.* (c) *1. Reg. 25.* (d) *Bernard. cit. à Bellarmino.* (e) *Luc. c. 1.* (f) *Judicum cap. 4.*

na, ita & Maria, quæ sola à Gabriele inventa est inter filias Syon humilis Ancilla, quæ in habitatione Sancta coram filio David ministraret.

Figuris & Typis his cum per singula sæcula à Sapiaientia Divina esset lusum in orbe, apparuit tandem flos ille campi, de quò August. teste (ser. 2. de Annunt. B. V.) ortum est Lili-um illud convallium; cumq; folia in Orbem explicasset, stetit tandem signum illud magnum, *Mulier amicta sole, coronata stellis & Luna sub pedibus*, (a) quâ natâ mox fontes gratiarum ac benedictionum emanârunt irrigantes universam superficiem terræ.

Audistis Comœdiam Marianam, vestrum nunc est Virgini applaudere.

O Maria!

Quod stellæ sunt cœlo,

Quod atomos numerat Æther,

Quot aquarum stillas protrudit mare,

Quot scintillas eructat Aethna &

(a) Apoc. 12. (b) Psal. 34.

Vesuvius, toties te salutamus, ò Nata prospero sydere.

Novissimus ò Serenissima cœli Regina, te esse fortem illam mulierem, quæ contrivisti antiqui draconis caput.

Experti vidimus Lunam Orthodoxam subjectam pedibus tuis, impiaq; cornua Mahometi per intercessionem tuam contracta, castra impiorum fugata & cæsa.

Aspice ulterius benignissimis oculis tuis Exercitum Christianorum, apprehende arma & scutum, & exurge in adiutorium nostrum: (b) percutere, fulmina, dissipare gentes, quæ bella volunt, ut cognoscant, quia non est alius, qui pugnet pro nobis nisi Jesus & Maria.

Plaudite nunc Cœlites, inflate tubas Angeli, buccinate in Neomenia tuba, sumite Psalmum, & date tympanum, in insigni die solennitatis præcellæ Virginis

Mariæ.

Valete, Vivite, plaudite.

IN FEST. STIGMATUM S. P. FRANCISCI.

Tu Signaculum Similitudinis. Ezechielis. cap. 28.

R Es insolitæ ac portentosæ semper admirationem, ac plurimam quæstionem post se trahere.

Vix Hebræi in deserto sui aspectu per circuitum castrorum insolitum Manna, cum subito præ admi-

ratione exclamaverunt *Manbu? quid est hoc?* (a)

Vix Math. cap. 21. Salvator noster ad diem Paschæ intravit Hierosolymam cum ad ejus introitum commota est universa Civitas dicens, *quis est hic?* Populi autem dicebant, *hic est Jesus*

(a) Exod cap. 16.

*Jesus Propbeta à Nazareth Galilæe: Propbeta Magnus, Medicus infolitus; qui solo attactu mundat lepro-
sos; Tetigit eum, & confestim munda-
ta est lepra ejus. (a)*

Propbeta Magnus, qui solo ama-
bili complexu sanat Hydriopicos Luc.
14. *Ecce homo Hydriopicus erat ante il-
lum, ipse verò apprehensum sanavit eum.*

Magnus Propbeta, (b) qui solâ vo-
ce quadriduanos vocat è tumulo
mortuos, *Lazare veni foras, & sta-
tim prodiit, qui fuerat mortuus.*

Propbeta verè Magnus, qui quinq;
panibus, & duobus piscibus in de-
serto quinq; millia virorum satiavit,
12. cophinis fragmentorum sublatis,
manducaverunt omnes & saturati sunt.
Matth. cap. 14.

Propbeta potens in opere & ser-
mone, qui solo oculorum nictu &
intuitu saxea corda peccatorum per-
fringit & immutat; qui ex publica-
nis Apostolos, ex meretricibus pœni-
tentes facit. (c) *Vidit Hominem se-
dentem in Telonio, & ait illi, sequere me,
& statim secutus est eum. Dixit au-
tem ad illam remittuntur tibi peccata
tua.* Luc. c. 7.

Propbeta verè Magnus, qui im-
perat mari & ventis, & obediunt ei
Math. c. 8. *Surgens imperavit ventis
& mari, & facta est tranquillitas
magna.*

Quod Servatori nostro Jerosoly-
mam intranti, idem propè contigit
Francisco, ubi mundo infolitus ac no-
vus homo apparuit.

Cœlum ac Terra, mare & arida,
Angeli & homines, volucres cœli &
jumenta terræ commota sunt præ
stupore dicentes quis est hic?

Contremuerunt monstra tartari
in Nativitate illius ululantes & di-
centes quis est hic, qui venit ante
tempus dissipare regnum nostrum?
Wading in apparatu. 34.

Obstupuere cœlitum Chori cla-
mantes unus ad alterum, quis putas
iste erit? cui jam sedes & thronus
à superbo genio deperditus in cœlo
præparatus? Wading. A. 1212. nu-
mero 40.

Sideratus steritaër, dum Francis-
cum igneo curru per aëra vectum vi-
dit, novum E iam surrexisse, qui ad
cœlos tenderet sibi persuadens? (d)

Obstupit aqua in Francisco novum
Moysem, dum Camerini in extru-
ctione novi Monasterii, cœmentariis
exhaustas vires conquerentibus, ac
ad refocillationem nonnihil vini de-
poscentibus Vir Sanctus siti eorum
compassus, ad vicinum fontem per-
rexit, factâq; desuper Cruce scatur-
ientem aquam admirabili metamor-
phosi in generosum vinum conver-
tit, ex quo per integram horam iis
haurire abunde datum. Wading, à
1215. num. 26.

Consternata est terra, dum ad im-
perium Francisci aspexit mortuos
iam jam tumulandos resurgere, in-
fantem in ardens ahenum delapsum
miserè ustulatum, vivum tamen

cum

(a) *Matth. c. 8. (b) Joan. cap. 11. (c) Matth. c. 9. (d) Wadding, 1210. num. 25.*

cum 2. pomis in manibus, ex cistâ prodire. (a)

Erubuit ignis ac obstupuit, dum Franciscum tum in Ægypto, tum Barry civitate Apuliæ velut Salamandram in pavimento ignitis carbonibus strato, absq; ulla læsione jacentem conspexit. (b)

Obstupit deniq; totus siderum Chorus, cum post mortem animam Francisci nube lucidâ circumdatam, velut stellam matutinam in medio nebulæ recto tramite ad convexa cœli ascendentem vidit ubi utiq; stellæ manentes in ordine suo interrogarunt, quis est hic? (c)

Quod si vero Elementa orbis necdum sufficienter vobis demonstrarunt quis sit Franciscus, interrogate ulterius sacros Doctores & Ecclesiæ capita, hi, quid de Francisco sentiant, vos clarius edocebunt.

Christiani orbis fulcimentum, Ecclesiæ reparatorem vocat eum Gregorius nonus inposito ipsi Epitaphio.

Vexilliferum Christi nominat eum Leo X. in bulla unionis, ut qui non solum in terra dum viveret vexillum crucis prætulit, verum etiam in extremo judicii die id orbi præteret.

Rota conc. 29. de S. Franc.

Amoris Miraculum nuncupat eum Picus Princeps Mirandulæ: Bosquier in Fest. S. Franc.

Angelum ascendentem ab ortu so-

lis habentem signum Dei vivi vocat eum Bonavent. in c. 7. Apoc.

Sanctitatis prodigium; & novum humilitatis ac mundi contemptus exemplar nuncupatur à Doctissimo Suarezio Tom. 4. de vera Religione lib. 7. cap. 7.

Claudit Elogiorum Elenchum piissimus Cardinalis Bellarminus conc. Dom. Sexag.

Franciscum nominans,

Prodigium omnium Prodigiorum.

O præclara Elogia! o grandes Sanctitatis Titulos? o Encomia gloriosa, quibus quod addam non habeo, nisi ut cunctos hos titulos annulo includam, ac dicam Franciscum esse Annulum Dei obsignatorium, in quo sculpta Filii Dei imago, quo Annulo Deus iam jam in mundo oblitteratum suum obsignavit Evangelium, concupiscentiam oculorum, concupiscentiam carnis, ac superbiam vitæ, per humilitatem, abstinentiam & rigidam paupertatem Francisci condemnans: quod dum pluribus &c.

O Anni aurei & Argentei? quantas tragœdias mundo dedistis? in quantas misérias & calamitates mortales conjecistis? Aurum vestrum fuit miseris in laqueum, quo incauti, compedes induerunt: gemmæ fulgor, erat, fulmen; quo infelices prostrati: non Regio est, quæ non fatales deploret annulos.

Surculum ultimum Sueviæ Ducem

(a) *Wadding*. 1222. num. 10. (b) *Wadding*. 1219. Num. 64. 1222. num. 16. (c) *Wadding*. 1226. num. 38.

Conradinum, cum adversus Carolum Siciliæ Regem ad lacum Fucinum infelici prælio pugnâset, ac fulâ acie fugam inire coactus esset; Annulus pro pane coemendo Nautæ traditus, prodidit, ac infelici gladio caput innocens Neapoli subjecit. Penzenfeld, Hist. 143.

Annulus Nuptialis inter Cymelia Soli expositus in Arce Tockenburghensi, ac à prætervolante corvo fure raptus, in quantas infelicitates & misérias innocentem Comitissam Ittam non coniecit? quantas lacrimas, quantos singultus causavit? dum velut rea violati thori, ex Arce persubjectas rupes præcipitata in immam vallem, manu tamen divinâ sustentata, pluribus annis inter rubos & dumeta, radicibus, herbis ac pomis sylvestribus vitam in solitudine ducere est coacta. Vita ipsius.

Annulus Davidis an non insonitem Uriam ferro perdidit hostili? 2. Reg. cap. 11.

Annulus maledictæ Jezabelis, an non innocentem Naboth lapidum imbre tumulavit? 3. Reg. c. 21.

Annulus, quem Valentinianus Cæsar in lusu lucratus est à Maximo, an non Cæsarem & cum ipso totum præpè Imperium Romanum perdidit? Maximo (Wandalis alijsq; imperii hostibus clam advocatis) injuriam uxori suæ per Valentinianum turpiter ille tam per hostium arma se ulciscente.

Baronius ad annum Domini. 454.

Vah annulos infelices ac funestos,

innumerabilium tragediarum innocentores?

Non talis annulus infelix existit Franciscus noster, sed fortunatus, felix, Artificiosus, raritatis & virtutis nunquam antea visæ.

A Materia quidem non multum est commendabilis, dum non ex auro & Argento, sed ex Cinere & Terra est compactus.

Placent tamen & subindè vilia, maximè si ars extraordinaria accedat.

Sculptorem habuit hic annulus non ingeniosum Mentorem, non nominatum Phydiam, non nobilem Lisyppum, à quo solum sculpi se passus est Magnus ille Macedo Alexander, sed in specie alati Seraphin ipsum Deum teste Pisano lib. 3. Conc. p. 2.

Sculptor ergò hujus annuli, non fuit Angelus sed ipse Christus in forma alati Seraphin, uti ipsemet Franciscus retulit dicens, scias quod ille, qui tunc apparuit, non fuit Angelus, sed Dominus meus Jesus Christus in specie Seraphini, unde optimè dicere poterat Franciscus illud Jobi *Manus tue fecerunt me*; Congruitq; illi quàm maximè quod Amb. J. 6. Hex. c. 7. de imagine hominis scripsit, pictus (seu sculptus) à Domino Deo tuo es, bonum habes Artificem atq; pictorem.

Non solum Artifex, sed & locus nobilem ac pretiosum fecit annulum; Gloria hæc non Romæ, non Parisiis, non Venetiis, non Londino debetur sed Monti Alvernæ; Ibi teste

Wadingo visitur ingens rupes difficilis per medium, estq; inter extrema rupium profundus hiatus, hunc dum subintrat Franciscus, ut sibi ac Deo in contemplatione vacat, advocat repente cœli aliger, docetq; Franciscum, Petram illam unâ cum aliis in Passione Christi per medium scissam, ut sensum, quem Deo patienti in Cruce negabat homo, auctori suo Petram exhiberet: quo audito totus Franciscus mox osculis eam salutavit, amplexu stringit, ac lacrimis lavat, non secus ac Patriarcha Jacob, qui lapidem, supra quem Genes. 28. pernoctarat, ac admirandam scalam in somnis videret, manè oleo percunctum erexit in Titulum; Ita Franciscus rupes Alvernæ erat Titulus & Altare, ad quod dolorosâ mente, lanienam & tormenta Salvatoris sui die noctuq; rememorabat.

Et ecce! Circa diem exaltatæ Crucis adest in aëre volans Seraphin sexualis ignitis spectabilis; in forma hominis Crucifixi, ad cuius aspectum Franciscus obstupescens totus amore diffuebat; cumq; imago hæc sensim viro sancto approximaret, radiis tandem ignitis, inter doloris & amoris gemitus manibus pedibusq; ac lateri ejus sigillum impressum Salvatoris, inauditâ sculpturâ insculpens signa Redemptionis nostræ, vulnera nimirum Iesu Christi Crucifixi; quibus secundâ vice obsignare Evangelium suum voluit Altissimus, & quidem in Tempore opportuno.

Nam miseranda prorsus, & calamitosa erat tum temporis fatiscens Ecclesiæ facies?

Grassabatur impunè & Ecclesiam affligebat Hæresis Waldonis & Albingensium.

Dissedebant extremè inter se Cæsar & Pontifex:

Ardebant ubiq; bella, seditiones & schismata Guelphos inter & Gibelinos:

Impunè serpebant vitia, sine vindice passim grassabantur scelera & peccata:

Exulabat pietas & virtus, extincta jacebat reverentia Numinis:

Evangelii ac Christianæ legis æstimationo exigua:

Consilia Christi, de mansuetudine, paupertate & continentia ut impossibilia explodebantur:

Memoria Passionis in omnium cordibus erat velut mortua & oblitterata.

Verbo omnes declinaverunt, & abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis, nec erat, qui faceret bonum.

Hic status miserandus erat ruentis Ecclesiæ, quem ipse Salvator oranti Francisco intimavit, ac periculi admonuit dicens: *Francisce vade, & repara domum meam, que, ut cernis, tota destruitur.*

Unde Clementissimus Dominus renovaturus Ecclesiam suam, beneficiumq; redemptionis cordibus fidelium de novo inscripturus, novo & inaudito portento, aberranti Mundo per

do per Franciscum ostendere voluit legem suam esse possibilem, Consilia ejus sancta & perfecta, hæcque per Franciscum ac Normam vitæ ejus, velut annulo suo obsignavit, ac quinque sigillis sanctissimorum vulnerum roboravit : per humilitatem & demissionem infimam Francisci, mundi condemnans superbiam; per rigidam pœnitentiam carnis anathematizans petulantium : per paupertatem denique extremam, mundi insatiabilem avaritiam confundens : & quod prius impossibile esse videbatur, facile esse per gratiam Dei in Franciscum mundo demonstrans.

Exulabat à mundo prius *vade & vende omnia, quæ habes & sequere me* : falsa videbatur mundo sententia illa *BB. pauperes Spiritu, quia vestrum est regnum cælorum*, unde ut leprosam mundus execrabatur paupertatem; eam tamen per Franciscum monstravit esse amabilem facilem & possibilem, dum totus Francisci commectus erat *jacta cogitatum tuum super Dominum, & ipse te enutriet* : De eo certè Bonaventura ait, nullus tam cupidus auri & argenti, quàm ipse sanctissimæ paupertatis; quàm Franciscus à toto orbe repudiatam, pro amantissima sponsa est amplexatus, quæ pro dote e contra Francisco omnia bona attulit; *qui enim Deum habet nullius indiget.*

Nec minus paupertate odio erat humilitas & demissio animi, cum omnibus januis velut hædera appensum extiterit tritum illud *cede nulli.*

Sed & Deus hanc per Franciscum de novo resuscitavit, ac per ejus summam humilitatem & abjectionem omnem pompam & gloriam mundi condemnavit : Contrariâ enim mundus & Franciscus gradiebantur viâ.

Mundus totus ambitiosus instar Icarum alta petebat; Franciscus humilis & dejectus infra omnes se deprimebat.

Mundus titulos, honores & grandia Nomina affectabat, Franciscus contemptum & ignominiam ambiabat.

Mundus in amplis Palatiis, pomposis Arcibus superbiebat; Franciscus angustâ cellulâ contentus Deum laudabat.

Mundus vestibus pretiosis auro & argento intertextis superbiebat, Franciscus rudi sacco amictus fune constrictus omnium ludibrio se exponebat.

Nec exterius solum humilitatem hanc prætulit Franciscus, sed & ore suo professus est, esse se peccatorem omnium maximum, nec ore solum, sed & opere, ipso id demonstravit, dum præcepit se fune ad collum alligato, seminudum ad instar furis aut latronis trahi ad lapidem infamibus sicariis deputatum, ubi (velut ex pulpito) fassus est iterum se peccatorem maximum, rogavitque, ne se tanquam hominem probum ac abstemium venerarentur, sed velut vanum hypocritam, gulosum, voracem & imposterum haberent.

Exulabat demum è mundo castitas, similis tota quanta columbæ illi

Noëtica, quæ totum orbem circumvolans, nullibi invenit locum ubi requiesceret pes ejus: jamque eò ventum erat in hac virtute, ut vel sola moderatio libidinum, pudicitia crederetur, isque satis castus haberetur, qui ad minus cautus in hoc vicio esset.

Quo medio ergo corrigeretur mundus tam immundus? certè non alio, quam austeritate vitæ & exemplo Francisci ac Sociorum ejus; Monstrum hoc impurum variè domuit Franciscus; nunc flagris in se sæviendo, nunc cilicio corpus atterendo nunc jejuniis & abstinentia illud enervando, nunc vigiliis & maceratione illud castigando, quandoque inter spinas & nives ei illudendo, subinde accensis ignibus illustrem victoriam de eo reportando. Quid innuebant Mundo præclara hæc Francisci exempla? nisi vade & tu & fac similiter Lucæ c. 10.

Fuit igitur Franciscus superbis & ambitiosis, in demissione humilis formica; vindicativis in mansuetudine Agnus, Epulonibus in abstinentia Joannes non manducans & bibens; Luxuriosis casta Salamandra in igne; avaris pauper; Testudo omnia sua secum portans; Mundi denique amatoribus annulus amorosus, cui inscriptum.

Deus meus & omnia.

O Annulum rarum! paupertate celebrem! puritate nobilem, demissione sublimem, insignitum signis redemptionis nostræ, sculptum ab

artifice illo omnipotente, per quem facta sunt omnia.

Hæu! quam dissimiles Franciscus sunt annuli nostri, dum non sculptam gerunt imaginem Crucifixi, sed subinde cum libidinoso Julio Cæsare venerem aut cupidinem; cum vindicativo Pompejo, Leonem evaginato gladio minitandum; cum invidio Gaiba canem è prora navis prospicientem; cum Augusto monstruosam Sphingem; cum avaro Mæcenate incitiam ranam habent.

Procul procul abjiciantur. Annuli infames, qui bestiarum characterem habent, qui Adonidis notâ sunt insigniti, qui signo & imagine carent Crucifixi: exemplo nobis prævit Franciscus, eoque supra modum admirando audite casum.

Cum invisisset Assisii anno 1449. sepulchrum S: Francisci Nicolaus V. Pontifex Maximus, invenit Sancti Corpus super basem marmoream, ac si viveret, erectum stare, oculis in cælum intentis, manibus ad pectus decussatis, vulneribus recentem sanguinem stillantibus: Consternatus hoc portento mox in terram sese dejecit, multisque profusis lacrymis rogavit Sanctum, ut meminisset Ecclesiæ, ac precibus uti hæctenus, apud Altissimum eam sustentare pergeret: his dictis cum ad pedem dexterum deosculandum propius accederet, humilis Franciscus stupente Pontifice pedem retraxit, quo viso majori devotione inflammatus Papa ait; novi Beatissime Pater humilitatem tuam, quæ

quæ etiam post mortem in te resplendet; si ergo inveni gratiam in oculis tuis, ad minus manus & latus tuum deosculandam præbe, & sufficit mihi: inde uno aut altero gradu suppedanei marmor ei confenso oscula plura manibus ac lateri recenti sanguine rubenti impressit ac indicibili gaudio, quasi extra se raptus, anulum digito suo detractum manui sinistrae Francisci indidit; qui tamen repente in terram decidit; Pontifex casu id factum ratus, resumptum anulum dexteræ ejus reimponit; & ecce! Paupertatis amator: ac auri contemptor elevatâ à pectore manu dictum anulum longius à se rejicit; quo viso turbatus est supra modum Pontifex, at ubi paulò post se recollegit, in genua iterum provolutus ita Sanctum est affectus: Franciscæ semper obedientem filium, dum viveres, experta est te Apostolica Sedes, noli igitur post mortem Vicario Christi esse refractarius, sed ad perpetuam tesseram meæ in te Devotionis recipe anulum istum, quo tibi de novo afflictam & desolatam recomendo Ecclesiam: vix hæc fatus fuerat Pontifex, cum eo momento Sanctus non solum manum, sed & digitum exporrexit, quo facilius anulus indi posset; quæ cum recepisset, manum ut antea iterum ad pectus reposuit Filius obediens etiam post mortem. Ita Sannius p. 4. l. 4. cap. 12. Cronicæ & Francisci, citans Wadignum in annalibus ac Archivum conventus Assisientis ad S. Franciscum.

Væ væ nobis miseris! si enim innocens annulus Piscatoris rejicitur, quid aget cū anulis nostris Altissimus Crucifixi imagine non insignitis? utique non aliud, quàm quod per Jeremiam cap. 22. est comminatus dicens; *Vivo ego, dicit Dominus, si fuerit Jechonias filius Joackim Regis Judæ annuus in manu dextra mea, inde evellam eum*: idem profus accidet & anulns nostris; ut metallum adulterium abjiciatur de manu Dei in tenebras exteriores; ut sigillum inutile carens imagine Imperatoris cœlestis annulabuntur; Annulus autem dilectus Franciscus in æternum erit custoditus quasi in fasciculo viventium apud Dominum, ad omnia vota nostra paratus in tempore opportuno obtinere ab altissimo, quidquid nobis fuerit placitum.

Si ergo fortè persecutionem pateris, *Sede cito & scribe, Domine Deus meus in te speravi, Salvum me fac ex omnibus persequentibus me, & libera me* psal. 7. Obligna litteras tuas annulo hoc sacro, & mox audies, *multæ tribulationes Justorum, & de omnibus bis liberabit eos Dominus.* psal. 33.

Si morbi te infestant, *sede cito & scribe, Domine quem amas infirmatur, Joann. c. 11. & mox respondebitur tibi, infirmitas hec non est ad mortem; sed pro gloria Dei* Joann. c. 11. *forti esto animo, in proximo est, ut à Deo cureris.* Tobix c. 5.

Si Tentationes ingruunt & molestant te; *sede cito & scribe, Domine vim patior, responde pro me* Isaiâ 38.

& mox

& mox cessabunt venti tentationum,
& erit tranquillitas magna: fidelis enim
Deus est, qui non patitur vos tentari
supra id, quod potestis 1. Cor. 10.

Si Calumniis opprimeris, si periclitatur fama tua: sede citò & scribe,
surge Domine judica causam meam &
redime me à calumniis hominum psal. 118.
quia locuti sunt adversum me lingua dolosa
psal. 108. & respiciet altissimus
signaculum annuli sui, & contoret
dentes eorum in ore ipsorum, & humiliabit
calumniatorem. psal. 71.

Verbo, quicquid orantes petieritis

à Patre, dabit vobis, modò annulo
hoc sacro petitiones vestras obfiguetis:
quod enim olim dixit Dominus
ad Eliphaz Themanitem & amicos
ejus Job. c. 42. Ite ad servum
meum Job & offerite Holocaustum,
pro vobis, Job autem Servus meus
orabit pro vobis, faciem ejus suscipiam:
idem videtur Dominus innuere nobis,
ite ad servum meum Franciscum, signatum
signis redemptionis, ipse orabit pro vobis;
faciem ejus suscipiam, & in annulo
imaginem meam recognoscam.

IN FESTO S. MATTHÆI APOSTOLI & EVANG.

Et surgens secutus est cum Matth. cap. 9.

Idem propemodum mihi hodie accidit, quod Cæco illi ad Bethsaidam Marci 8. circa Mare Genesareth à Christo curato; interrogatus enim à Salvatore, si quid videret, Respondit, *video homines velut arbores ambulantes*; (a) Oculi

enim ejus nonnihil adhuc caligabant, nec discernere rectè poterat, quid cerneret.

Video & ego hodie ad idem mare Tiberiadis quidpiam à longè juxta Urbem Capharnaum, & nescio utrum sit statua hominis, an arbor emortua,

(a) Marci cap. 8.

tua, an aliud quidpiam monstroſi; tunc lucernâ Diogenis, aut aquilini oculi Pauli ſimplicis (magni illius Abbatis Antonii diſcipuli ex ſingulari gratia Dei, conſcientias & corda hominum intimè penetrantis) ad juſtum & æquum judicium ferendum, neceſſariò mihi erunt conſulendi, ne erronei judicii reus exiſtam.

Age proindè mi Diogenes Philoſophorum veraciſſimè, è dolio tuo prodi, lucernam tuam accende, ac in omnem partem gira, oculos tuos acue, ac effare nobis, quid vides? quid intueris in Telonio Capharnitano? quid eſt quod ibi inter acervos ac cumulos auri & argenti reſidet? Num opulentus Cræſus, aut auro inhians pygmalion?

Non non: Reſpondet Diogenes: non hominem cerno, ſed formidabilem harpyam, quæ faciem quidem hominis præſert, ſed aduncis unguibus eſt m:tuenda; quomodo enim hominem dicam, qui rapto vivit, pelle proximi veſtitur, ſubſtantiâ alienâ nutritur, medullâ pauperum ſaginatur: Non homo eſt, ſed rapax harpya, quæ inſidiatur in abſcondito, quaſi teo in ſpelunca ſua plal. 9. quæ velut inſomnis draco, ad aurea Heſperidum poma diu noctuque vigilat; velut lupus famelicus nunquam dicit ſufficit

Vera dicis mi Diogenes, & belle avarum publicanum in telonio lucris injuſtis intentum depingis: monſtro enim ſimilis Auguſtino teſte eſt avaritia, ſerm. 15. de Verbo Domini,

ſemper rapit & nunquam ſatiatur, modum non habet, nec capiendò expletur, ſed incitatur. Ita & publicanus juxta Joan. Sarisberienſem, (a) eſt caput rapinæ, Lex violentiæ, prædo ſine pudore.

Et quid tu vides Beatiffime Paule ſimplex, Magni quondam Antonij nobilis diſcipule? (b) cujus ita perſpicaces erant oculi, ut etiam abſcondita cordis humani arcana rimerentur, ediffere quid vides in telonio illo? Ego, reponit ille, ſicut aliquando in introitu templi peccatorem quendam graviffimum, quem cuncti ingredientem venerabantur, conſpexi vultu monſtro ſimilem, nigriorem æthiope, catervâ dzmonum cinctum, quem unâ capifiro aureo vincitum frænabat; ita & in telonio cerno non hominem, ſed camelum gibboſum inter auri & argenti pondera in terra jacentem ac ſuſpirantem, quem aureo capifiro ducit Mammon.

Spero tamen fore, ut ſicut Aethiopi ille miſerante Deo in templo aliam formam induit, ita & deformis Cameli ſpecies ſacrâ metamorphoſi non ſolùm tranſeat in formam hominis, ſed & Angeli faciem aliquando repræſentet.

Benè vidifti mi Paule, benè diviſt; non caligant oculi tui: Camelus erat Matthæus auro & argento, rapinis & injuſtis bonis, gravatus ad terram; verum prætereunte Salvatore,

tore, mox formam hominis induit, naturam cameli exuit; eum transiret inde Jesus, (a) *vidit hominem sedentem in telonio Matthæum nomine, & ait illi, sequere me, & surgens secutus est eum Matthæi 9.*

Obstupeo factum admirandum hoc, ac Metamorphosin tam subitam non capio: An non sacra pagina memorat Luc. 18. facilius camelum transire per foramen acus, quam divitem intrare in regnum Dei? unde ergo deformis hic camelus in momento per foramen acus penetravit in regnum Dei? factus ex Publicano Apostolus; ex filio Mammonæ filius Abrahamæ; ex Magistro rapinæ, Magister paupertatis; ex Telonario Augusti, Evangelista Christi; ex peccatore Angelus? quæ causa transformationis tam subitanæ? Patientiam parvulam habete, & intricatum hunc vobis nodum gordium mox exsolvam.

Quam tenax gluten, ac inextricabilis viscus existat aurum & argentum, testantur infelices illæ volucres, *quæ volunt divites fieri, & incidunt in tentationem & laqueos diaboli: 1. Tim. 6. aurum enim lascinat mentem, illaqueat cor, excæcat oculos, captivat voluntatem, infatuat intellectum, inflammat denique pectus & animum, nam Chiysologo teste auri furor ardentius humano fervet in peccatore, quam caminus totus ignescit incendiis; crudelitatis dominus sæ-*

vus hostis; amando lædit, captivat aspectum, fidem frangit, vulnerat charitatem, turbat quietem, docet furta, suadet fraudes, imperat latrocinia; verbo radix omnium malorum cupiditas.

Hinc Ambrosius in consideratione furti illius, quod infelix Achan, dum expugnaretur Jericho, contra expressam interminationem Dei & Josue cap. 7, commiserat, suffurando pallium coccineum, ducentos Siclos argenti regulamque auream 50. Siclorum. Josue 7. exclamat: *Josue solem sistere potuit, ne procederet; avaritiam hominum non potuit sistere ne serperet; ad vocem ejus stetit Sol, avaritia non stetit.* Unde alibi lib. de Cain & Abel concludit, avaritia quò plura abstulerit, eò magis inopem se credit, nullus rapiendi modus, ubi nulla mensura cupiendi.

Quis nunc miretur, quod doctissimus Scribanus asserere non vereatur ex 100. luxuriosis facile triginta salvari, ex 100. superbis quinquaginta, ex centum verò avaris vix tredamnationem effugere.

Et tamen in momento Matthæus aurea, quibus ligabatur, rumpit vincula, in momento argenteas distringit compedes, in momento auro graves excutit divitiarum sarcinas, in momento ex publicano evadit Apostolus; ex iniquo raptore pauper Christi discipulus ex telonario Evangelii Chronologus; ex terro æthiope

candidus Nazareus; ex maledicta
ficu cedrus paradyfi.

Hæc mutatio dextræ Excelsi psal. 76.

At unde hoc?

An fortè insolitæ conversioni an-
sam præbuit miraculorum Christi ce-
lebris fama totam pervagata Judæ-
am? dum inaudit. Medicum cœlestem
appulsiß; qui sine pharmaco mor-
bos abigere, sine emplastro vulneri-
bus mederi, sine pilulis febres fugare,
sine potione hydropé curare, lepram
mundare; solo luto oculos sine he-
bæ cœcorum illuminare, aures surdo um-
sputo aperire; vitam denique mortuis
solâ voce reddere nosset: teste enim
Joanne, cap. 2. *multi crediderunt in no-
mine ejus, videntes signa, quæ faciebat.*
Joan. c. 2.

An fortè conterritus est vocis il-
lius tonitru, quo Salvator Hebræo-
rum obstinata corda sæpius concus-
sit, ac sceleratam vitam exprobravit,
interitum certum, ni pœnitentiam
agerent, illis denuncians ac vœ æter-
num auribus eorum intonans. *Væ
tibi Corozaim, vœ tibi Bethsaida, &
tu Capharnaum usque ad cœlum exaltata
usque ad infernum demergèris:* (a) vœ vo-
bis divitibus, (b) qui hic habetis con-
solationé vestram; vœ vobis, qui satu-
rati estis quia esurietis: Vœ vobis,
qui ridetis nunc, quia lugebitis &
flebitis, idque illis validè probans
adducto tragico exemplo divitis E-
pulonis in inferno sepulti. (c)

Et quid mirum; si marmore du-
rius pectus Telonarii tãdem est emol-
lium? (d) *Vivus est enim sermo Dei
& efficax; penetrabilior omni gladio
incipiti, pertingens usque ad divisio-
nem animæ ac spiritus compagum quo-
que ac medullarum; confringens ce-
dros libani, concutiens desertum &
comminuens vitulos Libani.*

An forte cauteriatam ejus conscientiam
radius quidam cœlestis repente
perstrinxit, quo illustratus visâ turpi-
tudine infamis quæsturz, quæ non ali-
ud erat quàm officina rapacitatis, cel-
larium fraudis, spelunca crudelita-
tis, ut eam nominat Paschasius Ab-
bas: avaritiam detestatus, ad me-
liora pedem retulit vulneratæ con-
scientiæ emplastrum, quæsiturus,
Nam Bernardo teste: *Nulla pœna
major est malâ conscientia: ipsa est
testis, ipse Judex, ipsa tortor, ipsa
carcer; ipsa accusat, ipsa judicat,
ipsa condemnat.*

Verum quidem est fortissimos
hos exitisse arietes ad cor & ani-
mum Matthæi expugnandum; sed
ita oculi ejus fulgore auri erant
fascinati; ita in cor ejus iniquus pe-
netravit Mammon; ut sautis suæ
totus incurius; ut viri divitiarum
dormierit somnum suum, à veter-
no avaritiæ non nisi divino tonitru
& fulgure excitandus.

Quod

(a) *Luce capite 10.* (b) *Luce 6.* (c) *Luce capite 16.* (d) *Hebr.
capite 4.* (e) *Bernardus l. de conscientia.*

Quod Petrus inter spumantes procellas maris, profundo gurgite non sit haustus, adscribere debet potenti dextræ Salvatoris, quæ jamjam naufragantem benignè ex undis extraxit; *extendens Jesus manum, apprehendit illum, & ait: modicæ fidei, quare dubitasti?* Matth. 14.

Quod Magdalæna delictorum suorum veniam & remissionem sit consecuta, à clementissimo Judice non solum absolutâ, remittuntur tibi peccata tua Luc. 7. sed & contra objurgantes defensa: *Quid molesti estis huic mulieri, Math. c. 26. gratiosis adscribit pedibus Christi, quos amorosis oculis complexa, lacrymis non solum rigavit, sed & capillis capitis sui terfit.*

Quod incredulus Thomas, ab infidelitate & interitu instante sit clementer retractus, (a) adscribere debet gloriosissimo vulnere lateris Salvatoris, in quod dum manum immisit, incredulitatem omnem absterfit, & dum ille palpando reducit, nostra mens omni dubitatione postpositâ in fide solidatur.

Quod misera illa (b) Hæmoroïssa à sanguinis profluvio 12. annis vexata momento à Christo sit perfanata, hoc adscribere debet fimbriæ vestimenti Christi, de qua virtus exivit; quam dum plena fide tetigit, salva facta est ex illa hora.

Quod Lazarus ex faucibus mortis sit ereptus, ac vitæ denuò restitutus, hoc adscribere debet & lacrymis &

voci Christi Joan. 11. *lacrymatus est Jesus, & voce magnâ clamavit: Lazare veni foras, & statim prodiit, qui erat mortuus.*

Quod autem Matthæus in momento ex publicano discipulus Christi; ex Telonario Apostolus; ex filio gehennæ factus sit filius Dei; hoc totum adscribere debet gratiosis oculis Christi, qui benignissimis radiis cor ejus tenebrosum illuminârunt, inflammârunt, vulnerarunt, omni gratiâ & benedictione repleverunt, *Cum transiret inde Jesus, vidit hominem sedentem in telonio, Matthæum nomine* Matth. 9. ad quod alludens Ambrosius in Psal. 45. ait: *Aspectus ejus salus nostra est; enucleat hoc melius Greg. M. l. 30. moral. c. 34. dum ait: Quid est respicere Dei? nisi ab iniquitate ad melius commutare; convertit, namque, quem respicit Deus,*

Nec videri debet nobis mirum aut paradoxum tantam gratiam & influentiam inesse oculis Salvatoris; cum Suetonius testetur, tantam majestatem & gratiam sparsisse oculos Augusti de se, ut subindè luminis illius incapaces Aulici, in terram deflectere suos fuerint coacti.

Quid jam censendum de oculis divinis, si humani tam efficaces radios sparserunt? cum præsertim Hieronymus in c. 1. Matth. testetur de oculis Christi *igneum quid atque sydereum radiabat ex oculis ejus, & divinitatis majestas relucebat in facie.*

Ignem quid, quod incuteret timorem; Sydereum quid, quod conciliaret amorem; Ignem quid, quod averteret à malo; Sydereum quid, quod converteret ad bonum; Ignem quid, quod terreret improbos; & ad se pertraheret etiam averfos.

Si Regina Esther radiis oculorum Assveri ita est perstricta (a) (terribilis enim erat aspectu) ut corruerit, & in pallorem colore mutato lassum super ancillulam reclinârit caput; quid cogitandum de oculis Christi, de cujus aspectu Psalmista ait Psal. 103. *Qui respicit terram, & facit eam tremere, qui tangit montes, & fumigant.*

Experta est hoc damno suo infelix urbs Indiæ Thaman dicta, uti refert Leopoldus Mancinus l. 4. dissert. 8. Christiana quidem civitas, sed flagitiis, præsertim vindictæ & libidinis, tota cooperta, (b) huic anno 1618. clara die imago crucifixi in aëre apparuit, non amabilis, ut illa Constantino Magno, sed tota terribilis, torvis oculis respiciens civitatem, quæ sensim tamen disparuit, successitque ejus loco avis incognita, velut illa fatalis aquila Apocal. 8. per medium cœli volans, ac væ væ habitantibus in terra denuntiâns; nam è rostro ejus voces prodire sequentes: Videbitis mox vindicem iram Dei; indè cœlum totum turbatum per turbines, mare exæstans ad 4. milliaria effusum, naves in portu demersæ, secuta indè fulgura, ful-

mina, grandines, domos, arbores, pecora, homines sternentia: An non hoc erat aspectu suo facere terram tremere.

Benè igitur Habacuc ait: (c) *Aspexit & dissolvit gentes, & contriti sunt montes sæculi.*

Entra suo bono expertus est prioris sæculo, Anno nimirum 1582. fortitudinem hanc oculorum Christi Regulus ille Americanus Gentilis, (d) ad quem cum captivus adductus esset Neophita Christianus cum lignea effigie crucifixi, isque torvo supercilio interrogaret, num hæc imago foret illius Numinis, à quo deletum imperium Ingarum in Mexico, & Regna Peruvii sub jugum missa Hispanorum? annuenteque Christiano, Barbarus Iconem Salvatoris in manus sacrilegas sumptam sputis deturpatam, ac mille diris devotam ad pedes Christiani dejiceret: è vestigio Imago sacra, velut spiraret, torva tuens, spiransque oculis flammantibus iras, minaci obrutu cunctos adstantes Aulicos, quorum numerus facilè ad 300 ascendebat, ita exterruit, ut ad modum Judæorum in horto olivarum Jesum comprehendere volentium proni in terram corruentes trium horarum spatium pro mortuis jacuerint, donec ad se reversi ac virtutem crucis agnoscences exclamare coacti sunt: Magnus est Deus Christianorum; Regulus hoc casu ita est perterritus, ut mox

(a) Esther cap. 15. (b) Leopoldus Mancinus. (c) Habacuc. cap. 3. (d) Thomas Boziss de Sig. lib. 5.

mox Cuscum, regiam urbem cum plurimis suorum profectus divulgato stupendo miraculo baptisma suscepit, ac nomen Christo dederit. Thomas Bozius de Sig. Eccles. lib. 5.

Si tantum robur, si tanta virtus inerat lignæ imagini Salvatoris? Quid cogitandum de vivis ac lucidissimis ipsis oculis Domini, dum in carne adhuc apud nos ambularet: Ah quàm amorosos, quàm vivaces, quàm potentes radios cum vibrâsse in corda hominum credendum est.

Fortis quidem fuit prodigiosa virga Moyſis, (a) quâ mare rubrum est divisum.

Fortis vox Josue, quæ Solem stitit, obediente Domino voci hominis. Josue c. 10.

Fortis tubarum clangor, (b) quo muri Jericho conciderunt: at longè fortior extitit benignissimus aspectus oculorum Christi in corde Matthæi, ab hoc enim muri Jericho, quos iniquitas fundârat, avaritia extruxerat, Mammon custodiebat, funditus mox corruerunt.

Fortis quidem erat Josue, qui Solem stitit, fortior vox Christi: Sequere me, quæ avaritiam in momento, ac omnem cupiditatem auri stitit; nam Ambrosio teste, (c) Josue Solem sistere potuit, ne procederet, avaritiam tamen hominum sistere non potuit, ne serperet, ad vocem ejus stetit Sol, avaritia in Achan non

stetit. Undè par aut majus prodigium reputat Chryſologus: (d) *Emendare avarum, & suscitare mortuum.*

Verba illius sunt: quod est dare vitam mortuo, hoc est largitatem tribuere avaro; at Matthæus ad ictum primum oculorum Domini, ad primam vocem, surgens relictis omnibus secutus est eum; aurum ut lutum, gemmas ut sputum, honores ut fumum reputans: Undè Cassianus coll. l. 2. c. 12. actionem istam summo prodigio comparat dicens: quod majus potest esse prodigium, quàm sub momento brevissimo ex rapacissimis publicanis Apostolos fieri?

Si symbolo quopiam aut docto Emblemate statum miserum Matthæi ante adventum Salvatoris in Capharnaum adumbrare vellem, aptius non invenirem, quàm ut delinearem ac depingerem firmamentum cœli totum tenebrosum, uti nocturno tempore apparet; ac in erectâ turri, solare horologium cum inscriptione: Sine tuo lumine nihilest in homine; infra verò appingerem solsequium languidum cum Lemmate: *Anima mea desideravit te in nocte.*

Antequam enim in Hemispherio Capharnitano Sol oriretur & illucesceret; in corde Matthæi nox erat & densæ tenebræ; ambulabat is in umbra mortis adinstar talpæ, globo terrestri affixus, auro & argento ex terræ visceribus eruendo totus quantus intentus,

Vir,

(a) *Exodi cap. 14.* (b) *Josue cap. 6.* (c) *Ambrosius in cap. 7. Josue.*
(d) *Chrysol. 28. Serm.*

Vir, qui secundum Psalmistam (a) non posuit Deum adiutorem suum, sed speravit in multitudine divitiarum suarum, & prevaluit in vanitate sua.

Vir, qui secundum Job (b) putavit aurum robur suum, & obrizo dixit fiducia mea.

Horologium quidem splendidum, cujus lineæ & numeri deargentati, stylus aureus gemmis interpunctus, sed vanum & inutile, utpote radijs Solis justitiæ necessariis destitutum.

At quam primum Sol justitiæ Capharnaum irradiare cœpit, ac lux cœlestis illabi pectori Matthæi, mox tenebræ noctis evanescere, ac horæ æternitatis sese spectandas obtulere; insiliitque in publicanum Spiritus Domini, & mutatus est in virum alterum, exclamans illud Rom. 13. *Non præcessit, dies appropinquavit, abjiciamus ergo opera tenebrarum, & induamur arma lucis.*

Videre Dilectissimi robur, virtutem & efficaciam oculorum Christi.

An non merito dicendi, admirandi duo magnates, qui cœlesti influentiâ ferrea ad se pertrahunt corda hominum?

An non bene Rupertus Abbas has binas pupillas l. 6. in Joann. vocat *fensas salutis, & portas misericordiæ, per quas gratia & veritas emittitur?*

Noverat hoc robur David, (c) unde tam sollicitè orabat: Illustra faciem tuam super servum tuum: nam Ambrosio teste: Aspectus ejus salus nostra est, in Psal. 45.

Stupendum est, quod in Athlante suo Mariano Imagine 533. Eruditissimus P. de Gumperberg recenset.

Inquilini non procul Nanceio habitantes, cum iteratis vicibus in colle quodam comparere cernerent candidam cervam, ominati sunt non variè Deum cupere sibi in eodem loco sedem & Ecclesiam strui: accedentes igitur ad S. Ganzelinum Episcopum Tullensem rogant demissè quatenus illis liceat ibidem in honorem Virginis Mariæ templum struere; annuit is pijs eorum votis, ac primus lapidem angularem posuit: Surrexitque modico tempore ad medium fabrica sacra: at ubi paulatim defecere pecuniæ, defecit & primus fervor. Cessatum proindè ab opere: sed non cessavit Cœll Regina; in somno enim apparens Regiæ Franciæ, monuit serio, ut pecuniam camelo impositam transmitteret illi loco applicandam, ubi camelus esset substiturus. Factum ita. Camelus velut viæ certus sine duce & comite itinere recto ad Murtam fluvium, quam parte Buxerianu mox item interfluit, ad fluvium subsistit cum divite onere: & ecce! Lembus, qui in altera ripa religatus erat, spontè se solvens advenienti camelo occurrit, ac intra se receptum securè in alteram ripam exponit, qui iter cœptum ulterius prosequens tandem in loco extruendi templi defatigatus subsistit: rem gestam mox mutus ad Episcopum detulit, qui gratis

Deo

(a) Psalm. 51. (b) Job. c. 31. (c) Psalm 50.

Deo & B. V. actis, interruptum opus ad finem perduxit.

An non hæc genuina est forma conversionis D. Matthæi.

Venerat Christus in terras, suam ædificare Ecclesiam, (Sapientia ædificavit sibi domum) Primum lapidem jecit per Petrum Apostolorum Principem; minimoq; tempore stupente Judæa assurrexit sanctum ædificium usque ad medium; ac ne casum metueret sacra structura 7. columnis est stabilita, Andrea, Jacobo, Joanne, Thoma, Jacobo, Philippo & Bartholomæo. Cessatum ibi aliquantisper est ab ædificio.

Deerat Camelus oneratus auro & argento, comparuit tandem & ille, ad mare Galilææ, injustisque lucris & peccatis oppressus ac defatigatus, in telonio resedit, expectans securum transitum per aquas maris; cum ecce ex altera ripa occurrit Navis illa beata Christum vehens, quæ informem Camelum in proram suam receptum, ac per fluctus procellarum sæculi transvectum, tandem ad semi ædificatam Ecclesiam Christi direxit ac stitit; idque per duo verba: Sequere me, & statim secutus est cum.

Non dubito, Dilectissimi AA: quin ex toto pectore desideretis nonnihil de gratia Apostolo collata participare, benignissimis oculis à Salvatore aspici, & ex publicanis & peccatoribus eradere sancti & justi: ne dubitate, singulis diebus & momentis ex-

spectat vos Salvator non in Metro- poli Galilææ Capharnaum, sed in templo, utpotè domo Patris sui, cūpiens tenebras mentis vestræ illustrare, errantesque oculos ambabus manibus complecti, quoties enim eum cernitis in sacra hostia elevatum, aut in altari expositum, (a) ibi stat post parietem prospiciens per cancellos ac radios divinos oculorum suorum in obdurata corda vestra vibrat, & in silentio cordi vestro inclamat: Sequere me: Surge, qui dormis in peccatis tuis, via tua perversa est, non ad cælum, sed gehennam perducens: Cave illas & illas pravas & periculosas occasiones, quæ certissima causa erunt tui interitus: rumpe catenam colli tui, & sequere me, qui sum via, veritas & vita: emunda aliquando per seriam confessionem sordidam & immundam cloacam conscientiæ tuæ, evome ex corde tuo iram, rancorem & vindictam, quæ ardes erga proximum tuum, & sequere me, qui sum mitis & humilis corde.

Sed in vanum plurimis peccatoribus clamat Salvator; similes enim sunt aspidi obturanti aures suas: aures quidem hi habent, sed obstruunt eas, nec vocantem audire volunt, in antiquo luto scelerum hærentes, ac de die in diem procrastinant pœnitentiam, manentes publicani & peccatores, ex hoc nunc & usque in sæculum.

Ah quàm dissimiles sunt hi Mat-
thæo,

thæo, qui Amalphi ad sepulchrum suum oranti B. Brigittæ apparens, in hunc modum conversionem suam revelavit: Voluntas mea talis erat eo tempore, quo Christus juxta Capharnaum præterit Telonium, quod neminem defraudare volui, sed desiderabam invenire viam, quâ separarem me ab isto officio, & toto corde adhærerem Deo soli: prædicante igitur Amatore meo Jesu Christo, inflammabatur sicut ignis verbum vocationis suæ in corde meo; sic dulciter sapuerunt verba sua mihi, quod de divitiis & honoribus non plus cogitabam quàm de paleis; imò mihi magis flere placuit, & gaudere, quod Deus meus tantillum & tantum pec-

catorem vocare voluit ad gratiam. Hæc Cornel. de S. Matth. in cap: 9. Matthæi.

Si ergo cor vestrum & animus similis fuerit cordi Matthæi ad conversionem suam aspirantis; credo & spero firmiter, si prætereat Jesus, futurum, ut & vos oculis suis benignissimis respiciat, & de luto peccatorum vestrorum extrahat.

Nemo desperet, ait Chrysof. hom: 14. in Matth. Si publicanus es, potes fieri Evangelista; si blasphemus, potes fieri Apostolus, si latro es, poteris Paradisi colonus effici, si magus es, poteris adorare Dominum, nec est ulla malitia, quæ pœnitentiâ non solvatur.

IN FESTO S. OTHONIS EPISCOPI & CONFES- SORIS.

Ecce Sacerdos Magnus! Ecclesia.

Votum triplex hodiernâ die in corde meo æstuat AA: desidero enim pennam, linguam, virgam menforiam; desidero pennam floridam Hieronymi ad Panegyrim æternæ memoriæ Othoni describendam;

Ambio linguam disertam Chrysostomi, ad laudes & præconia ejus universo orbi enuntianda:

Virgam denique menforiam apocalyplici illius Angeli Apoc. cap. 21. civitatem S. Jerusalem dimetientis flagito, ad immensa merita & virtu-

res sanctissimi Præfulis ad longum & lætæm differendas: sed ubi Panegyricum ordiat, non invenio; ubi Præconia terminem, non perspicio.

Si nomen Othonem Pastorem bonum, stant longo ordine alii infulati Præfules Ambrosius, Augustinus, Nicolaus, Martinus &c. qui titulum hunc affectant.

Si dicam stellam matutinam in medio nebulae, iterum prodeunt grandia Ecclesiae Luminaria Hilarius, Athanasius, Chrysostomus, Basilus, qui jure merito stellæ matutinæ in medio nebulae & persecutionum sunt dicendi.

Si Palmæ comparem, titulum affero omnibus Justis communem, Justus enim ut Palma florebit. Psalm. 91.

Si Lucernam ardentem & lucentem nuncupem; Præconium hoc Præcurfiori Baptista jam pridem adjudicavit Evangelista Joannes, dum c. 5. scripsit: Ille erat Lucerna ardens & lucens.

Si Apostolum & Doctorem infidelium deprædicem; pridem hunc titulum Paulo contulit Ecclesia, salutans eum: Tu es vas electionis S. Paule Apostole, Prædicator veritatis in universo mundo. Cadunt ergo conceptus mei, rumpitur penna, deficit lingua; panegyris in auras abit:

Desertus igitur ab hominibus subfidum cogor petere à lapidibus, si quo modo hi mei loco laudes & præconia loquantur Sancti, ubi enim ho-

mines tacuerint, lapides clamabunt, Luc. c. 19. nam teste Habacuc cap. 2. Lapis de patiente clamabit, & lignum, quod inter, juncturas ædificiorum respondebit.

Quod bruta aliquando sint locuta, res est testata.

Asinam locutam cum Balaam ariolo, recenset Num. cap. 22. Scriptura.

Bovem ante tertium punicum bellum grandi voce exclamasse: Væ tibi Roma; tradit Julius obsequens lib. de prodigiis cap. 55.

Ab Equo Achilli mortem & interitum prædictum confirmat Homerus Iliade 19.

Quod Leo à Tyranno immissus in Martyrem Mammantem, ad pedes ejus corruens cum voce hominis salutaverit: Salve serve Dei, qui es habitaculum Spiritus Sancti, testatur Bollandus tom. 2.

Sed quod lapides loqui queant, hoc vobis fortè novum videbitur, sed si vitam venerabilis Bedæ evolvatis, invenietis & voces inesse lapidibus.

Alphabetum Deo gratius & nobilius non vidit orbis, quàm quod Carolus Magnus orbi exhibuit, dum juxta alphabeti initiales litteras 25. Magnifica per Europam hinc inde templa ad honorem supremi Numinis munificentia regiæ extruxit.

Imitatus est non infeliciter in pietate hac Cæsarem Otho noster, si non & superavit (quid enim reditus episcopales collati cum regia gaza?) dum faventibus superis ultra viginti Cœnobita sacra, in diversis Episcopatus,

tibus, sub regula SS. Benedicti, Bernardi & Norberti, munificâ manu ad laudem omnipotentis, sub patrocinio diverforum Tutelarium erexit, fuere autem sequentia:

Allerspacum. Madlhardsdorfium,
 Aspacum. Nithardhusium,
 Arnoldstenu. Prűflinga.
 Biburgum. Regensdorfium,
 Clunica. Rotha,
 Entsdorfium. Tucklenhusa,
 Hailsbronna. Vezera,
 Lanckhemium. Ura.
 Monasterium. Uragia.
 Michelfelda. Windsperga?

Quibus si addas Cathedralem Ecclesiam Bambergensem ex incendio Anno 1110. resuscitatam; Montem S. Michaelis post Terræ motum Anno 1117. restauratum & ampliaturum; Banzium Anno 1114. ab hostibus Fœdè deformatum, pristino nitore restitutum; collegiatam deniq; Ecclesiam S. Jacobi; S. Fidem; aliaq; Sacella minora & Hospitalia, inveniunt ab Othone (si parva magnis licet comparare) Carolum propè superatum.

Et quis Lapides hos mutos & elingues esse dicit? clamant hi cum universa Ecclesia: Ecce Sacerdos magnus! non est inventus similis illi; Ambabus manibus subscribo ego acclamationi huic, ac Othonem Magnum voco, Titulo ab Imperatore Othone primo in nostrum Othonem optimo jure translato.

Magnitudo Celsitudinis apud ho-

mines in mundo variè desumitur, Magni vocati sunt Reges ob potentiam, & amplitudinem Regnorum: Ita Esther cap. 16. Artaxerxes vocatus est magnus, qui regnavit ab India usq; Æthiopiam super 127. Provincias. Ita Turcarum, Mogorum & Tartarorum Imperatores vocantur Magni, quia latè imperant.

Alij Magni dicti sunt ob heroica facinora, gloriosas relatas Victorias, uti Pompejus M. Alexander M. Constantinus M. Theodosius M.

Alios Magnos coram populo fecit scientia & doctrinâ, hinc cognominatus est Plato Magnus, Albertus M. Gregorius M. Leo M. Basilius M.

Magni alii habiti sunt ob illustres & præclaros Natales; sic Job 1. dictus est Vir ille Magnus inter omnes Orientales; ita Tobix cap. 5. ait Angelus: Ego sum Azarias Ananix Magni filius; unde Tobias obstupescens respondit, ex magno genere tu es.

Magnitudinem quod attinet Sanctissimi nostri Othonis, non desumimus eam ex illustri profapia aut Generosis Natalibus, quanquam & Ipse ex præclaris Comitibus de Monte Andex sit prognatus Bertholdi & Dominæ Sophiæ Ducissæ in Ambronis Valle Filius, natus Anno salutis 1069; nam

*Non census nobilem, nec clarum nomen
 avorum*

*Sed probitas Magnum, ingeniumq;
 facit (a)*

Ll 3

Non

(a) Ovid. 1. de Ponte.

Non desumimus Magnitudinem ejus à præclaris Officiis & Legationibus, quas apud Reges & Principes objit, dum primò Sacellanum Aulicum apud Juditham sororem Imperatoris Henrici, desponsatam Bolèslo Polonorum Duci egit, quam & in Poloniam est comitatus: Non quia ab intimis consiliis Henrico quarto Imperatori fuit, ac munere Cancellarij supremi in Aula Cæsaris est functus: Non desumimus magnitudinem ejus ab honore extraordinario, quem à Paschali 2. Pontifice maximo est consecutus, dum Anagninæ in Festo Pentecostes ab ipso Sanctissimo in Pontificem est consecratus, ac Pallium è propriis ejus manibus 1102. recepit.

Hæc licet omnia in oculis hominum magna sint & sublimia, Titulum tamen Magni non peperere Othoni, sed sola virtus, dum in honore humilis, in divitiis pauper, in abundantia mensæ, abstinens & jejunos, in charitate demum ergo proximos profusus Magnus extitit & mirabilis: Hunc enim solum reputat magnum & mirabilem Mellissus Bernardus serm. 1. de omnibus SS. dicens: quid majus, aut quid mirabilius, quam inter epulas esurire, inter vestes multas & pretiosas algere, paupertate premi inter divitias, inter honores & dignitates esse humilem: rara enim Avis in terra humilitas honorata; hæc, hæc fecere Othonem

Magnum: Unde S. Greg. M. epist 54. ad Archiepiscopum Ravennatem ait, *nihil in Episcopali cervice splendidius fulget, quam humilitas.*

Humilitas ergo prima virtus fuit, quæ Othone nMagnum fecit: demissionem hanc Ratisbonæ abundè coram universa Imperatoris Aula remonstravit, quando ab Henrico Imperatore ei Annulus & Mitra Episcopalis gratiosè fuit oblata, (a) quam tamen in genua abjectus, multis lacrimis à se est deprecatus, indignum se tali honore asserens; in hoc æmulatus S. Malachiam Ep. Hiberniæ, qui vocatus ad Archiepiscopale onus, omni quo potuit annisu restitit, Anathema autem ei, (b) ni parerèt minitantibus, respondit: *ad mortem me ducitis, sed obedio spe Martyrii.*

Magis resplenduit Humilitas, & ima demissio in Othone, (c) quando declaratus Episcopus Bambergæ, approximans Civitati à Clero & Populo salvere jussus de equo descendit, & solutis calceamentis, nudis pedibus etiam rigidissimo hyemali tempore urbem intravit, usq; dum ad S. Gregorii Basilicam est perventum.

Crevit humilitas in illo, dum jam electus Episcopus, (d) Confirmationem & Consecrationem suam per triennium distulit, inde Romam profectus in manus Pontificis Pedro & Mitra resignatis Romæ valèdixit, quem tamen revocatum ex itinere, & renitente n propriis manibus Anagninæ

(a) *Jacobus Gretserus lib. 1. c. 7. Vita.* (b) *Surius in Vita.* (c) *Vita lib. 1. c. 2.* (d) *Vita lib. 1. c. 10.*

nagnæ in Fefto Pentecofte in Epifcopum confecratum Jure Pallii ipfi & fuffefforibus confirmato, cum multa benedictione Bambergam remifit: Rectè proinde dixit Bèrnardus I. de modo benè vivendi cap. 39. *Qui fibi vilis eft, ante Deum magnus eft.*

Et quanta demiffio, & extraordinaria humilitas extitit illa, (a) dum in confuetudinem duxit à manibus facerdotum ob errores commiffos, difciplinam ufq; ad fanguinem recipere? Adhæc Monachis in monte S. Michaelis non folùm miniftrabat ad altare, (b) fed & ad menfam, aquam manibus affundens, cibos manibus lacratis triclinio inferens: hinc factum, ut paffim humilis Otho diceretur: Sed Titulus humilis, peperit ei Titulum Magni; Nam Senecâ teftè nihil magnum in rebus humanis nifi animus magna defpiciens.

Obfervabat proinde Sanctiffimus Otho ad amiffim effatum illud Ecclef. 3. *quânto major es humilia te in omnibus*, (c) fundans fe penitus in Doctrina Magni Auguftini afferentis: *Magnus effe vis, à minimo incipe, cogitas magnam fabricam conftruere celfitudinis, de fundamento prius cogita humilitatis.*

Quemadmodum Otho humilis erat in Honoribus, ita & Pauper extitit in divitiis. Præceptum, quod Pfalmifta divitibus Pfalmo 61. tradidit, *divitiæ fi affuant, nolite cor apponere*, ad amiffim obfervabat: Redi-

tus Epifcopales erant ampli & pingues, his accedebant magna & multiplicia Xenia ab Imperatoribus & Ducibus transmiſſa; fed non fibi, fed pauperibus ac Ecclefiis Dei ea referfervabat.

Præter alia vafa aurea & argentea 20. libras excocti auri tranſmiſerat Othoni Bela Rex Hungariæ: in quem ufum exiftimatis Aurum expenſum ab Othone? an fortè in Rhedas deauratas, fræna equorum aurea, Vafa menſæ ſervientia? minimè: Aurum acceptum nil moratus mox B. Michaeli obtulit, mandans ex auro Crucem confici, (d) quam gemmis undiq; ornatam Templo intulit: non cadebat in Othionem acerbum dictum illud Chryfoftomi: *mandit equus tuus aurum, & pauper non habet panem, quem rodât;*

Veftitus ejus, lectus, & alia erant communia, nil magnificum: cum ſenuiffet, pelliceum confici juſſit ex pellibus leporinis, prominentibus parvum vulpinis, quod conſtabat bis binis unciiis, in hoc totus luxus veſtium ſiſtebat, & cum ob parſimoniam hanc argueretur à ſuis, reſpondit, (e) *finite fratres, finite, res Epifcopi elemofinæ ſunt fidelium, vanis uſibus eas profligare non debemus, terrebat ſcilicet eum Ambroſius ſerm. 81. dicens, Eſurientium panis eſt, quem quem tu detines, nudorum indumentum, quod tu includis, miſerorum*

(a) *Vite lib. 1. c. 38.* (b) *Vite lib. 1. c. 47* & 48. (c) *Aug. ſerm. 10 de P. Domini.* (d) *Vite lib. 1. c. 86.* (e) *Vite lib. 1. c. 36.*

rum redemptio pecunia, quam tu in terra fodis.

Operimentum nocturnum pretiosissimum auro & serico intertextum ac megalinâ pelle suffultum ei aliquando erat transmissum à Boleslao Duce Poloniæ: Otho acceptum donum plicabat ac replicabat, ac Legatis humanissimis actis gratiis dixit; (a) Munus hocce magnæ dilectionis in memoriam perpetuam servare curabo, ita sanè, ut ne furès mihi id auferant, nec tineæ corumpant. Vocato ergo Vestiaro ait, tolle præclarum munus, & charum mihi tegumentum, ac pone super illum paralyticum, ac cooperi miserum; exemplum in hoc secutus Joannis Patriarchæ Alexandrini, qui cum à divite vile grabatium miserante, (b) plumeam culcitram dono missam accepisset, alterâ die vendari iussit, ac pretium pauperibus distribui.

Agnovit hanc magnitudinem ipse Seneca gentilis Philosophus, dum scripsit, Magnus ille est, qui in divitiis pauper est; (c) cui perfectè consonat S. Gregorius M. dicens, *Parvulus est, qui terrena diligit, Magnus, qui æterna concupiscit*: Talis perfectè extitit Otho noster, cui quidem effluebant divitiæ, quibus tamen cor non apposuit, sed Deo & pauperibus eas consecravit, dispensator potius, quàm possessor & Dominus, mente semper retinens illud Augustini, serm. 50, de diversis: *Au-*

rum Ecclesia habet non ut servet, sed ut erogat.

Si quid præterea Magnum & mirabile fuit in Othone, erat Frugalitas ipsius ac Abstinencia in Mensæ ubertate & abundantia! 1. Vitæ c. 37.

Ipsemet S. Præsul non semel fastus est, dum Episcopatum administraret, nunquam se ad satietatem comedis: semper enim sobrius, ac penè jejunos de prandio vel cœna surrexit, ac apposita fercula liberaliter inter pauperes & mendicos distribui iussit.

Procurator ejus aliquando lucium piscem duobus solidis emptum ad mensam intulit, quæsit mox Episcopus, quanti constitisset, cumq; responderet Procurator solidis duobus; absit à me, inquebat S. Vir, ut miser Otho solus hodie duos solidos absumat, levansq; discum cum pisce, defer ait hunc pretiosum cibum Christo meo, defer ei, sicubi ægrotus in lecto jacet vel paralyticus, nam ego robustus hoc me pane reficiam.

O quam benè ad mentem D. Gregorii hoc factum est, qui in Pastoralis suo ita scribit: *Illud jejunium Deus approbat, quando quod tibi subtrahis, alteri largiris, ut unde caro affligitur, inde egentis proximi caro reparetur.* Unde Chrysostr. ser. 41. de jejunio & E. lem. omnibus inculcat, *Fratres, prandium nostrum sit pauperis Cœna.*

Sed quis admirandam Charitatem ejus in Proximum satis prædica-

bit?

(a) *Vitæ lib. 1. c. 43.* (b) *Marulus lib. 1. c. 2.* (c) *Moral. c. 91.*

bit? quæ vel maximè nomen Magni ei impressit? cum omni veritate gloriari ac dicere cum Job poterat, (a) *ab infantia mea crevit mecum miseratio, & de utero matris mee egressa est mecum*: Oculus eram cæco, & pes claudus; (b) flebam super eum, qui afflictus erat, & compatiebatur anima mea pauperi, (c) nam teste M. Gregorio *qui compassionem non habet, Vacuum Episcopi nomen tenet.*

Pauperum & languidorum Catalogum semper penes se habebat, imitatus in hoc Sylvestrum I ac Clementem I Pontificem, (d) de quo Marulus scribit Viduarum Orphanorum ac reliquorum Christi pauperum nomina in codicillo seriatim descripta lectitasse, ne quem die illa præteriret, cuius miseriam, ope & elemosyna non iuvaret: ad hunc modum Othonem charitas Christi indefinenter urgebat, ut pasceret famelicos, vestiret nudos, consolaretur ægros, sepeliret mortuos; cuius menti perpetuò occurrebat terrificam illam sententiam Jacobi: (e) *Judicium sine misericordia illi, qui non fecerit misericordiam*: Nunc audite quousque se charitas ejus extenderit.

Laborabat aliquando Franconia Orientalis maximâ sterilitate & inopiâ panis, ita ut mendici passim per plateas & pagos mortui jacerent, hinc Vir Dei Tobiam imitatus, modò per se, modò per alios sepeliendi officium complevit; ubi autem cada-

verum multitudo sepulturam non admittebat, ingentes fossas fodi jussit, & centenos subindè ac millenos terræ mandabat, pretio conducens homines, qui id officii præstarent, ipse autem per se omnia lustrabat, Vicos, plateas ac domos vespere, mane, & meridie circumiens.

Accidit ergò die quòdam cum Otho accersito cubiculario more suo ad Hospitale pauperum contendit, ubi gravis odor inhumati Corporis non procul à Via sub urticis nares eorum offendit: substitit parumper Otho, ac cubiculario ait, sentio Corpus inhumatum, eamus inquiramus; post paucos gressus inveniunt inter fenticeta cadaver mulieris lacero vultu, ab avibus etiam libato: Episcopus conspectâ miseriam mox ferit pectus ac sortem deflet mortalium, inde persolutis precibus pro anima defunctæ, manum mittit ad corpus, ac cubicularium hortatur, ut se adjuvet, at ille, noli, inquit, Domine sacros manus inquinare, curram, & vocabo alios, ac sepeliemus eam. Cui lacrimabundo vultu Otho, absit, inquit, ut sororem nostram tangere despiciam; portabo mortuam, quam vivam pascere debueram, moxque generoso ausu sublato scetidum cadaver, ad proximum cœmeterium usque deportavit. O factum generosum! quod Cœli cives utique spectatores & admiratores habuit.

Nec minori charitate erga Vivos

Mm

ardebat

(a) Job. c. 31. (b) c. 29. (c) c. 30. (d) Marulus lib. 1, c. 2. (e) Jacobi c. 2.

ardebat Sanctissimus noster Pontifex, si enim verum, quod D. Bernardus serm. 27. in Cant. scripsit, *cujuscunq; anima quantitas aestimatur de mensura charitatis*, Magnus imò maximus erit Otho noster, dum charitate Christi totus succensus, non contentus Ovili suo, ad barbaras etiam Nationes Evangelio imbuendas per mille pericula & discrimina in Pomeraniam usq; iteratò excurrit, primus gentis illius Apostolus, in votis nil aliud habens, quam sanguinem & vitam suam pro Christo ponere; & licet intentum suum non sit assecutus, palmam tamen Martyrii non amisit: à Lothario enim Imperatore, aliorumq; Principum litteris revocatus, ne Deo repugnare videretur, visitatis prius circumcirca Neophytis ac in fide confirmatis, Christo cui crediderunt, eos commendans, iter cum suis est agressus, maximiq; laboribus in itinere pro Christo exantlatis, salvustandem in Vigilia S. Thomæ Bambergam appulit, ab universo populo non aliter ac Angelus Dei susceptus. Sed non diu exultatio populi duravit, siquidem interjecto exiguo temporis spatio viribus exhaustus, senio confectus, doloribus attritus, Sacramentis Ecclesiæ munitus, meritis & Virtutibus plenus Sanctissimam animam in manus Creatoris sui deposuit Anno 1139. tertio nonas Julii, miraculis ante & post obitum clarus.

O Beatum Pontificem, cujus anima Paradisum possidet!

O Sanctissimam Animam, quam et si gladius persecutoris non abstulit, palmam tamen Martyrii non amisit!

O Pastorem bonum; qui animam suam posuit pro ovibus suis!

O Virum ineffabilem! cum quo misericordia de utero Matris est egressa, cujus elemosynas enarrabit omnis Ecclesia Sanctorum; cujus laudes Ligna & Lapides loquentur, de quo verissimè exclamat non solum Ecclesia, sed & univèrsus orbis: Ecce sacerdos magnus! Non est inventus similis illi; Otho verè Magnus, Magnus à Natalibus, Magnus in Aula apud Reges & Cæsares,

Magnus in Ecclesia Dei,
Magnus in Virtutibus.
Magnus in meritis & sanctitate
Magnus in Patrocinio
Magnus in Vita,
Magnus in Morte,
Magnus in Terris
Magnus in Cœlis,
Humilis in Honore,
Pauper in Divitiis,
Abstinens in Abundantia
In Charitate demùm mirabilis
Sacerdotum Gloria, Gemma Pontificum, Uno Verbo

OTHO MAGNUS.

IN FESTO S. MICHAELIS ARCHANGELI.

Archangele Michael, constitui te Principem super omnes &c.

Grande beneficium fuit, quo Theseum sibi devinxit ac obligavit Liberatrix ejus Ariadne, Minoris Cretæ Regis filia, (a) cujus ope & industriâ animatus, non solum inextricabilem La-

byrinthum evasit sed & Minotaurum (cum quo ei depugnandum erat) generosè peremit.

Grandis fidelitas fuit Michael filix Saul, (b) quâ Davidem sibi obstrinxit; quando apparitores Saul Regis ad

M m 2

ne-

(a) Ravissus. (b) 1. Regum cap. 19.

necandum Maritum immiffos frata-
gemate pio elufit, ligneam ftatu-
am in lecto pellibus coopertam pro
Davide fubftituendo, donec à fe per
feneftram demiffus fugâ fibi confule-
ret Maritus, ac gladium evitaret ini-
mici. 1. Reg. c. 19.

Mifericordia ingens fuit, quâ Jo-
faba filia Regis Joram obligavit fibi
Joas Filium Ochoziæ; (a) quando
maledictâ Athaliâ omne femen re-
gum interficiente, hunc parvulum
principem morti & gladio deftina-
tum furata eft de medio Fratrum fuo-
rum, & abfcondit eum ſex annis, in
domo Domini, ut non interficeretur.

Obſequium memorandum fuit,
quo ſenex quidam Piſcator, Wen-
ceſlaum Regem Bohemiæ ſibi de-
vinxit Viennæ; (b) quando tetro
carcere & turri conclufum beneficio
reſtis exturri demiffum, cymbaq; per
Danubium tranſuectum deviis itine-
ribus in Bohemiam liberum tradu-
xit.

Amoroſa Charitas fuit, quâ Pius
(c) Æneas Trojâ incenſâ Anchi-
ſem Patrem ſuum per medias Flam-
mas ſuis humeris extulit, ſarcinâ
magis, quàm hoſtium ſpoliis felix.

Maxima gratia extitit, quâ ſibi Q.
Ligarium obligavit Orator Cicero,
qui eum tanquam rebellem Cæſaris,
comitatus in forum, ac ſecuri jam
ſubijciendum luculentâ Oratione
defendit, ac ſententiam ſeralem, at-
tonito ipſo Cæſare ſtitit.

Magnas has Obligaciones fuiſſe,

& grandia beneficia, non diffiteor,
ſed cedere millies coguntur Obliga-
tioni & devotioni illi, quam debe-
mus ſupremo Principi Exercitus Do-
mini Joſ. 5.

Præpoſito Paradifi, Salutis ſigni-
fero Michaeli.

Hic eſt enim, qui deducet nos in Ci-
vitatem illam munitam, cujus plateæ
aurum mundum, cujus turres gemmis
ſunt ædificate.

Hic eſt diſertus & facundus ille
Cicero, qui nos defendet in tremen-
do Judicio, (d) quando cæli revela-
bunt iniquitates noſtræ, & Orbis ter-
rarum conſurget adverſum nos.

Hic eſt, qui ſceleratos peccatores
in infernale barathrum jam jam præ-
cipitandos, tremendis ignibus ſub-
ducit, ac plus quàm pius Æneas ab
interitu ſervat.

Hic eſt, qui nos ex diuturno car-
cere captivitatis noſtræ, in qua exu-
les ſuſpiramus, educet; per viam
æternitatis nobis incognitam ad a-
matam patriam deducit.

Hic eſt, qui velut mifericors & ſol-
licita Joſaba, ſuffuratur animas no-
ſtras, & abſcondit à furore & ira
Principum tenebrarum.

Hic eſt, qui ut fidelis Michol, viam
elabendi de manibus quærentium a-
nimas noſtras nobis monſtrat & o-
ſtendit.

Hic eſt, qui nos ex hoc mundi in-
extricabili Labyrintho educit, ac
contra Minotaurum internalem ar-
mat & defendit.

Hic

(a) 4. Reg. c. 11. (b) Dubrav, l. 23. (c) Virgilius. (d) Job, 20.

Hic est denique Archangelus ille à Deo constitutus super omnes animas suscipiendas, Amicus noster fidelissimus usque ad aram, usque ad tumulum, usque ad thronum Judicis summi; qui nos in negotio illo terribili non deseret, sed contra omnes hostium insultus fortiter defendet, donec per tenebrosam noctem æternitatis ex hoc sæculo eductos, re-præsehntet in lucem sanctam.

Amara tristis ac funesta quidem visa est hora ac nox illa Ovidio, quâ ultimùm Romæ valedicere est coactus, hinc I. 1. trist. eleg. 2. ait:

*Cum subit illius tristissima noctis imago,
Quam mihi supremū tempus, in urbe fuit,
Cum repeto noctem, quâ tot mihi chara
reliqui,*

Labitur ex oculis plurima gutta meis.

Sed millies funestior, millies tristior erit nox & hora illa, quâ æternum claudentur nostra lumina; quâ omne aurum & argentum, omne quod charum & amicum in vira habuimus, cum vita ipsa relinquenda erunt, ac in viam æternitatis, utinam non æternum exilium cum Ovidio proficiscendum.

Heu horam & noctem terribilem ac dolorosam! quâ catervatim nos invadent dolores infiniti, donec violenter vitam nobis extrudant, ubi cum infelice Agag frustra clamabimus, (a) *siccine separata amara mors.*

O horam & noctem crudelem! quâ contra nos insurgent Principes tenebrarum, quærentes animam nostram!

O horam & noctem lamentabilem! quâ animam nostram circumdabunt spiritus tartarei velut rapaces vultures columbam; quâ obsidebunt lectulum mortualem infernalium monstra, velut corvi putridum cadaver! quâ vox omnium erit, (b) *Deus dereliquit eum, persequimini & comprehendite eum, quia non est, qui eripiat.*

Ecce hominem, qui non posuit Deum adiutorem suum, sed evanuit in vanitate sua. psal. 51. (c)

Ecce hominem, qui putavit aurum robur suum, & obrizo dixit fiducia mea, qui divitias terræ plus æstimavit, quam thesauros cœlorum.

Ecce hominem, cui longè melius placuit fores meretricis, quam facies illa divina, in quam desiderant Angeli prospicere.

Ecce hominem, qui fluxas voluptates sæculi anteposuit gaudiis Paradisi!

Ecce hominem, qui ob transitoria perdidit æterna, qui ob mundum perdidit cœlum!

An non ergo erit tunc tribulatio magna (c) *arescentibus hominibus præ timore & expectatione, quæ superventura est eis.*

Ibi ibi verificabitur id, quod Christus de Jerosolyma dixit: (d) *circumdabunt te inimici tui vallo, & ad terram prosternent te.*

Ibi ibi fateri cogetur miser ægrotus, (e) *circumdede runt me dolores mortis & pericula inferni invenerunt me.*

M m 3

O Hora!

(a) I. Regum c. 15. (b) Psal. 70. (c) Job 31. (d) Luca c. 21. (e) Luca c. 19. (f) ps. 114

O Hora! ò nox plena angustiis ,
referta terroribus, prodroma æter-
norum tormentorum!

Foris terrebit miserum gladius eva-
ginatus Judicis, intus pavor, tremor
& angustia; infra succensi ignes tar-
tari; supra occlusa janua Paradisi.
Ubique retia, ubique laquei.

Ibi stabunt inimici tui constanter
accusantes te, tenentes apertos li-
bros peccatorum tuorum; ibi mon-
strabunt numeros sine numero, ibi
titubabit spes tua, ibi iustitia Dei ex-
aggerabitur, quæ & angelis non pe-
percit; ibi ostendent tibi tempus mi-
sericordiæ jam effluxisse, ut merito
exclamare cogatur æger, (a) Angu-
stia mihi sunt undique?

Hæc facies Trojæ cum caperetur erat,

Expertus est angustias supremæ
hujus noctis B. Elzearius, in vita sua
Angelus terrestris; (b) semper quies-
cens in vulneribus Christi Crucifixi;
speculum Sanctitatis, Patronus &
Eleemosynarius pauperum, in Ma-
trimonio Virgo: hic ergo ad ultima
deveniens omnibus ritè Deo com-
mendatis, tandem in hæc luctuosa
verba erupit; O quam ego magnam
experior esse potestatem dæmonum
in morituros, inde cum parumper
siluisset, exclamavit, Vici, Vici, tan-
dem subjunxit: me totum censuræ di-
vinæ submitto.

Si hoc in viridi-in arido peccatore
quid fiet? (c)

Expertus est Conradus Cardinalis

ex Ordine S. Bernardi, Anno 1225.
(d) à Honorio III. Papa missus Mo-
guntiam ob certa quædam Ecclesiæ
negotia legatus; hic vir tantæ Sancti-
tatis, ut digiti, quibus solitus fuit sa-
cræ hostiam tenere in sacrificio mis-
sæ, noctu instar ardentium cereorum
lucerent, ad ultima deveniens (Spon-
dano teste) graves singultus deduce-
bat, exclamans ò utinam ò utinam
in cœnobio mansissem, ac in culina
scutellas cum fratribus lavissem!

Expertus est angustias has Antoni-
us Cirnæus ex Corsica Capucinus
miræ Sanctitatis & abstinentiæ vir,
hic semper præcinctus erat aspero ci-
licio, per totum annum nihil man-
ducabat nisi ter in septimana panem
& aquam, dormiebat in assere per
tres solum horas, (e) reliquis 5. horis
sele flagellabat, singulis noctibus
666. ictus sibi infligens, plurimis
miraculis per vitam clarus. Hic ubi
ad agonem devenit, totis artibus cœ-
pit contremiscere; interrogatus cur?
respondit non novus hic timor est,
Domini enim judicia expavesco.
Zach. Boverius ad annum 1540.

Expertus est tribulationem hanc
maximam (f) B. Stephanus Abbas,
qui in solitudine per 40. annos in je-
juniis, lacrymis, Orationibus & ma-
gna Sanctitate vixerat, (g) deo ut
& Leopardum suâ manu nutrirer.
Hic teste Climaco gradu 7. de luctu,
pridie quàm moreretur repente ani-
mo obstupuit, apertisque oculis ad
dextram

(a) Dan. 13. (b) Sedulius in bist. Seraph. (c) Lucæ. cap. 23. (d) Spon-
danus in annal. (e) Zachar Boverius ad annum 1540. (f) Corn. in cap. 16.
Lucæ. (g) Climacus in scala Paradisi gradu 7.

dextram & sinistram partem lætuli circumspiciebat, quasi rationem redderet audientibus cunctis, subinde dicebat, ita sanè, sic revera est: sed pro hoc tot annis jejunavi. Aliquando dicebat: Non, non, sed mentimini; hoc non feci: deinde rursus, verè me accusatis, & quidem ad hæc quid dicam non habeo, ideo misericordiam appello; erat hoc profectò spectaculum horrendum ac terrificum.

Hinc aptè & sènimè ait Bernardus: (a)

O Anima mea, quis erit ille pavor, cum dimissis omnibus, quorum tibi præsentia tam delectabilis fuit & jucunda, sola ingredieris in alienam ignotam regionem, ubi tibi catervatim occurrent teterrima monstra; quis tibi in die tantæ necessitatis succurret? quis te eruet à leonibus rugientibus præparatis ad escam? quis consolabitur? & quis deducet te? quis advocatus? quis comes tuus erit?

Accidet tibi eheu morituro quod accidit mortuo Francisco Cotinio Comiti de Redundo Indiæ Proregi; (b) qui cum ingenti comitatu totius Cleri Nobilitatis ac frequentia accurrentis populi elatus esset, & ad tumulum depositus; ecce tibi declaratur subito alius Prorex, qui defuncto succedat Joannes Mendosa, qui & ipse funeri intererat, quo audito cuncti Cotinio deserto ad Mendosam convessi plurimum illi gratulantur, ac in urbem deducunt, unico eoque vilis mancipio duntaxat ad humandum cadaver relicto.

Ita & te mi homo cum mortis tuæ ultima periodus instabit, totus mundus deseret, amici tui & proximi tui de longe stabunt, & fratres tui pertransibunt sicut torrens, qui raptim transit in convallibus. Job. 6.

Accidet tibi, quod infelici Abfoloni, (c) qui à suis in prælio derelictus, cum occurreret servis David mulo sedens atque ingressus fuisset, mulus subter condensam quercum adhæsit caput ejus quercui, & illo suspenso inter cælum & terram, mulus cui infederat pertransivit 2. Reg. 18.

Sic pertransibit fallax mundus cum concupiscentiis suis, quibus hæcenus animam tuam credidisti, ac te inter spem & metum Judicis æterni pendentem, spiculo mortis transfigendum relinquet.

Accidet tibi quod infelici Judæ, qui Pharisæos & summos Sacerdotes quidem convenit, ac scelus suum est detestatus, (d) peccavi tradens sanguinè justum, at responsum aliud non retulit, nisi quid ad nos? tu videris! ita & proximi tui bonis & hæreditati tui inhiantes, omni ope & consolatione te desituent, nec aliud tibi respondebunt, quàm quid ad nos tu videris; ut meritò cum Job c. 19. lamentari queas: Fratres meos longè fecit à me, & noti mei quasi alieni recesserunt à me, dereliquerunt me propinqui mei & qui me noverant, oblitè sunt mei: Unde rectè ait Aug. ser. 45. ad (e) FF. Ecce fratres mei mundi amicitia quanta vel qualis est. An non verum

(a) Bernard. l. i. Med. (b) Sachinus in histor. Soc. l. 8. (c) 2, Regum cap. 18. (d) Matth. c. 27. (e) Augustinus serm. 45, ad fratres.

verum illud Eccles. 6. *Est amicus secundum tempus, & non permanebit in die tribulationis.*

Jam edicite AA. in tanta calamitate & perturbatione quo confugiet undique desertus peccator? quem Patronum, quem Advocatum, quem defensorem inveniet?

Si oculos in cælum levet unde veniat auxilium sibi, videbit iratum Judicem, quem in vita toties contempfit, non amplius extendentem manus, ut prodigium in gratiam recipiat, sed ut in reum sententiam ferat.

Si aures arrigat; audiet horrendos clamores accusantium dæmonum, animamque miseri à Judice postulantium.

Ad latus angustiabit eum evaginato gladio adstans justitia; intus sentiet mordentem vermem conscientia; infra denique terreat eum apertum infernale barathrum.

O Cœlites! si *justus vix salvatur, peccator ubi erit? quis tuebitur eum à rugientibus præparatis ad escam?*

Solus & unicus restat amicus noster fidelissimus Archangelus Michael cujus officium est animas morientium Deo præsentare, ac judicio participari adesse.

Amicus optimus, Amicus ad Aram Amicus usque ad tumulum: solus hic tibi Augustino teste (b) *solus hic tibi, fidem servabit in die sepulturae tuae! & cum omnes amici tui recedent à te, ille tenon derelinquet, sed tuebitur à rugientibus præparatis ad escam!*

Amicus verè fidelis, qui cum veritate dicere potest illud psal. 90.

Cum ipso sum in tribulatione eripiam eum & glorificabo eum. Dixit quidem Ecclesiast. cap. 6. est amicus secundum tempus suum, & non permanebit in tempore tribulationis, at non talis est Michael, sed similis illi, quem versu 14. delcribit: Amicus fidelis pro tertio fortis; qui invenit illum, invenit thesaurum.

Ah quot milleni æternum interissent; nisi Michael venisset in adiutorium eorum, & causam jam penè desperatam defendisset.

Expertus est ingenti suo bono Patrocinium Michaelis Religiosus ille Osbertus nomine, de quo meminit D. Anselmus (utpotè qui luxuræ præfens aderat) (c) decumbebat Osbertus in agone ultimo, gelidusque toto manabat corpore Sudor, cum repente infernales larvæ terno insutu eum sunt aggressi, sed præsidio Michaelis semper repulsi: primus erat de peccatis ante baptismum admissis (fuerat enim in adultæ ætate baptizatus.

Sed respondit Angelus ea omnia baptismatis fonte expiata: secundus erat de iis, quæ post baptismum perpetrârat; subjecit Michael, & per ingressum in religionem hæc remissa fuisse: Tertius erat de iis, quæ in Monasterio degens contraxisset, sed & hæc per obedientia opera & diuturnam molestæ ægritudinis tolerantiâ deleta esse. Nihil proinde habere tartareum hostem, quod in Cl-

ente

(a) 1. Petri cap. 4. (b) August. cap. 24; in manu. (c) Anselmus apud Engelgraw in F. S. Michaelis.

ente suo requirat: sic irrito insultu larvis infernalibus decedendum fuit in tartara.

Conclamatum fuisset de anima illius nobilis, nisi Archangelus Michael in adiutorium illius venisset, ac de faucibus rugientium eruisset, feriem rei describit Cronicon Min. parte secundâ lib. 4.

Sub Vesperum venêre ad Arcem quandam Religiosi bini de Ordine S. Francisci, ac per amorem Dei rogârunt sub tectum recipi: cum omni charitate suscepit eos Nobilis, ac intrinclinium quoddam introductos lautâ cœnâ pavit; (a) & quia mollietiem lectorum intuitu regulæ aspernabantur, stramen, frœnum ac paleas, quibus lectus commodus conficeretur; propriis manibus detulit, & quantum poterat accommodavit, in quo servi Dei nocte illâ quiescerent.

Nox illa Toparchæ suprema fuit & fatalis, nam repentinâ apoplexiâ tactus lachrymabile funus extitit: dormiebant interim servi Dei, cum tepentē visio terribilis in somno oblata est illis: videbant agonizantem Dominum, & cum jamjam anima separanda esset à corpore, cernebant advenire catervatim demones, ac animam à Deo reposcere ad tartara secum abripiendam, eò quod Nobilis ille perditam vitam ap mortem usque duxisset, demonstrabant hanc suam esse allatis libris, in quibus scelera demortui punctuatim erant descripta; urgebant fieri ju-

stitiam, allegabant nec sibi parcitum ob unicum duntaxat peccatum admissum; cumque jam infelicem animam raperent, & ad supplicia æterna deportare contenderent, apparuit Michael Præpositus Paradyfi increpans ob temeritatem Spiritus malignos, ac dicens: Quis ut Deus? fugite partes adversæ: Jus omne quod vos protervi spiritus in animam prætenditis est nullum; præsto sum ut defendam clientem, voluntas enim Dei absoluta est, ut anima hæc consors fiat æterni Paradyfi, ad lancem justitiæ & ad Stateram meam vos provoco; agite appendite maledicti scelera & peccata ejus in lancem unam; appendam & ego in lancem alteram stramen & paleas, quas moribundus his pauperulis servis Dei lectum paraturus substravit: apponam gemitus, suspiria & lacrymas, quibus hesternò crepusculo ante mortem diffluit, addam firmum propositum alterâ luce errata sua consistendi, & conscientiam exonerandi; depriment hæc lancem, & præponderabunt omnibus iniquitatibus ejus. Vix injectæ erant paleæ, & ecce lanx descendit, & altera, quæ peccatis onerata erat, ut palea in altum est sublevata; sicque ex erèbi faucibus anima nobilis illius, aliàs æternum arsura, ope & intercessione Archangeli æternis ignibus est subducta. Augustinus Paoletti in testo Sancti Michaelis, Didacus Diez ibidem.

N n

O Patro-

(a) Cronicon Minorum p. 2, l. 4.

O Patronum nobilem! o Intercessorem potentem! o amicum fidelem necessitatis tempore nos non deserentem! o Archangelum omni obsequio colendum! Ad hoc intentè nos hortatur Laurent. Justin. serm. de S. Michaele dicens: Agnoscant omnes illum protectorem suum, laudibus illum efferant, precibus frequentur sollicitent, servitiis amplexenter, devotione inclinent, vitæ emendatione lætificent. Confinat his Ecclesia canens:

Collaudamus venerantes omnes cœli milites,

Sed præcipuè Præmatem cœlestis exercitus

Michaelem in virtute conterentem Zabulum.

Sciens has prærogativas Michaelis P. Camillus de Lellis Fundator Ordinis, qui ægrotis inserviunt, morti proximus effigiem S. Michaelis petiit sibi ante oculos poni tanquam Amicum optimum, qui eum comitarietur in alteram vitam usque ad thronum Judicis supremi, cum B. Sophronio orat de SS. Ang. exclamans: (a)

O Ter Sanctissime summeque amande ac venerande Sacræ militiæ Princeps & Administer Michael Angelorum Coriphæe, (b) omni cultu & celebratione dignissime, qui Judaici populi ductor quondam extitisti, ipsique planam ad meliora viam summâ fide ostendisti, nobis in terra illa deserta, plena horrore, in regione

illa mortis & tenebrarum te ducem præbe: iterum re & nomine Michael te oro & quanto possum sèsu obtestor, ut è vitæ hujus curriculo exituro lætus pacatusque appareas, meque sub honorato alarum tuarum velamine abscondas, atque ex angustiis obscurisque inferorum locis ereptum in locum tabernaculi admirabilis conficiuas, deducens usque ad domum Dei in voce exultationis & confessionis.

Clamemus & nos cum eo o Sanctissime Angele Dei ne derelinquas nos, cum defecerit virtus nostra: cum nos coangustabunt inimici nostri, defende nos in prælio, ut non pereamus in tremendo Judicio. Tu es enim Angelus ille, quem periclitanti Danieli (c) in lacu leonum Dominus in subsidium submisit: qui conclusit ova leonum, & non nocuerunt ei. Eheu Leones & Dracones aliquando lectulum nostrum mortua, lem cingent vociferantes: Euge euge devorabimus eum, exurge tum o Michael in adiutorium nostrum, contere dentes eorum in ore ipsorum & molas leonum confringe psal. 57.

Descende de cœlis o Sanctissime Angele, & nos cum morte luctantes corrobora virtute de alto, sicut corroboraisti Magdalenam, cum in specu sua Massiliensi à spectris & dæmonibus variè tentata auxilium in clamasset de alto, (d) quando desolatæ apparuisti, ac in fugam actis monstris crucem in antri aditu designes

(a) Jo. Rossi in vita. (b) Sophronius orat. de SS. Angelis, (c) Danielis cap. 6. (d) Nadasi de Magdal. 22, Julij

figens eam consolatus es dicens: Cave ne extramesces, quia Custos tuus est Altissimus: Ah Gloriosissime Angele adesto nobis, & in illa tremenda hora, quando tentationes ingravescent ac stygii alastores nos invadere tentabunt, desige Crucem S. signum salutis, ut fugiant partes adversæ ac erubescant, qui volunt nobis mala.

O Sanctissime Michael veni obsecro & visita nos, sicut visitare dignatus es S. Pandulphum Clientem tuum, (a) monstra & nobis cum morte luctantibus scalam prætensam in cœlum, in cuius apice Deus residens, uti Pandulphum ita & nos ad

coronam gloriæ invitet, Nadasi 21. Decembris.

Conforta est robora nos in agone illo tremendo sicut confortasti S. Agulphum & Socios MM. (b) quibus in carcere apparens dixisti: confortamini pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum.

Esse Amicus noster usque ad Aram, usque ad tumultum; Dux fidelis per tenebrosam viam æternitatis ac umbram mortis, donec animas nostras repræsentes in lucem sanctam quam inhabitat Pater, Filius & Spiritus S. &c.

(a) Nadasi 21e Decembris (b) Nadasi 3. Septembris.

IN FESTO ANGELO- RUM CUSTODUM

Non dormitabit , neque dormiet. Psalmo 120.

Stupendum est, quod de portentoso quodam genere piscium ad Fretum Anianum, narant hi, qui descendunt mare in navibus: (a) Infelices sunt hi pisces nullibi locorum tuti, Terra, mari ac in aëre hostium insidiis expositi; attamen ad evitanda hæc pericula, natura provida alas illis appendit, ut inimico eos persequente in mari, levare se queant in æthera, instante inimico in aëre, iterum se abscondere & tutari valeant in profundo.

Pisci-

(a) Joann. Neubofs in de Script. regi Sinarum.

Piscibus his nos miseri mortales multò existimus infeliciores, dum nos undique visibiles & invisibiles cingunt hostes, ubique hami, laquei & retia tenduntur? Nobis interim prò dolor arma, scuta & alæ necessariorum desunt, quibus elevari hostium insidias eludamus.

Accidit nobis, quod Dario Persarum Regi, ad quem Herodoto teste l. 4. bello lacesiti Scythæ suos misere Legatos, pro regio munere AVEM, MUREM, RANAM & QUINQUE SAGITTAS offerentes. (a) Darius existimabat per hæc munerum symbola terram, aquam, aërem ac arma Scytharum sibi tradi: At Gobrias Exercitus Persici Dux penitius rem considerans aliter est interpretatus, affirmans idem esse, ac si Scythæ dicerent: O Persæ, nisi effecti ut Aves in cælum evoletis, aut effecti ut Mures subeat Terram, aut ut Ranæ insiliatis in paludes, non remeabitis undè venistis, his Sagittis nostris confecti.

Idem, quod Paulus de se lamentabatur, in nobis verificatur 2. Cor. 11, constituti sumus in periculis fluminum, periculis latronum, periculis ex genere, periculis ex Gentibus, periculis in civitate, periculis in solitudine, periculis in mari, Periculis in falsis fratribus: His periculis undique obsepti in veritate cum Ministro Elisæi exclamare cogimur: (b) *Heu heu Domine mi! quid faciemus?* actum est

de nobis, in prædam miseram cedimus hostibus: deest nobis prætoria cohors Cæsaris Augusti; desunt nobis 60. fortes ambientes lectulum Salomonis, tenentes gladium super femur suum (c): quis laqueos atque retia evadet? quis miseris succurret? quis pericula avertet? quis miseros proteget ac defendet?

Quid timidi estis modicæ fidei? habete fiduciam: quod olim Elisæus Ministro suo, (d) idem & ego vobis respondeo: aperite oculos, ac nolite timere, plures enim nobiscum sunt: Encum D. Michaele Archangelo presto est in occursum nostrum, tota quanta cælorum militia, contra inimicos nostros pro nobis in aciem descensura; Custodia nobilissima, fortissima, vigilantissima. Corona impenetrabilis, ut eam vocat Sophronius, (e) Phalanx præstantissima, multitudo immensa, exercitus innumerus, custodia incomparabilis. Quid sub tantis custodibus, (f) qui custodiunt nos in omnibus viis nostris timeamus? Sunt nobiles, sunt fideles, sunt fortes & potentes, sunt vigilantes, quid trepidamus? De hac ergò nobili, forti ac vigilantia Angelorum custodia dum plura dissero, patientiam vestram expecto.

Sapientissimus Plato (g) civitatem ab hostium insidiis tutam & securam definit ac describit. Tria in ea requirit: Primò muris fortissimis sit circumdata; fossis ac propugnaculis cir-

N n 3

cum-

- (a) *Le Blanc tom. 5. in Psal. 62.* (b) *4 Reg. 6.* (c) *Cant 3.* (d) *4 Reg 4.*
 (e) *Sophronius in Encomiis SS, August.* (f) *Bernard. in Psal. qui habitat.*
 (g) *Plato lib. de Republ.*

cumvallata; armis & omni commeatu probe instructa; forti denique & vigilantia strenuorum militum custodia circumseptâ, qui inimicos de longè stare compellant.

Sapientissimi hujus Philosophi doctrinam secuti videntur Sapientes Sinæ, dum Imperii sui securitati consulentes, ut à finitimis Tartaris regnum suum tuerentur, non solum muro fortissimo (qui quatuor Provincias ab Ortu usque ad Occidentem, Leaotung, Peckin, Xansi, & Xensi cingit) trecentorum milliarium germanicorum longo, quadraginta quinque pedes alto, viginti quatuor pedes lato cinxerunt; nec hoc contenti supra murum amplas turres extruxerunt, ac pro defensione illius decies centena millia militum per murum disposuerunt. (a) At frustra, nam Tartari contermini & murum superârunt, ac totum Imperium sub jugum miserunt. Cur obsecro? Murus ingens: propugnacula fortia commeatus abundans, portæ reclusæ, tormenta ad omnem impressionem hostilem dissipandam disposita; cur ergo superatus murus, China subjugata? Custodiâ erat infidelis, milites proci-
tores, hinc custodiâ deficiente, defecit & Imperium.

AA. Anima nostra, teste erudito Martino Delrio, (b) nobilissima est civitas, quinque portas habet, quinque nimirum sensuum: tres profundas fossas complectitur; Memoriam, In-

tellectum & Voluntatem; cinctâ est hæc Urbs duplici muro præceptorum Dei & Ecclesiæ: Vallis & propugnaculis cœlestium gratiarum munita, ponte liberi arbitrii strata; Annonâ & commeatu Sacramentorum abundantissimè instructa & provisa. Huic Civitati tot infernales insidiantur Tartari, quos in abyssò degunt diaboli, qui die noctuque circumeunt velut rugientes Leones tentantes aditum, quâ irrumperè queant: Urbis igitur hujus misertus Deus, custodes posuit, qui omnem incursum hostilem, cunctos assultus repellerent: custodes & milites non gregarios, sed principes cœlestis exercitus; non meticulosos aut timidos, sed fortes, magnanimos & imperterritos; non dormientes, sed vigiliis omni momento obeuntes: Hinc merito exclamat Bernardus: (c) Verè munitissima civitatum est anima nostra, urbs fortitudinis, quoniam à sanctissimis Angelis ad tutelam circumdatur; quid sub tantis custodibus timeamus? Fideles sunt, potentes sunt, vigilantes sunt, quid trepidamus?

Originem & nobilitatem Angelorum vestrorum: Custodum si desideratis; si stemma ac domicilium eorum investigatis? Descendunt hi atque originem trahunt à Patre omnis nobilitatis. Magno Anania, Tobix, cap. Secundum Nazianzenum (d) prodeuntes à Deo sicut radii à Sole; juxta S. Thomam in principio temporis in
cœlo

(a) *Martinus Martinus in bello Tartarico.* (b) *Delrio in opere Mariano.*
(c) *Bernardus in Psalm. qui habitat.* (d) *Nazianz. Orat. in Nativit. Domini.*

cœlo Empyreo à Deo creati, uti id ex Gen. capite primo, ex verbis: igitur perfecti sunt cœli & omnis ornatus eorum, pulchrè probat Cornelius.

Si qualitates ac naturam eorum penetrare velitis, audite, quid S. Augustinus de cognitione veræ vitæ c. 6. de Angelis dicat: *Angelus spiritus est & substantia incorporea, putredini non obnoxia, mortem non timens, invisibilis, insensibilis, rationalis, intellectualis, immortalis, impassibilis*: Natura proinde illis est pura & subtilis, ætherea, quam nulla materiæ labes infuscat, nullus corruptionis nævus aspergit.

Si officia eorum consideretis. Secundùm Danielem sunt Principes militiæ Dei. Secundùm Blossium cœlestis aulæ Principes. Secundùm Sophronium Præsides Provinciarum. Secundùm Bernardum Domestici Dei, qui semper vident faciem Patris. Secundùm Augustinum (a) Cœli Cives, Principes Paradisi, Scientiæ Magistri, Doctores Sapientiæ, Nuntii & Legati supremi cœlorum Imperatoris, ita celeres, ut uno momento sint, ubi esse desiderant.

Si de scientia eorum interrogetis. Respondet S. Greg. Papa l. 2. moral. c. 32. *Quid porro Angeli de iis, quæ scienda sunt, nesciunt, qui scientem omnia sciunt*: Universa eis patent naturæ mysteria, intima penetrant cœli ac terræ arcana, quæ Aristotelem in fluctus maris, Empedoclem in flammæ æthnæ, Plinium in Vesuvium præ-

cipitârunt. Norunt illi omnem herbarum virtutem, lapidum præstantiam, stellarum, Solis ac Lunæ influxus mirandos, conjunctiones stupendas? Imò Lumen illud Africæ Augustinus (b) affirmare audeat: Nauseam creare Angelis nostras quisquilias scientiarum. Angelis ait ille temporarium corporaliumque rerum scientia vilis est, omnis doctrina Platonis, Aristotelis ac Salomonis in quintam essentiam redacta, nihil est, ignorantia est.

Pulchritudinem eorum si contemplari lubet, audite S. Dionysium (c) quomodo eam depingat: Angelus est speculum purissimum suscipiens totam pulchritudinem deformitatis & resplendere faciens in seipso, quantum est possibile: adorasset tantam majestatem & pulchritudinem Pathmi incola Joannes, jam jam ad pedes ejus se prostraturus, nisi inhibuisset ac reclamasset Angelus dicens: (d) *Vide, ne feceris, conservus enim tuus sum*. Undè S. Anselmus (e) considerans eorum pulchritudinem, ait: Si tot Soles, quot stellæ splenderent, tamen unus Angeli claritas obtenebraret omnes. Quis nunc miretur dictum piissimi P. Drexelii, dum ait: Terra cœlo comparata est punctum, homo Angelo comparatus seu collatus formica est & vermis.

En nobilitatem militum & custodum nostræ civitatis, quæ tanta est, ut meritò S. Thomas scribat p. 1. q. 60.

art. 2.

(a) *Serm. 46. ad ff.* (b) *Aug. lib. 9. de civit. cap. 22.* (c) *S. Dionys. de divinis nominibus.* (d) *Apoc. 19.* (e) *Anselm. serm. 5. de S. Michael.*

art. 2. Substantiæ Angelicæ sunt supra intellectum nostrum.

Dignitas altera custodiæ nostræ est fortitudo & potentia Angelorum. Varios fortes & lacertosos Heroes celebrant tam sacræ (a) quam prophætiæ historiæ.

Samsonem obstupère Philistæi, videntes ab eo Leones hædorum ad instar discerpi: (b) portas Gazenses unâ cum postibus humeris impositos supra montem Urbi vicinum transferri: (c) recentes funes, ut fila & telas araneorum disrumpi: (d) unicâ mandibulâ asini mille ab eo Philistæos trucidari. (e) Columnas, quibus templum Dagon innixum funditus concuti & dirui. Magna & grandis fortitudo.

Obstupuit Olympia, Plinio teste l. 7. c. 2. Milonem Crotoniatam in olympico certamine obœsum Taurum in humeros sublatum per stadium presso anhelitu sicut hædum portantem, ac unico demum ictu pugni neci dantem; Nervum dehiquæ, quo arcus intenduntur, temporibus circumductum concluso spiritus meatu disrumpentem. Grande robur, magnæ vires.

Suspexerunt Turcæ Georgium Castriotam, Scanderbeg dictum, gladio suo cataphractos Turcas à vertice ad umbilicum dividentem. Fortis dextera!

Rapuit Augustum Junius Valens Augustæ cohortis Centurio, ad eò vi-

ribus valens, ut quadrigas & carpenta obnitentibus licet equis sola injecta manu stiterit. (f) Fortes lacerti!

Obstupère Etrusci fuso Romanorum Exercitu, (g) dum viderent Horatium Cœsitem solum & unicum totum Etruscorum agmen sustinere, donec post tergum ponas abrumperetur sublicius, ut ita salvaret patriam, ne hostis transitum haberet, undè exclamaverunt: Romanos vicimus, ab Horatio victi sumus.

Grandis fortitudo, fortis dextera, magnæ vires, ac comparatæ fortitudini nostrorum Custodum, idem erit, quod lutum comparatum Auro, vitrum adæquatum Adamanti, formica aut testudo collata Elephantis.

Citra mendacium & cum veritate dicere possumus, quod Exploratores Terræ Sanctæ cum grandi hyperbole de Gigantibus dixère: *Vidimus Gigantes de genere Enacim, quibus comparati quasi locuste videbamur.* (h)

Stiterit sanè rotas curruum Julius Valens: An non Exodi 14. *Angelus Domini subvertit rotas curruum, & fruebanturq; in profundum.*

Opposuerit sese generosè Horatius Hetruscis, ne transirent Tyberim: An non Angelus Domini opposuit se Pharaoni, ne transiret mare rubrum, *reversæq; aquæ operuerunt & currens & Equites Pharaonis, nec unus quidem superstituit ex eis.* Exod. 14.

Fortis fuerit gladius Scanderbegi, ac medios secuerit Othomannos, non gladio

(a) Judicum c. 14 (b) cap. 16. (c) cap. 15. (d) Ibid. (e) cap. 16. (f) Pontanus in bellariis. (g) Valer. Max; l. 3. c. 2. (h) Num. 13.

gladio opus est Angelo; solus & unicus aspectus Angeli id præstare potest; Undè Daniel (a) viso Angelo mox corruit, & ne quidquam virium remansit in illo; expertæ sunt & hoc Mulieres sedentes contra sepulchrum, quas ita terruit aspectus Angeli, ut vix pedem retrò ferre poterint, *aspectus enim ejus erat sicut fulgur.* Matth. c. 18.

Bovem quidem humeris suis per stadium tulit Milo, verùm Angelus Habacuc capillis prehensum unà cum prandio per aëra in momento tulit, (b) à Judæa usque in Babylonem.

Fortis quidem Samson, qui binas columnas, cui domus innitebatur Gazana, ambabus manibus concussit, at fortiter Angelus, cui, teste Thomâ Aquinate, facillimum est cælos & terram movere, urbes evertere, montes concutere, terræ motus excitare, maria concitare. Fortiter Samson funes, quibus ligatus erat, ut fila rupit, fortius Angelus apparens Petro in carcere (c) non funes, sed ferreas catenas, quibus vincetus servabatur, dirupit, ac per portam ferream cum Petro penetravit. Fortiter quidem Samson Leonem ut hœdum discersit, at fortior fuit Angelus, qui Dan. 6. non uni, sed pluribus leonibus ora conclusit; *Misit Dominus Angelum suum, & conclusit ora leonum. & non nocuerunt mihi.* Fortiter & gloriose in sola mandibula asini Samson mille Philistæos percussit, at quid hoc respectu Ange-

li, qui 4. Reg. c. 19. unâ nocte in castris Senacherib Regis Assyriorum centum & octoginta quinque millia occidit?

Undè Ludovicus Vives, præclarus Interpres voluminum Augustini, præclare dicit in lib. 13. de Civit. c. 18. eat nunc humanum genus, & jactet superbam suam infirmitatem. Magna quidem & obstupescenda fortitudo fuit hæc Angeli, sed major illa, dum unicus horum cœlestium spirituum cœlum, & cum eo reliquos orbis cœlestes, Solem, Lunam, planetas & stellas, velut per otium tot millibus annorum jam girat motu tam præcipiti, ut Sol unâ horâ 260000. milliarium germanicorum percurrat. O quam lacertosum erit brachium, quod immensam hanc machinam absq; omni defatigatione girat? Non nobilis solum, sed & fortis etiam est custodia vestra, imò & vigilans.

Vigilantiam Angelorum quod attinet, est illa maxima, testatur id clarè D. Augustinus (d) dicens: Magna cura & vigilantissimo studio adsumunt nobis omnibus horis & locis succurrentes & providentes necessitatibus nostris. Hinc à Daniele c. 6. vigiles vocantur: & ecce vigil & Sanctus descendit de cœlo; à Zacharia verò cap. 4. Oculi Domini dicuntur: undè Richard Victorinus in Cant. ait: Angeli rectè vigiles dicuntur, quia vigilant & solliciti sunt circa electos, ut defendantur in tentatione.

Oo

Pluri.

(a) Dan. 10. (b) Dan. 14. (c) Act. cap. 12. (d) August. c. 21. Soliloq.

Purimum extulit stulta & gentilis Roma Anseres suos Junoni sacros, qui, ut Augustinus l. 2. de Civit. c. 22. memorat, canibus dormientibus vigilabant, & Capitolii Arcem clangore suo à Gallis seu Senonibus hostibus defendebant; unde in æternam rei memoriam Urbs stulta Festum solemne Anserum constituit, in quo canis, teste Plutarcho, ob vigiliam neglectam in pœnam è trabe suspendebatur, è contra Anser, utpotè vigilans custos, holoserico pulviniari floribus ornato insidens populo ostendebatur.

Solemnius Festum merentur nostri Custodes Angeli, qui, ut Bernardus asserit, (a) non dormitabunt neque dormient, centoculo Argo vigilantiores; nunquam dormientes, sed secundum Augustinum c. 27. Soliloq. super muros civitatis tuæ vigilantes, & custodientes vigilias noctis, ne quando rapiat leo animam tuam.

Quid existimatis protendisse factum illud Jacobi Gen. 32. dum fugiens faciem fratris sui Esau obvios habuit Angelos, ac nomen loci illius vocavit castra Dei. *Jacob autem abiit in itinere, quod cœperat, fueruntq; ei obviam Angeli Dei, quos cum vidisset, ait, Castra Dei hæc sunt, & appellavit nomen loci illius Mahanaim, id est, castra.* Obsecro, cur Angelos castra Dei vocat, an ob eorum multitudinem? quia non est numerus militum ejus? An ob fortitudinem, quia terribiles sunt aspectu, ut castrorum acies ordinata?

Non, sed ob vigilantiam, quia in castris continuè die noctuque sunt vigiliæ. Sic Angeli nobis dormientibus stant super custodiam suam, ac ut B. Laurentus Justinianus ait: (b) Ubique tanquam fidei comites nos tuentur, dormientes, stantes, & ambulantes, operantes & quiescentes, comitantur nos in periculis, in laboribus, in infirmitatibus, in negotiis, in itineribus; exhortantur ad bonum, protegentes à malo.

O Spiritus cœlestes, intelligentiæ nobilissimæ paradisi, qui à cunis ad tumulum, à primo vagitu ad extremum spiritum & suspirium nobis assistitis; pro nobis die & noctu excubatis, hostium insidias depellitis, orationes & miseras nostras ad thronum Altissimi deferitis, quam mercedem Tobia exemplo vobis dabimus, aut quid condignum præstare poterimus beneficiis vestris?

Vos estis, qui nos cum Tobia à rictu piscis infernalis Behemoth jam jam non devoraturi millies servastis. Vos estis, qui nos cum Petro jam æternæ morti destinatos ex carcere peccati millies liberastis. Vos estis, qui nos cum Daniele ex lacu leonum perverforum sociorum extraxistis. Vos estis, qui nos cum Judith inter conversationem impiorum castos & incontaminatos reduxistis. Vos estis, qui nos cum 3. pueris in fornace ignis ardentis, in millenis occasionibus proximis peccandi, servastis illæos.

Quod

(a) Bernard. Serm. 77. de Angel.

(b) Laur. Just. l. de casto con. c. 8.

Quod milies cervix nobis non fracta, naufragio non absorpti, ab igne aut fulmine non læsi, à globis & gladiis hostium non perempti, à morbis non consumpti, à pestilenti aëre non suffocati, à sagis & veneficis non intoxicati, Angelicum est beneficium; hi nos euntes & redeuntes custodivêre; hi ora leonum obturaverunt, à mortis faucibus eripuerunt. Quid nunc cœlestibus his spiritibus condignum dabimus?

Magnus ille Constantinus, Nicephoro teste l. 7. gratus futurus Custodi suo è tot præliis cum eruenti Michaeli, in utroque littore Euxini maris propè Constantinopolim in honorem ejus duo magnifica templa extruxit. Excedit hoc fortunas nostras, ac superat facultates.

S. P. Seraphicus Franciscus ad pietatem suam in D. Michaëlem contèstando, (a) in honorem ejus quadraginta dierum jejunio se maceravit. Superat hoc vires imbecilli corporis nostri.

Ocho III. Romanorum Imperator, pœnitentiæ causa (b) in honorem Michaelis in Apuliæ montem Garganum nudis pedibus Româ usque per quinquaginta milliaria germanica perrexit. Peregrinatio nobis impossibilis.

Falco juvenis Byzantinus, (c) quò magis veneratione & devotione devinciret sibi Angelum suam tutelarem, votum arduum, nunquam mendacium proferendi etiam cum vitæ

dispendio emisit. Candidè servavit votum, & in extremo vitæ periculo, jam instante capiti ejus carnificis gladio, ab Angelo servatus est. Votum arduum, ab iis, de quibus Psalmista ait: Omnis homo mendax, difficulter observandum!

Collocârunt alii ante ædes suas statuas aut iconem Custodis Angeli: Gestârunt alii imaginem ejus in scutis, labaris ac vexillis: Recitârunt nonnulli novies Pater & Ave, ad honorandas novem cœlestes Angelorum Hierarchias: Oscula novena quidam terræ imprimunt: distribuunt alii totidem elemosynas: alii in gratiam cum inimico redeunt, memores, quod toties secum Angeli in gratiam denudò redierint. Quid igitur nos dabimus? quo honore Angelos nostros custodes præveniemus?

Me consultore melius nihil præstabitis, quàm si gaudium Angelis faciatis. Sed dicetis, quomodo hoc fiet? Respondet vobis S. Augustinus c. 27. Soliloq. Quoties benè agimus, gaudet Angeli, & tristantur dæmones: quoties à bono deviamus, diabolium lætificamus, & angelos suo gaudio defraudamus: per seriam ergò conversionem vestram, Evangelio teste, (d) gaudium erit in cœlo coram Angelis Dei super uno peccatore pœnitentiam agente. Nec unum solùm, sed multiplex est gaudium Angelorum. Lætantur, dum ex atrocitate pœnarum infernalium nos subtra-

Oo 2

hunt,

(a) Bonavent. in vita (b) Petrus Damian. (c) Franc. Xim. Patriarch. Jerôs. l. 3. c. 8. (d) Lucæ cap. 16.

hunt, & nomina nostra ob peccata deleta iterum libro vitæ inscribunt, nec interest liberari nos jam in inferno positos, aut paulò post illuc ponendos.

Lætantur, dum Christus per peccata nostra in nobis prius occisus, iterum de novo nascitur, ac gloriam lætantes cehunt in Altissimis Deo. Ita Alb. Magnus.

Lætantur, quia anima nostra domicilium Dei, à diabolo prophatum, & spelunca latronum factum, iterum expurgatur & reconciliatur, ac dedicatur noviter Deo.

Complectitur paucis gaudium Angelorum Bonaventura, dum in Lucam ait: Gaudent Angeli de pœnitentia hominis peccatoris, quia destruitur culpa, restituitur iustitia, confutatur dæmonum superbia, efficax efficitur Angelorum custodia, reparatur Ecclesia, placatur ira divina, & restauratur Jerusalem superna, dum amissæ sedes rebellium spirituum novis colonis pœnitentium hominum iterum replentur.

Melius igitur sanctos Angelos colere non valeamus, quàm si conversione

nostra eos gaudere faciamus, ad quod nos unice hortatur Bernardus super Epist. 1. Pauli ad Hebræos dicens: *Angelos exultare facimus, quando conversi sumus ad pœnitentiam; festinemus complere eorum gaudium, ac de nobis lætitiã.* Væ tibi, pergit hic S. quicumque es, qui deliberas redire ad lutum, reverti ad vomitum; putasne placatos habebis eos in iudicio, quos tanto & tam sperato privare vis gaudio?

Agnoscamus igitur omnes, ut nos admonet Laurentius Justinianus, Protectores & Custodes nostros, effera- mus illos laudibus, frequentemur precibus, votis amplectamur, devotione inclinemur, & per emendationem vitæ eos lætificemus. Nil addo, quàm ut eorum suffragia adhuc semel pro omnibus implorem, ac omnium voce exclamem cum S. Sophronio: O vos Angeli & Archangeli, cœtus cœlestis, corona impenetrabilis, phalanx præstantissima, multitudo immensa, exercitus innumerus, chorus incomparabilis, succurrite nobis in tremendo iudicio,

IN FESTO SERAPHICI P.N. FRANCISCI.

Auxilio adjutus Dei, usq; in Hodiernum diem sto.
Aet. 26.

Torum Orbem, quâ latè patet Oriens, obstupescit admirandus ille Simeon, dictus Stylites, (a) dum Theodosio Juniore Imperante, novâ ac prioribus seculis inauditâ vivendi formâ, à ter-

râ totus segregatus, Columnam 36. vel, ut alii volunt 40. cubitorum altam conscendit, in eaq; velut Angelus terrestris, Divinæ Contemplationi vacans, omnibus injuriis Cœli expositus, sine alimento propè se som-

Uo 3

no, per

(a) Baronius Anno Christi 431.

no, per ipsos 80. annos, ut annotat Baronius, stetit immobilis. Portentum sæculorum, ut eum vocat Cornelius in c. 8. Isaïæ.

Concurrere ad eum turmatim Persæ, Armeni, Medi, Scythæ, Aethiopes, Reges ac Principes, ut Portentum hoc Sanctitatis oculis suis cernerent, ac desideratam benedictionem reportarent.

Discipulos plures numeravit admirandus hic Virtutum Magister; (a) Theodorum, Julianum Jacobum, Danielem & Simeonem Junio-rem, omnes Stylitas dictos.

Septingenti interim & plures post mortem Sanctissimi Magistri intercesserunt anni, cum tandem unum est nactus discipulum adeo docilem, ut & ipsissimum, quâ miraculis, quâ virtutibus superaret Magistrum, qui jure optimo thematis mei verba usurpare potest: (b) Auxilio adjutus Dei, usq; in hodiernum diem sto.

Quis est hic, & laudabimus eum? verè non alius nisi gloriosus & Seraphicus Pater noster Franciscus jure meliori quàm Simeon dicendus Franciscus Stylites, alterum Occidentis admirandum & stupendum sanctitatis portentum.

Steterit enim Simeon ille vivus ad 80. annos in Columnâ suâ immobilis Portentum Orientis; At quis satis obstupescat, ait Thomas Bozius l. 1. §. fig. 65. Franciscum non per 80. solum, sed per 4. jam sæculo Corpora et annum integro & erecto, nul-

lus humanæ industriæ fulcris innixum, solâ divini Spiritus vi sustentatum, faciet tota, oculis & manibus junctis, in cælum semper intentum perstare, alterum Occidentis admirandum Sanctitatis Portentum.

Testem hujus stupendi miraculi produco Vobis Oculatum omni exceptione majorem, Nicolaum V. Rom. Pontificem, qui ducentis ac viginti tribus annis post obitum S. Francisci, cum anno 1449 degeret Assissis, tenerâ devotione in Sanctissimum Patriarcham ductus, nocturno tempore tribus solum sociis, Uno Cardinali, Episcopo, ac Secretario assumptis, (c) comitante eos P. Guardiano Loci illius, per quosdam gradus marmoreos ad sacellum subterraneum descendens, aperto ferreo Ostio, 3. catenis ac seris firmato, suis oculis vidit Sancti Corpus super Basen seu columnam marmoream stans, per bina sæcula in pedes erectum, ac ex impressis vulneribus recentem sanguinem stillans.

Scriptere de admirabili hac statione Lucas Waddingus, Franciscus de Bautio Dux Andriæ, Henricus Sedulius, aliiq; complures.

O Portentum inaudicum mundo devictam mortem demonstrans, O donum singulare, O gratiam specialem Humili Francisco concessam!

Plures quidem in Orbe viderelicet Sanctos, quibus miraculose concessum à Deo, in terram & pulverem non redigi.

Ita

(a) *Raderus in Virid. Ss. p. 3.* (b) *Actorum c. 26.* (c) *Wading. An. 1230.*

Ita Goæ in Indiâ videbitis S. Xavierium. Bononiæ in Italiâ Catharinam Bononiensem.

In Angliâ S. Eduardum.

In Galliâ S. Sigebertum. (a)

In Poloniâ S. Casimirum.

In Siciliâ S. Rosaliam.

In Belgio S. Amandum Episcopum Ultrajectensem.

Florentiæ in Hetruria Andream Cosinum Episcopum Fesulanum.

Venetiis Laurentium Justinianum, Romæ S. Cæciliam.

Leodii S. Hubertum Episcopum Leodiensem.

Viterbij S. Rosam.

In monte Falcone deniq; B. Clarâm.

At jacent & requiescunt omnes in Domino, aureis & argenteis oculis inclusi, nulli tamen horum stare concessum; solus Franciscus prærogativâ hac admirandâ gaudet, obstupescendus post mortem Stylita, utpote qui auxilio Dei adjutus usq; in hodiernum diem stat immobilis.

Auditores Humanissimi! Ego hodiernâ die relictis cunctis admirandis Virtutibus hujus Sancti, transmis sis portentosis ejus miraculis, totus in hoc ero, ut causas indagem stationis tam admirandæ, & cum nullo modo sufficientem agnoscam, pro quæstione tam difficili enodanda, consulam Historicos, Ascetas, Theologos, Philosophos, Concionatores ac Poëtas, si quo modo cau-

sam genuinam stationis tam admirandæ deprehendere queam; Patientiæ interim Vestræ negotium totum recommendans.

Historicos si interrogemus, dicent illi, Franciscum videri sibi nondum mortuum; probare id contendent ex admirando Epitaphio quod Anno 1228. Sancto huic posuit Gregorius IX. Summus Pontifex, ubi hæc Verba leguntur.

Viro Seraphico, Catholico, Apostolico.

Francisci Romani celsâ humilitate conspicui, Christiani Orbis fulcimenti, Ecclesiæ Reparatoris, Corpori nec viventi, nec mortuo, Christi Crucifixi plagarum clavorumq; insignibus admirando; Papa novæ Fœturæ collacrymans, lætificans & exultans Jussu, Manu, Munificentia posuit

Anno Domini MCCXXVIII
16. Kalend. Aug.

Ante Obitum mortuus, post
Obitum vivus.

Credent ergo illi Franciscum dulci solùm & extaticâ contemplatione correptum ad modum Anachoritæ illius, de quo Veterum Patrum historia memorat; (c) cum super Psalmo 39. meditaretur, ac ad illa verba devenisset: *quoniam mille anni ante oculos tuos tanquam dies besterna, quæ præterit, nec sensum caperet* Verbo-

(a) *Beirlink Tit Cadav* (b) *Sedulius Hist. Seraph Wading. An. 1230.*
(c) *Spec. exempl. V. cælestis gloria Ex. 14.*

verborum, submissam à Deo cœlitus aviculam, quæ cantus sui admirandâ suavitate allectum, per 100. annos continuos in solitudine circumduxerit: Exemplo id firmarent 7. fratrum dormientium: (a) Maximiani, Malchi, Martiani, Dionysii, Joannis, Serapionis & Constantini, qui Ephesi anno 430. sub Decio fugientes, in speluncâ usq; ad Theodosii tempora, id est annis 180. dormiverê, Nicephoro & Baronio testibus.

Verùm ratio ista non placet, cum contrarium doceant Annales Ordinis nostri, (b) in quibus refertur, Franciscum graviter ægrotantem deportatum in Ecclesiam Mariæ de Angelis, cumq; fratres ad paupertatem aliasq; virtutes cohortatus psalmû illum decurreret: Voce mea ad Dominum clamavi, ad versiculum illum, me expectant Justi, donec retribuas mihi sanctissimam efflasse animam 4. Nonas Octobris 1226. Ad alias igitur rationes est procedendû.

Si Ascetas interrogemus, dicent illi, causam non aliam stationis hujus existere, quàm rigidissimam paupertatem Francisci, quâ terram cum gemmis, auro & argento generosè calcavit; (c) Nam Augustino teste, divitiæ elevant nos, si sunt infra nos, & demergunt nos, si sunt super nos: Confirmat hoc Minutius Felix in Octavio dicens, proprium est pau-

pertatis sublevare, divitiarum autem auri pondere deprimere: ac de Francisco testatur Bonaventura, (d) Nemo tam auri cupidus, quàm ipse sanctæ paupertatis, nec thesauri custodiendi sollicitior ullus, quàm iste hujus Evangeiæ Margaritæ: expertus est id cum stupore Soldanus Babylonius, aurum, gemmas Sancto offerens, quæ tamen omnia, ut lutum platearum calcavit Sanctus. Unde optimè ait Gregorius Nazianzenus Orat. 12. qui in mundo nihil habent, supra mundum existunt; nihil habuit Franciscus, qui aurum ut lutum, gemmas ut spumam maris, honores ut fumos reputavit; dignus igitur, ut qui terram vivus cum omni pompâ calcavit, calcet & eam mortuus. Optimè ad mentem Ptolomæi in præfatione Almagesti dicentis: ille inter homines aërior est mundo, qui non curat, in cujus manu sit mundus. At fuerê & alii paupertatis amatores, contemptores sæculi, cur non & illis facta hæc gratia?

Si Philosophos & Astrologos rogemus, quæ eorum mens in quæstione hac difficili; attribuunt illi statonem hanc admirandam ignoto Naturæ Magnetismo, qui corpus Sancti in aëre suspendat, ac occultâ Sympathiâ sursum trahat.

In probationem allegabunt Arcam illam marmoream; (e) in quâ

(a) Baronius ad annum 253. *Metaphrast. Raderus in Virid.* (b) *Chronic. Ord. Wading. A 1226.* (c) *Aug. serm. 176. de temp.* (d) *Bonav. in Vita.* (e) *Beyerltak P. Cadaver.*

corpus Voltherij Patriarchæ Aquilejenfis spectatæ sanctitatis viri conditum, quæ nullo adminiculo sulca in aëre visa est pendere.

Aut Tubam Mahometis, quæ Mecæ in Arabiâ felice occulta vi Magnetis in aëre pendula cerni dicitur: At figmento huic apertè contradicunt Wadingus ac Bozius de sig. Eccl. reclamantes, Franciscum nullis industriæ fulcris innixum, solâ divini Spiritus vi sustentari.

Si Theologos interrogemus, ut & ipsi speculationes suas nobis de statione hac depromant: Respondebunt jussu Numinis stare Humilem Franciscum loco superbi illius Cherub, qui Isaiæ 14. dixerat in corde suo, *in Cælum conscendam, super Astra Dei exaltabo solum meum*, cui tamen mox responsum, *quomodo cecidisti Lucifer, qui manè oriebaris?* Verificatam proindè in Francisco, quod Job 34. scriptum: *Conteret multos & innumerabiles, & stare faciet alios pro eis*, ceciderunt enim illi Psalmista teste Psal. 35. *qui operati sunt iniquitatem, expulsi sunt nec potuerunt stare.*

Aut dicent, Privilegium hoc concessum Francisco in reverentiam corporis ipsius à Seraphino per contactum sanctificati, neq; decuisse quinq; ipsius obtupescenda vulnera terrâ obliterari, æquum esse, ut qui vivus amore arserat ut Seraphin, & mortuus exemplum eorum imitetur, atq; more eorum stet ante thronum Dei, Tobiz c. 12. Sed Pace ve-

strâ, an non melior & proportionatior locus foret ipsum cælum?

Vos Poëtæ Amœni ingenio, quid statuitis de statione hac exoticâ? quæ mens vestra? Recurrunt Poëtæ ad Metamorphoses suas, ac pro responso obijciunt oculis nostris tres statuas considerandas.

Unam Merononis positam Thebis in Templo Serapidis, (a) quæ quamprimum manè solis radiis est tacta, (b) mox suavem sonum & concentum emittebat.

Alteram Niobe Thebarum Reginæ, (c) quæ ubi ab Apolline uno die filios suos ac filias duodecim numero, sagittis interemptos inaudit, mœrore contabescens in saxum dirigit, cladem filiorum continuis lachrymis ad montem Sipylum deplorans.

Tertiam deniq; Uxoris Loth in salis statuam conversam Gen. 19. respiciensq; *Uxor ejus post se, versa est in statuam quandam salis*, incredibilis animæ memoria, stans figmentum salis Sap. c. 10.

Existimant ergo Poëtæ & Franciscum à Diis per Metamorphosin in statuam quandam transformatum stare huc usq; toti Orbi admirandum Portentum.

Admitto Metamorphosin sacram, ac ultrò fateor, Franciscum Sal extitisse, & quidem adè nobile, ut eo insipidum mundum condire voluerit Altissimus.

Fateor simile quid habere Franciscum

Pp

scum

(a) Pausanias. (b) Ravisius Textor. (c) Ambrosius Calepinus Literâ N.

scum cum Uxore Loth, dum natus, mortuus, & insepultus stat, ut illa.

Fateor, fuerunt & Franciscus lachrymæ panes die ac nocte, quibus non solum sua, sed & aliena errata deflebat, non sine periculo cæcitatæ, non tamen in saxum ut Niobe obriquit.

Quod si tamen statua est Franciscus, non alia erit quam Memnonis, quæ à Solis ortu usque ad occasum laudem sui Creatoris decantavit; juxta Antiphonam in Laudibus: (a) *Laudans laudare monuit, laus illi semper adfuit, laus inquam Salvatoris; invitat aves, bestias & Creaturas alias ad laudem Conditoris.*

Si denique statua est Franciscus, Charitatis erit statua, quam amor seraphicus sculpsit, ad quod alludere visus est Joannes Franciscus Picus Mirandulæ Princeps, qui nummum aureum cudid, in cujus una parte cernebatur effigies Principis, in alterâ verò Francisci, adjecto Lemmate: Amoris Miraculum. Sic ergo Franciscus amoris prodigium, sal universæ terræ; ut Niobe diffuens in lachrymas, sit statua Memnonis semper & ubique; Laudem Conditoris resonans.

At hæc cuncta difficultatem stationis non elucidant aut solvunt.

Ad Vos proinde Concionatores plurimum Venerandos me verto, ac stationis hujus causam resolveri potestulo.

Respondent Divini Verbi Preco-

(a) *Breviar.*

cones cum Psalmistâ Psal. 1. Ideo stare Franciscum, quia *in viâ peccatorum non stetit.*, nam Justino teste de ritibus Ecclesiæ, Ritus se prosternendi in terram denotat Lapsum, stare autem erecto corpore statum indicat innocentiam, unde rectè Hieronymus ad Damasum ait: *stare Justorum est, jacere autem peccatorum.*

Respondent secundò: Ideo stare Franciscum, ut confundat Amatores mundi, dum Sap. 5. *stabunt Justi in magnâ constantiâ adversus eos, qui se angustiaverunt & abstulerunt sudores & labores eorum.*

Stare juxta præceptum Christi fuisse succinctum lumbos, expectantem Dominum, donec revertatur à nuptiis Luc. 12.

Stare ut Atheismum ex cordibus pellat eorum, qui post mortem unum jumentorum & hominum existimant esse interitum. Eccles. c. 3.

Stare instar Columnæ juxta quod Apoc. 3. dicitur, qui vicerit, faciam eum columnam in templo Dei mei, vicit Franciscus, triumphavit de mundo, debellavit carnem, prostravit Sathanam.

Stare denique; more Vigilis super Custodiam suam, Habacuc 2. ne lupi rapaces invadant ac dilacerent gregem.

Rationes non diffiteor, sunt Ingeniosæ, sacræ, plausibiles, ac scopum nondum attingunt.

Genuinam causam ego non recesse

esse aliam, quàm concertationem quandam inter Cælum & terram de Corpore Francisci similem illi alterationi, quæ accidit circa corpus Moyſis ſepeliendum, ut legimus in Ep. Cathol. S. Judæ Apoftoli.

Contendebant Cælum: Homini, qui terram cum omni pompâ calcasset, qui humilitate suâ se infra cunctas creaturas demisisset, dicendum necessariò: (a) *Amice ascende Superius*. Hominis illius Corpus, cujus viſi converſatio ſemper erat in Cælis, necessariò etiam poſt mortem aſſumendum in Cælum. Addebat dedecere corpus tactu Seraphico ſanctificatum terrarum ſordibus pollui, ad quid in terra retineatur paupertatis ſponſus, Patientiæ Profeſſor, Veritatis Preco, Sanctitatis ſpeculum, totius Evangelicæ Perfectionis forma & Exemplar? Et cum paupertas in mundo locum non inveniatur aut diverſorium, recipiendum ad æthera necessariò pauperem Franciſcum.

Terra contra retinere volebat Paſtorem & Cuſtodem ſuum; Venientes enim timebat lupos, ne invaderent pauperculum Gregem.

Objiciebat idem terra quod Antiocheni Imperatori Leoni, quando adduxerunt ad Urbem ſuam ſacraſſimum corpus Simeonis Stylitæ, (b) ac Leo illud Conſtantinopolim transferre fatagebat; quia muris agebant orbata eſt Civitas, quos furor Cæſaris dejecit, idcò adduximus

corpus hoc ſanctum, ut ſit murus noſter & antemurale; graviffimum igitur nobis accidet ſacro hoc pignore & aſſylo orbari; ad modum hunc lamentabantur derelicti Franciſci filii, agebant proinde ſufficere Chriſtum in cælis glorioſa monſtrare vulnera, in terris exinde memoriam eorum non abolendam, ſtet in Cælo Prototypon Chriſtus, in terris remaneat ſimilitudo ejus Franciſcus.

At Deus dedit litem, ac neutri adjudicavit, ſed juſſit, ut in aëre pendulus pro terra ad Deum intercedat; ut ſit Athlas, qui ruenti Orbi, uti olim Lateranenſi Eccleſiæ ſupponat humeros.

Hinc Wadingus dum ſtationem hanc deſcribit, ait facie totâ, oculis ac manibus junctis in Cælum ſemper intentum ſupplicantis in modum ſtare erectum.

Nec fruſtra monumento ejus incifa ſunt Verba ea Chriſtiani Orbis fulcimento: Unde Doctiſſimus Manſi Tom. 4. tract. 87. D. 7. ait: Seraphicus Pater mundo oſtendere velle videtur, illum ſe non ſolum orationibus, verùm etiam corpore ſuo Athlantis inſtar ſuſtentare: nec hoc abs re, teſte enim Hieronymo in Verba illa Job, c. 9. *Sub quo curvantur, qui portant Orbem*, Sancti portant Mundum; dum eum, ne ruat ac pereat, Orationum fortitudine ſuſtinent.

Interiſſet funditus Urbs Venetiarum, uti jam Anachoritæ cuidam in

Pp 2

Inſula

(a) *Luc. 14.* (b) *Niceph. lib. 14. c. 51.*

damna civibus inferentem cicuravit, ponat & circulum in navibus truculenti canis Turcici, ac dentes, ne amplius mordeat Hungariam, ad unum omnes excutiat.

Age! Sanctissime Patriarcha, qui volucris cœli olim adeo benigne benedixisti, age benedic etiam & Romanam Aquilam, quam rapaces vultures rostris & unguibus suis impetunt, da ut hæc in altum se elevet; subditos suos sub umbra alarum suarum in pace & concordia protegat, apprehende arma & scutum, & expugna impugnantes eam.

En humili mente ac contrito corde advolvitur Sanctissimis pedibus tuis afflicta Germania, demississime sacra tua stigmata deosculans, & rogat,

(a) *In Vitis PP. lib. 15. cap. 17.*

ut Sequester ac medius velut olim Moyse inter populum desolatum & afflictum ac Deum ad iracundiam nostris sceleribus & peccatis provocatum esse digneris. Sta pro populo contrito, mitiga precibus tuis justissimam iram in nos conceptam, eripe promeritas Virgas & flagella Justitiæ, ac ostensis sacris tuis Stigmatibus, irato nos reconcilia Numini. O Stylita admirande, ora pro nobis ad Dominum.

Finio sermonem, & verbis Hilari-
onis salutantis Magnum Antonium sa-
luto & ego Patriarcham meum ac
dico. (a)

*Pax tibi Columna Lucis, que sustines
Orbem terrarum.*

IN FESTO SS. APOSTO- LORUM SIMONIS ET JUDÆ.

Vos Sæcli justi Iudices, & vera Mundi Lumina.

O Torquati! ò Epaminondæ!
 ò Othones! ò Hippomenes!
 ò Bogores! ò Irenes! ò Clo-
 tharii! ò Sigismundi! ò So-
 lymani! quid fecistis? quid egistis?
 Nat uræ jura & sanguinis paterni ob-

liti, quam lamentanda Orbi specta-
 cula exhibuistis?

Vidit & spectavit lachrymantibus
 oculis Exercitus Romanus à Manlio
 Torquato consule, (a) proprium Fili-
 um, licet Victorem contra Samnites,
 quia

(a) *Livius Valerius Max l. 2.*

quia inconsulto parente pugnaverat, securi cœsum. Valer. Max. lib. 2.

Obstupuere Thebæ Stefumbrotum Epaminondæ Thebanorum Ducis filium, quia cum Spartanis contra editum Patris conflifixisset, miserè de collatum Plutarch.

Expalluit Italia, dnm vidit amores Othonis III. Imperatoris in ardores & flammam erupisse, dum amoris conjugalis oblitus, (a) Mariam conjugem Aragonum Regis filiam, in furtivis amoribus deprehensam, manu Carnificis ferali rogo incinerandam iniecit. Baron, anno 998.

Cohorruere Athenæ ad Tragœdiam illam, (b) quàm populo spectandam dedit Hippomenes Athenarum Princeps, (c) dum infelicem filiam suam Limonem in adulterio deprehensam unâ cum feroci equo tetra carceri inclusit, ubi tandem misera ab equo, pabuli inopiâ in rabiem acta, in partes discerpta, ac majori ex parte devorata est.

Illacrymata est Francia tristi spectaculo, ubi à Clothario Rege, Chramum filium acie victum cum uxore & liberis spectavit in casa rusticâ, injecto igne in cineres actum! Fulgosus l. 5. c. 8.

Consternata est Bulgaria & Constantinopolis, ubi aspexit (d) à Bogore Bulgarorum Rege, (e) & Irene Orientis Imperatrice propriis filiis expuncta lumina ac æternam noctem inductam,

Burgundia & ipsa Turcia infremuere, (f) ubi à Sigismundo & Solymano propria pignora strangulata aspexere; funera infelicia!

Feralia hæc & terribilia judicia extitere, non ob gravitatem pœnarum, aut tormentorum ponderanda, sed potius quia parentes & conjuges, qui Advocati, Patroni & defensores esse debebant, seposito omni affectu paterno & conjugali, in Carnifices, lictores & accusatores abiere.

Horremus ista & ad audita animo concutimur, ac longè durius magisque metuendum judicium capitibus nostris imminet, ubi aliquando Patroni nostri evadent severi Judices, ubi spes nostra nos confundet, ubi Asylum nostrum mutabitur in feralis theatrum perditionis.

Uhi Sancti confurgent adversum nos, ac condemnabunt socordiam & negligentiam nostram: dum Festa & Solemnitates eorum toties celebramus, facta tamen & præclara exempla eorum nunquam imitatur.

Væ nobis, quia non solum Regina Austri aut Ninivitæ, sed & Apostoli ipsi confurgent adversum nos, judicantes 12. tribus Israel.

Dum itaque plura de festorum celebratione ac imitatione Sanctorum peroro, patientiam vestram imploro.

Præclarius nemo de festis Sanctorum locutus est, aut scripsit Betnardo Abbate, dum serm. de Vigil. Apost. Pet. & Pauli ait *Tria sunt, quæ*
in festi-

(a) Baronius anno 998. (b) Beirlinck Tit. Crud. (c) Ovidius in Ibin. (d) Baronius ad annum 845. (e) Fulgosus l. 5. c. 8. (f) Greg. Tur. l. 3. c. 5.

in festivitibus Sanctorum vigilanter considerare debemus! Auxilium Sancti, Exemplum ejus, & confusionem nostram.

Hæc causa erat, cur Ecclesia festa instituerit Sanctorum; ut scilicet manum nobis auxiliatricem porrigerent; ut in illis; tanquam in speculo contemplaremur præclaras virtutes eorum, ac imitemur vestigia Sanctitatis: tertio demum, ut videntes quàm longe à perfectione eorum absumus sanctè confundamur, sacroque timore percellamur, ne aliquando Sancti qui patroni nostri esse deberent, existant severi nostri Judices.

Quod verò attinet ad auxilium & intercessionem Sanctorum, non est angulus propè in orbe, qui id non loquatur ac testetur.

Testantur hoc sacri Ecclesiarum Codices ac registra, in quibus millena descripta sunt & annotata beneficia, Interveniens Sanctorum precibus miseris de cælo impetrata.

Testantur Thaumaturgam & auxiliatriem manum eorum innumera sacra Anathemata ad altaria & sepulchra eorum à fidelibus suspensa.

Clamant hoc ligna & lapides templorum; quæ Reges & Principes in honorem Sanctorum ob varios favores & acceptas gratias munificentiam regiam extruxerunt.

Testantur hoc demum Textus multiplices Scripturæ ac SS. Patrum.

Job c. 5. jubetur desolatus Job de cælo querere solatium: *voca ergo si*

est, qui tibi respondeat, & ad aliquem Sanctorum convertere.

Apostolorum Princeps post mortem suam omnem opem spondet Ecclesie dicens. 2. Pet. 1. *Certus quod velox est deposito tabernaculi mei, secundum quod & Dominus noster JESUS Christus significavit mihi! dabo autem operam & frequenter habere vos post obitum meum, ut & eorum memoriam faciatis*, quod idem est, ex mente Bellarm, dabo operam, ut crebro vestri sim memor apud Deum, eumque pro vobis orem; ut horum monitorum meorum memoriam vobis refricet. Ita Salmeron. Petrus Damiani, Suarez Bellarminus lib. 1. de SS. c. 18. censent.

Jeremæ c. 15. iratus Dominus ob scelera Jerosolymæ, non solum intercedentis Jeremæ preces ad Dominum rejecit, sed ad eum expressè ait: *Si steterit Moyses & Samuel coram me, non est anima mea ad populum istum; quasi diceret, ob scelera eorum sum hac vice totus inexorabilis, ita ut ne quidem preces duorum mihi amicissimorum servorum, qui hæcenus semper pro populo intercesserunt, sim admissurus.*

Machab 2. cap. ultimo vidit Judas Machabæus Oniam Pontificem manum in cælum levantem, ac simul Jeremiam Prophetam pro populo orantem & intercedentem, cujus vultum cum non agnosceret Machabæus, dixit ei Onias: *hic est qui multum orat pro populo & sancta Civitate Jerusalem Jeremias Propbeta.*

Unde

Unde antiquissimus Origenes hom. 3. in Cantica ait: Omnes Sancti, qui de hac vita decesserunt, habentes adhuc charitatem erga eos, qui in hoc mundo sunt, si dicantur curam gerere salutis eorum, & juvare eos precibus suis atque interventu suo apud D., non erit inconveniens: Scriptum namque est in Machab: libris ita: Hic est Jeremias Propheta Dei, qui semper orat pro populo. Imò doctrinam suo exemplo fanciens in sua lamentatione, omnes Sanctos invocat his verbis: Incipiam me genibus prosternere & deprecari universos Sanctos, ut mihi non audenti petere Deum propter nimietatem peccati succurrant. Hæc ille in Tractatu, qui inscribitur Threni.

S. Basilius M. hom. 20. de 40. MM. dum merita & favores eorum considerat, ait: Hi sunt, qui nostram obtinentes regionem, quasi quædam cures contra Adversariorum incursum, refugium exhibent: Concludit denique hom. his verbis: qui aliqua premitur angustia, ad hos confugiat; qui rursus lætatur, hos oret, hic ut à malis liberetur, ille ut duret in rebus lætis.

S. Gregorius Nissenus Orat. in laudem S. Theod. M. circa finem: Cum Scytharum gens barbara in Oriente omnia depopularentur, S. Theodorum Mart. clarissimum Orat. ut barbarorum furorem avertat, ita dicens; multorum beneficiorum egeamus; intercede ac deprecare pro Patria apud communem Regem ac Do-

minum; timeamus afflictiones, expectamus pericula, non longè absunt scelesti Scythæ bellum adversum nos parturientes; ut miles pugna pro nobis, ut Martyr pro conservis, ne conculcet sancta profanus & impius: quod si majore etiam opus fuerit ad invocatione & deprecatione; Sanctissimorum tuorum Martyrum coge Chorum, admone Petrum, excita Paulum, Joannem item Theologum ac discipulum dilectum, ut pro Ecclesiis, quas constituerunt, sint solliciti. Hæc ille.

August. in lib. medit. c. 24. felices S. Dei omnes qui jam pertransistis hujus mortalitatis pelagus & pervenire meruistis ad portum perpetuæ quietis, obsecro vos per vestrâ charitatem, estote jugiter memores nostri, subvenite nobis miseris, qui adhuc in salo hujus vitæ circumstantibus agitamur procellis; inrercedite, orate constanter atque indefinenter pro nobis miseris multumque negligentibus peccatoribus.

Unde non satis admirari possum impudentiam & perfrictam frontem Calvini Instit. Christ. I. 3. c. 20. §. 24. scribere ausi, quis Sanctis eoque longas esse aures revelavit, quæ ad voces nostras porrigantur; oculos tam perspicaces, qui necessitatibus nostris invigilent? quid eructas Stigmatica bestia? responde prius, quis Stephano oculos ita acuit, ut inter lapides concava cœli penetrans, quo nullus tubus opticus pertingere vallet, viderit filium hominis stantem à dextris Dei Act. 7.

Quis Angelo Raphaeli aures & oculos aperuit, ut de summo cœlo audiret orationem & gemitus Sacræ videretque opera misericordiæ, quæ senior Tobias quotidie in mortuos operabatur, ut ipse Tob. 12. testatur: *quando orabas cum lacrymis & sepeliebas mortuos; & derelinquabas prandium tuum, & mortuos abscondebas per diem in domo tua, & nocte sepeliebas eos, ego obtuli orationem tuam Domino.*

Nunquid Sancti in Cœlis, Angelis conditione sunt deteriores, de quibus tamen Salvator dicit: *erunt sicut Angeli Dei.*

Viderunt Prophetæ in terris, & intellexerunt abscondita cordium, & hæc gratia negetur Sanctis in cœlis? Ponderans hoc Augustinus cum l. 22. de civit. Dei c. 19. disputasset in verba illa 4. Reg. c. 5. nonne cor meum in præsentem erat, quando reversus est homo de curru suo in occursum tibi? præclare concludit: si Elifæus absens vidit Giezi famulum suum occultè munera à Naaman Syro recipientem: multò ergo magis Sancti in cœlis absentia & remota, quæ in terra fiunt, cernere possunt.

Teste enim S. Petro Damiano Epist. ad Blancam: *Sancti in sapientia, cui uniti sunt omnia sciunt, in omnipotente omnia possunt.*

Habuerunt Sancti in terris gratiam patranda mira & auxiliari miseris, auxilium eorum implorantibus, nunquid in cœlesti gloria hanc gratiam perdidere, nunquid charitas

eorum & sollicitudo est extincta in cœlis? hoc argumento utitur S. Hieron. c. 9. contra hæresiarcham Vigilantiam: dicit, inquit in libello tuo, quod dum vivimus mutuo pro nobis orare possumus: postquam autem mortui fuerimus, nullius sit pro alio exaudienda oratio, præsertim cum MM. ultionem sui sanguinis obsecrantes impetrare non quieverint: si Apostoli & Martyres adhuc in corpore constituti potuerunt orare pro cœteris, quando pro se adhuc debebant esse solliciti, quanto magis post coronas, victorias & triumphos intercedent? hinc Augustinus serm. 29. de SS. Apost. Petro & Paulo: si opem ferre poterat umbra corporis Petri, quanto magis nunc plenitudo virtutis? si tunc supplicantibus proderat aura pertransientis, quanto magis nunc oratio succurret permanentis in cœlo?

Magis instat Bernardus in Vig. Apost. Petri & Pauli: Qui potens est in terra, potentior est in cœlis ante faciem Domini Dei sui, si enim dum adhuc viveret, misertus est peccatoribus & oravit pro eis, nunc tantò amplius, quanto verius agnoscit miseras nostras, orat pro nobis Patrem, quia beata illa Patria cbaritatem ejus non immutavit, sed augmentavit.

Sufficiat incredulis his erroneis solum respondere id, quod Matth. 22. Christ. Saducæis Angelos & resurrectionem non credentibus objecit: *erratis nesciètes ser. psuras vel virtut. Dei.*

Progrediamur nunc ab auxilio & favoribus Sanctorum ad imitanda eorum exempla Verbis clarissimis ad hoc instituta esse Festa Sanctorum testatur Author Summæ prædicantium verbo feria C. I. n. 12. dicens: festa ideò instituta sunt, ut in diebus Sanctorum, vitam ipsorum audientes, ipsos tanquam exemplaria vitæ nostræ respiciamus, per eos tanquam per duces ad cœlestia ducamur: Idem statuit Concilium Narbonense Anno 1009. c. 9. allegans verba Augustini: Sanctorum Solemnitates celebrantes Patres censuerunt, ut eorum in animis nostris excitarent imitationem, nam secundum Augustinum serm. 47. de SS. Solemnitates MM. exhortationes sunt Martyriorum, ut eos imitari non pigeat, quos celebrare delectat.

Unde S. Thomas de Villa nova Dom. 2. Quadrag. ait: Spiritus Sanctus sciens quantum ad bene vivendum proficiat imitatio, ferè per totam scripturam varia Sanctissimorum exempla passim sparsit, & fidelibus imitanda proposuit, in quibus velut exemplaribus & speculis omnis bene vivendi ars relucet & splendet.

Sunt enim Exempla Sanctorum igniti Carbones, quibus tepida corda in amore Dei accenduntur.

Sunt Cynosuræ & lucentia sidera, quæ navigantes in procelloso & caliginoso mari hujus sæculi ad portum æternæ salutis dirigunt: Gregorio enim teste c. 10. Moral. ut Stellæ no-

ctem, ita Sancti nos illuminant, & virtutum decorem ostendunt.

Sunt Specula, in quibus nostram vitam & mores reformare debemus.

Sunt Magnetes, qui ferreos licet animos ad sese trahunt, & in trami-tem virtutis statuunt.

Sunt denique occultæ Exhortationes, quibus ad heroica acta stimulamur, nam testimonio Bern. serm. 54. in Cant. animantur enim filiorum animi, dum Patrum recensentur triumpho.

Validiora enim sunt exempla quàm verba, & plenius opere docetur, quam voce: ait Leo Papa serm. de jejuniis.

Sed dicetis, quæ exempla, quas virtutes hodie à SS. Apostolis addiscere poterimus? plurima sanè: tot enim virtutes in illis, quot in malo punice grana inveniatis.

Reliquerunt ipsi cuncta, quæ habebant, ac omnia mundi hujus bona arbitrati sunt ut lutum & stercora, & quod perfectius secuti sunt Jesum.

Imitator & tu eorum esto, ac per contemptum mundi tende ad cœlestia, noli peritura quærere, sed æterna sectari.

Maledicebantur, & benedicebant, persecutionem patiebantur & patienter sustinebant: Imo *ibant gaudentes à conspectu Concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati: Vade & tu, & fac similiter.*

Eos à charitate Christi non tribulatio, non angustia, non fames, non nuditas, non periculum, non persecutio, non gladius separare poterant:

terant: Rom. 8. *Disce, & tu ab illis fortitudinem & constantiam in adversis: per multas enim tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei.* (a)

Adierunt illi dissitas & longinquas regiones, ut omnes Christo per Evangelii prædicationem lucrifacerent; miraculis & signis doctrinam suam confirmârunt, sanguine demùm suo Ecclesiam purpurârunt, in nullo gloriati, nisi in cruce Domini. En! quanta virtutum præconia!

Sed opponitis mihi imbecillitatem vestram, dicitis, vires tantas ac gratias à Deo vobis non infusas; asseritis tantum robur ac Spiritum in Pentecoste vos non esse sortitos; scientiam aliaque dona vobis non esse concessa; allegatis impossibilitatem fragilitatis vestræ, quo minus Apostolorum ac Mart. sectari vestigia vobis liceat.

Prævidit hanc excusationem frivolam multorum S. Augustinus serm. 47. de Sanctis dicens: *sed dicit aliquis, & quis possit Beatorum MM vestigia sequi? huic ego respondeo, quia non solum Martyres, sed & ipsum Martyrum Dominum, cum ipsius adjutorio si volumus, imitari possumus.*

Non opus est, ut facias signa & prodigia; alia tibi hoc tempore S. Isidorus præscribit signa & miracula, dum l. 1. c. 27. ait: *nunc in Ecclesia plus est benè vivere, quam signa facere.*

Non opus est, ut cum Andrea in crucem agaris, cum Simone ferrâ dividas, cum Thadæo fuste macteris. cum Bartholomæo excorieris, cum Laurentio in craticula torrearis, cum Greg. hom. 35. in Evang. dicat, *nos*

(a) *Astorum cap. 14.*

sine ferro & flamma Martyres esse possumus, si patientiam in animo veraciter custodiamus.

Non opus est, ut sanguinem tuum fundes, quia secundum Augustinum: *carne affixisse, libidinem superasse, avaritiæ resistisse, de mundo triumphasse, pars magna est Mart.* Aug. l. 2. de MM.

Non opus est, ut cum Simone in Ægyptum, cum Thadæo in Melopotamiam, & Persidem excurras; habes in Patria, in domo tua, ubi Zelû ostendas, ac ignorantibus in bono instruas.

Non opus est, ut variis linguis loquaris; sufficit, si lingua tua, dolos, fraudes, detractiones & similia non loquatur.

Non opus est, ut Edeffam ad Regem Abagarum cum Thadæo effigiem Christi in Sindone depictam feras; tu ipse es imago Dei, vide, ne eam peccatis tuis deturpes.

Non opus est, ut sanitate alii conferas, medere animæ tuæ, ac lepram absterge; ægros, desolatos invise, ciba consolare. Imitare Simonem, & esto Zelotes in fide, in honore Dei sine ullo humano respectu.

Imitare Judam (quod est laudans) & lauda Deum in prosperis & adversis cum Job dicendo: *Dominus dedit, Dominus abstulit, sit Nomen Domini benedictum.*

Imitare Thadæum in humilitate verborum, cum enim se in Epist. dicere posset consanguineum Christi, columnam Ecclesiæ, domesticum Dei contentus fuit titulo ut scriberet: *Judas Jesu Christi servus: esto & tu talis, nam Deo servire, regnare est, nil prode-*

proderunt cunctorum Regum tituli, nisi sis servus Jesu Christi.

Imitare ambos in dilectione inimicorum: cum enim Dux Babylonix hostes eorum Sacrificulos vellet flammis absumere; intercessere pro ipsis Apostoli stupente Duce, & incendium præparatum extinxere dicentes: Nos non ad occidendum homines, sed ad vivificandum venimus, uti refert Antoninus: Superarunt illi corporum tormenta, superemus nos animi passiones: Vicerunt illi tyrannos, vincamus nos vitia; Idolis & dæmoniis sacrificare noluerunt, detestemur nos suggestiones eorum.

Restat ultimum documentum D. Bernardi, nempe confusio nostra, si vestigiis Sanctorum, quorum festa quotidie colimus, non insistamus: & quomodo possibile erit, ut non erubescamus & confundamur, si respiciamus ad illustria exempla eorum, & illa cum protervitate vitæ nostræ conferamus.

Sanctos Dei non tribulatio, non angustia, non fames, non nuditas, non periculum, non persecutio, non gladius separare poterant à charitate Christi Rom. 8. Nos minimus adversitatis turbo sternit, ac in transversum agit.

Ibant Apostoli gaudentes à conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati. Act. 5. Nos nec umbram injuriæ aut contumeliæ pati volumus, ad minima verba insurgimus, gla-

dies stringimus, sclopeta oneramus, Calcârunt Sancti mundum cum omnibus concupiscentiis suis, solum ad cæli atria anhelantes; nos æternorum toti immemores, perituris solum inhiamus, mundum immundum velut Idolum adorantes.

Ambularunt illi per semitas justitiæ & virtutum, donec pleni meritum requiescerent in Domino: Nos e contra ambulamus vias difficiles, semitas iniquitatis & perditionis, à via autem Domini recedimus ad barathrum inferorum properantes; ut benè in nos cadat, quod Salvianus l. 3. de providentia cum lacrymis exclamat: Grave & luctuosum est, quod dicturus sum: præter paucissimos quosdam, qui mala fugiunt, quid est aliud, penè omnis cœtus Christianorum; quam sentina vitiorum.

O opprobrium! O confusionem extremam Christianorum seu Christiani nominis! quæ utinam ultimo momento vitæ nostræ finiretur; sed eheu timendum, ne in valle Josaphati olim incrementa sumat, ubi non solum Nini vitæ, sed & Patroni nostri contra nos insurgent, fœcordiam ac perversam antea vitam nostram, quæ ad nulla Sanctorum exempla & vestigia unquam respexit, condemnabunt justi Judices.

Doctrina hæc est Augustini, quam in Psal. 49. scribens apertè tradit dicens: (a) *Tot Judicibus inops adstabo, quot me præcesserunt in opere bono: tot arguentibus confundar, quot mihi præ-*

(a) *Idem c. 4. medis.*

buerunt bene vivendi exempla: tot convincar testibus, quot me monuerunt proficuis sermonibus.

Stabit contra vindicativas viperas Levita Stephanus, inter lapidum grandinem pro inimicis orans, monstratisque lapidibus exprobrabit illis duritiam cordis eorum, quia ad exemplum ejus agnoscere noluerunt.

Stabit contra Heliuones & Bacchi affeclas Præcurfor Domini, non manducans neque bibens; confundet temulentiam eorum, & opiparas cœnas Palæmon Thebaidis Eremita, qui cum in die Paschatis jussisset Pachomio (a) discipulo suo apparare cibum Festo tanto congruentem, illeque agrestia olera, quibus vesci solebat, apparasset, oleum cum sale condimenti loco addendo, Palæmon frontem pulsans cum lacrymis dixit: *Domine meus felle & aceto potatus est, & ego oleum comedam!* Unde & gustare noluit.

Confundent impuros Veneris alumnos Nicetas (b) in impuram sollicitatricem linguam dentibus demorsam evomens; Benedictus in spinis, Franciscus in ardenti foco, de libidine triumphans.

Exprobrabunt impatientibus ignaviam suam Laurentius & Lydwina, hic monstrando craticulam ferream, in qua lento igne tostus, illa lectulum doloris, in qua per 8. propè lustra versata est in infirmitate suâ.

Pudefaciat nutantes in fide arun-

dines, ac ad quælibet promissa hæreticorum mobiles fortitudine sua Victorinus Proconsul Carthaginensis, qui cum ab Hunerico Rege Ariano per internuntios ad fidei catholicæ negationem invitaretur, liberâ voce respondit, dicite Regi, subigat ignibus, adigat bestiis, exerceat tormentis, si consenserò, frustra sum in Ecclesia baptizatus. Vict. Utcens. l. 3. persec. Wand.

Aderit Joannes Eleemosynarius cum Thoma Villanova, & avaris Euclionibus improperabunt durum & inhumiliteros pectus in pauperes, dum prior in vita octodecim millia pondo auri in eos distribuerit, & cum ante obitum testamentum condere vellet, nil residuum invenerit pauperibus erogandum, nisi tertiam partem floreni; Alter verò in lecto pauperi cuidam prius donato, ac de novo sibi commodato animam sanctissimam exhalare fit coactus.

Confundet Incurios in cogitationibus suis Macarius Anachoreta, ob cogitationem unicam impuram non statim excussam, (c) ante tugurium terram effodiens, & per triennium dimidio corpore hoc sepulchro inclusus, lolis herbis & radicibus, quas manuum extensione radere poterat, in terra victitans.

Prodibunt Petrus, Magdalena, aliique milleni pœnitentes, qui in cinere & cilicio asperrimam per plurima lustra egerunt pœnitentiam, ac obstinatiss

(a) *Surius in vita S. Pachonii mense Jun.* (b) *Drexelius in Niceta.* (c) *Rader. p. 1. Virid. SS.*

tis & impœnitentibus objicient lacrymas sine fine effusas, cilicia, flagra, catenas, loricas, quibus offensum Numen sibi reconciliârunt.

O miseri Christiani, fideles nomine, sed non re; vel semel tandem expergiscimini, & audite occinentem vobis Isaiam c. 10. *Quid facietis in die indignationis & calamitatis? ad cujus confugietis auxilium? ab hominibus non impetrabitis consolationem, ab Angelis nullum auxilium, à Sanctis nullum patrocinium, quorum Festa quidem celebrâstis, sed exemplum non estis secuti.*

Advertit hoc optimè Ludovicus Granatensis Con. 1. de S. Jacobo, undè ita: Hicigitur tantus Apostolus, nunc quidem Patronus est noster, providendum autem nobis summo studio est, ne, qui modo est Patronus, in extremo judicio noster fiat adversarius; quemadmodum de Legislatore Moyse Dominus dixit Jean. c. 5. *Est Moses, qui accusat vos, in quo vos speratis, qui enim obsequentibus Patroni sunt, rebellibus atque immorigeris adversarii fient.* Hæc ille.

Idem vobis occinitur, surgent Sancti in judicio contra vos, & quos Patronos aliquando vestros futuros comminâstis, ipsi Judices vestri erunt, & condemnabunt societiam vestram, qui ad exempla eorum non respexistis, & vestigia eorum non intrâstis; nam Augustino teste serm. 39. de SS. *Honorare Sanctos, & non imitari, nihil aliud est, quàm me ad acriter adulari.*

Hæc cum ita sint AA. omni conatu adnitendum erit, ut vestigiis eorum insistamus, quos in solemnitatibus nostris honoramus & laudamus: patet & nobis via virtutis & perfectionis, per quam ipsi ambulârunt, & amici Dei facti sunt: agnoscamus illos non fuisse naturæ præstantioris, sed observantiæ majoris, nec vitia nescisse, sed emendasse, ait Ambrosius lib. de Joseph.

Claudo Sermonem verbis Chrysostomi in illud Justorum animæ, ac dico: Possumus nos quoque esse, quod sunt, si faciamus, quod ipsi fecerunt.

IN FESTO OMNIUM SANCTORUM.

Urbs Jerufalem beata, dicta pacis visio.

Utinam hodierno die igneus ille Eliæ currus (a) cum cœlesti suo Auriga rediret, nosq; per turbinein à terra abstractos, ad tertium usque cœlum concitato raperet curflu!

Utinam cum D. Stephano videmus cœlos apertos, & Sanctos stan-

tes ante thronum in conspectu Agni, (b) amictos stolis albis, cum palmis in manibus eorum! (c)

Utinam Angelus ille Apocalyp-
ticus prædò esset, nosque in Spiritu raperet ad montem illum magnum & altum, ac sic ut Joanni (d) seruo suo ostenderet Civitatem sanctam

(a) 4. Reg. 1. (b) Act. 7. (c) Apoc. 7. (d) Apocal. 21.

etiam Jerusalem habentem claritatem Dei.

Utinam venirent Exploratores terræ illius sanctæ, lacte & melle manantis, & vel unicum racemum uvarum cœlestium nobis degustandum adferrent de regione illa beata! (a)

Utinam ad minimum uti olim in Pathmos Joanni exuli ostium unicum aut rima aperiretur in cœlo, ut de longè regionem illam viventium amoroso iustrare possemus obtutu. Sed vana sunt vota nostra, preces irritæ, suspiria casta! (b)

Desideramus quidem cum Davide (c) pennas columbæ, ut volumus ac requiescamus in atriis Domini, sed visco terreno captivæ tenentur alæ nostræ, & incolarum noster prolongatur est. (d)

Suspiramus in hac valle lacrymarum, errantes per deserta & in via mundi anhelantes ad terram viventium, (e) at longum chaos firmatum est inter nos & Beatorum Choros.

Ingemiscimus sedentes ad flumina Babylonis, (f) sitientes torrentem illum voluptatis, interim verò sicut aquam, sic iniquitatem bibimus. (g)

Aures nostræ tinniunt, avidæ audire concentum cœlorum, & canticum illud novum, quod cœlites sine fine decantant, (h) at cum Ulyssæ cerâ terrestri sunt obturatæ aures nostræ. Versa est in luctum cithara nostra. (i)

Oculos perspicaces Aquilarum desideramus, quibus irretorto obtutu Beatos tanquam stellas lucentes in perpetuas æternitates contemplermur. Sed noctuarum & vespertilionum instar splendoris impatientes in tenebris & in umbra mortis circumvolamus.

Actum est, cortinas gloriæ cœlestis nullus aliger nobis discooperiet; Locus ad quem anhelamus, locus sacer est: deponenda sunt prius sordibus infecta calceamenta; nil enim coinquinatum intrabit: de longè & quasi in ænigmate spectanda erit Beatorum Patria, per tubum opticum cœlitum rurmæ erunt dinumerandæ, Regioque illa benedicta perlustranda.

AA. Ego interim penicillo rudè adumbrare ad minimum conabor cœleste illud Palatium; calamo agresti describam Civitatem illam sanctam; infantili eloquio extollere tentabo regionem viventium ac BB. Civium gaudia: Vos benevolis auribus differentem intereà audite, ac vobis persuadete, omne illud, quod dixero, umbram esse & cœci somnium: nam teste Greg. l. 27. Moral. Cùm homo de æternitate differit, cœcus de luce loquitur.

Gloria, quâ Sancti in cœlo perfruntur, tanta est, ut eam nec Geometra circino mensurare, nec Arithmeticus calculo subducere, nec facundus

R r dus

(a) Numer. 13. (b) Apoc. 4. (c) Psalmo 54. (d) Psalmo 116. (e) Lucæ 16. (f) Psalmo 136. Job. 15. (g) Job. 15. (h) Apocal. 5. (i) Job. 30.

dus Orator verbis exprimere, nec subtilis Theologus ingenio comprehendere queat: Hinc S. Bernardus ad Eugenium ait: (a) Merces Sanctorum tam magna est, quod non potest mensurari, tam copiosa, quod non potest finiri, tam pretiosa, quod non potest aestimari; excedit facultatem eloquentiæ, ut loquitur Augustinus, (b) transcendit capacitatem intelligentiæ, illud decus, illa gloria, illa celsitudo, vult dicere, abyssus est, nullâ potest metiri bolyde: Littus est; cujus arenæ nullo calculo subduci possunt: Oceanus est; cujus guttæ omnem numerum excedunt; undè torrenti voluptatis comparat eam Psalmista; ubi semper novæ gaudiorum aquæ sese trudent: Quis jam mireretur Paulum ad mœnia solum civitatis hujus gloriosæ admissum mox exclamâsse? (c) *nec oculus vidit; nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ Deum preparavit diligentibus se*: Et licet sint infinita, quæ Civitatem hanc sanctam & aulam Dei commendent & illustrent, Tria tamen potissimum sese nobis offerunt, consideranda. Locus, Societas, & Visio Beata.

Locum aliquem nobilem ac celebrem faciunt, magnitudo, pulchritudo, situs ac securitas. Adesto nunc Archimedes, metire amplitudinem Civitatis sanctæ; altitudinem turrium; vallorum robur: Platearum se-

mitas; Portarum magnificentiam describe: deficient te cuncti Quadrantes ac Circini: fateberis, quod Salustius in Jugurtha dixit, de Carthagine filere melius puto, quam parum dicere: Nec enim pomposa Carthago, gloriosa Babylon, spatiosa Ninive, aurea Alexandria, Athenæ doctæ Byzantium Magnificum, Ecbatana nobilis, Roma mundi Domina, Quinzai Civitas Solis, Citor mundi umbella; Armuzium Orbis gemma; collatæ Jerusalem supernæ, aliud sunt, quam cochlearum domicilia, testudinum domus, formicarum acervi, hîrundinum nidi. Alia est amplitudo Civitatis nostræ cœlestis, de qua doctissimus Joannes Gailer (d) dicere non veretur: Tantam esse magnitudinem: quod si Deus è singulis arenæ granis, quæ in littore maris jacent, singulos crearet orbes, ij tamen immensa cœli spatia non explerent: Hinc visa Civitatis hujus magnitudine ac majestatem præ stupore exclamavit Baruch: (e) *O Israel, quàm magna est domus Dei, & ingens locus possessionis ejus, magnus est, & non habet finem*. Infinita Sapientia Dei civitatem hanc cœlestem excogitavit, infinita potentia extruxit, infinita majestas eam inhabitat. Depingunt eam nonnihil in umbra tenebrosa Tobias & Joannes Apostolus, quorum posterior in Insula Pathmo oculatus testis sic ait.

Civi-

(a) Bernard. l. de Confid. (b) August. Serm. 9. de SS. (c) 1. Cor. 2. (d) Joan. Gailer in suo peregr. apud Drex. l. 2. c. 8. de cœlo. (e) Baruch cap. 3.

Civitas in quadro posita est: (a) Fundamenta urbis ex omni lapide pretioso structa: Duodecim Portæ civitatem circumdant ex Margaritis singulæ: Structura muri ex Jaspide polito; Plateæ ex auro mundissimo, quod tanquam vitrum est pellucidum. Turres Jerusalem gemmis ædificatæ: Civitas non eget Sole & Lunâ, Nam claritas Dei illuminat eam; Temporis diuturnitate ruinam non minatur; terræ motu non concutitur; igne non consumitur; aquis non obruitur; ad ejus mœnia nulli hostium appropinquare est concessum: Civitas gloriosa à portis, gloriosa à plateis, gloriosa à mœnibus & vallis, gloriosa à turribus, gloriosa à majestate, quæ eam inhabitat: Verbo Aula Dei, Oceanus delitiatum, Angelorum mansio, Portus tranquillius, Requies Sanctorum, Terra viventium.

Unde Jure meritissimo S. Fulgentius Episcopus Rospendis ab Arianis sede suâ pulsus, (b) cum peregrinaretur ad Limina Apostolorum, ac Majestatem Theodoricæ Regis, splendidissimâ aulicorum coronâ stipati, cerneret, ad socios dixit: *O quam speciosa erit Jerusalem cœlestis, si sic fulget Roma terrestris.*

Plura Angelus Seraphico Francisco retulit, (c) dum affirmavit, si tota terra migraret in aurum, aqua exundaret in balsamum, montes transformarentur in lapides pretio-

fos, omnia tamen nil fore in comparatione Civitatis hujus sanctæ.

Et hic est Locus ille celebris à magnitudine, nobilis à majestate, admirandus à pulchritudine, commendandus à situ & securitate, quem divina Majestas Justis ac Deum timentibus pro æterna mansione construxit. Nunc ad societatem Civium sanctorum progrediamur.

Ut in loco quis libenter versetur, non tantum à loco pendet, sed & ab Inquilinis loci. Quid enim juvat habitare in aureâ domo Neronis, si cubicula insistent stryges aut lemures nocturni? Si thalami repleti scorpionibus & colubris? Si atria obsessa Minotauris & larvis infernalibus?

Quid juvat degere apud Antrophagos Brasillos, ubi auri, margaritarum & gemmarum quidem copia splendet, at nec momentum datur, quo securus es, quin ab iis ad laniam traharis, & pabulum infelix, ac tristis eorum cibus fias:

Quæ delectatio apud Mauros & Caffros versari? uti Tigrides, Leones & Crocodili tui sunt inquilini & vicini, unde cum Job lamentaris cap. 30. *Socius fui Draconum & Struthionum?* Societas amica, fidelis, affabilis requiritur, ut & locus placeat: nullius enim boni possessio jucunda est sine socio secundum Senecam lib. 1. Ep. 6.

R r 2

Pla-

(a) Apocal 21. (b) Surius invita. (c) Cronicon. Min.

Placuit quidem Ifraelitis (a) terra Chanaan mellē & lacte manans, magnifica à splendore urbium, nobilis à diversitate fluminum, beata à fertilitate fructuum; sed ubi Exploratores descripsere loci incolas, ubi cum gemitu dixere: *Ibi vidimus monstra quaedam Enacim de genere Gigantho, quibus comparati quasi locustæ videbamur*, tum vociferans omnis turba flevit nocte illâ, & murmuraverunt contra Moysen dicentes: *Utinam mortui essemus in Ægypto, & in hac vasta solitudine utinam pereamus; & non inducat nos Dominus in terram istam.*

Cur obsecro ita loquuntur ac murmurant? displicuit illis, & contristavit eos Societas Barbara: neque enim Serailium Constantinopolitanum tapetibus Turcicis superbe exornatum, Scytharum aut Brasilorum palatia auro incrustata aliud gaudii afferre queunt, quàm Dionysii Siculi mensa regalis, ab acinace nudo super capita hospitem levissimo filio serico dependente famosa.

At in hac cœlesti nostra Civitate, ait Hugo Victorinus l. 4. de anima c. 4. Populus habitat sine murmure, incolæ quieti, homines nullam indigentiam habentes: Quod olim de Roma effatus est Legatus Regis Pyrrhi, vidi Civitatem Regum; quot in Curiâ Senatores, tot Reges vidi: Melius & verius de superna Solyma dicitur. Quid enim

existimatis esse, sedere in eodem conclavi cum Rege gloriæ, esse domesticum Dei, civem Sanctorum, Angelorum choris interesse, cum Sanctis Spiritibus gloriæ Conditoris assistere, præsentem Dei vultum cernere, cinctum esse Patriarchis & Prophetis, associatum Apostolis & MM. cernere turbam illam magnam ex omnibus gentibus stantes ante thronum, amictos stolis albis; videre Virgines redimitas liliis, Meretyres laureatos, cunctos Regi gloriæ cum summâ reverentiâ & jubilo assistentes? His sociari, cum his lætari ac in æternum Deum laudare? Si Sol ac stellæ oculos nostros delectant, quid erit in cœlo tot milia Soles aspicere, eorum radiis gaudere? *Iusti enim fulgebunt ut Sol, & sicut stelle in perpetuas æternitates.* Danielis cap. 12.

O Beatam Societatem, in quâ multitudo sine confusione; magnitudo sine ambitione; varietas sine contentione; inæqualitas sine discordia, æterna absque diminutione demùm charitas reperitur!

O Beati cœli cives & amici Dei, quàm estis felices! ubi nunc obsecro sunt cruces vestræ, ubi dolores & tormenta, quibus in terra afflicti & oppressi gemebatis? En cuncta velut somnium evanescere, nunc corpora vestra sunt immortalia & impassibilia; facies vestrae ut astra micant; absterge sunt jam lacrymæ ab oculis vestris, jam non

erit amplius luctus, neq; ullus dolor; Cantatis nunc in æternum Deo vestro; at vestri tortores & persecutores æternum in Camino ignis stridibunt. Videte felicitatem vestram, quam circa vos habuit misericordia Divina, quæ nuspiam clarius resplendet quàm in millenis millionibus infortunatorum peccatorum, quos ad tartara detruisit Justitia divina, (a) *Benedictio & claritas & sapientia & gratiarum actio, honor, virtus & fortitudo & salus sit Deo in secula seculorum.* An non meritò de Vestra gloria exultat S. Augustinus in soliloquio c. 35, O quàm gloriosum est regnum, in quo tecum Domine regnant omnes Sancti, amici lumine sicut vestimento, habentes in capite suo coronas de lapide pretioso.

Sed quid hæc omnia ad vultum Dei, ad visionem illam beatam, in qua omne gaudium ac gloria est sita, quæ tanta est, ut S. Augustinus afferat, quod si per unicum momentum eâ perfrui damnatis concederetur, mox omnia tormenta in delicias, tenebræ in lucem, infernus in paradysum mutaretur. Verba illius sunt sequentia: (b) Tanta est dulcedo futuræ gloriæ, quod si unica stilla in infernum deflueret, totam damnatorum amaritudinem illicò dulcoraret; inde concludit; quid sunt Cælum & terra, & omnia, quæ in eis sunt præter faciem Dei? Umbra, nox, terra, cinis, nihil. Quis jam

miretur interrogatum aliquando dæmonem ex Energumena à S. Jordano quid pati vellet, (c) si vel unico momento Deum intueri posset? respondisse, si par essem omnibus suppliciis ac tormentis, quæ à condito orbe mortales sunt passi, libens illa usq; in diem judicii perferrem.

Consentaneè omnino secundum illud Chrysofolomi: (d) Si in ignem salendum, si in enses atq; mucrones incumbendum; magno animo cuncta perferenda essent, ut illam gloriam ineffabilem consequamur.

Discursum hunc confirmavit alius ex Orco genius ex ore obsessi vi exorcismorum, ad veritatem edicendam adactus; interrogatus enim de pulchritudine Dei, cui comparari posset? Respondit, quæstionem esse stultorum; nam si omnis pulchritudo florum, gemmarum, syderum ac aliarum Creaturarum in unam confluerent elegantiam; talem venustatem idem fore, quod tenebræ ad lucem, addiditq; ultrò, si totum Cælum foret Pergamenum, totum mare atramentum, omnes Stellæ Magistri Parisienses, cunctaq; stramina calami, hos omnes Magistros, nec scribendo, nec loquendo minimum gaudium adumbrare posse, quod percipiunt Sancti ex vultu Dei, ex visione adeò gloriosa.

Hinc rectissimè ait Augustinus libi 22. de Civitate Dei: quod Deus præparavit diligentibus se, fide non capitur,

R 1 3

spe

(a) Apoc. 7. (b) Augustin. serm. 8. de Transfig. (c) Spec. exemp. dist. 9. ex. 94. (d) Chrysof. serm. 55. in 16. Matt.

Spes non attingitur, Charitate non apprehenditur; desideria & vota transcendit; acquiri potest, estimari non potest.

Sed quid videbimus obsecro in speculo illo glorioso, in facie illâ, quam Angeli desiderant aspiceret? Videbimus perfectissimum sine omni principio principium: Deum non in ænigmate, sed facie ad faciem; videbimus sapientiam increatam, bonitatem inexhaustam, potentiam infinitam, misericordiam sine termino diffusam. Videbimus scaturiginem illam, à quâ cuncta flumina & maria gratiarum originem ducunt & effluunt!

Videbimus lumen illud, à quo Sol & Luna, omnisq; Chorus siderum radios suos mutuuntur!

Videbimus pulchritudinem illam inexhaustam, à quâ cunctæ creaturæ suum decorem, gemmæ splendorem, flores colorem recipiunt!

Contuebimur in hoc divinæ Sapientiæ speculo, quidquid unquam factum est, Videbimus in eo omnia fidei & divinorum librorum arcana Altissimæ Trinitatis, Incarnationis & Eucharistiæ mysteria; cuncta vaticinia Prophetarum; quæ hic credidimus ibi videbimus.

Videbimus obstupescendum divinæ Providentiæ Ordinem: tunc omnium oculis patebit Altitudo Sapientiæ & Scientiæ Dei; cur Innocentes oppressi, impii sicut cedri exaltati.

Videbimus omnipotentiam Dei in creando Orbe, Sapientiam & bo-

nitatem in administrando. Fides ibi cessabit, spes deficiet, solus amor in æternum durabit.

O Visionem gloriosam, O scientiæ abissum inexhaustam! Cedite nunc Salomones & Piatones, nam omnis sapientia vestra est delirium.

Cedite Aristoteles & Averroës, scientia vestra est somnium; nam Deum semel conspexisse est omnia didicisse, ait Blossius in Monili.

Cedite Sybillæ & Prophetæ, cuncta quæ vos figuris & umbris adumbrâstis hic apparent in glorioso lumine.

Hæc est illa Bibliotheca inexhausta, ex quâ cunctus Beatorum cœtus sapientiam Sanctorum hauriet, & non exhauriet; Hæc est illa facies gloriosa, ubi cum veritate dicere poterimus: *Vidi Dominum facie ad faciem, & salva facta est anima mea.* Gen. 32.

Hic est ille Oceanus immensus, ex quo torrentes voluptatis & gaudiorum in æternum emanant.

Hæc est ergo illa civitas cœlestis, in quâ omne bonum; ubi scientia sine ignorantia; Sanitas absq; infirmitate; pax sine perturbatione, Gaudium sine mœro e, vita sine corruptione, ubi omne deniq; bonum manet.

Adumbravi nonnihil vobis Civitatem istam cœlestem, descripsi eam calamo rudi, quid vobis de ea videtur, O infensati amatores mundi, qui pro nihilo habetis terram desiderabilem, qui pro terræ puncto, luto, & sordibus

fordibus litigatis, & vasta interim cœli atria perditis.

Conferte in unam massam aut cumulum, Sceptra, Coronas, Monarchias, honores, titulos, quos stolidus mundus ita adorat; aculei sunt, qui lancinant animam, puncta sunt inflata in imaginatione solum sita; addite pretiosa metalla, Aurum, Argentum, Gemmas & Margaritas; pulvis sunt & lutum, quibus solum stultitia hominum pretium fecit.

Eheu quàm infames estis Parides, stulta carnis mancipia, dum pro forma fragili, exili gaudio, Dei faciem & æterna Cœli gaudia amittitis. O insensatos filios prodigis, qui glandibus & porcorum siliquis vos saginatis, dum econtra SS. cœlesti ambrosiâ & pane Angelorum reficiuntur.

O miseros, qui ad amara flumina Babylonis sedetis; dum interim Sancti torrente voluptatis potantur. Ostultos! qui fumo & umbris honorum ac dignitatum pascimini, æternæ gloriæ oblit, qui auro & argento inhiatis, & cœlestes thesauros contemnitis, qui sititis hujus mundi ablynthium, nauseatis fontem vitæ.

Stolidi nundinatores, Itane vile est vobis cœlum? itane æterna gaudia flocci facitis? itane mansio illa cœlestis ne teruntio æstimatur? O insensati filii Adam! vitam bea-

tam quæritis in regione mortis, gemmas in luto, dulcedinem in salitudine maris.

O stulti (a) *quæ sursum sunt querite, non quæ super terram*; oculos aliquid quando ad cœlum attollite.

O miserandæ talpæ! considerate stupendam illam Civitatem, mansionem illam cœlestem; hæc requies vestra, hæc meta laborum; Hic quid quid libet, quid quid delectat, quid quid desideratur, habetur.

Si vos delectant honores; (b) nimis honorificati, hic sunt amici tui Deus, gloria & honore coronasti eos Domine. (c)

Si divitias affectatis, (d) gloria & divitiæ in domo ejus, plateæ ex auro mundissimo. Apoc. 21.

Si voluptates ambitis, (e) torrente voluptatis potantur. Si vita vobis Cordi; Justi in perpetuum vivent, mors ultra non erit. (f)

Si pulchritudo placet: Justi fulgebunt sicut Stellæ in perpetuas æternitates. (g)

Si agilitatem, (h) affument penas Sancti ut aquilæ, volabunt, & non deficient. Si pacem; (i) sedabit populus meus in pulchritudine pacis, non erit luctus neq; clamor, (k) quomodo ergo o insensati amatis terram, diligitis lutum, ubi nihil aliud, nisi vanitas vanitatum.

Ergone nullus ex vobis Daniel? qui in durâ servitute infelicis hujus Babylonis ad minus quotidie aperiat fenestras

(a) *Ad Coloss. 3.* (b) *Psal. 138.* (c) *Psal. 8.* (d) *Psal. 111.* (e) *Sap. 5.*
(f) *Apoc. 21.* (g) *Dan. 12.* (h) *Is. 40.* (i) *Is. 32.* (k) *Apoc. 21.*

fenestras Cordis, & suspirans contempletur mœnia Civitatis Sanctæ, & cum Hugone dicat:

Heu mihi quàm procul his distas mea Patria terris!

Quàm procul à cœli finibus exul agor!

Ergone nullus cum Davidè exclamet? (a) *quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.*

AA, Semel tandem attollamus oculos, Patriamq; nostram à longè cum Divo Bernardo salutemus. O Civitas Sancta, Regio beata, de longè te saluto, te amo, ad te suspiro

de valle lachrymarum: (b) *quando veniam & apparebo ante faciem Dei? fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, ubi est Deus tuus?*

Abjiciamus ergo curam villarum, mittamus juga boum, avertamus oculos, ne videant vanitatem; sinamus transitoria, agros fertiles, florentes vineas, promptuaria plena; linquamus mundo aurum, mari gemmas, ac festinemus ingredi in illam requiem, properemus ad supernam Solymam, ubi nos expectant Sancti, ac in æternum Deo acclamant

Sanctus! Sanctus! Sanctus!

(a) *Psal. 83.* (b) *Psal. 41.*

IN COMMEMORATIONE FIDELIUM DEFUNCTORUM.

Mementote Vincitorum. Ad Heb. 13.

Legatus hodie extraordinarius venio ad vos de profundis terrarum, missus ab animabus illis, quæ supremi Regis jussu, violatæ Majestatis reæ, in carcere Pur-

gatorii captivæ detinentur, donè novissimum reddant quadrantem.

Litteræ, quas ad vos transmittunt, non atramento, sed lachrymis, non calamo, sed carbonibus desolatoriis

lunt scriptæ; breves quidem, sed penetrabiliores omni gladio ancipiti, (a) pertingentes usq; ad divisionem animæ & Spiritus; Pauca verba continent, sed multa paucis complectuntur: Tenor earum est.

Miseremini mei, saltem vos amici mei, (b) dicere volunt, in rigido detinemur carcere, & nemo est, qui liberet; in tormentis suspiramus, & non est ex omnibus charis nostris, qui consoletur nos: Vinculis & compedibus constringimur, & non est, qui ea dirumpat: Debitorum sumus, nec obolus adest, quò debita exolvamus: Famelici sumus, missi in lacum Leonum, & nullus Habacuc comparet, qui derelicto Danieli prandium ferat: Paralitici jacemus, per 30. & plures annos, ad Pisci nam probaticam, & hominem non habemus, qui nos in eam immittat. Inter flammaram diluvium fluctuamus naufragi, nondum tamen apparet Arcus cœlestis signum clementiæ & reconciliationis. Ad Patriam nostram Paradisum tendimus, sed Angelus Domini evaginato gladio ingressum nostrum prohibet. Velut cervus anhelamus ad fontes Salvatoris, verùm de eas primoribus labris lambimus, velut à Tantalò, subito diffugiunt à nobis. *Miseremini, Miseremini mei saltem vos Amici mei.* Job. 19.

Vos estis, qui miseris opem, derelictis auxilium, afflictis solamen adferre potestis; apud vos sunt scalz

illæ exoptatæ, quibus ex infernali hocce puteo emergere nobis licebit. Apud vos servantur claves, quibus portæ æreæ, & vectes ferrei referari poterunt.

Apud vos remanent fortes illi mallei & ferræ chalybea, quibus vincula & compedes nostri conteri queant. Vos Vos estis, qui nos in libertatem filiorum Dei asserere potestis.

Utinam oculos vestros aperiret Deus, ut tormentorum nostrorum locum ad vivum conteretis, in quò ita à manu Dei conterimur, ut præterpati & affligi, nil nobis sit reliquum.

Utinam templum hoc ædificatum foret ad modum truculenti illius Palatii Siciliæ Tyranni Dionysii, ut exrupium abditis cavernis velut tristissima Echo millena resonarent infelicitium captivorum suspiria & lamenta.

Nec opus est, ut longâ oratione gravitatem tormentorum describamus: colligite in fascem unicum, quid quid morborum; fumite quid quid dolorum; adjicite quid quid cruciatuum in hoc mundo; umbra solum erunt, somnium & nihil: Hæc mens Sanctorum Patrum, Sententia est doctorum.

Audite Bethlemitici antri Incolam D. Hieronymum, quid de tormentis animarum sentiat. (c)

Omnis pœna hujus vite est effabilis, sed Hieron. ad Pammach.

(a) Heb. 4. (b) Job. 19. (c)

sed poena purgatorii est ineffabilis; in uno enim igne sunt omnia supplicia.

In alium fasciculum conijcite, quid quid horrendum, immane, crudele, efferrum passii sunt cuncti laureati Martyres: veniant in unum cumulum formidandæ secures, candentes craticulæ, exarsuantes fornaces, succensæ pyræ, ignitæ forcipes, liquatum plumbum, metuendi equulei, venenatæ sagittæ, horrida flagra, bestiarum dentes, Leonum rictus, Tigridum ungues; fabula sunt & nihil.

Ita testatur Venerabilis Presbyter Beda, dum ait: (a) poena purgatorii gravior est, quam quid quid unquam passii sunt Latrones aut Ss. Martyres: immo materialem ignem huic nostrum, non ignem, sed picturam ignis & umbram vocat Hypponenſis Præsul Augustinus: (b) Ignis noster materialis, qui tanta efficacia ardet, & in subjecta agit, ut cuncta, quæ apprehendit, in cineres convertat, metalla liquefaciat; ad comparationem purgatorii ignis, non ignis, sed pictura tantum est ignis, & umbra.

Et quid si ab infernali ipsa & tartarea flamma non distingueretur ignis ille? (c) audite S. Gregorium Magnum: Ignis purgatorii idem est cum igne inferni, hoc duntaxat excepto, quod iste est æternus, temporalis eodem enim igne crematur & minatus & purgatur electus.

Jure igitur meritissimo exclamare possumus cum lamentante in tormentis suis filio Dei: (d) videte si est dolor similis, sicut dolor meus, cum Angelicus ipse Doctor afferat aperte, poenas purgatorii omnia illa tormenta, quæ Christus in sua sacra passione est passus, superare. Misere mini ergo misere mini!

Sed quid ignes, quid flammæ quærimur? quid diu tormenta exaggeramus? aliam poenam patimur, cunctis tormentis & cruciatibus graviores, grandem illam poenam damni, quæ infelices exules vultu Dei arcemur.

Amici quidem Dei sumus, quia in gratiâ mortui, hæredes hæreditatis supernæ, sed eheu infortunati ad hæreditatem nondum admittimur.

Ad Patriam cœlestem properamus, in labyrintho tamen hujus carceris inextricabili detenti, exitum invenire nequimus; nulla adest Ariadne, quæ filum porrigat errantibus.

Fructus arboris vitæ ante oculos nostros dependent, & tamen cum manum extendimus, velut poma Tantalii evanesunt & fugiunt à nobis. Cuperemus dissolvi & esse cum Christo, at incolatus noster prolongatus est.

Ad Agni gloriosas Nuptias totis votis anhelamus, at deest nobis requisita vestis nuptialis, sine quâ coram cœlesti sponso nobis comparere non licet.

SS. 2. Lu.
(a) Beda in Psalm. 27. (b) Augustinus Epist. 16. de mirac. S. Hier. (c) Greg. M. in Psal. 3. pœnit. item lib. 4. dial. c. 8. (d) S. Thomas 3. p. q. 46. a. 6. ad 3.

Lumen illud gloriæ desideramus, vultum illum, in quem desiderant Angeli prospicere; at in tenebris sedere, & in umbra mortis cogimur. Fuerunt nobis lachrymæ nostræ panes die ac nocte, dum dicitur nobis, ubi est Deus tuus?

Si autem atrocitatem pœnæ hujus scire delectat, interrogate S. Gregorium Pontificem maximum, hic respondebit, sicut pœna sensus est ineffabilis, si tamen Deus animæ ostenderet faciem suam, nil amplius tormentorum sentiret, sed purgatorium transiret in paradysum, tormenta in gaudia.

Interrogate ulterius Chrysostrum de reparat, lapsi dicit ille: pone hic unam solam pœnam damni, & pone hac ex parte centum ignes inferni, major est hæc sola pœna damni, quam centum ignes inferni pœna. Hinc cum S. Brunone (a) exclamant: addantur tormenta tormentis, & pœnæ pœnis, sæviant sævissimi ministri, crescant crudelissima flagellorum genera, modò Deo non privemur. Optimè igitur (b) Augustinus ait: Absentia Dei quoad ejus visionem omnibus pœnis est intolerabilior.

Ad vos proinde vergunt nostræ preces, vota, suspiria, planctus & lamenta. Misere mini, Misere mini! adjutrices manus nobis porrigite, & velut pius Æneas ex his ardentibus flammis nos eripite, scalas cœlestes

apportate, ut ex lacu Leonum emergere possimus: refrigerantes aquas affundite, & incendia nostra temperate: audite clamores, attendite planctus contemplantini pœnas, considerate tormenta.

Jacemus hic mortui in sepulchro velut Lazarus non per 4. solùm dies, sed plurimos annos; ligatæ sunt manus nostræ & pedes infitis; quia amplius mereri nobis non conceditur: facies nostra sudario est circumvoluta, quia Deum videre nequimus. Misere mini, Misere mini! Corda Vestra utiq; non sunt ex chalybe, caro non ex duro marmore, viscera non ex adamante rigido? Filii! nunquid non auditis clamores parentum? Uxores nunquid non hæc vox est dilecti? Cognati & hæredes, nunquid non sanguis vester præ commiseratione circa cor bullit? audite planctus, percipite lamenta, perpendite suspiria.

Lex naturæ jubet succurrere; fratres enim nostri & caro nostra estis; Lex charitatis mandat præbere sitienti potù, esurienti frangere panem, nuditatem tegere veste; ah quam benè cum Paulo exclamare possumus: usq; in banc horam esurimus & sitimus, nudifumus, & colapbis cœdimur.

Lex justitiæ deniq; mandat, ut à quibus bona habetis, ijs & bene faciatis, nisi æternam ingratitude notam incurrere velitis, clamant

(a) Bruno serm. 2. de Judic. (b) Augustin. in Encbir.

clamant & hortantur vos lapides, agri, vineæ, prædia & palatia, aurum & argentum quod à nobis hæreditastis.

Miseremini, Miseremini!

Auditores non dubito, quin ad voces has lamentabiles corda vestra sint liquefacta, concussa pectora, compassione & misericordiâ moti animi, sed modus fortè derelictis his animabus succurrendi vos latet, bene est, docebo illum in compendio. Referunt Historici de Gilimer Wandalorum Rege, (a) quod cum Carthagine captâ à Belisario Justiniani Imperatoris supremo duce castris esset exutus ac victus, & à persequente eum duce Belisarii Pharaeò compulsus esset, ut intra extremos montes Numidiæ fugâ se tueri cogeretur, videretq; nullum effugii locum, cerneret commeatum absumptum, famem intra viscera, spem omnem extinctam; litteras supplices ad Pharam Belisarii ducem dedisse, quibus unicè precabatur, tria sibi transmitti, Panem, Spongiam, Citharam; panem ad depellendam famem; spongiam ad tergendas lacrymas; citharam ad læctum temperandum.

Et hæc tria sunt, quæ etiam à vobis efflagitant animæ: panem à vobis petunt, qui hæctenus manducauerunt panem doloris; panem non materialem, sed cœlestem, panem Angelorum, omne delectamentum in se habentem: clamant, iterantque verba illa Thren. 2. *Ubi est triticum*

& vinum? Micas flagitant, quæ cadunt de mensa Domini, panem illum exquirunt, quem tantis votis desideravit B. Monica, virtutem optimè noscens salutaris hujus Sacrificii, (b) dum morti proxima inter mortuis vocibus repetiit: ponite hoc corpus ubicunque, nihil vos ejus cura conturbet, tantum illud vos rogo, ut ad altare Domini memineritis mei: Vires profectò majores addet hic panis, quàm subcinericius ille Eliæ, ut tandem in fortitudine cibi hujus perveniant ad montem Dei: ferte prandium hoc uti alter Habacuc, ad læcum Leonum, quò famem satiare, ac stolas suas in sanguine Agni dealbare queant, ut tandem egrediantur de tribulatione illa magna; aut saltem tormenta temperentur: nam teste Gregorio Magno, (c) multum solent animas post mortem sacra oblatio salutaris hostiæ adjuvare, ita ut hanc sæpius ipsæ defunctorum animæ flebilibus votis expetant.

Expertus est hoc B. Nicolaus de Tolentino, qui cum die Sabbathi? quæ precibus, quæ vigiliis totus defatigatus non nihil obdormisset, (d) animam repente habuit aspectabilem, quæ in crastinum requiem pro solamine efflagitabat, (e) cui ille, adjuvet te Deus, cras enim Requiem legere non possum. Tum Spiritus ad eum: Veni venerande Pater & vide, utrum preces meæ repudiandæ: subitoque raptum stetit in Eremi quâdam parte non procul Pisis, ubi in-

Ss

numera

(a) Cedrenus *hist. Wand.* (b) *Aug. l. 9. Conf. c.* (c) *Lib. 4. Dial. 6. 55.* (d) *In vita ejus c. 12.* (e) *Nadasi in anno morient. heb. d. 2.*

numera multitudo animarum, variis iisque horrendis pœnis excruciantur, vocibus miserandis opem S. inclamantes his verbis: Misere Pater, misere turbæ, succurre victis in lacu leonum, solve vincula colli nostri: somno solutus totus in lacrymas diffuxit Nicolaus, ac integrâ postea septimanâ sacrum pro eorum liberatione fecit. En primum & potentissimum medium, sacrificium nimirum Missæ aded refrigerativum, ut S. Hieronymus audaacter dicat animas toto corpore, quo sacrum pro illis dicitur pœnas nullas sentire, verba hæc illius sunt: (a) Animæ, quæ in Purgatorio torquentur, pro quibus solet Sacerdos in missa orare, nullum interim tormentum sustinent, dum missa celebratur, (b) Nil magis afficiant, nil magis desiderant animæ afflictæ, quàm sacrificium hoc incruentum. Testis est hujus omni exceptione major.

B Henricus Suso: promiserat is Fratri cuidam post obitum se lecturum 2. sacra mortuo post longum tempus fratre, promissi immemor Suso, (c) preces tamen quotidianis pro demortuo persolvit: Adest de nocte anima, conqueritur flammis & tormenta; Suso preces quotidianas allegat! cui mox anima O Frater sanguine est opus, qui extinguat ignem, quem patior. Suso ubi sacrum absolvit, mox anima gloriosa apprensens gratis actis evanuit.

Alterum quod petunt, est Spongia, non solum ad abstergendas lacrymas, sed magis ad diluenda peccatorum contracta debita per quam illis necessaria; sancta nimirum & ter salutaris Eleemosyna.

Spongiam hanc plurimum extolliit Chrylost. hom. 32. in Ep. ad Hebr. dum ait: *Eleemosyna vincula peccatorum dissolvit, fugat tenebras, extinguit ignem, ipsa enim est, quæ Tobie 12. a morte liberat, quæ peccata purgat; & facit invenire misericordiam, & vitam æternam*: Eleemosyna ubique bona est, sed nunquam melius applicatur, quàm si pro redemptione animarum harum expendatur.

Grandia olim lytra pro capitibus redimendis suere postulata. (d) a Carolo Duce Aurelianensi ab Angelis 25. annis in captivitate detento, extorta sunt auctorum quadringenta millia. (e) Pro Henrico, Frederici II. Imperatoris rebeli filio annis 22. captivo, Amicus Henrici auream cænam spondit, quæ totum ambitum murorum urbis Bononiæ exæquaret.

Ataliba ultimus Cuscorum Rex pro libertate sua 70. Milliones purissimi auri intra 40. dies Hispanis persolvendos adpromisit. (f)

Grandia profecto lytra, Summa stupenda, copiosa redemptio; & hæc vivi pro vivorum salute persolvere.

Pro liberandis mortuis ac redimendis magis sollicitus fuit insignis ille

Dux

(a) Calamat dis 64. de purg. (b) Van. Horn. F. 6. Dom. 4. in Quad. (c) In vita (d) Beyrlin littera L. (e) Engelgraw in commemor. animarum. (f) Engelt, ibidem. (g) 2. Mach. c. 12.

Dux populi Judas Machabæus, qui (a) collatione factâ 12000. Drachmas argenti Jerosolymam misit, offerri pro peccatis mortuorum Sacrificium.

Charissimi! non terreat vos hæc summa, non ita avarus & rigidus Deus, ut tantum à vobis exigit. minor ipsum etiam ex liberali corde præstita Eleemosyna placare poterit: date id, quod habetis; si expendere non potestis drachmas mille date centum, si nec centum sunt vobis, date viginti, si viginti non habetis, date staterem, si nec stater vobis est pretio, promitte minutum cum viduâ, poterit & illud purgatorii temperare ignes, ac de contracti debiti summa de ere plurimum.

Nolite inhumanitatem & truculentiam sequi Imperatoris Mauricii, (b) qui auri splendore & amore nimium excecatus, milites suos à Barbaro Chagano captivos cum uno solido redimere posset, ac noller, causam præbuit, ut ab irato hoste ad 12000. in frustra fuerint conila. Cavete, ne & vos captivas has animas, quas denario forsitan liberare possitis, novis iterum subjiciatis tormentis, ac infernalibus Ministris cruciandos ac dilaniandos objiciatis.

Tertium quod expetunt animæ, est cithara ad luctum earum temperandum, nec alia hæc est cithara, nisi oratio vestra, juxta mentem D. Hieronymi in psal. 143. dum ait: *Hæc est Lyra nostra, hæc Cithara in hæc cantemus Domino.* Hæc Citharâ

seu oratione melius juvari poterunt animæ, quàm pullo amictu, sacibus accensis, gentilitiis armis, ingeniosâ inscriptione, sumptuoso Mausolæo, inanibus & personatis lacrymis. Juvetur mortuus, ait, S. Chrysost. tom. 41. non lacrymis, sed precibus & supplicationibus: personet hæc Cithara in auribus animarum; ut sicut Saul percutiente Citharam Davide; ita & animarum Spiritus refocilletur & levius habeant.

Refert Athanasius Kircher in sua Phonurgia l. 2. Alexandrum M. à Timotheo; ut & Ericum bonum Regem Daniæ ab alio Citharædo in diversissimos affectus, nunc mœroris, nunc lætitiæ, nunc furoris solofono Citharæ fuisse concitatos, testes adducit Orazum M. ac Cranzium l. 5. Daniæ cap. 3.

At quàm feliciores & beatiores motus & affectus causat Oratio; tantæ enim virtutis existit, ut compedes & catenas dirumpat.

Quis enim, cum Petrus vinctus catenis duabus inter duos milites dormiret, catenas & compedes rupit? (c) Oratio! Oratio autem siebat ab Ecclesia sine intermissione pro eo.

Quis flammam in furnace Babylo-nica excussit? (d) Oratio *Stans autem Azarias oravit, aperiensque os suum in medio ignis ait: Benedictus es Domine Deus Patrum nostrorum.*

Quis mare divisit, ut populus Israel sicco pertransiret pede? (e) Oratio. *Quid clamas ad me? dic ut proficiantur.*

Quis

(a) 2 Mach. cap. 12. (b) Baron. vsi annum 600. (c) Actor, 12 (d) Daniel

3. (e) Exodi 14.

Quis cœlum clausit & aperuit? Oratio Eliæ, (a) *Elias oratione oravit, ut non plueret super terram, & non pluit annos 3. & menses 6. iterum oravit, & cœlum dedit pluvias, terra fructum.*

Imò tantæ virtutis est Oratio, ut ipsius Dei manus liget, & captivas teneat ac constringat, ne irasci possit in populum; teste ipso Deo dicente ad Moysen: (b) *dimitte me, ut irascatur furor meus.*

Imitami Ansbertam peregrinam, quæ cum in Turciam ap. ulisset, (c) ac Citharâ suâ coram Soldano præclare lusisset, Soldanus artem demiratus, iussit petere, quod vellet, petiit illa solum mancipium quoddam aratro destinatum; ac ubi domum ventum, agnovit Bertulphus suam charam liberatricem in personatâ formâ fuisse conjugem,

Ah quàm mancipiorum horum grave jugum ac insupportabile, sub quo longè magis gemunt, quàm olim Hebræi sub onere Ægypti.

Sumite ergò Citharam psalterium jucundum, personate ante thronum Dei; merces vestra erunt mancipia, quot volueritis. Alas binas addite quò ad cœlum liberè evolent; nam teste Jo. à S. Geminiano c. 9. disc. 4. sicut avis ascendit sursum duabus alis, sic animæ purgatorii Eleemosyna & Oratione ad gloriam Paradisi faciliè transmigrare possunt.

Hoc ipsum moriturus S. Ephrem præscripsit filiis suis & fratribus desolatis dicens: (d) *Comitamini me p-*

mis & orationibus vestris, & assidue pro mea pravitate offerre dignamini, oro vos, ne cum aromatibus me sepeliatis, sed date vaporem boni odoris in domo Domini.

Sint ergò tria hæc vobis cordi: ponite panes, pelite lamem, promitte nummos, solvite lytra, tangite chordas, Cithara sonet, & ecce extinxistis impetum ignis. Nam teste Augustino serm. 14. de verbis Apostoli. Orationibus S. Ecclesiæ & Sacrificio salutari & Eleemosynis, quæ pro eorum Spiritibus erogantur, non est dubitandum mortuos adjuvari. Nil addo, quàm ut aures vestras semel adhuc tristi vellicem Odâ. Miseremini! miseremini!

Ad vos proinde nunc me verto animæ desolatæ: Habete fiduciam, sperate benè; impetrabitis quod desideratis: Auditoribus meis non est cor lapideum, sed carneum, compassione & misericordiâ plenum: Lamentabiles clamores vestri, moestissima suspiria ac gemitus, jam intima penetrarunt pectora Auditorum; jam commota sunt viscera charitatis in eis; luctum induunt super contritione Joseph. Sperate benè esurientes & famelicæ animæ, saturabimini micis, quæ cadent de mensa Domini; Haurietis aquas de fontibus Salvatoris: expungentur diebus istis liberali Eleemosyna debitâ, quæ contraxistis: extinguent ignes & ardores vestros calidæ & ardentes preces fidelium, excutient flammæ de

fornace

(a) Ep. Jacobi c. 9. (b) Exodi 32. (c) *Jacobus Biderman. acroamat. l. 2. acroamat. 2.* (d) *Ephrem in Festo suo.*

fofnace ignis , & facient medium
fofnacis , quasi ventum roris flantem.

Sperate benè : Auditores mei non
sunt fimiles Pincernæ Pharaonis ,
cui cum benè effet ; oblitus est ge-
mentis in carcere Joseph : Auditores
mei non imitantur Martham , ut di-
cant , quadriduanus est jam fœtet ; ve-
stri enim memoria nondum periit
cum fonitu campanarum : Sperate
benè auxilium aderit vobis in tem-
pore oportuno , appropinquat re-
demptio veftra ; omnia pro vobis ho-
diè perorant : perorat lugubris & ni-

ger Ecclesiæ color , perorat triftis
campanarum fonus ; facro horrore
perorant tumuli clamantes miferemi-
mini , miferemini , Sperate spes ve-
ftra vos non confundet . Sperate :
Oratio , feptimanâ hâc fine inter-
miffione pro vobis ab Ecclesia facta ,
uti olim Petri , ita & veftras rumpet
catenas , Geniique cœlestes vos edu-
ctos de carcere tenebricofo , per
portam ferream deducēt in civi-
tatem S. ibi lux æterna lucebit vo-
bis & æternitas temporum ,
*requiefcite nunc in
pace.*

IN FESTO S. MARTINI EPISCOPI.

Servus meus es Tu, quia in te gloriabor. Isaia 49.

NOva, nova! mirabilia nova
AA.

Hodie credere cogor quid-
piam, ad quod credendum
me 7. obesi Pharaonis boves non tra-
xissent.

Hodie testari quidquam cogor,
quod penitus falsum credebam.

Hodie cerno quidpiam, quod to-
tus Orbis obstupescit.

Hodie audio quidpiam, quod to-
tus infernus admiratur.

Hodie lego quidpiam, quod intel-
lectus meus capere non potest.

Lego hodie apud Bernardum serm-
de S. Martino sequentia; *Non fuit
Martinus*

Martinus corpus cœleste, sed nec Spiritus cœlestis: (a) non erat Martinus Christus ipse, sed tamen Christus in ipso: hoc intellectum meum transcendit.

Audio hodie ex Sulpitio Severo aliquid, (b) quodhactenus ad aures meas non pervenit: Dùm Marrius dæmoni sibi apparenti, & nimiam clementiam ob peccatores in gratiâ receptos exprobranti respondit: O miser si tu ipse pœnitentiam ageres, & à malo desisteres, ego tibi quoque misericordiam polliceor à Christo D. meo. Cerno hodie aliquid, quod mundus nunquam vidit: Coquam Martini agit Uxor Cæsaris; Maximus ipse Imperator Majestatis oblitus, Pocillatoris fungitur officio; ut verificetur, quod Js. 49. scriptum: *erunt Reges Nutritii tui.*

Hodie testari quidpiam cogor, quod totus mundus non credit: Martinus in bello novus Phoenix est; Miles, & tamen sanctus, probus & misericors, Lilius inter spinas, columba inter accipitres.

Tandem credere cogor quidpiam contra ipsum effatum Isaiæ 28. quod nimirum pallium breve cooperiat non duos tantum sed tres; Mendicum in Porta Ambianensi, Martinum in equo, Christum in cœlo: Nam teste Greg. M. in verba illa Luc. 3, qui habet duas tunicas, idcirco de dividendis tunicis datur præceptum, quia si una dividitur, nemo vestitur.

Orara! o mirabilia nova! AA. charissimi pallium hocce charitativum

Martini, thema unicum erit discursus mei hodierni: Vos patienter dicentem auscultate, ac festum pallii celebrate.

Varia memoranda pallia in sacris litteris invenio.

Pallium verècundum fuit, quo duo filii Sem & Japhet parentem suum Noe, vino crapulatum ac dormientem cooperuere. Gen. 9. *Sem & Japhet palliū imposuerunt humeris suis & incedentes retrorsum operuerunt verenda Patris sui.*

Pallium castum fuit, quod innocens Joseph, cum ad flagitium invitaretur, in manu sceleratæ Putipharis Uxoris reliquit Gen. 39. *reliquo in manu ejus pallio fugit & egressus est foras.*

Pallium infelix fuit, quo Jabel dormientem belli ducem Sisaram operuit; ac postmodum tempora dormientis clavo transfixit. Judic. 4. *Tulit itaque Jabel clavum tabernaculi: percussitque malleo defixit in cerebrum usque ad terram, qui soporem mortis consocians defecit & mortuus est.*

Pallium mysteriosum fuit, quod Ahias Silonites Propheta, in conspectu Jeroboam in 12. partes discidit, significans à Rege Roboamo Salomonis filio, decem partes seu tribus fore avellendas & scindendas 3. Reg. 11. *Factum est igitur in tempore illo, ut Jeroboam egrederetur de Jerusalem & inveniret eum. Ahias Silonites Propheta in via operatus pallio novo, apprehendensque Ahias pallium suum novum*

vum, quo coopertus fuerat, scidit in duodecim partes.

Pallium sacrum, quod Elias igneo curru ad cœlum raptus discipulo suo Elisæo assiduè nomen eius inclamanti, *Pater mi currus Israel & auriga ejus*, de cœlo cadere permisit. 4. Reg. 2. & *levavit pallium Elia, quod ceciderat ei.*

Pallium denique admirandum & miraculosum fuit, quo S. Raymundus de Pennafort Jacobi I. Regis Aragoniæ Confessarius (jussu Regis, ne regeo excederet, omni naviglo destitutus) in mari expanso, à litore Majoricarum, Barcelloenam usque centum nimirum & 60. milliaria, horis nonnisi sex antemeridianis est emensus, Scipione pro malo pallio pro navi usus. Bissel in septenariis.

At nobilius & illustrius omnibus his est Pallium Martini, quo Christus unigenitus Dei filius hodiè gloriatur & triumphat: ad quod contemplandum advocat Angelos, invitat Seraphinos, adesse jubet Thronos ac Dominationes, ac monstrando illud ait: *hæc me veste Martinus adhuc Catechumenus contexit.*

O admirandum festum Pallii, in quo lætantur Angeli, exultant Archangeli, Deus ipse triumphat, ac Martinum commendat: (a) *Servus meus es tu, in te (hodie) gloriabor.*

AA. proferte obsecro causam, cur Altissimus Deus, qui volucres cœli plumis, terram gramine & floribus,

animalia terræ vellere vestit, cur ita exultat, lætatur in frustillo ac lacinia pallii? edicite causam, cur ille, qui aliàs indutus est lumine sicut vestimento, ita in centonem hunc Martini sit inamorus? mysterium utiq; in pallio hoc latere debet.

Novi optimè Magnum Eremitarum Thebaidis decus ac Potriarcham Antonium plurimum gloriatum in Pallio Pauli Eremitarum primi, ex palmaram foliis contexto; quo nonnisi festis solemnissimis Paschæ & Pentecostes opertus comparuit, magis in hoc gloriabundus, quam in purpura Regum.

Novi optimè Theodosium M. Imperatorem ad bellum contra Eugenium Tyrannum procedentem, Pallio sese BEmi. Abbatis Syrophii involvisse! causas habuere quisque suas; Theodosio erat Pallium Sytyphii thorax ferreus, ad hostium tela non solum excipienda, sed & retorquenda; scutum erat & umbo ad ictus hostiles evitandos;

Antonio vero Pallium Pauli, calcærat erat ad viam virtutis currendam: Verba enim movent, exempla trahunt.

At genuinam causam, cur ita Christo arrideat Pallium Martini? cur in eo ita tripudiat: cur glorietur? quid emolumenti ex eo Salvatori accreecat assequi nondum valeo.

Indutus

(a) *Isaias 49.* (b) *Hieronymus in vita Pauli 1. Erem.* (c) *Bexensfelder bistor. 102.*

Indutus erat Christus purpurâ teste Joanne c. 19 : *Veste purpureâ circumdederunt eum* ; nec tamen lego, in eâ gloriatum, multò magis de eâ erubuisse, utpote cujus regnum non esset de hoc mundo.

Indutus est iterum ab Herode veste albâ, utpote innocentîæ, Luc. 23. non tamen gloriatum in eâ lego, sed magis illudum.

In Transfiguratione Matth. 17. *Facta sunt vestimenta ejus alba sicut nix* ; non tamen in tam glorioso habitu gloriatum memini, sed inhibuisse Apostolis : *minimi dixeritis visionem istam.*

Cur ergò in Martini scisso pallio adeò gloriatur ? cur exclamat ? *hâc me veste Martinus adhuc Cathecumenus contextit ?*

An forsitan renovatum & iteratum est factum Jonathæ & Davidis. 1. Reg. 18. ubi sacer textus ait : *exspoliavit se Jonathas tunicâ, quâ erat indutus, & dedit eam David, usq; ad gladium & arcum suum, & usq; ad balthum.*

Nunquid ergò Anima Christi & Martini instar Jonathæ & Davidis, agglutinata fuit, ut adeò hodie triumphet ? Videtur id apertè sentire Bernardus serm. de S. Martino, dum ait : *Martinus non erat Christus ipse, sed Christus in ipso.*

Binas ego invenio causas, cur Christus adeò in Martini pallio gloriatur.

Prima est, ut confirmaret doctri-

nam suam, quam Matth. c. 25. benedicto suo ore protulerat, quando dixit ; *quodcumq; uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.*

Si pauperi haustum aquæ frigidæ dedistis, mihi propinastis : Si eum mensæ adhibuistis ; me hospitem habuistis.

Si nudum operuistis, id mihi est exhibitum.

Ut ergò cælum & terra notaret veritatem istam, ad Angelos convertitur, ac dimidium Martini pallium monstrans, cunctis inclamat : *hâc me veste Martinus contextit.*

Altera fuit, ut suavii & amabili tractu cunctos ad opera misericordiæ similia præstanda induceret ; hinc exemplum proposuit Martini, de quo ait Bernardus : *(a) Imitare in eo, quod est imitabile, non quod est imitabile : prudenter & sapienter.*

Non opus, ut cum eo suscitees mortuos ; suscita animam tuam, si fortè in peccato mortua jacet.

Non opus, ut cum eo te opponas incendio ; oppone te ardoribus & flammis libidinis, si quando in peccatore tuo exurgunt.

Non opus, ut leprosis lepram abstergas, emunda conscientiam tuam, & cura ut pura sit.

Imitare in eo quod est imitabile,

Imitare Charitatem, imitare misericordiam, fove pauperes, tribue egentibus, auxiliare necessitatem patientibus, adjuva miseros, quid

quid his fecisti, Deo fecisti, & retribuet tibi.

Placuit ergo actus ille misericordiae & charitatis in pauperem Ambianensem adeo Christo, ut veste Martini pauperi prius datâ contentus, totus gloriabundus apparuerit ac dixerit: hâc me veste contexit Martinus adhuc Catechumenus.

Et negare non possumus actionem illam S. Martini revera fuisse heroicam & generosam, probant hoc circumstantiæ variae.

Prima erat, Martinus adhuc erat Catechumenus; nondum sacrâ lymphâ tinctus, Christianæ militiæ adhuc tyro, nondum sufficienter in sacro Evangelio instructus.

Nesciobat adhuc promissum Christi Matt. 19. de Centuplo recipiendo.

Nondum legerat, qui habet duas tunicas, det non habenti. Luc. 3.

Nondum audierat illud Propheta: (a) *cum videris nudum, operi eum, & carnem tuam ne despejeris*; & tamen hæc omnia ignorans, motus misericordiâ passum discedit.

Transferunt plures, ad modum illius vulnerati in Jericho, sed nec Levita, nec Sacerdos misertus est pauperis & nudi, donec tandem adventit Samaritanus misericors Martinus.

Circumstantia altera aggravans atq; hunc actum generosorem reddens erat.

Martinus erat Miles.

Triennio sub signis Imperatorum

Constantii & Juliani militans, quid boni præsumendum? si verum illud: Regis ad exemplum totus componitur Orbis: necesse est, parum boni ab his coronatis captibus didicisse Martinum.

Qualis Constantius & cujus notæ fuerit, abundè testatur Epistola à S. Hilario Episcopo ad eum exarata, uti refert Cornelius. (b)

Ita ille scribit: Proclamo tibi Constanti, quod Neroni locuturus fuisset, quod ex me Decius aut Maximianus audirent, contra Deum pugnas, contra Ecclesiam sævis, sanctos persequeris, Religionem tollis, tyrannus non jam humanorum sed divinorum.

Nec minor calamo eum depingit S. Athanasius Ep. de sol. vita.

Quis aude Constantium Christianum appellare, ac non potius anti-Christi imaginem, quid enim ex notis Antichristi huic deest? aut quid est, cur non omnibus modis Constantius Antichristus, & vicissim Antichristus Constantius habeatur.

O præclaras laudes! scilicet!

Quis Julianus fuerit, docet abundè Theodoretus l. 4. hist. Eccles. c. 25. dicens: Pueritia ejus erat commendabilis, Juventus corrupta, virilitas ætas omnibus flagitijs cooperta; Sanguinem quidem traxit à Constantino Magno, sed degener. Nepos turpissimusq; postea fidei Christianæ Apostata & desertor, probrum Caesarum, labes Romani Imperii.

de quo

(a) Isa. 58. (b) Cornelius in cap. 11. Apocal.

de quo Greg. Naz. adhuc Juvene cum studiis operam daret Athenis, (a) prophético ore dixit: Vah! quale monstrum Romanorum terra nutrit.

Sub his duobus Monstris militabat Martinus, quid ergo boni sperandum? sicut Rex, sic & Grex.

Sed splendide fallimini AA, reprobum est iudicium vestrum.

Erat quidem Martinus natus inter arma, nutritus inter tympana, educatus in Castris; at Sulpitio Severo teste in ejus vita, integer ab ijs vitiis, quibus illud hominum genus implicari solet.

Martinus miles quidem erat, sed totus dissimilis illis, de quibus Poëta ait: *Nulla salus, pietasq; viris, qui castra sequuntur.*

Miles erat Martinus, at multum dissimilis illis, qui dum omnia Elementa moverentur, contremisceret mundi Machina, Cælum tenebras & noctem induceret, attamen in monte Calvariae super tunicam Christi inconsutilem miserunt sortem; non rapuit Martinus aliena, sed largitus est propria.

Miles erat Martinus, de quo dici non potuit, quod refert Henricus Senensis: Milites deferunt ut plurimum cor lapideum in animâ terrea, sed potius illud Hieronymi, (b) miles erat, qui sub paludamento & habitu militari egit opera Prophetarum; qui dicere poterat cum Job, 31, *ab infantia crevit mecum misericor-*

dia, & de utero matris meae egressa est mecum.

Apponite ad hunc actum Charitatis, actus patientiae & mansuetudinis Martini, & elucescet, cur tantâ exultatione jubilet cælum.

Dicteria, opprobria, scomata erant infinita, quæ in Martinum largissimis cachinnis à Commilitonibus jaciebantur: Hi Bardum, hi stolidum, hi amentem proclamabant indignum baltheo militari: scitis qui se gesserit Martinus? Davidis instar; Iudibrio habebat eum Michol, egressa in occursum ejus dicens: (c) *quàm gloriosus fuit hodie Rex Israel discoperiens se, & nudatus est, quasi si nudetur unus de scurris: quid egit David? & idem quod Commilitonibus Martinus: vilior sum plus quàm factus sum, & ero humilis in oculis meis.*

Notum, virtutem misericordiae erga pauperes 3. habere gradus.

Primus est dare partem de superfluis, & partem retinere juxta id, quod Luc. 11. scriptum, (d) *quod superest, date Eleemosynam.*

Gradus secundus est, date pauperibus omnia superflua, & retinere solum necessaria.

Gradus 3. est, impertiri & necessaria indigentibus; & hic gradus est summus.

Ad Gradum hunc pervenit Martinus, qui non contentus abdicasse se patriis bonis, reliquisse superflua, in super & necessariis se se spoliavit, ut in ejus laudem optimè in lib. præfat.

(a) *Baronius ad annum 354.* (b) *Hier. apud. Mons. de S. Mart.* (c) *2. Reg. 6.* (d) *Luc. c. 11.*

cit. Ambrosius. O felix largitas, quâ divinitas operitur! O gloriosa divisi-
o chlamydis, quæ militem texit &
Regem! O inopinabile donum, quod
vestite meruit divinitatem! Hæc
ille.

Actus hic charitatis & misericor-
diæ lapis primus & angularis fuit to-
tius reliqui ædificii Spiritualis, quod
Martinus postea extruxit.

Teneritudo hæc animi in proxi-
mi miseriam intenta, annulus extitit
primus catenæ virtutum, quibus pos-
tea Martinus toto orbe claruit ita,
ut de eo audenter dicat Laurent. Ju-
stin. serm. de S. Martino: *Ipse sacer-
dotum gloria, Præsulum Gemma, veri-
tatis defensor, propugnator fidei, specu-
lum humilitatis, pietatis exemplar, Imita-
tor Christi, Martyrum consors, cujus
animam etsi gladius persecutoris non ab-
stulit, palmam tamen Martyrii non a-
misit.*

Jam non miror plausum ac jubil-
um Angelorum, in cœlis lætâ voce
clamantium, in hoc festo Pallij: *O
Beatum virum, cujus anima Paradisum
possidet, unde exultant Angeli, letantur
Archangeli, Chorus Sanctorum procla-
mat, turba Virginum invitat; Mane
nobiscum in æternum.*

Videbant Christum indutum Pal-
lio servi sui Martini adventum servi
fidelis præstolantem; audiebant in-
vitantem eum ad præmia cœli, Euge-
serve bonæ & fidelis. Nudus eram
& cooperuisti me; intra in gaudium
Domini tui, stolâ gloriæ immortalita-
tis induendus.

Hinc desiderantes & Martinum
alterâ partē Pallii indutum cernere
invitabant eum cū urfa cœli mihi-
tia: mane nobiscum in æternum Rosa in-
ter spinas, stella matutina inter ne-
bulas, Columba innocens inter acci-
pitres.

O sanctissime Præsul, cujus in cor-
de ab utero crevit misericordia, qui
in vitâ tuâ benignus & misericors
erga omnes fuisti, aperi & super nos
viscera pietatis tuæ, ac impetra nobis
à Deo tuo, cujus nunc aspectu frue-
ris, ut & nos simus inter spinas ro-
se & liliâ, inter accipitres columbæ,
inter lupos agni, inter malorum con-
fortia Sancti & justî.

Impetra nobis, ut licet nos cir-
cūdent ubiq; nebulæ tribulatio-
num, calamitatum, persecutionum,
adversitatum, attamen semper velut
stella matutina in omni patientiâ
per has eluctemur.

Demum quod maximum est im-
petra nobis, ut ante obitum & nos
exemp'o tui in cinere & cilicio pœ-
nitentiam agamus, & bonæ consci-
entiæ testimonio confisi inimico
internali adstanti ad lectulum mor-
tualem dicere valeamus. *Quid ad-
stas cruenta bestia, nihil in me funeste
invenies.*

Annuit Votis nostris Martinus, sed
unum illud adjicit, *vade & fac tu simi-
liter: Imitare exempla virtutum
mearum, & etiam animam tuam,
cū hymnis & canticis chorus cœ-
lestis excipiet ac clamabit, Mane
nobiscum in æternum.*

IN FESTO PRÆSENTATIONIS B. M. VIRGINIS.

Prior in Donis, Major in Imperio, Genesis cap. 49.

Magnetis & Succini naturam imitantur dona & munera, trahunt fortiter & suaviter reluctancia Corda: Catenæ sunt amabiles, quæ animas mentesq; ligant, & devinciunt: Amorosa sunt

retia, quibus voluntas nolens concluditur: Viscus deniq; sunt, & tenax gluten, cui, quid quid propinquat, adhæret: Hinc appositè Sulmonensis Poëta ait: (a) *Munera crede mihi, placant Hominesq; Deosq;*: placant siquidem

Uu

(a) *Ovidius lib. 3. de arte amandi.*

liquidem animos, sedant Odia, mitigant bilem, conciliant affectum, rapiunt deniq; & captivant pectus.

Noverat hoc optimè Patriarcha Jacob, (a) unde sollicitus pro captivo filio suo Simeone in Aegypto, ad Proregis durum pectus nonnihil mitigandum ait ad filios suos, *sumite de optimis terræ fructibus in vasis vestris, & deferte Viro Munera: Modicum Resinæ & Mellis, & storacis & Stactos, & terebinthi & amygdalarum, & ite ad Virum.*

Non latebat hoc Isai Patrem David, unde cum à Saul filius ejus postularetur in Psaltem, ad aucupandam gratiam Regis, (b) *tulit Isai Agnum plenum panibus, & algenam vini, & hædum de capris unum, & misit per manum David Filii sui Sauli.*

Ponderabat hoc abundè prudens Abigail, unde Davidem, qui jam veniebat universam Domum Nabal gladio deleturus, mitigatura, (c) *festinavit, & tulit ducentos panes & duos utres vini, & quinq; arietes cocotos, & quinque sata polentæ, & centum ligaturas uvæ passæ, & ducentas massas caricarum & posuit super asinos & obviam processit ei.*

Compertissimum erat hoc Regi-næ de Saba, quæ famâ sapientiæ Salomonis Jerosolymam tracta, ut gratiam ejus & amicitiam mercaretur, definis terræ ad eum cum muneribus venit, offerens ei auri & argenti grandia pondera, aromata, & lapides pretiosos nunquam Solymæ

antea visos, sapienter ratiocinata, muneribus his etiam cor sapientis incandandum.

Hæc erant præclara illa & memoranda munera, in quibus vetus gloriabatur Testamentum; Modicum Resinæ & Mellis; modicum vini, ficuum & caricarum, modicum Aromaticum, stactes, & Terebinthi; modicum Auri, Argenti atq; Gemmarum; His redimendi erant captivi, his emenda & nundinanda gratia Regis his mitiganda ira & bilis, his comparanda deniq; benevolentia & auxæ accessus.

Pudet me munerum horum meminisse, dum mente revolvo Donum illud nobile, quod hodiernâ luce supremo Numini Sanctissimum par Conjugum Anna & Joachim in Templo Jerosolymitano obtulerunt, Triennem nempe Virgunculam Mariam Donum tale, cui par offerre non possunt Cælum & terra.

Quid enim possidet Cælum & terra, quod ad justissimam iram altissimi erga ingratum hominum genus avertendam aut mitigandam deprecari queat: Cælum enim licet universas divitias suas perscrutetur, non aliud habebit quod offerat, nisi fortè rutilantem Comam Phoebi, vagæ Cynthiæ cornua Planetarum ac siderum scintillas, Auroræ demum & Iridis rosidos colores: nec aliud terra offerendum inveniet nisi rudes quasdam auri laminas in montibus, ex mari margaritarum conchilia

(a) Genes. c. 43. (b) 1. Reg. c. 16. (c) 1. Reg. cap. 25.

chilia ex hortis evanidos flosculos, ex arboribus deniq; fracten & Balsamum.

Cedant ergo cuncta dona quæ Orbis possidet hodierno glorioso muneris, de quo Epiphanius de laud. Virg. ait, *quidquid Cælum & terra continent boni & perfecti, id totum compendio quodam mirabili Deus collegit in Maria.*

DONUM, ut gratum sit, acceptum, & magni æstimetur, requirit Tria. *Pretium, Pulchritudinem, & Raritatem*: Pretium parit gratiam, Pulchritudo affectum, Raritas Admirationem. Obstupescere & admirari non satis potuit Imperium Sinarum Munus illud Regium & Imperiale à Ferd. III. Rom. Imperatore Sinarum Imperatori Zunchio per Patrem Martinum Martinium Societatis Jesu Commissarium ex Europa Anno 1655. Pekinum transmissum: deerant illis sufficientes oculi ad id contemplandum, Elogia & præconia ad illud extollendum: Cur hoc? Causa erat, quia tria illa requisita in se ad amissim continebat. Pretiosum erat, quia auro, argento, gemmis, & ebene affabrè cælatum: Pulchrum extitit, quia formâ & specie decorum; Rarum fuit ob exquisitam manum artificis, utpotè cui par Asia hæctenus non aspexerat.

In altitudine opus hoc admirandum in octo pedes geometricos exurgebat, in formam Abaci, seu Arcæ Regiæ elegantissimè elaboratum,

quod non aurum, aut exquisitæ gemmæ, sed Ars inæstimabilis commendabat, -

Insistebat Machinâ hæc quatuor pretiosis columnis, eratque in 3. partes mirabili artificio distincta. Pars inferior continebat Clavicimbalum, quod cum adstantium summo stupore sine ullius Organædi opera, aut attactu diversas amabiles Odas personabat, & prout variabantur, aut ducebantur Registra, variabatur & melos, nunc sonum testudinis, nunc cytharæ, nunc fistularum, fidium, timpani & tubæ genuinè & suaviter imitando.

Pars media repræsentabat Aulam pomposam, & Theatrum regium speculis & raris picturis nobile, in cujus medio Rex Solymæus David in elevato Throno sedebat, ac ad sonitum cujus vis horæ cytharam non investigandâ arte pulsabat: per diversos tractus, & ductus in momento variebatur hæc Aula, nunc viridantes hortos, nunc frondosa nemora, nunc pomposas Urbes, nunc amœnas Valles repræsentans.

In suprema parte cernebatur artificiosum Horologium, Synicas horas amabili cymbalorum sono indicans: supra verò stabat Globus cœlestis, cursus Solis, Lunæ & planetarum ad amissim repræsentans: Verbo Miraculum erat, quod totus Orbis obstupesceret, describit id Schottus parte 2. lib. 6. Magiæ Musicæ.

AA. Si mentem & oculos ad Mariam vertamus, cunctas qualitates ad donum perfectum requisitas in summo gradu in ea deprehendemus: Ipsa enim est Donum pretiosum, Donum pulchrum, Donum rarum & charum, non hominibus, sed & Angelis obstupescendum,

Audite quid de Dono hoc sentiat Gregorius Nicomediensis serm. 4. de B. V. dicens: *Hodie offerunt Altissimo Anna & Joachim triennem suam parvulam in Templo, pretiosum revera illud Donarium, ipsis Angelis venerabile supremum ac mundissimum Cymelium, in quo omnes thesauri gratiæ depositi fuere.*

Altius intonat (a) D. Anselmus asserens, donum hoc esse inestimabile simul & ineffabile, dum lib. de exor. hum. Vitæ c. 7. ait: *Nihil tibi ò Domina est equale, nihil comparabile, omne enim quod est, aut supra te est, aut infra te est; quod supra te est, solus Deus est; quod infra te est, omne id est, quod Deus non est: merito proinde Maria à Petro Damiani orat 1. de Nativit. B. V. vocatur Donum donorum omnium præstantissimum simul & charissimum.*

Nobile quidem & pretiosum donum extitit Machina illa Sinarum Imperatori à Romano Cæsare transmissa, at centies eam superat Maria Machina illa cœlestis & admira-

bilis, quàm non Artifex homo, sed æterna sapientia excogitavit ac ne damnum pateretur, septem pretiosissimis columnis fulcivit, vas verè admirabile, opus Excelsi; nam quid quid in Munere Chinensi mirandum, id & in Maria obstupescendum invenitur.

Resonat enim & in hac Arca suavissimum illud Organum non hominis manu, sed à Spiritu S. pulsatum, uti Mariam nominat Jacobus Monachus orat 6. in Mariali suo: Auditur præter alias amabiles Odas, mellifluum illud Canticum Magnificat à cœlesti hac Tympanistria compositum & modulatum.

Repræsentatur Maria (instar illius admirabilis Machinæ) nunc (b) velut Aula magnifica, & totius Trinitatis nobile Triclinium, uti B. V. Doctor Angelicus nominat.

Nunc oculis objicitur velut floridissimus Paradisus, (c) in quo plantatum est Lignum Vitæ, ut ait S. Proclus, quod omnibus fructum præbet immortalitatis.

Nunc ut Globus cœlestis apparet, cujus caput sidera coronant, cui splendoribus suis Sol & Luna deseruiunt.

Nec deest Machinæ Horologium admirandum, altitudinem & declinationem Solis Justitiæ monstrans: nam in hoc Horologio (Maria scilicet) Sol Justitiæ decem lineis retro-

(a) Anselmus de concep. Virg. apud Aug. Erbardum in mundo Symbol. l. 9. c. 14. (b) S. Thom. Dom. 4. in quadr. (c) Orat. 6. de laud. B. V.

gressus est, quia minutus paulò minus ab Angelis, per novem eorum Ordines descendens, ad decimam usque humanæ naturæ lineam se demisit, uti Carthagena 15. hom. de arcanis Deiparæ docet: Horologium verè obstupefcendum, cujus pondus humilitas fuit, ut loquitur Bernard, de Bultis ferm. 9. de oper. B. V.

O donnm pretiosum! ô donum nobile! ô munus, auro gemmis & margaritis præstantius.

Ad pretium hujus muneris Mariæ accedit ulterius pulchritudo insolita, quæ tanta in Virgine exitit, ut Dionysius Areopagita oculatus testis Epistola ad D. Paulum scribere non sit veritus: (a) Testor Deum, qui aderat in Virgine, nisi me divina aliter docuissent eloquia, hunc verum Deum credidisset; conformiter ad id, quod postea D. Bernard, ferm. 3. de Assumptione scripsit, si formam Dei te appellem, digna existis.

Sufficiat ad commendandam Virginitatem & pulchritudinem, quod à Damasceno (b) dicatur Deo digna filia, humanæ naturæ venustas, mulierum ornamentum.

Sufficiat, quod à Cyrillo (c) Patriarcha Alexandrino nuncupetur ornamentum generis humani, & universæ creaturæ decus: à Gregorio verò Nicomediense pulcherrima pulchritudo omnium pulchritudinum. (d)

Sufficiat ad commendandam Virginitatem laus illa, quam Mariæ tribuit

Hugo Victorinus ferm. 9. instit. Monast. sic eam salutans: Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te: pulchra es intus, pulchra es foris, intus in corde, foris in corpore, intus rubicunda per charitatem, candida per castitatem, composita per humilitatem, in toto es grata, in nullo ingrata, in toto tu places, in nullo tu displices, pulchra es per naturam, pulchrior per gratiam, pulcherrima per gloriam, hæc ille. Undè rectè concludit S. Epiphanius: (e) Quidquid cælum & terra cohibet boni & perfecti, id totum Deus compendio quodam mirabili collegit in Maria.

Qui enucleatius de pulchritudine Virginitatis instrui cupit, interroget Clericum illum Mariæ Clientem charissimum, quid de Virginitate vult sentiant: Factum recensent Deliciæ Bidermanni l. 2. c. 4. Item Carthag. l. 2. hom. 5.

Quamquam nil charius in vita oculis nostris ducamus, exitit tamen Clericus quidam Virgini supra modum addictus, vota votis addens, preces precibus cumulans, ut semel solum per transennam formam Virginitatis elicere intueri: Audiit preces Clientis, Mater pulchræ dilectionis, ac misso cælesti Genio diem & horam felicissimam indicxit, quâ ad videndam cæli Reginam oculos suos acueret, conditione tamen adjunctâ, Virginitatis gratiosum vultum non nisi oculorum dispendio impetrari posse, nec enim æquum videri, ut oculus semel ad

Uu 3

tam

(a) S. Dionys. apud Carth. lib. 2. h. 5. (b) Orat. 1. de Nat. V. (c) Cyrillus l. contra Nestor. (d) Orat. de laud. V. (e) S. Epiph. de laud. V.

tam sublime cœli spectaculum admis-
sus, imposterum in lutum & cœ-
num terræ, obtutum figat.

Placuit Clerico quidem favor Vir-
ginis & cœleste promissum; at condi-
tio adjecta, & metus cœcitatæ nonni-
hil animum ejus turbârunt, ut diu
hæreret dubius quid statueret: stimu-
labat eum extremè pulchritudo Vir-
ginis, retrahebat interim mentem in-
stans cœcitas, omnes functiones sa-
cras uno momento imposterum dele-
tura: & ecce in arena argutum capit
consilium, multum sibi in hoc argu-
mento complacens, ut scilicet obdu-
ctâ manu sinistrum lumen occlude-
ret, dextrum verò oculum sacro im-
penderet spectaculo, sic consultum
fore & cœcitati & sacro amori.

Adfuit interea momentum illud
millies exoptatum; cum se repentè
Juveni Virgo stitit, majestate & fere-
nitate vultus tam insolitâ, ut mox
oculo dextro splendori ferendo im-
pari nox & tenebræ sint superindu-
ctæ, quo in dispendio id unum lacry-
mosè lamentabatur, quod timidè ni-
mis ac stultè sinistro pepercisset ocu-
lo, ac tanta gaudia invidisset: Sacro
igitur zelo inflammatus, dabis, dabis,
ajebat, pœnas mihi ocule nequam, &
quia tantam cœli faventis elegan-
tiam videre detrectasti, plectam te,
ut nihil deindè terrenum aspicias, ac
ad hoc solùm vivas superstes, ut in
uberis fletus die noctuque erumpas:
Sed quid ego pœnas de lumine su-
mam, sumat illa, quam petulans oculi

despexit: accingere tu mater amabi-
lis, pulchritudo omnis pulchritudinis,
ac supplicium de eo sume; nam ex-
cœcari, & extingui hoc ipso, quod in
te respicere noluit, debet: hoc tibi
non operosum, mihi verò gloriosum,
rebellem oculum ita vindicare: ô cle-
mens, ô pia, ô dulcis Virgo Maria,
ostende mihi faciem tuam, mille ocu-
los spectaculo tam amœno impen-
dam.

Perdam lumina mille, deindè cen-
tum: Perdam millia, dein secundo
centum: Dein post millia multa, mul-
ta rursus optem millia luminum, in
cupito visæ perdere Virginis teatro.

Secundum has quærelas iteratò il-
la, etiam seipsâ velut formosior illu-
striorque prodiit, siderum ac gemma-
rum omnium splendorem suâ luce &
specie extingvens, in quam dum non
solùm superstitè oculo, sed toto ani-
mo, totisque sensibus colimat, ac
amicum lumen tenebris & securæ
nocti dedicat, ecce tibi novos favo-
res, in amoris filialis hostimentum
non solùm detrimentum nullum sentit
in oculo, sed & prius extinctum
lumen reviviscit accensum de novo
à stella Jacob, omnem de cœtero
formam terrenam in animo ejus ex-
tingvens.

Quis jam mirètur votum melliflui
Bernardi, (a) serm. 2. in adventu ex-
clamantis ad Virginem hanc, ac in
lucta ultima nil aliud expetentis
quàm, *Gratiosus vultus tuus B. Virgo
nobis appareat in extremis formositas
faciei*

(a) Apud Engelg. Fest. Immac. Concept.

faciei tuæ letificet spiritum nostrum, & sufficit nobis.

Quid amplius quæris? quid ultra requiris in Virgine? ait Valentinus Præsul Villanova, (a) solve cogitationibus habenas, dilata intellectui fimbrias, & describe apud te in animo Virginem quandam purissimam, pulcherrimam, omni gratiâ plenam, omni sanctitate pollentem, omnibus virtutibus ornata, omnibus charismatibus decoratam, Deo gratissimam, quantum potes, tantum auge, quantum vales, tantum adde, major est ista Virgo, excellentior est hæc Virgo, superior est Virgo ista.

Requisitum ultimum in munere est, ut si cupias esse charum, sit simul & rarum.

De raritate Doni Mariani lis non est intentanda, cum apertè testetur S. Proclus, (b) Nihil in mundo cum Dei Genitrice comparandum est: Res omnes conditas ô homo cogitatione peragra ac perspice, an quidquam sit, quod Dei Genitricem æquet, ac superet; terram undique lustra, mare circumspice, aërem investiga, homines animo perferutare, virtutes omnes ab oculorum sensu remotas cogitatione complectere, ac vide, an in omnibus rebus conditis sit ejusmodi miraculum?

Donum utique rarum, quia omnis maculæ originalis expers.

Donum singulare, quia obstupe-

scente naturâ ab infœcundis & sterilibus parentibus emanavit.

Donum rarum ab æterno unigenito filio Dei prædestinatum.

Donum singulare, Matris gaudia cum virginitatis honore complectens.

Opus, teste Petro Damiani, (c) quod solus Opifax supergreditur.

Portentum gloriosum, juxta S. Thom. de Villanova, (d) cunctis sæculis admirandum.

Miraculum ex mente Damasceni, (e) omnium miraculorum maximè novum.

Miraculum juxta Chrysostrum (f) magnum, quo nihil majus aut illustrius ullo tempore inventum, aut inveniri poterit: Undè sapientissimè in laudem doni hujus rarissimi concludit Hugo de S. Victore serm. 46. scribens, quæcunq; in creaturis sunt amabilia, quæcunque suavia, quæcunque dulcia, quæcunque pulchra, quæcunque pretiosa, quæcunque laudabilia, quæcunque admiranda, quæcunque prodigiosa, quæcunque sublimia, hæc sunt in Maria, hæc per Mariam, hæc Maria.

Quis nunc miretur, si donum hoc nobile, rarum & præclarum non satis admirari queant Angeli in cœlis, dum alter ad alterum clamat Cant. 8. *Quæ est ista, quæ ascendit de deserto delictis affluens, innixa super dilectum suum? quæ est ista Cant. 6. quæ progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut Luna, electa ut Sol.*

Quid

(a) Villanov. c. 2. de Nat. B. V. (b) S. Proclus ap. Jo. Damascen. Ep. de Trisagio. (c) Serm. de Nat. V. (d) Serm. 2. de Annunt. B. V. (e) Orat. 1. de Nat. V. (f) In Hipp. pant.

Quid mirum, si sanctissimi Patres, ac Ecclesiæ Doctores donum hoc pretiosum condigno calamo deprædicare se posse desperant? dum cum Bernardo, in deprecatione ad B. Virginem, palam fatentur in tuis laudibus, ô Virgo, omnis lingua balbutit.

Dum cum Joanne Damasceno (a) exclamant, ad te pro dignitate laudandam, omnis inops est lingua, quin & animus excelsior mundo in laude tua vertiginem sentit ô Maria.

Dum denique cum Hieronymo & Augustino (b) tenuitatem ingenii ac linguæ exilitatem agnoscentes fatentur, quid nos tantilli, quid actione pusilli, quid in ejus laudibus referemus, cum etiam si omnium nostrum membra verterentur in linguas, eam tamen condignè laudare sufficeret nullus. August. serm. 2. de Assumpt.

Facebat igitur tam vetus quam novum Testamentum cum muneribus suis, dum in immensum oblatio hodierna universa reliqua dona superat, & confundit.

Obtulerit Aristobulus, Judææ Princeps (c) Cneo Pompejo Cœlesyriam obeunti pro munere vitæ auream quingentis talentis æstimatam.

Maria est hæc vitis aurea, secundum Bonaventuram, (d) botrum ferens dulcis vitis, per quam pulsa mundi fitis; Vitis, de qua prodiit botrus ille Cypri, in torculari crucis pressus, ex quo profluxit vinum germinans Virgines.

Transmiserit Soldanus Ægyptius Imperatori Friderico Primo, ad contestandam amicitiam, vas pellucidum ex unico Smaragdo excisum, arte & cælaturâ nobile, pretio inæstimabile, viginti unciis odoratissimi balsami repletum, uti referunt Majolus & Kranzius; ah procul procul relegate hoc Balsamum Turcicum, mephitis enim instar foetet, dum Mariam considero, quæ teste Eccles. cap. 24. sicut cinnamomum & balsamum aromatizans odorem dedit: quam Sanctus Epiphanius (e) supplici genu ita salutat: Ave Maria gratia plena, quæ es urna aurea continens (& balsamum immortalitatis) & manna cœleste: (f) Vas admirabile, opus excelsi; vas auri solidum ornatum omni lapide pretioso. Eccles. cap. 50.

Obtulerit grande Gandavum nato Carolo Vto pro natalitio munere argenteam navem, velo remisq; instructam, Fortunatius est donum Maria, facta quasi navis infitoris de longè portans panem, (g) cujus navis Gubernator Deus Pater, velum insufflans Spiritus Sanctus, Remiges Cherubin & Seraphin; de qua nave præclare Poëta ait:

Fortunam vebit illa bonam, vebit illa salutem:

Tuta vel in mediis fluctibus ire potest.
Sit à Maximiliano II. do Cæsare pro æterna memoria miraculoso sacello Hallensi Rosarum stirps aurea in altitudine duorum pedum, ex qua minores

(a) In *Meneis*, apud Wolf. Weishaupt in *Lyt. Laur.* (b) Hieron. ap. *Hibernicum V. Maria.* (c) *Josephus l. 14 antiq.* (d) *Bonav. in Rbytm.* (e) *S. Epiphani. ser. de laud. Virg.* (f) *Eccles. c. 43.* (g) *Proverb. 31.*

nones alii furculi prodibant, cum dependentibus hinc indè aureis rosis dono transmissa: Hodie è contra Solymæ templo à Joachimo & Anna in perpetuum anathema consecrata & illata est Maria, Rosa illa mystica, honor decusq; florum, quæ Damasceno teste (a) divinâ suâ fragrantia omnia perfudit; Rosa, quæ licet ex spinis (id est Judæis) sit orta, spina tamen & aculeo peccati semper caruit.

Obtulerit licet Galeacius II. dux Mediolani Dux (b) hospitibus convocatis ad nuptias Filia suæ Violantæ Delphino Regis Gallia Filio desponsatæ triginta scutellas plenas unionibus & gemmis; è contra hodie Deo & universæ cœlitum curiæ præsentârunt Anna & Joachim Mariam, pretiosissimam margaritam orbis terrarum, ut eam vocat Cyrillus Alex. (c) gemmam super aurum & topazion, uti eam intitulat Trithemius: (d) Monile Paradisi inexplicabile, ut Mariam salutat Epiphanius Orat. de laud. V. Vas virgineum divinis charismatibus & margaritis ineffabiliter ornatum, ut loquitur Greg. Neo Cæsar. ser. 2. de Nat. B. V. in quo omnis lapis pretiosus, Sardius, Topazius & Jaspis, Chrysolitus & Onix, & Berillus, Saphirus, Smaragdus & Carbunculus, aurum opus decoris ejus.

Obtulerint deniq; anno post Christum 1523. quatuor ex ultimis oris America in Hispaniam venientes Le-

gati, Carolo V. Imperatori inter alia illustra munera Gallinam auream unâ cum duodecim pullis, cujus Gallinæ rostrum ex splendido adamante, crista verò ex aurivomo carbunculo erat confecta.

Ah Maria est Gallina illa aurea & cœlestis, cui teste Bern. de Bustis (e) datæ sunt duæ alæ magnæ, una ala misericordiæ, sub quâ peccatores confugiunt, ut Deo reconcilientur; alia est ala gratiæ, sub qua Justî consistunt, ut in gratia conferventur; milenos pullos similes infernalis milvus ille dilacerasset, nisi ad Virginem accurrissent, & Maria illos sub gratiosis alis suis abscondisset.

Testatur id abundè S. Thom. à Villanova conc. 3. de Nat. M. V. dicens: Omnes ad te currimus, tu nostra protectio, tu nostrum refugium, tu nostrum subsidium & asylum: sicut pulli volitantibus desuper milvis ad Gallinæ alas accurrunt, ita nos sub velamento alarum tuarum abscondimur. O Maria verè verè tu es, teste Mauritio de Villa probata serm. g. de laud. M. Carbunculus luens peccatoribus in nocte.

O donum igitur pretiosum, cui par non vidit orbis; ô donum pulchrum, cujus pulchritudinem Sol & Luna mirantur, ô donum rarum, charum, & præclarum!

O Sanctissimi Parentes, castissimum par Turturum Joachim & Anna, vobis

X x

Dama-

(a) Orat. 1. de Nat. Virg. (b) Laurent. Chrysoq. Dalmata p. 1. Mundi Mariani. (c) Cyrillus Hom. 6. contra Nestor. (d) Lib. de mir. B. V. c. 6. (e) Bustis in Mariali p. 3. S. 2.

Damasceno teste (a) *omnis creatura ob-*
stricta est, per vos enim hodie Donum
omnium donorum præstantissimum Crea-
tori in templo est oblatum.

Obstricti sunt vobis Angeli, quia
per vos Reginam Angelorum rece-
perunt.

Obstricti sunt vobis homines, quia
genuistis eam, ex qua salus mundi
prodiit.

Obstricti sunt vobis Peccatores,
per vos enim receperunt Asylum &
Civitatem refugii, in dono enim ve-
stro, Bernardo teste, Angeli læticiam,
Justi gratiam, & peccatores invenerunt
veniam. In semine enim vestro
benedictæ sunt omnes Gentes terræ.

O Sanctissimi Progenitores, quas-
nam vobis debitas rependemus gra-
tias?

Vos estis, qui genuistis nobis Ma-
trem gratiæ, Matrem misericordiæ,
& totius consolationis.

Vos dedistis nobis scalam cœli, per
vos illuxit sedentibus in umbra mor-
tis stella ex Jacob: Vos vos dedistis
arcam mundo naufrago.

Claudo Elogium vestrum, ac sup-
plici genu cum piissimo Abbate Tri-
themio exclamo: (b) O Joachim &
Anna, digni æterna memoria paren-
tes, qui Domino Deo in simplicitate
famulantes thesaurum inæstimabilem
obtulistis, quis vos dignè laudare
sufficiet? & cap. 8. inf. Nemo un-
quam tam gratum Deo munus obtu-

lit, nemo thesaurum tanti pretii un-
quam templo præsentavit.

Laudent ergo Vos astra matutina,
quia ortum est ex vobis signum illud
magnum, Mulier amicta Sole, & Lu-
na sub pedibus ejus.

Extollat vos cum fructibus suis su-
per æthera mare, & laudes vestras de-
prædicent abyssus; quia mundo nau-
frago Mariam dedistis, quæ domina-
tur potestati maris, & motum fluctu-
um ejus mitigat Plal. 88.

Laudent vos univertæ arbores ter-
ræ, dum diu quidem steriles tandem
furculum benedictum progerminâ-
stis, ex quo fructus vitæ est de-
cerptus.

Circumdent capita vestra flores
rosarum, & lilia convallium, ex qui-
bus prodiit lilium illud sine macula,
Rosa mystica, Regina florum.

Applaudat vobis cantibus suis uni-
versus Chorus volatilium cœli, quia
ex semine vestro prodiit unicus Phœ-
nix sæculi, Maria.

Laudent denique Parentes hos
gloriosos in generatione & oblatio-
ne sua Cœlites & Terrigenæ, & lau-
des eorum in æternum enuntiet Ec-
clesia Sanctorum.

Unicum hoc, ô sanctissimi Proge-
nitores, à vobis precamur, impetrate
nobis à Filia vestra patrocinium &
gratiam, à Nepote verò veniam
& misericordiam.

(a) *Orat. 1. de Nat. B. V.* (b) *De laud. S. Annæ cap. 6.*

IN FESTO S. CATHARI- NÆ VIRG. ET MART.

Non est talis Mulier super terram, Judith II.

D li vos perdant, ô execrables Medææ ac Drachomiræ! Glutiat vos Tartarus, ô incestuofæ Herodiades & Semiramides! Sanguinem vestrum canes lingant, ô sanguinariæ Jezabeles & Athalixæ! Equi vos in partes distrahant, stipites & exacuti pali corpora vestra terebrent, ô maledictæ Brunichildes ac Romildæ Conjugum vestrorum Sicariæ & Homicidæ! Viperæ vos morsibus conficiant, ô ambitiofæ Agrippinæ & Cleopatrx, abyssus turpitudines vestras sepeliat, salaces ac libidinosæ Thaides & Floræ. Malè denique sit vobis sceleratæ Helenæ,

Bolenæ & Clytemnestræ, quæ præpudiosis adulteriis vestris totum propè orbem ad arma, ad strages, ad inæritum concitastis.

Vos estis, quæ toti devoto fœmineo sexui æternum infamiæ stigma inuistis. Vos estis, quæ splendorem ac gloriam sexus vestri ignominiosâ turpitudine contaminastis: Vos estis, quæ ob detestanda scelera vestra ansam & occasionem præbuitis, ut millenis vituperiis, opprobriis ac convitiis innocens nunc sexus profcindatur; Superbia vestra, avaritia, invidia & impuritas impulit Phœcilidem Poëtam, ut ex quatuor animalibus, velut ex 4. Elementis, Cane, Ape, Sue & Equo somniârit, vos esse productos; Inconstantia & levitas animi vestri causa erat, ut Simonides, vos à ventis fabricatos assereret, convenienter versui decantato.

Quid le-vius fumo? flamen; quid flamine? ventus.

Quid vento? Mulier; quid muliere? nihil.

Doli ac fallaciæ vestræ persuaserunt Petrarchæ, ut de vobis inquireret sedulo, quid essetis, sibi que responderet: *Fœmina tota dolus, tota ars, tota histrio, tota venenum.* Amoro-sæ infaniz vestræ in causa sunt, ut dictæ sitis naves incendiariæ, quæ venereis flammis totum incinerârunt Orbem.

Nec mitius vobiscum agunt ipsissimi Sancti Patres, quos si interrogem, quid sit mulier? mox respondet Hieron. de vita Cleric. *Mulier est janua diaboli, scorpio venenatus.* Quid est mulier? Respondet Joa. Damascenus Paral. c. 6. *Sceptrum inferni, concupiscentiæ princeps, requies serpentis, Diaboli consolatio.* Quid est mulier? Respondet Anastasius Nicenus Tom. 6. Bib. PP. *Cordis lancea, vestita vipera, viri naufragium.* Quid est mulier? Respondet Chrysostom. hom. 15. in Matth. *Malum summum & acutissimum telum diaboli.* Quid est mulier? Respondet Bonaventura in diæta salutis c. 9. *Mulieres sunt Balistæ diaboli de longè ferientes.* Quid est mulier? Respondet S. Ephrem: (a) *Fons nequitie, thesaurus immunditiæ, perniciës oculorum, exitium animarum.* Quid est mulier? Respondet August. de singul. Cleric. *Mulieris cantu tolerabilius est audire basiliscum sibilantem.* Quid est mulier? Respondet denique sapiens Eccles. c. 7. *Juveni amariorem morte mulierem, vult dicere: Sicut mors, ita longè magis mulier est omnium terribilium terribilissimum.*

O Titulos! ô vituperia! ô investivas! ô opprobria! Parcite nonnihil sexui devoto ô Venerandi Doctores, calami acrimoniam nonnihil moderamini, scelera enim unius Medæ aut Drahomiræ in omnes non redundant. Crudelitas Jezebelis aut Athaliæ, integrum sexum

NON

(a) Ephrem ser. contra improbas mulieres.

non infamat: Libide Thaidis aut Bolenzæ totum chorum non commaculat: Stant ex altera parte Millenzæ Kunigundes, Clotildes, Pulcheriæ, Genovesæ, Hildegardes, Agnetes ac Margaritæ, castæ, Pudicæ, fideles sanctæ ac Deum timentes animæ: infantes proindè minimè tangit sacro sancta iracundia vestra.

Respirate proindè pudore & rubore suffusæ animæ, Patronum hodiè vestrum agam, talemque producam fœminam, quam totus obstupescat Orbis, quam cuncti laudibus celebrent, præconiis venerentur Catharinam, nimirum Virginem & Martyrem, nitidissimum speculum, in quo sese non fœminæ solùm, sed & viri contemplantur, nam teste Augustino: (a) nec fœmineus sexus suis fraudatur exemplis, in quibus Viri se se contemplantur.

Dum igitur ad laudes Catharinæ me accingo, vos patienti animo dicentem audite, ac omnes fœminas in Catharina laudari credite.

Cui igitur comparabo te, vel cui assimilabo te filia Jerusalem? Palmam tibi cedit castissima Sunamitis; Eloquio superas dissertam Abigail; fortior es Jabele; prudentior Thecuite, amabilior Esther; *multæ filiaë congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.* Tu es Virgo sapiens & una de numero prudentum; diffusa est gratia in labiis tuis propterea concupivit Rex speciem tuam. Non solùm existis pretiosa gemma Græciæ, sed inæstimabilis Margarita totius Eccle-

siæ, altiores universo cœtu fœmineo ab humero & sursum.

Comparabo igitur te non cum fœminis, sed cum Apostolo Paulo ipso, qui Vas electionis, Tuba Evangelii, Eloquentiæ flumen, uti eum nominat Hieron. Ep. 61. ad Pamiasch. neque hinc aliquid S. Paulo detractum credite, qui ipse ad Philippenses c. 3. nil aliud desideravit: quàm *imitatores mei estote, sicut & ego Christi*: Parallelos proindè similes dabunt Conversio, Vita, Virtutes, Mors, & Miracula amborum.

Natus est Paulus Tarfi Ciliciæ, parentibus nobilibus & senatorii Ordinis, (b) uti August. in Epist. ad Philippenses probat ex verbis Pauli: *Si quis alius videtur confidere in carne, Ego magis*; studiorum exinde gratiâ est Jerosolymam missus, ut in lege Domini erudiretur, uti ipse fatetur Act. 22. *Ego sum Vir Judæus, natus in Tarso Cilicia, nutritus autem in ipsâ civitate, secus pedes Gamaliel eruditus*; ubi brevi profecit super omnes coætaneos suos: Judicium intereâ tenebris ita excœcatus, ut spirans minarum & cædis in discipulos Domini. Damascenum peteret, vincitos quos posset perducturus in Jerusalem: (c) dum autem appropinquaret Damasco, subito circumfulsit eum lux de cœlo & vox de cœlo facta est, surge & ingredere civitatem, ibi dicetur tibi, quid te oporteat facere, quod abundè præstitit Ananias, à quo in fide instructus, ac sacro baptismi lactice est tinctus. Jam ad Catharinam,

XX 3

Nata

(a) August. serm. 242, de temp. (b) Actor. 22, (c) Actor. 9.

Nata est Catharina Alexandria, nobili inò Regio (ut plures volunt) genere: studiorum gratiã traditã est in manus Sipienti cuidam Philoso- pho, (a) in variis disciplinis erudienda, sub quo ita in litteris profecit, ut passim *Gemma Græciæ* diceretur: Sapientissima profecto Virgo, nisi gentilissimi tenebris fuisset involuta, accidit interea, ut die quãdam (Numine ita disponende) pedissequis suis comitata, (b) extra Alexandria Mœnia longius nonnihil secedens ad sylvam tandẽ deveniret, (c) ubi in humili tugurio Eremicolam senio venerabilem, in genua provolutum, ac orationi intentum offendit: admirata est primò insolitum Eremitæ vestitum, orantis ardorem; ac religiosæ cellulæ pauperiem, sed ante omnia sacro cam horrore concussit Crucifixi Imago ad introitum cellulæ erecta: utpote similis illi, quam Pater Catharinæ Costus ex auro prius stupente artifice ac aliam efformare intendente, in Crucifixi imaginem transformatam aspexerat. Amorosus radiis Imago hæc ita cor Catharinæ circumfulsit, ut mox impulsis Gentilitatis tenebris fidei lumine tota illustrata, ac ab Eremicola, altero velut Ananiã in fide illustrata, salutaribus tandem Baptismi undis sit abluta. En Parallelas, Pergamus ad virtutes.

Ad virtutes si deveniamus, prima occurrit Regina virtutum charitas: hæc tantas in pectore Pauli egit ra-

dices, ut inflammato pectore exclamarit: (d) *Quis nos separabit à charitate Christi? Tribulatio. An angustia, an fames, an nuditas, an periculum, an persecutio, an gladius? certus sum, quia neq; mors, neque vita, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Christi.*

Verba hæc jure meritissimo usurpare etiam potest Catharina, quam nec thesauri divitiarum, nec honorum irritamenta, nec theatra deliciarum, nec Imperialis purpuræ color, nec coronæ regis splendor, nec minis armata violentia, nec instructa tormentis crudelitas à Christo separare potuit. Mansit illa velut rupes immobilis, fluctibus quidem concussa, at semper firma, velut sol obtenebratus nubibus, semper tamen illustris; velut Adamas inter incudem & ignes semper tamen indomabilis.

Ex charitate hac resultabat in Paulo Zelus ardentissimus, divini Evangelii coram gentibus, regibus & filiis Israel disseminandi, nec formidabat Imperii Principatum. (e) sed corde impavido cunctis prædicabat Christum, & hunc Crucifixum.

At nec in virtute hac octodecennis Puella quidquam Paulo cedit Catharina, si enim Pãulo coram Rege Agrippa Evangelii contestatus est veritatem, hæc coram Maximino Cæsare fidei defendit Sanctitatem.

Si Paulus disputans de Justitia, (f) Castitate & futuro Judicio tremescit Judææ Præsidem Felicem. Hæc de divinis Judiciis disserens Christo lucrata.

(a) *Pelbartus in Festo S. Cath.* (b) *Petrus de Natalibus.* (c) *Atlas Mar. Imag. 577.* (d) *Rom. 8.* (e) *Act. 26.* (f) *Act. 24.*

crata est Prophyrium belli Ducem.

Si Paulus gloriatur Athenis in medio Areopagi magnum illum Dionysium Areopagitam à se ad fidem converterum; Catharinæ laus erit non unum sed 50. toties Græciæ disertissimos Philosophos à se errorum tenebris esse traductos.

Si Paulus gloriatur Concionibus suis concubinam Neronis à pellicatu abstractam, & fide Christianâ imbutam: Gloriabitur Catharina, non Pellicem, sed ipsam Reginam Faustianam Cæsaris Maximini Conjugem à se ad fidem esse traductam & Martyrem effectam.

Si Paulus in via ante fatalem ictû Christo adhuc peperit 3. Milites, Longinum, Acestum & Megistum:

Catharinæ laus erit ante Martyrii agonem non 3. sed ducentos milites à se convertos & Martyrio coronatos.

Si Chrysofomus hom. 1. de laud. Pauli ait, in tantum progressus est Paulus, ut vix 30. annorum spatio Romanos, Persas & Parthos, Medos & Saracenos sub jugum mitteret veritatis.

Catharinæ laus erit non intra 30. annos, sed infra 30. dies quinquaginta sapientissimos Philosophos, ducentos strenuos milites, Imperatricem ipsam ac nobilissimum belli ducem Porphyrium stupente totâ Alexandriâ à se Christianæ legi subjugatos.

Verùm nil sic virtutes exornat, quàm intertexta humilitas, quæ quò magis honorata, eò magis resplen-

det: Hanc si uspiam, certè non alibi magis quàm Lystris ostendit Paulus, (a) quò cum devenisset, ac claudum ex utero Matris in pedes iterum erexisset, exclamaverunt subito Lycaones rei novitate perculti: Dii similes hominibus descenderunt ad nos, jamque prestò erat Sacerdos Jovis cum coronis tauros sacrificaturus illis, qui sine emplastris claudos curarent, nisi Paulus scissis vestibus in turbas exiliens voce magnâ clamasset: Viri quid hæc facitis? & nos mortales sumus similes vobis homines, sicque humilitatis objecta togâ divinitatem oblatam contexisset.

Sed nec hic cedit Paulo Catharina, nam & Catharinæ, jubente id Imperatore Maximino, in amplissimo foro Alexandrino, ob eloquentem sapientiam, columna cum statua jam-jam erat erigenda, ut velut altera docta Pallas demisso poplite à cunctis adoraretur.

Scimus quàm pronæ sint ad laudes fœminæ, ambæ aures ad concentum illarum illis tinniunt, Ex, emplum præbuit Eva, quæ Deæ similis videri volens paradyfi etiam delicias nihilfecit; nota sunt verba Agripinæ, occidat, modò, imperet;

Sed & hic Catharina virum se præbuit non fœminam, gravi supercillio ad insipientem Maximinum conversa, desine inclamans talia dicere, quæ scelus est cogitare: Unus est Deus, qui cœlum & terram gubernat, cujus ego sum demississima Ancilla, hunc adoro, hunc toto corde vener-

rör. O rara virtus, humilitas honorata.

Si ulterius fortitudinem in adversis; constantiam in minis, patientiam in tormentis consideremus, iterum pares eos deprehendemus, æqualem enim se in omnibus Paulo exhibet Catharina.

Si enim ad Colossenses uti & ad Corinthios in carceribus & vinculis gloriatur Paulus, (a) dum ait *in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, in mortibus frequenter.*

Catharina quoque gloriari poterit, quod à Maximino confecta vinculis, detrusa in carcerem, compedibus vinceta rotæque crudeli adiecta.

Si Virgarum fasces extollit Paulus: (b) *Ter Virgis cæsus sum à Judæis quinque quadragenas unâ minus accepi.*

Testabitur Catharina, se non Virgis solum, sed Scorpionibus & plumbatis totam dilaceretâ & concisam.

Si famem allegat Paulus dicens: (c) usque in hanc horam esurimus & sitimus, in fame, siti, jejuniis multis, frigore & nuditate. Obtendit Catharina undecim dies sine ullo cibo aut potu in carcere à se traductos, morituram certò, ni cœlites famelicam refocillassent.

Si Paulus omnia terrena arbitratus est ut stercora; (d) & hæc coronam, scepra, purpuram, gazas, honores, favores reputavit ut nihilum.

Si Paulus ad 3. cœlum raptus audivit arcana, quæ non licet homini loqui: Catharina è cœlis ad se in carcerem Angelorum stipatum choro ipsum rapuit Filium Dei.

Si incarcerati Pauli vulnera & acceptas plagas Philippis carceris custos terræ motu tremefactus lavit, ac esurienti Paulo cœnam posuit.

Nobiliores Medicos sortita est Catharina, angelos nempe, vulnera, eluentes ac persanantes, mannaque cœlesti famelicam reficientes,

Si Paulus spectaculum factus est mundo, Angelis & hominibus, rapuit & Catharina in admirationem Cæsarem, Philosophos, Alexandriam cum universa militia cœli.

Si Paulus exultans exclamat: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona justitiæ,* (e) Triumphanti Catharinæ applausere cœlites clamantes veni sponsa Christi veni coronaberis, en cœli tibi patent ostia. Repetere potest Catharina & illud, quod in alio sensu dixerat Paulus. Hebræi sunt, & Ego, Israelitæ sunt, & Ego, ita illa dicere potest, Paulus illibata Virgo, & Ego, Paulus vas electionis, & Ego. Paulus Doctor, veritatis: & Ego. Paulus pro Christo sanguinem fudit & caput dedit, & Ego.

Sed neque in morte suère dissimiles, quos vita & virtutes facere pares ac concordēs. Paulo caput amputatum

(a) Coloss. 4. 2. Cor. 11. (b) 2. Cor. 11. (c) 1. Cor. 4. (d) Philip. 3. (e) Antoninus p. 1. tit. 4.

putatum sub Cæsare Nerone, Catharinæ cervix recisa sub Maximino Imperatore. Ex Pauli glorioso vertice, Ambrosio teste, plus lactis, quam sanguinis defluxit. Ex Catharinæ Virginali collo lac merum emanavit; & facta est sine sanguine Martyr.

Pauli caput recisum ternis saltibus, tres limpidissimos elicuit fontes.

Ex Catharinæ corpore, utpote Virginis non-fatux, sed sapientis, quæ oleum secum sumpsit cum lampadibus, ad hodiernum usque diem olei salutaris destillat liquor. Veneranda Pauli ossa ac sacri cineres Romæ in Vaticano juxta corpus Apostolorum Principis Petri glorioso sepulchro sunt recondita; Catharinæ corpus vespillonibus Angelis in montem Sinai est deportatum, tumulo Moyſis Hebrææ gentis duci conterminum.

Amborum denique Pauli & Catharinæ sepulchra gloriosa, Europam & Asiam, Orientem & Occidentem habent supplicem. En ut vita similis simili clauditur exitu.

Si demùm ad miracula amborum descendamus inveniemus iterùm lineas parallelas.

Refert Lucas Actorum 19. virtutes non quassibet factas à Domino per manum Pauli, ita ut etiam super languidos deferrentur à corpore ejus sudaria & semicinctia; & sic recederent ab eis languores.

Ealdem virtutes de Catharina restantur milleni hujus Virginis clientes, qui ubi sacro ejus oleo sunt per-

uncti, innox ab innumeris tum corporistum animæ morbis, patrocinate illis Virgine, sunt liberati.

Paulus Troade suis valedicturus discipulis, protraxerat sermonem usque in mediam noctem, sedebatque ad fenestrâ adolescens Tychicus nomine, hic sopore gravi cum mergeretur, cecidit de tertio cœnaculo deorsum & sublatus est mortuus, (a) ad quem Paulus cum descendisset & complexus esset, vitæ mox pristinx restituit, adduxeruntque puerum viventē, & consolati sunt non minimē.

Refert potentum simile Discipulus (b) in laudem Catharinæ cedens: Angliæ Regi erat filius, coronæ hæres futurus, hic cum inconsiderantiùs per pontem aliquando discurreret fallente pedem vestigio in præterfluentes aquas est lapsus. Totam aulam turbavit triste hoc nuntium: submissi mox piscatores, qui regium inquirerent Principem, sed incassum: Casu tam infelici graviter exasperatus Rex, Præfectum Regii Principis, utpotè totius infelicitis ruinæ causam, in vincula & carcerem abripi jussit. Noctem illam in tenebroso carcere, inter suspiria, Jachrymas & mille vota ad Virginem Patronam transegit in somnem captivus infelix, spe tamen maximâ in Catharinam repositâ, nec in vanum; auditæ preces, deterſa lamenta, excussa vincula: Altero enim die inter Missarum solemniam, vivus iterum tubitò comparuit Regi: Princeps die ac nocte suaviter à Catharina inter

Y y

aquarum

(a) Actor. 20. (b) Discipulus in Festo.

aquarum vortices sefe sustentatum asseverans, applaudente aulâ, exultante universâ Ecclesiâ,

Paulus Lystris virum debilem pedibus, ac claudum ex utero Matris suæ, qui nunquam ambulaverat, solo verbo, surge super pedes tuos rectus in pedes erexit, ac arida membra vivificavit.

Catharinæ favor ulterius est progressus, nam ipsa jam abscissa & truncata membra Sabino Episcopo Mediolanensi restituit ac redintegravit.

Placet miraculum tam celebre pro Coronide in laudem Virginis Catharinæ paulò fufius deducere: Factum hoc admirandum recenset Petrus Ravennas, ex eo Pelbartus & Lochmayr lib. gestorum nobilium de B. Sabino Episcopo Mediolanensi.

Beatissimus hic Pontifex Sabinus cum ex Italiâ in Palæstinam trajecisset, ac post adorata sacra Christi vestigia, salutatum sacris osculis Præsepe, suspiriis ac lacrymis humectatum sacrosanctum Christi Domini monumentum, reditum meditaretur in Occidentem, remoram sacram objecit Patrona Catharina, hujus enim invisendæ cupidus, in Arabiam ad montem usque Sinai sacrum iter prosequi statuit, tumulum illum ex quo tam salutare oleum stillaret, etiam invisurus. Assumpto igitur laboriosi itineris socio Cassinensi Abbate Theodorico, duobus Sacellanis, ac pro tutela adversus Arabum incurfus sex corporis custodibus, aliisque 30. famulis viæ periculosa sefe commisit.

Vix ad Pedem montis Sinai pervenere, cum crudelissimum Saracenorum Ducem obvium habuere, hic ubi sacros eos esse peregrinos intellexit, Catharinæ visendæ studio per longa maria pellectos, torus irâ exæstians, ascensu ulteriore negato, mox linguâ, naribus, auribus, summatibus pedum ac digitorum mutilatos ac semianimes, camelis injectos, ad apicem montis deportari curavit, blasphemus addito Sarcasmo, visurum se, quid valeat sepulchri hujus stulta visitatio, ubi membra truncata iterum renata fuerint, tum se quoque fidei Christianæ manus daturum. Vix ad supercilium montis est perventum, cum Abbas Cassinensis dolorum vehementiâ animam egit, Sabino Episcopo inter dolores & vota ad Virginem Catharinam semianimi relicto.

Circa medium noctis Mons Sinai totus contremuit, tantâque luce per tres horas est illustratus, ut nox in diem transmutata crederetur.

Et ecce! B. Catharina velut sol exoriens de sepulcho processit, ac truncata Episcopi membra inunxit, quæ statim pristinam recepere integritatem: Inde ad Sabinum sacris gaudiis delibutum, ac pedibus beatis advolutum conversa ait, Sabine Christus sponsus meus paratus est omnes, qui me honorant, honorare: manè offer Christo Sacrificium, & de oleo, quod de sepulchro meo fudat, Abbatis demortui membra inunge, & à morte resurget. Executus est cuncta fidelissimè Sabinus quæ jusserat Patrona. Interca

Interea manè factò montem etiam ipse conscendit, Saracenorum Dux, non religione loci ductus, sed visurus solùm quid de mutilatis corporibus Peregrinorum actum: Ubi verò in templo Episcopum celebrantem, & Abbatem vitæ redditum aspexit, obstupuit, steteruntque comæ & vox faucibus hæsit.

Ad pedes ergo Sabini abjectus profusis lacrymis veniam & baptismi gratiam ab Episcopo flagitavit, quæ ex corde impetratâ, mox divenditis bonis, parte non modicâ fratribus montis Sinai relicta, valefaciens Arabiæ, sacros peregrinos Romam usque est comitatur, ubi post salutata sacra limina & vota exoluta, in montem Cassinum profectus, fundato prius ex residua substantia Virginitatis Aliterio, sanctissimè vitam in monte Cassino Monachus factus clausit, Catharinæ æternus Panegyrista.

O Catharinam stupendum Orbis miraculum! O splendidissimam gemmam Græciæ! O prudentem & sapientem Virginem! O Martyrem fortissimam! O Doctorem sanctissimam Paulo propè parem, O Speculum nobile, in quo viri & foeminae se contemplantur.

Adeste Viri, adeste Foeminae, à Catharina octodecenni parvula virtutem discite: discite honores & purpuram generoso pede calcare, regnû mundi & omnem ornatum sæculi spernere: blanditiis & illecebris non capi, supplicia & tormenta non formidare: minis & terroribus non con-

cuti, pro Christo & vitam & sanguinem ponere.

Utinam & Europa nostra similes gemmas produceret, utinam plures tales Catharinæ in Gynæcæis nostris invenirentur, cessarent Poetarum ludicra scomata, cessarent Rhetorum amarulentæ investivæ, cessarent Patrum acerba & aculeata epitheta, non audirentur denique amplius in fames & dedecorosi versus illi.

Quid levius fumo? flamen. Quid flamine Ventus.

Quid vento? Mulier quid muliere? nihil.

Sed pro dolor dantur subindè in Europa nostra Catharinæ, sed quæ totæ dissimiles sunt Alexandrinæ? quæ irritatæ & cultros stringunt, & maritis rotam minantur.

Dantur pro dolor Magdalena, quæ unguento non pedes, sed caput acri lixivio lavant.

Dantur Dorotheæ, sed quæ non rotas offerunt, sed spinas infigunt.

Dantur Margaritæ, sed quarum lateri sæpè adstat dra. o infernalis.

Dantur Ursulæ, quæ Ursorum more totâ die murmurant,

Dantur Agnetes, sed quas non agnus mansuetus, sed æva Tigris comitatur.

Dantur Helenæ, quæ quotidie novas cruces, quibus mariti molestantur, inveniunt.

Hæ non ad chorum Catharinæ nostræ, sed potius ad societatem proserpinæ spectant: quæ non, cum Catharina cœlestes Angelos, sed atros genios habebunt Vespillones.

IN FESTO S. ANDREÆ APOSTOLI.

Loquela tua manifestum Te facit, Matthæi c. 26.

Diversum Concionatorem, his diebus evolvi & perscrutatus sum sacra volumina, variaque gloriosa & illustria de S. Apostolo nostro ibidem deprehendi Elogia.

Nobilissimum Crucis equitem eum

proclamat, Nobilis Viënsium Ecclesiastes Don Florentius Schilling, (a) in cujus femore aureis litteris inscriptum: *Mibi absit gloriari, nisi in cruce Domini mei Jesu Christi.*

Corallio comparat Eundem Doctissimus Augustinus Paolleti, (b) quod

(a) *Conc. de S. Andrea,* (b) *Aug. Paolleti Conc. de Feslo.*

quam diu in aquis later, herba est inutilis, at ubi ex aquis extrahitur, mox indurescit ac rubescit, & in gemmam abit: indigitare volens Andream inutilem primò Piscatorem extitisse in Mari Galilee, extractum verò voce Christi ex stagno Genesareth, mox marmoris instar induruisse, ad omnia tormenta pro Christi nomine perferenda.

Primogenitum Ecclesiæ, seu primum Christi Discipulum nuncupat eum Petrus Damiani, utpote qui relicto Joanne Baptistâ Christum primò est secutus, ac paulò post Petrum ad Dominum adduxit Joan. 1. *Erat autem Andreas Frater Simonis Petri, unus ex duobus, qui audierant à Joanne & secuti fuerant eum; invenit hic primùm Fratrem suum Simonem, & dicit ei, Invenimus Messiam, & adduxit eum ad Jesum.*

Herodio seu Falconi assimilat eum senio Venerandus Messreth, (a) qui vocem Magistri vix audiens, continuò ad manus Domini sui advolvit, ac relictis retibus secutus est Dominum.

Dilectum Christi Benjamin prædicat Andream, Cardinalis Bellarminus, (b) alludens ad illum Ecclesiæ, dilexit Andream Dominus in odorem suaviatis.

Seniorem Collegii Apostolici indigitat eum eruditissimus Jo. Bodler.

Preioso Carbunculo inter noctis tenebras scintillanti comparat An-

dream Cappadociæ Episcopus Andreas l. 66. c. 23. insinuare volens, Andream velut Carbunculum, aut stellam matutinam in medio netuæ errorum ac Gentilitatis resplenduisse.

Nobili & cæruleo aureis punctis velut stellulis coruscanti Saphyro assimilat Andream Joachimus Abbas, contemptum terrenorum in eo indicare volens, utpotè in cujus corde nil aliud Scriptum, quàm *Conversatio nostra in cælis est.*

Tituli hi sunt oppidò illustres, Elogia pulchra, præconia rara.

Diu & ego meditatus sum, quodnam in gloriam & honorem S. hujus Apostoli Elogium, exemplo Doctorum horum ex actis & vita ejus eruere possem, & accomodatius mihi non est visum, quàm ut dicam & prædicem Andream Magistrum Linguae novæ, quam Mundus nec novit nec intelligit. Hanc linguam dum vos doceo, vestram patientiam flagito.

Ex sacris litteris liquidò constat, Terram ab initio fuisse Labij unius, (c) in structurâ verò Babylonicæ turris confusum fuisse Labium eorum, itâ ut ex unâ matrice linguâ 72. prodierint filix, accentu & significatione diversissimæ: Linguarum tamen Tres Principatum tenent.

Idioma primum est Mundi, qui nihil loquitur, nisi vanitatem, fucos, fraudes, dolos, calumnias & insipientiam.

Y y 3

Idioma

(a) *Mephret, serm. de S. Andrea.*

(b) *Bellarminus con. de S. And.*

(c) *Gen. 11.*

Idioma secundum deterius est primo, quo Infernus utitur, consistens in maledictione Dei & Sanctorum, ita testatur Gerson Cancellarius Parisiensis tract. 4. conf. 2. dicens: Blasphemia est Idioma infernalis inimici ac damnatorum, loquela abominanda.

Lingua tertia est Idioma cœleste, quo utitur Curia Sanctorum, quod qui non callet, ad cœli atria non admittitur.

Audistisne aliquando lamentabilem eventum, quem memorat liber Judicum c. 12. quando post cruentam pugnam inter Galaaditas & Ephratæos, Galaaditæ vada & aditus Jordanis ita occuparunt, ut fugientibus Ephratæis omnem viam præcluserint; cumq; venisset ad ea de Ephraim numero fugiens, atq; dixisset, obsecro ut me transire permittatis, dicebant ei Galaaditæ: nunquid Ephratæus es? quo dicente non sum, interrogabant eum, dic ergo Scibboleth, qui respondebat Sibboleth: eadem littera spicam exprimere non valens, statimq; apprehensum jugulabant in ipso Jordanis transitu, & ceciderunt in illo tempore de Ephraim 42. millia.

Strages profectò lamentanda, cui solum anam dedit unica Idiomatis ignorantia; unica littera minus benè pronuntiata eos perdidit latere minimè poterant, quia loquela eos manifestos faciebat.

Ita Ita accidet nobis, cum ad portam cœlorum pulsaverimus, ubi à minimo à lingua cœli aberrabimus,

dicetur nobis, quod insipientibus Virginibus: *Clausæ est Janua.*

Quodnam igitur est hoc Idioma cœli? Cujus Magistrum agit Andreas?

Num loquitur Hispanicè? Non lingua enim Hispana, utpote loquela grandis ac magniloqua, in regno Cœlorum, ubi sola humilitas placet, non admittitur, cum scriptum sit Psalmo 11. *disperdet Dominus linguam magniloquam*: horret enim, ait Isidorus l. 2. de serm. c. 29. æterna sapientia spumeum Verborum ambitum.

Num loquitur fortè Andreas Gallicè? Non: displicet enim & illa lingua Numini, quæ aliter scribitur, & aliter profertur, cum cor & lingua apud Christianos correspondere debeant, uti Augustinus serm. 29. de verbis Domini monet: *Non aliud petiustegat, aliud lingua proferat.*

An fortè Huronum, Castrorum ac Canibalum, Polonorum aut Russorum, Aegyptiorum, Sinarum, aut Mexicanorum utitur Idiomate Apostolus? Minimè: est enim Mexicanorum lingua pronuntiatu admodum difficilis; Sinarum Verborum copiâ & accentu vix imitabilis; Aegyptiorum ænigmatibus intricata; Russorum & Polonorum aspera & dura; Castrorum & Canibalum barbara; Huronum teproba & maledicta, tribus primariis litteris *F. L. R.* carens, dum miseri sine Fide, sine Lege, sine Rege, barbaram vitam vivunt.

Quod

Quodnam igitur est Idioma cœli, in quo nos instruit Apostolus?

Verbo dicam : Idioma Andreæ lingua est cœli ac Sanctorum lingua Crucis ac Passionis, lingua cunctis necessaria ad salutem.

Lingua hæc tota contraria est Alphabeto & Vocabulario mundi, sicut enim Alphabeti nostri antepenultima littera est X, ita hæc in Alphabeto cœli est prima, totumq; Idioma his litteris abundat nimirum Crucibus.

Videtur tamen vocabularium hoc cœleste non nihil simile esse Vocabulario Atheniensium, de his enim refertur, quod pleraq; inverso & ironico modo designarint Nomina.

Sic Carnificem, *Amicum Populi* dicebant.

Sepulchrum, nominabant *splendidam domum*.

Carceri, tribuebant nomen *Palatii*. Furjas, vocitabant *Venerabiles Deas*. Mortem, *beatitatem*.

Ita & in Vocabulario Cœli Idem est Crux X, ac *scala Cœli* :

Tribulatio, *savus mellis* :

Eleemofyna *Centuplum* ; Paupertas *Thesaurus cœlestis* ; Injuria *Lapis pretiosus* ; Aurum *lutum* ; Divitiæ *spine* ; Gemmæ *sputum maris* ; Voluptas *Vanitas* & *afflictio Spiritus*.

Audite nunc obsecro linguam hæc cœli loquentem Apostolum Andream :

Paucas solum syllabas profert, at oppido multa hæc continent.

Salve ò Bona Crux, diu desiderata, sollicitè amata, (a) sine intermissione quæsitâ, securus & gaudens venio ad te.

Obstupescit hanc vocem, & admiratur summoperè Bernardus sermo de S. Andrea exclamans : *Obsecro fratres, homone est qui loquitur, an Angelus, aut nova Creatura ?*

Fratres mei Ignis vibrans est non lingua loquens ; & si lingua est, ignea planè est, Carbones sunt Verba ejus & ignis, quem de excelso misit Christus in ossibus ejus.

Linguam loquitur Andreas, quam non novit Mundus, nec capit, nec intelligere satagit ; dura quidem videtur, sed revera est lingua Cœli, Idioma Passionis, loquela Crucis, *per multas enim tribulationes & Cruces oportet nos intrare in regnum Dei*.

In veteri Testamento, licet linguam hanc in ventre Ceti aliquo modo ad discere conatus sit Jonas Propheta, dū clamavit ad Dominum, *circumderunt me aquæ usq; ad animam, abyssus vallavit me, & cum angustiaretur in me anima mea, Domini recordatus sum :*

(b) at paulò post egurgitatus à Pisce, difficultate Linguæ hujus exterritus reversus est ad pristinum suum impatientiæ idioma, quando iratus super arefactam hæderam petiit animæ suæ, *ut moreretur. Jonæ cap. 4.*

Feliciores Discipulos in novo Testamento habuit Andreas, & inter primos quidem Episcopum Antiochenum ac gloriosum Martyrem Ignatium

(a) *Breviar.* (b) *Jonæ cap. 2.*

natum, qui in vinculis Romam abductus ibidem in Amphitheatro paulò post objiciendus Leonibus in Epistola ad derelictas suas Oviculas scripta ita fatur.

De Syria ulq; ad Romam pugno ad Bestias, in mari & in terrâ, nocte dieq; ligatus cum 10. Leopardis, hoc est Militibus, qui me custodiunt; quibus & cum benefeceris pejores fiunt: inde exclamat: Utinam fruar bestiis, quæ mihi sunt præparatæ, (a) quas oro mihi veloces esse ad interitum & ad supplicia, & allici ad comedendum me, ne sicut & aliorum Martyrum non audeant corpus attingere; quod si venire noluerint, ego vim faciam, ego me urgebo ut devorer: Ignoscite mihi Filii, quid mihi proficit, ego scio.

Claudit deniq; Epistolam cum hoc Epiphonemate, Ignis, Crux, Bestiæ, Contractio ossium, membrorum divisio, & totius Corporis contritio, & tota tormenta diaboli in me veniant, tantum ut Christo fruar nihil me juvabunt fines mundi, nec regna hujus sæculi, melius est mihi emori propter Jesum Christum, quam imperare finibus terræ. Baronius anno Christi 109.

Auditores edicite, quid loquitur hic gloriosus Episcopus? quodnam inluetum mundo Idioma profert? Homo est, an Angelus? an alia nova Creatura? minimè; homo est, similis vobis passibilis, cujus caro neu-

tiquam fuit ænea; sed quia discipulus Andreæ fuit, gloriosâ hæc lingua Cœli ita coram Mundo peroravit.

Non absimilia Ignatio locutus est (b) S. Martyr Romanus; cum enim & is Antiochiæ ab Asclepiade Præfecto variis tormentis exerceretur, linguaq; abscissâ, latera ejus flagris, plumbatis ac mucronibus scinderentur, linguâ licet excissâ ad Præfectum conversus, *Gratias tibi ago, inquit, O Præfekte, quod amplioris mihi orbis patefecisti meatus, quibus Christum prædicare possim; tot ecce Deum meum laudant ora, quot vulnera.*

Audite & binos alios in hac lingua cœli Beatissimi Andreæ versatissimos Discipulos, gloriosos nimirum Martyres Gordium & Arcadium; (c) quorum primus Gordius cum ad abscissionem capitis damnatus esset, cum amaris lachrymis exclamavit: *Heu quantum damnum patior, non potens millies pro Christo mori, ac si dicere vellet, parum est nimis, caput perdere, adeste, conterite ossa, lacerate unguis membra, scorpionibus & plumbatis contundite, ignibus adurite, hæc unica erit consolatio mea, ut affligentes me dolore & tormentis non parcatis.*

Attendite nunc quid loquatur & Arcadius, is enim cum omnia sua truncata membra ante se jacere cerneret, in has rupit gratulabundas voces: (d) *O vos felicia membra, tam benigno oculo nunquam vos aspexi,*

quæ

(a) Baronius An. 109. (b) Io. Nadasii 18. Nov. anno cœlesti. (c) S. Basilius Homilia de S. Gordio. (d) Nadasii 2. Jan.

quàm dum truncata propter amorem Domini mei vos ante me jacentia cerno, sic nos decuit ad tempus sejungi, ut tandem nostro Regi occurramus in gloria, & pro mortalibus membris vos eadem mihi vestituamini immortalia : inde conversus ad spectatores dixit, parum est hoc, O viri, hæc facile est tolerare, qui novit de futurâ immortalitate cogitare.

Auditores obsecro, an non stupefcitis ad hanc linguam Sanctorum, ad hoc Idioma Crucis?

Pudori & Confusioni erit Vobis, si probavero & Fœminas etiam in hac cœli linguâ à Sanctissimo Apostolo Andrea instructas, id testabitur abundè S. Martyr Symphorosa, (a) capillis ab arbore suspensa, ita generosè 7. suos filios alloquens & confortans. Eja mea non tam pignora quàm Viscera, attendite ad Petram unde excisi estis : Patrem habuistis Getulium Christi Martyrem, Matrem habetis Symphorosam ad Martyrium festinantem; quid dubitatis vestros sequi parentes? Si meo nutriti estis lacte, nunc vestro me sanguine recreate, porrexì quondam ubera, reddite nunc vulnera, hoc beneficio maternum obsequium rependite, nullum mihi charius vestræ in me charitatis argumentum: Vivam, si vos pro Christo mori sensero, felicissima erit vita vestra, si felicissima pro Christo morte coronetur. Cornel. in l. 2. Machab. c. 7.

O Verba cœo digna. O voces

auro scribendas! O loquelam in Paradiso natam, in Cruce stabilitam! quid ad hoc inauditum Sanctorum Idioma dicitis Auditores? dum cum gaudio ad Exemplum Apostoli Andree immisas Cruces, tribulationes & tormenta salutant: Salve Crux pretiosa!

Audio vos respondentes, durus est hic sermo, & quis potest eum adimplere? aspera & nimium dura hæc est lingua, & quis potest eam addiscere? bonum est de Cruce loqui, sed grave & malum in cã pati.

Terrent vos ut video, cruces, sed non territus fuit Andreas teste S. Bernardo, (b) non expalluit, non cohorrui, non capilli stetere, sed præ gaudio exclamavit de longè: Salve Crux pretiosa, Crux bona & amabilis, quæ decorem & pulchritudinem de membris Domini suscepisti, suscipe discipulum Christi, securus & gaudens venio ad te, accipe me ab hominibus, & redde me Magistro meo.

Ah quàm longè diversâ linguâ loquitur Mundus, vix enim aliud novit lingua nostra, quàm absentibus detrahere, proximos calumniari, mores & vitam aliorum fugillare; ad minimam crucem murmurare, Deum arguere & blasphemare; cum proximis altercari, rixari, mille mala illis imprecari: Labia plurimorum sunt dolosa ac fraudulenta, quæ loquuntur pacem cum proximo, mala autem in cordibus eorum. Psal. 27.

Z z

Aliorum

(a) 18. Jul. Cornelius in lib. 2. Mach, c. 7. (b) Bern. ser. de S. And.

Aliorum lingua impura est & obscœna, loquens spurcitas & nequitiam.

Hęc lingua non est cœli sed Tartari, non est lingua Sanctorum, sed damnatorum: & tamen pro pudor! in Idiomate hoc maledicto quotidie nos exercemus, & linguam Sanctorum addiscere fastidimus.

Eheu quàm pauci sunt, qui ad Crucem nobis à longè imminentem cum Andrea dicunt: O Crux bona Salve.

Ah quàm pauci sunt, qui ad jacuram bonorum cum Job exclamant: *Dominus dedit, Dominus abstulit, sit Nomen Domini benedictum, sicut Domino placuit, ita factum est.*

Quis cum Seraphica Theresia modo exclamat, *aut pati, aut mori?*

Quis cum Xaverio in Tribulatione posito dicit *Amplius amplius Domine?*

Quis cum S. Cypriano, cum sub Imp. Galieno morti esset adjudicatus, ac scriba sententiam ex Tabula pronuntiaret, Thassium Cyprianum gladio animadverti placet, quis cum eo elevatis in cœlum oculis fronte serena respondet *Deo gratias?*

Quis lecto affixus, doloribus obseptus cum Martyre Arcadio ait? O vos felicia membra, nunquam vos sic amavi, quàm cum aliquid ad gloriam & voluntatem Dei patimini.

Quis cum S. Adelberto Pragensium Archiepiscopo gratias Deo pro

pugnis & verberibus agit, (a) cum enim Evangelium Barbaris prædicaret, ac à quodam fuste contunderetur, in genua est lapsus cum hoc effato: *Benedictus Deus, & benedicta misericordia Dei, si non plus accipiam pro Crucifixo meo, saltem unum istum pretiosum habeo.* Surius 23. April.

Quid hoc erat aliud dicere, quàm cum B. Gordio Martyre lamentari, Heu quantum damnum patior, non potens millies pro Christo meo mori.

Confundit nos omnes desiderium illud admirandum Gloriosæ Virginis Magdalenzæ de Pazzis, dicebat enim benedicta illa & magna anima nosse se quàm optimè in æternâ gloriâ tanta tamq; cumulata esse gaudia, ut meritò Paulus scripserit, nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ Deus præparavit diligentibus se, unicum tamen ibi deesse, nempe occasionem patiendi aliquid amplius pro Christo, hinc se non adeo anhelare ad Cœlum, eò quod nil amplius ibi inveniat patiendum.

Unde cum aliquando sine Cruce, sine dolore, sine adversitate, totam se cœlesti consolatione perfusam persensisceret, amorosè & suaviter ita cum Christo expostulare cœpit:

Heu mihi Domine, ut quid à patris inter nos conventis recedis? pepigi mihi nullum mel aut dulcedinem dari, nisi fel & acetum, nullas delicias nisi tua supplicia, nullas a-

liam

(a) Surius 23. April.

liam vitam nisi in perfectissimâ conformitate cum morte tua? at ecce contra pacta faccaro consolationum me pascere cupis, absit, absit hoc à me, aut pati, aut mori. O quàm ingeniosè affectum patiendi hujus sanctæ animæ expressit Academicus ille, dum pro Symbolo ei Carduelem inter spinas & tribulos lætè saltitantem depinxit, addito lemmate: **A LIOS PUNGUNT, ME PAS CUNT**, Magdalenz enim huic pati tam dulce fuit, ut sine illo condimento vitam censuerit acerbissimam, nec aliud exercitium patientiæ cognoverit, quàm non habere materiam absq; intermissione patiendi.

O Grandem & profundam Discipulam Crucifixi & Andreæ, perfectè Idioma cœli callentem.

Hæc est ergo lingua, Auditores, quam non noveratis, docet illam hodie in Academia Crucis linguæ cœli Magister Andreas, videte, ut morigeros & dociles ejus Discipulos vos exhibeatis; Obsecro autem non sit vobis aspera aut dura hæc lingua cœli, imitamini proindè in eâ addiscenda Demosthenem Oratorem illum facundum, litteram R nulla ratione potentem efferre; ut hoc pos-

set, inclusit se, ac lapillum ore tam diu versans & rotans, donec Magister linguæ factus.

Urgete & vos ipsos, ut hæc dura vobis verba Crucis, aliquando proferre queatis animo læto & pacato; sumite exemplum & animos non à Demosthene, sed Andrea, & si fortè morbi & dolores vos molestant, si injuriis, calumniis & detractionibus nomen Vestrum proscindatur; Si persecutiones aut injustæ oppressiones vos opprimant, semper in ore vestro resonet vox illa Andreæ: **Salve Crux pretiosa, diu amata, sollicitè inquisita, agite grates Deo, qui materiam patiendi vobis subministravit, nihil enim hac linguâ sanctius, quæ in adversis gratias agit Deo, ait S. Chrysostr. nam teste Jo. Avila in ærumnis & doloribus plus valet unum Deo gratias, quàm sexcenta alia in rebus prosperis & bona valetudine. Drex. in c. 31. Phae-** tont.

Et licet cum Mythridate Rege Ponti 20. linguis loquamini, labor vester erit inutilis, oleum & operam perdidistis: Hæc enim sola lingua Apostoli nostri Andreæ, **Salve Crux pretiosa, referat portas Cœlorum,**

IN FESTO S. NICOLAI EPISCOPI CONF.

Non facio Tibi Iuriam Matthæi. cap. 20.

Sapientissimè egit Ecclesia Romano-Catholica, utpotè à Spiritu Sapientiz & Intellectus illustrata, ut præter Festa supremo Numini, ejusq; Matrì dicata, etiam memorias ac solemnitates SS. Apostolorum, Martyrum, Confessorum ac Virginum instituerit, singulis an-

nis recolendas, idq; sine saluberrimo, ut non præteriret Mensis aut Hebdomas, in quâ non speculum alicujus Sancti nobis proponeretur, in quod intuentes Virtutem Sancti imitaremur: nam opinione D. Bernardi confundunt Festivitates istz somnolentiam nostram, e contra excitant

citant & calcar addunt, ut sequamur vestigia eorum.

Nec Festum est excogitabile, ex quo non sacra concipiamus desideria ac stimulos ad imitanda virtutum exempla: Solemnitates enim SS. Martyrum, Augustino teste, (a) exhortationes sunt Martyriorum; persecutiones Apostolorum, consolationes sunt Christianorum; certamina Confessorum & Virginum, incitamenta sunt ad pugnam.

Sic à lacrymante Petro Apostolorum Principe discimus amarum lacrymis deplorare errores & peccata præterita.

A Paulo rebellantia membra corporis castigare, & in servitutem spiritus redigere.

Ab Apostolo Andrea crucem tam suaviter de longinquo salutante, crucis & adversitates gaudenter amplecti.

Sic à Magno Antonio, Paulo, Hilari-
one cæterisque; Eremitis incolis instrui-
mur, fallax fugere sæculum, jejuniis,
vigiliis & precibus die noctuque pla-
care & obsecrare Dominum.

Sic à Sebastiano, Laurentio, Ste-
phano cæterisque Martyribus disci-
mus constantiam in fide, perseveran-
tiam in tormentis.

Sic à Martino, Thoma de Villano-
va, Joanne Eleemosynario addiscimus
misericordiam & benignitatem in
pauperes & derelictos.

A Francisco in extrema paupertate

te spem & fiduciam in Deum largi-
torem bonorum omnium.

A Dominico Loricato, Marcellino,
Magdalena, Guilielmo, Martiniano,
cæterisque; pœnitentibus condignam
satisfactionem pro peccatis nostris.

Ab Agnete, Agatha, Barbara & Ca-
tharina custodiam virginitatis & in-
nocentiæ.

Ab Athanasio & Chrylostomo pa-
tientiam in persecutionibus.

Ab Servulo, Lydwina, quorum
Deus lectulos versavit in dolore &
infirmate, tolerantiam dolorum &
morborum.

Sicque à cæteris Sanctis in aliis ac
aliis generosis virtutibus & exemplis
instruimur.

Sed quid hodie à S. Nicolao disci-
mus, (b) in quam virtute nobis præ-
bet exemplum, ut sequamur vestigia
ejus? in multis supra modum:

Instruit nos primò Sanctus in jeju-
nio & abstinentia, dum vix natus,
Mercurii ac Veneris diebus ab uberi-
bus maternis abstinuit, nullis blandi-
tiis ad lac maternum libandum adi-
gendus; unde Leonardus Justinianus
de eo ait: (c) *Non prius Nicolaus vive-
re, quam Deum venerari, non prius
comedere, quam jejunare cepit.*

Instruit nos secundò in misericor-
dia, liberalitate & elemosyna Chri-
stianâ erga pauperes, dum ab infan-
tia misericordia cum ipso crevit;
dum parentibus mortuis mox heredi-
tatem in pauperes effudit, ita ut ne

Zz 3

lecto

(a) Augustinus serm. 47. de Sanctis. (b) Surius in vita. (c) Leonardus
Justinianus serm. de S. Nicol.

lecto proprio pepercerit, Methaphra-
ste teste.

Instruit nos denique in castitate
tuendâ, dùm non solum ipse illiba-
tum hunc florem conservavit, verùm
etiam, ut in aliis conservaretur, effe-
cit, clam (ne innotesceret opus bo-
num) injectis tribus globis aureis in
dotem trium filiarum, puellas jam
sceleri destinatas ab infamia præser-
vando; imò tanta castitas ejus fuit, ut
& ipsius imago ad parietem pendula
in puerperii actu foeminae cujusdam,
retrosum se verterit.

Præclara sunt ista opéra non diffi-
cile; sanctæ sunt actiones, non infi-
cior; grandia merita, non dissentio,
verùm hodiernâ die cuncta hæc san-
cta, præclara, illustria virtutum docu-
menta sepono in tempus aliud, ac in
aliquo alio opere, quod quidem pri-
mâ fronte doctrinæ Evangelicæ con-
trarium, ac tantum Sanctum dede-
cens apparet, vos hodiè imitari cupio.

Quid ergò illud? hoc: Volo, opto,
suadeo, ut Exemplo S. Nicolai proxi-
mos vestros in lingua blasphema ex-
orbitantes alapis & colaphis inflictis
coërceatis: hoc votum meum est, id
dum pluribus vobis explico, patien-
tiam vestram imploro.

De alapis impactis varia tradita in-
venio ab Authoribus. Fuère quædam
infelices, quædam salutares, quædam
damnosæ, quædam sanctæ.

Infelix alapa fuit, quam Boso, ulti-
mus Rex Arelatenium temerariâ

manu Episcopo loci infixit, eò quod
adventum ejus in nocte Nativitatis
Domini præstolatus non fuerit, ea
propter depositus est à Papa, & ab
Othone Imperatore regno privatus,
& securi percussus. (a)

Felix e contra & salutaris fuit illa,
quam Beata Virgo dormienti rustico
infixit, cum dicto, quid dormis? (b)
cum jam hostis terram teneat (20.
enim Turcicæ triremes propè Messa-
nam excensionem fecerant) unde ille
alapa exterritus strato relicto ad pro-
ximam confugit turrim, & arreptâ
tubâ adjacenti populo signum dedit,
qui eruptione factâ Turcas nil tale
metuentes in fugam egerunt.

Damnosa fuit, quam Franciscus I.
Fratri suo Carolo Borbonio infixit;
(c) quanti Gallix steterit, hæc ala-
pa, docuit fratris ejus ad Gallix ho-
stes transitio, ac postmodum Regis
Francisci ad Ticinum misera capti-
vitas.

Sancta fuit alapa, quam Valen-
tinianus Dux militiæ, (d) cum Julia-
num Apostatam Imperatorem ho-
noris causâ ad sanum quoddam Ido-
lorum esset comitatus, ac repente
à Sacrificulo fronde ros. idâ de san-
guine victimæ esset aspersus, quan-
to potuit nisu, Sacrificuli fronti im-
pegit, ac partem vestis, quæ aspersa
erat, abscidit, unde à Juliano mili-
tiâ exutus, ac in exilium pulsus est;
at Juliano occiso in Imperio eidem
succedit.

At lau-

(a) Münsf. lib. 2. de Arelato. (b) Gumpenberg in Atlante Imag. 1070.
(c) Le Blanc, in Psal. 3. (d) Cornelius in c. 5. lib. 4. Reg.

At laudabiliorem, zeloque majori armatam non credo extitisse alapam, quam eam, quam S. noster Episcopus Nicolaus scelerato, impio & blasphemio Arrio impegit. Audite rem gestam.

Sedebant 318. Patres in Concilio Niceno congregati, interque tot rutilantia cœli astra, ceu fulgentissimum sidus Nicolaus Myræ in Lycia Episcopus, Baronio teste ad annum 325. (a)

Examinabatur causa Hæresiarchæ Arrii, qui cum inter alia ore sacrilego evomeret, Jesum Christum non esse consubstantialem Patri: Nicolaus tantæ blasphemix impatiens de sede suâ surrexit, hominemque tale nil expectantem accessit, & omnibus inspectantibus Blasphemo, quanto pondere potuit, colaphum impegit: Hinc subiti Patrum clamores extitere, exaggerantium & torquentium factum hoc in sacri Concilii ac Confessus contemptum & contumeliam. Certè Nicolaus ut percussor contra doctrinam Pauli (*Episcopus non fit percussor*) punitus est, ac deponere Mitram & Pallium Episcopale à Patribus est iussus; nec abnuvit Nicolaus, sed Patribus paruit; conquestus tamen est Virgini Mariæ identidem pœnam gravem, ob zelum iustum sibi inflictam.

Semel cum solemniter Missæ Sacrificium coram Deiparæ imagine celebraret, ardentius Virginem precatus est, ac ab eâ Pallium & Mitram, & honores Episcopales repetiit, cum illa

repentè se præsentem ex imagine stitit, Mitramque & Pallium ab Angelis allata imposuit Nicolao, quo miraculo Patres attoniti causam Nicolai cum veneratione & gloriâ extulerunt, Arriique damnationi mox subscripserunt. Ita Petrus de Natalibus & Athlas Marianus Imag. 484.

Ad Exemplum ergò S. hujus Episcopi animo cunctos Auditores, ut arment dexteras suas, ac mox ubi audierint Impium quendam, blasphemum quid eructare contra Deum, aut Sanctos ejus, os tale impium colaphis contendant.

Doctrina hæc non est mea, sed Divi Chrysoctomi, qui cum hom. 2. ad pop. Antiochenum in detestationem blasphemix graviter perorasset, sic ait: *Unam à vobis omnibus petere volo tribulationem pro Concione hac atque Sermone habito, ut in Civitate blasphemantes mibi castigetis, & si quemquam in bivio aut foro Deum blasphemantem audieris, accede, increpa, & si verbera infligere oporteat, ne recuses, ipsius faciem alapâ percutite, contere os ipsius, percussione manum tuam sanctifica, & si ulli accusaverint, & si in iudicium traxerint, sequere, & si pœnam Iudex pro tribunali repoposcerit, dic cum libertate, quod Regem Angelorum blasphemavit, si enim blasphemantem Reges terræ punire oportet, multò magis eum, qui contumeliâ afficit Deum.*

Audistis zelosum Chrysoctomum, sequimini dicta ejus. Exposcit hoc zelus Christianus; quis enim si audiat in Cæ-

(a) *Athlas Marianus Imagine 484.*

in Cæsarem aut Principem suum, convitia & contumelias jactari non insurgit? quis convitiantem non reprimat?

Zelosi hac in parte erant supra modum Judæi, si minimum quid, blasphemix umbram habens audiebant, mox lacerabant vestes, continebant aures, impetum faciebant in blasphemum, ac lapidum tumulo eum sepeliebant.

Et Christiani ob respectum humanum sint timidi, muti canes, non valentes latrare? conniventes oculis, ore arridentes, contumeliam Dei & Sanctissimorum non sentientes.

Pro pudor! audite, quid Bernard. Senensis tom. 1. ser. 41. dicat: O Cor lapideum & ferreum, imò durius omnidurissimo Adamante, tolerare posse blasphemias Domini Dei sui. Pergit inde ac ait: Quis corde sensatus & in zeo Dei vivus, cum sentit Deum vel Virginem blasphemari, non confodiatur gladio doloris intrinsecus, & si non valet manu ulcisci Dominum, non clamet corde & ore clamore valido & lacrymis usque ad cælum.

In propriis injuriis iterum ait Chrysostomus opere imperfecto, hom. 7. in Math. esse quempiam patientem laudabile est, injurias autem Dei dissimulare, nimis est impium.

Ne verò videatur vobis novum, quod dico, adduco vobis Angelos aliosque sanctos Viros, qui minora

peccata aut errores humanos colaphis castigaverunt.

Legite Bollandum, quid dicat de S. Hadelogâ Virgine, Pipini Regis filia, (a) quæ jam diu tumultata ex tumba surrexit, & Moniali cuidam in templo levitate quâdam exorbitanti insignem alapam impegit, ac in tumultum iterum se recepit.

Legite, quod Jo. Major Exemplo 15. refert de adolescente Schwollenfi, quem Angelus Custos ex domo inhonestâ fugientem insigni alapâ excepit ob periculum subversionis, in quod se ob malam societatem conjecerat.

Legite, quid Vin. entius Ferrerius Dom. 16. post Trin. scribat de dæmone, qui Romæ adolescenti ad elevationem hostiæ non flectenti genua, insignem alapam incussit cum dicto, Si Christus centesimam partem eorum fecisset pro nobis, quæ pro vobis fecit, nocte & die serviissemus ei genuibus flexis.

Legite Historiam Bambergensem, & invenietis, quid ex zelo egerit SS^{ma} Cunegundis Imperatrix: præfecerat illa Monasterio Confugiensi Neptem suam; cum autem festivo quodam die, omissis sacris eam cum suis Monialibus pocula tractantem offendisset, tanto impetu eicolaphum impegit, ut digitorum vestigia in maxillam impressa, nullâ arte aut medicinâ curari potuerint. Hist. Bamberg.

Legite, quod Cedrenus in Compend. Hist. refert de dubitante quodam ob Centupium. Ita ait ille:

Civis

(a) Kibler fol. 807.

Civis erat, qui cum ex cathedra intellexisset, omnem eleemosynam in centuplum à Deo reddi, omnia in pauperes dispersit, exceptis 2. ducatis ad iter Jerosol. reservatis: in viâ invenit duos mendicos ob annulum inventum litigantes, his binos ducatos pro annulo donat, inde ad Episcopum suum reveniens monstrat annulum, & quid acciderit, aperit, cui mox Episcopus 2000. unâ cum insigni alapa reddidit dicendo, cur modicæ fidei dubitasti de centuplo à Deo reddendo?

Si Sancti insurrexere contra minima delicta, cur non & nos insurgamus contra blasphemiarum scelera? nullus respectus humanus nos retineat, nihil humani nos terreat.

Exposcit hoc à nobis magnitudo sceleris, enormitas criminis: Est enim hoc peccatum gravissimum, teste Chryostomo hom. 1. orat. 2. de fato & provid. Non est, non est hoc peccato ullum deterius, sed neque par; nam in eo & accessio omnium malorum est, omnisque confusio, inexpiabile supplicium, & intolerabilis poena.

Unde ait Bernardin. Senens. tom. 4. serm. 33. nullum est peccatum, quod habeat in se tantam iniquitatem, sicut blasphemia.

De hoc peccato ait Hieron in c. 18. Isaia: Nihil horribilius blasphemia, quæ pernit in cælum os suum; omne quippe peccatum comparatum blasphemiarum, levius est. Quid ais, ô Hie-

ronyme? ergò peccata minora censés clamantia in cælum, Sodomiam, homicidium &c. Ita, ita, ait S. Bernardinus tom. 4. serm. 33. Nullum est peccatum, quod habeat in se tantam iniquitatem, sicut blasphemia.

Maximum & gravissimum peccatum est, primò ratione offendentis. Quod libro 2. Regum c. 16. recensetur de Semei, quando Davidem fugientem à facie Abolon lapidibus & convitiis appetiit, quando Abisai iratus dixit: *Quid maledicit canis hic mortuus Domino meo Regi? Vadam & amputabo illi caput*; Idem hic locum habet, quis est homo, qui maledicit Deo vel Sanctis ejus, nisi canis mortuus, perduellis Regi suo, rebellis contra Dominum, vermis terræ, pulvis & lutum, & hic audeat ponere in cælum os suum, quis es tu ô homo infelix, qui ore insurgere audes in Regem gloriæ?

Idem quod faciunt Canes, & tu agis ô homo, Lunâ serenâ ore aperiant, latratibus lumen ejus petunt, & hoc ipsum præstas, allatras Sapientiam, Providentiam, Bonitatem, Longanimitatem Dei, canis effrons & impudens, dignus, quem Angelus Domini scindat medium.

Gravissimum est ratione offensi. Probatum hoc ex S. Thoma dicente: (a) Gravitas desumitur ex ratione offensi, tantò enim gravior est offensa, quanto major est ille, in quem delinquitur.

A a a

Obse-

Obsecro jam dicite, quis ille, quem blasphemus ore suo sacrilego impetit?

Ille, ille est, qui Isa. c. 40. *appendit 3 digitis molem terræ, & librat in ponderemontes & colles in statera.*

Ille, ille est, qui *conclussit ostiis mare, & dixit, usque huc venies, & non procedes amplius; & hic confringes tumentes fluctus tuos.* Job. 38.

Ille, ille est, *coram quo columnæ cœli contremiscunt.* Job. 26. *Sub quo curvantur, qui portant orbem.* Job. 9.

Ille, ille est, *qui baltheum Regum dissolvit, & præcingit sune renes eorum.* Job. 12.

Ille, ille est, ante cujus thronum *millia millium ministrant, & decies centena millia assistunt,* teste Daniele, (a) & non est numerus militum ejus. Magnus Dominus, & laudabilis nimis. Psal. 47.

Et tu maledicte blasphemare audeas eum, cui Cherubin & Seraphin sine fine Sanctus, Sanctus, Sanctus proclamant? Tu maledicas illi, quem laudant astra matutina, de cujus majestate & gloria jubilaunt filii Dei?

Tu maledicas illi, coram quo *stantur genua cœlestium, terrestrium & infernorum?*

Cui maledicte exprobâsti? quem blasphemâsti? contra quem exaltâsti vocem tuam? contra Sanctum Israel. 4. Reg. 19.

Maximum ergo & gravissimum peccatum est blasphemia, ratione offensi; dum Deo adimit cum Nabu-

chodonosore potentiam, & ait: (b) *Quis est Deus iste, qui possit vos eripere de manibus meis?*

Dum cum maledicto Cain ipsi negat misericordiam dicendo: (c) *Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear.*

Dum cum impiis Atheis adimit ipsi Providentiam, juxta id, quod Job. 27. scriptum: *Quid novit Deus? quasi per caliginem judicat; nubes latibulum ejus, nec nostra considerat.*

Dum cum superbo Rege Aragoniz Alphonso sugillat Dei Sapientiam quasi in creatione Universi non omnia rectè ordinâset, cum tamen Sap. c. 11. scriptum: *Omnia in mensura, & numero & pondere disposuisti.*

Dum cum ingrato & incredulo populo Israel negat Dei liberalem manum & providum succursam Psalmo 77. *Nunquid poteris Deus parare mensam in deserto, nunquid panem poteris dare, & parare mensam populo suo?*

Dum cum illis impiis Job. 21. abnegat bonitatem remuneratoriam Dei: *Quis est omnipotens, ut serviamus ei? & quid prodest nobis, si oraverimus eum?*

Dum denique malè loquitur de Deo, & adimit ei justitiam dicendo Jeremiæ 12. *Quare via impiorum prosperatur: Benè est omnibus, qui prævaricantur & iniquè agunt?*

Gravissimum demum ratione veniæ. Nam blasphemiam peccatum irremissibile esse, ipsamet prima & æterna veritas, quæ nec mentiri, nec fallere potest suo proprio benedicto

ore

ore edixit, spiritus autem blasphemix non remittetur. Matth. 12. id est, secundum universos DD. difficulter.

Hinc Hieronymus Epist. 32. ait: Blasphemix peccatum est venia indignum.

Agnovit hoc Heli 1. Reg. c. 2. dicens: *Si Vir peccaverit in Virum, placari ei potest Deus, si autem peccaverit in Dominum, quis orabit pro eo?*

Occluduntur mox aures Salvatoris, occluduntur portæ misericordiæ: hoc ipsum attestati sunt cœli, qui nec in captivitate, nec in flagellatione aut coronatione tenebris sunt obducti, nisi solum, ubi pendente in cruce Christo Judæi blasphemo ore eum despexerunt, ibi petrx scissæ ac tenebræ factæ super universam terram.

Propterea ne decipiaris ô homo, impossibile est enim manus effugere Creatoris nostri, ait S. Ephrem (a) qui blasphemis difficulter ac vix veniam concedere solet.

O linguas serpentinas! O voces stygias, quibus aër inficitur, cœlum turbatur, Conditor cœli & terræ inhonoratur.

O Temporum nostrorum miseriam! O perverfitatem morum!

Cuncti honoris sui sunt zelatores, eumque tuentur ferro & armis, solius Dei honor impunè læditur: in hunc velut ad metam totâ die impia tela volant juxta lamentum Isa. 52. *Totâ die nomen meum blasphematur.*

Surgite ex tumultis vestris ô Reges & Principes, zelatores honoris divini linguas impiorum clavis perterebrate, frontibus eorum cauteria inurite, ad transfra relegate, carceribus includite, lapidibus denique hæc impia monstra tumulate. Quid agitis, quid connivetis? Videtis, auditis scelus, & tacetis? O Magistratus inanes! an nescitis mandatum Altissimi: (b) *Qui blasphemaverit nomen Domini, morte moriatur, lapidibus eum opprimet omnis multitudo populi.*

Agite, administrate justitiam, punite scelus, hoc statuunt Concilia Ecclesiæ, hoc mandat Lex Civilis & Canonica, hoc præscribunt Constitutiones Imperiales, hoc jubet ipse Deus, deleantur de libro viventium, & cum justis non scribantur: Psal. 68.

Certè cum Rupertus Rex Romanorum 1400. Spiram venisset, (c) ac ingens numerus proscriptorum confluxisset, veniam à Cæsare petiturus, ac remissionem criminum; omnes absolvit, excepto solo cive, qui ludo incalescens Deum aliquoties blasphemaverat, hoc solo in exilium misso dixit, cœteri in homines solum, hic autem in Deum ipsum peccavit.

Credite mihi, non cessabunt belladonec expientur maledicæ hæ linguæ, instituite Processiones, exponite Venerabile, volvite Rosaria, non audientur preces vestræ.

Accidet vobis, quod Regi Roberto (d) Hugonis Capeti filio oranti Au-

Aaa 2

reliis

(a) Ephrem Paranesi 43. (b) Levit. cap. 24. (c) Jo. Niderl. 4. fam. c. 3.
(d) Nicolaus Baerius decis. 301.

reliis in templo S Crucis, ubi ex Crucifixo vox illa audita, non est, cur pacem regno tuo speres, si non radicatus inde avellas blasphemias, nam teste Gersone Tom. 4. cons. 4. Peccatum blasphemiae est magna causa pestilentiarum, bellorum, famis, & aliarum tribulationum in Christianitate.

Unde si hæc scelera non plectit justitia Magistratum, adest manus Dei, & severè justitiam administrat. Nunc repentinà morte blasphemus extinguitur, quandoque tradit eos potestati dæmonum dilacerandos; sæpè fulmine exanimat aut alio terribili exitu, nunc peste, fame & bello terram percutit.

Uti contigit Simoni de Tornaco, Doctori Parisiensi 1239. (a) qui ore sacrilego ausus est dicere: Tres impostores extitisse, à quibus totus mundus sit infatuatus. A Moysè Judæos deceptos, à Christo Christianos,

à Mahomete Turcas & Saracenos. Vix hæc dixerat, cum in terram corruit, oculis contortis, bovis instar, mugitum edens.

O quàm benè dixit Augustinus Tract. 10. super Joann. flagellatus est quidem Christus flagellis Judæorum, sed non minus flagellatur blasphemis Christianorum.

Aliter nos docuit Sanctissimus Martyr Polycarpus, (a) qui cum jam jam in ignem injiciendus esset, & urgeretur ad maledicendum Christo, Respondit: *86. annis servio ei, & nihil me laesit, quomodo ergò possum maledicere & blasphemare Regem meum?*

Claudio cum Chrysofomo hom. 2. ad Pop. Antioch. Obstruamus ergò ora tanquam fontes mortiferos, occludamus, ut evanescant mala, quæ Civitatem compræhenderunt.

(a) *Cantiprat. c. 48.* (b) *Lipelloo 26. Jan.*

IN FFSTO IMMACULATÆ CONCEPT. B. M. V.

Vidit Librum scriptum intus & foris, Sign. Sigillis
7. Apoc. 5.

AD Bibliothecam oculis perlustrandam hodiernâ solemnitate vos humanissimè invito: non illam regiam, quam Alexandria Ptolomæns Philadelphus Rex Ægypti infinitis propè sumptibus erexit; (a) in qua ad septingenta millia vo-

luminum sunt numerata, uti refert Agellius,

Non illam nobilem Bizantinam, in qua centum viginti millium (Selectissimorum librorum) (b) thesaurus erat reconditus, unâ cum draconis intestino 120. pedes longo, cui au-

Aaa 3

reis

(a) Agellius lib. 6, (b) Beyrlinck V. Biblioth.

reis litteris Homeri Ilias ac Odissea inscripta fuere, uti Beirlinck memorat verbo Bibliotheca.

Nec illam splendidam, quæ in Capitolio Romano ad ostentandam urbis magnificentiam à Romanis Imperatoribus est erecta; quam Eusebius, de rebus Commodi Impl. agens, sufficienter deprædicare nequit.

In nullam harum aditus nobis patet, cum nec minima memoria earum superfit: Alexandrina enim Bello civili sub Julio Cæsare est exusta: Bizantina sub Zenonis imperio in cineres redacta: (a) Capitolina tempore Commodi Imp. fulmine tacta in favillam abiit, teste Orosio. (b)

Et quid mirum, si conflagarunt ac interierunt Gentilium hæ Bibliothecæ: dignæ erant ignibus, quia tot puralmentes, lectione impurâ ad illicita inflammarunt:

Dignæ erant æternâ oblivione, quia oblitæ veri Dei, falsa solum Numina & Idola celebrabant.

Dignæ fumo & flammâ, quia mendaciis & fucis plenæ, veritate autem & sapientiâ erant vacuæ:

Dignissimæ demum favilliâ & cinere, quia nil continebant, nisi somnia Pythagoræ, deliria, Anaxagoræ, stultitias Democriti, insanias Zenonis, nugæ Chryssippi, Mendacia Virgillii, spurcitas Propertii, Fabulas demum & Metamorphoses Nasonis.

Sed nec Christianorum mihi hodie arident Bibliothecæ, cum & illæ non sat innocentes ac puræ à nævis existant.

Continent hæ subindè plus speculationis, quàm devotionis: plus subtilitatis quàm utilitatis: plus vanitatis, quàm veritatis: plus politicæ, quàm virtutis.

Tradunt quidem hæ Bibliothecæ Ethicam, sed non bonos mores? docent scientias, sed simul inquietant conscientias; disputant de cursu siderum, sed non monstrant viam ad cælum.

Displicent supra modum hæ Bibliothecæ, ubi inter sanctos Patres velut Sathan inter filios Dei, stant Cornelii Agrippæ, Bodini, Scaligeri ac Boccacini.

Ubi in fronte prostant, auro illinitæ Decades, Livii de gestis Romanorum; in angulo verò pulvere obfusa jacent acta Apostolorum.

Ubi plus æstimantur scripta Taciti & Machiavrelli, quàm sacra Epistolæ Hieronymi & Pauli.

Pereant & æternum claudantur Bibliothecæ hæ scandalosæ; ad nihilum enim valent, nisi ut mittantur foras, & conculcentur ab hominibus.

Bibliotheca, ad quam AA. meos hodie invito, est sancta, innocens, impolluta, cæteras omnes raritate & nobilitate antecellens, toto cælo ab aliis Bibliothecis distincta, tota quantâ illis dissimilis.

Non gloriatur in multitudine & farragine librorum; sed unicum monstrat librum, cui calamus scribe velociter scribentis unicum inscripsit verbum, per quod facta sunt omnia.

Nec

Nec liber hic alius est, quàm liber Generationis Jesu Christi, purissima scilicet & immaculata Virgo Maria; Liber prodigiosus, & incomprehensibilis, qui verbum Patris mundo legendum exhibuit, uti testatur S. Epiphanius. (a)

Liber Puritatis digito Dei intus & foris scriptus, ut eam nominat S. Thomas de Villanova, ob signatus sigillis septem. (b)

Liber, in quo quot sunt litteræ, tot sunt virtutes teste Richardo à S. Laurentio. (c)

Liber denique, in quo nil emendandum nil, corrigendum, nil expungendum.

Author hujus libri est, non divinus Plato, aut profundè doctus Aristoteles, sed increata Dei Sapientia, quæ toti mundo in evulgatione hujus libri, specimen bonitatis, sapientiæ, & omnipotentis dare volens; per totam æternitatem in eo conscribendo, concinnando & limando occupata fuit, juxta id, quod Proverb. 8. *Scriptum, Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequam quidquam faceret à principio; nondum erant abyssi, & ego jam concepta eram.*

Charta hujus libri est immaculata Virginis anima, tota pura, tota candida, tota munda, tota Virginea, in qua macula non est.

Involucrum libri est corpus sanctissimum Virginis, tam pulchrum, tam nobile, tam formosum, ut Dionysius Areopagita Epist. ad S. Paulum.

(a) Epiphanius, orat. de laud. Virg. (b) Villanova con. 2. de annunt. Virg. (c) Rich. à S. L. S. de N. B. V. (d)

lum scripserit, testor Deum, qui aderat in Virgine, nisi me aliter divina docuissent eloquia, pro Deam adorassem,

Clausura libri, Murenulæ aureæ vermiculatæ argento Cant. 1. omnis denique lapis pretiosus operimentum ejus Ezechielis. 28. *non est factum tale opus in universis regnis.* (d)

Finis autem editi libri hujus non alius fuit, quàm Salus & Redemptio nostra: Si enim Maria ab æternò non fuisset in Matrem Dei prædestinata, mundus nunquam redemptus fuisset; & si ullam maculam peccati incurrisset, digna non extitisset, quæ in Matrem Dei eligeretur.

Aperiamus nunc librum sacratissimum, & evolvamur folia ejus, iustemus oculis, quid contineat? ut video paucis constat foliis, sed innumera continet mysteria.

Folium primum exhibet nobis in imagine ad artem opticam adumbrata, *Regionem terræ Hussæ*, ac lamentabilem stragem, quam passus est Hussæus Princeps, dum à Sabæis & Chaldæis abacta pecora, Pueri percussus gladio, igne cœlesti in cineres redactæ oves cum Pastoribus; domus denique à 4. ventis diruta, oppressisque omnes liberi, unico solum nuntio semper evadente qui stragem nuntiaret. (e)

Figura hæc prima fuit, immaculatæ Conceptionis Virginis testimonium præbens.

Ab (b) Villanova con. 2. de annunt. Virg. 3. Reg. cap. 10. (e) Job cap. 1.

Ah quàm verè, quàm benè dicere poterat Maria ad cœlestam Patrem: Pater mi filiis tuis & filiabus, Adamo & Eva, in Paradiso vescentibus pomò vetito, corruens Domus (natura scilicet humana per peccatum) oppressit eos, & mortui sunt: Et ef-fugi ego sola,

Cùm ignis concupiscentiæ ac fo-mes peccati inflamarent cunctas ani-mas, evasi ego sola incendium uni-versale, ita ut nec scintilla minima me tangeret.

Cùm à Sabæis & Chaldæis infernali-bus cuncti mortales in duram servi-tutem velut mancipia raperentur) qui enim peccatum facit, servus est peccati) evasi ego sola crudeles ma-nus eorum.

Cum omnes fierent filii iræ, eva-si ego sola, & amica permansi al-tissimi.

Folium secundum exhibet nobis *Mare exasperatum, ac miserandum nau-fragium*, ubi mare & litus mortuo-rum corporibus tabulatum, & uni-versa classis aquis hausta, unicâ so-lùm ad portum enatante naviculâ, cujus velo inscriptum, *communis dis-criminis expers*.

Et hæc figura Mariam denotat: Est enim Maria arca illa Noëtica, quæ universâ Adami sobole diluvii undis submersâ, communis discrimi-nis expers, sola enatavit, ac super montes Armeniæ requievit.

O quàm benè dicere Maria po-terat, factum est diluvium peccati

super omnem terram, abyssi ope-ruerunt eos, descenderuntq; in pro-fundum quasi lapis, & evasi ego sola, (a) *quia leva ejus sub capite meo & dextra illius amplexata est me.* Unde præclare S. Bernard: in quodam ser-mone post lib. Epistolarum ait, ar-cam Noe, ut diluvium evaderet, fa-bricavit: istam (Mariam) Christus ut humanum genus redimeret, sibi præparavit: per illam paucorum fa-cta est liberatio, per istam humani generis saltatio.

In folio tertio depicta cernitur *fornax ignis ardentis*, quam Rex Na-bucodonosor septuplum succendi jus-sit, flammam in altum cubitis qua-draginta novem eructans Daniel, c. 3. in hanc cùm nobiles illos tres pueros Rex efferus conicij jussisset, in cinerem & favillam eos redactu-rus, expertus est contrarium, am-bulabant enim hi in medio flammæ laudantes Deum? *Angelus quippè Do-mini descendit in fornacem & excussit flammam ignis de fornace, & fecit me-dium fornacis quasi ventum roris flan-tem, & non tetigit eos ignis, neque con-tristavit, nec quidquam molestiæ in-tulit.*

Et hæc fornax quoque immacula-tæ Virginis puritati adstipulatur: ita apertè sentit Joannes Damalce-nus. (b) Quid? an non te fornax illa designavit, quæ ignem simul & refrigerantem & inflammantem ostendebat, divinique illius ignis in te habitantis typum gerebat: pro-fecto

(a) Exodi cap. 15. (b) Io Damascenus orat. de dor. B. V.

scdò si ex camino ignis ardentis eruit tres pueros Angelus Domini: si fecit ut ignis nec vestes nec crines eorum adureret, quis credat filium hominis permisisse, ut Mater ipsius benedicta flammis concupiscentiæ & originalis peccati sit adusta? audite quid dicat, quid sentiat hâc de re Marianus quidam Neotericus Ecclesiastes: (a) Mariam culpæ nec adussit, nec tetigit incendium, quoniam magni consilii Angelus ad ipsam descendens ardentem originalis peccati ætium excussit, ac gratiæ rorem affavit, Mariam non tetigit omninò ignis, neque contristavit, nec quidquam molestiæ intulit.

Non tulit Æneas Genitorum suum involvi flammis Trojæ, sed in humeros sublatum extulit; & credat quis Filium Virginis, Matrem ignibus Originariæ luis ustulari permisisse? absit: extulit ex busto Trojæ Æneas Patrem, sustulit & Christus ex incendio peccati Matrem, testes appello Angelos Cant. c. 8, clamantes, *quæ est ista, quæ ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super dilectum suum*, unde meritò dicere Maria poterat *mibi autem adhaerere Deo meo bonum* psal. 72,

Folium quartum objicit oculis nostris *amabilem Estherem* ad thronum Regis Assveri inclinatam, *qui festinus conjurgens de folio, & sustentans eam ulnis, hisce verbis ei blandiebatur: quid habes Esther?* (b) *Ego sum frater tuus, noli metuere, non morieris; non enim*

pro te, sed pro omnibus hæc lex constituta est: tulitque auream Virgam, & posuit super collum ejus & osculatus est eam.

Gratiam, quam Estheri contulit Assverus, quis neget etiam à humine collatam Mariæ, cujus figura Esther extitit? lex quidem erat lata pro omnibus, qui ab Adamo descenderent, ut maculam contraherent originalem, teste Paulo, (c) sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt: sed uti Reginam Esther lex Assveri non comprehendit, quia Augusta omni exceptione cæteris major super universas eminebat; ita nec Maria communi lege peccati ullo pacto est comprehensa. Augusta enim licet legibus soluta non sit, princeps tamen eadem illi privilegia tribuat, quæ & ipse habet, statuunt leges. (d) quis non advertat hæc ad litteram in Christo & Matre ejus locum habere? si enim juxta leges Princeps legibus solutus est, utique Christus Jesus, qui in foemore suo scriptura habet Rex Regum, & Dominus Dominantium naturâ suâ peccatum aut culpam ullam contrahere non potuit: æquum est igitur, ut iisdem privilegiis gaudeat & Mater, ac à lege actu contrahendi originale peccatum eximatur.

Lex est, ut mulier, quæ concepit & peperit, desinat esse Virgo; Maria exempta fuit ab hac lege, utpotè quæ

B b b

ante

(a) Joan. Schrüter conc. 2, de imac. conc. V. (b) Esther cap. 15. (c) Rom. c. 5. (d) L. Princ. ff de L.

ante, in & post partum Virgo inviolata permansit.

Lex est, ut corpus mortuum resolvatur in cineres juxta id quod Genesis 3. scriptum *pulvis es & in pulverem reverteris*; exempta est Maria per pietatem filii & ab hâc lege; quidni similiter eximatur à filio à lege contrahendi labem originariam? nam legale quoddam axioma est, ejus est solvere legem, cujus est condere; unde sequitur vel non potuisse vel noluisse Matrem ab hâc maculâ eximere: si primum; detrahitur divinæ potentæ; (a) si secundum; labes & ignominia affricatur ejus bonitati & pietati, quod horret animus; si autem voluit, ergo immaculatam eam præservavit, nam secundum D. Cyprianum de Cardin. Christi operibus non sustinebat justitia, ut illud vas electionis, communibus laceraretur injuriis, quoniam plurimum à cæteris differens, naturam comunicavit non culpam: hinc S. Ildephonus lib. de partu Virg. exclamat, quid est, quod legem naturæ requirant in Maria, ubi totum, quod in ea est, possedit Spiritus S. O Maria non pro te, sed pro omnibus hæc lex constituta est: Mensura enim privilegiorum Virginis secundum Valentiam, Potentia Dei dicitur; (b) unde potentiâ Patris est exempta, sapientiâ Filii redempta, benignitate Spiritus S. præventa. Sicut enim Assverus videns casuram Estherem festinus de folio exiliit, ac ulnis su-

stentavit, ita Christus videns Mariam necessariò casuram in peccatum originale, ni juvaretur, festinus accurrit gratiâ suâ sustentans eam ne caderet, sceptrumque tangendum porrigens, quo vi crucis & passionis Christi secuturæ à lapsu est præservata.

In folio quinto visenda occurrit, *arbor spectiosa, & excelsantmis*, foliis & fructibus nobilis, quam cum ascis suis mors & dæmon junctis viribus succidunt, folia & ramos decutiunt, fructusque dispergunt: Arborem hanc Dan. cap. 4. Nabucodonosor in visione nocturnâ vidit; estque nobilissima figura immaculatam conceptionem Mariæ nobis repræsentans, uti Pererius docet.

Erat hæc arbor plantata in medio terræ, magna nimis, cujus proceritas contingebat cælum, folia ejus pulcherrima, & fructus ejus nimius: cum subito vox audita est, succidite arborem, & præcidite ramos ejus, excutite folia ejus; & dispergite fructus ejus; veruntamen Germen Radicum ejus in terra finite.

Per hanc proceram & elegantem arborem juxta mentem Lyrani & Pererii, (c) Adamus humani generis primus Parens designatur, hic enim in medio Paradyfi velut sublimis & nobilis arbor stetit, florens & affluens omnibus bonis; vertice suo cælos tangebatur, quia à Deo ad Beatitudinem creatus, cælestibusque donis & gratiis abundè cumulatus.

Rami in varias partes sese diffundentes

(a) *Becon in quodlib. cap. 4.* (b) *Valentia Tom. 4, in 3. q. c. 2, q. 1. punct. 2.* (c) *a Lyrano Pererius in cap. 4. Daniells.*

dentes numerosam humani generis propaginem, quæ se per universam terram erat extensura, designârunt.

Per frondes & fructus arborem adornantes, dona, merita & virtutes, quibus felix ille innocentiz status nobilitabatur, intelligebantur.

Ubi verò primus parens noster, divini præcepti immemor legem est prævaricatus, ac Deo factus inobediens & rebellis; mox terribilis illa vox de cœlo insonuit, succidite arborem, decutite ramos, dispergite fructus ejus, sicque nobilis hæc arbor unâ cum ramis suis, usque ad radicem (per quam Pererius intelligit Deiparam ab originali labe præservatam) excisa in barathrum perditionis corruit; nam huic à vigile cœli parci est iustum, veruntamen germen radicum ejus in terrâ finite: quasi diceret, intacta remaneat arboris hujus radix, utpote sancta, quæ à ferro exempta maledictioni non est obnoxia, Radix bonorum omnium, ut eam vocat Chrysippus orat. de Deipara Radix æternæ benedictionis ut eam nominat Methodius orat. de Hypapante. Radix nimirum Jesse, ex qua Isaiâ teste aliquando egredietur Virga, & flos de radice ejus ascendet super quem requiescet Spiritus Domini. Hinc merito Ecclesia eam salutat salve Radix, salve porta ex quâ mundo lux est orta. Minimè ergò decebat, ut Radix hæc sancta toxico inficeretur originali, aut ferrum pertransiret animam ejus. *Molleus enim & securis, & omne ferramentum non tetigit Mariam.*

Folium sextum monstrat nobis in bella imagine depictas binas columnas & in capitellis earum stantes duos vitulos aureos, quos universus populus à maximo usque ad minimû supplicii genu veneratur: His tamen ut poplites curvet, aut thus adoleat, cœcus quidam adduci nullâ ratione potest.

Laus hæc est Tobiz senioris, de quo scriptura memorat Tobiz cap. i. *cum irent omnes ad vitulos aureos, quos Jeroboam fecerat Rex Israel, solus fugiebat consortia omnium, & cum omnes ederent ex cibis Gentilium, iste custodivit animam suam, & nunquam contaminatus est in escis eorum.*

Laus sanè præclara, sed quæ magis immaculatæ Virgini Mariz debetur, utpote quæ potiori jure ad cœlestem Patrem dicere potuit; una universa propago generis humani in lumbis Adami latens (quorum voluntates voluntati ejus erant adunatæ) prævaricaretur præceptum Domini, & auscultarent potiùs sibilo serpentis, quàm voci Dei; ego obstruxi aures meas, & non consensi voluntati eorum: Cum parentes nostri affectarent similitudinem quandam Divinitatis, persuasione serpentis delusi, eritis sicut Dii scientes bonum & malum, ego detestata sum superbiam eorum, & permansi ancilla humilis, ac demissione meâ caput superbi contrivi serpentis.

Cùmque omnes ederent de cibo vetito, ego custodivi animam meam, & nunquam contaminata sum in esca eorum, & non permisit me Dominus ancillam suam coinquinari: quia in Ma-

trem filii sui me ab æterno elegit.

Supereft folium ultimum, quod nobis quidem repræsentat *aulam regiam, sed crudeli ac barbarâ lanienâ abominandam*, in qua nil nisi regius cruor fufus, ac corpora fceptro digna jugulata.

Lanienam hanc non fcclerata Jeza- bel fed matre peior filia Athalia Jero- folymæ fpectandam dedit lib. 4. Reg. c. 11. dum velut altera Medæa videns filium fuû Ochoziam à Jehu occifum, interfecit omne femen regium, quod ab Ochozia defcenderat. Cernens hanc funeftam tragœdiam Jofaba filia Regis Joram, uxor Jojadæ summi Sacerdotis, mifericordiâ mota juvenem Principem Joas clanculum furata eft de medio filiorum Regis, qui interficiebantur, cædiqûe fubdu- ctum à facie Athaliæ abfcondit, & fex annis clam in domo Domini oc- cultavit.

Laniena fimilis, imò longè fune- fterior contigit poft peccatum Adæ, fi Auguftino credimus dicenti (a) *dum in peccato concipimur, à diabolo jugulamur*: heu quanta humani generis eft facta ftrages, quanta laniena! nulli parcitum, in omnes promifcûe fæ- vitum, ita ut cum veritate de hâc laniena dici queat, quod Hierony- mus apud Alberici conc. de immac- Concept. de Hunnorum crudelitate memorat: *non vagientis miferebantur infantie, cogebantur mori, qui nondum vivere cœperant*: miferandam hanc cladem unica evafit Maria, deftina- ta ab æterno in Reginam cœli & ter-

raz, quam Jofaba (divina Providentia) Regis Joram, hoc eft EXCELSI filia à ftrage communi fubduxit, ac ani- mam immaculatam in fafciculo viven- tium cuftodivit.

Sed hoc credere nolunt adverfarii noftri, objicientes nobis femper illud Pauli Rom. 5. *Sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes ho- mines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.*

Ad objectionem hanc præclare re- fpondet Anfelmus: (b) Vas electio- nis S. Paulus dixit omnes in Adam peccaffe, vera utique fententia, & cui contradicere nefas eſſe pronuntio: fed cum eminentiam gratiæ Dei in te Maria Virgo confidero, ficut te non infra, fed fuper omnia, quæ facta funt, ineffabili modo contueor, ita & te non lege naturæ aliorum in tua conceptione devectâ fuiſſe opinor. Vult dicere cum limitatione *Li omnes*, (c) eſſe intelligendum; uti illud Pauli: *Omnes quæ ſua funt querunt, non quæ Jeſu Chriſti*; & illud Jeremiæ 6. *à mi- nimo uſque ad maximum omnes avaritiâ fequuntur*; Item illud Pfalmiſtæ pſal. 13. *omnes declinaverunt, ſimul inutiles facti funt*; idem illud Eſther 15. *non pro te ſed pro omnibus hæc lex conſtituta eſt*, Omnes igitur in Adam peccaverunt, potentiâ vel actû concedit: Maria ſub hâc particulâ *Omnis* comprehen- ditur limitativè, concedit minorem: ergò peccavit in Adam diſtinguit conſequens potentiâ concedit, actû negat.

Instant

(a) Aug l. 1. de Genef (b) Anſelm. in officio ejus c. 4. (c) ad Philipp. cap. 2.

Instant Adversarii :

Si Maria absq; Originali est concepta, ergo Christus eam non redemit, sed hoc dicere est absurdum, quia omnes pretioso ejus sanguine sumus liberati & à peccato mundati.

Audite responsum Doctoris Hipponensis serm. de Concept. V. *per eundem salus & Virgini & hominibus, sed his tardè post culpam, Mariæ autem ab initio Creaturæ*: redempta est ergo æquè & Maria à Christo, licet nunquam fuerit mancipium peccati, quia redempta est ante lapsum, non post lapsum gratiam habuit Christi, non ut surgeret, sed solum ne caderet: redemit illam non sublevando à peccato contracto, sed præservando à contrahendo; unde rectè S. Bern. serm. de assumpt; vocat eam primogenitam Redemptoris: (a) Hinc ait B. Antoninus Archiep. Florent. Nobilius & melius liberatur & redimitur, cui prævidetur, ne cadat, & servitutem incurrat, quàm ne lapsus erigatur; & factus servus redimatur.

Et quis credat templum illud ab ætérno destinatum filio Dei, à lucifero prius prophanatum antequam sacerdos secundum Ordinem Melchisedech illud intraret?

Quis credat terram Sanctam & Virgineam maledictioni obnoxiam prius tulisse spinas & tribulos, quàm frumentum electorum?

Quis credat Hortum conclusum à

bestiis prius conculcatum, antequam in illum descenderet sponsus?

Quis credat abominationem desolationis stetit in loco sancto; adoratum ibi prius Belial quàm Christum Dominum?

Ergone prius serpens animæ Mariæ infuderit venenum, quàm altissimus gratiam suam?

Ergone lectulus ille floridus destinatus filio Dei ut. 9. menses in eo requiesceret, sit prius inquinatus à malo genio?

Ergone aliquando character bestię infernalis sit impressus sponsæ Spiritus Sancti? horret animus, mens stupet, intellectus avertatur; durus est hic sermo, & quis potest eum credere?

Illæsum servavit pudorem prostitutis in lupanari Virginibus; Angelos & leones collavit ad fores ne macularentur; & Matris honorem non curavit altissimus? promptior fuerit in liberandis mancipiis, quàm in eripienda Matre? non credam.

Manet ergo quod doctissimus Idiota ait: (b) *Tota pulchra es Virgo gloriosissima non in parte, sed in toto; & macula peccati, sive mortalis, sive venialis, sive originalis non est in te, nec unquam fuit, nec erit: quæretur peccatum tuum & non invenietur.*

Sumite nunc AA. in manus vestras librum hunc grandem, librum scriptum intus & foris, totum sanctum, totum immaculatum, sine omni

Bbb 3

mni

(a) S. Anton. 1. p. sum. tract. g. c. 2, de peccato Orig. (b) Idiota l. 2. de contemp. c. 3.

omni naxvo & liturâ, totum charitate deauratum, gemmis Virtutum distinctum, signatum sigillis. 7. hoc est septenis figuris puritatem Mariæ ab omni originariâ labe adumbrantibus.

Cavete autem ne accidat vobis id, quod contigisse refert Dilectus Christi Discipulus Joannes, quando vidit in dextera sedentis super thronum librum scriptum intus & foris signatum sigillis septem, & Angelum clamantem voce magnâ, *quis est dignus aperire librum, & solvere signacula ejus, & nemo poterat, neq; in celo neq; in terra, neq; subtus terram aperire librum & respicere illum.*

Nè ergo & vobis id ipsum contingat, sed ut digni inveniainoi aperire librum hunc immaculatum, & solvere signacula ejus, sequimini illustre exemplum Imperatoris Sinarum.

Transmiserat Serenissimus Bavarix Elector Maximilianus per Patrem Martinum Martini Soc. Jesu Sacerdotem Indias iterum petentem Imperatori Sinarum inter alia memoranda dona librum auro, argento, & gemmis illustrem, in quo per septuaginta & octo Icones vita Christi exquisitissimis coloribus

summâ arte de picta erat, è latere vero caractere Sinico sacra Evangelia aureis litteris descripta, liberq; aureâ telâ involutus: antequam ergo Imperator librum in manus sumeret, ac signacula referret, jussit afferri aquam, ac manibus lotis, (quod ab omnibus adstantibus etiam fieri jussit) in genuâ procumbens, osculo prius volumini impresso, summâ cum reverentiâ folia ejus aperire ac revolvere cœpit, ac lectum in thesauros regios reponi.

Idem & vos præstate, non solum manus, sed & pedes & caput prius lavate, & quidquid macularum in corde vestro residet expurgate, & lacrymis detergite: Immaculatus enim liber cor & manus puras postulat; nam in malevolam animam non intrabit sapientia, nec habitabit in corpore subdico peccatis. Loqi ergo & mundi librum in manus sumite, folia virtutumvolvite & revolvite, & quod in eo legistis & annotastis opere imitari studete.

Felix ille secundum Rich. de S. Laurentio lib. 12. de laud. V. felix inquam est, qui de libro isto lectionem quotidie memoriæ commendabit.

IN FESTO S. THOMÆ APOSTOLI.

NON CREDAM, Joan. 20.

Cognomina hominibus nequam casualiter aut fortuito sunt imposita; ex motivis diversis, ex causis variis hoc evenit. A defectu naturæ dictus est Horatius Cœles, Artaxerxes Longimanus, Hermannus Contractus, Michael Balbus, Carolus Calvus.

A formâ corporis nominatus est Fridericus Barbarossa, Philippus Pulcher, Philippus Longus, Curtius Dentatus, Bertholdus Niger, Carolus Crassus, Scientia & doctrina fecit, ut diceretur Carolus Sapiens Albertus Magnus, Plato Divinus, Thomas Angelicus, Antonius Philo-

Philosophus, Alphonfus Astrologus,

A Triumphis & belli gloriâ vocati sunt Magni, Pompejus, Constantinus, Carolus, Theodosius, Alexander & Otho Imperatores, grandes & magni.

Ob virtutem dictus est Ludovicus Pius, Alphonfus, Castus, Ferdinandus Catholicus, Philippus Bonus, Joannes Eleemosynarius, Dominicus Loricatus, Job patiens, Jacobus pœnitens.

Quin & ipsa vitia mortalibus ignominiosa peperere agnomina. Hinc dictus Constantinus Copronymus, Leo Iconoclasta, Petrus crudelis, Henricus rixosus, Ludovicus severus, Wenceslaus ignavus, Julianus Apostata.

Nec aliter accidit Thomæ, cui increduli nomen, usq; in hodiernam diem adhæret: Causa hujus extitit grandis ejus infidelitas, quæ tantis tenebris cor ejus fascinavit, tot erroribus animum implicavit, ut nec Magdalenz, nec Petro Apostolorum Principi, nec Joanni Christi dilectissimo Discipulo, nec duobus euntibus in Emaus, nec toti insuper congregato Apostolorum Collegio, quibus visibiliter Christus apparuerat, ac pacem apprecatus erat, crediderit semper suum solemne insonans, nisi videro & tetigero, non credam: (a)

Magdalenz aiebat, non credo, quia tœnina est decipi facilis & decipere Petro non credo, quia tertio jam perjurus extitit in Magistrum suum

Joanni fidem non habeo, quia juvenis supplantationi proximus.

Discipulis euntibus in Emaus non assentior, quia vino fortè turbati, Apostolis reliquis fidem non adstruo, utpote timore consternatis, & aliàs Christum ambulans super aquas jam phantasma esse credentibus, manet altâ mente repositum: nisi videro & tetigero, non credam.

O infidelem Apostolum! O incredulum Thomam! O Discipulum obstinatum! nihil ominus AA. Charissimi hodiernâ die nil magis ex corde & animo opto ac voleo, quàm ut Thomistæ sitis, ac Thomæ sequamini vestigia, ejusq; imitatores toti increduli, ac semper ubi de proximo vestro convitia spargi, peccata ejus errores ac defectus propalari auditis, dum nunc lascivus adulter, jam fur & injustus raptor, nunc mendax ac periurus, jam seductor & rebellis audit & traducitur, semper dicatis exemplo Thomæ: *nisi videro & tetigero, non credam*, nam teste Laurentio Justiniano (b) per unius incredulitatem, universam voluit Dominus erudire Ecclesiam.

Plurima licet in Orbe sint vitia, nullum tamen invenitur communius, quod omni loco nidificat, minusq; curatur, quàm judicium temerarium.

Superbia communis frequentat Aulas & Palatia Principum. Avaritia & Usura stationem ponit, inter tabernas Mercatorum & Institorum: Luxuria

(a) Joan. 20. (b) Laurent. Justinian. ser. de S. Thoma.

Luxuria inter angulos & obscenos fornicēs delitescit; Ira & vindicta ad duella perpetranda in apertum campum evolat; Invidia in officinis Opificum, & claustris Monachorum plurimum residet: Blasphemia Castra sequitur Militum; Gula & ebrietas in Coquinis & Hospitiis diversatur.

At Judicium temerarium ubiq; terrarum coloniam ponit, per omnia loca vagatur, vitium adeo vulgare, ut publicè asserat Augustinus, temerariis Judiciis plena sunt omnia, neq; (a) hic morbus alios judicandi est novus, jam in Veteri Testamento & ipsi subindè Sancti impegerunt ad Petram hanc scandali & lapidem offensionis.

Legite obsecro lib. I. Reg. capitulum 1. & invenietis ibi Sacerdotem Heli sedentem super sellam ante limina Templi, observantem Annam postea Matrem Samuelis pro filio Numini supplicantem, ac temerè ex motu laborum ejus judicantem eam esse ebriam & temulentam.

Lustrate ulterius Caput 16. Libri Regum, & invenietis ipsum Samuel, à Domino ad ungendum David in Regem graviter halucinantem; cum enim ex staturâ procerâ judicasset Eliab dignum Sceptro & Coronâ, mox à Domino audiit, *ne respicias vultum ejus, neq; altitudinem stature ejus, quoniam abjeci eum; nec juxta intuitum hominis ego judico;*

(a) *August. serm. 102. de temp.*
(d) *Actorum c. 9.*

homo enim videt ea, que patent; Dominus autem intuetur Cor.

Quin & ipsi Apostoli errarunt in judicando; videntes enim Christum super mare ambulantem, conclusērunt *Phantasma esse*, (b).

Melitenes videntes viperam pendentem de manu Pauli, (c) temerariè judicarunt eum homicidam esse, quem ultio divina insequeretur.

Actorum 9. Justus alioquin Ananias cum ipso Deo expostulat, (d) cum jubetur ire in vicum rectum, & Saulum jam conversum baptizare. En quàm malè senserit de Saulo.

Audiivi, ait ipse ad Dominum, multa de Viro illo, quanta fecerit mala Sanctis tuis in Jerusalem: neq; manus dedisset, nisi mox à Domino audivisset: Vade, vas electionis est mihi iste.

Obsecro unde errores tanti? non aliundè, quàm quia adeo insipientes existimus, & sine fundamento judicamus. Ecce totum fundamentum Judicii nostri sunt quinque; sensus (nihil enim (juxta tritum illud) est in intellectu, quod non prius fuerit in sensu) ex his sensibus judicamus & decernimus, quia cor non intuemur: at omnes sensus nostri turpiter errant & decipiunt; ergò stultifumus, quia secundum sensum judicamus.

Initium ducamus à Visu.

Oculus à Galeno Sol quidem vocatur; at grandes subindè etiam patitur Ecclipses Sol iste, plurimumq; habet

(b) *Matt. 14.* (c) *Actorum c. 28.*

habet admistum caliginis; Judicium quidem est primus, at primus omnium errat.

Solem & stellas subindè contem-
plamur, & secundùm judicium no-
strum pugnum aut Orbem vix ex-
cedere credimus, cùm tamen minima
stellula 18. vicibus magnitudine sul-
peret ipsum Orbem terrarum. Sol
verò major Orbe existat 166. vici-
bus, uti Cornelius & Alii sentiunt.

Solem insuper credimus instar
tardæ testitudinis moveri ac serpere,
cùm tamen plusquam sagitta aut ful-
gur quavis horâ 8800. Millions
milliarium conficiat. Iridem & tri-
gonum videmus, & pulcherrimos in
eis colores admiramur; at umbra
solum sunt & nihilum, nil aliud
quàm nuda & pura solis reflexio in
nubem roridam. Speculum inspici-
mus, & ecce oculus dexter fit sinister,
sinister verò occupat dexterâ; falla-
cia grandis. Naves cum velis agun-
tur, autumamus stare, Urbes verò re-
cedere, Turres juxta aquas credimus
inversas, stellas noctu de Cælo ca-
dere, cuncta hæc figmenta sunt &
fallaciæ oculorum.

Expertus est fallaciam hanc ocu-
lorum Pausanias lib. 1. in Atticis ut
Bartholi refert in Promontorio Ca-
pharzo. Fingunt Poëtæ, ait ipse,
Niobem immanitate doloris ob in-
teremptos filios in saxum mutata,
atq; in medio eorum etiamnum ne-
cem deplorare recentibus lachrymis.
Ego, ait Pausanias, cùm diffiderem e-

minus certius aliquid asseverare,
Nioben ut viderem, Syphilum mon-
tem ascendi, audite nunc totum ali-
ud, quod ibi invenit. Silex & præ-
rupta crepido eminet, quæ propè
adstanti, neq; mulieris, neq; lugen-
tis formam ostentat, qui verò procul
aspexerit lachrymantem & mœren-
tem sibi videre videtur Nioben.

Consulite Microscopium, videbi-
tis ibi pulicem instar muscæ gran-
dem. An non stultissimi Mexicani,
qui conspectis Equitibus Hispanis,
crediderunt eos esse Centauros; æquè
nos desipimus, si secundùm visum &
apparentiam judicamus. Ex visu
temerè judicavit Totila, videns S.
Cassium Episcopum Narniensem ru-
bicundâ facie incedentem, ac existi-
mans vini appetentiosem, sed ubi
vidit à scutifero suo dæmonem, qui
eum obsederat à S. Viro expulsam,
cum rubore ipse agnovit errorem.

Idem fecere prius Judæi, judicantes
in Pentecoste Apostolos musto ple-
nos desipere. Idem evenit Eremitæ
illi, qui viso S. Basilio in orna-
mentis Pontificalibus magnificè splen-
dentem, ejus Virtutibus occultè de-
traxit, cui tamen paulò post Deus o-
stendit Basilium in omni pompâ hu-
miliorem circumferre animum,
quàm in rigido cilicio Eremitæ
mentem.

Procedamus nunc ad Auditum:
si verum illud Plauti in milite glo-
rioso, Pluris est oculatus testis unus,
quàm auriti decem; quantum non
fallet

fallet & hic sensus, quantis non erroribus erit obnoxius?

Docet hoc Mediolani villa Simonetta, Arsenalis Ticini, Sepulchrum Cæciliæ Metellæ Romæ, ubi Echo admirandis modis hominum auribus illudit, & unica vox prolata, jam octo, nunc decem, jam 24. vicibus repetitur. Expertus est Italus ille Echonis fallaciam, ut refert Cardanus l. 18. de subtilitate, qui cum iter ageret juxta flumen, nec Vadum invenire posset, exclamare cepit Oh! cui latens Echo respondit Oh! ille existimans hominem esse, interrogat Italicè ulterius Onde debo passari? passa respondetur, tum ille debo passa. Qui replicatur. Qui debo passa. At ibi profundo gurgite aquæ admodum perfundeabant unde ille terribus secundo interrogabat, devo passari? Echo respondit Passa qui; cui sæpius interroganti idem, idem respondebat Echo, quare cum Italus iste inter metum & necessitatem natandi esset, noxq; intempesta urgeret, dæmonem aliquem ratus, qui sibi illuderet, ac ut in torrentem sese præcipitaret persuadere velet, insidias Orci veritus, aliud iter intendit. Kircher in Phonurgia.

Quam splendide decepti sunt Americani, qui audientes in monte quodam littoris Maris Quatamalis in novâ Hispaniâ Euro flante Organum sonum, concluderunt Deorum suorum hunc existere choream; Harpam seu testudinem tu oppone vento de nocte, eundem experieris so-

num: aut si placet, accipe stilum ferreum 2. circiter vel 3. pedum, appende hunc ad aures digitis duobus clausas, ferrumq; pendulum lapidi aut ligno illide, campanam credes te audire majorem, quam quæ Erfordti existit. Lepidissimum est id, quod Strada teste tempore Ducis Albani Legioni Wallonicæ in Belgio acciderat, qui cum in propinquo adventantem hostem crederet, ad arma concurrens, cum risu depræhendit nil aliud hostile adventare quam Nuptias rusticas belli securas.

Idem accidit Moyfi & Josue, quorum posterior dicebat sonum belligerantium se audire, alter verò existimabat vocem esse cantantium.

Sensum tertium si iustremus, depræhendemus & Gustum esse totum vitiosum & fallacem: fatetur hoc clarissimè Berzelai Senex Octogenarius 2. Reg. 19. quem cum David Jordanem transiens invitaret Jerosolymam ad mensam regiam, respondit *Octogenarius sum hodie nunquid rigent sensus mei ad discernendum suave & amarum.* Ah quoties æger ex corruptione palati fel credit esse, dum mel propinatur, quoties suspicatur cibum absynthio plenum, qui tamen saccaro est conditus: An non Hebræi murmurare sunt auditi de Manna cibo cœlesti, in quo omne delectamentum erat repositum? nauseat anima nostra super cibo isto levissimo. Et quid non tentant Coqui, ut Minorum suorum gulas novis inventionibus irriterent.

Putabitis vos subindè gustare fapidissimam ferinam, bubula solum est aceto macerata. Diebus interdictis ab esu carniùm credes tibi apponi intestina aut farcimina; at erras, solum ad illudendum simplicibus arte confecta sunt ex piscibus: An non & Isaac Benedictionem Ultimam Esau primogenito daturus, à Jacob deceptus, pro ferinâ gustavit hædinam? & quoties pro vino Hispanico propinatur Mulsum Dantiscanum?

Referri sæpius audivi, Morionem quendam, cui à Viro Principe olus ex lactucis parùm honestè distillatis appositum erat, ita excanduisse; ut in omnem ultionem similem intentus, tandem Principi suo clam unam de Chirotecis ipsius perfumatis ablatam ac minutim concisam ac aromatis probè conditam manducandam apposuerit; fides sit penes Authores. En quantum gustus nobis illudere queat!

Nec odoratus noster melioris est conditionis, non sumus Salomones, ut discernere possimus à veris arte confectos flores à Regina Saba ad tendandum eundem allatos, quos ut naturales à fictitiis discernere posset, ad alveare Apum detulit.

Non sumus Philippî Nereî, aut Catharinæ Senenses, ut ex odore luxuriosas ac peccatrices animas discernere possimus, erramus ergo & in odoratu millies.

Tactum quod attinet, errare eum

splendidè probant depictæ Uvæ Zeuxidis aves ad se ultrò pellicientes: Cortinâ Parrhasii, quæ ipsum Magistrum Zeuxem fefellit; Aurum Alchimisticum, Gemmæ ex vitris, Margaritæ ex conchis marinis, poma Sodomæ tam fallacia quàm pulchra.

Gypsus si super carbones in vase ponatur, adeò stidet, ut ardere credas, impone manum, & totam frigidam extrahes. Tivoli in Italia reperiuntur, lapilli, qui intuentibus apparent dulcoratæ & saccharo obductæ amigdalæ, quibus si dentem infixeris, senties lapidem: quibus meritò pro lemmate adscribi potest!

Scena, non Cœna.

Tactu delusus est ipse Patriarcha Isaac, quem deceperunt pelles appositæ manibus & collo Jacob, ut existimaret eum Esau primogenitum. Unde Lyranus ait: Isaac auditui non credidisse, dum dixit vox Jacob, sed certiore sensum explorasse per tactum, at & in eo esse delusum.

Si ergo omnes sensus nostri sic turpiter errant, si nos non aliundè quàm ex sensibus judicamus? quàm stolidi iudices sumus, qui secundum falsas apparentias decernimus, Cor autem non intuemur.

Ah quoties sub modesto vultu cor latet libidinosum: quoties demissè

missi oculi superbum animum celant, est enim qui se nequiter humiliat; quoties meli in ore, sel in corde: quoties sub devoto cucullo anima delitescit scelerata: errant toto cœlo filii Adam, dum superbum pro humili, luxuriosum pro casto, blasphemum Atheum pro iusto, avarum pro liberali habent; An non Herodes humilis? ut & ego veniens adorem eum; sed cruentum balneum sanguinis aliud demonstravit.

Quis stentem Putipharis uxorem & pallium Josephi in manu tenentem non castam dixisset Penelopen?

Quis Neronem non clementem, mitem & mansuetum pronuntiasset, cum subscripturus damnationi cujusdam exclamavit: Utinam nunquam litteras didicissem!

Quis Absolonem non religiosum cogitasset, dum licentiam abeundi à Davide petiturus dixit: *Vadam & reddam vota mea, quæ vovi in Hebron.*

Quis non liberalem pronuntiasset Bassani illum Turcicum, qui crediturus templum quoddam, prius ad recipiendam liberalem eleemosynam cunctos pauperes advocavit, quos dein in atrium remotum adductos, detractis laceris togis & centonibus, novis togis licet reluctantes induit, in quorum tamen in ignem coniectis centonibus plus auri reperit, quam quod exædificandum fanum Mahometis exigebat.

Econtra quis Juditham non prostitutam meretricem; quis Didymum

militem ad S. Theodoram violandam lupanar ingressum non adulerum judicasset, qui tamen mox aliâ de causâ se ingressum monstravit, cum ad Theodoram conversus dixit: adsum soror salvare animam tuam, non perdere, quasi aduler ingressus sum, si placet, mutemus vestimenta, & Martyr egrediar.

Unde optimè Joannes XXIII. Romanus Pontifex rogatus aliquando quid longissimè à veritate abesset? respondit hominum Judicia. Ex his ergo infallibilem sequelam infert Paulus, dum ait: (a) *Unde inexcusabilis es o homo omnis, qui judicas proximum, in quo enim judicas alterum, te ipsum condemnas: Nolite igitur judicare Charissimi, ne judicemini.*

Quæ enim vesania est in momento capitale vellem sententiam ferre in aliquem, parte alterâ non auditâ, dicere & exclamare cum Judæis: Reus est mortis, & cum Pilato prius non interrogare, quid enim mali fecit?

Imitari hoc est Luciferum, qui voluit similis esse Altissimo, involatis officium Dei, ille enim est constitutus Judex vivorum & mortuorum: Audite, quid de vobis dicat Sanctus Bernardinus Senensis: (b) *Qui sinistrè judicat de aliis, injuriam Deo facit, quia ejus Jurisdictionem temerè usurpat, duo enim sunt, quæ sibi Deus retinuit, & spectant ad ipsum solum, gloria scilicet & judicium. Expectate, expectate miseri, adhuc fenestra illa nondum ante cor hominis patet,*

Ccc 3

ut

(a) Rom. 2. (b) S. Bernardin. Senens. Tom. 4. Serm. 28.

ut videatis & censuretis cogitationes hominum, exspectate, donec veniat Dominus, (a) qui *Et illuminabit abscondita tenebrarum, Et manifestabit consilia cordium.*

Per Superos rogo vos, audite vel unicam historiam, & ex eâ pruritum vestri temerarii iudicii corrigit.

Anno 1604. Ordinem Annuntiarum (Viro prius è vivis sublato) instituit Maria de Victoria, Matrona Genuensis, (b) Hæc inter alia pietatis opera, gaudebat servire ægrotis, ut passim ægrorum Consolatrix & Mater diceretur. Accidit aliquando, ut intelligeret Puellam quandam de corporis & animæ sanctitate desperatam, morti jam vicinam decumbere, advolavit ergò, & invenit spectaculum miserandum, quarta enim jam die duraverat extremæ desperationis & insanix scena, circumstantium comploratio, & ut fieri solet, variæ conjecturæ de ægrotâ.

Alii existimabant miseram exiisse de mentis potestate, alii autem abant illam occultis turbari conscientix stimulis, alii credebant ob graviora scelera eam esse promeritam, cur Deus vultum ab eâ & gratiam averteret; accessit, quod visa sit omne, quidquid Amici boni in aurem ingererent, extremè averfari.

Inter cœtera exhibebatur miseræ Christi in cruce pendentis effigies, sed averfabatur illa Servatorem, quem neque oculis aspiciere dignabatur: ju-

bebant eam saltem osculo venerari sacra vulnera, sed os & oculos illa occludebat, quin (quod horrendum) in sacram effigiem, cum omnium adstantium tremore, sæpius turpia exspuebat phlegmata, denique omni gestu & nutu ostendebat se odisse extremè, qui pro ipsâ extremâ esset passus: neminem inter anstantes Tragœdia hæc magis cruciabat, quàm Mariam Victoriam, quæ ut miseræ à Deo impetraret gratiam, non prius à genibus surrexit, donec sibi reddita est: interrogatâ ab amicis cur ad eò à Salvatoris effigie abhorruisset, ac sputa in eam ejecisset; Respondit se intimo corde semper Christum adamâsse, verùm adfuisse dæmonem sibi adspectabilem, qui sese inter crucem & ipsam interposuerit medium, & loco Crucifixi osculum sollicitârît, cui cum nollet consentire, nec posset, factum esse, ut in detestationem petiti improbi, sputa in eum conjecerit, fugatum paulò post Victorix precibus turpe monstrum, seque sibi à Deo restitutam. En quantum humana iudicia errent, dum nec oculis nec auribus cœterisque sensibus tutò credere possumus.

Concedendum fortè vobis esset iudicium, si ita felices essetis in iudicando, uti perhibetur esse S. Apostolus Thomas. Audite, quid de eo scribant Dionysius Carthusianus, Ribadeneira & Pelwartus de Temeswar. (c)

In

(a) 1. Cor. 4. (b) Itarefert in vita ejus P. Ferdinand. Meltio S. J. Confessarius Victorix. (c) Barnabas Kearns in Fest. S. Thom.

In India Civitate ULNA excelsa est Ecclesia in summitate montis, in quâ corpus gloriosi Apostoli, tanquam vivens & erectum cernitur. Ante ipsum lampas pendet aurea, balsamo plena, quæ semel accensa ab anno ad annum sine diminutione Luminis ac Balsami lucret, quo Balsamo omnes ægri sanantur. Est autem Apostolus talis formæ: Facies ejus ac fidus rutilat, capilli rubei usque ad humeros descendunt, barba ruffa ac crispa, vestis dura ac integra, mons ipse lacu circumdatur profundissimo, neque ulli transitus liber est, nisi semel in anno, idque diebus octo ante Festum ejus, cum aqua decrevit, ut accessus adventantibus pateat, qui undique in magnâ frequentiâ conflunt. Die itaque ejus solemni Patriarcha cum Suffraganeis Pontificalibus indutus (locato prius in Episcopali sede super altare Sancti corpore) post celebrationem Missæ hostias consecratas in patenâ genibus flexus offert

Apostolo, qui miraculosè manum aperit, & singulis cœlesti Epulum porrigit; Si accedit infidelis aut alius mortali scelere obstrictus peccator, manum retrahit, donec ille convertatur, vel subito moriatur: peracto officio & corpore Apostoli reposito populus cum Jubilo ad propria remeat, & lacus redundans montem, ut prius circumdat. Hæc Patriarcha Joannes in propriâ recitavit personâ, & eadem à Rege Indiarum postmodum Calixto II. Pontifici sunt relata.

Clauo, & cum S. Augustino super Psal. Beati Immac. dico: (a) *Judicet ille de alterius errore, qui non habet, quod in seipso condemnet, judicet ille, qui non agit eadem, quæ in alio putat esse punienda, ne dum de alio judicat, de seipso sententiam ferat.*

Mementote obsecro semper Apostoli increduli, & exemplo ejus dicitur: *Nisi videro & tetigero, non credam.*

(a) *Ambrosius in Psal. 118.*

IN FESTO NATIVITA- TIS DOMINI.

Erunt oculi tui videntes Præceptorem tuum. *Isa.*
cap. 30.

Sillete facti Oratores, qui instar
 stubæ exaltatis vocem vestram,
 ut annuntietis populo scelera
 eorum: (a) Sacris hodiè valedi-
 cite pulpitis, digitumque imponite
 ori vestro. Mundus enim, licet ar-
 gumentis vestris ponderosis se con-
 victum fateatur, atramen id, quod
 zelosis vestris adhortationibus eidem
 persuasistis ad opus posse deduci, cla-
 mat esse impossibile, ac cum Aver-
 roe firmiter tenet Legem Evangeli-
 cam

(a) *Isai. 58.*

cam quidem pulchram & laudabilem, sed naturæ humanæ impossibilem.

Vos quidem mundo inculcâstis sapiens constantiam & perseverantiam in bono, at homines vitro existunt fragiliores, ac ad quemvis tentationum insultum mox rumpuntur.

Vos laudibus in cœlum usque extulistis mansuetudinem christianam, verum ita obdurata sunt pectora nostra, ut non nisi sanguine & singultibus inimicorum emollescant.

Vos mille Encomiis deprædicâstis humilitatem & demissionem animi, verum ut hydropici quotidie adhuc intumescimus ambitione & superbiam inflati mortales. Vos toties commendâstis ipsis continentiam & puritatem, sed nunquam hæcenus impuros ignes, qui pectora eorum adurunt, extinxistis. Vos exoticam sitim avaritiæ ac auri sacram famem sæpius contrariis antidotis temperare estis conati, sed radicem mali nunquam satis eradicâstis. Mundus enim (a) adhuc totus in maligno positus est, adhuc secundum Joannem (b) regnat concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum & superbia vitæ. Verbo prohibere velle mortalibus, ne peccent, idem est, ac vetare avibus ne volent, piscibus ne natent, ventis ne strideant, igni ne ardeat, viperis ne mordeant.

Tacete igitur Oratores sacri, fructum enim non alium hæcenus reportastis, quam ut cum gravi gemitu

& suspirio repetatis, quod Lucæ 7. scriptum: *Cantavimus vobis tibiis o peccatores, & non saltastis, lamentavimus, & non plorastis: Valete igitur cathedræ, valete sacra pulpita, aliunde & de ultimis finibus terræ Orator advocandus erit novus, cujus vox quasi malleus induratas conterat petras: cujus verba confringant elatas cedros Libani, cujus vox velut aquarum multarum, exæstantis Veneris extinguat incendia; cujus vox tanquam tonitruum magni concutiat peccatores terræ.*

Sperate bene: Auditores talem ego hodie vobis adducam Oratorem, cui cœlum & terra æqualem non habet. Oratorem, in cujus labiis omnis diffusa gratia, cujus eloquium super mel dulce, cujus sermo vivus & efficax, (c) penetrabilior omni gladio ancipiti, scrutans corda & venes. Oratorem talem, qui uno verbo complectitur omnia. Cuncta in Concione hac erunt obstupescenda, seu Oratorem, seu templi ornatum, seu orationis formam contemplantini, aurium enim nullus erit usus, sed tota oculis spectabitur Concio: Vagitu tenero elinguis perorabit insans; laqueatum templum, vite erit stabulum; cathedra & suggestus informe præsepe; pro stola servient fasciæ infantiles; superpellicum erit natura humana; ponderosa verba, erunt vagitus & gemitus; lachrymæ denique tota peroratio.

Charissimi transeamus ergo in

Ddd

B.th-

(a) 1. Jo. 5. (b) 1. Jo. 2. (c) Hebr. 4.

Bethlehem, ubi avidè nos prætolatur carne indutus humanâ Divinus Ecclesiastes, transeamus in Bethlehem, ubi infans vagit in cunis, sed præ Tullii facundiâ, imò præ eloquiis Angelorum ille vagitus est eloquens, (a) ac audiamus, quid loquatur nobis Dominus. Non diu Auditores, oculi nostri sunt circumgigrandi, ut vel cathedram vel sacrum Oratorem contemplemur: ad primum intuitum illabitur nobis Augustum Domini præsepe, magna sanè cathedra, ut eam vocat Thomas Villanovanus Conc. 1. de Nat. ex quâ cunctis mortalibus Dei loquitur Sapientia, ac finitam humilitatem filii Dei proclamat.

Clamat stabulum, ubi natus, (b) clamat Præsepe, in quo repositus, clamant panni, quibus involutus, clamant universa, discite à me, quia mitis sum & humilis corde. quidquid enim oculis obijcitur nostris, humilitatem spirat, ac infinitam demissionem filii Dei deprædicat.

Ecce relicto cœli folio ad terras descendit parvulus iste totus incognitus, (c) *Mundus eum non cognovit*; velut alter Alexius domo paternâ exul sub scalis Bethlehemiticis delitescit: Immortalis apparet in carne mortali, quem cœli capere non poterant, angustiis concluditur præsepis. Divinitatem abscondit sub naturâ humanâ: Sapientiam velat sub infantia, majestatem occultat in sta-

bulo, fortitudo delitescit sub fasciis, divitias regie sub pauperie, omnipotentiam celat in fragilitate, majestatem deponit inter pecudes. O demissionem infinitam! O humilitatem inauditam! verè verè dicere potes: O parvule! *Ego autem humiliatus sum nimis.* (d)

Adeste nunc insensati filii Adam, inflati velut pilæ, elati sicut cedri, tumentes velut bullæ, superbi velut pavones, nil tamen aliud, quàm cadavera dealbata, cinis & lutum; pedes vestros pavoninos aliquando respicite, fastum & arrogantiam dediscite:

Si miseræ, tribulationes & peccata vestra ad humiliandum vos nondum sufficiunt, erubescite salutem esse superbi, postquam Deus factus est humilis; *Ergone adhuc tu magnus es in oculis tuis, postquam Deus parvulus factus est sub oculis tuis*, ait Guaricus Abbas: (e) Vide, inquit Augustinus serm. 21. de Nativitate, quid pro te factus est Deus; doctrinam humilitatis tandem agnosce etiam nondum loquente Doctore: Auribus percipe doctrinam, quam tibi inculcat Divinus Ecclesiastes: (f) *Discite à me non mundum fabricare, non cuncta visibilia & invisibilia creare, non in ipso mundo mirabilia facere, aut mortuos suscitare, sed quia mitis sum & humilis corde.* Vani sunt honores, vanæ sunt pompæ sæculi, mendaces & fallaces tituli: En Ego sum

(a) Adam Parsen. de Nat. (b) Bernard. serm. 5. de Nativitate. (c) Joan. 1. (d) Psalmo 115. (e) Guaricus serm. 1. de Nativ. (f) Aug. serm. de Verb. D.

æterna Sapientia Patris, qui scio reprobare malum & eligere bonum, sum veritas infallibilis, qui non decipio, mihi credite, & mendaces pompas sæculi; fumos honorum, umbras dignitatum aliquando spernite; qui se humiliat, is exaltabitur.

Si honores in me consideretis? (a) *Amicus eram lumine sicut vestimento*, pauperibus fasciis & centonibus nunc me stringi & cingi sino, purpuræ ac vestium osor: Cinctus eram Angelorum choris, (b) *millia millium mihi ministrabant*, & *decies millia centena millia assistebant mihi*, nunc binas pedes admitto ad aulæ meæ obsequia, ut mihi præsto sint & famulentur; Regum ac Principum luxum integros greges famulorum post se trahentium damnans ac exhibilans.

Stella cæli lucebant mihi cum jucunditate, *vocate dixerunt adsumus*; (c) *laudabant me Astra matutina*, & *jubilabant ante me omnes filii Dei*: (d) his derelictis de cælo descendi, è tantâ majestate, è tantâ gloriâ, è tantâ amplitudine ad terras me dejeci, curaturus vestram superbiam vitæ; & quia cernebam vos semper ad honores, ad titulos, dignitates & eminentias ascensum tentare, ego descendi, quia vos nil aliud, quam splendores, applausus ac pompam sæculi sectari adverti, ego depressionem ac contemptum elegi, ac memetipsum ex-

inanivi, ut appaream quasi nihil, sine quo tamen factum est nihil: *Discite ergo, quia mitis sum*, & *humilis corde*, erubescite esse superbi, postquam Deus factus est humilis.

Alienatur à se totus, & obstupescit hanc infinitam demissionem & humilitatem S. Cyprianus, (e) dum exclamat: Non me ita tenet universi orbis machina, non terrarum varietas, Oceani vastitas, ventorum potentia, cælorum magnitudo, pulchritudo siderum, sed illud spectaculum, quo Univerforum Dominus ita in stabulo neglectus despectusque procumbit, hoc me rapit attonitum.

Nec dum satis à nobis est perlustratum præsepe, nam præter infinitam humilitatem, etiam extremam nobis ob oculos ponit paupertatem Filii Dei. Unde Bernardus ait: (f) Paupertas non inveniebatur in cælis, porro in terris abundabat, & nesciebat homo pretium ejus, hanc itaque; filius Dei concupiscens descendit, ut vel suâ æstimatione faceret pretiosiore.

Excussit olim Gregorio XIII. Pontifici Maximo amaras lachrymas extrema paupertas Andreæ Oviedi, Patriarchæ Abyssinorum, (g) qui ad tantam egestatem & pauperiem est redactus, ut sacro oleo deibutis manibus aratrum duceret, ac felicem progressum in fide Ecclesiæ suæ

Ddd 2

novel-

(a) *Psal. 103.* (b) *Daniel. cap. 7.* (c) *Baruch c. 3.* (d) *Job cap. 38.* (e) *S. Cyprianus de Nat. Domini.* (f) *S. Bernard. serm. 1. de Nativ.* (g) *Cornelius in Actis Apost.*

novellæ Romam perscripturus, non aliam chartam ad manum haberet, nisi segmenta quædam parvula resecta ex breviario, ex quibus filo colligatis Epistolam confarcinare est coactus, inops & pauper Patriarcha.

Infinities major extitit paupertas Filii Dei, qui cum dives esset, propter nos pauper factus est, ut illius inopiã ditaremur, ait S. Ambrosius in Lucam. Exclamavit quidem olim Propheta: (a) *O Israel, quàm magna est domus Dei, & ingens locus possessionis ejus!* At contrarium hodiè experitur parvulus cælo extorris & in terrã exul, dum non est locus ei in diversorio, (b) & sui eum non receperunt: Qui olim dicebat: (c) *Meus est orbis terræ & plenitudo ejus, nunc ubique exclusus, non habet, ubi caput reclinet.*

Admiratur tantam pauperiem S. Bernadus, & lachrymans exclamat: *O mira paupertas Christi nascentis! filius pastoris nascitur, & ei Cusinus substernitur, filius autem Dei nascitur, & in præsepio super fœnum reclinatur.*

Ingredimini quæso parumper beatam specum, & attento oculo eam considerate. Videte parvuli pauperes cunas, spectate, ad quam extremitatem Dominum cœli & terræ redegerit sancta paupertas: Cernite suppelletillem curtam, semilaceras fascias; exulat hîc purpura, abest sericum. Antrum est pervium ventis, conspersum nivium floccis; Tapetes

sunt araneorum telæ; Suffitus & odoramenta, fœtor jumentorum; deauratus thronus rigidum præsepe; Aulici bruta; Jacet in fœno nudus, qui volucres plumis, vellere oves, purpurâ flores, virore fœnum vestit & ornat: Famem patitur, (d) qui cunctis animalibus terræ dat escam in tempore suo, & implet omne animal benedictione: In tenebris delitescit, (e) qui Solem suum facit oriri super bonos & malos; inter jumenta collocatur, cui in cœlo millia millium & decies centena millia ministrant. (f)

O pauperem Lazarum ad portas Bethlehemiticas mendicantem micas, quæ cadunt de mensâ Dômini: O Prodigum divinum in regione longinquâ peregrinantem, cujus universa substantia est dissipata, quæ ex totâ cœlesti hæreditate, uti olim Saladinus, nil nisi laceros pannos monstrat & ostentat! O excessum paupertatis! (g) O abyssum inopiæ, verè verè vir es, videns paupertatem tuam, vincetus funibus paupertatis.

Et quid obsecro AA. clamat, quid perorat hæc paupertas Christi? nisi *filioli nolite diligere mundum*, nolite coacervare aurum, corradere argentum, piscari gemmas, præterit enim figura hujus mundi, horretis quidem paupertatem ut leprosam, nauseatis eam ut infamem & abjectam, sed nescitis pretium ejus.

Audi-

(a) *Baruch c. 3.* (b) *Jo. c. 1.* (c) *Psal. 49.* (d) *Psal. 144.* (e) *Math. c. 5.* (f) *Dan. 7.* (g) *Tbren. 3.*

Audite quid de eâ sentiat Bernardus: (a) Pretiosiores sunt panni Salvatoris omni purpurâ, & gloriosius præsepe auratis Regum foliis, ditior denique Christi paupertas cunctis thesauris sæculi.

O vani Trapezitæ, quid ergo auro inhiatis? cum Rex cœli & terræ pauper ad vos divertat, linquite montibus aurum & argentum, Oceano Margaritas & gemmas, terræ suos thesauros: spinæ sunt, quæ vos lancinant & pungunt, sudes sunt, oculos vestros tenebrant, tineæ sunt, quæ cor & animam vestram rodunt & consumunt. Quid prodest vobis universum mundum lucrari; animæ verò detrimentum pati? (b) stulti & exordes Mercatores, quæ parastis cnijs erunt? (c) thesaurizate vobis thesauros in cœlis, qui non veterascunt: (d) ut quid diligitis vanitatem & queritis mendacium?

Audite S. Leonem Papam vos adhortantem: (e) frustra appellamur Christiani, si imitatores non sumus Christi, qui ideo se viam dixit esse, Conversatio Magistri forma esset discipulis, & illam humilitatem & paupertatem eligeret servus, quam secutus est Dominus.

Audite Sanctum Augustinum sermone tertio de Sancto Cypriano vos consolantem: *Audite me ò pauperes, quid non habetis, si Deum ha-*

betis? omnia: audite me divites, quid habetis, si Deum non habetis? Nihil.

Restat nunc ut Iustrato Præsepi, ipsum contueamur parvulum lachrymarum largissimo imbri cunas & præsepe perpluentem: existunt hæ lacrymæ divini Oratoris ultima pars est Peroratio; potuit quidem loqui de cœlo ut omnes audirent, sed maluit flere in præsepio ait Theod. (f) penetrabilior existit lacrymarum harum clamor, quàm vox sanguinis Abel, quæ cœlos ipsos penetravit.

Ecce quomodo amabat eum! (g)

Edicite Auditores causam, quid vobis videtur cur plorat adeò amare Divinus hic Puffio? cur o' uli falsis stagnant lachrymis? Sanctus Bernardinus serm. de dignitate animæ hoc ipsum admiratur & ait: Magna profectò res est, propter quam Dei sapientia plorat, sed quia Deus propriè plorare non potest, humanam assumpsit naturam, ut plorare posset.

An plorat, quia nunc destitutus cœlestium Angelorum choris? è sinu æterni Patris extorris? An quia locus ei non est in diversorio, & mundus eum non cognovit? An lacrymis istis velut sacro balneo nostra meditatur abluere scelera, Ambrosio adstipulante lib. 2. in Luc.

Ddd 3 dum

(a) S. Bernardus serm. 4. in vigil Nativ. (b) Matth. c. 16. (c) Matth. c. 6. (d) Psal. 4. (e) S. Leo Papa serm. 6. de Nativ. Christi. (f) Theod. serm. 6. (g) Joan. 11.

dum ait : Mé infantis Christi vagientis abluic fletus, lacrymæ illius meæ delicta lavant. Congruentiæ optimæ ; sed meo sensu lacrymarum harum alia non videtur esse causa, nisi bina præsepe Domini circumstantia animalia homines in jumenta transmutata repræsentantia. Hæc enim ubi conspexit parvulus, mox in uberes solutus est lacrymas.

Hæcine dicens sint animæ ad imaginem & similitudinem Dei creatæ ? quomodo in irrationalia transiére jumenta. Hæcine speciosæ illæ Creaturæ, quibus præparaverã omnia bona cœli & terræ, & quomodo, (a) obscuratum est aurum, mutatus est color optimus ? comparati sunt (propter libidinem suam) (b) jumentis insipientibus & similes facti sunt illis, (c) ac computruerunt in stercore suo.

Obstupefcite cœli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer (d)

Hæc igitur fletus Christi, hæc lacrymarum ejus causa. Te te deplorat Christus ò libidinosè, qui pro momentaneâ voluptate regnum vendis cœlorum & gaudia Paradisi ; his lacrymis impuros ardores tuos extinguere cupit. Te te deplorat Christus ò Avare Euclio, cui charius aurum & argentum, quàm infiniti Thesauri cœlorum. Te deplorat Christus ò superbe, qui pro exili umbrâ honoris, & fumo gloriæ terrenæ, gloriam æternam perdis. Te deplorat

Christus ò vindicative, qui cum filius Dei esse posses injurias & maledicta remittendo, te filium diaboli constitutis vindictam expetendo. Te deplorat Christus ò Gulosè, qui pro cibo & potu velut alter infelix Esau vendis mensam cœlestem & manna absconditam. Jam pro te ò obdurate peccator fundit lacrymas Christus in cunis, in cruce postea sanguinem fusurus.

Effluxit hora, versa est clepsydra, finem habet Concio divini Ecclesiasticis. O nobilem Concionem, ò Concionatorem divinum, qui tacendo perorat : qui sine voce docet, sine argumentis movet, sine minis terret, sine precibus flectit.

Perorasti optimè Puffio Divine, nunc fatigatos claude oculos, dormi, quiesce & respira, claudantur oculi tui, ne videant scelera & iniquitates nostras, cor tuum interim vigilet pro nobis.

Utinam divino nostro Ecclesiasti contingat hodie, quod olim concionanti B Francisco Borgiæ accidisse memorat Ribardeneira in vita ejus. Concionabatur aliquando Borgia, postquam relicto sæculo, spretu ducatu Gandiæ ac valere jussu titulo pro regis Cataluniæ in societatem Jesu noviter erat adscriptus : Concionabatur inquam extra urbem in planicie patentissimâ ob incredibilem hominum turbam ex circumjacentis oppidis assatim confluentem, cumque nec audiri à remotioribus,

i:nò

(a) *Thren 4.* (b) *Psalms, 48.* (c) *Joel, 1.* (d) *Jeremis capite 2.*

imò nec intelligi posset à proximioribus, quod regionis linguam non calleret, fluebant tamen ab oculis omnium magno pietatis sensu lachrymæ; interrogati quid lachrymarentur, cum quæ dicerentur non intelligerent. Fleamus inquebant, quia Sanctum Ducem concionantem intuemur.

Quid existimatis Auditores, an non eosdem motus in animo nostro excitet flebilis Concio Ducis nostri parvuli? (a) *cujus principatus super humerum ejus, Ducis, per quem Reges regnant, in cujus semore scriptum: (b) Rex regum, Dominus dominantium.* An non ergò fletus vestros provocet, dum Concionantem, imò & flentem auditis filium Dei: Eritne possibile, ut inveniat inter Christianos cor ita durum, cujus fibras non penetrat hæ lachrymæ? sitne pectus adeò axasperatum, cujus duritiem non emolliant hæ sacræ & jugiter manantes guttæ? sitne Magnes aut marmor adeò rigidum, cujus duritiem non frangat benedictus hic liquor. O infortunati peccatores terræ, sicine vestri causa plorat Chriftus, & vos rideatis? plangat Deus & suspiret, & vos jubiletis? an non lachrymæ hæ provocent & vestras? dum dicitur vobis: ubi est Deus tuus? in stabulo, in rigido præsepi, in humilitate & paupertate, in fletu & planctu.

Deus sit obediens hominibus, & vos refractarii Deo? Dens sese de-

jiciat, humiliet, & homo se exaltet? Deus sit pauper & inops, & vos sectemini divitias & thesauros sæculi? Deus sit vilibus fasciis cinctus, & vos induti purpurâ & serico? Deus ploret & vos exultetis? Non, non dilectissimi; si adhuc corda vestra nondum sunt liquefacta, ut dilectus vester est locutus: si nondum falsis madetis lachrymis compunctionis, ad minimum sit vestro cordi hodie incisum & infixum illud Genesis: (c) *No! ite peccare in puerum, quia caro & frater noster est.*

Tu superbe noli noli peccare in puerum, qui ut te exaltaret, sese humiliavit, qui ut tu ascenderes in cœlum, ad terras descendit, suâ demissione superbiam tuam curatu;

Tu Avare noli peccare in puerum, qui pro te totus est depauperatus, ut tu cœli possideas thesauros;

Tu luxuriose noli peccare in puerum, qui amaris lacrymis deplorat insaniam & impuros ardores tuos, parce contaminare & maculare carnem tuam, quam tecum communem habet pufio divinus.

Tu iracunde & vindicative noli peccare in puerum, qui princeps est pacis, ac pacem mittere venit in terram, & non gladium; cujus manus non sagittas tenent, quibus feriatur peccatores, sed fasciis constringuntur, constringantur ergo & manus tuæ his fasciis, nec insurgens in fratrem.

(a) *Isaia 9.* (b) *Apoc. cap. 19.* (c) *Gen. cap. 42.*

fratrem tuum hostili eas contamine sanguine, Nolite peccare ò peccatores in puerum, quia caro & frater noster est.

Claudit Concionem D. Bernardus cunctos adhortans: (a) *Obsecro vos dilectissimi, considerate diligentius, quantum fecerit Deus pro vestra exhortatione & salute, ne infructuosus inveniatur in vobis sermo tam vivus & ef-*

ficax, sermo Christi non tam oris quam operis, qui, secundum Augustinum, filius hominis hodie est factus, ut homo fieret filius Dei: Gloria igitur sit in excelsis Deo, & in terra pax hominibus. Ite ergo in pace, & nolite peccare in puerum, quia caro & frater noster est.

(a) *D. Bernardus sermone tertio de Nativitate,*

IN FESTO S. STEPHANI PROTOMARTYRIS.

Vox tua dulcis & Facies tua decora. Cant. c. 2.

AD littora Calabriae vos hodie
sisterem AA, nisi aspera hye-
mis & cœli inclementia ob-
fisteret; videretis ibidem admiranda
naturæ portenta, quæ fretum Ma-
mertinum, propè urbem Rhegium
eo tempore, quo ardentissimus Sol
æstu mare Siculum concoquit, ocu-

lis hominum spectanda ac contem-
planda exponit.

Contingit enim, ut momento tem-
poris Theatrum quoddam in vapo-
roso aëre se repente aperiat, tantâ re-
rum varietate adorandum, tanto sce-
narum apparatu pompofum, ut spe-
ctatorû oculos totos extra se rapiat.

Eec

Nunc

Nunc se præsentant Castellorum Munimenta, nunc longo ordine superba urbium palatia, nunc amœna hortorum viridaria ac sylvarum gratiosi labyrinthi, jam splendida theatra, mille scenis & columnis, justâ symetria ad regulas opticae vivis suis coloribus adumbrata, ut nihil simile humana producere videatur posse industria, uti oculus testis Athanasius Kircherus in arte lucis & umbræ l. 10. p. 2. c. r. testatur.

Relinquamus spectacula hæc ætati, nobis hodie sufficere spectare theatrum duplex, unum in valle Josaphati, alterum in cœlesti Solyma; quorum primum est detestandum, alteri applaudendum.

Terrestre est funestum, crudele & barbarum.

Cœleste è contra lætum, jucundum & beatum.

In terrestri, spectantur poenæ & tormenta:

In cœlesti triumphus & palmæ.

In terris amarum stident Judæi dentibus:

In cœlis è contra exultant gaudiiis cœlites.

Hic lapidum imbre membra sepe liuntur Levitæ Stephani:

Ibi lapides vertuntur in gemmas, ex quibus diadema capiti imponitur Martyris.

Hic ejicitur Stephanus extra civitatem, ibi aperiuntur cœli portæ ad recipiendum cœli civem.

Hic terra repletur clamoribus:

Ibi cœlum resultat Sanctorum jubilis.

Hic vestes deponuntur & custodiendæ traduntur sævienti Saulo:

Ibi paratur stola gloriæ injicienda coronando Stephano:

Curramus ergo fratres ad spectaculum, admonente nos Petro Damiani Conc. de S. Stephano, ad quod currit, qui exultat ad currendam vitam ut Gigas.

Videamus cur cœlestis urbs Jerusalem obviam prodeat Laureato Martyri: quid causæ existat, cur atria cœlorum aperiuntur Stephano, cum tamen solum patuerit ostium Joânni Apostolo Apoc. 4.

Varias hujus cœlorum aperturæ causas assignant Ecclesiæ Patres & Doctores.

Mens venerabilis Bedæ est, id è divisa cœli laquearia, ut Stephano dulcorarent lapides torrentis, roremque cœlestem depluerent, quo Martyr Christi refocillatus, ictus lapidum non reformidaret; hinc in c. 7. Act. apud Glossam ait: *Ad confortandam ergo Martyris patientiam cœlestis Regni janua panditur; & ne homo lapidatus in terra titubet, Deus homo Crucifixus apparet in gloria*: Undè apposite Laurentius Justinianus in festo S. Stephani scribit: non jacentem, non sedentem vidit Dominum; sed stantem, paratum videlicet ad sibi impendendum suffragium; nam teste Gregorio M. hom. 29. sedere est judicantis, stare verò pugnantis vel adjuvantis.

Matta de Haro in die Cin. ait: in hoc theatro mundi personatum egit S. Stephanus Protomart. qui dum lapidaretur, actum adeo illustrem & tragediam adeo insignem exhibuit, ut Monarcha æternus, & tota curia cœlestis, sipariis cœlorum retractis spectatum accurrerit.

Unde discipulus serm. 7. de S. Stephano ait: apertum namque est cœlum, ut Rex gloriæ, & tota cœlestis curia videret militem legitime certantem.

Doctissimus Benedictus Fidelis dū in suo Paradylo SSrum. Stephanum fortissimo Giganti comparat, & ex Brevariario Gallicano eum vocat Martyrem Paradoxum: Ave Martyr Paradoxe, qui inter agmina plebis Judaicæ firmus in Christi fide velut lampas ardentissima apparuisti, persuasum habet, ideo cœlum patefactum, cœlique Inquilinos cum fertis & coronis egressos, ut viderent, simu que coronarent Martyrem hunc Paradoxum ac Athlantem novum, qui plenus gratiâ & fortitudine signa magna & prodigia hætenus fecisset in populo, ac si dicerent: *Benedictus qui venit in nomine Domini.*

Contra mens Ecclesiæ est, cœlos patefactos Stephano, tanquam Primogenito Christi, qui teste Eusebio Emiseno serm. de S. Stephano fumentem adhuc Dominici victimam sanguinis primus recenti sacrificio passionis honoravit; unde in responso 8. Ecclesiæ canit: Patefactæ sunt januæ cœli Christi Martyri Ste-

phano, qui in numero Martyrum inventus est primus, merito proinde à Chryologo serm. 154. vocatus Primicerius Martyrum utpotè qui in cœlos purpuratum Martyrum duxerit exercitum.

Aliter sentit Vaticanæ aulae Ecclesiastes Albericus in testō S. Stephani dicens: ad illos iactus lapidum aperiuntur januæ cœli, ut dum sanguis Martyris ex hoc miserabili exilio oculos conjicit in amatam Patriam, clarissimi splendor, qui super e emicant, dissipatis tenebris ei rectam viam monstrant, & ille anticipatâ visione præparatæ coronæ confortetur.

Aliam devotam cogitationem in medium profert Drexelius l. 2. de rect. intent. c. 2. nimirum per patentes cœli valvas produsse cœlites obviam Stephano, tanquam negotiatori habenti bonas Margaritas, ac venales lapides pretiosos; protulisse autem Martyrem, non Adamantes, aut Saphiros licitandos, sed duos filices sanguine & cruore suo tinctos ponderandos, qui tamen Curia cœlesti placuerunt super omne aurum & topazion.

Ego totus aliter sentio, ac rationem prorsus aliam ex textu Evangelii desumo. Censent communiter DD. Christum in cruce pendentem vicibus 3. validè exclamasse.

Primo quando pro crucifixoribus deprecatus est Patrem: (a) *Pater mitte illis, non enim sciunt quid faciunt.*

Secundo cum totus desolatus ad

(a) Luc. cap. 23.

Patrem clamavit: *Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* (a)

Tertio demùm, quando in manus Patris Spiritum consignavit, ac (b) *clamans voce magna emisit Spiritum.*

Ad quos clamores excitata est tota Universi natura, cunctaque Elementa sunt commota.

Velum templi scissum est in duas partes: (c) Terra mota, petre scisse, monumenta aperta sunt; corpora Sanctorum, qui dormieran, surrexerunt.

Vidensque Centurio, qui ex adverso stabat, quia sic clamans exspirasset, (d) ait, verè hic homo Filius Dei erat.

Simile quid accidisse mihi videtur in morte D. Stephani; ad clamorem enim morientis: *Domine Jesu suscipe Spiritum meum*, ad insolitam vocem ignoscentis: *Domine ne statuas illis hoc peccatum*, (e) excitatum est subito universum cœlum, scissæque sunt in duas partes cortinæ aulæ cœlestis, (clavis enim cœlorum est dilectio inimicorum, ait S. Hilarius Arelat. serm. de Stephano) surrexere cuncti cœlites de sedibus suis, quin & ipse Christus tractus voce tam amabili, è throno assurrexit suo, interrogans: *nunquid hæc vox tua fili mi?* Acclamavit mox universum cœlum certanti Martyri: *sonet vox tua in auribus nostris: vox enim tua dulcis, & facies tua decora:* (f) Non est vox similis hæcenus audita in terra nostra; non insonuit deprecatio unquam tam amorosa in cœlo, nisi dum

filius Dei in cruce pendens pro inimicis deprecatus est Patrem; (g) *Pater ignosce, illis quia nesciunt quid faciunt.* Echonem ergo amabilem agis Jesu Christi ò Martyr Laureate, dum vocem imitaris filii Dei, ac pro lapidantibus exoras Dominum: *Domine ne statuas illis hoc peccatum.* (h)

Sonet ergo vox tua in auribus cœli & terræ, resonet in cordibus omnium Fidelium amabilis Echo Jesu Christi Crucifixi. Uti Echo communiter cuncta verba non repetit, sed unam aut alteram syllabam resorbet, ita & Stephanus: Christus orans pro inimicis, protulerat verba septem.

Pater. Dimitte. Illis. Quia. Nesciunt. Quid. Faciunt.

Martyr tanquam Echo Christi, sex solum reponit verba.

Domine. Ne. Statuas. Illis. Hoc. Peccatum.

Et in rei veritate fateri cogimur Stephanum, in vita, in miraculis, in Passione, & in morte Echonem semper excitasse Salvatoris. Mente solum revolvite & pendite acta singula inter Christum & Stephanum, & vera hæc esse testabimini.

De Christo memorat Matth. c. 4. *circuibat Jesus totam Galilæam docens in Synagogis eorum, & predicans Evangelium regni, & sanans omnem languorem & omnem infirmitatem in populo, omnisq; turba quæ ebat eum tangere, quia virtus de illo exibat & sanabat omnes.*

Luc. 6.

Idem

(a) *Matth. 27.* (b) *Ibidem* (c) *Matth. cap. 27.* (d) *Marci cap. 15.* (e) *Actorum cap. 7.* (f) *Cant. 2.* (g) *Luc. 23.* (h) *Actorum 27.*

Idem de Stephano testatur Luc. Act. 6. *Elegerunt Stephanum virum plenum fide & Spiritu S. & Verbum Domini crescebat, & multiplicabatur numerus Discipulorum in Jerusalem valde; multa etiam turba Sacerdotum obediebat fidei; Stephanus autem plenus gratia & fortitudine faciebat prodigia & signa magna in populo.*

In monte Thabor in consensu illo admirando Prophetarum & Apostolorum *resplenduit facies Christi ut sol, & vestimenta ejus facta sunt alba sicut nix.* Matt. 17.

Idem de Stephano asseverat Tertullianus l. de resurrectione Carnis c. 55. dicens: Stephanum instar Christi in transfiguratione Angelicum fastigium induisse; alludens ad Concilium Phariseorum & Summorum Sacerdotum Jerosolymæ habitum, ubi *intuentes Stephanum omnes, qui sedebant in concilio, viderunt faciem ejus tanquam faciem Angeli.* Act. 6. quænam autem facies sit Angeli docet abundè Matt. c. 28.

Dum de Angelo sedente ad sepulchrum refert: *Erat autem aspectus ejus sicut fulgur, & vestimentum ejus sicut nix;* unde præ timore, uti Apostoli in Thabor, ita & ad sepulchrum exterriti sunt custodes & facti sunt velut mortui.

Revolvite nunc Concertationes & Disputationes Phariseorum cum Christo; recogitate insidias Sadduceorum & Herodianorum, qui diu noctuq; insidiabantur ei *quærentes*

aliquid capere de ore ejus, ut accusarent eum. Luc. 11.

Nunc veniebant hæ dolosæ vulpes volentes Signum videre: *Magister volumus à te Signum videre.* Matt. 12.

Nunc disputabant de divortio faciendo Matt. 19: *Si licet homini dimittere Uxorem suam quacunq; ex causa?*

Jam subdolè interrogabant de Censu Cæsari dando Matt. 22. *Magister quid tibi videtur, licet ne censum dare Cæsari, an non?*

Nunc adducebant adulteram judicandam Joan. 8. *Magister hec mulier modo deprehensa est in adulterio, in lege autem Moysis mandavit bujusmodi lapidare, Tu ergò quid dicis?*

Sed de cunctis insidiis & laqueis eorum triumphavit Dominus, ita ut mirarentur in Sermone ejus & dicerent: *Unde huic Sapientia hec & virtutes?* Matth. 13. nemoq; poterat resistere Spiritui, qui loquebatur in eo: Hinc ministri ad capiendum eum missi, cum rediissent ad Pontifices Judæorum, hiq; interrogarent, *quare non adduxistis eum?* Joan. 7. *fateri coacti sunt, nunquam sic locutus est homo, sicut hic homo.*

Idem contingit Act. 7. & Stephanus, surrexerunt enim in eum quidam de Synagoga, quæ appellatur Libertinorum & Cyrenensium & Alexandrinorum, & eorum, qui erant à Cilicia & Asia disputantes cum Stephano, & non poterant resistere Sapientiæ & Spiritui, qui loquebatur in eo, Stephanus enim

confundebat cunctos Adversarios suos, interpretando divinas Scripturas, declarando Oracula Prophetarum, intricata dubia legis solvendo & elucidando: objectiones & errores solidis argumentis elidendo: Jesumque Salvatore[m] Mundi ac Promissum Messiam ex legi & Prophetis demonstrando.

Unde August. serm. 6. de S. Stephano, hoc Elogium dat: Stephano Martyri & pulchritudo erat Corporis, & flos ætatis, & eloquentia fermocianantis, & Sapientia sanctissimæ mentis, & operatio Divinitatis.

Combinatè nunc Zelum Christi & Stephani, recolligite in cumulum invektivas Amborum in Judæos & Phariseos, & invenietis iterum, Christum esse Verbum, Stephanum verò Christi Echonem.

Christus verbis acribus aggreditur Judæos & Phariseos. Matt. 23.

Væ vobis quia clauditis regnum cælorum ante homines, ipsi non intratis, nec alios finitis intrare.

Væ vobis, qui circuitis mare & aridum ut faciatis unum Profelytum, & cum fuerit factus, facitis eum filium Gebenne. Matt. 23.

Væ vobis, qui decimatis mentham & anethum, & relinquitis que graviora sunt legis, judicium & misericordiam.

Væ vobis quia mundatis quod deforis est calicis, & paropsidis, intus autem pleni estis rapina & immunditia.

Væ denique vobis Scribæ & Pharisei, qui edificatis sepulchra Prophetarum &

ornatis monumenta Justorum; Et vos implete mensuram Patrum Vestrorum serpentes & genimina viperarum, quomodo supietis à Judicio Gebenne.

Ad Minutum toni correspondet Echo invektivarum Stephani cum voce Christi.

Actorum 7. Viden quomodo Stephanus sine omni palpo, sine hæsitacione sine ullo pavore & timore impiis Judæis exprobrat duriciem cordis eorum: *Dura cervice & incircumcisis cordibus & auribus, vos semper Spiritui Sancto resistitis sicut Patres vestri, ita & vos quem Prophetarum non sunt persecuti Patres vestri? & occiderunt eos, qui prænuñtiabant de adventu Justi, cujus vos nunc proditores & homicide fuistis. Act. 7.*

Si veniamus ad accusationes & falsa testimonia quas passus est Christus, inveniemus eas pro suis æquales & similes in Stephano.

Matthæus dum c. 26 eas recenset ait: *Principes autem Sacerdotum & omne Concilium querebat falsum testimonium contra Jesum, ut eam morti traderent; novissime autem venerunt duo falsi testes & dixerunt: Hic dixit, possum destruere templum Dei & post triduum reedificare illud: & iterum blasphemavit quid adhuc egemus testibus, ecce nunc audistis blasphemiam, quid vobis videtur? & illi responderunt reus est mortis.*

Jam audite quid Stephano contigerit. Actorum. cap. 6. *Submiserunt Principes Sacerdotum viros, qui dicerent se audivisse, cum dicentem Verba blasphemie*

phemia in Moysen & in Deum, commoverunt itaq; plebem & Seniores & Scribas, & concurrentes rapuerunt eum & adduxerunt in Concilium; & statuerunt falsos testes, qui dicerent: Homo iste non cessat loqui verba adversus locum sanctum & legem, audivimus enim eum dicentem, quoniam Jesus Nazarenus hic destruet locum istum, & mutabit traditiones, quas tradidit nobis Moyses.

Unde eos consulentes pulchrè introducit August. Serm. de S. Stephano: Venite Consilium faciamus in unum, & confirmemus falsum testimonium, sicut fecimus contra Dominum; exterminemus eum de terra viventium, & nomen ejus non memoretur ultra, cur hic stamus? quare tardamus? Si non dubitavimus Magistrum cruciari, ne dubitemus Stephanum lapidare.

Sed uti apud Christum, ita apud Stephanum non erant Convenientia testimonia, & mentita est iniquitas sibi.

Si causam & Originem necis Christi ac Stephani consideremus ambæ ex invidia processerunt: patet hoc apertè in Christo: nam cum Pharisæi & Judæi viderent cæco nato à Christo oculos apertos; leprosos, mundatos, dæmones expulsos; Lazarum à mortuis suscitatum, invidiâ tabescens interitum ei struere cœperunt, teste Evangelista Joan. 11.

Collegerunt ergo Pontifices & Pharisæi Concilium, & dicebant, quid facimus? quia hic homo multa signa facit, si di-

mittimus eum, sic omnes credent in eum: Inde à Caipha conclusio facta, expedit vobis, ut unus moriatur pro populo: ab illa ergo die (pergit textus) cogitarunt, ut interficerent eum.

Oblecro dicite, quid aliud factum in Stephano? quid eum neci dedit? Videbant Judæi Stephanum plenum gratiâ & fortitudine, plenum gratiâ & Spiritu S. facientem prodigia & signa magna in populo. Virtutes ex Angelica ejus facie resplendebant: hinc dissecabantur cordibus hinc præ invidia stridebant in eum dentibus.

Miracula ergo & prodigia invidiam peperere, invidia enixa est mortem. Et sicut contra Christum concitata omnis multitudo confurxerit, & ad mortem eum depoposcit, clamans: Tolle tolle, Crucifige, eduxeruntq; eum in locum Calvarie, ubi Crucifixerunt eum. Joan. 19.

Ita audientes Stephanum in Concilio differentem Luc. Act. 7. dissecabantur cordibus suis, & stridebant dentibus in eum, & exclamantes voce magna continuerunt aures suas, & impetum fecerunt unanimiter in eum, & eiecissent eum extra Civitatem lapidabant.

Unde rectè ait Petrus Damiani serm. de S. Stephano: extra portam Civitatis passus est Dominus, extra eam lapidatur & servus exiens ad eum extra Castra & portans similitudinem improperii ejus.

Non viventem solum sed & morien-

rientem Salvatorem imitatus est Stephanus, uti enim morti proximus Christus, æterno Patri suo animam recommendavit: *Pater in manus tuas commendo Spiritum meum*:

Ita similiter Stephanus inter turbines lapidum Spiritum suum in Magistri sui manus consignavit Act. 7. *lapidabant Stephanum invocantem & dicentem: Domine Jesu suscipe Spiritum meum*, ac si diceret teste Augustin. in c. 7. Actor. Tibi vixi, Tibi morior, accipe Spiritum meum de manu, qui oderunt eum, Tu fecisti me Victorem, suscipe me in triumphum, illi persequuntur, Tu suscipe, illi eiciunt, Tu intromitte, dic Spiritui meo: Intra in gaudium Domini tui.

Et hæc dicens *obdormivit in Domino*, molliori culcitrâ nunquam usus, quàm lapidibus torrentis Cedron.

O felicem somnum, quem comitatur requies æterna! O beatam requiem, quam coronat gloria infinita!

Suaviorem tamen Echonem non dedit Stephanus, nisi quando imitatus est Verba Salvatoris sui in Cruce pendentis, unde ait Thom. Villanov. Con. 4. de S. Stephano: Quàm bellè, quàm mirè certantis Domini vestigia miles sequitur. Clamat Dominus: *Pater dimitte illis*: Clamat miles: *Domine ne statuas illis hoc peccatum*, & quod valdè mirandum est, qui stans submissè pro se oravit,

(a) Fulgent Hom. de S. Steph.

eum clamore valido pro inimicis genua flexit:

Admiratur hoc vel maxime S. Maximus hom. de S. Stephano dicens: videte affectum Viri beati, videte magnam & admirabilem Charitatem: in persecutione positus erat, & pro persecutoribus supplicabat, atq; in illa lapidum ruina, quando alius oblivisci poterat etiam Charissimos suos, ille Deo commendabat inimicos.

Hinc Fulgentius ait: (a) Ictibus lapidum corpus ejus quatiebant Judæi, at Stephanus in genua cadit, & pro eis orat, contundebatur homo exterior, & supplicabat interior, desiderans orando acquirere, quos nequiebat moriendo convertere.

Hæc attentè considerans Eusebius Emis. c. 7. ait exclamat non mireris, si audias Stephanum orantem pro inimicis suis lapidantibus in valle, Domine ne statuas illis hoc peccatum; quia didicit Levita à Sacerdote Magno clamante in Cruce: Pater ignosce. Et sicut guttur Jesu felle licet & aceto potatum amaritudinem, & tamen non eruavit, ita & duri silices pectus S. Martyris erga persequentes non durum effecere.

Manet ergo Verbum fuisse Christum, Verbo ut Echonem respondisse Stephanum.

O Felix Echo, quæ inauditâ voce cœlum in admirationem adduxisti, terram verò sacrâ consternatione ad amorem hostium incitasti: felicior longè

longè illâ, quam Metellus, amorem suum adversus Cæciliam Conjugem demortuam testaturus excitatâ turri rotundâ ex polito marmore in via Appia erexit eo artificio ut clamanti:

Semper honos nomenq; tuum, Laudesq; manebunt:

Mox Echo artificiosè cuncta verba reposuerit ac reiterarit.

Tibi hæc laus debetur O Sanctissime Levita Stephane:

Semper honos Nomenq; tuum Laudesq; manebunt.

Licet linguæ mortalium taceant, Præconia tua duri lapides loquentur.

Plures quidem Echoes in Orbe audiuntur, sed nulla, quæ charitatem, dilectionem & mortem Stephani melius exprimat, quam illa, quæ Ticini auditur in Arce Civitatis, respondet illa ad omnia 13. vicibus, sed ad extremum vocibus sensim tanquam intermortuis.

Ira Constituta fuit Echo S. Stephani, Respondit illa primo Christo clamanti in Cruce cum lachrymis & clamore valido.

CLAMORE positâ autem genibus clamavit voce magnâ.

R. AMORE Dum dixit: Domine ne statuas illis hoc peccatum.

W. ORE. Lapidabant Stephanum invocantem & dicentem: Domine Jesu suscipe Spiritum meum.

R. R. E. Dum sensim inter lapides in pace obdormivit in Domino.

Vox quidem fuit Joannes clamantis, sed Stephanus vox extitit amantis.

O quàm bellè dixit Pythagoras: Adoranda est Echo cum flant Venti. Aenigma hoc in Stephano est verificatum: Utiq; flabant Aquilones feroces boreæ & Circii, cum Judæi in Stephanum stridebant dentibus: Utiq; personabant violenti turbines cum lapidum imbre quaterentur membra Stephani, at vicit Stephanus duos silices & Judæorum duriora pectora. Unde mille Præconiis colendus, mille laureis & fertis tanquam triumphator coronandus.

AA. Nil desiderat à Vobis hodie Stephanus, quàm ut & vos Echo nem agatis, ut eadem voce quâ Christus & Stephanus clametis: Domine ne statuas.

Offendit te quidam. Clama ne statuas.

Abstulit bonum nomen: Clama ne statuas.

Clepsit quis pecuniam tuam: Clama ne statuas.

Qui enim teste Chrysofomo in Psal. 41. Clamat adversus inimicos, non edit vocem hominis, sed feræ, sed serpentis.

Si Stephanum imitati fueritis, stabunt & vobis cœli portæ apertæ, audietur vox Filii Dei: *hic est filius meus dilectus*, facies vestræ ut Angelorum fulgebunt, prodibit deniq; tota curia cœlestis vobis obviam, ac

introducet in Aulam Sanctorum,
ubi Sancti Omnes Echonem agunt,
ac in æternum clamant : Sanctus,
Sanctus, Sanctus :

Claudo & autumo probabiliter
idem obtigisse B. Stephano, quod
Venerabili Bedæ; hic enim cœcus

cum ductus esset ad habendam Con-
cionem, eamq; finisset: R. Iaxa A-
men V. Beda. Ita & clamanti ad
Christum: Domine ne statuas illis
hoc peccatum, Credo acclamasse

Amen Venerabilis Levita.

IN FESTO S. JOANNIS EVANGELISTÆ.

Hic est Discipulus Ille. Joan. 21.

INter alia deliria Poëtarum somniavit stulta Gentilitas Comitia Deorum aliquando à Jove indicta, atq; in iis libertatem civiq; Deorum concessam, volucrem ex cunctis volatilibus cœli feligendi, quæ impostetum æternum sibi foret sacra. Placuit cunctis Diis conscrip-

tis liberale indultum supremi Numinis, nullâq; interpositâ morâ sacro Dearum Gynæcœo in electione primæ datæ sunt.

Junoni, postquam oculos curiosè hinc inde girasset, ex cunctis alitibus placuit oculatus pavo.

Palladi econtra arrisit *Noëua*, quæ
Fif 2 aliis

aliis dormientibus, & stertentibus
vigilat, Symbolum accommodum la-
boris & studiorum.

Venus ad palliandam turpitudi-
nem suam selegit castam *columbam*.

Latona *Ortygometram* Coturni-
cum ducem.

Proserpinæ tenebrarum principi
placuit lucis osor *Vesperthio*.

Saturnus Deorum Senior, gravi-
tate plenam assumpsit *ciconiam*.

Mars e contra rapacem *Vulturem*.

Apollo candidum & sonorum Cy-
gnum.

Mercurio placuit vigilans *Gallus*.

Baccho garrula *pica*.

Neptuno tempestatum prodroma
alcyon.

Plutoni niger & crocicans corvus.

Jovi deniq; tanquam supremo Numi-
mini, Regalis *Aquila*, volatu, visu,
aliisque qualitatibus, cæteris avibus
superior, juxta versum illum :

*Ales sacra Jovis, magnarum glo-
ria rerum,*

Inter aves omnes regia sceptrata gero.

Auditores ! Si juxta interpretatio-
nem Hugonis Cardinalis in Psal. 77.
per volatilia cæli intelliguntur servi
Dei pennis virtutum ad cælum ten-
dentes ; fateri cogimur harum sa-
crarum volucrum diversissimas spe-
cies in mundo extitisse, dignissimas
electione, & amore Numinis.

Habuit mundus Pelicanos solitu-
dinis Psal. 101. *habitantes in desertis*

*torrentium, & in cavernis terra, man-
ducantes herbas & arborum cortices,
& radix juniperorum erat cibus eorum.*
Job. c. 30. (Elias. Filii Prophetarum,
Anachoretæ in Thebaide.)

Extiterunt struthiones in deserto.
Job. 30. Augustiati, afflicti, quibus
dignus non erat mundus, *facientes
plantam velut draconum & glutum ve-
lut struthionum* : quorum lamentabi-
li sono montes & valles resonabant
(Pœnitentes primæ Ecclesiæ.)

Inveniebantur Mancodiatæ cœle-
stes, *quorum conversatio non in terra,
sed in cælis erat.*

Aderant *passeres solitarii in tecto &
Nisticoraces in domicilio*, inter quos
se ipsum David numerat. Psal. 101.

Aderant *Milvus, Hirundo & Cico-
nia custodientes tempus adventus sui.*
Jerem. 8.

Aderant gemebundi Turtures &
castæ Columbæ, *quarum penna dear-
gentata, & posteriora dorsi in pallore
auri* Psal. 67.

Aderant candidi Cygni, Vigiles
Gruces, dulces Philomelæ *septies in
dielaudem Domini decantantes* Pl. 118.
sed in nullâ harum beneplacitum e-
rat Domino ; non has elegit Domi-
nus, sed regalem Aquilam Joannem,
hic in venit gratiam in oculis Domi-
ni, ut esset Discipulus ille, quem dili-
gebat Jesus.

Præclarum quidem Elogium extitit,
quod altissimus attribuit Noe:
*Noe Vir justus atq; perfectus erat in ge-
nerationibus suis.* Gen. 6.

Titulus grandis, quo Patriarcham
Abra-

Abraham dignatus est Gen. 17. consti-
tuens & vocans eum *Patrem multarum Gentium*.

Præconium rarum, quo Moyses Num. 12 honestavit, vocans eum *Mitissimum Virorum super omnes homines, qui morabuntur in terrâ*.

Laus maxima, quâ David *Vir secundum cor Dei nuncupatus est à Domino* Act. 13.

Prærogativa singularis, quâ Petrus petra dictus, *adversus quam portæ inferi non essent prævalituræ*.

Titulus excellens, quo à Christo decoratus est Paulus, *Vas electionis nominatus*.

At Titulus Joannis, universa cæterorum præconia obscurat, Elogia dellet, Excellentias minuit, Prærogativas annihilat, dum *Discipulus, quem diligebat Jesus, nuncupatur*. Titulus hic adeo est nobilis, ut æternus Pater, nec ad ripas Jordanis, nec in monte Thabor nobiliorem dederit Filio suo, è nube lucidâ proclamans: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi benè placui*, Matth. 17. *que namque major est*, ait Thom. de Vill. Conc. de S. Joann. *aut esse potest dignitas creature, quam ut factori suo placeat, & diligatur ab eo, qui fecit eam*.

Dum igitur Joannem Aquilam illam supremo Numini dilectam extollo, dum nobilem illius Nidum discutio, volatum sublimem examino, visum acutum deprædico, Pugnam denique animosam ob oculos fisco, per capreas cervosq; camporum vos adjuro, ne in nidulo suo recubentem

inscitetis, aut evigilare faciatis dilectum.

Nidum struit Aquila non in turrium fastigiis ut Ciconia: non ut Alcyon ad maris littora; non ut struthio inter arenas deserti: non ut corvus in annosis quercubus: non secus semitas viarum ut alauda: sed in præruptis & inaccessibleis petris montium: utq; securus existat nidus à serpentibus, lapide Ætite eum firmat ac solidat: unde Job c. 39. scriptum: *Ad præceptum tuum elevabitur aquila, & in arduis ponet nidum suum, in petris manet. & in præruptis sili-
cibus commoratur, atq; inaccessis rupibus.*

Si nidum aquilæ nostræ privilegiatæ contemplari est animus, ascendendum nobis erit in verticem montis Syon; ibidem in cœnaculo illo grandi nidum suum construxit in foraminibus petræ, & in caverna maceræ ales supremi Numinis; dum nimirum in cœnâ illâ ultimâ *supra pectus Domini recubuit*.

O nidum securum, fundatum supra firmam petram!

O nidum illustrem, rarum & præclarum, in quo non solum nobilis Ætites, sed omnes thesauri sapientiæ & scientiæ sunt absconditi.

Quod olim finxere Poetæ, nimirum in gremio Jovis nidificasse aquilam, hoc non figmentum est, sed ipsissima veritas, ait Petrus Camusius, Ep. Bellicensis serm. de S. Joanne, utpotè qui in ipso gremio & sinu summi tonantis nidificavit. Hinc Bernard. serm. 3. de Cœna Domini apud Vivien conc. de S. Joann. præ stupore exclamat: *Nimis*

114
felix Honoratus discipulus ille fuit, qui
 sui capitis reclinatorium habuit tam vene-
 rabile pectus scilicet Jesu Christi. Vix fa-
 vorem hunc & gratiam capere potest
 Doctissimus Josephus Mansi in suo
 promptuario de S.S. unde discursu 3.
 de S. Joanne ait: *Altius homo exurgere*
nequit, quam si pro lectulo quietis illud sibi
pectus illiusq; sinum vendicet, de quo di-
citur Unigenitus, qui est in sinu Patris.
 Joan. c. 1.

O quam securè in sinu hoc requievit
 aquila nostra; securius utique quam
 infelix Samson in sinu Dalilæ suæ:

Suavius itaque, quam Miles ille le-
 mimortuus in regiâ sella Alexandri.

Securius, quam Passer ille ab acci-
 pitre infestatus, in sinum Xenocratis
 delapsus.

O quam verificatum hic fuit, quod
 Ezech. c. 17. prædictum: *Aquila gran-*
dis magnarum alarum venit ad Libanum,
& tulit medullam Cedri.

Fortunatus quidem extitit Bapti-
 sta, qui verticem Salvatoris meruit
 Jordanis tingere lymphâ.

Felix Magdalena, cui pedes Salva-
 toris lachrymis rigare concessum:

Fortunatus Thomas, cui datum vi-
 dere loca olavorum, & mittere ma-
 num in latus Domini:

At omnibus his felicior Joannes,
 cui supra pectus Domini nidificare &
 requiescere concessum.

Inter alias præclaras dotes aquilæ,
 extollit vel maxime Aldrovandus l. 1.
 Ornithol. *Volatum illius sublimem,* ut-
 potè quæ nulli volucrum volatu ce-
 dit, Consentit Greg. M. l. 9. mor. c. 16.

dicens: Aquila alto volatu suspendi-
 tur, & annisū perpeti ad æthera libra-
 tur: & hic volatus non aliarum volu-
 crum more fit per giros, sed tramite
 recto.

Hinc Homerus aquilam nuncupavit
 avium Ducem: Claudianus Alitem
 Jovis: Josephus l. 3. de bello Jud. Avi-
 um Regem; nam quod leo est inter
 quadrupedes, cedrus inter arbores,
 rosa inter flores, aurum inter metalla,
 adamas inter gemmas, Sol inter side-
 ra, hoc est inter volucres aquila: unde
 de ea versus ille Ornithol.

Alas sacra Jovis, magnarum gloria
rerum.

Inter aves omnes, regia sceptra gerit.

Laus & præconium hoc tuum est
 ò cœlestis Aquila, quæ non minus fel-
 ix fuisti in nidificando, quam ad
 æthera sursum evolando.

Cedunt tibi palmam ipsæ volucres
 cœlestes, sex alis licet tectæ, quas tu
 volatu tuo infra te reliquisti: Doctri-
 na & mens hæc est Augustini, dum
 serm. 150. de temp. ait: Joannes tran-
 scendit nubes, transcendit sidera,
 transcendit & Angelos, transcendit
 omnem creaturam, & pervenit ad
 Verbum, per quod facta sunt omnia.

Augustini dicta roborat S. Proclus
 orat. 15. dicens: Evangelista Seraphi-
 nis ipsis inventus est sublimior, quan-
 doquidem illi corusco concussi ful-
 gore facies velant suas, at hic ex gra-
 tia spectans tum generationem, tum
 substantiam expressit divinam: imò
 teste Chrysostomo hom. 11. super Jo-
 annem, Angeli plura mysteria didice-
 runt

runt à Joanne, impletumque est illud Apostoli Ephes. 3. *Ut innotescat Principatibus & Potestatibus in Cœlestibus per Ecclesiam multiformis Sapientia Dei.*

Si quis inter sacras cœli volucres gloriosis pennis sese extulit, præstitit id magnus Doctor Gentium Paulus, (a) raptus usque ad tertium cœlum, sed & hic Joanni palmam cedere cogitur: Probationem desumo ex Origene hom. 2. de diversis, in verba illa scio hominem &c. ita Paulum alloquentem: In tertium cœlum raptus es ô beate Paulus, sed non es raptus super omne cœlum & paradysum: Joannes omne cœlum conditum omnemq; creatum paradysum, hoc est omnem humanam angelicamq; transgreditur naturam. Nam teste Thoma de Villanova serm. de S. Joan. Paulus cum illam gloriam perambulasset, quæ vidisset interrogatus, nescit dicere, nisi vidi arcana verba, quæ non licet homini loqui; Joannes verò vidit & scripsit. i. Joan. 1. *Quod fuit ab initio, quod audivimus & vidimus oculis nostris, quod percipimus, & manus nostræ contrectaverunt de verbo vite, & vita manifestata est, & vidimus, & testamur, & annuntiamus vobis.*

O volatum sublimem! O raptum extaticum, transcendentem cunctas sphæras cœlorum!

Cedit prærogativam hanc Joanni ipse Simon Petrus, qui quidem teste Origene in Matth. apud Joseph. Mansi disc. 4. de S. Joan. Christum Deum & hominem jam factum in temporibus cognoscens & dicens: *Tu es Christus Filius Dei vivi, altissime volavit; sed*

(a) 2. Corinth. c. 12.

Joannes altius illo, qui eundem Christum, Deum de Deo, ante omnia tempora genitum intellexit, dicens: *In Principio erat Verbum.*

Cedunt & Joanni palmam Evangelistæ reliqui, de quibus ait Augustinus tract. 36. in Joann. Cæteri Evangelistæ in terrâ ambulabant, de Divinitate ejus pauca dixerunt: Istum autem quasi piguerit in terrâ ambulare, erexit se non solum super terram, sed super omnem exercitum Angelorum, & pervenit ad eum; per quem facta sunt omnia dicendo, in principio erat Verbum:

Unde ait S. Gregor. in cap. 1. Ezech. Locus Aquilæ non juxta, sed desuper describitur, quia Joannes super cæteros Evangelistas sese extulit. Hinc S. Germanus ait: Matthæum si vis interpretari, mel est, Marcus vinum, Lucas lac, Joannes oleum ubique supernatans.

Manet igitur inconcussum privilegium Joannis, quod volatu nemini cedat, cæteris altius volet, & quidem tramite recto; unde meritissimo jure symbolum meretur, quod olim usus Carolus Dux Geldriæ, qui aquilam pinxit ultra nubes evolantem, infra quam jacebat globus terræ, adjuncto lemmate, *Altiora peto.*

Non minus Præconium ac Privilegium aquilæ est *perspicax ejus visus*, dum irretortis oculis Solem in suâ sphærà contemplari non reformidat, cujus tamen radios aliarum volucrum pupillæ in minimo non tolerant; in ô Augustino teste lib. 2. c. 25. de moribus

Mani-

Manichæorum, acies oculorum ejus tanti est vigoris, ut cum super maria immobili penna fertur, nec humanis patet intuitibus, latentem sub frutice lepuleculum, sub fluctibus nantem pisciculum videre comperta sit; confirmante id Hussæo Vate c. 39. *Aquila de rupibus contemplatur escam, & de longè oculi ejus prospiciunt.*

Omni jure deberi hunc titulum Joanni, attestatur Rupertus dicens: *Aquila rectè dicitur Joannes, qui Divinitatem irreverberatis oculis contemplari, & adhuc in carne positus in illum Solem apertos oculos figere meruit, ac videre in illo splendore gloriæ; Mysterium æternæ Generationis: In principio erat Verbum.*

Filii distantiam à Patre ac Personam: *Et Verbum erat apud Deum.*

Verbi cum Patre Consubstantialitatem: *Et Deus erat Verbum.*

Assumptam Humanitatem: *Verbum caro factum est.*

Familiaritatem denique ejus: *Et habitavit in nobis.*

Fuit ergo Joannes Scrutator Majestatis Divinæ, sed non oppressus est à gloriâ. Vidit splendorem paternæ gloriæ, sed oculi ejus non caligaverunt, imò, ut ait B. Petrus Damian. serm. 1. de S. Joan. ad tantum gratiæ proventus est privilegium, ut omnem transgrediens creaturam, illud acie mentis attingeret, quo non Prophetæ, non Patriarchæ, non deniq; quispiam, ab ipso primordio cognoscatur in carne positus aspirasse.

Magna quidem myseria viderunt

in spiritu Patriarchæ & Prophetæ, sed in comparatione eorum, quæ penetravit oculus aquilæ nostræ, umbra solium, & ænigma extiterit.

Vidit quidem Patriarcha Abraham Gen. 15. *cum sopor irruisset super eum, & horror magnus, fumantem clibanum, denotantem servitutem & afflictionem, quo Ægyptii semen ipsius per annos quadringentos erant oppressuri; sed ad calamitosa illa tempora AntiChristi, quando homines abscondent se in speluncis & in petris montium, quando desiderabunt mortem, & mors fugiet ab eis, Apoc. c. 9. Oculus Abrahami seculo non extendit.*

Vidit quidem Moyses Exod. 3. *Visionem illam magnam, Rubum incombustum, sed non vidit signum illud magnum, Mulierem amictam Sole ac coronatam stellis, Apoc. 12. quam Rubus ille designabat.*

Vidit quidem Haïas c. 6. *Dominum sedentem super solum excelsum, & Seraphim circumstantes: sed non vidit Joannes ostium apertum in celo, & Seniores 24 super thronos suos sedentes circum amictos vestimentis albis, & in capitulis eorum coronas aureas, Apoc. c. 4. multò minus in dextra sedentis super thronum, librum scriptum intus & foris signatum sigillis 7. Apoc. 5.*

Vidit quidem Jeremias *virgam vigilantem, & ollam succensam à facte Aquilonis, Jerem. 1. sed non vidit Angelos illos septem, habentes phialas aureas plenas iracundiâ Dei viventis in secula seculorum. Apoc. 15.*

Vidit quidem Zacharias c. 4. *condealabrum aureum totum, & lampadem su-*
per

per caput ejus, & 7. lucernas ejus super illud; at non vidit septem candelabra illa aurea, & in medio similem filio hominis, in dextera sua habentem stellas 7. Apoc. 1. de cujus ore gladius utraque parte acutus exibat.

Vidit quidem Daniel numerum hebdomadam usque ad occisionem Christi c. 9. sed acies ejus non se extendit ad diem consumationis sæculi, unde & dictum illi c. 12. vade Daniel, quia clausi sunt signatiq; sermones usque ad præfinitum tempus. At Joanni utpotè Aquilæ privilegiatæ reservatum est hoc & centena alia mysteria, & abstrusissima ab oculis hominum est contemplatus: dum ibidem

Vidit tempora & momenta, quæ Pater posuit in sua potestate Act. 1. dum

Vidit diem & horam illam, de qua nemo scit, neque Angeli cælorum, nisi solus Pater Matth. 24.

Referatus est ibi Joanni liber ille admirandus, scriptus intus & foris, signatus sigillis septem Apoc. c. 5. continens omnem seriem futurorum sæculorum.

Ante oculos positum habebat cursum totius Ecclesiæ militantis; videbat aspera exordia, persecutiones crudeles, suborituras hæreses & schismata, oculis cernebat Martyrum triumphos, Virginum coronas, Sanctorum palmas, persecutorum denique condignam ruinam. Unde non immeritò Joannem B. Petrus Dam. serm. 2. de S. Joan. vocare non dubitat centoculum Argum Ecclesiæ Dei.

Palmam proinde Apocalypsi illius cedunt universæ visiones Propheta-

rum, ac cuncta folia Sibyllarum: nam juxta Hier. Ep. 103. ad Paulinum tot illa Sacramenta habet quot verba; consentit Doctis. Ribera in proœmio Apocalypsis, dum librum illum nominat mare magnum, plenum procellis & tempestatibus, in quo omnis Sapientia humana devoratur. Nam teste Laurentio Justin. ap. Mansi disc. 9. de Joan. Isto quippè Apostolo Prophetarum nemo de statu militantis Ecclesiæ, de persecutione ipsius, de novissimis temporibus lucidiùs vaticinatus est.

Ter igitur felicem te nuncupo Inulam Patmos, quæ civem vel Incolam meruisti habere Joannem, cui in scapulis & cavernis tuis exulanti millena revelata sunt secreta cœlestia, quorum alii Prophetæ vix umbram conspexere.

Restat nunc Pugna & Triumphus Aquilæ. Inter Aquilam, Serpentes & Dracones, jurata & continua est pugna, eò quòd venenata hæc monstra aquilæ nidum disturbent, & pullis insidientur: proinde insitâ à natura antipathia generosè in hos surgit aquila, cum eis fortissimè dimicat, nec desistit à pugna, donec palmam referat. Ita sentit Ambros. lib. de Salomone c. 2. dicens: Avis hæc inimica serpentum est, hos adunco rostro & pedibus adoritur, lacerat, ac dilcerpit.

Qui Hæresiarchas Dracones, Serpentes & genimina viperarum vocat, non errat, sunt etenim, utpotè qui pestilenti suâ doctrinâ simplicium mentes inadvertenter intoxicant, perimunt & occidunt.

Non defuere Joanni serpentes similes & dracones : Pestifer draco erat Ebion ; exitialis coluber Cerinthus ; virulentus serpens Marcion , venenata vipera Menander.

Adimebant scelestæ hæc capita Christo Divinitatem, negantes, eum ante Mariam extitisse, explodebant distinctionem Personarum in Divinis : pernegabant æqualitatem Filii cum Patre : eructabant ore blasphemo, in Christum tum primum, cum in Jordane baptizaretur, in specie columbæ descendisse Spiritum Sanctum, avolasse verò iterum, cum in cruce pateretur. Mentiebantur deniq; in phantastico solum corpore Christum in terris conversatum. In has proinde vipersas insurrexit Aquila nostra, rostro & unguibus, calamo & verbis generosè cum eis decertans : Non tulere impetum cœlestis Aquilæ venenosi hi serpentes, sed mox ut clangentem audivere : *In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum*, velut fulmine icti fugam iniere, ac in pestilentibus latebras abdidere se suas.

Negabant quidem scelesti Christum Filium Dei extitisse ab æterno, at probavit id clarè Joannes dicens : *In principio erat Verbum.*

Explodebant distinctionem personarum in divinis, at apertè id remonstravit Joannes : *Et Verbum erat apud Deum.*

Poluere hi impii duo principia, unum bonum, alterum malum, assentes à primò creatum quidquid boni, ab altero verò quidquid mali ; reprobatum hoc Joannes, & statuit uni-

cum, dum ait : *Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil.*

Mentiebantur illi Christum in phantastico solum corpore apparuisse ; falsum hoc esse docuit Joannes, dum dixit : *Verbum caro factum est, & habitavit in nobis* : & sic mentita est iniquitas sibi.

Vicisti Aquila, vicisti ! fugati sunt per te venenati serpentes & hydræ ; eliminasti & eradicasti ex Ecclesiæ viridario enascentes hæreses & zizania : doctrinæ tuæ radiis in fugam actæ infames noctuæ & vespertiones : defendisti novellæ Ecclesiæ pullos non aliter quàm *Aquila super eos volitans, & expandens alas tuas* Deut. 32.

Ad te proinde Benjamin à Jesu plurimum dilecte, qui in tanta gratiæ extitisti apud Altissimum, ut in sanctissimo ejus pectore requiescere tibi sit concessum, trepedanter conlugimus, opem & patrocinium tuum demissè flagitantes. Eja Aquila cœlestis respice & nos ab alto, ac alas patrocini tui super afflictissimum Imperium Romanum expande : protege & defende Augustissimum Imperatorem nostrum Leopoldum, ac hostium undiq; insidiis petito, de cœlo succurre, sicuti olim Imperatori Theodosio ad fruces Alpium cum Eugenio tyranno de Imperio dimicanti una cum Apostolo Philippo candida veste indutus equo sublimis in adjutorium venisti, ac inaudito miraculo tela hostium in propria eorum capita retorsisti, ita & nunc ad adjuvandum festina, ac nutantem Imperii fortunam restitue.

Si Boanerges es, & filius tonitru, *fulgura coruscationem, & dissipamentum*

quæ bella volunt; contere brachia eorum, confringe potentias arcuum, scutum, gladium & bellum: gladius eorum intret in corda eorum, & arcus eorum confringatur, Pl. 36. Eja Aquila sacra excute alas, acue rostrum & unguis, sustolle clangorem, nam (probat.)

Dum clangunt Aquilæ, vultur pallere
Aut si fortè peccata & iniquitates nostræ ad iracundiam provocaverunt Altissimum, ut gladium, nostro inebriandum sanguine, in nos strinxerit, Tu iratum Numen intercessione tua mitiga, & gladium à cervicibus nostris amove, sicuti ferrum à Sanctuli cervicibus admiranda virtute avertisti.

Erat hic Sanctulus Nuffinæ Ecclesiæ Presbyter, uti Gregor. Dial. lib. 3. c. 37. & Baronius ad an. Chr. 573. testantur, miraculis clarus, in persecutione Longobardorum, quæ totam Italiam vastavit, velut stella matutina in medio nebulæ. Huic Sanctulo Longobardi die quadam captivum quendam à se craftino interficiendum in custodiam tradidère, sed conditione apposita, ut si is fugeret, ipse profugitivo hostia fieret. Accepit libenter conditionem Vir Dei, ac prædictum captivum in suam fidem recepit, quem nocte concubia (barbaris somno oppressis) excitans fugam inire jussit; reposuit alter, fuge Pater non possum, quia si fugerem, pro me sine dubio gladium recipies: cui mox sanctus Presbyter surge & vade, te Omnipotens Deus eripiat; nam ego in manu ejus sum, tantum solum in me poterunt facere, quantum ipse permiserit: ad verba ergo ista fugam inicit alter,

Manè adlunt Barbari, captivum re-
polcunt; ubi fugisse audiunt, mox Vi-
rum Dei vincientes educunt in cam-
pum gladio ferendum: Sequitur ille
velut agnus ad victimam, solumq; ro-
gat, ut pauca momenta morituro
donent, quibus animam Deo comen-
det; quod cum concessissent; in ter-
ram prostratus, exitum suum Deo
commendabat: cum verò preces pro-
traheret, interfecto eum calce pul-
sans jussit, ut flexo genu cervicem
porrigeret: Surrexit igitur Vir Dei,
genuq; flexo cervicem extendit, cum-
quæ evaginatum gladium contra se
micantem cerneret, altâ voce hoc
unum exclamavit: Sancte Joannes
fulcipe illum; cumque sic tor elevatâ
manu in cervicem intenderet,
brachium subito dirigit, ac inflexi-
bile in aere remansit: territi hoc fa-
cto Longobardi, ne quid deterius ipsis
contingeret, surgere jubent Sanctu-
lum, omnesq; captivos ei donant, hoc
unum rogantes, ut socii brachium
pristinæ sanitati restituat, quod ille
non aliâ conditione spondit, quàm
si stipulatâ manu promitteret, se fer-
ro illo nulli impostero Christiano-
rum nociturum.

Age igitur Discipule, quem dilige-
bat Jesus, audi lætenta congregati
populi, attende suspiria, exaudi pre-
ces flentium, & manum Altissimi fla-
gellis ulticibus in nos amaram pa-
trocinio tuo siste; deprecare pro no-
bis Dominum, & precibus tuis flagel-
la iracundiæ à nobis averte, & cum
Sanctulo, Joannis laudes in æter-
num cantabimus,

IN FESTO SS. INNOCENTIIUM.

Herodes iratus, occidit multos Pueros. Ecclesia.

Non sola Africa Monstrorum
est parens; gignit & monstro-
fos Thessalia Hippocentau-
ros; habet Ægyptus salaces
Faunos & Satyros; parturiunt mon-
oculos Polyphemos, quibus aures ad
terram usque pendulae sunt; arenae
Californiae littora; progerminant de-

formes Sterlochos, quibus tres in
fronte portentosi oculi, petrosa Ara-
biae deserta; An Indum fluvium ca-
nino capite & latratu infames habi-
tant Cinocephali; Griphis capite &
collo metuenda spectra glaciales pro-
ducunt Valles Scythicae. Turpia na-
turae excrementa, quibus non alibi
quam

quàm in ventre caput est, monstro-
fa eructat Taprobana.

Omnia tamèn hæc monstra (quod
mirèrè) superat ipsa Terra sancta,
terra divino eloquio ita collaudata,
tot Elogiis & titulis condecorata:
ipsiusmet filii Dei vestigiis sanctifica-
ta; Hæc tamen terra in superiori Idu-
mæa monstrum tale progeniit, cui
nec Africa, nec Ægyptus aut Scy-
ticæ rupes simile produxere. Mon-
strum id tale est, ut quidquid in Cro-
codillis horrificum, quidquid in Pan-
theris & Leonibus crudele, quidquid
in Bassiscis & viperis virulentum,
quidquid dolosum in Vulpibus & Si-
miis, vorax in Lupis & Molossis, ra-
biosum in Tigride, metuendum in
Dracone, id omne in Monstro hoc in
unicam congelatum sit massam.

Nec monstrum hoc aliud est quàm
sceleratus Rex Herodes, hominum
omnium, quos sol vidit flagitiosissi-
mus, *Magister mali, Minister doli,
iæ artifex, inventor sceleris, impieta-
tis author, pietatis prædo inimicus in-
nocentiæ, hostis naturæ males omnibus,
suis peior, pessimus sibi*, ut eum vocat
Chryfologus, (a) quem Christus non
ut evaderet, sed ne videret aufugit.

Utinam Apelles aut Protogenes
forem, ac monstrum hoc ad vivum
delineare possem; tentabo rudi pen-
cillo quidquid potero, colores mutu-
abor à Josepho, Philone, Egesippo,
Eusebio ac Nicephoro Authoribus
probatis, qui hujus bestię acta anno-
tarunt. Vos AA. Oratoré interim de
belluâ hæc differentè patienter audite:

Non simplex monstrum est Hero-
des, Triformem imitatur Chimæram;
cui caput formidandi Leonis, Venter
malè olentis Hirci, cauda venenosi
Draconis: Ita & Herodes vulpino in-
cedit capite, in medio Tigris, postre-
mo Draco, vulpem facit dolus, Ti-
gridem crudelitas; impietas Draconé.
Unde Juglaris de eo ait: (b) nisi cicu-
rari metueres effrenis bellua, Domini
stabulum non timeres: pecudem te
mundus notat ex moribus, scelera-
tua te monstrum clamant.

Ortum est universæ Judææ fatale
hoc monstrum: Alcalone superioris
Idumææ civitate, à quâ & nomen Al-
calonita accepit, Patre Antipatro sa-
moso prædonum Duce, Matre Arabæ
projecti nominis scæmina; inter rapi-
nas & cædes educatus à Patre quidni-
& rapinis ac cædibus a fuesceret bestia
docilis: hinc 28. añorum circulo bel-
lis continuis intricatus cum Judæis,
varia fortuna pugnavit, donec quâ
armis quâ dolis, Romanorum præci-
puè adjutus auxilio ac viribus, frau-
dibus pulso & neci dato Antigono le-
gitimo Regni hærede, tandem eos
sub jugum misit per vim & Tyranni-
dem Rex eorum inauguratus primus
ex alienigenis, foris Judæus, intus
Atheus.

Unde Causnus in aula S. de eo ait:
Vulpinâ fraude Judææ regnum inva-
sit, regnavit ut Tygris, obiit ut Draco.
Caput vulpinum Monstri hujus si pe-
nitentiùs rimemur, nil nisi dolos, fucos
ac fraudes in illo depræhendemus.
Audite amabo aureum Chryfologû,

Ggg 3

quid

(a) *Chryfologus serm. 152.* (b) *Juglar Elog. 9.*

quid de hoc vulpino capite dicat. (a) *Herodes dominabatur arte, calliditate regnabat, imperabat fraude, præsidebat dolis, simulatione pollebat.*

O vulpinum caput, o verticem fraudulentum! Lisandro utique hæc in arte fallendi usus est Præceptore, cujus effatum illud: si pellis leonina non sufficit, vulpina est adhibenda. Nec alia axiomata monstro huic fuere, quibus regnum moderabatur, quam quæ & nostro sæculo Principibus observanda præscribit Machiavellus pessimi metalli homo; red vivis ex Herodiano putri cinere phœnix. Audite binas solum Magistri hujus monstrosas Maximas.

Princeps qui opes suas augere, (b) ad imperii fines propagare cupit, artem fallendi addiscat necesse est, imaginæ quidem ad fallendum simulationes, dissimulationes, & perjuria sunt adhibenda, sed Princeps, qui ad id natura & arte factus erit, prosperos semper inceptorum exitus habebit: dicere cupit, jura, perjura, affirmare, negare, blandire, odium, simulam, dissimulam, viola fidem, inverte pacta, si rebus conducatur tuis. Nec alterum dissimile est Axioma, (c) nulum tibi ex animo amicum existimes, sed neque tu sis ulli, sic tamen comis & blandus esto singulis, quasi neminem non ames; saluta blandè, complectere peramanter; lauda asperè, pollicere largiter, mel profer ore, sed serva in corde: His principiis mundus regitur, his vivitur præ-

ceptis, hæc bases regni, poli gubernationis tabulæ legis.

Idem inculcat Tacitus in Jul. Cæs. dicens, Principi nihil injustum quod fructuosum. Quod libet, licet. Jus est in armis. In summa fortuna, id æquius quod validius. Principi sufficit pro ratione voluntas. Quid quid utile, id honestum.

Nunc Auditores videte, quam belè in praxin deduxerit binas has Maximas scelerata hæc vulpes. Ecce appellant Hierosolymâ peregrini tres Reges, inquirunt de recens nato Judæorum Rege, (d) *ubi est qui natus est Rex Judæorum?* ad hoc testandum nova cæli producunt phœnomena: *vidimus stellam ejus in Oriente.* (e) Quid faciat vulpecula fallax? Irrigit aures, turbatur, stupet, hæret, gannit, & nescio quid secreto secum fremit.

Ergone, inquit, tantum supinus sorbebis probrum? Rege vivo a ius in Regia quærat Princeps? sicine terræ filius mea invadat seeptra, rapiat coronam? spurcissimi fabri filius in stabulo natus Rex adoretur? Reges peregrini in aula regia hos rumores ferant? Conjuratio! Conjuratio o milites? *Successor instat pellimur: Sattelles, ferrum rape, perfunde canas sanguine;* si vivis diu non vivat ille, cujus a vitâ tuâ pendet ruina.

At! at! replicat cum profundo gemitu fallax monstrum: *St. sate anime! quo ruis? Leonis terrent exuvia, vulpina est assumenda pellis, ira fraudes induat, tutius lævit furor*

(a) Chrysol. serm. 19. (b) Machiav. l. 2. Comment c. 13. (c) Idem l. 2. disp. de reipub. c. 13. & 14. (d) Matth. c. (e) Matth. c. 2.

ror amore tectus, fera cum catulis est capienda. Vultu igitur ad omnem humanitatem composito clam evocatis magis diligenter explorat tempus stellæ, Concilium Doctorem cogit, rimatur, inquit, indagat, ubi Christus nasceretur, anxius magis ubi esset, quem mactaret, quam ubi nasceretur, quem adoraret. Audit regias cunas futuras in Bethlehẽ, sic enim scriptum est, *Et tu Bethlehẽm terræ Juda (a) nequaquam minima es in Principibus Juda, ex te enim exiet Dux, qui regat populum meum Israel.* Bene est ruminat secum monstrum, fera jam castes induit; Mox ad reges peregrinos reversus, *Itē itē, ait, reges magnanimi, locus patet: itē in Bethlehẽm, Et interrogate diligenter de puero, Et cum inveneritis, renuntiate mihi, ut Ego veniens adorem eum.* (b) O dolosa vulpes, o fallax Sinon, mel spirant verba, sed felle plenum est pectus; Syrenem agis, suaviter cantas, sed intē in naufragium paras: verē de te dici potest illud: (c) *Vidi aliam bestiam ascendentem de terra. Et habebat cornua, duo similia agno, Et loquebatur sicut Draco.* En quomodo parricidum animum velat, quam pulchrē stru-ctas infidias occultat, quam bellē se Sathan in Seraphinum transformāt, ut & ego veniens adorem eum; simulabat se adorare velle, quem conabatur occidere, ait Augustinus serm. 2. de Innoc. O detestandum & execrandum caput vulpinum, quod humilitatis pallio deicidium tegit: O

lupum improbum, qui ovinā amictus pelle cœlesti insidiatur agno. Unde S. Chrysoſt. hom. 7. super Matth. ait: devotionem promittit, sed gladium acuit, & malitiam cordis depingit colore humilitatis. O vulpem sceleratam!

Consideremus jam corpus huius monstri quod Tigris dicitur. Tigris animal est, quō in orbe sævius & ferocius non existit, quod & natis suis sibique ipsi, si furore exardescat, non parcit. Nec Nero, nec Diocletianus aut Caracalla ita fuit efferus ut Herodes.

Audite obsecro, quid Idumæa hæc Tigris non ausa fuerit. Ut regnum suum stabiliret, Hircanum Judæorum summum Pontificem injustis calumniis circumventum crucidari fecit. An non rabida Tigris? Sanedrīm, id est Senatum sacrum 70, Judicum sibi obstantem internecione delevit, unico reservato Baba filio Barach, cui tamen & binos eruit oculos.

An non furibunda Tigris? Quot quot de stirpe Davidica superesse suspicabatur Regios surculos, omnes excidit & eradicavit. An non effera Tigris? nec in suos catulos mitior extitit Herodes.

Pheroram fratrem Germanum, sororem suam Salomen, Mariamnem uxorem propriam gladio feriri iussit solā & unicā suspicione adductus. Hircanum Levirum, quod gratus populo esset dolo in piscina mergendum curavit: Alexandrum & Aristobu-

(a) Matth. cap. 2. (b) Matth. cap. 2. (c) Apoc. 13.

Iam Mariannes extinctæ filios Româ reduces, ne fortè Matris mortem ulciscerentur regni in simulatos laqueo necari præcepit. Antipatrum denique ex filiis suis natu maximum, regni jam hæredem declaratum in vincula coniecit, ac quinque diebus antequam exspiraret, quod de Patris obitu juveniliter exultantem audisset, occidi mandavit.

An non furibunda Tigris? hinc meritò vox illa Augusto erupit: *malle se esse Herodis porcum, quam Filium*. Nec fuso tanto sanguine saturata sitis furibundæ Tigridis. Morti enim proximus, cum obitum suum nulli flebilem, omnibus verò plausibilem futurum ominaretur, ut lugubrem & lamentabilem redderet, cunctos nobilium filios in circo Hierichuntis inclusos, simul ac exspirasset, telis & jaculis extingui iussit, crudeli ad id & abominando vesanzæ Tigridis testamento.

O monstrum crudele & barbarum! ò ferocem Tigridem, ò belluam metuendam! hinc optimè Bosquier in festo Innocentium ait: Nullius Curiz illius propè angulus proprii sanguinis fusi maculâ vacavit, serus in uxorem, truculentus in fratres, crudelis in liberos, sævus in omnes. Simile prorsus monstrum Caligulæ, qui universo populo Judaico unicam cervicem optabat, quam unico ictu demeteret.

Auditores! inspeximus hætenus vulpinum caput Herodis, ac Idumææ Tigridis ventrem, consideremus &

nunc postremâ parte Draconem. Nesciale Herodes Draco dicitur, cum & ipsum nomen ejus Herodes id exincat, juxta Syriacam interpretationem, nil aliud significans, quam ignitum Draconem; Bosquier teste in Legato Apostolico cap. 1. quid vetò per Draconem designetur in Scriptura, annotavit optimè Le Blanc. in p. 73. dum in verba illa contribulasti capita Draconum, in aquis ait Draconem esse typum omnium scelerum & vitiorum.

Ad stipulatur illi Greg. 20. Moral. cap. 29. dicens: Quid Draconum nomine nisi impiorum hominum vita designatur? Hinc Rex Pharaõ Ezech. 29. ob superbiam & impietatem Draco magnus vocatur.

Sceleratam vitam si desideretis venenati Draconis nostri, eam in breve compendium & Epitomen redegit aureus Chrytologus serm. 127. dum ait: *Herodes ipse est, qui profanavit templum, Sacerdotium sustulit, temeravit regnum; Herodes sicarius in cives, in nobiles latro, in domesticos prædo, interemptor p'ebis, occisor filiorum, homicida in extraneos, in proprios parricida, inebrians cruore terram*. An non Draco impietate magnus? Sceleribus grandis, crudelitate abominandus? cui ad summam crudelitatem & impietatem præter Deicidium nihil abfuit sceleris, voluntas tamen non defuit. An non pestilens Draco, qui cum videret sibi a Magis illulum, iratus furore grandi tale quidpiam designavit in Palestina, quale Niloticus

ticus ille Draco Pharao Rex Ægypti patravit, dum in Bethlehem & finibus ejus occidit omnes pueros, *quærant à bimatu & infra*, (a) parvulorum quatuordecim millia, uti annotavit Salmeron.

An non Cristatus Draco, dum non contentus Dei filium persequi in terris, etiam in cœlum extendit brachium suum, ex cœlesti throno ipsum etiam deturbaturus, dum adulatione impiâ Romanis Principibus profana templa & impias Aras velut terrestribus Diis erexit ac consecravit.

An non truculentus Draco? cujus cor impium nec audita prodigia, nec denarrata miracula, non in hyeme flores Engaddi vineæ, non nova cœli phœnomena, non Sabæorum autoritas, non interpretum S. Scripturæ explanatio, nec temporibus congruentes prophetiæ emollire poterunt, quò minus virulentam vindictam spiraret, ac filium Dei recens natum ad necem & lanienam destinaret.

O feram crudelem! monstrum informe! feralem belluam! infamem bestiam! portentosum dedecus terræ! At tandem ferale hoc (pœnas impietatis exigente Numine) in casses promeritas decidit & fatales, Divinâ enim Nemese urgente, (b) ultione Numinis percussus, immedicabilem passus est ægritudinem; non aliter ac ferox bellua capta in scrobe, ita hic in lecto rugiebat ac ringebatur, ait Haimo Ep. Halberst. hom. de Inno-

cent. corpus ejus febris ac lento calore totum torrebatur extrinsecus, venter supra modum distendebatur hydropè, verenda scatebat innumeris vermibus, tam fœtens ac pestilens erat anhelitus oris ejus, ut nemo accedere præsumeret: spasmus cum summo dolore contrahebat nervos, ac universa membra; fames & fitis fatigabat eum intolerabilis, dolores cholici ac tormenta viscerum noctes ac dies reddebant pervigiles ac acerbos, hinc factum, ut dolorum impatiens, sceleribus cumulans, fatalem tandem in seipsum cultrum stringens, sceleratæ animæ viâ rectâ ad tartara descendendi fecerit: & ut Jug'aris Elog. 14. ait, mortuus mundum magno monstro, aulam magno propudio liberavit, Epitaphium sceleribus & impietatibus ipsius dignum ei posuit Jacobus Salianus ita scitbens.

Hic situs est Herodes Antipatri filius, Antipæ nepos, ortu Idumæus, educatione ascalonita, cognomento Magnus, vitiis, crudelitate in homines, impietate in Deum maximus. Quiescit nunc in picæ & stagno ignis & sulphuris. Tu viator despue simulachrum & abi.

Depinxi aliquantulum nigro carbone triforme hoc monstrum toti orbi perhorrendum. Utinam autem hoc Aevo Christiano similia monstra & informes Chimæras non aspiceret aut aleret mundus. Edicite Auditores, an non unum oculum habent, qui terrena solum sapiunt, cœlestium

H h h

lestium

(a) Cornelius in c. 2. Matth. (b) Joseph. l. 17. cap. 8.

lestium toti immemores? an non alii caput in ventre habent repositum, quorum Deus venter est & gloria in confusione? an non aliis caput est caninum, quod die noctuque per distractiones non cessat allatrare proximos. An non & Centauri existunt inter Christianos, exteriori forma homines, moribus autem bestiarum? Quot sunt, qui capite vulpino incedunt? qui habent cornua similia agno, & loquuntur ut Draco? qui jurant, perjurant, fingunt, simulant, Amicos se vendunt, donec proximum sternant; quorum os stagnum mendaciorum, fauciatum abyssus, fraudium & dolorum officina; qui dicunt Euge, euge, & annuunt oculis, ovina pelle incedunt, intrus autem sunt lupi rapaces. Ah quot furibundæ inveniuntur Tigrides, quæ minimo verbo irritatæ, mox omnia discerpere tentant, furiosæ planè Tigrides, quæ non nisi proximi sanguine saginantur, quibus nulla musica jucunda, nisi lamentabilis vox proximi intonet, quibus nullus cibus sapidus, nisi proximi intinctus sanguine, quibus nulla nova grata, nisi ruinam & interitum proximi contineant. Quot monstruosos & virulentos dracones est invenire, qui cauda sua venenata, perversa inquam societate, exemplo scelerato, dogmatibus perversis & malitiosis tertiam partem stellarum, id est innocentium animarum de cœlo, de innocentia in balthrum trahunt infernalis abyssus.

(a) *Metaphrastes 30, Septemb.*

Non homines sunt tales, sed infirma monstra: Hinc pulchrè in similes invehitur S. Chrysostr. hom. 213. ad Pop. Antioch. neque enim homo es, ait hic Doctor, cum tanquam asinus recalcitres, lascivias ut taurus, tanquam equus post mulieres hinnias, ventri tanquam ursus indulgeas: ut mulus carnem impingues, malum memoria retineas ut camelus rapias ut lupus, ut serpens irascaris, ferias ut scorpius, subdolisus ut vulpes, quomodo igitur te hominem commemorare valeam, cum talis in te nulla naturæ intuear signa?

Danielis 4. de Nabuchodonolore refert Scriptura, *cor fera ei datum*, mutatumque in bestiam ob superbiam, post 7. tamen annos agnovisse omnipotentem Deum, ac pristinam formam iterum recepisse.

Utinam hæc monstra, quæ non per septennium, sed 10. 20. 30. annos jam computruere in stercore suo ad formam etiam pristinam reducerentur.

Utinam adesset magnus Armeniæ Episcopus Gregorius, ac impuris & luxuriosis porcis formam pristinam restitueret, sicut restituit Teridati regi Armeniæ, qui insaniens amore impuro in Ripsimem & Gaianam Deo dicatas Virgines justo judicio Dei in porcum est transformatus. (a)

Utinam adesset S. Patricius & omnes Politicos hujus temporis restitueret in formam pristinam fidelium Christianorum, sicut restituit frau-

dulen-

duilentum & versutū Cereticum nomine, qui ob fraudes & dolos in vulpem prius erat transformatus. Niremb. lib. 2. de mirab. Europæ.

Utinam S. Hilarion discipulus magni Antonii præstò foret, ac cruce factâ restitueret omnes eos, qui similes facti sunt equo & mulo, sicut restituit filiam illam per præstigiis in Equam formatam.

Mortui sunt hi: quomodo ergo deperditam formam restituemus? docet id nos suo exemplo Andreas Corsianus, qui Ecclesiam Carmelitarum intrans ex lupo, quod mater de ipso somniarat, in innocentem mox agnum est transmutatus.

Ibi, ibi ex lupis fiunt oves, ex hircis agni, pœnitentia unicum est emplastrum, quod amissam gratiam & formam restituere potest.

Exemplo suo id docuit Petrus nobilis ille Dynasta Cæsar-Augustanus, qui nigrior Orco velut monstrum quoddam Ecclesiam ingressus? cunctis formam ejus fugientibus, precibus tamen S. Dominici ac lachrymis fufis belluinam formam exiit, ac per pœnitentiam Deo, sibi ac Ecclesiæ est restitutus.

Sola sola pœnitentia primam innocentiam, formam & nitorem amissum restituit, quam qui cum Herode non agit, non aliud Epitaphium, quàm quod Herodes, hæreditare meretur: Hic situs est N. qui 20. annis in volutabro scelerum velut porcus jacuit, jam quietit in pice & sulphure, tu viator sepulchrum inspice.

IN FESTO ASCENSIONIS DOMINI.

Viri Galilæi, quid statis aspicientes in cœlum?
Actorum 1.

Satiate tandem vos mundo amatores mundi! Gaudete & exultate, excessit enim rigidus ille mundi Magister, qui vitam vestram toties carpsit, tot centena v: in capita vestra fulminavit; semper

contrarius operibus vestris. Excessit ille, *nubes suscepit eum ab oculis eorum*: (â) Terra, quam calcat pes vester, nunc vestra est, cœlum cœli Domino.

Gaudete & vos ambitiosæ aquilæ,
ascendit

(a) Actorum capite 1.

(a) *ascendit Deus in Jubilo* & Dominus in voce tube, triumphali pompâ supra astra vectus est, qui gloriæ vestræ odiosas semper posuit metas, qui velut nocturnas in tenebris vos delitescere voluit, gloriosam lucem honoris vobis invidens: purpuræ extremus osor nunc (b) *ascendit amictus Lumine sicut vestimento*: Scandite jam dignitatum gradus, evolate gloriosi leari, triumphate generosi Phaethontes.

Et vos viri Divitiarum requiescite: requiem tandem concessit vobis Dominus, Terras reliquit, qui divitias vestras tanto sudore comparatas adeo suggillavit, (c) *ascendens enim in Altum captivam duxit captivitatem*, hostium spoliis felix, Dives & heatus: colite nunc terras, eviscerate montes, corrodite aurum, coacervate argentum, dicite, (d) *anima mea habes multa bona posita in annos plurimos*, requiesce, comedite; bibe & epulare.

Exultate & vos Vindicativi, abijt enim in Regionem longinquam, qui ad illatas injurias vos insensibiles stamas, fungos & peripsemata Mundi soluit; vigeat & floreat nunc ite- Talionis, (e) *Oculum pro oculo, dentem pro dente*: Tenete & suffocate adversarios vestros, mittite in carcerem, donec reddant novissimum quadrantem.

Jubilare & vos Veneris Alumni;

jam licet quod libet; Dominus in caelo, (f) *Nubes latibulum ejus nec nostra considerat*. Utimini ad placitum creaturis, (g) *coronate vos rosis, antequam marcescant, nullum sit pratum, quod non pertranseat Luxuria vestra*, explete desideria, satiate affectus, (h) *non videbit Dominus, nec intelliget Deus Jacob*.

Et vos bifulæ Bacchi spongiz, vino madidi utres, vivite læti; excessit ille, qui etiam recumbentibus in mensa Undecim Apostolis, totus importunus exprobravit incredulitatem eorum: (i) *bibite nunc & inebriamini, gaudete, saltate, cantate ubiq; vestræ signa linquite lætitiæ*.

DIES HI vestri sunt, UNICUM diem sibi reservavit Deus, cæteros ad libitum vobis concessit: At scitote Dies ille Domini unicus, gaudia vestra vertet in lamenta, Rosas mutabit in spinas, aurum & argentum rediget in pulverem, gemmas & margaritas in nihilum, risum in fletum, tripudia in planctum, exultationem in æterna lamenta; (k) *Dies iræ, dies tribulationis & angustiz, dies calamitatis & miserie, dies ultionis, quo evaginabit gladium suum ut fulgur*, (l) *quo sagittas suas peccatorum inebriabit sanguine*, dies, quo non ut mansuetus Pater, sed ut rigidus Jdex comparebit, dies, quo non ut innocens agnus obmurescet, sed ut Leo formidandus rugiet, dies,

Hhh 3

(a) Psalmo 46. (b) Psalmo 103. (c) Psalm. 67. (d) Luc cap. 12.
(e) Levitici. c. 24. Math. c. 18. (f) Job. 22. (g) Sap. 2. (h) Psal. 92.
(i) Marc. c. 16. (k) Sophon. cap. 2. (l) Deut. 32.

quo Portæ misericordiæ æternum claudentur, (a) sic venit quemadmodum eum vidistis euntem in cælum.

AA. Conabor ego hodie Veniã vestrã diem hunc vobis non nihil adumbrare: sed scitote, quod quid quid dixerò, metuendæ hujus diei solum Umbra erit. Depingam igitur Auroram ejus, describam Meridiem, Cavete ne nox illã tremenda vos occupet;

Ah cœli! quàm horribilis est dies hæc in ortu suo! (b) obscurant eam tenebræ, occupat eam caligo; Stellæ cœli, & splendor earum non expandunt lumen suum, obtenebratur Sol in ortu, Luna convertitur in sanguinem; Stellæ de cœlo cadunt, formidandi apparent Cometæ, extimescenda hinc inde in cœlo cadunt meteora; personant venti lugubri gemitu, murmurat Cœlum formidando tonitru, (c) virtutes Cœlorum commoventur & agonizant.

O Augurium terribile; ò prognosticum metuendum! Ah quid peccastis creaturæ delectabiles? An lucidissima mundi lampas, ediffere Luna noctis decor, Vosq; firmamenti scintillantes Carbunculi causam nobis reddite: an in vos quoq; Judiciis tremenda ira desæviet? an Deus, qui Creationem mundi à lumine exorsus, illius ruinam ab ejusdem abstractione auspiciari tentat? an tota mundi machina dissolvetur.

Eheu responderet cœli oculus: Lu-

geo peccatorem miserum & cœcum, & quia me participem feci scelerum, quæ in conspectu meo commisit, nec retraxi radios meos, dum offendebar Creator meus, ideo pœnitens cilicio induor, peploq; tenebroso lumen & radios meos obvelo, lugubri hoc schemate etiam peccatorem provocans ad pœnitendum.

Respondet Luna, rubore tota suffundor, sanguineas pro rore spargens lachrymas, dum abominanda scelera, quæ sub nocturno meo regimine patrata homines æternum sepulta crediderunt, hodie in conspectu Orbis propalare cogor: (d) Revelabunt enim Cœli iniquitatem eorum, & terra consurget adversus eos. Respondet deniq; stellarum turbatus Chorus latebras quærimus, ut abscondamus nos à tremendo vultu irati Judicis, lætor & pestilens exhalatio peccatorum, lumen nostrum obfuscet, ac è sede & statione firmamenti depellit; Personant interim venti tristi gemitu, ut mortalium eliciant suspiria, murmurat Cœlum gravi tonitru, ut cor peccatoris concutiat metu, virtutes Cœlorum commoventur, ut ferreum hominis commoveant pectus.

Væ væ tibi Munde! metuo enim, ne aurora hæc fatalis secundum mentem Hieronymi magis formidanda, (e) post se spectacula trahat. Nec fallor: Audistisne horribiles illos fremitus, stridores tremēdos, ac tumultuosos fragores? exasperatum mare est,

quod

(a) Act. c. 1. (b) Isa. 13. (c) Luc. 21. (d) Job. c. 20. (e) 3. Hieron. cit. à S. Bonavent. in dicta salutis Tit; 9.

quod cubitos 40. supra celsissimos montes veluti murus formidabilis, cum terrore totius Universi stat erectum mox impetu summo in imam abyssum relapsurum. (a) *An non arescent homines præ confusione sonitus maris & fluctuum ejus.*

Auditisne boatus illos terrificos, mugitus immanes, latratus horrendos? Monstra sunt marina, portentosa Balæna Delphinis mixta, quæ formidandis sublatis capitibus, per ingentes siphones, torrentes quosdam undarum in auras egurgitant, & ferali murmure interitum sibi & orbi denuntiant. Quis non extimescat?

Cernite ibi in arboribus, turribus & tectis congregata universa volatilia cœli, regales aquilas, superbos pavones, Candidos cygnos, rapaces vultures, suaves lucinias, gemebundos turtures, en ut pennas demittunt, & ore querulo præcantu in lachrymosos etumunt sonos, funebremq; sibi & mundo concinunt nœniam; quis non plangentibus adgemat?

Ex alterâ parte, spectate in unum congregata animantia terræ, plena formidine & tremore; concidunt præ metu turriti Elephantes; Leones ad nihil aliud pavidi, semi corruunt mortui; stant stupefactæ tigrides; fugam intentant timidi cervi; balant lamentantes oviculæ; abstinent cibo, abstinent potu, fune-

stam Orbis Catastrophen expectantes. Cujus cor non palpitet?

Elevate ulterius oculos & spectate umbrosas arbores, elatos Cedros Libani, robustas quercus Basan, virides Lauros, triumphales Palmas, pingues Olivas, Platanos, Terebinthos, Cypressos, & universa germina terræ, en ut ventorum procelloso turbine concussæ tristes demittunt ramos, en ut præ metu fastiscunt, aguntq; violentas rimas, non balsama sudant, non fructus non baccas progerminant, sed stupente naturâ ex universis Poris rubicundum stillant cruorem; cujus sanguis non congeletur?

At hæc Prodrômi solum sunt dolorum, Prologi Tragœdiarum! Heu nos! Quid agitis ô Cœli, ô Astra! num in ruinam nostram simul conjurastis? (b) *Eheu jam ignis ante Judicem præcedit, ut inflammet in circuitu inimicos ejus; exæstuant velut bullientes fornaces Aethna, Hecla, Vesuvius, Teinate, centeniq; alii Sulphure & incendiis famosi montes; Vasto hî gurgite eructant torrentes igneos, quibus velut ignito diluvio totum incinerant Orbem: Montes sicut cera liquecunt, volant per aërem ardentes flammæ, discurrunt mugientia tonitua ab Oriente in Occidentem, horrida terræ motu superbaruunt Palatia, sternuntur fulmine cœlo proximæ turres, rediguntur in cineres famosæ Urbes, colliduntur ad invicem Petræ, in 4. partes disti-*

(a) *Luc. 6. 21.* (b) *Psal. 96.*

lijunt lapides, montes & colles terræ æquantur, aurum, argentum, gemmæ & Margaritæ in spumas abeunt & cineres; non remanet lapis super lapidem. (a)

Vah! ubi nunc mundus? ubi urbes? ubi regna? ubi sceptrâ, ubi Coronæ? transierunt omnia tanquam umbra. (b) Ah miseri filii Adam, videte nunc Idolum vestrum, quod ita adorastis, cui genua curvastis; videte mundum, quem ita adamaſtis, cui ita ardentè inſerviſtiſti, pro quo cœlum perdidisti: Ecce cinis, favilla buſtum & nihil: (c) *cecidit Babylon cecidit!* O deploranda facies! O theatrum funestum! O excidium miserandum!

Exite nunc de cavernis vestris mortales, linquite spelæa, ad quæ confugiſtiſti, non abscondent illa vos à facie venturi Judicis, sepulchra & tumulos vobis potius effodite, nam ignis, quò mundum jam ardere & conflagrare cernitis, paulò post terram ipsam & vos in favillam rediget, redivivos tamen postea ad meridiem diei hujus magnæ in vallem Josaphat fatalis citabit tuba.

Adest Meridies Magnæ Diei Domini, rutilat in cœlo velut Sol signum filii hominis, tuba tremenda inſonat: *Surgite mortui, venite ad judicium.* Evigilans Deus, qui dormire peccatoribus hætenus videbatur, (d) accingit se ad judicium, ut reddat unicuique secundum opera ejus:

Tota vallis Josaphati repente fit tragicum Divinæ Justitiæ theatrum: adest in nubibus Cœli Juxta tremendus cum virtute multa & majestate; (e) adſtat à dextris Filii Regina cœli, candido stipata Virginum Choro, cingunt latus sinistrum ceu Assessorres, mixti Prophetis & Patriarchis Judices Orbis Apostoli, circumſtat cum Palmis laureatus Martyrum exercitus, cæteraqu; multitudo Militiæ cœlestis.

Formidabiles interim Libri rationum aperiuntur, (f) libri non atramento, sed vestigiis delictorum, & flagitiorum inquinamento scripti, in quibus quid quid scelerum hætenus Tyræ Pontificum, Coronæ Regum, Paludamenta Principum, Insignia Nobilium, Cassides Militum, Mitræ Abbatum, Pilei Ecclesiasticorum, Caputia Religiosorum, Vela Monialium, dolosi vultus Politicorum, fraudulentæ pennæ Juristarum, fucatus Zelus Vindicativorum, mendaces frontes adulterarum, simulatæ virtutes Hypocritarum operuere mundo, id omne siſpærio nunc remoto toti pateſcet Orbi. (g) *Scrutabitur Dominus Jerusalem in Lucernis.*

O Miserandam Conditionem Peccatorum! O Confusionem extremam! O Pudorem morte acerbiorém! frustra cavernas queritis, frustra montibus dicitis cadite super nos, (h) invanum irati Judicis vultum subterfugere tentatis: Agite sistite

vos

(a) *Marci. 13.* (b) *Sap. c. 5.* (c) *Apoc. c. 14.* (d) *Math. c. 16.* (e) *Luc. c. 21.* (f) *Ambrosius in Psal. 1.* (g) *Sophon. c. 1.* (h) *Lutz. c. 23.*

vos in valle Josaphat, hic Judex vos in sede Majestatis suæ expectat: (a) *Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Domini nostri Jesu Christi.*

Adeste vos Prima Ecclesiæ capita è nubibus clamabit metuendus Judex; adeste purpurati Patres, intulati Pontifices, Mitrati Abbates, Cathedrales Canonici, Priores, Præpositi, Religiosi Fratres, cæteri; Animarum Pastores, vos sacro oleo estis delibuti vobis Gubernacula Ecclesiarum à me sunt tradita, vestrae curæ oves meæ commissæ, vos constitui Janitores Cœli, Judices conscientiarum, (b) vobis tradidi claves regni cœlorum, potestatem ligandi atq; ligata solvendi: Vos in alto posui ut luceat Lux vestra coram hominibus, (c) ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem meum, qui in cœlis est.

Reddite rationem villicationis vestrae: (d) Ubi tot millenæ oves meæ, quas vestra supinâ desid.â infernalis rapuit lupus? Claves vobis tradidi ad cœios referandos, & ecce portas tartari subditis aperuistis, aliter docuistis, aliter vixistis: Caices & Peda vobis erant aurea, vos interim sacerdotes lignei: præesse volebatis, sed non prodesse: Meliores Venatores ferarum, quàm Piscatores animarum: Ubi Patrimonium Petri? ubi pingues redditus? ubi collectæ decimæ? His ad pompam, ad fastum, ad amicos ditandos, ad

- - - ornandas & vesticandas abusi estis, pauperum immemores: Ubi bona exempla? ubi virtutum specimina? ubi puritas, ubi castimonia? (e) *Melius erat vobis, si lapis molaris oppensus ad collum vos in profundum Maris precipitasset*, quàm ut ob vestra scandala tot insontes oviculæ in interitum corruerint. Optimè de vobis Gregorius in Pastoralibus dixit: *Prelati plus occidunt exemplo quàm gladio.* Per ambitiones & palliatas Simonias ad Insulas, ad Canonatus, ad præbendas ascendistis; Scandalis vestris, discordiis & contentionibus bello & Hæresi viam aperuistis: major vobis domorum quàm templorum cura, major scyphorum quàm Calicum Ecclesiæ Custodia, major crumenarum, quàm animarum vigilia; muti canes non valentes latrare, pro domo Dei non vigilaistis, errantes non correxistis, famelicos pane cœli & Verbo Dei non refecistis, (f) quod infirmum erat non consolidastis, quod ægrotum non sanastis, quod perierat non quaesistis. *Causa vestra judicata est, sanguinem ovium meorum de manu vestra requiram.*

Adeste Coronata Capita, Reges & Cæsares, reddite rationem Villicationis vestrae: Ego vobis regna contuli, tradidi imperia, addidi provincias, imposui diademata: His minime contenti, Nomen vestrum & Monarchiam illicitis mediis, coloratis prætextibus, insontum excidio

iii

ampliare

(a) 2. Corinth. cap. 5. (b) Math. c. 16. (c) Math. c. 5. (d) Luc. c. 16. (e) Luc. c. 17. (f) Ezech. c. 34.

ampliare studistis; pro minimo terræ puncto, Mare, Terram, aërem inquietastis: Mare onerastis navibus, Terram vexastis milicibus, aërem tormentis inquietastis. Quot bella ob punctum honoris suscitastis? ob vestram ambitionem regna everſa, Provinciæ devaſtatæ, Civitates succenſæ, templa terræ æquata, Altaria diruta, Imagines truncatæ, Virgines deſſoratæ, populis exactio-nibus depauperatus, ſanguis innoxius, ſufus, multi millones ad tartara detrufi. Aulae veſtræ Officinæ erant ſclerum, abyſſus vitiorum, ibi quidquid libuit, licuit: Pudor, Fides, Veritas exulare juſſæ. Conſiliarii veſtri proditores Legis Dei, qui non alia vobis lege vivendum ſuadebant, quàm eâ, quàm maledicta ratio Status ac Regulæ Machiavelli præſcripſſent. Hinc nomen Veſtrum aliorum interitu propagastis, purpuram innocenti ſanguine colorastis, pro terrehis Diis coli & adorari vos permifistis, cœli immemores, in terrâ paradifum veſtrum quæſiſtis: En vox ſanguinis & lachrymæ ſubditorum clamant ad me vindictam debitam poſtulant: arguam vos in virga furoris mei: quantum vos glorificastis, (a) tantum dabitur & vobis tormentum, recedite.

Adeſte & vos Principes, Duces, Comies, Nobiles & Equites, qui de nobiliori limo terræ vos productos ſomniaſtis, qui ſanguinem veſtrum coloris generoſioris, quàm aliorum

hominum eſſe credidiſtis: quid hoc audio de vobis? vosne eſtis? qui injuſtis veſtris exactio-nibus, coloratis colleſtationibus æraria veſtra ditastiſtis? vosne eſtis? qui ex ſubditorum oculis lachrymas, ex venis ſanguinem, ex oſſibus medullas, ex buſſis aurum & argentum expreſſiſtis? ut magna ſcificia vobis ſurgerent Palatia, Arces, Horti, Vineæ & Pomœria, labore, & ſudore ut novi Pbaraones ſubditos propè enecaſtis: ut ad luxum & pompam vivere poſſetis ſtudulentis veſtris debitis plurimos creditores ad extremam egeſtatem adduxiſtis. Vos eſtis, qui ſubditorum juſtas quærelas de ferarum damnis præſectorum rapinis, exactio-nibus nimiis, ſæpius carcere, exilio aut injuſtâ conſiſcatione multaſtis; minimum vobis injurioſum Verbum gladio, aut ſclopeto ul-ti eſtis, ad blaſphemias verò mihi & Sanctis illatas, & alia graviffima ſclera conniviſtis, aut ad ſummum muſtâ pecuniariâ abſolvifiſtis, magis de burſa vacua, quàm facta mihi injuriâ folliciti.

Vos eſtis, quibus chatiores erant Canes & Equi, quàm pauperes & mendici: clamabat ante arces veſtras mendicus & nudus, ſed non erat, qui eum tegetet, parietes interim ſerico, pavimenta in marmore veſtiebatis Lazari immemores: computruerunt frumenta veſtra in horreo, reliquias menſæ abſumebant canes, dum interim fame contabeſcerent pauperes. Vos eſtis, qui ſacerdotum,

Con-

Concionatorum, Religiosorum vitam simplicem, æstimabatis insaniam: Religio vobis pallium erat nequitiae: Hypocritæ eratis, foris Catones, intus Nerones: Jejunia, Præcepta Ecclesiæ, Excommunicationes velut bruta fulmina explosistis, vobis ipsis fidem novam ventri vestro accommodam compilastis: recedite à me vasa iniquitatis, & condignam vestris meritis expectate sententiam.

Adeste & vos Magistratus, Judices, Assessores Advocati & Causidici, Ego justitias vestras judicabo. Justitiam Virginem vobis despondi, vos eam cuiq; venalem prostituistis, potestate judicandi, autoritate definiendi, jurisdictione exequendi turpiter abusi. Leges & Canones Juris, rectissima perpendicularia justitiæ, obliqua torsione, interpretatione sinistrâ curvastis; causa præponderabat illa, cui plus auri appensum, ob cognationes, Affinitates, respectum humanum oculos veritati clausistis: Vestra fortuna aliorum erant infortunia; calamus vester non nisi unctus decreta scribebat, manus vestra non nisi argento tincta recessus obsignabat, lingua non nisi auro potabili soluta sententiam pronuntiabat, pedes nec gressum fecere nisi illac, ubi substrati filices argentei; suffragia vestra non audiebantur, nisi prius perorasset crumena. Quot fontes ex male suadâ passione, sinistrâ informatione, falsa suspitione, ignorantia crassa sub Justitiæ specio-

so titulo in carceraastis, eorumq; causas ita prolongastis, ut miseri inter opera misericordiæ recenserent cito posse mori? Latrones facultatum vitæ & famæ eorum: ubi miseri portum sperabant, ibi fecere naufragium: Crudeles Crocodili, qui simulatis lachrymis & suspiriis funera eorum prosequeremini; recedite nunc maledictæ sanguifugæ, harpijæ Stygiæ, rapaces vultures, pauperum, viduarum & pupillorum argento & sudore gravidæ, (a) *Judicium durissimum erit his, qui præsumunt.*

Adeste & vos Negotiatores, Mercatores, Institores & Opifices, reddite rationem negotiationis vestræ. An non vos estis, qui millenis fraudibus, dolis & circumventionibus emptoribus illulistis? An non vos estis, qui ex usuris & lucris injustis marsupia vestra distastis? An non vos estis, qui centenis execrationibus, juramentis falsis, effrontibus mendaciis animam vestram dæmoni oppignorastis? pondera vestra erant dolosa, mensuræ vitiatæ, ulnæ decurtatæ, merces adulteratæ. O insensati trapezitæ! quid prodest vobis universum Orbem esse lucratos, animæ verò detrimentum fecisse? recedite à me mendaces filii hominum in stateris. *Statera enim dolosa abominatio est apud Dominum, (b) quâ mensura mensi estis, eadem remetiatur vobis.* Luc. c. 6.

Et vos Agrorum ac Vinearum Cultores, Rustici & Agricolaë reddite rationem, villicationis vestræ. Vos

accusat terra, quam inter continuas imprecationes, execrationes & blasphemias aratro sulcastis: Vos accusat cœlum, quod nunquam influentiis suis & temperamento, stolido vestro capiti satisfecit. Vos accusant templa, quæ rarò frequentastis, vos accusant Sacerdotes, quorum Concionem non curastis, agri & prata, quorum decimas defraudastis: Vos reos faciunt jumenta & pecora, ob quæ millenas superstitiones patrastis. Væ vobis, quibus major cura erat, de educatione vitulorum quàm filiorum, major observantia Nundinarum quàm Ecclesiarum, major cura terræ quàm cœli. Quid prodest nunc vobis in sudore vultus laborasse septimanâ totâ, nec festis quidem diebus requiem defesso induisse corpori, si pro labore & sudore vestro non aliud refrigerium, quàm ignis æternus vos expectat? (a) *Amen dico vobis quia receperitis mercedem vestram.*

Adeste vos fœminæ, pavones superbæ, Vipera venenatæ, Basilisci virulenti, sepulchra dealbata. Quid hoc audio de vobis? siccine pulchritudo vestra erat rete, quo incautos illaqueastis? oculi venenatæ sagittæ, quibus insipientes vulnerastis? Caro vestra ignis, ad cuius contactum amantes incinerastis? lingua vestra ferra, quâ aliorum nomini detraxistis? cur facies vestras ad imaginem Dei creatas pigmentis adulterastis? Cur pudorem vestrum pro exiguâ dilectione venalem exposuistis? Cur

ad jejuniî nomen, poenitentia vocabulum expalluistis? reddite rationem tot millenarum animarum, quas vestra nuditate, jocis & illecebris infelices Orci stipendiariæ ad tartara detrusistis: reddite rationem illorum nefandorum scelerum, quibus in templo spectaculum non angelis sed hominibus factæ occasionem & ansam præbuitis: reddite rationem tot abortuum infelicitium, quos propudiosis saltibus & maledictis antidotis procurastis: Hypocritæ! castas Susannas, pudicas Penelopes vos simulastis, occulta interim & incertuosa Veneris Mancipia. Recedite sepulchra dealbata, Nescio vos.

Adeste tandem, obstinati, perfidi, ingrati peccatores terræ, quibus infernus fabula, Judicium extremum lusus, Paradyus Ænigma, qui fidem Christianam quidem professi, Turcis ipsis & Saracenis nequiores exitistis.

Adeste luxuriosi Capri, ex quorum oculis nil nisi lasciva Venus prospexit, ex quorum ore nil nisi spurcitæ & fœces egressæ, ex quorum tactu nil nisi obscœnitates emanarunt, recedite, nil enim coinquinarum intrabit in regnum cœlorum. (b)

Adeste Vindicativi ac rabidi canes, progenies viperarum, carnibus & sanguine inimicorum vestrorum saginati, recedite, (c) *judicium sine misericordiâ ei, qui non fecit misericordiam.*

Adeste ambitiosæ Aquilæ, quæ semper in altum per omne fas & nefas

(a) *Matth. c. 6.* (b) *Apoc. c. 21.* (c) *Jacobi. c. 2.*

nefas vos extulistis, (a) ecce dies Domini exercituum (venit) super omnem superbum excelsum & arrogantem, disperdam vos in furore meo, & gloriosus terra humiliabo. (b)

Adeste Viri divitiarum, Amatores Mamonzæ iniquitatis, (c) plorate ululantes in miseris vestris, divitiæ vestre putrefactæ sunt, thesaurizastis vobis iram in novissimis diebus, pecunia vestra sit vobis in perditionem. (d)

Adeste temulentæ Hydrix, ebria Bacchi soboles, (e) quorum Deus venter est, & gloria in confusione, recepistis bona in vita vestra, bibite nunc calicem iræ & furoris Domini. (f) Mensura vestra impleta est: Ecce Judicem vestrum, quem in terrâ despexistis, ecce hominem, quem peccatis vestris denuo crucifixistis: (g) cernite vulnera, quæ infixistis, agnoscite latus, quod pupugistis, propter vos apertum est, & tamen intrare nolulistis, clamat contra vos sanguis meus, clamant clavi, clamat crux, clamant vulnera: recedite, causa vestra tanquam impii judicata est, causam judiciumq; recipietis. (h)

O Judicium tremendum! ô examen rigidum! ô pavor, ô horror! ô timor, ô pudor, ô clamor, ô confusio!

Vesper adest, nox appropinquat æterna, nox funesta, tenebræ fatales: vocat operarios suos æterni Patris filius, (i) Venite benedicti Patris mei, nunc vos separabo ab hædis, aurum à scoria, triticum à zizaniis. Venite, mer-

cedem laboris ego reddam vobis, Adeste liberales Eleemosynarii, asyla pauperum, orphanorum spes & refugium, (k) quodcumq; uni ex his minimis fecistis, mihi fecistis: Venite, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi.

Adeste gembundæ Magdalenzæ & Pelagiæ, Guarini & Martiniani, qui in cavernis terræ delicta juventutis vestræ deplorastis: Venite, ego ab oculis vestris omnem lachrymam abstergam. (l)

Adeste famelici Pauli & Antonii, quorum cibus inedia, potus erat jejunium & abstinentia. Venite, ego reficiam vos. Adeste triumphatores carnis Aquinates & Francisci, qui carnem vestram cum concupiscentiis crucifixistis, qui in carne positi certamen habuistis, mercedem laboris ego reddam vobis. Adeste generosi Martyres Georgii, Laurentii & Mauricii, coronam gloriæ imponam vobis.

Adeste morbis & ulceribus pleni Lazari, abjecti & depressi Alexii, à mundo ceu pila hinc inde pulsi Athanasii & Chrysoctomi; ab Angelis portabimini in sinum Abrahamæ.

Adeste omnes, qui laborastis & onerati eratis: (m) en ego reficiam vos: Venite benedicti Patris mei, possidete regnum, quod vobis paratum est à constitutione mundi. (n)

Et vos maledictæ ficus, infelices palmites, fasciculi damnati ad comburendum filii diaboli, qui secuti estis

Iii 3

patrem

(a) Isaiæ c. 2. (b) Cap 45. (c) Jacob. c. 5. (d) Act. 8. (e) Ad Philip. c. 3. (f) Jerem. 25. (g) S. August. lib. de simb. (h) Job 36. (i) Matth. c. 25. (k) Ibid. (l) Apos. 7. (m) Matth. c. 11. (n) Matth. c. 25.

patrem vestrum, *discedite à me in ignem æternum*, discedite, faciem meam amplius non videbitis.

Ite ad fridores, gemitus, suspiria & tormenta, à felicitate ad miseriam, à lumine gloriæ ad æternas tenebras, à torrente voluptatis ad stagna sulphuris: Ignis & sulphur, glacies & spiritus procellarum vestræ erunt epulæ, fel draconum & absinthium vestra erunt massica, sodales & socii monstra tartarea & infernales furix, paradysus vester ignis æternum ardens. Actum est! sententia est lata: (a) *Cælum & terra prius transibunt, quam verba mea prætereant*. Discedite à me vasa iniquitatis, maledicta turba, quam diu Deus erit Deus, tam diu ad æternos ardores flammæ & cruciatu vos damno. Discedite,

O fulmen terribile, petras & infernum chaos penetrans, ô tonitru formidandum! ô decretum ferale! ô separatio miseranda! ô iter lamentabile!

Ridete nunc Amatores mundi si placet; ad feralis hujus tubæ sonitum saltate si lubet, agite dies lætitiæ, dicite, musto pleni sunt, qui nos figmentis sacris terrere, deliriis piis infatuare conantur: Ah parcite, joci non sunt, quæ procedunt de ore Dei, audite in vos graviter detonantem D. Hieronymum: (b) An putatis Fratres, quod Prophetæ jocando prædicent, ridendo loquantur Apostoli, Christus infantiliter comminetur, sed

joci non sunt, ubi supplicia intercedunt: Veritas suprema est, (c) *sic sic veniet, quemadmodum eum vidistis euntem in cælum*. Et quis ergò inter mortales tam profundos cum Jona rinchos trahat, ut ad naufragium & interitum totius universi non evigilet? quis tam gravi lethargo mergatur, ut eum tremenda tuba non excitet? cujus animus erit ita obfirmatus, ut ad coruscationem fulgurantis gladii non consternetur? cujus cor ita durum & obstinatum, ut ad stellarum præcipitiâ, Solis & Lunæ obfuscationem non concutiatur? quis ita projectæ frontis, ut eum tremendi Judicis vultus non examinet, processus rigidus non consternat, sententia ferenda pilos in altum non erigat?

Ignoscite Fratres, quod dico: aut Sancti erant fatui, aut vos impudentes & insensati, quibus tam exigua judicii cura & respectus.

Hieronymus, prodigium illud penitentix, de se fatetur: (d) Sive comedam, sive bibam, semper videtur tuba illa auribus meis insonare: Surgite mortui, venite ad judicium.

Augustinus grandis illa & sancta anima judicium considerans in tristitia illa erupit verba: (e) *Væ mihi misero, cum venerit dies judicii, cum aperti fuerint libri conscientiarum, quid faciam, cum cæli revelabunt iniquitatem, & terra consurget adversum me; ecce nihil respondere potero, sed demisso capite*

(a) *Matth. c. 24.* (b) *Hieron. ad Pon. & Ocean.* (c) *Act. 1.* (d) *Hieron. cap. 5. in Matth.* (e) *August. lib. medit. c. 38.*

plenus confusione stabo trepidus & confusus,

Arsenius ille Illustris Aulæ Cæsareæ profugus, (a) Eremitarum speculum nobile, sinu strophium semper gerebat, ad siccandas juges lachrymas, quas ipsi iudicii memoria quovis momento excutiebat.

Bernardus (b) passus Christi vulnere, lactatus Virginei ubere, iudicii diem secum ruminans altum exclamat: O lachrymæ, ubi vos subtraxistis, ubi ubi estis fontes lachrymarum, fluite super faciem meam, rigate maxillas meas, Deus meus quid faciam, cum venerit iudicium tuum? Paveo gehennam, paveo iudicis vultum, ipsis quoque tremendum angelicis potentibus, à facie furoris ejus: quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum, ut præveniam flētibus fletum & stridorem dentium. Heu me mater mea, ut quid me genuisti filium doloris, filium amaritudinis, & indignationis. Hæc Bernard. serm. 17. super Cantica.

Nunc vos concludite Auditores, si Sancti & Iusti ad hujus tubæ tremendum sonitum ita cohorruere, ut in similitudines & spelæa sese abdiderint, socii draconum & struthionum facti in deserto, an non & peccatores jure

merito hoc tonitru concutiat, hoc fulmen exanimet, hæc tuba confternat? Si columnæ cœli contremiscunt, quid facient arundines vento agitata? Si stellæ cœli non sunt mundæ in conspectu ejus, quid erunt illi, qui quasi aquam sic iniquitatem bibunt? (c)

Ah peccatores, peccatores! melius erit vobis hic cum Hieronymo conserere silice, quam ibi exclamare: (d) Montes cadite super nos, & colles operite nos. Melius erit hic plangere in valle lachrymarum, quam in valle Josaphati erumpere in lamenta non profutura. Melius erit hic procumbere ad thronum misericordiæ, quam ibi stare in parte sinistrâ ad thronum justitiæ: melius erit dicere in vitâ, pereat dies, in quâ peccavimus, quam ibi exclamare, (e) pereat dies, in quâ nati sumus: melius erit in vitâ per meditationem seriam descendere in infernum, quam post iudicium illud præcipitari in æternum. Nil addo, quam ut cum Angelis repetam: Cavete mortales, quemadmodum vidistis eum euntem in cælum, sic veniet, non triumphaturus, sed iudicaturus.

(a) *Ruffinum num. 163.* (b) *Bernard. serm. 17. super Cant.* (c) *Job. c. 19.*
(d) *Luc. 23.* (e) *Job. c. 3.*

IN FESTO PENTECOSTES.

Factus est repente de caelo sonus. Act. 2.

Variæ & admirandæ Visiones in veteri Testamento oblatæ sunt Patriarchis & Prophetis, quibus à Supremo Numine, velut in occultâ imagine diversa erant descripta & adumbrata Mytheria. Ita Genesis cap. 28. vidit Patriarcha Jacob portentosam illam scalam ad

cœlos usque pertingentem, ac in eâ ascendentes & descendentes Angelos. Ita Genesis 37. vidit in somnio Joseph Solem & Lunam, ac undecim stellas se adorantes. Ita Exodi 3. Moyses cum stupore vidit rubum ardere nec consumi. Ita Jerem. c. 1. vidit virgam vigilantem & ollam succen-

centam, Zacharias c. 4. candelabrum aureum instructum 7. lucernis. Ita denique Joannes in sua Pathmo (a) vidit librum signatum septem sigillis, stellam de coelo cadentem, mulierem amictam Sole, & centena alia.

Verùm tot inter visiones sacras, binas solum invenio, quæ hodiernæ Festivitati inserviant. Prima exhibitæ est Danieli Anno primo Balthasar Regis cap. 7. Videbam, inquit ille, in visione mea nocte, & ecce 4. venti pugnabant in mari magno, & quatuor bestie grandes ascendebant de mari diverse inter se. Prima quasi Leena, alas habens Aquile, altera similis Urso, post hæc aspiciebam, & ecce alia quasi Pardus, post hæc aspiciebam in visione noctis, & ecce bestia 4. terribilis atque mirabilis &c. Visio certè obfuscenda.

Alteram vidit Ezechiel Propheta c. 37. dum ait: Facta est super me manus Domini, & eduxit me in spiritu Domini, & dimisit me in medio campi, quierat plenus ossibus, & circumduxit me in gyro: & dixit ad me, fili hominis putasne vivent ossa ista? & dixi, Domine Deus tu nosti, & dixit ad me: Vaticinare de ossibus istis, & dices eis, ossa arida audite verbum Domini: & prophetavi, factus est autem sonitus prophetanti me, & accesserunt ossa ad ossa, unumquodque ad juncturam suam, at spiritum non habebant, & dixit ad me: Vaticinare ad spiritum, & dices ad spiritum: Hæc dicit Dominus, à quatuor ventis veni spiritus, & insufflata super interfectos istos, & reviviscunt,

& prophetavi sicut præceperat mihi, & ingressus est in ea spiritus, & vixerunt, steteruntq; super pedes suos exercitus grandis nimis valde.

Agite Auditores, quis horum Interpretet aget? quis significabit nobis, quænam hæc sit pugna ventorum in mari magno? quid portentosa bestie significant? quinam sint turbulententi venti, qui conturbant hoc mare magnum, & quales demùm venti, qui reviviscere fecerunt exercitum illum grandem.

Sepositâ interpretatione de 4. Monarchiis veluti 4. bestiis terræ, placet, quod in hanc rem affert Richardus de S. Victore in cap. 7. Danielis ita dicens: Rectè per hoc mare magnum cor hominis designatur, in quo 4. hi venti (id est 4. primariae passionis homini tumultuantur.)

Nec malè, sed appositè cor hominis mari huic comparatur. Nam si secundùm Aristotelem mare ad motum Lunæ crescit & decrescit; juxta Bernardum: (b) Cor hominis est vanum, vagum & instabile: Si mare est origo fluminum; & cor est origo cogitationum, ex corde enim exeunt cogitationes male. (c) Si mare est profundum & inscrutabile; etiam Jeremia teste c. 17. pravum est cor hominis & inscrutabile, & quis cognoscet illud? Si mare est insatiabile juxta illud: (d) Ignis & aqua nunquam dicunt sufficit: Secundùm Hugonem Victorinum: (e) Cor parvum est, & magna cupit, vix ad milvi

Kk k

refectio-

(a) Apoc. 5. cap. 9 cap. 12. (b) Bernard. Meditat. cap. 9. (c) Matth. c. 15. (d) Proverb. c. 30. (e) Hugo lib. 3. de anima.

refectionem sufficit, cui tamen totus orbis non sufficit. Si mare denique intumescit & exardescit etiam Isaia teste cap. 57. existunt peccatores & impii quasi mare fervens, quod quiescere non potest. Ecce Cordis & Maris convenientiam!

Sed quid ventorum pugna designat. Respondet citatus Victorinus: (a) Ventorum fortis impulsus est vehementia tentationum; diversitas autem ventorum cœli, contrarii sunt affectus animi; aliter enim spirat concupiscentia, & aliter flat iracundia: ecce pugnam ventorum, quam in nobis verius experimur, & sæpius quam legamus in libris. Hæc ille.

Ego autem bonâ veniâ tanti interpretis existimo non incongruè per vento Danielis denotari & significari ventos, quos mundus, caro & demon emittunt ad turbandum & inquietandum cor hominis; per ventos verò Ezechielis significari 4. ventos, quos Spiritus S. emittit de thesauris suis, qui suaviter & fortiter simul concutiant hoc mare, & immutent in melius corda mortalium. Hoc dum vobis pluribus ostendo, patientiam solitam exproscō.

Ventorum, quibus mare commoveri, fluctus excitari, navia jactari ad scopulos & lyrtas allidi solent, tam multa sunt genera, quam multæ in in ipso terrarum circulo sectiones fieri possunt: numerant alii 12, alii 14. Ego morem Scripturæ secutus omnes reduco ad 4. illos, quos Car-

dinales vocant, eò quod ex præcipuis mundi 4. plagis exoriantur.

Eurus spirat ab Oriente, Favonius flat ab Occidente, Aufer strepit à Meridie, Aquilo intonat à Septentrione. Ventorum, qui cor hominum turbant, huc & illuc impellunt, numerus non liquet, teste Joanne Climaco grad. 26. dum ait: Sævum reverà & immane Pelagus trajicimus multis ventorum turbinibus, procellis & syphonibus redundans: quot enim vitia hominem circumagunt, tot venti eum turbant. Quatuor tamen sunt præcipui, qui cor hominis impugnant, huc illucque impellunt; nunc enim elevatur, & intumescit à superbiâ, nunc spumat ab irâ, nunc fluctuat per carnem, nunc turbatur ab avaritiâ.

Orientalis, ait Panagirola ser 4. Cin. spirat superbiam, Occidentalis avatiriam, Meridionalis luxuriam, Aquilo demùm iram & vindictam.

Primus igitur est Subsolanus seu Eurus ab Oriente spirans, Ambitio nimirum & Superbia; Hoc flante vento intumescit ac elevatur cor hominis, dum nobile stemma, generosam propaginem, sanguinem illustrem, grandes titulos, honores, dignitates, officia, gratiam & favorem Principum, scientiam, divitias, facta heroica mente suâ revolvit: hinc adeò intumescit ac elevatur, ut secundum Innoc. III. Pont. l. 2. de contemptu Sæculi c. 30. præsumat se meliorem, quia crevit in superiorem, priores dedig-

actur

(a) Victorinus in c. 7. Dan.

netur amicos, notos ignoret hesternos; vultum avertat, visum extollat, cervicem erigat, fastum ostendat, grandia loquatur, sublimia meditetur.

Hinc præclare Chrysoſtomus hom. 43. ad Pop. Ant. ait: Quemadmodum enim sævi quidam venti in tranquillum mare delati, totum ab imo subruunt, ut & arena cum undis misceatur, sic superbia & ambitio animam subeuntes omnia subvertunt; plenis hi & tumefcentibus velis currunt; nunc in cœlum efferuntur, mox ad tartara ima deprimendi, ac ut Iſaias c. 57. ait, redundant fluctus eorum in conculcationem & luctum. Exemplo fit Alexander Macedo, de quo Scriptura Machab. cap. 1. ait: *Et factum est, postquam percussit Alexander Philippi Rex Macedo Darium Regem Persarum, exaltatum & elevatum est cor ejus*, ita ut hominem esse ultra eum tæduerit, ac detestando ambitu Jovis filius imposterum dici voluerit; etiam in regium symbolum assumpto fulmine; sed fulmine opus non erat ad Jovem hunc de cœlo deiciendum, unicus venenatus pulvis eum in lutum & pulverem redegit, ac naviculam infelicem expansis carbasis volantem in tartara traxit & demersit.

Testantur id ipsum Cæsar Pompejus, Scjanus, Stilico, Ruffinus, Belisarius, centeniq; alii, quorum cor rebus prosperis & secundis exaltatum est & elevatum, à vento hoc superbiæ & vanitatis huc illucque pilæ instar jactatum, dum tandem ad scopulos impingens naufragio sædo, initia læta

(a) Psalmo 68.

corrupit, ac cum sonitu memoria eorum periit.

O ventum, ô turbinem, ô fluctus infelices, qui quò altius levant, eò profundius postea mergunt, ut verè cum Psalmista dicere queant: (a) *Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me*. Tolluntur in altum, ut lapsu graviore ruant.

Ventus secundus, qui corda hominum turbat & inquietat, flat ab Occidente, vocaturq; amabili nomine Favonius seu Zephyrus, sed periculis est plenus; nam ventus hic, teste Cluverio, est frigidus atq; humidus, adeoq; ad ciendas tempestates pronior; per ventum hunc designatur avaritia, quæ licet homini appareat amabilis, tamen plurimas tempestates & naufragia causat, & navem huc illuc in scillas & præcipitia agens, nunquam quiescere finit, quod probè intellexit Chrysoſt. dum hom. in Matthæum ait, quemadmodum sine fluctibus mare non conspicitur, sic animum avari, absque sollicitudine, tremore, turbatione, curis, periculis nunquam reperies; ac pergit alio loco in illud Psalmi 38. sed & frustra conturbatur homo. Commorentur aquæ, & iterum sedantur, movetur terra, & iterum subsidit, venti impelluntur, & tandem quiescunt, flamma excitatur, & consumpta materia denique extinguitur, at verò homo cum semel pecuniæ cupiditate agitari cepit, nunquam quiescit, nunquam desinit, cum hoc accepit, ad illud cupiditate rapitur, & cum illud assecutus est, ad aliud

K k k a

impel-

impellitur, fluctus unus alterum trudit, una procella excitat secundam. In similes avaros merito cadit, quod Jerem cap. 14. ait: *Traxerunt ventum quasi dracones*; infelices utique dracones, qui diu noctuque aurea sua poma custodiunt, ac velut laboriosæ aranæ aurea sibi retia & funes texunt, quibus ultimo constringantur, nam Ambrosio teste Tractatu de bono mortis, laqueus est in auro, viscus in argento, dum aurum quærimus, strangulamur, dum argentum cupimus, in visco ejus hæremus. Expertus est hoc M. Crassus, (a) cui à Parthis capto aurum in os infusum addito infelici dicitur: *Satia te auro, quod ita avidè sitisti*. Expertus Emmanuel Sosa, (b) qui rediit ex India cum immensis Gazis ad promontorium bonæ spei naufragium & jacturam omnem divitiarum fecit, non aureo tumulo, sed sabulo & arena maris cum uxore & liberis sepultus.

Attendite proinde ad auram sibilantem venti hujus avari Eucliones, ac cavete, ne nimio pondere auri oppressa navis subito subsidat, ac vos in profundum demergat abyssi, (c) *qui enim volunt divites fieri, incidunt in tentationem & laqueos diaboli*.

Ventus Tertius, qui mare hoc magnum inquietat, ac cor hominis exasperat, est Aquilo flans à Septentrione, ventus durus, asper & impetuosus, vel ipso Ovidio teste l. 6. Metam., dum de eo ait:

*Et freta concutio, nodosaq; roboraverto,
Induroq; nives, & terras grandine pulso.*

Et quid quæso AA. per hunc ventum turbinis aliud designatur, nisi ira & vindicta hominis. Hic ventus ubi insurgit, mox exasperatur cor hominis, excandescit ac despumat; strident procellæ, elevantur fluctus passionum, accenduntur fulgura odiorum, reboant tonitrua rixarum & contentionum, tremunt scopuli, concutiuntur littora, & uti olim domum Job à 4. angulis concussam evertit. Ita & impetus hujus turbinis non cessat, donec & hostem & seipsum unâ ruinâ, uno naufragio opprimat; ac quod maximè stupendum est, ventum hunc turbulentum unicum subinde verbum sinistrè prolatum, unicus torvus obtutus, unica suspicio, unicum convitium suscitare potest; uti pulchrè S. Aug. Tract. 49. in Joan. cap. 11. docet, dicens: *Audisti convitium, ventus est, iratus es, fluctus est, vento igitur flante, fluctu surgente periclitatur navis, periclitatur cor tuum, fluctuat cor tuum, audito convitio vindicari desideras, & ecce vindicatus es, & malo alieno cedens fecisti naufragium, & quare hoc? quia dormit in te Christus, quid est dormit in te Christus? oblitus es Christum. Blanc Tom. 4. fol. 417. Oblitus es consilii ejus: Diligite inimicos &c. benefacite his &c.*

Ulti-

(a) *Sabellicus lib. 7.* (c) *Pet. Mass. bist. Ind. lib. 16.* (c) *1. Timoth. cap. 6.*

Ultimus & Quartus denique Ventus, qui mare hoc conturbat & profundum ejus, est Auster flans à Meridie, naturâ calidus & humidus, grandes tempestates, morbos, deliria capitis, ipsam pestem subindè causans. Nec aliud ventus est, quàm concupiscentia carnis, ventus libidinum ac turpium voluptatum. O quantas strages, quot infortunata naufragia causavit hic ventus? O quot mortales hoc vento Scyllas & Charybdes infeliciter sunt acti. Unde rectè Ambrosius lib. de Cain & Abel ait. c. 5. sævus criminum stimulus est libido, qui nunquam manere quietum patitur affectum, nocte fervet, die anhelat, de somno excitat, à negotio abducit, à ratione revocat, aufert consilium, amantes inquietat, lapsos inclinat.

Ventus sanè tempestuosus, qui affligit de die, cruciat de nocte: quietem turbat, somnum interrumpit, desiderii stimulat, spebus affligit, cupiditatibus inflammat; experti sunt damno suo cum Holoferne, Samfone, Salomone aliisque milienis stragem hujus pestilentis venti, qui se ei credentes ad petras scandali, ad Charybdes infamiae, ad vertices desperationis sunt allisi; de quibus verificatur illud Ezech. cap. 27. *Ventus Auster te contrivit in medio maris*. Fugite, fugite ventum hunc pestiferum mortales, Væ enim illis est, (a) qui attrahunt ventum amoris.

Hi ergò sunt 4. pestilentes Venti, quos mundus, Caro & dæmon de cavernis suis emittunt ad turbandum & inquietandum cor hominis.

Alios Ventos habet Spiritus Sanctus, quos profert de thesauris suis, qui prioribus adversantur & toti sunt contrarii.

Primus flat ab Oriente, cum Spiritus S. homini ante oculos ponit originem suam miseram, de quâ Plinius ait: (b) Miseret me atque etiam pudet æstimantem Originem animalium superbissimi, nam teste Bernardo, (c) in fordibus generamur, in tenebris confovemur, in doloribus parturimur, ante exitum miseram matrem oneramus, in exitu more vipereo laceramus. Nudi de ventre matris velut infami carcere egredimur, & mox veluti infelicia mancipia vincimur, manus pedesque stringunt fasciæ, nil liberum nisi lingua, quæ mox in lugubres fletus solvitur, ac miseram suam sortem deplorat.

Novit hoc optimè magnum illud Africae Lumen Augustinus, unde in soliloquiis suis de Origine hæc miserè differens ait: priusquam esses homo, terra eras, & priusquam terra esses, nihil eras; aspice tuam progeniem, tuam nobilitatem, tuum splendorem & amplitudinem: tum sese confundens in hæc lamenta erumpit, Ego cadaver putridum, esca vermium, cibus ignium, abyssus tenebrosa, terra misera, filius iræ, vas factum

Kkk 3

ctum

(a) Jerem. cap. 2- (b) Plinius lib. 7. cap. 7. (c) Bernardus ser. 4. bebb. pænose (d) Soliloq. cap. 2.

Etum in contumeliam, genitus per immunditiam, vivens in miserâ, moriturus in angustâ. (a) Heu quid sum vas sterquilini, Concha putredinis, plenus foetore & horrore, cæcus, pauper, nudus, pulvis, cinis & nihil. Unde ergo superbiat terra, cinis & nihil, cujus conceptus impurus, nativitas misera, ortus lugubris. Quid ergo se elevat cor tuum ò homo, & quasi magna cogitans attonitos habes oculos, quid tumet contra Deum Spiritus tuus, terra es, & in terram reverteris.

Nunquam Societas Jesu Gandiæ Ducem, & Cataloniæ Proregem acquisivisset Generalem, nisi orientali hoc vento Spiritus S. fuisset aliquando afflatus: (b) Nam ut Sachinus in vitâ ejus refert, cum Isabellæ Augustæ Caroli V. Imperatoris Conjugis sepeliendæ cura ipsi ab Imperatore Carolo esset demandata, ac Franciscum cupido incesseter antequam terræ mandaret, venustatis illud miraculum dum viveret, etiam post mortem contemplandi; ubi ergo velo remoto gratiosa illa duo lumina, quæ omnium oculos ad se quondam converterant, clausa, faciem pallidam, genas lividas, corpus denique jam putrescens est intuitus, sacro horrore precibus mox in cubiculum pessulo januæ obducto se abdidit, humique prostratus lacrymis gemitus miscens in has voces erupit. O misera mortalium vota, ò fallaces hominum spes, ò vana desideria!

En illa Augustarum pulcherrima, ut in funere deformata jacet, eo quo evanuit venustum illud formæ decus, hæccine Isabella gaudium & splendor universæ terræ! quousque tandem diligimus vanitatem & querimus mendacium; expergiscere anima mea expergiscere, sat Principi mortali datum, immortali deinceps erit serviendum: Sint antea acti anni dati Carolo, reliquum tempus transcribatur, si sapias, Deo; valete Principatus: valete purpura, servire Deo regnare est. Dixit, & accepto calamo arcana pectoris transcribens Romam Ignatio, purpurâ & Ducatu Gandiæ relicto ad Societatem admitti petiit.

Ventus secundus quem Spiritus S. emittit de thesauris suis, ab occidente spirat & occasu solis, tacito ac tristi sibilo singulis propè horis mortalibus insonans illud Isaïæ: (c) *Morieris tu & non vives.*

Morieris infallibiliter, sed quando, in quo loco, in quo animæ statu incompertum tibi, latet enim ultimus dies, ait Augustinus l. 50. hom. 13. ut observemus omnes. Morieris certò ad vitam non revocandus, nisi ubi ultima tuba te citaverit; Mors te subito spoliabit omnibus in quibus lætaberis, ac tollet universam substantiam tuam in quâ confidebas; solæ virtutes & opera bona mortuum comitabuntur!

Longam ne spera vitam, breves enim dies hominis sunt, & anni eorum

(a) Soliloq. cap. 2. (b) Sachinus in vita lib. 1. cap. 7. (c) Isa. c. 38.

rum sicut umbra prætereunt, ut somnium nocturnum evanescent, ut aquæ dilabuntur, ut spuma denique dissipantur, & nihil superest nisi scrobs & sepulchrum.

Stulte quæ parasti cujus erunt? quid profunt, ait S. Ambrosius in psal. 1. innumeræ possessiones, publicæ sunt, non tuæ, hodie tu tenes, cras alius, cum tu exieris, alius intrat: in auro confidis? stulte quid est aurum, nisi massa flava, quam color & opinio hominum distinguit à terrâ, cui pretium infania mortalium fecit; quid est aurum nisi lutum, quid sunt gemmæ nisi sputum, & hæc amas, hæc adoras? stulte nudus egressus es ab utero matris tuæ, & nudus reverteris, quæ parasti cujus erunt, ex cunctis divitiis, ex universis bonis tuis lacerum solum tibi remanet linteam mortuale, *Viri divitiarum* ait David psal. 75. *dormierunt somnum suum, & nihil invenerunt in manibus suis.* Id optimè Spiritu S. utique afflatus advertit & mundum docuit morti proximus Philippus II. (a) Cum enim ad ultimam luctam oleo sacro esset inunctus, adstantem filium Philippum postea III. Sic est allocutus, Deus tibi magnam gratiam fecerit, (b) si te ad eum gloriæ apicem, in quo me vidisti, evexerit, & te sicut me prosperavit, Te ergo cum id ascensus fueris, ex animo obtestor, ut læti hujus, in quo me vides, memineras, viden o Princeps, huc om-

nis mundi gloria, huc utriusque orbis deliciæ reciderunt. Ita Florimundus Remondus.

Ventus tertius Spiritus est procellarum, & ab aquilone spirat, cum homo considerat acerbiteriam judicii & poenarum gravitatem; signat enim Aquilo timorem judiciorum, Auster verò præmiorum, ne ille à malo revocet, iste ad bonum invitet, ait Godfridus in cap. 37. Ezech. describit hunc ventum Ezechiel cap. 1. *Vidi ecce ventus turbinis veniebat ab Aquilone, & nubes magna signis involvens:* ventus hic uti olim domum Job à quatuor angulis, ita & cor hominis ab imò concutit, ventus utique vehemens, veniens à regione deserti: Ventus terribilis, qui sternit cedros Libani & quercus Bafan, id est, qui terret Sanctos & Justos viros, qui cum Hieronymo clamant, sive comedam sive bibam, semper in auribus meis insonat tuba illa feralis, surgite mortui, venite ad Judicium, ventus vehemens concutiens deserta mundi, ut cum Brunone in claustris & voluntariis carceribus sese concludant, fugientes à venturâ itâ; ut cum Bogore Bulgarorum rege; Guilielmo Aquitanix Duce; cum Josaphato deponant coronas, relinquunt sceptrâ, inhabitent spelæa araconum, facti locii struthionius.

Extinuit supra modum ventum hunc S. Augustinus, unde l. medit. cap. 38. exclamat: *Væ mihi misero*

cum

(a) Io Rbo. in exemplis Virt. pagina 560. (b) Florimundus Remondus.

cum venerit dies Judicii, & aperti fuerint libri conscientiarum, cum dicetur de me, ecce homo & opera ejus, quid faciam tunc Domine Deus meus, cum cœli revelabunt iniquitatem meam & adversum me terra confurget. Ventus hic vehemens conterit naves Tarsis, & sicut Aquilo dissipat pluvias, (a) similiter & hic omnia peccata nostra; (b) flabit Spiritus ejus & fluent aquæ.

Ultimus demùm ventus, quem emittit Spiritus S. de thesauris suis est Auster, reminiscencia nimirum æternorum gaudiorum, nam secundum Godfridum in cap. Ezech. 35. Aquilo significat timorem Judiciorum, Auster verò desiderium præmiorum. Ventus hic omnia tormenta, cruces, dolores, adversitates & desolationes convertit in ventum roris flantem. Unde optimè ait Sanctus Gregorius in psal. 7. pœnit. Si consideremus fratres charissimi, quæ & quanta sunt, quæ nobis promittuntur in cœlis, vilescunt omnia, quæ habentur in terris. Hinc in verba psal. 15, delectationes in dextera ejus usque in finem, ait Hugo de S. Victore, (c) in temporalibus bonis delectationes quidem sunt, sed non usque in finem, quia in hac vitâ semper gaudium nostrum sequitur dolor, & ejus delectatio amaro sine terminatur; in dexterâ autem Dei delectationes usque in finem, quia in vitâ æternâ nec gau-

dia in mœrorem, nec delectationes in dolorem mutari possunt. Hic ventus ubi cor nostrum aspirat, mox facit nos cum Paulo exclamare: Cupio dissolvi, & esse cum Christo; cum Ignatio cogit nos fateri: Heu quam sordet mihi terra, cum cœlum aspicio. Hic ventus ubi nos afflat, mox insilit in nos Spiritus Domini, & mutamur in virum alium; cunctæ voluptates & gaudia hujus sæculi reputantur ut absinthium, sunt mera poma Sodomæ, existunt mera vanitas. Hic ventus ubi cor nostrum tetigerit, mox detestamur siliquas porcorum, & anhelamus ad panem Angelorum; mox nauseamus flumina Babylonis, & anhelamus ad torrentem voluptatis; mox detestamur omnem nebulam & fumum honoris, & solam gloriam concupiscimus æternam; nam teste Gregorio: Mentem, quam Spiritus S. replet in amaritudinem temporalium & delectationem æternorum commovet.

Proindè verissimè fatetur Richardus Victorinus de Pentecoste dicens: audacter affirmo, quod sola una hujus mellis stilla potest, quod totus mundus non potest.

Ad te nunc sunt vota nostra O Spiritus Sanctissime: Naviculæ instar in medio tumidi maris fluctuamus, agitati nunc à fluctibus mundi, nunc à carne impulsî, nunc à superbiâ ad scopulos allisî: Mergitur eheu na-

vis,

(a) Proverbiorum capite 25. (d) Psal 147. (c) Hugo in psal. 15.

vis, nisi ventum proferas de thesauris tuis, perimus, ni aura immutetur.

Emitte igitur Spiritum tuum & renovabis faciem terræ; Spira cœlestis vente, ac flatu tuæ gratiæ vela nostra ingravida, emitte Spiritum sapientiæ, ac nostram illumina cœcitatem; Spiritu intelligentiæ acue nostram hebetudinem; Spiritus consilii nostras informet perplexitates & dubia; Spiritus scientiæ tuæ nostram erudiat & instruat ignora-

am; Spiritus denique timoris configat cor nostrum, & refrænet cunctas cupiditates, ut anima nostra superatis procellosis huius mundi fluctibus feliciter ad portum æternæ felicitatis appellat.

Clauo & solùm iterùm inclamo cum Ezechiele à quatuor ventis: *Veni Spiritus, & insuffla super interfectos istos, id est peccatores miseros terræ, ut convertantur & reviviscant.*

(a) *Psal. 103.* (b) *Ezech. cap. 37.*

IN FESTO SANCTÆ TRINITATIS.

Quid retribuam Domino? Psalmo 115.

Solem nitas hodierna obmutescere facit universam facundiam Oratorum; Labiaque eorum ad normam Alexandri M. annulo divino obsignans, ad humile & devotum silentium condemnat, nilque dictionis illis indulget, quàm

ut cum Jeremia capti. exclament; *A. A. A. Domine Deus, ecce nescio loqui, quia puer ego sum.*

Digitum proinde hodiernâ die cum Tullio & Demosthene ori vestro imponite facundi & disertis Rhetores, nam teste Evagrius, (a) quod ineffa-

(a) *Socrates hist. tripart. cap. 21.*

ineffabile est, silentio tantum adorandum est.

Intellectum vestrum cum Origine & Augustino in captivitatem ac obsequium fidei redigite sacri & profundi Theologi, monente vos Syracide cap. 3. *Altiora te ne quaeris, & fortior te ne scrutaris; qui enim scrutator est m. festatis, opprimetur à gloria*(a)

Obmutescite cum Pythagora & Platone sapientes Philosophi hujus mundi, impossibile enim est, ait Angelicus Doctor 1. p. q. 32. a. 1. per rationem naturalem ad cognitionem Trinitatis divinarum personarum pervenire, *Sapientia enim hujus mundi stultitia est apud Deum*; Paulo teste 1. Cor. 3.

Diffringite cum Archimede & Anaximandro Sphæras & Quadrantes vestros ingeniosi Geometræ & Astronomi; neque enim possibile est, ut circinis vestris & calculatione, altitudinem, aut profundem sapientiæ & scientiæ Dei depræhendatis, cum Paulus vos dehorteatur Rom. c. 11. dicens: *O altitudo sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viæ ejus.*

Valedicite ergo speculationibus vestris, linquite docta & ingeniosa somnia, ni cum Phaetone fulmine sterni, aut cum Icaro inter procellas abyssi perire velitis.

Audite minitantem Augustinum serm. 21. si inscrutabilia scrutari venisti, & investigabilia investigare, crede jam peristi: *Mysterium enim hoc SS. Triadis abyssus est inscrutata*

(a) *Proverb. cap. 25,*

bilis, profundum sine fundo, quod nec intellectus humanus capere, nec lingua mortalis effari potest.

Splendor hujus divini Trigoni ita coruscet, ut nulla oculorum acies radiis ejus intendere queat.

Perplexitas Mysterii hujus ita est implicata, ut nullum Alexandrum M. in toto orbe inveniat, qui nodum hunc Gordium ritè dissolvat,

Unde Bern. l. 1. de Confid. ad Eugen. ait: Sacramentum hoc Trinitatis magnum est, venerandum non scrutandū, scrutari hoc temeritas est, credere pietas, nosse vita æterna.

Si ergo facundis Oratoribus ligatæ sunt linguæ, illisque silentium indicit Augustinus scribens in psal. 85. *Quid quæris ut ascendat in linguam, quod secundum Paulum in cor hominis non ascendit.*

Si Theologorum subtiles speculationes reprobatur devotissimus Thomas à Kempis l. 1. c. 1. dicens, quid prodest tibi alta de Trinitate disputare, si careas humilitate, unde displiceas Trinitati.

Si in Philosophos invehitur Ambrosius lib. de Job c. 9. hoc mysterium intellectu suo comprehendere cupientes, ac ait, non licet vobis curiosius investigare, quæ in terris geruntur, & curiosius inquiritis quæ super cælum aguntur; timete; qui scrutator est majestatis, opprimetur à gloria.

Si ipsi Seraphini stant coram throno Dei & contremiscunt ac facies suas præ intima reverentia alis suis con-

tegunt? Cur non & nos miseri Exemplum hoc Angelicorum Spirituum sequamur?

Claudamus ergo oculos, obtegimus facies, amplectamur silentium, humili mente mysterium veneremur, firma fide id profiteamur, semperque collimemus quâ ratione erga Triadem sacram grati & devoti esse possimus, juxta consilium BBmi, Joannis Landspergii, qui Dominicâ 1, post Trinitatem sic nos instruit: Vos igitur filii Trinitatem, quia non potestis perfectè capere, hanc amate, illi servite, illam adorete, illi vos commendate, atque per omnia illi placere studete, & si forte normam, quomodo hæc fieri queant, desideratis, eam sequenti discursu vos docebo.

Ad donum condignum, quod divinx Majestatis oculis placeat, non opus est, ut macremus victimas & holocaustomata, hircos aut vitulos, vel accendamus suaveolens thymiana, quod odoretur Dominus; cum id Isaia cap. 1. aversetur dicens: *Ne offeratis Sacrificium ultra, incensum abominatio est mihi.* Quid ergo offerendum? nolite solliciti esse de munere, digito id vobis à longè demonstrat Augustinus in psal 50. scribens: In te habes quod offeras, noli extrinsecus thura comparare, sed dic, in me sunt Deus vota mea; noli extrinsecus pecus, quod macres inquirere, habes in te, quod occidas.

Et si nondum rem capitis patefceret

(a) *Cornel. in c. 23, Proverb.*

illa omnimodè ex ænigmatico quodam versu Poetæ dicentis:

Tolle caput Corvi, caput Ovis, viscera Cervi:

Offer. ista Deo, inde beatus eris.

Aut si Poetæ non creditis, auscultate solum quid solitario Anachoretæ contigerit; hunc, cum prius assiduis precibus & suspiriis sollicitasset Dominum, ut revelare sibi dignaretur, quid potissimum ab homine Numeri reposceret, quid maximè gratum & acceptum ipsi foret, exaudivit tandem Altissimus, at solum per submissum Genium in ænigmatè sequenti ei respondit.

Dimidium Lune, Solem cum Principe

Roma,

Postulat à nobis supremus Conditor Orbis.

Nec opus est Oedipò in binis suis his Logogryphis explicandis.

Caput Corvi est prima littera C
Caput Ovis est itidem prima littera O
Viscera Cervi denotant med. litt. R
Quas si jungatis, innotescet vobis
mox exoptatū munus Deo offerendū

C O R

Idem significat alterum ænigma Eremitæ submissum.

Luna decrefcens exhibet litterâ C
Sol assimilatur litteræ - - - - O
Romæ Princeps littera, signat R
conjugite has ternas litteras, & iterum prodibit.

C O R

Et hoc est, quod à nobis expetit Altissimus Proverb. 23. dicens: *Fili prabe mihi cor tuum.*

Unde

Unde Bernardus Epistola ad quendam postulantem, quid à nobis Deus requirat, ait: Cor nostrum nil dignius producere potest, quam ut ei se restituat, à quo factum est.

Sed jam veniunt Nicodemi & quærent, quomodo possunt hæc fieri? Unicum solum est cor homini, & Tres sunt qui illud expetunt.

Postulat id æternus Pater Jure Creationis, utpotè qui finxit singulatim Corda eorum: Psal. 32.

Postulat hoc Unigenitus Dei filius Jure redemptionis, qui nos ita dilexit, ut & cor suum sacrosanctum lanceâ in Cruce transfixum obtulerit Patri.

Postulat hoc & Spiritus Sanctus, utpote quod in sacro baptisinate ab ipso est sanctificatum.

Agite nunc AA. cui ex Tribus donabimus illud?

Si interrogemus Simeonem Leprosam, Respondebit is nobis, *estimo illi, qui plus donavit.*

At Pater donavit nobis Unigenitum suum filium, in quo omnes sunt thesauri Sapientiæ & Scientiæ absconditi, (a) quid majus excogitari potest?

Filius donavit nobis carnem suam & sanguinem; quid pretiosius inveniri potest?

Spiritus S. contulit nobis omnia dona & charismata gratiarum, quid æquari aut assimilari potest?

Videte AA. dilecti, cor nostrum

expetunt omnes; nullum excludere, nullum repellere, nulli denegare illud audemus, Quid ergo agendum?

Obsecro vos Cœlites succurrite miseris, ac consilio ignorantibus instruite. Et ecce in hac perplexitate consolat nos Divinus Athanasius in Sacro suo Symbolo, nobis occultè in aurem insinuans, si tres sunt in cœlo, qui in terra cor vestrum expetunt, Pater, Filius, & Spiritus S. nolite turbari, & hi tres unum sunt. 1. Joan. 5.

Hoc fundamento posito, licet unicum cor tantum possideamus, sufficiet id tamen his tribus personis.

Æterno Patri ergo dabimus cor humiliatum.

Unigenito Filio cor contritum sacro demum πένυματι cor mundum & immaculatum.

Sed novo circulo redit dubium inquirens, quid sit cor humiliatum?

Nodum dubij hujus pulchrè dissolvit Cornelius à Lapide in cap. 4. Epist. S. Jacobi scribens; Humilitas vera nihil est aliud, quam vera & practica cognitio sui & Dei: nimirum ut homo cognoscat suum nihilum & simul immensitatem Dei consideret: hæc bina specula necesse est, ut semper ante oculos mortalium pendeant, ut horum intuitu cor humile reddetur.

Speculum primum enim si inspiciat homo, mox cernet miserabilem originem suam, ac fateri cum rubo-

(a) Coloss. c. 2.

re cogetur, quod non sit aliud, quàm cadaver putridum, esca vermium, (a) vas sterquilini, concha putredinis, ut loquitur Augustinus in suis soliloquiis; genitus per immunditiam, vivens in miseria, moriturus in angustia; (b) natus de muliere brevi vivens tempore, repletus multis miseriis, (c) Secundùm Aristotelem fortunæ ludus, inconstantia imago, corruptionis speculum, temporis spolium.

Secundùm Clarevallensem Abbatem, (d) sperma fœtidum, fæccus stercoreum, esca vermium; An non ergò satis causæ habet homo, ut penas demittat, & sese humiliet, ut pote cujus conceptio culpa, (e) nasci pœna, labor vita, necesse mori.

Econtra si oculos defigat in Speculum alterum ac mente perpendat incomprehensibilem potentiam, incircumscriptibilem sapientiam, infinitam ac ineffabilem bonitatem, aliaq; attributa Dei, mox in se descendet, ac cum Francisco exclamabit: Quis Tu Domine, quis ego?

Tu abyssus omnis boni: ego abyssus omnis vanitatis & miseriæ.

Tu sapientia æterna; ego stultissimus virorum.

Tu Sanctitas & puritas infinita, ante cujus conspectum etiam cœli non sunt mundi Job. 15. Ego econtra in peccatis conceptus, in peccatis natus, qui quasi aquam sic iniquitatem bibo.

(a) August. in soliloqu. (b) Job. c. 14. (c) Aristoteles apud Stobæum. (d) Bernard. l. med. c. 3. (e) Ber. ibidem. (f) Isaie. 40. (g) Job. c. 13. (h) Psal. 9. (i) Job. c. 15. (k) Gen. c. 3. (l) Psal. 144. (m) Dan. c. 9.

Tu Majestas immensa & terribilis, coram quo columnæ cœli contremiscunt: Job. 26. Ego lutum, cinis, pulvis, umbra & nihilum.

Tu fortitudo ineffabilis, qui tribus digitis appendis molem terræ (f) librans in pondere montes, & colles in statera. Ego arundo mobilis, vitrum fragile, (g) folium quod vento rapitur, nunquam in eodem statu permanens: Ex duplici igitur consideratione hac, resultabit necessariò conclusio ista: (h) non apponat ergò se homo magnificare super terram, (i) quid ergò elevat te cor tuum, ut quid tumet contra Deum Spiritus tuus? (k) pulvis es, & in pulverem reverteris, (l) Magnus verò Dominus & laudabilis nimis & magnitudinis ejus non est finis.

Tibi Domine gloria, laus & honor; (m) nobis autem confusio faciei nostræ.

Et hoc est cor humile agnoscere immensitatem Dei, & sui nihilum penetrare.

Post oblatum cor humile æterno Patri; offerendum est quoq; Filio cor contritum. Si inquiratis in quo consistat cor contritum, Respondet vobis mox Augustinus serm. 7. de temp. dicens, cor contritum est; quando sic pœnites, ut tibi amarum sapiat in anima, quod antea dulce fuit in vita; & quod prius oblectabat in corpore, ipsum nunc te cruciat in mente.

Si nunc

Si nunc amara existunt tibi gaudia & voluptates sæculi, quibus antea avidâ mente inhiabas.

Si omnia, quæ in mundo sunt, nisi aliud tibi videntur, quàm vanitas & afflictio Spiritus.

Si aurum reputas ut lutam, gemmas ut sputum, dignitates, honores & universam pompam sæculi ut fumum summè nocentem oculis.

Si recogitare incipis in amaritudine animæ tuæ delicta juventutis tuæ.

Si cum Hieronymo cor tuum ferias lapide, semperq; in auribus tuis insonet tuba illa : surgite mortui, venite ad iudicium.

Si cum Davide cum cinere manducas panem tuum, & stratum tuum lachrymis rigas ; Si ita firmum & sanctum est propositum tuum, non amplius Deum offendendi, ut exclames : O Deus ! in quacunq; hora manum meam extendam ad illicita, precor te, ut prius exarescat illa, melius enim est mancum & debilem ad vitam ingredi, (a) quàm duas manus habentem, mitti in ignem æternum.

O Deus ! in quocunq; momento oculus meus deprædari volet animam meam, eruant eum corvi, melius mihi erit absq; lumine in vitam æternam intrare, quàm duos oculos habentem mitti in gehennam ignis.

O Deus ! antequàm lingua mea petulans iterum fortè erumpat in

maledicta, & scurrilia ; in detractiones sese effundat, rogo ut prius instar piscis obmutescat.

O Deus ! antequàm te iterum mortali peccato offendam, rogo, ut prius rumpatur cor meum, & Corpus meum in cineres abeat.

Si sic poenitentis, cor contritum possidetis. Ita testatur August. serm. 7. de tempore : Ista est filioli vera poenitentia, quando sic convertitur quis, ut non revertatur, quando sic poenitet, ut non repetat ; inanis enim est poenitentia, quam sequens culpa coinquinat.

Sed nec hic sistit, ulterius pergit, teste Augustino l. de poenit. c. 15. poenitentia medicina : non enim sufficit mores in melius commutare, & à factis malis recedere, nisi etiam de his, quæ facta sunt, Satisfactio Deo per poenitentia dolorem, per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacrificium præstetur.

Hoc ad amissim præstitère illi Eremitæ poenitentes, de quibus oculatus testis Joannes Climacus memorat gradu 5. de poenit. Cum pervenissem ad poenitentia locum, quosdam vidi noctibus totis sub dio stare pervigiles : alios miserabiliter in cælum intuentes, & illinc adiutorium cum gemitu & suspiriis petentes : Alios reorum in modum vincitæ post terga manibus humi facies inclinantes, indignos se, qui in cælum aspicerent, vociferantes : alios in pavimento strato cilicio & cinere seden-

(a) *Math. c. 18.*

sedentes; alios jugiter pectora tundentes & amaris lachrymis vitam anteaactam deplorantes; Hi utiq; omnes cor contritum Salvatori exhibuerunt, nam teste Gilberto: (a) vulnerati & contriti cordis signa sunt lachrymæ ob peccata fusæ; pœnitentiam enim certam nil facit, nisi odium peccati & amor Dei, ait S. P. Augustinus serm. 7. de tempore.

Aliter longè constitutus fuit Nobilis ille, quem cum Robertus Bellarminus extremè ægotantem inviseret, ac admoneret, in hoc periculoso rerum articulo, nil melius ac gratius Deo offerri posse, quàm cor contritum, (b) cum David testetur: Cor contritum & humiliatum non despicias. Replicavit æger, quid est cor contritum? non capio. Regebat Bellarminus, hoc est Cor contritum; quod ex toto corde doleas, ac tibi displiceat omne id, quod in Deum peccasti, & ex hoc tempore statuas ex puro amore Dei, qui tot beneficiis te prævenit, eum non amplius offendere; hoc est cor contritum: Respondit iterum Aeger, non intelligo, & sic paulò post infelicem animam in Orcum transmisit.

Oquàm benè scripsit D. Augustinus dicens: (c) *Hac animadversione percutitur peccator, ut in morte obliviscatur sui suæq; salutis, qui vivens oblitus est Dei.*

Cor deniq; 3tium sacro πένιματι

offerendum est cor mundum & immaculatum.

Mundum secundum Jansonium, & Cajetanum ab omni falsitate, deceptione, fraude & dolo, nam Sap. c. 1. *Spiritus discipline effugiet fictum.*

Mundum juxta mentem Salazar ab omni odio, rancore & vindicta, pacificum & quietum, nam Chrysostomo teste, (d) non habitat Spiritus Sanctus ubi furor & iracundia.

Mundum secundum Ven. Bedam ab omni impuritate, (e) immunditia mentis & corporis; Spiritus enim Sanctus odit sordes.

Mundum ex mente Ambrosii & Basilii, ab omni macula & turpitudine peccati, non enim habitabit Spiritus Sanctus in corpore subdito peccatis: Sap. 1.

Mundum deniq; secundum Bernardum Epist. 256. quando omnis cogitatio terminatur in Deum, giratur & circumflectitur super eum, nihilq; vult possidere penitus præter eum, ubi omnis amor & affectus est alligatus Deo.

Tale cor fuit sacerdotis illius Romani, de quo Paulus Batri refert, la faveur de JEsus c. 2. devot. 4.

Obierat Romæ Sacerdos mirè ad dictus Cruci Christi ejusq; cruciatibus, tantoq; affectu in Cruce contemplanda ferebatur, ut in eam cor animusq; commigrasse jure dicerentur: Hic ergò cum magna Sanctimonix

(a) Gilbertus super Cant. (b) Psal. 50. (c) S. August. serm. 3. de Innocent. (d) Chrysost. hom. 3. ad pop. (e) Bern. S. 3. de Pentec.

monia famâ è vivis excessisset, nescireturq; causa tam præproperæ mortis, propinquis ejus visum est non abs re fore, si corpus defuncti aperiretur, cunq; jam interiores partes essent deaudatæ, apparuit cum omnium stupore cor abesse, cum ergò toti attoniti Medici huc illuc oculos girarent, adverterunt tandem non absq; lachrymis in Oratorio defuncti pedibus Crucifixi cor esse affixum, ubi verissimè completum illud Matt. 6. *Ubi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.*

Felicius utiq; cor, quàm illius Ufurarii in cujus exequiis cum concionem haberet Antonius Paduanus, ac pro themate uteretur verbis illis Christi; Ubi est thesaurus tuus, (a) ibi est cor tuum; diceretq; mortuus est hic dives, & sepultus in inferno; Ite ad thesaurum ejus & in medio illius invenietis cor ejus, abiissentq; amici ad inquirendum, cor ipsius adhuc calidum in medio nummiorum invenerunt. Cornelius in c. 6. Matt.

Absit à nobis Cor tale impium, quod non Deo sed Mammonæ affixum adhærebat; Cor non ab simile illi, quod Bernardus 1 de Conf. ad Eug. describit: Cor durum, quod nec compunctione scinditur, nec pietate molitur, nec movetur precibus, minis non cedit, flagellis induratur, ingratum ad beneficia, præteritorum obliviscens, præsentium negligens, futura non providens.

Non tale cor tibi offerimus Pater misericordiarum & Deus totius consolationis, sed cor sanctum & humiliatum: tribue ò Pater cœlestis, ut illud semper in consideratione sui nihili perseveret, cui semper pro tessera inscriptum sit, pulvis es, & in pulverem reverteris, da ut nulla unquam prosperitas hujus sæculi in superbiam id elevet, nulla adversitas turbet, nullibi contentetur, donec requiescat in te.

Et tibi Christe Jesu offerimus cor contritum, lachrymis nostris uberimè aspersum, te suppliciter rogantes, ut cor contritum & humiliatum non despicias; ablue obsecro illud ulterius aqua Sacratissimi lateris & pretiosi tui sanguinis, fac ut tanquam cera liquecens semper affixum adhæreat sacratissimo cordi tuo, semper te diligat, semper te cogitet, in luctu deniq; & lachrymis ob te toties offensum penitus contabescat.

Tibi demùm ò SSme Spiritus offerimus & dedicamus cor purum & immaculatum, & si illud fortè non satis adhuc oculis Divinæ Majestatis tuæ expurgatum, si maculæ nonnullæ ei etiamnum adhærent, si pulvere terreno adhuc est conspersum, si concupiscentiæ flammis afflatum, rancoris aut odii fumo denigratum, imperfectionum rubigine obductum, omnia amoris tui igne absume ac purifica,

M m m

Lava

(a) Cornelius in c. 6. Math.

*Lava quod est sordidum,
Riga quod est aridum,
Sana quod est saucium.*

Fac demùm ò SSme Spiritus, ut si-
cut in corde gloriosi tui Martyris

& Episcopi Ignatii à Trajano Leo-
nibus objecti nomen JESU aureis
litteris exaratum, est inventum, ita
& in cordibus nostris sic scriptum
nomen Patris & Filii & Spiri-
tus Sancti Amen.

IN FESTO CORPORIS CHRISTI.

Hic est Panis, qui de Cœlo descendit. Joan. 6.

R Eferunt antiqui Historici Plutarchus lib. 1, Symp. Macrobius lib. 7. Sat. Aulus Gellius Noct. Attic. lib. 6, cap. 13.

Morem perquam laudabilem extitisse Athenis inter Philosophos & Sapientes eorum, qui statutis temporibus post occasum solis convenien-

tes, noctis partem non minimam, inter docta colloquia, Philosophicos discursus, & ingeniosa Aenigmata transfegerunt: vocabanturq; Colloquia hæc Cœnæ sapientum.

Horum nonnulla Aenigmata ex Venerabili Beda collecta, doctissimus Cornelius à Lapide in expositione

capituli 16. Proverbiorum nobis consideranda, & elucidanda proponit: quorum primum est, *Qui sunt, qui sani agrotant?*

Alterum: *quâ ratione homo non lassatur?*

Tertium: *quid est longissimum?*

Quartum: *quid est brevissimum?*

Quintum: *quid Regi & mendico commune?*

Sextum: *quid optimum & pessimum?*

Septimum: *quid deniq; illud, quod aliis placet, aliis displicet?*

Inde sapienter prædicta Aegni-mata ita dissolvit, ac ait.

Vitam esse, quæ aliis placet, aliis displicet.

Linguam esse optimum, si homo illa bene utatur; pessimum verò si abutatur.

Regi & mendico commune esse nasci & mori.

Brevissimum esse memoriam beneficiorum, quia velox eorum oblivio; longissimum e contra memoriam injuriarum, quia immemoriali tempore non deletur.

Hominem nunquam minus lassari, quàm lucrum faciendo,

Deniq; non esse alios, qui sani malè habent, quàm invidos, quibus si aliis bene est, his e contra est malè.

Videntur mihi hæ Philosophicæ Cœnæ originem suam desumpsisse ex ipsissima sacra Scriptura: patet hoc partim ex Eldræ lib. 3. dum in Cœna illa magnifica Regis Darii disputatione factâ à Regis Ephæhis,

tot ingeniosis argumentis inquisitum, quid nam in Orbe esset & fortissimum: partim Judicum c. 14. dum fortissimus ille Samson nuptiali Cœnæ assidentibus hospitibus, ingeniosum illud Problema dissolvendum proposuit: (a) *De comedente exivit cibus, & de forti egressa est dulcedo.*

Omni præconio, & laude dignæ erant hæ Sapientum Cœnæ, utpotè quæ non irritamentis gulæ, sed doctis discursibus condiebantur, non corpus, sed mentem saginantes.

Cœnam magnam proponit & nobis hodie Ecclesia Catholica, ad illam cunctos humanissimè invitans: (b) *Homo quidam fecit cœnam magnam; & vocavit multos.* Hanc igitur Cœnam magnam, ingenioso Aenigmate hodie condire mihi est animus: propono ergo vobis problema. Edicite Auditores, quisnam ab Orbe condito extitit nobilissimus ac deliciosissimus Bolus?

Respondebitis mihi utiq; cum Macrobio lib. 3. Saturn. cap. 17. pretiosorem, & delicatorem Bolum nulli regiæ mensæ esse illatum, quàm Unionem illum, cui similem magnitudine & specie hæctenus non viderat Orbis, æstimatum tercenties sestertium, id est, ut Adrichomius supputat, ducentis quinquaginta milibus coronatorum, quem Cleopatra Regina Aegypti, cum Marcum Antonium convivio excepisset magnificentiam suam monstratura, ab aure detractum ac aceto liquefactum,

(a) Judicum c. 14. (b) Luc. 14.

Etum, in phiola aurea absorbit: Bolus utique rarus, charus, & pretiosus.

Aut cum Valerio Maximo lib. 4. capite sexto sentietis, nobiliorem, suaviorem & pretiosorem cibum nunquam adinventum, quam cineres demortui Mausoli Regis Cariae, quos Uxor ejus Artemisia Conjugis sui ultra humanæ affectionis fidem amans, vino generoso commixtos pro dulci nectare quotidie ebibit.

Vel cum Alcetis tenebitis, pretiosorem missum nulli unquam mensæ impositum, quam venerandum caput D. Joannis Baptistæ, in disco ab Herodiade illatum, quod ipsemet Herodes (in hoc) non iniquus Judex pretiosius existimavit dimidio regni sui, unde contristatus est propter jusjurandum. Ferulum quidem triste convivis, sed Deo acceptabile ac lautum.

Aut forte cum interpretibus scripturæ sacræ asseretis Bolum nullum majori pretio unquam stetitisse, quam malum illud Paradisi ab Adamo admorsum, à quo omne postmodum malum orbem intravit? Esca super qua adhuc hodie (a) *dentes filiorum obstupescunt*.

Hæc vos forte auguramini, ego contra pacem vestram firmiter teneo, nobiliorem, pretiosorem, dulciorem ac suaviorem escam ab orbe condito non inventam, quam Sacrosanctum Altaris Sacramentum

sub speciebus panis & vini latitans, ac hodiernâ die à cunctis mortalibus adorandum in Altari propositum.

Esca verè pretiosa, quam Omnipotentia Patris præparavit; esca nobilis, quam Sapientia Filii adinvenit; Esca delicata, quam Bonitas Spiritus Sancti condidit,

Esca aceto & felle in cruce macerata longè pretiosior unione Cleopatrarum.

Esca, quæ secundum mentem D. Ignatii M. est mortis antidotum, (b) pharmacum immortalitatis.

Esca juxta Albertum M. vegetans ad vitam æternam. (c)

Esca juxta Rupertum Abbatem & Antidotum contra serpentis Venenum, vincens arborem vitæ. Verbo Panis Angelorum, manna absconditum, medicina infirmorum, viaticum morientium, pignus futuræ gloriæ.

Sic Deus dilexit Mundum, ut Filium suum unigenitum daret.

Ad intentum nostrum sapientissime discurret Angelicus Doctor, dum varios gradus amoris & libertatis divinæ erga hominem recenset. (d)

Primum gradum ait extitisse, quando Deus in gratiam & favorem hominis cælum & terram ex nihilo produxit.

Secundum, dum constituit hominem super omnia opera manuum suarum,

Minimè 3

suarum,

(a) *Ezechiel cap. 18.* (b) *Ep. 14, ad Ephes.* (c) *Rupertus lib. 3, cap. 18.* (d) *S. Thom. Opusc. 58, cap. 3.*

suarum, subjiciens pedibus ejus oves & boves, (a) & omnia pecora campi; mandans insuper angelis suis, ut custodiant eum in omnibus viis suis. (b)

Tertium, quando unigenitus Dei Filius, sine paterno relicto, è cœlis ad terras descendit, (c) *formam servi accipiens, & habitu inventus ut homo.*

Quartum, quando non contentus naturam humanam suscepisse, insuper nobis factus est Doctor & Magister, exemplum & prototypum omnium virtutum, (d) *Via, Veritas & Vita.*

Quintum, quando pro salute nostra, innumera tormenta passus, chyrographum debiti, quod per peccata nostra contraxeramus suo sanguine delevit, affigens illud cruci, ad Colofs. 2.

Sextum verò gradum ait esse complementum omnium præcedentium, quando nimirum homini carnem suam dedit in cibum, sanguinem in potum, animam in pretium, deitatem in condimentum, ut loquitur Albertus Magnus. (e) Unde Concilium Tridentinum Sess. 13. vocat Sacramentum, in quo divitias divini sui erga homines amoris velut effudit.

In primo gradu amoris manifestavit Deus suam Omnipotentiam, dum unico verbo grandem hanc orbis machinam, cœterasque sphaeras

cœlestes ex nihilo produxit, (f) ubi fecit magna, qui potens est.

In secundo gradu eluxit ineffabilis Dei Providentia, quando fragili homini, ut inter millena pericula hostium visibilium & invisibilium securus & tutus consistere posset, nobilissimam custodiam angelicam assignavit.

In tertio gradu enituit Sapientia æterna, à quâ ad inventum medium, quo reparatio fieret perditum hominis, & aditus per Incarnationem tierum aperiretur ad cœlum.

In quarto eluxit iterum summa Bonitas Dei, quæ Filium proprium pro Magistro & Instructore speculoque virtutis & perfectionis humano generi submitit juxta id, quod Isaïæ cap. 30. scriptum, *erunt oculi videntes præceptorem tuum.*

In quinto concertarunt invicem in Passione Christi justitia & misericordia, nec cessarunt, donec ambabus per mortem ejus satisfactum, ac Justitia misericordiæ osculum pacis impressit.

At in sexto amoris gradu omnia attributa divina resplenderunt. Resplenduit Potentia Dei in exhibitione tot miraculorum, siquidem secundum D. Thomam Opusc. 59. cap. 1, in illa verba memoriam fecit mirabilium suorum, in hoc Sacramento videre est.

Miraculum in Substantia, quia panis transit in substantiam Christi.

Mira-

(a) Psal. 8. (b) Psal. 90. (c) Ad Philip. cap. 2. (d) Johann. cap. 14
(e) Albertus M. d. 1. T. 1. cap. 1. (f) Luc. cap. 1.

Miraculum in Accidentibus, quæ manent extra subjectum, nec insunt ei, nec inhærent.

Miraculum in Quantitate, quia secundario privatur effectu, non se extendit, nec locum occupat.

Miraculum in Qualitate, quippè in parva hostia tam magnus, sicut fuit in cruce, & modò est in cælo.

Miraculum in Relatione: Christus enim novam acquirit dependentiam, non tamen novum esse.

Miraculum in Actione, quia verba vim habent productivam, unoquoque enim momento secundùm Anselmum cap. 1. de Sacramento Altaris, qui ad dexteram Patris sedet in cælis obediens voci hominis sacrificatur in mensa Altaris.

Miraculum in Passione, quia manducatur, nec consumitur, *sumit unus, sumunt mille, tantum iste, tantum ille, nec sumptus consumitur.*

Miraculum in Tempore, quia simul in instanti corpus Christi è cælo est in terra.

Miraculum in Motu, quia simul inferius est & superius, simul movet, & quiescit.

Miraculum in Situ, quia caput non longè abest à pedibus, cum sit indivisibiliter, membra tamen sibi ipsis aptè connexa.

Resplendet iterum Sapientia Dei cooperans in hoc Sacramento, dum modum adinvenit ineffabilem, quomodo nimirum mediante hæc es eâ divinâ, totus homo uniretur Deo juxta mentem Augustini lib. 7. conf. cap. 1.

dicentis, manducabis me, nec tu me in te mutabis, sicut cibum carnis tuæ, sed tu mutaberis in me; nam teste Cypriano Cathedesi 4. sumpto corpore & sanguine Christi ei participes & divinæ naturæ consortes efficimur.

Sapientia excogitavit rationem, ut eo modo, quo mors in mundum intravit, intraret & vita: Sicut enim ejus ligni vetiti mortem nobis intulit, ita panis Angelorum vitam mundo dedit, & sicuti primo nostro Parenti dictum est Genl. 2. *In quocunque die comederis ex eo morte morieris*, ita è contrario nobis dicitur Joann. cap. 6. *nisi manducaveritis carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis.*

Sapientiæ inventum denique fuit, cibum hunc cœlestem ita condire, ut de eo verè dixerit Urbanus 5. summus Pontifex de instit. Festi: *Cibus est, qui reficit & impinguat non corpus, sed Cor, non carnem, sed animam, non ventrem sed mentem.*

Resplendet & in hoc Sacramento Immensitas Dei dum in omni loco præsens est, *ubi sacrificatur, Domino & offertur oblatio munda Malach c. 1.*

Resplendet Infinitas Dei per Durationem, dum juxta promissionem Christi Salvator nobiscum manet in hoc Sacramento usque ad consumptionem sæculi.

Resplendent Bonitas & Misericordia Dei, dum memoria faciunt mirabilium suorum, & escam cœlicam præparant timentibus se.

At AMOR.

At AMOR velut Victor triumphat ac secundum Albertum Magnum dist. 1. Tom. 1. cap. 1. palmam refert, dum nobis hodie corpus Christi in cibum, sanguinem in potum, animam in pretium, Deitatem in condimentum, atque perenne charitatis monumentum subministrat, quasi, ut ait Sanctus Bernardus, (a) non suffecerit amantissimo Jesu ad inebriati amoris sui ostentatione, quod sevel sacrum sanguinem pro nobis effuderit in ligno, nisi nobis quotidie effunderet eundem in sacramento.

Unde in Sacramenti hujus amoro Institutione impletum esse videtur, quod Gen. 2 scribitur: *Completvitque Deus die septimo opus suum quod fecerat, & requievit die septimo ab universo opere, quod patrârat*: Postquam enim Sacramentum hoc tanquam ultimum complementum Omnipotentiae, Sapientiae & Bonitatis Dei est institutum mox Potentiae Divinae praefixi sunt termini, Sapientia aeterna requiescere iussa, amori demum divino Columnae Herculeae sunt positae, quibus aureis litteris inscriptum *non plus ultra*; consummatum est.

Ita apertè testatur D. Augustinus tract. 84. in Joannem. (b) *Audeo dicere, quod Deus, cum sit omnipotens plus dare non potuit; cum sit sapientissimus, plus dare nescivit; cum sit ditissimus, plus dare non habuit*. Unde appositè concil. Trident. Sess. 13. ait, Salvator no-

ster discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo divitias d. vini sui erga homines amoris velut effudit.

Quis nunc calamum devotissimi Abbatis Guarici serm. 1. de Pentecoste temeritatis accusabit, dum scribere est ausus: O Deum! si fas est dicere prodigum sui, qui non solum sua, sed & seipsum impendit: parum erat illi, ait praedictus Abbas alio serm. de prodigo, viscera miserationis suae non claudere miseris, in ipsâ suâ eos viscera trahit, suisque inserit membris. Vera dixit, locutus est, ut genuinus Augustini discipulus.

Sic Deus dilexit mundum, (c) ut filium suum unigenitum daret! ò datum optimum! ò donum perfectum, (d) aescendens à Patre luminum

Ò amorem interminabilem! ò charitatem inæstimabilem ò dilectionem inscrutabilem! ò cibum ineffabilem! ò ignem immensae charitatis, cujus flamma, non ut ignis ille fornacis Babylonicæ per 49 cubitos, sed per cuncta attributa Dei erumpit & effunditur ad accendenda corda mortalium in amore Numinis.

Quod olim Eldræ lib. 4. dictum ab Angelo, idem & nobis hodie inculcatur à Domino, *vade pondera mihi pondus ignis hujus caelestis, metire amorem hunc infinitum, exhauri oceanum hunc charitatis; omnes librae, cunctae stateræ, universae balances ac mensurae*

(a) Bernard. serm. 64. in Cont. apud Rotam in Parasceve (b) Item lib. 2. in Isa. apud Rotam ser. 6. Parasceves. (c) Joann. cap. 3. (d) Jacob. cap. 1.

menfuræ tibi deficient, ponderari enim ignis non potest, menfurari nequit.

Ponderant quidem avari divitias suas staterâ aureâ.

Ponderant libidinosi delicias & voluptates suas veluti Cæsariem Abſolonis pondere publico.

Ponderant Vindicativi irrogatas ab hoste injurias libra gravi ac plumbi laminâ.

Ponderant Peccatores scelera sua ut plaustra sceni, *sed stateræ hæ dolose abominatio sunt apud Dominum. Proverb. cap. 11.*

Nec mundo defunt bilances: habet is stateras ternas, quibus amorem ponderare præsumit.

Prima est statera amoris paterni in filios, & vicissim natorum in parentes.

Alterâ Conjugum in Maritos, tertiâ deum, quâ amicorum dilectio trutinatur: sed & omnes istæ fallunt.

Magnus est quidem amor paternus ac filialis, affectus fortis, qui ad eum titillat pectora eorum, ut cum Agrippina exclament (a) *occidat, modò imperet.*

Amor hic impulit Zaleucum Legislatorem Locrensem, (b) ut cum Filius ejus lege latâ ob adulterium commissum esset exoculandus Parens ex tenero amore unum sibi alterum filio erui sic passus.

Amor hic impulit Ptolomæum La-

gi Filium Regem Ægypti, (c) ut non solum regnum cesserit Filio, verum tanquam pro eo stipendia faceret, intervigiles regios custodias diu noctuque abiret; majori affectus gaudio, quod Regis Pater, quam quod Rex esset.

Amor hic ita dementavit Seleucum Asiæ Regem, (d) ut Filio Antiocho ex infano amore ad mortem occumbenti Stratonicem propriam Conjugem incesto matrimonio junxerit. Magnus & potens erat iste amor, sed rarus. Siquidem & Parentes naturæ paternæ oblitii in viscera quandoquidem sua etiam desævierunt.

Extitere Manlii Torquati (e) & Leovigildi, Filios securi carnificis subjicientes. (f)

Fuere Solymanni & Sigismundi, (g) Sigericos & Mustaphas proprios Filios strangulantes. (h)

Inventæ sunt Medææ ac maledictæ Progenes, natos suos crudeliter discerpentes, (i) ac propria viscera veribus torrentes. (k)

O stateram fallacem amoris & affectus paterni!

Deterioris ponderis est amor Conjugalis, parùm & exiguum fidelitatis habens.

Mortuæ sunt fideles Artemisæ cineres defunctorum Conjugum in corpore suo tumulantes. (l)

N n n

Mortuæ

(a) Sueton. (b) Valerius lib. 6, cap. 5. (c) Fulgosus lib. 4, cap. 7. (d) Sallianus anno mundi 3760. (e) Gellius lib. 9, cap. 13. (f) Greg. M. lib. 1, dialog. (g) Gregor. Turon lib. 3, cap. 5. (h) Lipsius lib. 3, epist. 22. (i) Ovidius 3. Tristium. (k) Ovidius lib. 6, met. (l) Herodotus lib. 7.

Mortuæ sunt Reginæ Angliæ, venenata ulcera Maritorum, linguâ suâ exurgentes. (a)

Mortuæ sunt Evadnes, quæ in ignes & rogos cum maritis in cineres abituræ, sese conjecere. (b)

Dantur écontra novæ Semiramides, quæ facillè in capita Maritorum conspirant. (c)

Vivunt Ariadnæ, quæ Zenones adhuc viventes tumulant. (d)

Vivunt Messalinæ, quæ viris suis venenatos boletos porrigunt. (e)

Dantur Danaides, quæ non venturæ in lecto dormientes maritos frangulare. (f)

Regnant Nerones, qui Poppæas gravidas ictu calcis occidunt. (g)

Regnant Herodes (h) & Ludovici Severi, qui innocentes, scelerisq; puras Conjuges gladio carnificis subijciunt. (i)

Vivunt adhuc crudeles Othones, qui ardenti rogo uxores suas injiciunt incinerandas. (k) O amorem fallacem! ô bilanciæ nullius ponderis!

Si bilantes hæ binæ aberrant, quid sperandum de tertiâ, quanti ponderis erit demùm amicorum amor & dilectio?

Quod de amicis Octaviani Augusti narrat Bartholi, de omnibus universim id dici potest: (l) Ad ami-

cos quod attinet, si numerare nominæorum voluisset, innumeros habebat, si ad factorum bilanciæ illos appendere, inveniebat non plures duobus.

Numerat quidem mundus amicos aliquot, qui fideles usque ad aram in amore perstitere; sed rari sunt nantes in gurgite vasto: Si enim Pyladem & Orestem, si Nisum & Eurialum, si Damonem & Pythiam, si Davidem & Jonatham demas, extitere cæteri solum hyrundines & vagæ ciconiæ in tempore tentationis volantes, amicorum nomine indigni; quorum amor appensus in statera nil aliud erat nisi sal volatile, quod dum aperitur mox evaporat.

O amorem evanidum! quem verbulum unicum inconsideratius prolatum, secum in auras tollit & dispergit!

O amorem vanum! quem torvior vultus aut minax oculorum nitus mox turbat, & in frementum agit.

O amorem miserum, quem leviuscula suspicio sæpius extinguit.

O amorem fragilem, cujus nodus ad minimæ offensæ speciem mox destrumpitur, ac ex animo infensum hostem efformat!

Abite abite volatiles amores mundi, qui pondus sanctuaris non habetis,

(a) Rodericus Santius p. 1. bist. Hisp. c. 4. (b) Virgil. 6. Æneid. (c) Ælianus lib. 7. de varia bist. cap. 7. (d) Zonaras Tom. 3. Ann. (e) Suetonius in Claudio cap. 45. (f) Ovid. lib. 4. Metam. (g) factus annal. lib. 16. (h) Josephus lib. 15. cap. 11. (i) Raderus p. 2. Ban. S. (k) Crantius lib. 4. cap. 24. (l) Daniel Bartholi in Promont. Capbarco.

tis, non amor estis, sed fumus & amurca dilectionis.

Aliter constitutus est amor ille divinus, quo miseros mortales altissimus complectitur: excedit ille ac superat infinities omnem amorem mundi cœpit is ab origine mundi, & durabit usque ad consummationem sæculi.

O mi Deus amorose! tabescit in me cor meum, cum amorem tuum considero. O quàm longus est iste amor tuus, quàm immensus, quàm excessivus; quàm indefessus, quo tu Deus lutum, Creator creaturam es complexus!

Quis unquam Patër aut Mater ita tenerè dilexit filium, ut eidem corpus suum in escam, sanguinem in potum sit elargitus?

Quæ unquam hæreditas pinguior relicta est filiis, uti illa quam in cœlo præparavit diligentibus se?

Quis Maritus uxorem suam in scelere deprehensam ita dilexit, ut scelere omni condonato in antiquam gratiam & thronum receperit? & tu! ò anima mea, quoties spreto Deo adhæsis amatoribus tuis, mundo, carni & dæmoni, & tamen semper tibi inclamat Deus revertere: revertere & ego suscipiam te, dicit Dominus.

Quis denique amicus tanta tormenta tanta opprobria, tot pœnas, tot ludibria sustinuit pro amico, uti Salvator noster pro inimicis & pec-

catoribus, in veritate factus amicus noster usque ad aram crucis?

Vade nunc, mi homo, pondera hanc charitatem, metire hunc amorem: longus est, quia ab æterno te dilexit, latus est, quia non habet finem, profundus est, quia à creatura attingi non potest.

O amorem excessivum, quem nec ipsi ardentissimi in amore Seraphin penetrare aut comprehendere valent!

Sic Deus dilexit mundum, (a) ut filium suum unigenitum daret!

Dicite nunc obsecro AA. mei, quid mundus pro hoc amabili dono, pro hoc pretioso munere, pro hoc cœlesti pane, pro infinito hoc amore reponit, quomodo se gratum exhibet, quâ ratione gratiam hanc agnoscit, quo pacto amantem redamat?

O Deus! ò infinite amor! quàm asperè, quàm barbarè ab homine tractaris! verè Domine tu es peregrinus ille, qui in forma peregrina velatus incidisti in latrones.

Horresco dicere, capilli eriguntur, tremunt ossa, dum recogito, quid pro dilectione tua rependat tibi mundus, nimirum odium pro dilectione, aversionem pro gratia, injurias & contemptum pro dignatione & favore.

Non conqueror, quod perfidi Judæi in panem hunc cœlestem ferro & igne sæviant, acubus & cultris transfigant, pedibus conculcent, manibus discerpant, progenies est viperarum

N n n 2

(a) Joann 3.

perarum, soboles diaboli, gens à Deo maledicta.

Non lamentor, quod Turcæ & Saraceni mysterium hoc divinum detestentur & blasphement; extra Ecclesiam sunt, exclusi ab ovili Christi, in tenebris ambulant.

Hoc lugeo, hoc conqueror, quod filii rebelles matti hoc Sacramentum oppugnent, cum Michol irrideant, ut honores illi exhibitos ringantur & dentibus strideant.

Hoc desleo, quod Magi & Arioli, Sacramentum hoc terræ infodiant, in simeta abjiciant, corporibus insuant, sputis contaminent, ad mille præstigias eo abutantur.

Hoc conqueror, hoc lamentor, quod Christiani, Christi redempti sanguine, præsternati ad gloriam, pasti toties carne & sanguine filii Dei, amorem hunc excessivum, non æstiment, flocci pendant, ore polluto, corde coinquinato panem Angelorum in peccatis manducare præsumant, cum Augustinus dicat, (a) non est minus detestabile in os pollutum, quàm in lutum mittere Dei Filium.

Hoc lugeo, quod Christiani dum ex hoc immortalitatis pharmaco fructus vitæ decerpere deberent, fructus mortis sibi procurent.

Hoc cum Cæsario serm. 33. desleo, Christi ni quod cum peccatis parvis subindè intrent Ecclesias, & cum magnis & palmaribus revertantur.

Hoc detestor, quod Christiani non aliter ac ut Job cap. 1. refertur, velut Sathan stent inter filios Dei, oculos non in Deum, sed Dei filias levant, dum ex templis faciunt speluncas latronum & lupanaria diaboli, ubi excoquantur, secretò peccata, quæ ubi ad lares est reditum, executioni mandantur.

Hoc desleo, quod Christiani ad hoc convivium pacis & amoris subindè accedant iram & vindictam in corde suo masticantes.

Hoc lamentor, quod Christiani toties frequentent hoc Sacramentum, & tamen ex sumptione illius nullum gustum, nullam gratiam, nullam emendationem reportent, in antiquo luto semper hærentes, superbi, avari, impuri, vindicativi.

Hoc doleo, quod os Christi sanguine recenter tinctum mox ad impura oscula, scurrilitates, detractiones imprecationes & blasphemias redire non vereatur.

O scelera detestanda! ò barbariem inauditam! ò ingratitude excecandam! (b) *obstupescite Cæli super hoc* & porta ejus desolamini vehementer. (c) Quænam nobis excusatio erit, ait Chrysost. cum carne Christi pasti iterum peccamus, ac lupi evadimus lacerantes agnum.

Ecce AA. sic Pater æternus dilexit mundum, ut unigenitum filium suum daret; Ità amavit vos filius, ut sanguine

(a) Augustinus cit apud Engelgraw D. 2. post Pent. (b) Jerem. c. 2.
(c) Chrysost. hom. 60. ad pop.

sanguine suo redimeret : ita amat vos Spiritus S. ut quotidie corda vestra suâ gratiâ & inspiratione illustret : & adhuc sit possibile inveniri pectus marmore aut chalibe fufum, adeo durum , adeo indomabile, ut non redamet , amorem non agnoscat, ad calorem tantæ charitatis non colliquescat : cum Augustinus dicat c. 4. de Catechiz. nulla est major invitatio ad amorem, quàm prævenire amando, & nimis durus est animus, qui dilectionem non reponit.

Ecce Deus effudit in vos omnes divitias charitatis suæ: quid potuit ultra facere & non fecit? Dat vobis in hoc amoris Sacramento Corpus suum, offerte & vos Corpus vestrum, communicat Deus vobis sanguinem

suum, offerte & vos numini sanguinè vestrum, largitur vobis Deus animam suam, offerte & vos animam vestram, communicat Deus vobis merita sua, offerte & vos merita vestra, cor immaculatum, cor contritum, cor devotum & humile, est quando acceditis ad Corpus Domini sumendum exemplo Josephi ab Arimathia, involvite illud in sindone & conscientiam munda.

Finio cum S. August. l. de Cathec. rudibus, ac dico ama amorem illius, qui amore tui descendit in substantiam panis, & ibi amorem suum amori tuo copulavit, humiliando se, conjungendo lumen suæ æternitatis, limo tuæ mortalitatis,

IN FEST. DEDICATIONIS TEMPLI.

Vade & ostende Domui Israel **TEMPLUM**, ut confundantur ab iniquitatibus suis, Ezechielis. c. 43.

Varia vota ac diversa desideria Mortalium exitière. (a) Crudele ac barbarum votum erat Imperatoris Caligulæ, qui uniuerso Populo Romano unicam cer-

vicem optabat, quam uno ictu demeteret.

Vanum & inane votum exitit Octaviani Augusti, (b) dum à Diis precatus est fortitudinem Scipionis, Benevolen-

(a) *Xiphil. Suetonius in Calig.* (b) *Suetonius in Aug.*

nevolentiam Pompeji, fortunam Cæsaris.

Curiosum erat Alphonsi Regis Castellæ, (a) dum ad fictos amicos discernendos fenestram in pectore humano desideravit, per quam, quid intus ageretur, pateret.

Impudens votum erat Philoxeni (b) Epicuri de grege porci, qui non solum collum gruis, sed & Balæna fieri desideravit, modò Mediterraneum mare verteretur in nectar Malvasiacum.

Sanctiora vota habuerê servi Dei. De Magno Ecclesiæ Doctore Augustino refert Possidonius in vita, triplex fuisse eidem votum; videre nimirum Christum in terris conversantem; antiquam Romam triumphantem: ac Paulum deniq; Concionantem.

Gertrudis, grandis illa ac Sancta anima, (c) divino ardore succensa optabat, ut tota caro ipsius in ceram, ossa in lychnum, anima verò in lucidam verteretur flammam, ut corpore & anima velut coruscans facula ad honorem Dei arderet & consumeretur. Vita.

Hugonis de S. Victore votum erat, (d) ut cibus ultimus Eucharistia, cogitatio postrema de passione Domini, verbum deniq; ultimum foret Iesus, quo vitam clauderet, ac animam Deo commendaret. Sancta sunt hæc amorosa & Christiano pectore dignissima vota & desideria.

Verùm si mihi hodiernâ luce vendi foret potestas, non aliud optarem, quàm ut filii hominum filio Dei, exemplo Zachæi parvulam domum, aut tugurium exile concederent, in quo quietè sine turbis residere posset, nec impofterum inde eum exturbare præsumerent.

Notum est nobis, quàm munificus & liberalis erga homines extiterit Deus, dum in habitationem eorum grandem & pomposam mundi machinam, velut palatium extruere est dignatus. Fundamentum hujus posuit super tres lapides angulares, Omnipotentiam, Sapientiam & Bonitatem. Machinam hanc grandem, ne ruinam ageret, veluti tecto pretioso aut fornice texit, firmamento cœli, ac syderum gemmis undiq; celavit. Muri 4. sunt quatuor elementa Orbis.

Montes cœlis æmuli, excellæ sunt columnæ ex marmore & alabastro elaboratæ palatium hoc sustentantes: Diversæ aulæ ac cubicula, diversa sunt regna ac Provinciæ; Cellæ & penus frugiferæ sunt valles vino & frumento gravidæ: Tapetes & aulæ, virides sunt Sylvæ & gratiosi horti: Fontes & piscinæ sunt maria & flumina: quaternæ demum portæ palatium hoc claudentes sunt quatuor Orbis partes, Europa, Asia, Africa & America.

Absolutâ hac admirandâ structurâ, sibi satisfecisse ac complacuisse visus

(a) *G. Stengel. de Jud. div. c. 4. n. 2.* (b) *Brussius l. 3. c. 1.* (c) *Penquin p. 1. fol. 165.* (d) *Lyram de imitat. Christi pat. f. 520.*

visus est Deus, ut conluserit & suam hic sedem & tentorium figere: Verùm prò dolor eò jam deventum est, ut ipsemet Architectus Deus ubiq; exclusus, nec angulum invenire queat, ubi liberè quiescat, ne peccatis vicinorum polluatur, non enim ei est locus in diversorio.

Ex aulis Regum & Principum, fallax & subdola eum expellit Politica: Ex urbibus inimicitia Civium; ex arcibus fastus & arrogantia Nobilium: Ex villis & pagis brutalis vita rusticorum; Ex Asceteriis dissensiones & invidia fratrum; Ex tribunalibus & curiis proscribunt eum iniquæ partialitates & iniustitia Judicum; Ex foro depellitur ab usuris & fraudibus mercatorum: Ex popinis extrudunt eum lufores, heluones, & bibones; Ex hospitalibus abigunt eum quotidianæ rixæ & murmura vetularum: Ex agris & vineis maledicta & imprecationes rusticorum; Ex aquis pellitur à blasphemis Nautarum; Ex sylvis & saltibus à superstitionibus, & præstigiis Venatorum: (a) Verbo vulpes foveas habent, & volucres cœli nidos, *filius autem hominis non habet locum, ubi reclinet caput suum*: Solæ Ecclesiæ ac templa remanserunt, in quibus resideat Deus, sed & ex his sonantur eum suis intolerandis impudentiis ac enormibus irreverentiis proscribere, & in exilium mittere sacrilegi peccatores.

Votum igitur meum non est aliud, quàm ut mortales locum hunc Deo dicatum & sanctificatum non attingant temerè, sed Deo cedant, ac profundè cordi suo insculpant, ideò Deum tot templa sibi elegisse, ut hocce medio cunctos peccatores velut funiculis charitatis ad se trahat, ita quidem ut vel solus aspectus & seria consideratio templi sufficiens sit ad conterendum cor peccatoris.

Dum pluribus discursum hunc prosequor, vos auribus & animis favete.

Varios modos mundum in maligno positum ad se reducendi excogitavit sapientia æterna: Cernens enim Deus post Creationem Orbis, (b) *quod multa malitia hominum esset in terra, & cuncta cogitatio cordis eorum intenta esset ad malum*, ut eos à malo retraheret, naturam imitatus est duri ac rigidi Magnetis, totus rigidus & austerus factus, cuncta timore ac terrore complens, ac ut Bern. Serm. 29. de triplici dilect. Dei, ait, comminatus tenebras æternas, vermem immortalem, ignem inextinguibilem, unde merito à Davide vocatus, (c) *Deus ultionum Dominus*.

Vix sceleratas manus ad vetitum pomum extenderunt Protoparentes nostri, & ecce timor & tremor venerunt super eos, dum ad unicum sonitum vocis (d) deambulantis Domini in Paradyso consternati foliis

(a) *Matth. c. 8.* (b) *Genes. c. 6.* (c) *Psal. 92.* (d) *Genes. c. 3.*

liis ficus se contexere, ac in tenebras abdidere, à horto voluptatis æternum exclusi.

Vix Cain fraterno sanguine maculaverat impias manus, cum subito ultio divina eum est insecta, (a) ut profugus ad quemvis folii motum tremere ac totis artibus trepidare cœperit.

Dici non potest, quanto timore & terrore terra sit concussa cum Gen. 7. Dominus cataractas cœli aperuit, & universum Orbem octo personis demptis aquarum diluvio delevit. Auctus & terror & consternatio, quando Gen. 19. clamor Sodomorum Cœlos penetrans post se sulphure & cœlesti igne mixtam pluviam traxit, accum s. civitatibus nobilissimam regionem in cineres redegit.

Hinc pulchrè Thomas de Villanova Con. 1. de Judicio ait: pœnarum timore homines deterreat à peccatis, sed ut scriptum est, populus non est reversus ad percutientem se. Ubi ergo timore moveri hominem non vidit, ad aliud stratagemata se vertit, naturam induens succini (de quo Cornel à lapide in c. 40. Isaiæ ait, Electrum sicut misericordia attrahendi alliciendiq; vim habet) ut mundum, quem rigore non poterat, beneficiis invitaret, obsequio is constringeret. Nam teste Laur. Justin. l. 2. de Spirituali resurrectione, Beneficia Dei jacentem erigunt, &

gratitudinis vinculis ad Deum trahunt.

Hinc in peculiarem populum assumpsit Israel, beneficiis ac gratiis ita eundem devinciens, ut in gratiam eorum universa Elementa Cœlum & terram quasi inverterit.

Ad deterrendum Pharaonem, ne ulterius servitute dura affligeret Israel, fluvios Ægypti mutavit in sanguinem: (b) lucidam diem spissis & horrendis contexit tenebris (c) flante vento exicavit mare rubrum, ingressiq; sunt filii Israel per medium sicci maris, (d) eratq; aqua quasi murus à dextera & læva. (e)

Ut sitim eorum sedaret, ex duris rupibus elicuit fontes & eduxit aquam de petra; (f) famelicos non solum coturnicibus sed 40 annis pane de cœlo præstito pavit in deserto. (g) Dux itineris eorum die & noctu erat (h) per binas columnas viam monstrans in invio & deserto, ad vocem Josue (i) cœli oculus stare iussus stetit in medio cœli, & non festinavit occumbere: ad clangorem tubarum muri ceciderunt (k) Jericho: Pueri sternebant fundâ (l) Gigantes; fragiles fœminæ (m) integros in fugam egerunt exercitus; muta animalia (n) perorabant pro eis; Corvi (o) eos pascebant: Leonum (p) conclusa sunt ora; succensu ignis (q) impetus extinctus; Verbo sicut (r) Aquila extendit alas su-

O o o

per

(a) Genes. c. 4. (b) Exod. c. 7. (c) Exod. c. 10. (d) Exod. c. 14 (e) Exod. c. 17. (f) Exod. c. 16. (g) Deuteron. c. 8. (h) Exod. c. 13. (i) Josue. c. 10. (k) Josue. c. 6. (l) 1. Reg. 17. (m) Judith c. 15. (n) Num. c. 22. (o) 3. Reg 17 (p) Daniel. 6. (q) Daniel. 3. (r) Deutero. c. 12.

pereos, non reliquit (a) hominem nocere eis, hostes eorum in (b) fugam egit, reges fortes occidit, integros populos & regna in gratiam eorum extirpavit & delevit, donec introduxit eos in terram lactet mellemanantem; nec alio fine hæc fecit, quàm ut mundus, tot favoribus & gratiis cumulatam populum Dei cernens in se rediret ac diceret: Venite, revertamur à viis nostris pessimis, & serviamus Domino tam benigno & misericordii, qui sic magnificè tractat, fovet ac protegit cultores suos.

Sed nec sic respuit mundus, sed spreto Deo Idolis & concupiscentiis suis adhæsit, relinquens fontem aquæ vivæ, (c) & fodiens cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas.

Unde appositè D. Bernardus introducit Deum sic secum differentem. (d) Quid faciam? Ecce nec minis nec promissis proficio, mundus in sua duritiâ & pertinaciâ perstat, flagella contemnit, beneficia averfatur, sed vivo ego dicit Dominus, (e) quia mihi curvabitur omne genu: esto contemnat ingratus mundus oblatas gratias; averfetur beneficia, flocci pendat illata flagra, timore non concutiatur; restat tamen funiculus tertius, vinculum amoris, quo vel renitentem tandem ad me traham: ut autem suavius & amorosius traham, filium meum

Unigenitum mittam, deferet hic finum æterni Patris, in terras descendet, immortalis carnè mortali vestietur, innocens pro nocentibus & reismortem subibit, ac sanguine suo eluet peccata mundi. Hoc vinculo charitatis ad me traham refractarios filios Adam, his vinculis restricti mortales, obstinatas tandem dabunt manus, & ne iterum variabiles aliò delabantur, ero cum illis usq; ad consummationem sæculi, (f) in omnibus finibus terræ erigam mihi sanctificata templa & aras, inhabitabo in illis, precès eorum & gemitus exaudiam, necessitatibus medebor, vulnera & plagas sanabo, peccata remittam, & pœnas committas condonabo: his vinculis ad me traham peccatores terræ.

Templa hæc erunt illis vexilla veniæ, Civitates refugii, Scholæ virtutum Piscinæ Salutis, in quas quicumq; intraverint, ab omni infirmitate curabuntur, quorum sola consideratio & aspectus tantæ erit virtutis, ut & marmore durius cor hominis ad pœnitentiam emollire queant, ac fortiori motu, quàm olim aspectus serpentis in deserto venenosus morsus peccatorum personare valeant.

Si probationem hujus desideratis, legite solum 43. capitulum Ezechielis Prophetæ, & vera esse fatebimini quæ dixi. Innumera scelera ac enormia peccata patrarânt Israelitæ,

(a) Psal. 104. (b) Psalmo 134. (c) Jerem. c. 2. (d) D. Bern. apud Thom. Villanovam T. de Adventu Domini. (e) Isaia c. 45. (f) Matth. c. 28.

litæ, derelinquentes Deum factorem suum, ac Idolorum cultu ad justam iracundiam Justitiæ divinam provocantes, (a) sed Altissimus, qui non vult mortem peccatoris, sed ut magis convertatur & vivat, ut eos in viam reduceret Justitiæ; ut ad pœnitentiam provocaret; ut ad compunctionem invitaret, melius & accommodatius medium non invenit, quàm ut mandaret Prophetæ suo Ezechieli, ut populo scelerato ac filiis nequam solàm ostenderet fabricam templi Jerosolymitani: (b) *Tu autem fili hominis vade & ostende Domui Israel Templum, ut confundantur ab iniquitatibus suis, & metiantur fabricam, & erubescant ex omnibus, quæ fecerunt.* Deum immortalem! quomodo possibile, ut unicus aspectus templi sceleratos hos Israelitas ad frugem reducat, ad pœnitentiam invitet?

Optimè: nam aspiciendo templum mox recordabuntur acceptarum inde gratiarum, pacti fœderis cum Deo, in memoriam illis venit portentosa Virga Mœysis, quâ mare divisum; Manna cœleste, quo 40 annis in deserto pasti; Arca testamenti, quâ Muri Jericho dejecti; Tabulæ deniq; Legis digito Dei scriptæ, scelera eorum condemnantes; indelachrymæ, inde confusio, inde gemitus ac suspiria sequentur: Vade & ostende domui Israel templum, ut confundantur ab iniquitatibus suis. Videte quantam vim, qua-

le pondus in solo aspectu Templi ponat Deus: Rationem pleniorum de sumere potestis ex Libris Regum.

Quam causam existimatis fuisse, cum fugitivus David à facie Absolon Filii sui rebellis Arcem Syon, (c) regale illud Palatium, propugnaculum fortissimum, decem solùm imbellibus Concubinis custodiendum reliquerit. An fortè ex gente erant Amazonum? Generosæ Semiramides, fortes Zenobiæ, aut imperterritæ Thomyrides? Minime, cur Vallis & propugnaculis non munivit; sagittariis & fundibulariis custodiendam non tradidit? cur Cerechi & Pheberi robur sui exercitus non imposuit? Stratagemata hoc erat insolitum: Audite Chrysostrum in Plal. 7. Regiam tenendam dedit filio rebeli, ut cum videret domum, in qua educatus fuerat, ac cerneret patris signa, ad pœnitentiam veniret. Nam prudentissimus Rex David ita secum ratiocinabatur: quamprimùm filius meus Absolon palatium regium intrabit, mox rebellis ejus conscientia evigilabit; quot cubicula pede teret, tot conscientiæ aculei eum lacinabunt, & ad meliora disponent.

Quamprimùm intrabit Triclinium, ubi regij principes educati, in mentem ei veniet: hinc oculi tibi aperti, hic primam auram spirare cœpisti, hic singulis tuis primis Davidem salutasti, hic sericis falcis

Ooo 2

à matre

(a) *Ezechiel, c. 33.* (b) *Ezechiel, c. 43.* (c) *Lib. 2. Reg. c. 15.*

à matre es involutus. Ubi regium coenaculum subjerit, occurret animo: hic cum Patre mensæ assidebas, ac de manu ejus dulces capiebas cibos, hic ex eodem poculo cum eo bibetis.

Ubi pede teret aulam Regiam, mox oculis obversabitur thronus Davidis, ac conscientia clamabit, in hoc regali triclinio ob interfectum fratrem iterum amanter à parente irato in gratiam es receptus, hic te suaviter iterum est amplexus, variisq; doctrinis imbuit. Ubi attigerit cubile Davidis occurret ipsi. En Iohannem, cujus pavimentum poenitens parens sæpius lachrymis madefecit, quem suspiriis & genitibus replevit, orationibus ac divinis laudibus sanctificavit: Ergone possibile, ut tu hostiliter patrem optimum audeas infectari? ergone ita ingratus existis, ut regno exuere tentes? Ergone ita maledictus, ut in fugam agere non formides, ac parricidali dextrâ necem inferre moliaris illi, qui tibi vitam dedit? Absit! absit! siste, siste, quo tendis? Vivat Pater, regnet David! Si ergo juxta mentem Chrysothomi David Regiam tenendam dedit rebellis filio, ut cum videret domum in qua educatus erat ac creverat ad patris signa ad poenitentiam veniret; quid non præstabit aspectus & intuitus Ecclesiæ, Regiæ omnipotentis? quos motus sacros in animo non conceitabit? Revera, quamprimùm Christianus pedem sacro limini imponit, & at-

tentè domum Dei considerat mox conscientia perorare incipit.

Ecce hic est Baptisterium, ubi esse Spirituale accepisti, ubi à peccatis es lotus, & Diabolo abrenuntiasti: Attende quid promiseris: In illa mensa sacri Altaris sanguine & corpore filii Dei sæpius es pastus & saginatus, ubi gratitudo debita? prope hos gradus Oleo chrisimatis in militem Christi es inunctus: quàm fortiter hæcenus adversus inimicos Domini pugnavisti? In illa sede Confessionali sæpius clementissimè tibi Deus, remisit scelera tua & delicta, quibus millies eum offendisti, ibi æternos ignes ac supplicia millies promerita tibi condonavit. Ubi emendatio vitæ? Ex hac Cathedra mille documenta salutis, legesq; sanctæ vivendi sunt tibi incutata: aperuisti ne aures tuas voci Domini?

Si pedem ulterius moveat, ac altius oculos levet, mox occurret in alto cruci affixus Deus, ad cor peccatoris loquens. Infelix creatura leva oculos tuos, & aspice eum, qui pro te sanguinem & vitam dedit. En spineam hanc coronam capiti meo imposuit superbia tua & elata ambitio: Hæc vulnera & plagas cruentas inflixit corpori meo, petulans tua caro & Luxuria: His impuris sputis faciem meam divinam deformarunt obscœni sermones & discursus, tui. Linguam meam amaro felle & aceto potavit temulentia tua

tua & ebrietas: vestes diripuit avaritia, lachrymas excussit oculorum tuorum petulantia: Latus aperuit ardens tua vindicta & odium; morti denique tradidit iniquitas tua & injustitia.

Popule meus quid feci tibi, aut in quo contristavi te? Responde mihi? Ad imaginem meam ego te creavi, propter te Angelorum choros reliqui, ac in terras descendi, 30. annis in summâ paupertate, injuriis & laboribus vixi, pro te mille contumelias & persecutiones sum perpeffus, flagra, flagella ac tormenta, mortem ipsam pro te pertuli ignominiosam, ut te meo sanguine redimerem, quid potui facere tibi & non feci, cur ergo me spreto, inimico meo adhæres, quid obsecro sperare ab eo potes, nunquid ille descendit de cœlo, ut liberet te, qui circuit omni horâ quasi Leo, quærens quem devoret: nunquid ille pro te spinarum aculeis est coronatus, ac probrosæ cruci affixus? quid ergo me spreto illum sequeris? Quid ab illo expectas? ego promitto vitam æternam, stipendium illius est mors; ego promitto gloriam immarcescibilem, voluptates æternaturas; ab illo nil nisi æternæ flammæ & tormenta æternum duratura sunt expectanda; filii mi, filii mi revertere ad Dominum Deum tuum.

His ita consideratis & perpensis, impossibile est, quin ex imo corde profundi erumpant gemitus, ex oculis amaræ defluant lachrymæ: im-

possibile est, quin verba adeo amoro-
sa intimas penetrent medullas pecto-
ris, ut exclamare cogatur peccator,
infelix creatura, ergone Deum tuum,
qui te ex nihilo creavit, cruore suo
redemit, ut hostem persequaris, pec-
catis tuis ad iracundiam provoces,
de novo crucifigere tentes, *dolorem
super dolorem vulnerum addas*, (a) absit
hoc, absit à me ô amor meus! moriar
millies, quàm ut te iterum offendam;
(b) *Bonum mihi adhærere Deo meo, &
ponere spem meam in eo.* En Auditores
an non verum illud: Ostende illis
templum, ut confundantur ab iniqui-
tatibus suis.

Neque ad pœnitentiam solùm in-
vitat crucifixus filius Dei, verùm &
cunctæ, quæ in templis cernuntur
Sanctorum imagines, de quibus Ger-
son ait serm. de vita Clericorum: quid
aliud videntur prædicare imagines
omnes in Ecclesia, ante, super, subtus,
& in lateribus, quid crux & crucifixus
loquuntur, nisi ut penitentiam aga-
mus.

Quid existimatis AA. num forte
majores vires habuerit imago depic-
ta Philosofo Polæmonis; (c) quæ te-
ste Greg. Nazianzeno puellam solo
aspectu à turpi scelere deterruit;
quid præstabant tot sacræ statuæ &
imagines SS. MM. & Confessorum,
Obsecro si Petrum lachrymantem,
Hieronymum lapide pectus percuti-
entem, templum fortè intrans pecca-
tor, aspiciat, an flex manebit? an non
durum concutietur ejus pectus? Si

B. V. speculum sine macula intueatur, an turpe aliquid designare poterit? an impuræ imagines & phantasiæ animo illius hærebunt? Si Stephanum inter lapidum imbres orantem pro inimicis attendat, an vindictam & iras spirabit? Si fortè Joan. Baptistam vestitum pilis camelorum, locustas & mel sylvestre comedentem cernat, an non sobrietatis & abstinentiæ recordabitur?

Si Apostolos virgis cæsos, persecutionem passos, Martyres supplicii & tormentis consumptos consideret, an non & patientiæ studebit? An non Cœmeterium, Tumuli ac Epitaphia hinc inde per templa appensa tumorem ac superbiam mortalium allident. *Verè, verè terribilis est locus iste &c.* Vade, ostende domui Israel templum, ut confundantur ab iniquitatibus suis.

Jam non miror tot honorificos titulos, quibus passim à SS. PP. templa sunt illustrata, dum Chrysoströmus hom. 1. in Genes. ait: Ecclesia locus quidam est medicinæ spiritualis, & eos, qui huc veniunt, non decet, ut domum redeant, nisi congrua remedia acceperint. Dum Ambrosius in 1. Timoth. 8. Ecclesiam vocat sanctitatis domicilium & sacrarium Trinitatis. Dum S. Bernardus (a) eam vocat non domum, sed æterni Regis oppidum. Dum Eusebius venerandam & augustam virtutum scholam eam intitulat l. de vit. Constant. c. 46. Dum

Bernardinus Senensis ait: Ecclesiam esse parvulum Paradysum Tom. 1. Serm. 20. Dum Augustinus asyllum peccatorum, aram miserationum nominat, dum ultimo Chrysoström. hom. 36. in Ep. 1. ad Cor. ait: Ecclesia est locus Angelorum, locus Archangelorum, regia cœli, cœlum ipsum.

Ah parcite gloriosis titulis ô Venerandi PP. vocantur quidem domus Dei, sed an non creditis renovari, ut se Jesus ibi abscondat, & exeat de templo: sunt quidem secundum Chrysoström. locus medicinæ spiritualis, sed quot sunt, qui secundum Augustinum (b) sibi in ea fructus mortis procurant? Vocat quidem templa Eusebius venerandam virtutum scholam, sed dicite, an non & ipse dæmon sapius ibidem magisterium suum exerceat? Sunt quidem secundum Ambrosium (c) Aræ miserationum, sed & secundum eundem multi cum parvo peccato Ecclesiam accedunt, & cum peccatis multis de Ecclesia recedunt. Sunt quidem secundum Bernardinum parvulus Paradyfus, sed quot non Adami inveniuntur, qui etiam in Paradyso peccare non erubescunt? Sunt secundum Chrysoströmum ac S. Germanum regia domus Dei, cœlum terrenum, sed & plures digni existunt, ut cum Luciferò cœlum prophanante ad tartara detrudantur. Balnea quidem sunt non nego, sed eheu plures turpiter in illis inquinantur. Portus sunt & refugia non diffiteor, sed plures

(a) Bern serm. 3. de dedic. (b) August. serm. 24. de temp. Item l. 3. Conf. c. 3. (c) Ambros. ser. 33.

res naufragium ibi patiuntur, ubi auxilium quærendum. Fontes sunt salutare: verum est, sed multi etiam venena inde hauriunt: Ex domibus Orationum fiunt speluncæ latronum & peccatorum, in quibus latitantes peccatores stant in conspectu Domini non aliter, quàm sicut Sathan inter filios Dei.

Vah quas spurcitas & abominaciones videret nostris temporibus Propheta Ezechiel, si foderet parietem & muros Ecclesiæ, quot Senes insensatos cerneret levare oculos in prætereuntes Susannas, quot Dominas videret adorare Adonidem, & terga vertere Deo: sonant quidem campanæ, ardent luminaria, sed tepent corda, frigescent animi. Majus silentium subinde in foro, ubi Histrones nugantur, quàm ubi in altari Sacerdotes sacrificant: & quid putatis? an maneat locus Deo in tali diversorio, licet per omnipotentiam ubique sit, attamen ubi has abominaciones cernit, necesse est, ut se abscondat per gratiam, & exeat de templo. Væ nobis, non solum *Ninivitis*, sed & Sacerdotes Dagon prostrato capite idola sua venerantes nudis pedibus Deorum limina transeuntes *surgent & condemnabunt generationem istam*; Surgent Bonzii Japonum mystæ, surgent Turcarum Poppæ & Musti, qui calceos ponunt, ubi delubra sua intrant, surgent publicani, non audentes oculos aut faciem in altum intendere præ confusione scelerum suorum; hi uno ore

coram ultimo tribunali irreverentias & abominaciones in templis factas Christianis ad confusionem eorum objicit & improperabunt.

Adest præfens, qui tribus digitis univèrsam orbem rotat, adest, qui scrutatur renes & corda nostra, adest cum tremore Angeli, tremunt ad præsentiam Dei & ipsa SS. sacra lipsana, ac cineres sanctorum Martyrum, admonent nos excessum nostrorum & irreverentiarum Sanctorum statuæ & imagines hinc inde per templa depictæ; & possibile sit, ut intuitu horum non resipiscat peccator? ex marmore & chalybe fufum inveniatur cor, quod non conteratur & mollescat, adeò sint effrontes peccatores, ut ex loco propitiationis, ara miserationum tentent facere speluncam latronum. O deplorandam sortem mortalium, ô excessus & impudentias execrandas, ac amarissimis lachrymis defendas! Heu Auditores, ubi mens nostra, ad templa venimus, ut rei lætæ majestatis absolutionem criminum impetremus, & joculari, confabulari, oculos hinc inde audacter circumgirare audeamus? Silent paludes, tacent ranæ, exclamat D. Ambrosius, (a) & miseri mortales ori frænum non imponant.

Aliter, aliter Dilectissimi, nobis est agendum, quàm hæcenus nobis de templo sunt formandæ, (b) terribilis est enim locus iste, neque aliud quàm domus Dei & porta cæli, non popina

ave

(a) *Ambros. l. 3. de Virg.* (b) *Genes. c. 28.*

aut conſtrina, æterni Regis Aula regia, (a) coram qua curvantur, qui portant orbem: Si ergò deſideratos fructus & cœleſtes gratias ex templo referre deſideratis, Conſilium B. Nili non vobis diſpliceat, qui Paræn. 2. in Sentent. ait: Eccleſiam non ſecus, ac cœlum frequenta, nihil in ea aut loquere aut age, quod terram ſapiat. Mox igitur ubi campanis convocatur populus, citari te ad audientiam à Deo crede; Inde cum Moyſe (b) calceamenta inordinatarum tuarum paſſionum ſolve, locus enim, in quo ſtas, terra ſancta eſt: Inde cum D. Bernardo (c) cogitationes univerſas, quæ Deum & cœleſtia non ſapiunt, ad limina templi præſtolari & exſpectare jube, ac illud Abrahami intona: *Exſpectate hîc cum Aſino, donec adoraverimus*, poſteà revertemur ad vos. Cum intratis cœli atrium, ingredi vos credite, ac cum Davide exclamate: (d) *Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum? adorabo ad templum ſanctum tuum in timore tuo.* Pſal. 51.

Dum faciem luſtrali aſpergitis aqua,

& pectus ſimul mundate, mox reverentiâ factâ, oculis cum Publicano demiffis, erratorum veſtrorum veniam à Numine petite, inde in ſilentio arcana cordis veſtri pandite, adverſitates & tentationes aperite, gratiam & fortitudinem his reſiſtendi, ac illas æquanimiter tolerandi petite; ſacra de novo propoſita formate; cum cereis ardeat & cor veſtrum: Credite mihi, ſi tali modo Eccleſiam frequentetis, amoroſo & ſacro templum oculo luſtretis, videbitis, quos motus in cordibus veſtris conſideratio hæc ſic excitatura; experiemini, veriſſimum eſſe medium ad conterendum peccatorem; undè meritò ad Ezechielem dictum à Domino: (e) *Vade, oſtende domui Iſrael templum, ut confundantur ab iniquitatibus ſuis; Fatebimini demùm cum Chryſoſtomo, Eccleſiam non aliud eſſe, quàm Aſylum peccatorum, Aram miſerationum, Regiam inhabitantis gloriæ Dei, Portam cœli, ac Domum, cui hodiè à Deo ſalus facta eſt.*

(a) Job. c. 9. (b) Exodi c. 3. (c) Bernard. in medit. apud Jobn. tit. Oratio. (d) Pſalmo 83. (e) Ezechiel c. 43.

FERIA VI. IN PARASCEVE, DE PASSIONE DOMINI.

Inclinato capite tradidit Spiritum. Joan. c. 19. v. 30.

Audite cæli, quæ loquor (a) ! ad-
 juro vos per Viventem in sæ-
 cula, cui semper lucetis cum
 jucunditate: edicite causam,
 cur cardines vestros, tot millenis an-
 nis imperturbato gyro circumactos,
 stupentem naturam hodiè subito turbe-
 tis? cur lucem ac radios terræ nostræ

subtrahentes, tenebris universum or-
 bem sepeliatis? quæ caula portentæ
 hujus?

An fortè extremâ, & ultimâ perio-
 do mundi appropinquante agoniza-
 ti? (b) ac mundi hujus machina dissol-
 vetur?

An novus Atreus, feralis Parricida
 Ppp.

(a) Deut. c. 32, (b) Matth. c. 24.

surrexit, (a) qui fratri suo Thyesti abominandam cœnam apponens, scelere inaudito Phœbum cum quadriga sua in fugam egit?

An uti olim contra Sisaram, (b) ita & nunc contra hostes Numinis in proelium exurgitis, ac stantes in custodiis vestris sagittas acutis impiorum inebriandas sanguine?

An exemplo Sem & Japhet inducti, (c) tenebroso peplo obvolvitis Filium Dei, ac nuditatem pendentes in cruce operitis?

An lucidissimus mundi oculus sese obvelat in meridie, (d) dum ad horam nonam Sol Justitiæ suos claudit oculos, ac in tenebris suum sternit lectulum? Job cap. 17.

An Dei filius, mitissimus ille agnus, hodiè in feralem crucem aclus in causa est? qui ut Patri suo probet, Crucifixores suos nescire quid faciant, (e) Luce sideribus sub tactâ, ac nocte desuper inductâ scelera eorum tenebris tegere ac sepelire parat?

An æternus Pater, ob filium suum adeo crudeliter in terris habitum, uti olim irritatus clamore Sodomorum, (f) ita & nunc provocatus inaudito scelere Judæorum, ad supplicia condigna sumenda descendere parat?

Et quid vobis sepulchris dealbatis causæ? ut loculos vestros tot annis obferratos subito rumpatis? (g) an Dei filium inoriturum ad tumulos & mausolææ vestra invitatis? an cœtera

cadavera ejicitis, ut novo hospiti locus sit in diversorio? (h)

An quia sanguine libertas orbi hodiè parta, mortis carceribus detentos, liberos dimittitis, ac in libertatem filiorum Dei asseritis?

An à morte surgitis, ad famam atrocissimi hodierni spectaculi? dum à condito orbe, nulla res similis accidit in Israël? (i)

An ex tot signis & portentis visis, extremum diem suspicamini, & tobâ novissima nondum audita, iter paratis ad vallem Josaphat?

Et quid vos asperas rupes, ac dura marmora impellit, (k) ut violentis scissuris dissindamini? an ora blasphemia prætereuntium Judæorum juxta Canones Legis lapidare conamini? Levit. c. 24.

An per compita Solymæ aspersus cruor immaculati Agni, adamantum instar vos dura rumpit marmora?

Tuque o solida terra, quid causæ tibi, ut fundamenta orbis concutias, ac columnæ tuæ contremiscant? an æternus Pater vocem Filii sui in cruce exaudivit de templo sancto suo, (l) & clamor ejus introivit in aures ejus? & hinc commota est, & contremuit terra, quia iratus est eis.

An præsumptuosus quis Dathan aut temerarius Abiron de novo terrâ est obruendus? (m)

An qui cœlos palmo ponderavit, & appendit 3. digitis molem terræ, (n) nunc

(a) Seneca in Thyeste. (b) Jud. c. 5. (c) Genes. c. 9. (d) Matth. c. 27. (e) Luca c. 23. (f) Genes. c. 18. (g) Matth. c. 27. (h) Luca c. 2. (i) Judic. c. 19. (k) Matth. c. 27. (l) Psalmo 17. (m) Psalmo 105. (n) Isaiâ c. 40.

nunc 3. trabalibus clavis affixus cruci, grande pondus non sustinet?

Tuque o velum templi, cur a summo usque deorsum in duas partes scinderis? (a) an finis & consummatio legis advenit?

An Liber ille portentosus septem validissimis sigillis obfignatus, ab Agno, qui occisus est, tandem est resignatus. (b)

An quia Sacerdos ille magnus secundum ordinem Melchisedech hodie lamentanda nece obiit, luctum induisti?

An Deus, qui intra VELUM hactenus absconditus latebat, nunc templum suum execratus, hostibus diripiendum, velut speluncam latronum reliquit?

Aperite obsecro perturbata creaturae portentorum horum causas: apparet enim ac si Solyma, uti olim maledicta Pentapolis igne caelesti sit absumenda; Judaea novo diluvio inundanda, templum cum turribus, velut maledicta Jericho subvertendum; crudelis natio ut Dathan & Abiron a terra absorbenda.

Respondentem pro vobis audio Bethlehemitici antri incolam Hieronymum, cujus mens est ideo moveri terram, dissilire petras, orbis fundamenta concuti, ut quia Creatoris mortem voce detestari non possunt, id faciant insolita & terribili concussione. Verba ipsius sunt sequentia: (c) *Omnis Creatura morienti compatitur Christo, Sol & Luna obscurantur, terra*

tremet; petrae scinduntur; velum templi dividitur, sepulchra aperiuntur, solus miser homo non compatitur, pro quo solo Christus patitur.

Itane ergo Sol radios suos tenebroso obvelet populo; Luna erubescat, ac splendores suos in umbris sepeliat; sepulchra concutiantur; terra tremat; petrae pro compassione scindantur; & infelix homo petris sit durior, marmore insensibilior, cor habeat aeneum, viscera gerat ex chalybe?

Absit absit! si enim ictu virgae suae Moyses (d) ex durissima rupe copiosas elicere potuit aquas; an non virgae & flagra, quibus immaniter concisus Redemptor noster, eliciant integros torrentes & flumina lachrymarum? (e)

Quis dabit capiti nostro aquas, & oculis nostris fontem lachrymarum! Flete Sacerdotes & Ministri Altaris! quia amisistis Pontificem magnum, qui poterat compati infirmitatibus vestris: (f) *Lachrymamini Reges! quia cecidit corona capitis vestri:* (g) *Plorate languidi & infirmi! quia sublatus est Medicus vester, qui sanabat omnem languorem & infirmitatem in populo:* (h) *Flete & ululate pauperes, dum vinculis constrictae sunt manus illius, quae dabat omnibus affluenter:* (i) *Totus mundus eat in lachrymas, dum Salvator mundi patitur.*

Auditores! Lugebimus ergo hodie Filium Dei unigenitum, Apostolis & Discipulis illius non similes, qui omnes relicto eo sugerunt: verum comitabimur

PPP 2

mur

(a) *Matth. c. 27.* (b) *Apoc. c. 5.* (c) *Hieron. super. Matth.* (d) *Num. c. 20.* (e) *Jerem. c. 9.* (f) *Hebr. c. 4.* (g) *Thren. 5.* (h) *Matth. 4.* (i) *Jacobi 4. 1.*

mur eum per cuncta tribunalia, in quibus reus agetur, usq; ad luctuosum Calvariae verticem, ubi in lectulo crucis morituro assistemus, audituri, quid loquatur nobis Dominus, quale Testamentum ac Hæreditatem nobis relinquat: Sperate bene: nemo indonatus abibit: Lamentabilis interim Tragœdiæ scenam, lachrymoso oculo, in silentio spectate.

Captus est ergo Redemptor noster; vincula induit, qui venit solvere victos corde: Triginta argenteis venditum est pretium mundi; Magister ab infami proditus discipulo.

Triumphum nunc celebrat Solyma; exultant Pharisei, jubilat Scribæ, non aliter ac Philistæi Samsonem capto: funibus eum stringunt, catenis vincunt, armis stipant, trahunt, trudunt, clamant, furunt, vociferantur.

Vah si olim Orator Romanus exclamavit: (a) Scelus est vincire Civem Romanum, quale scelus erit ligare vinculis Regem Angelorum?

Ah benignissime Jesu! arietasti prius in herto unicâ mansuetâ voce tuâ (Ego sum) cohortem integram militum in terram, cur modò fortissime Samson non rupisti vincula, dilacerasti funes, ac existi de medio eorum?

Scio, scio: captus eras in funiculis Adam, in vinculis charitatis; non Judæus, sed AMOR tibi vincula iniecit, & uti in præsepi faciliis, ita & hic funibus & catenis te strinxit: Unde Lau-

rentius Justinianus exclamat: (b) O charitas, quam magnum est vinculum tuum, quo Deus ipse ligari potuit!

Interea mansuetissimus Agnus, velut fera capta per noctis tenebras cum clamore valido, collucentibus per fenestras ubique facibus ac funalibus ad Annæ domum deducitur judicandus.

Sedet ille in sublimi pegmate, gravitate plenus, cano capite venerandus, ac viso Christo quamprimum exorditur examen, de doctrina ac discipulis ejus, inquires.

Tunc ille præclarus Doctor, ac Prophetæ, qui conturbas Israel? qui contra Legem Domini doces? quæ est hæc tua nova & insolita doctrina? quæ coram Judæam commovisti.

Videone te inimicum hominem, qui zizania super seminasti bono tritico: nonne suffecisset tibi doctrina & lex Moyfi; cur nova dogmata fingis? an nescis maledictum, qui mutat verba legis? (c) Cur cum tantâ pompâ ante paucos dies Jerosolymam ingressus, passus es vestimenta tibi à populo velut Regi aut Principi substerni? Ad quid duodecim otiosos Piscatores ac septuaginta duos Discipulos condixisti, qui te comitarentur? Seditio-nem, & turbas olet res ista: Ubinam illi hærent? quibus latebris se continent? (d) An non unus gladium exemit, seque Superiorum & Principum ministris ausus est opponere? quam excusationem prætendis astutum caput?

Chri-

(a) Cicero orat. 6. in Verre. (b) Laur. Justin. l. de signo vitæ. (c) Deut. 1. 6. (d) Joan. 8. 28.

Christus sciens quod responsio molli-
lis frangat iram, summa cum consue-
tudine doctrinam suam defendere
parat de discipulis, quia bene loqui
non poterat, cum unus eum prodi-
derit, alter abnegarit, reliqui aufu-
gerint, alium silet: de doctrina verò
sic ait. *Ego palam locutus sum mun-
do; Ego semper docui in Synagoga
& in templo, quo omnes Judæi con-
venient* (a), *& in occulto locutus sum
nihil; quid me interrogas, interroga
eos, qui audiverunt, ecce hi sciunt,
quid dixerim ego.*

Vix verba finierat mitissimus Je-
sus, cum unus assistens Ministrorum de-
dit alapam Jesu dicens, (b) sic respondes
Pontifici?

Exhorrescat cœlum, ait Chryso-
stomus (c) contremisecat terra; in-
surgat mare, stellæ de cœlo cadant,
dum alapis cœditur Rex gloriæ.

O manum æternis ignibus non sa-
tis usulandum! ò factum impudens,
ò ingratum orci mancipium? tune
maledicte audes sacrilegam manum
mittere in Christum Domini? tune
canis rabide audes allatrare catulum
Leonis de Tribu Juda? tune adulator
detestande præsumis alapam inflige-
re regi gloriæ? Angeli te secent me-
dium, infame portentum terræ!

Et tu Paries dealbate Judex ini-
quissimè, in præsentia tua tantum
scelus toleras? imò per conniven-
tiam sceleratam approbas, & ad gra-
viora viam pandis? hæccine Justitia

Sacerdotis Magni? contra decreta
justitiæ vinctum cœdi, ab armato
inermem? O tribunal execrandum
ò justitiam profanatam! ò æquita-
tem perditam!

Quid ad hæc Jesus meus? nil nisi
verba melle suaviora reponit; (d)
*Si malè locutus sum, Testimonium
perhibe de malo; si autem bonè, quid
me cædis.*

Adeste viperæ vindicativæ, du-
ellistæ infames, qui ob unicum pug-
num, ob verbum mordax mox gla-
dios stringitis, in iras exurgitis, in-
juriam impactam morte & interitu
lædenti redimere tentatis; adeste:
en speculum mansuetudinis vobis
à Jesu meo proponitur: an non de-
decus immane, injuria summa Re-
gem gloriæ alapâ percuti à Servo?
sed quid egit, quid reposuit Salva-
tor? An elementa Orbis in vindi-
ctam meritam concitavit? an terram
mandavit, ut formidabili rictu de-
hiscens sacrilegum infernali abyfso
sepeliret? Ignis sceleratum in cina-
res redigeret? mare fluctibus vesa-
num obrueret? aër intra fauces Sa-
crilegam animam strangularet?
Dæmones, ut Orci sobolem in mille
frusta discerperet: Nil horum, sed
mansuetâ voce unicum id reposuit,
quid me cædis? nunquid quod decuit
Deum dedecet Servum Dei? (e) ait Pe-
trus Blesensis, quam excusationem
habemus? interrogat Chrysofomus,
si vituperati ad iram concitamur,

PPP 3

qui

(a) Joann. cap. 18. (b) Joann. cap. 18. (c) Chrysof. in cap. 18.
Joann. (d) Joann. cap. 18. (e) Apud Van Horn f. 6. Parascev.

qui tot tantaque Christum sustinuisse non ignoramus. Discite ergo à Christo quia mitis sum & humilis corde: perpendite seriò id quod vos Beatissimus Ephrem serm. 1. de compunctione admonet: Tametsi in terra mille annos viveremus, ne pro uno colapho quidem condignas gratias referre possemus.

Ut video mi Christe Innocentia tua ac mansuetudo in hoc execrando Tribunali parùm curantur: hinc inveteratus senex dierum malorum invidiâ fremens, vincitum te ceu morte dignum ad aliud forum remittit: *Misit eum Annas ligatum ad Caipham Pontificem*: (a) Comites tibi erimus & ad forum istud, forsitan innocentia tua securius ibi patrocinium & asylum nanciscetur.

Ad secundum ergo stamus tribunal, ubi cum Caipha Sacerdote summo congregati sedent Seniores populi, Scribæ & Pharisei, graves aspectu, canitie venerandi.

Adducitur ergo Christus oculis in terram demissis, quem mox gravi supercilio, asperisque verbis alloquitur Caiphas.

Adesne Seducitor populi? in cales tandem nostros præda petita venisti? nunc finem habent præstigiæ tuæ, imposturæ tuæ deductæ sunt ad exitum.

Videsne Concilium hoc venerabile congregatum, id tuam causam nunc rite decidet, ac pro merito

castigabit: Adeste proinde testes in corrupti, proferte testimonia, in lucem date impostoris hujus scelera.

Prodit primus, ac accusat eum de multiplici transgressione legis ac neglectu Sabbati: (b) *hic homo custodit Sabbathum.*

Prodit alter & fugillat eum de Sacerdotibus, (c) Scribis & Phariseis pessimè traductis, testaturque eos ab ipso contumeliosè hypocritas, (d) se pulchra dealbata, serpentes & gemina viperarum, semen insuper Diaboli vocitatos.

Jurat tertius, eum à Belzebub obfessum, ope Tartari invisibilem se præstitisse, centenisq; præstigiis hucusque illusisse populo.

Post hos insurgunt duo alii testes iniqui, nequiores prioribus, (e) jurantes, eum excidium minitatum esse ultimum Salomonis Templo: allegant verba, *possum destruere Templum Dei*; an igne, vel aliâ strage, sibi non constare; verum credere se igne & ferro id devastandum, cum apertè dixerit, (f) *ignem veni mittere in terram, & quid volo, nisi ut accendatur*; quin & addidisse (g) *non relinquetur lapis super lapidem.*

(i) inconvenientia Testimonia ò Testes fallaces! ò canes per juros! ò Synagogam Sathanæ! Sentinam mendaciorum, Conciliabulum invidiæ! Consistorium iniquitatis! verè de vobis prophético ore vaticinatus est David, *insurrexerunt in me*

testes

(a) Joann. cap. 18. (b) Joann. cap. 9. (c) Matth. cap. 23. (d) Joann. cap. 9. (e) Matth. cap. 26. (f) Luc. cap. 12. (g) Matth. cap. 24.

testes iniqui, & mentita est iniquitas sibi psalmo 26.

Neque taudendum irascor falsis his testibus, quàm iniquissimo Sacerdoti, qui, cum advertisset allata testimonia minus valida, ad adjurationem innocentis Christi devenit: (a) *adjuro te per Deum vivum, ut dicas nobis, si tu es Christus.*

Salvator ne negare se, & Patrem videret, falsus est ultrò se Christum, utpotè quem prius æternus Pater, (b) voce de cœlo lapsa: *Hic est Filius meus dilectus* (c); quem mare pedibus calcatum; venti & turbines, quibus imperavit; (d) Miracula, quæ patravit, quin & ipsi dæmones confessi erant Christum, (e)

Vix verba hæc Christo è benedictis labiis exciderant, cum furore exæstuans, vestibus scissis exclamat iniquus Judex, *blasphemavit! quid adhuc egemus testibus, ecce ipsi nunc audistis blasphemiam, quid vobis videtur?*

Videte obsecro Auditores perver- sam judicii formam?

Decretum fertur priusquam veritas indagetur: Non auduntur partes; non ponderantur quærelæ; non discutuntur testimonia; testium numerus, non fides attenditur; quæ postrema solet esse judicii sententia ordine præpostero omne antecedit judicium: contra legem Sacerdotales dilacerantur vestes; jactantur convitia, finguntur calumniæ, emun-

tur falsa testimonia, colaphis cœditur reus, sputis deformatur innocens, iidem sunt, qui accusant, testantur, & sententiam ferunt.

Pereat sacrilegus sacerdos pereant impii Assesores, pereant falsi & iniqui testes, pereant carnifices innocentia; persecutores veritatis, ministri iniquitatis.

Veniet & aderit tempus, cum hic, quem reum nunc agitis, in nubibus cœli veniet cum majestate & potestate multâ, ac vos cæterosque injustos Judices æternis addicet ignibus.

Sed actum est, ubi auctoritate & iniquitate mendacio, solum pugna- tur, ibi æquitas & innocentia succumbunt.

Vix Aurora mundo lucem attulerat (nocte inter mille convitia san- gnas & opprobria transactâ) cum ir- genti clamore ac vociferatione tumultuans populus, denuò per plateas & compita Jerusalem, ad Prætorium Pilati innocentem agricul- lum, viribus exhaustum, catenis oneratum pertraxit.

Audito clamore tumultuantis tur- bæ, egreditur ad eos Pilatus ac ait (f) *quam accusationem habetis ad versus hominem hunc?* illi tanquam phrœnetici mox atroganter respondent; *Si non esset hic malefactor, non tradissemus eum.*

Replicat Pilatus, Domini mei, Judex sum ego, innocentem & inaudi-

tum

(a) *Matth. cap. 26.* (b) *Matth. cap. 17.* (c) *Matth. cap. 14.* (d) *Matth. cap. 8.* (e) *Marci cap. 1.* (f) *Joann. cap. 18.*

tum damnari apud Romanos nefas est maximum; si igitur scelus, aut facinus quoddam vobis est comperitum, proferte illud; *quam excusationem habetis adversus hominembunc?* Rabidi hi canes, coacti ad particularia descendere mox eum accusant de negato tributo ac rebellionem in Cæsarem, de seductione populi, ac affectato titulo Regis & filii Dei: (a) *Hunc invenimus subvertentem gentem nostram, & prohibentem tributa dari Cæsari: commovet populum docens per universam Judæam, dicens se Christum Regem esse.*

Pilatus auditâ hâc accusatione velut prudentissimus Præses mirabatur insignem malitiam Judæorum apertè perspicens, quod per invidiam tradidissent eum, unde ad eos sic fatur.

Percepi abundè capita accusationis vestræ, sed vix fidem adhibeo; nam quod rebellis sit Cæsari, aut tributa prohibeat, contradicunt Herodiani nuntiantes apertè eum dixisse, (b) reddite Cæsari quæ sunt Cæsaris; quin imò trajiciens mare Galilææ staterem debitum pro se & Petro ritè persolvit: (c) quod populum seducat, ne hoc credo; cum cunctos hortetur ad pacem, pertransiens velut Medicus universam Judæam, (d) benefaciendo & sanando omnes: quod autem Regem se dicat stultitiæ & dementiæ potius,

quàm malitiæ erit adscribendum; cum Rex sit sine regno, Princeps sine sceptro, Monarcha sine subditis: adde, quod mihi certò comperitum, non semel illum regios honores oblatos fugisse, (e) in montium cavernis hinc inde sese occultando: Unde domini mei alias oportebit adferri accusationes ad eum hunc damnandum: (f) *Ego enim non invenio in eo causam.*

Matthæ Pilate! hoc verum Judicem decet, afflictis & oppressis esse Patronum, fluctuantibus anchoram, miseris asylum: imitaris hoc factò Alexandrum Magnum, qui Matri Olympiæ necem alicujus infantis flagitanti respondit, aliud pete ô Mater, nam vita hominis nullâ mercede compensari potest.

Judæi interim responso mitiori exacerbatî, instant, tumultuant, clamant, furunt, necem infantis deponunt, ac leges suas allegant.

Pilatus ut mitiget furentes per acutè replicat. (g) *Accipite eum vos, & secundum legem vestram judicate eum;* nam homo Romanus sum, ego nescio, quid vos de legibus vestris discipietis; accipite ergò eum vos, & secundum legem vestram judicate eum: cum verò nec sic acquiescerent, sed reclamarent, (h) *nobis non licet interficere quenquam,* Homo Politicus invidiam judicii declinare cupiens stratagema quoddam aggreditur.

(a) Luca c. 23. (b) Matth. cap. 22. (c) Matth. cap. 17. (d) Actuum cap. 10. (e) Joann. cap. 6. (f) Joann. cap. 18. (g) Joann. cap. 18. (h) Joann. cap. 18.

tur, ut Christum liberet: cùm enim audisset Christum in Gallilæa docuisse, adeoque de Herodis potestate, gratiam initurus cum eo ablegat Jesum ad Herodem, manus suas à sanguine innocentis retracturus.

Ingens læticia exorta est in aula Herodiana, ubi de adventu Christi innotuit: (a) *Herodes enim viso Jesu gavisus est valdè, erat enim cupiens ex multo tempore videre eum, & sperabat signum aliquod, videre ab eo*: Verum ubi se spe suâ frustratum se vidit, ac curiositati quæsitæ minimè satisfactum, velut emotæ mentis hominem illulum veste albâ remisit ad Pilatum. (b)

Attonitus non parùm de Christi reditu Pilatus, aliud expediens assumit, quo insonem liberet, unde sic tumultuantem populum alloquitur:

Efferatos animos vestros non satis capio Judæi: *Obtalistis mihi hunc hominem, (c) quasi avertentem populum, & ecce ego coram vobis interrogans nullam causam invento in homine isto ex his in quibus cum accusatis, sed neque Herodes; nam remisi vos ad illum, & ecce nihil dignum morte actum est ei, ut igitur acquiescatis hoc vobis propono medium: (d) est consuetudo vobis, ut unum vobis dimittam in Pascha: quem igitur vultis dimittam vobis Barabbam, (e) an Jesum, qui dicitur Christus?*

Eheu aurea Pilati fuere exordia, sed metuo ne turpi epilogo bona fuisse initia, libra enim justitiæ jam in partem adversam inclinat.

Quid agis Pilate? an nescis effatum Salomonis, (f) *qui justificat impium, & qui condemnat justum, uterq; abominabilis est apud Dominum?*

Gens est absque consilio, vindictâ & invidiâ excecata, quis scit utrum non ficarium humano adhuc sanguine madidum petant, ac repudient eum, qui aliis vitam impertiit, cultum Judæis limas, quo innocentem jugulent agnum.

Et ecce quod metuebam, est in januis, Exoritur clamor tumultuantium Judæorum magnis vocibus exclamantium: (g) *Non hunc, non hunc; sed dimitte nobis Barabbam.* O cœcitas Judæorum! exclamat Augustinus, ò furia phreneticorum! (h) quid fuit hoc aliud dicere, quàm occidatur ille, qui suscitatur mortuos, & dimitatur latro, ut iterum occidat vivos.

Pilatus videns non juxta placitum suum successisse electionem, inter angustias positus, à tumultuante populo consilium petit, (i) *quid igitur faciam de Jesu, qui dicitur Christus?*

Extollitur de novo clamor, tolle! tolle crucifige! reponit Pilatus, quid enim mali fecit? rursus insonat clamor vociferantis turbæ, tolle! tolle! crucifige! Pilatus veritus ne res in aper-

Qqq

tam

(a) Luca cap. 23. (b) Ibidem (c) Ibidem (d) Joann cap. 18. (e) Matth. cap. 27. (f) Proverb. cap. 17. (g) Joann cap. 18. (h) Aug. tract. 115. in Joann. (i) Matth. cap. 27.

tam seditionem cederet, ac major tumultus fieret in populo, politicam suam de novo inspicit, ac iniquissimum aliud medium excogitat, protinusque jubet expediri virgas, parari flagra, ac flagellis infontem addicit, dicens, (a) *emendatum ergo eum dimittam.*

Sultissime virorum! quid obsecro emendabis in eo, cui universus populus non semel acclamavit *omnia bene fecit.* Stulte & insipiens prætor innocentem fateris, & ad pœnas deposcis; nullius culpæ affinem pronuntias, & tormentis subjicere parabarum & crudeliem!

Rapitur interea à cohorte militum intra Prætorium Christus, nudatur vestibus, alligatur columnæ, vibrantur flagella, virgæ strident, catenæ sonant; laceratur virginalis caro, sanguinis rivi per atrii pavimenta hinc inde largo imbri defluunt.

O flebile spectaculum! ò dolenda scena! ò Tyrannis inaudita! *obstupescite cœli super hoc, & Porta ejus desolamini vehementer.*

Ille ille Deus, cujus dextera virgis armata esse deberet, ut peccata mundi castigaret, ille hodie ob scelera hominum Virgis cœditur, flagellis laceratur; (b) *à planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas,* ut merito cum afflictiissimo Jobo exclamare queat, (c) *Pelli meæ consum-*

ptis carnibus adhæsit os meum, & derelicta sunt tantummodo labia circa dentes meos: miseremini mei, miseremini mei saltem vos amici mei, quia manus non Domini, sed impiorum tetigit me.

Sistite nunc crudeles Tigrides, sanguisugæ maledictæ; si non pietas, moveat saltem Justitia: an ignoratis legem, quam vobis Deus præscripsit, (d) *pro mensura peccati erit & plagarum modus, ita duntaxat, ut quadragenarium numerum non excedant, ne scædæ laceratus ante oculos tuos abeat frater tuus:* at crudelitas vestra terminum nescit, dum non quadraginta, sed multis millibus ictuum scædum in modum infontis corpus dilaniastis. (e) *Quis audivit unquam horribilia, quæ fecit nimis Virgo Filia Sion?*

Sed quid hoc? AA. à flagris ac spinas transitur, à catenis ad arundines, dolor dolori additur: Regi gloriæ ignominiosa simul & dolorosa ex spinis pungentibus imponitur corona: Arundo fragilis pro sceptro traditur, lacera purpura in contemptum ei injicitur, velantur oculi, sonant alapæ, ludit & subsannat æternam sapientiam impietas.

Verè Domine incidisti in latrones, (f) *qui plagis impositis te semivivo relicto abierunt.* Liliū quidem es candidissimum, sed inter horridas spinas.

Hocine ergò tandem est illud *di-*

dema

(a) *Luce cap. 23.* (b) *Isaia cap. 1.* (c) *Job cap. 19.* (d) *Deut. cap. 25.* (e) *Jerem. cap. 16.* (f) *Lut. cap. 10.*

dema? hoccine sceptrum, quod Synagoga Salvatori suo in die desponsationis imponit? Ah dilecti! quis nobis tribuat, ut harum spinarum aculei nostra penetrent corda, & si non sanguinem, saltem ex oculis lachrymas ex corde eliciant suspiria!

Adesto nunc Pilate, ac intuere, quid in captivum tuum attentarit crudelitas lictorum; monstra & ostende eum populo: si tigrides non sunt, formâ hâc lugubri conspectâ exuent odia, induent viscera miserationis,

Obsequitur Pilatus, manuque chlamide coccinea nonnihil distentâ monstrat Populo caput spinis cruentatum, faciem sputis deformatam, genas alapis contusas, manus funibus ligatas, corpus totum flagris laniatum: ac præ stupore se ipsum non capiens exclamat *Ecce Homo!* in quo nec species, nec ullus decor: Inde vultu ad turbas severiore conversus inquit: satiare tandem tragico hoc & cruento spectaculo turba effera: si quid reus per levitatem de regno somniavit, per hoc sermo spineo, lacero purpuræ amictu, arundine dedecorosa est expiatum: aculeata ipsius dicta in Phariseos scribas & legis peritos satis superque vindicarunt spinarum aculei: Machinationes ejus si quæ fuerunt in Rempublicam, abundè luit totâ corporis laceratione.

Quod de Elephantis narrat Plinius, humano viso sanguine eos esse

rari in rabiem, id Ego de Judæis asseverare possum. Vix enim species adeo deformati Jesu oculis eorum est oblata, cum mox velut efferati Molossi monstro quopiam viso in latratus majores proruperunt, spectaculo hoc lugubri magis efferati! unde de novo magnis vocibus insontem ad poenas, ad tormenta, ad crucem, ad mortem deprecularunt; *Tolle tolle crucifige, gravis enim est nobis ad videndum: si hunc dimittis, non est amicus Cesaris, omnis enim qui se regem facit, contradicit Cesari: Tolle tolle crucifige eum.*

O voces Sathanâ inspirante prolatas! o Telum fatale, quo Romani Præsidis pectus contractum & emortuum! o arietem maledictum, à quo cloumna justitiæ est prostrata! En ut Judex pallefcit, ut titubat, ut vacillat? oculis perspicit innocentiam, manibus palpat invidiam, sed animus terrore percussus æquum judicare formidat, spes & timor in corde ejus duellant: hoc ariete admoto tremit justitia, nutat conscientia, labitur æquitas, succumbit innocentia: fit inimicus Dei, ne fiat hominum, Cæsarem anteponit Numinis, interesse proprium justitiæ, (a) cum audisset hos sermones adjudicavit fieri petitionem eorum.

O maledictum interesse! quod auctori vitæ vitam eripit; o venenum insanabile favor & gratia Principum! o Judicem iniquum! o arundinem vento agitatum! o vexillum aurâ

populari circumactum! O Præsidem impium! apud quem plus potuit amicitia Cæsaris, quam innocentia Filii Dei.

Lava nunc manus tuas injustissime Judex, sanguinem innocentis absterge si potes! scelus & facinus tuum nec Jordanis, nec mare Galilææ eluet.

Siste Pilate, quo ruis? quid Romanum Præsidem deceat perpende. Ergone in necem infantis, de nullo scelere convicti te resolvis?

Feci quod Judicem decet, tumultuanti resistere periculofum. Moriatur!

Ergone in crucem agatur, qui totam Judæam pertransiit beneficiendo & sonando omnes infirmitates terræ?

Odium, & invidiæ flamma excrevit nimum, morte solùm extinguetur incendium. Moriatur!

Ergone occidatur ille, qui aliis vitam dedit? nec barbarus Schyta hoc approbabit.

Necessitate compulsus decerno mortem; expedit ut unus moriatur, quam respublica periclitetur: Moriatur!

An conscientia te non remordet, an non reprehendit te cor tuum?

Judex, qui secundum allegata & probata procedit, non errat: con-

demnarunt eum jam prius Pontifices ac Seniores populi. Moriatur!

Sed justitia reclamat.

Interesse publicum justitiæ leges & statuta ponit. Moriatur!

An infonti sanguine contaminare manus non horres?

Justè funditur sanguis unius, sitimenda laniena plurium.

Moriatur!

Audi obsecro uxorem, (a) nihil tibi & Justo illi, multa enim passa sum hodie per visum propter eum.

Somnia non curat Prætor; Moriatur!

Audi Judam: Peccavi tradens sanguinem justum.

Testimonium desperati nullum.

An non tu ipse innocentem dixisti? Dixi, sed non subseris si. Moriatur! Ades dum Satelles sententiam publica.

Nos Pontius Pilatus in Hierosolymis ac universa Judæa Præses, Jesum Nazarenum conspectui nostro adstantem, subverforem Gentis, Contemptorem Cæsaris, falsumque Regem Israel, (c) ut majorum gentis suæ testimonio probatum est, condemnamus, ducatur itaque ad communis supplicii locum, & cum ludibrio regiæ majestatis, in medio duorum latronum in crucem agatur. J Licetor, expedi cruces,

Vx tibi

(a) Joann. cap. 27. Matth. cap. 27. (b) Adrichom in Terra sancta

Væ tibi Solyma ! quæ tam injustos Judices habes ; olim sedes Dei, nunc spelunca La tronum : ah quanta tibi damna iniquum hoc inferet Judicium , quantas strages dabit ! Cingent te tanta mala, ut montibus dicas cadite super nos : Valles tuæ resonabunt planctu , Civitas suspiriis ; plateæ plenæ jacebunt cadaveribus, Turres solo æquabuntur, ignis absumet omnia : Triginta argenteis pretium mundi vendidisti, uno denario triginta Cives tui distrahentur ; in Crucem nunc innocentem agis, at veniet tempus, quo sufficientes cruces non aderunt filiis tuis crucifigendis.

Lata est ergo fatalis sententia : O Innocentissime JESU ! (a) *dispone domui tuæ , tu enim morieris & non viues* : jam Crux parata, jam tuba feralis insonat ; ad flebilem tuum triumphum tota quanta concurrit Solyma.

O Mitissime JESU , jam hora est, quâ impleantur scripturæ ; jam hora est (b) *ut Propheta tui fideles inveniatur* : Jam hora est, quâ exaltatus omnia ad te trahas : jam hora est, quâ divinæ justitiæ per mortem tuam satisfiet : Jam hora est, quâ sicut Adam ad vetitam arborem manum extendit, ita & tu manus tuas ad crucem extendas : Jam hora est, ut sanguine tuo Chyrogaphum debitorum nostrorum deleas, ac scripti Crucis affigas : Hæc tandem hora est, quâ amoris tuo, quo nos ita tene-

rè dilexisti, finem imponas ! Mors tua vita erit Mundi.

Egredere proinde innocentissime Isaac, montem doloris conscende, fruem lignorum super humeros tuos porta, subi fatalem crucem ; esto obediens Patri usq; ad mortem, conscende arborem Crucis, & decerpe nobis poma Vitæ, extende manus tuas, dilata pectus tuum, ut mundus univèrsus in amplexum tuum ruat : effunde cruorem , qui adhuc residuus in benedictis tuis venis residet , quo totius Mundi delicta diluantur. Vade ergo Salvator israel ; tempus breve est, quo operari licet : post ternas horas inclinato capite emittes benedictum Spiritum , ac morte tuâ vitam Mundo restitues.

Auditores mœsti feralis Tuba iterum insonant ; fit concursus grandis, clamor undiq; tollitur ; rapitur ad necem innocens Agnus , Crux humeris ejus imponitur ; Latrones bini præcedunt ; Satellitum Turba latera stipat ; tota sese extra portas diffundit Solyma.

O Triumphum lamentabilem ! O Spectaculum lugendum , ah quantum distat triumphus hic ab eo, cum acclamatum *Osanna filio David ! benedictus qui venit in nomine Domini.*

O Cœca Jerusalem ! Civitas barbara ! eni Vale tibi facit sponsus tuus nunquam reditorus ; pulsabitis quidem Filiz Syon januam cœlestis sponsi, at responsum non dabitur aliud, nisi *nescio vos.*

Valeto Civitas misera, quia *non remanebit lapis super lapidem*;

Valeto Templum, olim sedes Dei, *nunc Spelunca Latronum*; in favillam & cineres redigeris.

Vale Popule ingrata, faciem meam amplius non videbis, donec in nubibus Cœli venero, ac te cum cœteris reprobis æternis ignibus addicam: *Sanguinem meum de manu vestra requiret Pater meus cœlestis*: parcite nunc lachrymis, *nolite flere super me, sed super vos ipsos plorate*, nam Ego in interitu vestro ridebo.

Vix post casus plures & deliquia ad montem Calvariæ, Theatrum crudelitatis pervenit defatigatus Jesus, cum de novo Tigrides furiosæ in eum irruunt, ac vestes sanguine implicatas vi magna diripiunt, largissimo imbri sanguinis de novo defluente: Hi crucem terebrant; hi scrobem effodiunt; hi clavos acunt; hi funes parant; hi nudum deniq; Salvatorem in Crucem deji- ciunt, manus pedesq; trabalibus clavis affigunt; ac Crucem summo cum júbilo in altum levant.

O Cœlum! O terra! O Angeli!
O Homines! O Petræ! O Saxa!
O nunquam ab orbe condito visam
tragœdiam!

Adeste nunc Mortales; huc curre Orbis, valedicturus Mundo ultima verba faciet Salvator tuus: *defecit in dolore vita ejus, & anni ejus in gemitibus*: congregamini ergo Filii Jacob, & audite Israel Patrem ve-

strum: adeste, paratus est vobis benedicere, hæreditatem distribuere, Testamentum ejus percipite, (a) nam Ambrosio teste Author pietatis in Cruce pendens Testamentum condidit singulis pietatis opera distribuens. Bonum testamentum, non pecuniæ, sed vitæ æternæ, non atramento, sed sanguine Filii Dei descriptum: neq; dubitandum est de valore, solemne erat, Notarius Joannes: Testes septem omni exceptione majores,

Sol obscuratus,

Terra mota,

Petræ disruptæ.

Velum templi scissum.

Monumenta aperta.

Centurio Deum glorificans.

Turbæ percutientes pectora.

Audiamus igitur attentis animis Testamentum Creatoris nostri.

Huc adesto afflictißima Mater, (b) *prior in donis, major in imperio*. En lego tibi pro me in filium & ultimum solamen amantissimum meum Discipulum Joannem, & tibi vicissim dilecte Benjamin, lego Margaritam cui cœlum & terra æqualem non habet, Genitricem nimirum meam desolatam: *Ecce filius tuus! ecce Mater tua!* reverere eam, dilige ac venerare.

Age Disma ad latus meum pendule Latro, quia in ipsis etiam tormentis confessus es filium Dei: en lego tibi regnum cœlorum: (c) *hodie mecum eris in Paradiso*.

Huc

(a) *Hybernicus in Floribus V. Passio*, (b) *Genes. c. 49*. (c) *Luca c. 23*.

Huc adeste præ metu & timore dispersi & fugitivi Apostoli, & vobis Passionis meæ Calicem lego: bibite & inebriamini Charissimi. (a)

Huc adeste Martyres purpurati, vincula, funes & catenas meas vobis dono: (b) Sed scitote vincitum esse propter Christum illustrius esse quàm cælos inhabitare, aut super duodecim thronos sedere Judicem.

Huc adeste sacerdotes mei, qui portatis vasa Domini: candidam vestem, in qua mihi ab Herode est illulum, vobis dono, ut memineritis puritatis debitæ; ut si fortè & Vobis illudat Mundus, memineritis Magistri, *cujus faciem cooperuit opprobrium & confusio.*

Huc adeste Religiosi & Cœnobitæ, en clavos, quibus manus & pedes mei Cruci sunt affixi, vobis lego; ut per vota vestra sitis & vos semper Christo confixi; & licet Mundus subindè inlclamet descende de Cruce, exempli mei memores, obturetis aures ad sibilos Basilisci.

Huc adeste Tentati, quos Caro, Mundus & Dæmon infestat; en s. mea vulnera vobis pando: erunt hæc vobis Civitates refugii, Turres & Asyla, ex quibus pendent mille Clypei, & omnis armatura fortium.

Adeste Reges & (c) *Principes gentium, qui dominamini super bestias*: En lego vobis Pappuram Cruore meo conspersam: Cavete ne aliquando vestras subditorum tingatis sanguine: lego & vobis sceptrum, sed a-

rundineum: Coronam addo, sed spinæam, ut discatis omnia Regna mundi esse vacua ac sine medulla; à quolibet fortuna, aut vento huc & illuc agitari; ut discatis Coronas vestras licet aureas & gemmis interpunctas mille tamen Curis esse circumsepras.

Huc huc Avari Eucliones, qui diu noctuq; corraditis aurum, & coacervastis argentum: en lego vobis Loculos Judæ, quos Mercator ille pessimus pœnitentiâ ductus retulit: agite negotiamini cùm iis prout libet. Vendite mè iterum, si placet, en præsto sum: at cavete, ne eundem finem fortiamini, & pecunia vestra sit vobis in laqueum & perditionem.

Adeste luxuriosi capri, principium dolorum meorum: lego vobis flagella & Virgas, quibus adeò miserè sum concisus & deturpatus: Libido vestra hæc mihi inflixit vulnera; turpitudines vestræ ita me deformarunt: arripite flagra hæc, & quoties caro concupiscet adversus spiritum, toties castigare corpus vestrum, ac in servitutem redigite.

Huc huc Vindicativi, qui hostium vestrorum sititis sanguinem: Ah quoties admonui vos, *diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos*; sed aures vestras ut venenatæ aspides obturastis: Ecce defecit in dolore vita mea; inter tormenta, inter blasphemias in cruce modò desertus pendeo, & cùm manus clavis affixas solvere nequeam, ut iis hostes meos amicè complectar, lin-

quam,

(a) *Cantic, 5.* (b) *Chrysofost, in Epist, ad Ephes, c. 4.* (c) *Baruch, c. 2.*

quam, quæ sola sine vulnere permansit, substituo, eamq; ad Patrem meum dirigo, ac altum cum lachrymis exclamo Pater Sancte, ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt: Si tamen adhuc spirantes minarum & cædis in hostes vestros non nisi sanguine inimicorum deliniri potestis, en lego vobis lanceam, petite cor inimici, fodite pectus, sed scitote tangendo eum, tangi & pupillam oculi mei: Quod si tamen cruor placet, bibite ex latere meo sanguinem aquâ mixtum, attemperabit hic sitim & iras vestras. Spongiam addo, quâ injurias vobis ab hostibus illatas generoso pectore deleatis, nisi & vos deleri velitis de libro viventium.

Huc huc potatores, ac temulentæ hydriz, en propino vobis, sed fel & acetum, quo causâ vestri sum potatus; gustate & videte; remedium erit saluberrimum temulentiz vestræ temperandæ.

Adeste invidi Canes, rixosi molossi, inimici pacis, concordiz & felicitatis alienæ: hæreditas vestra sit Tunica mea inconsutilis; cavete, ne eam per dissensiones & discordias vestras scindatis; Vestis enim hæc erit vobis vestis amoris & mutæ coherentiz, sine qua, si ad nuptias æterni Regis comparere præsumatis, (a) scitote vos in tenebras exteriores ejciendos, ubi erit fletus & stridor dentium.

Huc & vos Filiz Jerusalem pro-

perate, quæ parum pudicè obtegitis corpora vestra, ac scandalum ponitis filiis Israel: En lego vobis Velum Veronicæ, hæc sindone tegite nuditatem vestram, & respicite in faciem Christi, qui olim denudabit abscondita cordium vestrorum.

Et vos in fide nutantes & instabiles arundines, adeste, Columnam, quâ alligatus eram, vobis lego; sit hæc anchora vestra, ne hæresum aut dissidentiz fluctibus abrepti, infelix à fide patiamini naufragium.

Adeste & vos in peccatis vestris obstinati peccatores terræ, Talos vobis & aleas lego, quibus super vestimenta mea milites miserunt sortem; jacta est enim de vobis alea, aut enim Paradisus cum Disma si respiscatis, aut æternæ flammæ cum reprobo latrone vos expectant: in manu vestra nunc est eligere, aut ardere, aut pœnitere.

Vobis deniq; omnibus, qui hæc luce convenistis, ut memoriam Passionis meæ devoto corde ac contrito animo recolatis, Thesaurum unicum, quem ab incunabulis meis toto corde dilexi, lego, Crucem nimirum meam; hæc enim scala est, quâ ad æterna gaudia ascenditur: hæc clavus est, quæ Paradisum referat: hæc Clypeus est, qui in periculis vos tuetur; hæc Turris est, quæ inimicos arcet: hæc sit portio vestra & hæreditas in æternum; in Cruce enim omnis salus & felicitas vestra consistit.

Terra

(a) *Matt. c. 22.*

Terræ Corpus meum relinquo post triduum iterum resuscitandum Patri verò æterno in manus commendo Spiritum meum.

Sic constituto Testamento (a) *cum clamore valido & lacrymâ inclinato capite tradidit Spiritum.* (b)

Mox Sol Judæorum pertæsus Deicidium terras replevit tenebris, Stellæ retraxerunt radios suos : Marmora & Petræ sunt disruptæ ; Tremore concussa tellus ; Monumenta aperta, Velum tenuiq; Templi scissum in duas partes,

Utinam mœstissimi Auditores eadem signa & Prodigia in nobis contingant !

Utinam ab insensatis Elementis discamus facere luctum Unigeniti !

Utinam indurata corda velut Petræ rumpantur ac præ compassione in mille frustra findantur !

Utinam monumenta, & sepulchra nostra dealbata, in quibus foetens Lazarus, nō per quadriduum, sed plures annos hætenus computruit, sese aperiant, & mortuos suos, vivificatos per sanguinem Christi vitæ iterum restituant.

Utinam viso hoc lamentabili spectaculo cum Centurione revertamur in Sanctam Civitatem, percutientes pectora nostra, exclamantes : Verè filius Dei fuit iste.

Utinam non verificetur de millenis Christianis effatum illud Hieronymi : Omnis Creatura Christo patienti compatitur, solus homo non

compatitur, pro quo tamen solo Christus patitur.

Auditores ! indignamur quidem Judæis, execramur eorum rabiem & Tyrannidem, detestamur odia eorum & invidiam, sed longè deteriores illis existimus.

Maledicimus Judææ Mercatori pessimo, qui 30. argenteis Mundi pretium vendidit; nos pro minimo obolo, infami voluptate, lucro injusto centies Christum tradimus in manus peccatorum.

Cruciarunt Hebræi filium Dei tormentis, non peccatis dolorem dolori addimus.

Illi maledixerunt Christum pendentem in Cruce; nos blasphemamus regnantem in coelo.

Felle & aceto sitientem Christum potarunt Judæi; nos quotidianis nostris querelis & murmurationibus ad amaritudinem & iracundiam Deum provocamus.

Aperuere illi Lanceâ Latus Christum mortuo; nos per rancores odia & vindictas cor & latus ipsius resurgentis rumpimus.

O Ingratitudinem Christianorum! ò pectora dura! ò corda ære fusa! *Hæcine reddis Domino popule stulte & insipiens?*

Ecce! dilexit te ad eum Pater æternus, ut proprio filio non pepercerit, sed pro nobis in mortem eum tradiderit Joanne Teste; Sic Deus dilexit Mundum. &c.

Ad eum tu captus est Filius,
R r r, ut vin-

(a) *Hebr. c. 5.* (b) *Joan. c. 19.*

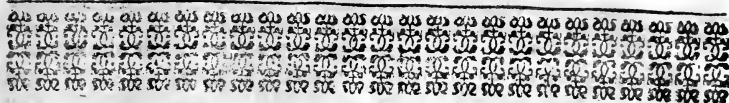
ut vincula, catenas, virgas & flagra, pœnas & tormenta in deliciis numeraret suis, sitim eorum ne quidem in Cruce restinguere valens: ut vitam tibi daret, vitam in Cruce suam posuit; ut te redimeret, pro lytro proprium sanguinem dedit; ut te de peccatis tuis emundaret & ablueret, ex latere aquam & sanguinem stillavit.

Responde ergo Deo & Salvatore tuo amore pari; ex oculis lachrimas, ex corde singultus & suspiria deprome; *deducant oculi tui quasi torrentem lachrymas per diem & noctem, & non taceat pupilla oculi tui: (a) Omnis enim anima, quæ afflicta non fuerit die hac, peribit de populis suis.* Inspice acclamat tibi Augustinus l. de Vir-

gin, inspicere vulnera pendentis, sanguinem morientis, pretium redimentis: caput habet inclinatum ad osculandum; cor apertum ad diligendum, brachia extensa ad amplexandum, totum Corpus expositum ad redimendum: hæc quanta sint cogitate, hæc in statera cordis vestri appendite, ut totus vobis figatur in corde, qui totus pro nobis fixus fuit in Cruce. Votum meum non restat aliud, quàm ut vobis pro benedictione apprecer *Oculos Magdalene lachrymis madidos: faciem Discipuli pallidam & morientem, Cor denique dolorosæ Matris doloris gladio transfixum, Ite in pace.*

(a) *Levit. 23.*

INDEX COPIOSISSIMUS

Rerum Memorabilium, hoc Opere contentorum.

A.

A <i>Adolescentes</i> immorigeri taxantur	fol. 19
<i>Advocati</i> mali taxantur	20
<i>Alphabetum</i> Inferni	44
<i>Alphabetum</i> Vitiourum nostrorum	52
<i>Alphabetum</i> Caroli M.	268
<i>Alape</i> Variæ felices & infelices	366
item	368
<i>Alexandram</i> occisam in puteo vivam tamen servat B. V.	191
<i>Ambitio</i> Mundi in excitandis ædificiis	
Turri Babel	} 125
Muris Babylonis	
Templo Dianæ	
Colosso Rhodio	
Pyramidibus Ægypti	
Mausolæo	
Turri Pharos	
Aurea Domo Cyri	
<i>Amoris</i> varii gradus in Deo	463
<i>Amor</i> impurus periculis plenus	4
<i>Angelica</i> salutatio quantæ sit Virtutis	82
<i>Angolorum</i> Beneficia	291
<i>Angolorum</i> Enconomia	285

fortitudo	288. & 289
<i>Angolorum</i> Gaudium	292
Origo, nobilitas & aliæ dotes	286 & seq.
Vigilantia	289 & seq.
<i>Angelis</i> quid grati grati præstare possimus, quid alii præstiterint	291
<i>Andrea</i> varia Elogia	356
<i>Andreas</i> Magister Linguæ novæ	357.
<i>Andrea</i> Discipuli Ignatius Martyr, Romanus, Gordius, Arcadius, Symphorosa. Eorum Vox	360
<i>Anima</i> hominis civitati comparatur	286
<i>Anna</i> & Joachim laudes & gratiarum actio pro Præsentatione B. V.	346
<i>Anna</i> bona sua trifariam partitur	188
<i>Anna</i> Clienti suo cum filia apparet, & in agone consolatur	193
<i>Anna</i> excellentia	192
<i>Anna</i> Elogium maximum si compareremus eam sacro Piscis, in quo clavæ cœli inventæ	186
<i>Anna</i> Uranoscopo comparatur & cur? ibidem.	187
<i>Anna</i> nomine in dorso signati Pisces capiuntur à Siculis Piscatoribus S.	
Annam invocantibus	187

<i>Anna</i> desolata in horto ob sterilitatem	187	lis Minoritæ	116
<i>Annæ</i> Oratio ad DEUM	188	<i>Antonium</i> vocat Æmilia non manducantem Joannem	116
<i>Annæ</i> apparet Angelus ac nuntium apportat de prole nascitura	189	<i>Antonii</i> Abſtinentia & Jejunium	116
<i>Annæ</i> comparationes variæ	185	<i>Antonium</i> vocat Forum Livii Doctore abſconditū & Moyſi comparat	117
<i>Abortatio</i> ad cultum S. Annæ abbatris Trithemii	193	<i>Antonius</i> ab Arimino vocatur novus Arion ob Concionem piſcibus habitam	117
<i>Annulus</i> Dei eſt S. Franciſcus ſcūptus à Chriſto in monte Alvernæ	251	<i>Antonius</i> à Greg. IX. vocatur Antea Teſtamenti	118
<i>Annulo</i> Conradinus eſt proditus	251	<i>Antonius</i> Ezelinum Tyran. domat.	119.
<i>Annulo</i> Davidis periit Urias	251	Unde domitor monſtrorum vocatur.	
<i>Annulus</i> Jezabelis cauſa mortis Naboth.	251	<i>Antonius</i> Neapoli ad montem Veſuvium dæmones adjurat & à damnato ſyngrapham prius ruſtico negatam extorquet	119
<i>Annulus</i> S. Ittæ à corvo raptus	251	<i>Antonii</i> varia Miracula	120
<i>Annulus</i> , quem in ludo à Maximo lucratus eſt Val. Imp. ruina eſt Imp. ib.		<i>Antonius</i> titulo Gregorii Thavmurgi condecoratur ab Urbe Lemo- viciſi	120
<i>Annuli</i> Tragœdias varias mundo dederunt	250.	<i>Antonius</i> tempore tempeſtatis concionante, pluvia prohibetur madefacere audirores	120.
<i>Annuli</i> varii, quas habuerint formas	254	<i>Antonio</i> ab Indis & Antipodibus datur titulus Petri ſecundi	121.
<i>Annulo</i> S. Franciſci poſſumus obſignare omnes petitiones noſtras	255	<i>Antonii</i> ſtatua lignea ab hæreticis in mare abjecta, inter fluctus maris mirabiliter progreditur ad portum	122.
<i>S. Antonius</i> de Padua inardescit ad Martyrum corpora allata ex Africa	98. item 115	<i>Antonii</i> cum S. Petro comparatio	122.
<i>Antonii</i> laudes deprædicant Urbes primariæ Europæ	114	<i>Antonius</i> Ticini Juveni pedem abſciſſum reſtituit	122.
<i>Antonius</i> velut Habacuc transfertur Olyſſiponem, ubi Parentem ſuum bis à ſententia mortis abſolvit	115	<i>Antonii</i> laudum compendium	123
&	116	<i>Annus</i> præſens quomodo corrigendus & ſanctè tranſigendus	9
<i>Antonio</i> Conimbrica dat titulum Martyris in deſiderio, & comparat eum S. Martino	116	<i>Apoſtolorum</i> contentio de primatu	413
<i>Antonius</i> ventis contrariis pellitur ex Africa Meſſanam	116	<i>Aquile</i> Joannes comparatur	413
<i>Antonii</i> humilitas in Reſectorio Meſſanenſi	116	<i>Arborum</i> Comitia ſacra & profana	103
<i>Antonio</i> Meſſana Titulum dat humi-			

<p><i>Arborum defectus, cur minùs coronâ dignæ</i> 104</p> <p><i>Arborum variarum cum Cruce Domini comparatio</i> 105</p> <p><i>Arborum varia genera, Virtutis & excellentiæ</i> 105</p> <p><i>Aspectus cœli quantæ Virtutis</i> 208</p> <p><i>Auditus erroribus variis decipitur</i> 387</p> <p><i>Avari Midæ locii taxati</i> 3</p> <p><i>Avari & Invidi petitum</i> 5</p> <p><i>Aures asininæ</i> 3</p> <p><i>Aves electæ à Diis & Deabus</i> 411</p> <p><i>Aves sacræ variæ</i> 412</p> <p><i>Aule similes templis Ægypti</i> 130</p> <p><i>Aule similes Hörtis</i> 157</p> <p><i>Aule à 3. Nebulonibus depravatæ</i> 157</p> <p><i>Aule tempestates à fufurronibus excitantur</i> 160</p> <p><i>Authoris sollicitudo de laude S. Antonii.</i> 113</p>	<p><i>Michol erga Davidem</i> <i>ibid.</i></p> <p><i>Josabæ erga Joram</i> 276</p> <p><i>Piscatoris Viennensis</i> <i>erga</i></p> <p style="padding-left: 40px;"><i>Wences. Imp.</i> <i>ibid.</i></p> <p><i>Æneæ in Anchisen</i> 276</p> <p><i>Ciceronis in Ligarium</i> <i>ibid.</i></p> <p><i>Beneficia St. Michaelis in nos majora</i> 276</p> <p><i>Bibliotheca in Orbe variæ</i> 373</p> <p><i>Bibliotheca Christian, taxantur</i> 374</p> <p><i>S. Blasii sanguis è corpore decurrens mulieres ad Martyrium inflammat</i> 101</p> <p><i>Blasphemi colaphis cœrcendi ex mente S. Chrysofomi</i> 367</p> <p><i>Blasphemia quàm grande peccatum</i> 369; <i>causæ hujus</i> <i>ibid.</i></p> <p><i>Blasphemiæ variæ</i> 370</p> <p><i>Blasphemiæ ex mundo tollendæ, ad hortatio hujus ad Reges & Principes</i> 371</p> <p><i>S. Bonif. visis tormentis Martyrum ad Martyrium inflammat</i> 98</p> <p><i>Bruta varia aliquando locuta</i> 268</p> <p><i>Bubo seu noctua Symbolum Invidiorum</i> 5</p>
B.	
<p><i>Baculus S. Jacobi quid designet</i> 178</p> <p><i>Baculo S. Petri resuscitatur S. Maternus</i> 138</p> <p><i>Bajazeth ferreæ cavæ inclusus</i> 160</p> <p><i>S. Bartholomæi pellis timpanum est cunctos dolores à mortalibus auferens</i> 231. 232</p> <p><i>S. Bartholomæi imitatrix Matrona Japonica</i> 236</p> <p><i>Bartholomæi Saluzii zelus in concionando</i> 85</p> <p><i>Bavariæ Elector Regi Sinarum donumittit St. Evangelium figuris & imaginibus artificiosissime exornatum</i> 382</p> <p><i>Beneficia varia exhibita.</i></p> <p style="padding-left: 20px;"><i>Ariadne erga Theseum</i> 275</p>	<p style="text-align: center; padding: 10px 0;">C.</p> <p><i>Candela variæ in Festo Purificationis distributæ</i> 36</p> <p><i>Canarienses.</i> } <i>Hæreticis</i> 36</p> <p><i>Rhegiensis S. Pauli.</i> } & 37</p> <p><i>Attrebatensis.</i> }</p> <p><i>Cereus Petri Scargæ</i> } <i>Senibus</i></p> <p><i>Caroli V. Imperat.</i> } 38</p> <p><i>Cereus Lidwinæ & Mastril. ægrotis</i> 39</p> <p><i>Candela Laurentii Fucci datur Venere stimulat</i> 39</p> <p><i>Candela 2. desperati militis, peccatoribus desperatis.</i> 40</p>
Rrr 3	
<i>Caliguæ.</i>	

<i>Caligula</i> Imp. duo mysteriosi pugillares	5	<i>Chunegundis</i> ad ignitos vomeres stantis Oratio	59
<i>S. Catharinae</i> encomium	349	<i>Chunegundis</i> passio comparatur cum aliorum M.N. tormentis	59
<i>Catharinae</i> comparatio cum S. Paulo. In Vita, Virtutibus, morte, & miraculis	349. & seq.	<i>Chunegundis</i> vita in Asceterio post mortem Henrici traducta	60
<i>Catharinae</i> miracula in regis Angliæ filio & Sabino Episcopo	353. & 354	<i>Chunegundi</i> corona triplex debita, prima ex rosis & liliis, altera ex gemmis, tertia ex stellis	61
<i>Catharinae</i> modernæ quàm dissimilis		<i>Clarae</i> Laus	213
<i>Catharinae</i> V. & M.	355	<i>Clarae</i> applicatur elogium illud signum magnum apparuit in caelo, mulier &c.	213. & seq.
<i>Causa</i> cur latro in Cruce conversus	150	<i>Clarae</i> ortum antecedunt calamitosa tempora	214
<i>Causa</i> festinationis B. V. in visitanda Elisabeth : dantur variæ	149	<i>Clarae</i> corona Stell. 12 ex gemmis	215
<i>Causa</i> præcipua, ut Titulum refugii peccatorum mereretur	149	<i>Clarae</i> corona alia ex 12. stellis scilicet regiarum Principum quæ Claram sunt secutæ	217
<i>Causæ</i> Variæ cur Stephano cœli portæ apertæ	403	Stella 1. Agnes Reg. Bohemiæ	217
<i>Christiani</i> mali taxati	18. item 21	Stella 2. Chuneg. Reg. Ung. filia	218
<i>Christus</i> natus Concionat. novus	393	Stella 3. Eleonora Lusit. Reg. filia	218
<i>Christi</i> nati humilitas perorat ad superbos & ambitiosos	394	Stella 4. Chuneg. Frid. III. Imp. filia	218
<i>Christi</i> nati pauperas perorat ad Avaros	396	Stella 5. Maria Coronat	219
<i>Christus</i> cur in præsepio lachrymatus? causæ hujus	397 & seq.	Stella 6. Margarita Maximil. II. Imp. filia	219
<i>Christus</i> cur lachrymatus ad sepulchrû Lazari, causæ hujus variæ	29	Stella 7. Coleta filia Rudolphi I.	220
<i>Chunegundis</i> laudes difficulter describi possunt	54	Stella 8. Salomæa Polon. Reg.	ibid.
<i>Chunegundis</i> comparatur variis gemmis	54	Stella 9. Isabella Reg. Galliæ	ibid.
<i>Chunegundis</i> coronæ Catbunculus Martyrii adjicitur	55	Stella 10. Sancia Reg. Siciliæ	ibid.
<i>Chunegundis</i> certat cum cœlesti Gynecæo	56	Stella 11. Elisabeth. Reg. Lusitan. ibid.	
<i>Chunegundis</i> Martyr probatur	57	Stella 12. Elisabeth Ducissa Thuring.	ibid.
<i>Chunegundis</i> sub 3. Tyrannis passa	57	<i>Claves</i> in flumen abjectæ ne captivo carcer aperiri possent	189
<i>Chunegundis</i> calumniâ gravissima im-		<i>Claves</i> à Mauritio Ep. in mare abjectæ ac post septennium iterum in ventre Piscis inventæ	190

<p><i>Claves</i> à Matrona pœnitentiæ cau- sâ in Athesin abjectæ etiam in pis- ce post plures annos repertæ fol. 190</p> <p><i>Claves</i> Cœli inventæ in benedicto Ventre S. Annæ, nempè B. V. 191</p> <p><i>Clepsidra</i> circa quam formicæ discun- runt, Symbolum temporis 7</p> <p><i>Clerici</i> taxantur 20</p> <p><i>Clementiæ</i> & mansuetudinis laus 163</p> <p><i>Cœli aspectus</i> quid præstare possit in homine 207, item 210</p> <p><i>Cœli</i> varii tituli 11, ac descriptio 314 & seq.</p> <p><i>Cœlum</i> grandis liber 11</p> <p><i>Cognomina</i> cur hominibus indita? causæ hujus variæ 383</p> <p><i>Colaphi</i> variis impacti 366 item 368</p> <p><i>Cohortatio</i> ad Cœli gaudia possiden- da 319</p> <p><i>Comœdia</i> in die Nativitatis B. V. spe- ctanda proponitur 241</p> <p><i>Comœdia</i> Goæ exhibita cum Saltu 241</p> <p><i>Comœdia</i> Marianæ periochæ & scenæ 242</p> <p><i>Cometarum</i> varia significatio. 12</p> <p><i>Cometæ</i> Xerxi, Dario, Romanis, a- liisq; regnis fatales 13</p> <p><i>Cometa</i> ultimus an non sit stella illa, cujus nomen ablynthium 17</p> <p><i>Comitia</i> arborum sacra & profana 103 item voluceum 411</p> <p><i>Concionatores</i> taxati 20</p> <p><i>Concionatorum</i> Zelus } Chrysofomi } 85 Barth. Salutii } & 86 Capistrani } 86</p> <p><i>Concionator</i> novus advocatus de fini-</p>	<p>bus terræ 393</p> <p><i>Coactio</i> ejus mirabilis, quæ solum in e- ctari, non audiri debet 207</p> <p><i>Concionatores</i> cœteri in festo Nativita- tis Domini tacere jubentur 393</p> <p><i>Concertationes</i> Variæ in mundo 221</p> <p><i>Concertatio</i> inter Alexandrum & Da- rium</p> <p><i>Concertatio</i> inter Græcos & Trojanos</p> <p><i>Concertatio</i> inter Aeneam & Turnum</p> <p><i>Concertatio</i> inter Junonem, Venerem & Palladem.</p> <p><i>Concertatio</i> Cœli & terræ pro Maria retinenda 222</p> <p><i>Concertatio</i> inter Justitiam & Miseri- cordiam 75</p> <p><i>Congregatio</i> Zelosa Japonum, regulæ ejus & Leges 99</p> <p><i>Contentio</i> Apostolorum de Primatu, 23</p> <p><i>Consolatio</i> desolatorum ob medium inventum pellendi cunctas tribu- lationes 231</p> <p><i>Cor hominis</i> mari comparatur, & cur? 441</p> <p><i>Cor humiliatum</i>, contritum, immacu- latum quid sint 455 & seq.</p> <p><i>Cor hominis</i> petit Deus 454</p> <p><i>Cor mortui</i> Sacerdotis Crucifixo ad- hæret 458</p> <p><i>Cor Usurarii</i> inter aurum inventum 459</p> <p><i>Corpora</i> Sanctorum incorrupta 227 & 295</p> <p><i>Crudelitas</i> Barbarossæ in Mediola- num, 162</p> <p>Theodosii Imp. in Thessalonicenses 161. Tamerlanis 3. Pyramides ex occisorum Calvariis Damasci exci- tantis</p>
--	---

<p><i>tantis</i> fol. 162</p> <p><i>Crudelitas</i> Jacobi Regis Angliæ Comiti Atholiæ coronam ferream candentem imponentem 160</p> <p><i>Crudelitas</i> Torquati, Epaminondæ, Othonis Imp. Bogoris. Irene, Clotharii, Sigismundi, Solymani 302 & seq.</p> <p><i>Crux Christi</i> Arbor dignissima coronâ 104</p> <p><i>Crux Christi</i> pretiosior & excellentior est</p> <p>Cedro incomputribili</p> <p>Platano Xerxis,</p> <p>Lauro triumphali</p> <p>Arbori Calambo</p> <p>Tetlarix seu Guão</p> <p>Arbore Mexicanâ</p> <p>Arbore Sancta</p> <p>Palma Indica,</p> <p>Gariophillo regio</p> <p><i>Crucis</i> præconia 106 & 107 ac 3. tituli ad Coronam.</p> <p><i>Crucis Christi</i> particulæ miraculosæ multiplicatæ 109 convitia hæreticorum in Crucem Domini refeluntur ibid.</p> <p><i>Crucis Christi</i> Gloria in ultimo die 108</p> <p><i>Crucis</i> & tribulationes à Deo nobis immissæ sunt æq; honorandæ 110</p> <p><i>Cultus</i> nominis Jelu & Mariæ 9</p> <p><i>Cupidinis</i> adumbratio 4</p> <p><i>Currus</i> memorabilis Stevini 97</p>	<p><i>Descriptio</i> Amoris impuri 4</p> <p><i>Descriptio</i> Avaritiæ 3 item 259</p> <p><i>Descriptio</i> B. V. per montana ad Elisabeth festinantis 146</p> <p><i>Descriptio</i> Comœdiæ in honorem Natæ Virginis habitæ 242 & seq. Scenæ Comœdiæ explicantur 244</p> <p><i>Descriptio</i> Chunegundis super ignitos Carbones ambulantis 58</p> <p><i>Descriptio</i> Invidiæ 5 item 86</p> <p><i>Descriptio</i> Inferni 44</p> <p><i>Descriptio</i> Laurentii ad Martyrium properantis 204</p> <p><i>Descriptio</i> Legationis flebilis 73</p> <p><i>Descriptio</i> Muneris Regii à Ferd. 3. Imp. ad Regem Sinarum transmissi 339</p> <p><i>Descriptio</i> Morganæ circa Urbem Rhegium 401</p> <p><i>Descriptio</i> Montis Alvernæ & impressionis Sacrorum stigmatum 252</p> <p><i>Descriptio</i> Obsidionis Assisy à Saracenis 215</p> <p><i>Descriptio</i> Ominum in Nativitate Domini 16</p> <p><i>Descriptio</i> Præfagiorum 12. ante diem Judicii 17</p> <p><i>Descriptio</i> Periculorum incumbentium Joanni in corripiendo Herode. 131</p> <p><i>Descriptio</i> statuæ miraculosæ Chilensis 39</p> <p><i>Descriptio</i> Temporis 2. item 7</p> <p><i>Descriptio</i> temporis miserandi in Ecclesia tempore S. Francisci 252</p> <p><i>Descriptio</i> terribilis horæ mortis 277</p> <p><i>Describitur</i> extremi Judicij Aurora, Meridies & nox terribilis 430</p> <p style="text-align: right;"><i>Descriptio</i></p>
---	--

D,

<i>Damnatorum</i> Quærela	47
<i>Damnatorum</i> Valedictio terribilis	49
<i>Daniel</i> Draconem bolo interficit,	92

I N D E X.

<i>Descriptio Vindicativorum</i>	7	<i>Evangelium de Visitatione B. M. V.</i>	
<i>Dæmon insidiatur Nobili cuidam</i>	82	est dubiis plenum	146
<i>Dickbei pulvis tympheticus</i>	97	<i>Eucharistia nobilissimus ac deliciosissimus bolus est</i>	463
<i>Diem unicum reservavit sibi Deus. ut hic confundet omnes alios dies</i>	429	<i>Eucharistie elogia</i>	463
<i>Doni alicujus requisita</i>	339	<i>Eucharistie Excellentie & Miracula.</i>	465
<i>Draco describitur</i>	87	<i>Examen ultimi Judicii terribile</i>	433
<i>Draconum strages</i>	89	ab <i>Examine</i> hoc nullus status est exemptus. Ibidem	
<i>Draco Rhodius à Gofone interfectus</i>	89	<i>Exempla Sanctos inflammant</i>	98
<i>Draco Ragufanus ab Hilarione combustus</i>	90	Sti S. Antonius de Padua	985
<i>Draconi frænum injectum à S. Golin- dacha</i>	91	S. Bonifacius M.	98
<i>Dracones superati à S. Rophilo & Mercurio Ep.</i>	92		
<i>Draconi pestilenti comparatur impius Rex Herodes</i>	424		
E.			
<i>Ecbones multiplices</i>	409		
<i>Echo Christi Crucifixi fuit Stephanus</i>	404		
<i>Echons S. Stephani quæ fuerint ultima Verba</i>	409		
<i>Ecbones & nos vult esse S. Stephanus</i>	409		
<i>Elogia Crucis Christi. Conc. de inventione S. Crucis per totum.</i>			
<i>Elogia Varia ab Urbibus S. Antonio Paduano attributa</i>	114 & seq.		
<i>Elogium S. Antonio quale tribuant Indi</i>	121		
<i>Epitheta singulis sæculis ab orbe condito à Juglare imposta</i>	95		
<i>Eremitarum veterum poenitentia</i>	857		
		F.	
		<i>Festa Sanctorum cur instituta</i>	364
		<i>Festa SS. sunt nobis calcar & doctrina</i>	365
		<i>Fortunati plures dies in Mense Septembri</i>	239
		<i>Folia Libri Immaculatæ conceptionis</i>	376 & seq.
		<i>Fortitudo</i>	
		Sambsonis.	
		Milonis.	
		Castriotæ.	}288
		Junii Valentis.	
		Horatii Colitis.	
		<i>Frigus & glacies cordium nostrorum per S. Matthiam frangenda</i>	43
		<i>S. Franciscus Annulus Dei obfignarius</i>	250
		<i>Francisci Annulre obfignat possumus omnes petitiones nostras</i>	255
		<i>Franciscus Annulus Eliæ</i>	249
		<i>Francisco Elogia varia data</i>	250
		<i>Franciscus Lupum Eugubii domat</i>	85
		S s s	
		Francisci	

<i>Francisci</i> petitio ad Deum nobilior fuit & sapientior petitione Salomonis 198 & 199	<i>Grues</i> stantes in Circulo, occasio templi construendi. 152
<i>Franciscus</i> quas causas habuerit Indulgentias Portiunculæ à Deo petendi 199	<i>Gule</i> damna 6
<i>Franciscus</i> natus Orbem complet admiratione, stupent Angeli, ululat orcus 249	<i>Gustus</i> sæpè decipit homines 387
<i>Franciscus</i> Moyse major qui non aquam, sed vinum sitientibus elicit 249	<i>Gynæcæi</i> cœlestis Symbola varia 56
<i>Franciscus</i> parvulum ahenò mersum resuscitat 249	H.
<i>Franciscus</i> Salamandra in igne. 250	<i>Hasludium</i> in Anglia celebratum ubi Procères variis scutis armati comparuerunt 55
<i>Franciscus</i> in nube lucida velut stella matutina cœlos ascendit 250	<i>Heretici</i> calumniantur multiplicationem particularum S Crucis 109
<i>Francisci</i> Vita renovatio Orbis. 253	<i>S. Henrici</i> Imp. laudes & Titulus Mirabilia mundi 156
<i>Franciscus</i> novus stylites 294	<i>Henricus</i> velut Liliū in spinis & carduis adolevit 158
<i>Franciscus</i> post mortem stat. Testimonium hujus stationis 294	<i>Henrico</i> Aula non solum non nocuit, sed gradum ad Virtutes præbuit 158
<i>Francisco</i> cur post mortem stare hucusq; concessum? Causæ variæ 295 & seq. Ratio Authoris. ibid.	<i>Henrico</i> prædicit cœlum Imperium 159
<i>Francisci</i> invocatio 300	<i>Henrici</i> humilitas in tumultu B. Romualdo Abbate 159
<i>Franciscus</i> mortuus rejicit à manu sua Annulum aureum à Papa devotionis ergo sibi inditum 254. & iterum adactus obedientiâ eundem resumit. ibidem	<i>Item</i> Bambergæ in confessu Episcoporum ubi in terram prostratus, à Willegiso Electore Moguntino est erectus 159
G.	<i>Humilitas</i> ipsius dum Heribertum Episcopum Coloniensem detractâ purpura est deprecatus 159
<i>Gariophillum</i> regium cœteræ Arbores in India adorant. 106	<i>Henrici</i> Clementia & mansuetudo erga
<i>Gilimer</i> cum exercitu suo à Belliario in montibus Numidiæ conclusus tria petiit 325	<i>Hermannum</i> Ducem Suediæ } <i>Hezilonem</i> Ducem Franconiæ } 160 <i>Boleslaum</i> Reg. Poloniæ } 161 <i>Brunonem</i> fratrem uterinum } 163 <i>Civitates</i> Ticinum & Trojam } <i>Conradum</i> Salicum }

<i>Henrici</i> peroratio ad rebelles	161 &	suam super ignitos vomeres pro-	
	162	bantis	58
<i>Henrici</i> Oratio ad parvulos Trojanos		<i>Historia</i> Cerei prodigiosi Regiensis	37
	162		264
<i>Henricus</i> in Conjugio ad mortem usq;		<i>Historia</i> Conversionis Latronis in	151
Virgo	163	monte Aethna	192
<i>Henricus</i> ante mortem Chunegun-		<i>Historia</i> Clerici à B. V. edocti Rosa-	
dem propinquis reddit Virginem	164	rio addendi unum pater & Ave in	
	164	honorem S. Matris Annæ	192
<i>Henrici</i> Liberalitas erga Ecclesias		<i>Historia</i> Crucifixi Americanum Re-	
	164	gulum cum suis torvis oculis aspi-	
<i>Henricus</i> ob verba ille Post sex, in pa-		cientis & ad terram deijcientis	262
riete templi apparentia sex inte-			
gris annis ad mortem se præpa-		<i>Historia</i> alia Crucifixi in Coelis ap-	
rat	159	parente, quæ contigit ad Urbem	
<i>Henrici</i> encomium	164	Indiæ Thaman	262
<i>Herodes</i> monstrum deterrimum	421	<i>Historia</i> Francisci rejicientis à se an-	
Caput habet Vulpinum	422	nulum post mortem manui indi-	
Corpus Tigridis	423	tum à Papa	254
Caudam Draconis	424	<i>Historia</i> Hugolini Girardesci à Gi-	
<i>Herodis</i> acta destanda	421 & seq.	bellinis capti, ubi claves in Arnum	
<i>Herodis</i> Mors & interitus	425	projectæ 189 applicatur generi	
<i>Historia</i> de S. Antonio Paduano pa-		humano.	
trrem suum bis ab instante gladio		<i>Historia</i> Laurentii Fucci digitum ad	
eripientem	115	candelam comburentis.	39
<i>Historia</i> S. Antonii ad montem Vesu-		<i>Historia</i> Marcelli Mastrilli	39
vii dæmonem ratione singraphæ		<i>Historia</i> militis desperati de patibulo	40
adjurantem	119		40.
<i>Historia</i> S. Antonii Juveni pedem		<i>Historia</i> de S. Materno Ep. jam	
abscissum restituentis	122	diebus tumultato ac per baculum	
<i>Historia</i> statuæ lignæ S. Antonii		à S. Petro submissum resuscitato	138
mirabiliter super aquas maris am-			
bulantis.	122	<i>Historia</i> Ep. Maurilli perditas claves	
<i>Historia</i> Bartholomæi Saluzii Romæ		post septennium in ventre Piscis	
in templo Aræ Cœli	85	invenientis	190
<i>Historia</i> Clerici pro videnda forma		<i>Historia</i> Metronis pœnitentis Claves	
B. M. V. oculos amittere parati	341	compedum in pisce invenientis	190
<i>Historia</i> Chunegundis innocentiam			

<i>Historia</i> de nobili per Salutationem Angelicam ab insidiis Orci liberato	82	<i>Jacobus</i> adolescentem ab incendio liberat	182
<i>Historia</i> nobilis alterius repente mortui, ac ope S. Michaelis à dæmonibus erepti	281	<i>Jacobus</i> captivos è carcere educit	182
<i>Historia</i> Portiunculæ	189	<i>Jacobi</i> Corpori recipiendo rupes liquefcit & se expandit	183
<i>Historia</i> de Rege Ramiro à S. Jacobo in pugna adjuto.	179	<i>Jacobi</i> sepulchrum gloriosum	183
<i>Historia</i> de S. Sabino Ep. à B. Catharina miraculose curato	354	<i>Jacobi</i> laudes dum comparatur Moyfi	183
<i>Historia</i> de Sanctulo à S. Joan. Evang. gladio Longobardorum subducto	419	Samboni } Elifzo } 184	
<i>Historia</i> de miraculosa statua Chilonfi	34	<i>Jacobi</i> baculus contra hostes nostros expolcitur	184
<i>Historia</i> admiranda de S. Thoma Apostolo	391	<i>Japonum</i> Zelosa congregatio	99
<i>Historia</i> memorabilis ratione temerarii Judicii	390	<i>Idioma</i> mundi, inferni, & cæli	357 & 358
<i>Historia</i> de Vetula Japonensi	9	<i>Invitatio</i> peccatorum ad indulgentias Portiunculæ	202
<i>Humilitatis</i> elogium in Joanne	130	<i>Imago</i> Jesuli gruem manu tenentis è terra eruitur	152
<i>Hominis</i> miseria describitur	456	<i>Inferni</i> Alphabethum atq; ejus descriptio	44
I.		<i>Inferni</i> tormenta	46
<i>Jacobus</i> Apostolus cur pingatur cum baculo? causæ.	177	<i>Infernales</i> quærelæ	47
<i>Jacobi</i> potestas in omnia elementa more Moyfis	178	<i>Invidia</i> descriptio s. item 86. comparatur Tigridi, Nocturæ, Phœnici, Basilisco, Draconi	87
<i>Jacobus</i> Ramiro Regi in acie succurrit, & Mauros sternit	179	<i>Invidia</i> mala	88
<i>Jacobus</i> Juvenem suspensum servat	180	<i>Invidia</i> ubiq; regnat	89
<i>Jacobi</i> Corpus impositum navi absq; velo & remis feliciter portum Flaviæ Illyriæ tenet.	181	<i>Invidia</i> strages	90
<i>Jacobus</i> Hermogenem Magum convertit	181	<i>Invidia</i> remedia	91
<i>Jacobi</i> potestas in dæmones	182	<i>Invidi</i> & avari petunt	5
		<i>Inveſtiva</i> in obstinatos peccatores	50
		<i>Inveſtiva</i> in blasphemos.	369
		<i>Inveſtiva</i> in mulieres	347
		<i>Inveſtiva</i> SS. PP. in easdem	348
		<i>Inventiones</i> novæ in omni scientia	96
		<i>Joan. Bapt.</i> triplex miraculum orbis	126
		<i>Joan-</i>	

<i>Joannes</i> in teneris annis pœnitens	126	menti	67
<i>Joannes</i> in applausu humilis	128	<i>Josephi</i> membra omnia fortunata	68
<i>Joannes</i> in aula verax	132	<i>Josephi</i> mors felicissima	68
<i>Joan. Bapt.</i> laus	128	<i>Josephi</i> testamentum & ultima verba	69
<i>Joannis</i> humilitas	129	<i>Josephus</i> imploratur ut succurrat afflictæ Germaniæ	70
<i>Joan.</i> <i>Zelus</i> in Herodem.	131	<i>Iridi</i> Magdalena comparatur	167
<i>Joanni</i> demonstrantur pericula hujus Zeli	131	<i>Iridis</i> origo ex rorida nube	167
<i>Joannis</i> constantia 131. & 132. mors pro veritate	ibid.	<i>Iridis</i> eacomia	168
<i>Joannes</i> echone vocis suæ adhuc peccatorum Aures vellicat	133	<i>Iris</i> pulchritudinem suam trahit à 4. coloribus	168
<i>Joannes</i> Evangelista est Aquila	413	<i>Ironia</i> in malos Christianos	428
<i>Joannis</i> & Aquilæ comparatio	413	<i>Judicii</i> extremi aurora, meridies & nox describitur fol. 428. & seq.	
<i>Joannis</i> nidus peccatus Christi	413	<i>Judicii</i> illius prodromi	430
<i>Joannes</i> fortunatior multis sanctis	414	<i>Judicii</i> illius examen terribile	432
<i>Joannes</i> sublimis Aquila ob volatum 414. Volat altius cœteris,		<i>Judicii</i> extremi Vesper, quo pœnitentes vocantur ad coronam, reprobis ad cruciatus	437
<i>Joannes</i> visu perspicacior quàm prophetæ Veteris Testamenti	415	<i>Judicis</i> sententia terribilis	437
<i>Joannes</i> Aquila victoriosa	417	<i>Judicii</i> Memoriâ perterriti S. S.	438
Deprecatio ad S. Joannem velut Aquilam pro Imperio Romano	418	<i>Judicium</i> temerarium ubique regnat	384
<i>Joannis</i> auxilium invocatur admodum S. Sanctuli	419	<i>Judicii</i> temerari errores omnes proveniunt ex defectu s. sensuum	385
S. <i>Josephus</i> Phoenix in Sponsa, Phoenix in filio, Phoenix in morte	63	Impegerunt in hoc <i>Judicio</i>	
<i>Josephi</i> electio similiis electioni Davidis	64	Heli	385
<i>Josephi</i> gloria & magnitudo undè defumatur	64	Samuel	ibid.
<i>Josephi</i> Sponsa qualis	65	Apostoli	ibid.
<i>Josephi</i> felicitas 65. in filio pag.	66	Melitenfes	ibid.
<i>Josephus</i> felicior SS. Veteris Testam.		Ananias	ibid.

<i>Judicium</i> temerarium peccatum est	<i>Legatio</i> Judæorum ad Joan.	129
Luciferi	<i>Legatio</i> M. Popilii ad Regem Antio-	
<i>Judicii</i> temerarii exemplum mirabile	chum	74
	<i>Legatio</i> Scytharum ad Regem Per-	
<i>Judicii</i> ultimi terror	sarum: cum munere mysterioso	285
	<i>Legatio</i> Patrum in Limbo	74
L.	<i>Legatio</i> tristis puerorum ad Impera-	
<i>Lacrimæ</i> Christi in præsepio, & quid	tozem Hæzricum dum Trojam ob-	
portenderint	sideret	73. item 162
<i>Lacrimæ</i> Christi in morte Lazari: ad	<i>Liber</i> prodigiosus est Maria immacu-	
quid	latè concepta	375
<i>Lapides</i> laudes & præconia S. Othonis	<i>Libri</i> hujus Mariani quot folia, & quid	
loquuntur	in illis depictum	375
<i>Latro</i> in cruce cur conversus	<i>Liber</i> Ducis Bavarix ad Regem Sina-	
<i>Latro</i> in monte Æthna conversus	rum missus	ibid.
mirabiliter ope B. V.	<i>Lingua</i> mundi & inferni	357. 358
<i>Laurentius</i> ad Martyrium trahitur	<i>Lingua</i> cœli Magister S. Andreas	357
	<i>Lingua</i> moderni mundi destructa	362
<i>Laurentius</i> ignem non sentit: Causæ	<i>Lingua</i> amorosa SS. Xaverii, Cypri-	
hujus	ni, Arcadii, Adelberti, Gordii &	
<i>Laurentio</i> aspectus cœli robur dedit	Magdalenzæ de Pazis	362. 363
207. quanta Vis & Virtus hujus	<i>Litteræ</i> defunctorum ad vivos & te-	
aspectus	nor earum	321. seq.
<i>Laurentii</i> invitatio ad æternam glo-	<i>Luna</i> encomia Paulo applicantur	140
riam	<i>Luna</i> plenam allatrant canes	143
<i>Laus</i> humana & honor comparantur	<i>Luna</i> 3. visæ in cœlo in nativitate B.	
cum Manna	Sanædonii: Thomæ Aquinatis, &	
Melle	Jacobi de Meyania	13
Musica	<i>Lupus</i> Eugubii à S. Francisco cicura-	
Liquore	tur	85
Thure		
<i>Laudis</i> humanæ periculum		
<i>Laus</i> S. Joannis Baptistæ		
<i>Legationes</i> varix		
<i>Legatio</i> Angelorum	74. & 77	<i>Magdalena</i> comparatur Calisto
<i>Legatio</i> Gabrielis	74. & 79	<i>Magdalene</i> Antitheses
<i>Legatio</i> Japonum ad Gregorium XIII		<i>Magdalena</i> Iris 4. colorum
	74	<i>Magdalene</i> conversioni occasionem præbuit

M.

I N D E X.

præbuit refuscitatio adolescentis in Naim	169	<i>Maria</i> Ingressus in domum Elisabeth fuit similis Arcæ illatæ in Templum Dagon	149
<i>Magdalene</i> lamenta	169	Item Domui Obededom, cui benedixit Dominus	ibid.
<i>Magdalene</i> spes in colore viridi adumbratur	169	<i>Maria</i> non solum in Montanis Judææ promerita est titulum Refugii peccatorum, sed etiam in monte Calvariæ ob latronem conversum confirmatus est titulus ille	150
<i>Magdalene</i> humilitas per colorem cytrinum denotata	170	<i>Maria</i> causa conversionis Latronis illius	150 seq.
<i>Magdalene</i> Threni	170	<i>Maria</i> etiam in monte Æthna promerita est Titulum Refugii peccatorum	151
<i>Magdalene</i> adaptatur symbolum Valentiniæ Uxoris Ducis Aurelianiensis	170	<i>Maria</i> Latronem metamorphosi subitanæ in Eremitam transmutat	151. 152
<i>Magdalene</i> amor in colore puñiceo repræsentatur	171	<i>Maria</i> mandato Civitas Acim Templum B. V. molitur in loco ubi grues in circulo stabant	152
Amor ille fuit	} 171 & seq.	<i>Maria</i> imago ibidem miraculosè è terra eruitur	152
Insuperabilis		<i>Maria</i> Dies Natalitius solvere jubetur	238
Inseparabilis		<i>Felicitas</i> illius diei	ibid.
Infatigabilis		<i>Maria</i> Advocata præmissa in cælum	228
Invariabilis		<i>Maria</i> pulchritudo, pro ea contemplanda Clericus licitatur binos oculos	141
Infatiabilis		<i>Cum Maria</i> in Orbe nil est comparandum	343
Infociabilis		<i>Maria</i> Liber prodigiosus & immaculatus	375
Inaccessibilis	Author Libri	175	
<i>Magdalene</i> lamenta ad sepulchrum Domini	172	Charta	ibid.
<i>Magdalene</i> poenitentia locus & tempus	174	Involucrum	ibid.
<i>Magdalene</i> poenitentia nostræ debet esse forma	174	Clausura	ibid.
<i>Magdalene</i> cæteri que poenitentes nobis à Deo dati sunt in exemplum	175	Finis	
<i>Magorum</i> stella lingua cœli	12		
<i>Maria</i> festinat ad Elisabeth	148		
Causas hujus festinationis dant			
Ambrosius	147		
Bonaventura	148		
Beda	ibid.		
Cyrillus Alexand.	ibid.		
<i>Maria</i> hac festinatione titulum Refugii peccatorum est promerita	149		

Finis Libri	375	<i>Memorabilis</i> Currus Stevini	97
<i>Mariæ</i> immaculata conceptio per varias figuras & argumenta pro- batur	375. 381 seq.	<i>Memorabilis</i> Tubus Kircheri	96
<i>De S. Martino</i> nova varia	380	<i>Mensa</i> variis lancibus & Xenius one- rata	2
<i>Martini</i> Pallium cur ita à Christo di- laudatum? causæ hujus	333	<i>Metamorphoses</i> variæ	167
<i>Martinus</i> miles sub Imperatoribus Juliano & Constantio, quales hi fuerint	334	Lycaonis in Lupum	}
<i>Martinus</i> liliûm inter spinas, Miles inter perverfos	335	Terei in Upupam	
<i>Martini</i> misericordia	335	Hipp. & Athal. in Leones	}
in gradu summo.		Hecubæ in canem	
<i>Martini</i> Elogia	336	Aëtionis in cervum	} 167
<i>Martyres</i> confortantur aspectu cœli 209. patet id in		Daphne in Laurum	
2. Nobilibus Japoniis	209	Narcissi in florem	}
Matre Machab.	ibid.	Plejadum in stellas pluvias	
Matrona Anglicana	ibid.	Calisto in Ursam majorem	
<i>Martyrum</i> variæ pœnæ 235 item 27		<i>Michaelis</i> grandia beneficia	276
<i>Mattheus</i> velut monstrum ad Urbem Capharnaum lustratur Diogenis lucernâ	258	<i>Michael</i> Amicus noster usq; ad mor- tem 277. Solus amicus fidelis mo- rientis	280
<i>Mattheus</i> comparatur Harpyæ ac Draconis custodienti pomâ aurea	258	<i>Michaelis</i> patrocinium expertus est Osbertus	280
<i>Mattheus</i> Camelus gibbosus	258	<i>Item alius</i> Nobilis noctu derepentè	
<i>Matthæi</i> repentinâ mutatio quæ causâ hujus?	259	<i>Michaelis</i> Imaginem in agone semper oculos habere voluit Camillus de Lellis	282
<i>Mattheus</i> debet conversionem suam oculis Christi	261	<i>Michaelis</i> invocatio	282
<i>Matthæi</i> Symbolum Horologium so- lare	263	<i>Midas</i> ob petitum stultum aures asinas ab Apolline accepit	3
<i>Mattheus</i> similis illi Camelo submisso cum pecuniis à regina Galliæ	264	<i>Milonis</i> & Samsonis fortitudo	288
<i>Magnus</i> . Titulus datus variis ob cau- sas varias	269	7. <i>Miracula</i> Orbis ab antiquis cele- brata	125
<i>Memorabilia</i> varia	97	<i>Miracula</i> Sanctorum	128
		Greg. Thavmaturgi montem trans- ferentis	128
		Raimundi Pennafort pallio marc fulcantis	ibid.
		Episcoporum Africae abscissa lingua tamen concionantium	ibid.
		Francisci hyeme rosas ex vepribus decerptis	158
			Petri

I N D E X.

Petri de Alcantara ex baculo terræ in fixo ficus producentis	158	<i>Munera</i> Jacobi ad Joseph Proregem Ægypti missa exilia	338
S. Francisci Viduæ in hyeme de ar- boribus racemos decerpentis	158	<i>Munera</i> Isai ad Regem Saul destinata	338
S. Rosæ frustilla panis in rosas mutan- tis	158	<i>Munera</i> Abigail	ibid.
S. Xaverii dum lampades ad aram ejus pendulæ ab Indis aquæ reple- tæ tamen arserunt, velut si oleo es- sent repletæ	158	<i>Munera</i> Reginæ Sabæ	ibid.
<i>Miraculum</i> Statuæ B. V. M. Chilensis	34	<i>Munera</i> hæc nihil sunt collata ad do- num, quod Anna & Joachim ob- tulerunt	338
<i>Monstra</i> varia habet Orbis	420	<i>Muneris</i> & Doni requisita	339
<i>Monstrum</i> fatalenatum in terra S.	421	<i>Munus</i> Regium Ferdin. III. Imp. Regi Sinarum transmissum confertur cum præsentatione B. V.	339. & 340
<i>Monstrum</i> quæ Herodes? triforme	421	<i>Munera</i> mysteriosa à Scythis submis- sa Regi Persarum & interpretatio eorum	285
<i>Monstri</i> hujus acta	421. seq.	<i>Munera</i> rara oblata ab	
<i>Monstra</i> varia inter Christianos	426	Aristobulo	}
<i>Quomodo</i> forma illis restituenda?	426	Soldano	
<i>Mos antiquus</i> aurea & argentea nu- mismata in populum spargendi	62	Gandavo	} 344.
		Maximil. II. Imp.	
		Galeacio Duce	} 345.
		Legatus Americanis	
<i>Mortis</i> memoria contra omnia pec- cata amuletum	8	<i>Muri</i> Sinensis longitudo & altitudo	286
<i>Mortis</i> hora terribilis & amara ejus descriptio	277		
<i>Mortis</i> angustias sunt experti			
B. Elzearius, ejus sensus de ea	278		
Conrad. Card. ex Ord. S. Bern.	ibid.		
Antonius Cirenæus	278		
B. Stephanus Abbas	ibid.		
Morituro accidit quod Proregi Indiarum: Absoloni: Judæ	279		
<i>Morientem</i> omnia terrent	280		
<i>Mundus</i> Liber S. Antonii	12		
<i>Munera</i> sunt Magnes & succinum	337		

N.

<i>Nativitatis</i> Domini varia omina, & quid portenderint	14
<i>Nativitatis</i> B. M. V. Elogia	240
<i>Natalitium</i> festum B. V. admiranda Comœdia honoratur	242
<i>Nicolai</i> exemplo instruumur blasphem- os coercere ac colaphis cædere	366
S. Nicolaus in variis Virtutibus nos instruit	365

<i>S. Nioclaus</i> in Concilio Nicæno Ar- rio alapam infligit	367	<i>Othobis</i> Encomia	269
<i>Noëua</i> Symbolum Invidiorum	5	<i>Othobis</i> Laudem lapides loquuntur	269
<i>Numæ</i> Pompilii Speculum mortuale	2	<i>Ab Othone</i> plurima Monasteria ædi- ficata & restaurata	269
<i>Numismata</i> aurea.		<i>Otho</i> verè Sacerdos Magnus	269
Constantini M.	62	<i>Othobis</i> magnitudo unde desumatur	ibid.
Philippi Cæsaris	63	<i>Otho</i> ex Comitibus de Andex natus	269
Antonini Pii	ibid.	<i>Othobis</i> humilitas Ratisbonæ	270
Cæcilii Metelli	ibid.	<i>Othobis</i> humilitas major Bambergæ	270
Vespasiani Cæsaris	ibid.	<i>Othobis</i> humilitas Romæ	270
Marci Lepidli	ibid.	<i>Otho</i> pro pœnitentia à Sacerdotibus se flagellari voluit	271
<i>Numisma</i> cufum in honorem Card. Richelieu applicatur S. Josepho	63	<i>Othobis</i> paupertas in abundantia	271
O.		<i>Otho</i> aurum submissum templo S. Michaelis offert	271
<i>Oculorum</i> Christi Virtus & efficacia	261. 263	<i>Othobis</i> vestitus, Lectus &c. omnia paupertatem sapiunt	271
<i>Odoratus</i> errat	388	<i>Othobis</i> dictum memorabile de bonis Ecclesiasticis	271
<i>Omina</i> varia Nativitatem Christi an- tecedunt	14	<i>Otho</i> operimentum pretiosum à du- ce Poloniæ transmissum, paraliti- co remittit	272
<i>Omina</i> hæc quid significarint	14	<i>Othobis</i> frugalitas & abstinentia in mensa tanta fuit, ut fassus sit nun- quam ad satiætam se comedisse in Episcopatu	272
<i>Omina</i> hæc omnia Passionis erant prognostica	15	<i>Othobis</i> Charitas erga pauperes & mortuos tempore famis	273
<i>Oratio</i> deprecatorra Misericordiæ ad Deum pro homine	75	<i>Otho</i> Tobix similis propriis manibus mortuos terræ mandans, exem- plum hujus memorabile	273. seq.
<i>Oratio</i> Justitiæ contra hominem	76	<i>Othobis</i> Charitas & Zelus bis in Po- meraniam proficiscentis, ad infide- les Deo lucrandos	274
<i>Oratio</i> Terræ pro Mariæ corpore re- tinendo 223. rationes.			
<i>Oratio</i> cœli pro Maria retinenda in cœlo 225. rationes.			
<i>Oratores</i> in Nativitate Domini tace- re jubentur	392		
<i>S. Othobem</i> Ep. ut laudare queat Au- thoris triplex votum	267		

I N D E X.

<i>Quæ</i> ibidem passus	ibid.	<i>Petrus</i> Maternum submisso baculo à morte suscitatur	139
<i>Othonis</i> mortui encomium	274	<i>Petrus</i> Simonem Magum ex volatu dejicit	139
<i>Otii</i> turpitude & taxa	7	<i>Petri</i> maculæ	140
P.			
<i>Pallia</i> varia	331	<i>Petri</i> incarceration & liberatio perfecta adumbrat peccatorem	202
<i>Pallium</i> Martini à Christo dilaudatum		<i>Phebotomia</i> Sacræ	95. 97
332. <i>Causæ</i> hujus	333	<i>Phebotomia</i> Sacrâ peractâ quid faciendum?	102
<i>Passionis</i> omina in Nativitate Domini	15	<i>Pictores</i> laudantur simul & taxantur	176
<i>Paulus</i> Lunæ comparatur	140	<i>Pictores</i> rogantur cur S. Jacobum cum baculo pingant? <i>causæ</i> hujus	177
<i>Paulus</i> Petro per omnia similis	141	<i>Pisces</i> rosis circumdati quid significant?	4
<i>Pauli</i> miracula	142	<i>Pisces</i> audiunt concionantem Antonium	117
<i>Pauli</i> Statua lachrymatur ante necem Andronici Comneni	142	<i>Pisci</i> sacro comparatur S. Anna	186
<i>Pauperes</i> taxantur	19	<i>Piscis</i> affus dicitur Christus atque Martyr Laurentius	186
<i>Paupertas</i> Christi in præsepi descripta	396	<i>Pisatores</i> facti supplices S. Annæ in egestate, mox grandem numerum piscium capiunt signatorum nomine S. Annæ	157
<i>Peroratio</i> Christi in præsepi ad superbos & avaros	396. seq.	<i>Piscibus</i> volantibus in freto Aniani similes sunt homines	285
<i>Peccatum</i> blasphemie quàm magnum	370	<i>Portiuncula</i> sacellum felix & nobilitatis	200
<i>Peccati</i> descriptio	80	<i>Portiuncula</i> festum cur secundâ die Aug. à Christo celebrari jussum?	201. 203
<i>Peccati</i> damna	81	<i>Processiones</i> variæ	33
<i>Pelvi</i> aureâ excœcatur Italia Rex Bernardus	160	Lamentabilis Messanensium	33
<i>Periculum</i> Aulæ	130	Humilis Romana	34
<i>Pericula</i> multiplicia hominum	285	<i>Processio</i> Constantinop. Majestate plena	34
<i>Pedem</i> abscissam Juveni restituit Antonius de Padua	122		
<i>Petro</i> & <i>Paulo</i> Statuæ ponendæ	135		
<i>Petrus</i> & <i>Paulus</i> 2. mundi luminaria	136		
<i>Petrus</i> Soli, <i>Paulus</i> Lunæ comparatur	137. seq.		
<i>Petri</i> miracula	138		

<i>Processio</i> admirabilis in magna Cana- ria	34	<i>Quid</i> significant 4. Venti Danielis	441. seq.
<i>Predicatores</i> taxantur	20	<i>Quid</i> offerendum SS. Trinitati	454
<i>Predicatores</i> in Festo Nativitatis Do- mini tacere jubentur	392	<i>Quid</i> sit cor contritum humiliatum & immaculatum?	455. seq.
<i>Prelati</i> taxantur	20	<i>Quid</i> sit homo?	456
<i>Prefagia</i> 12. ante ultima tempora	17	<i>Quid</i> fuerint Cœnæ philosophicæ Athenis?	461
<i>Presepe</i> Domini cathedra peccato- ribus prædicans Christi humilita- tem, paupertatem & amorem	394 seq.	<i>Quis</i> ab Orbe condito nobilissimus ac deliciosissimus bolus	462
<i>Pugillares</i> duo post necem Caliguæ inventi, quid denotarint	6	<i>Quale</i> spectaculum naturæ circa Rhe- gium sit Morgana?	401
<i>Pugillares</i> Lud. XII, Regis Galliæ, in quibus ad nomina inimicorum crux apposita	7	<i>Quomodo</i> Sancti fieri possimus	95
<i>Pulvis</i> Sympatheticus Dichbei	97	<i>Quomodo</i> vetus homo in novum sit transformandus?	95
<i>Purgatorii</i> pœnæ descriptæ	323		
<i>Purgatorii</i> pœna maxima, pœna da- mni	324	R.	
<i>Purgantium</i> animarum clamores & preces ad Vivos	324	<i>Radices</i> arborum sanguine hu- mano tinctæ reforescunt	97
<i>Purgatorii</i> animæ ad modum Gili- meris tria à vivis postulant	325	<i>Reliquia</i> variz nobis à B. M. V. in hoc mundo relicta	227
<i>Consolatio</i> animarum purgatorii	325. seq.	<i>Religio</i> Martyrium diuturnum	60. seq.
		<i>Religiosi</i> taxantur	21
		<i>Rugosa</i> Vetula A. A. pro Xenio datur	9

Q.

<i>Querele</i> damnatorum	47
<i>Querele</i> Christianorum	393
<i>Questiones</i> quædam curiosæ Ven. Be- dæ	462
<i>Questiones</i> intricatæ ratione Evan- gelisti de Visitatione B. M. V.	146
<i>Quid</i> peractâ sacra phlebotomia a- gendum	102

S.

<i>Sacellum</i> Portiunculæ felix & nobile	200
<i>Sacella</i> varia B. M. V.	227.
<i>Salomonis</i> magnificentia & divitiæ	196
<i>Salomoni</i> dicitur da huic locum	196
<i>Salomo-</i>	

<p><i>Salomonis</i> statuzæ Constantinopoli quomodo à Justiniano Imperatore illusum 196</p> <p><i>Salomoni</i> Affisiis etiam dicitur cede huic locum 196</p> <p><i>Salomonis</i> stultitizæ variæ in 700 reg, & 300 concubinis in adorandis Idiotis in tributis imponendis in petitione ad Deum } 197</p> <p><i>Sancti</i> varii incorrupti 295</p> <p><i>Sanctorum</i> preces defendant urbes & regna 800</p> <p><i>Sanctorum</i> festa cur instituta 304</p> <p><i>Sanctorum</i> patrocinia & miracula ubiq; nota & testata 304 & seq.</p> <p><i>Sanctorum</i> exempla nos incitant 307</p> <p><i>Sanctorum</i> Vita nos confundit 309</p> <p><i>Sancti</i> in Judicii die accusabunt & judicabunt nos 309 & seq.</p> <p><i>Sanctorum</i> gloria ineffabilis 313</p> <p><i>Sanctorum</i> gloria excellens, ob loci pulchritudinem, Societatem, & visionem Dei 314</p> <p><i>Sanguis</i> humanus affusus aridis Arborum radicibus reflorescere facit 97</p> <p><i>Sanguis</i> M. M. inflammat ad Martyrium 98</p> <p><i>Sanguis</i> Christi est balneum morborum 99</p> <p><i>Sanguis</i> M. M. ad virtutes informat 100 & seq.</p> <p><i>Sanguine</i> è Corpore S. Blasii M. decurrente dum quædam foeminæ oculos linirent, Martyrio fiunt dignæ 101</p> <p><i>S. Sebastianus</i> Martyrum maximus 25</p>	<p>cauzæ & rationes cur hoc. ibid. & seq.</p> <p><i>Sebastianus</i> bis pro Christo mortuus 28</p> <p><i>Sebastianum</i> ipse Deus honorari jussit 30</p> <p><i>Sebastiano</i> Romani ad avertendam pestem Altare erigere jubentur 30</p> <p><i>Senes</i> taxantur 38</p> <p><i>Signa</i> 12. præcedentia ultima tempora 17 expicata & applicata nostris temporibus 17 & seq.</p> <p><i>S. Sensuum</i> defectus & errores 386 & 389</p> <p><i>Solis</i> encomia } <i>Astrorum</i> Dux } <i>Radiis</i> beneficis in omnes } 138 <i>Abcondita</i> rimatur } <i>Maculæ</i> in eo } Hæc omnia applicantur S. Petro in conc. Petri & Pauli.</p> <p><i>Sollicitudo</i> Authoris circa laudes S. Antonii Paduani, 113</p> <p><i>Soles</i> tres tempore Augusti visi in cælo 13</p> <p><i>Somnia</i> Varia 18 & 2</p> <p><i>Statue</i> variis positæ 135</p> <p><i>Aristogotoni</i> & <i>Armodio</i> } <i>Astylo</i> <i>Crotoniatæ</i> } <i>Polydamæ</i> } <i>Porcio</i> <i>Catoni</i> } 135 <i>Claudio</i> <i>Marcello</i> } & <i>Flavio</i> <i>Josepho</i> } 136 <i>Beroso</i> } <i>Antonio</i> <i>Musæ</i> } <i>Horatio</i> <i>Coclitii</i> } <i>Statue</i> hæc cur positæ? <i>Statue</i> etiam ponendæ Petro & Paulo: & cur? ibidem</p>
--	--

X.

Xenia varia distributa concione prima per totum

Z.

Zelus S. Chrysofomi: Salutii & aliorum in concionando 85

Zelus Chrysofomi aduersus blasphemos 368

Errata emendanda.

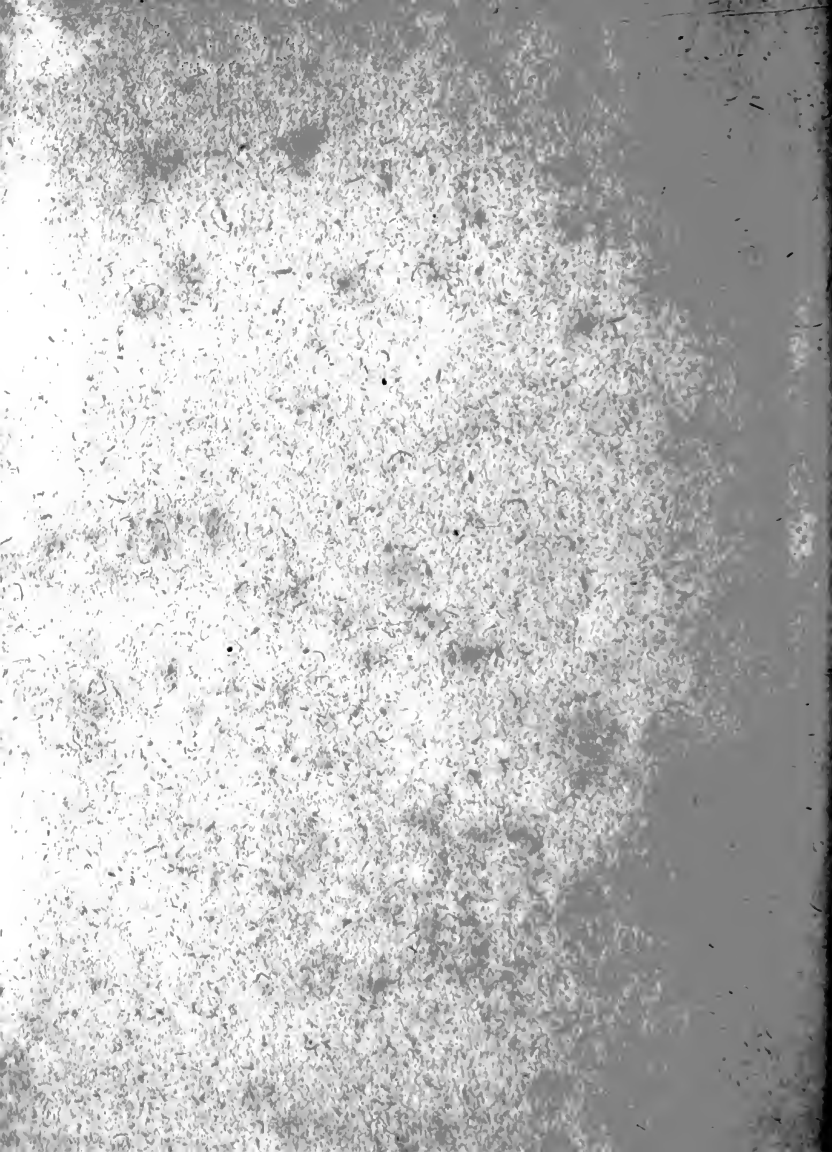
Fol. 12. *Furus* corrigi. *f*iturus fol. 19 *tricum* *triticum*. fol. 20 *lament* *lamenta*. fol. 24. *Cornucopiae* *Cornucopia* fol. 25. *dræcinthus* *præcinthus* 26. *Simeon* *Simeone* fol. 33. *uris* *vestris* fol. 33 *ciu*. *cius* fol. 34. *teneriffama* *Teneriffam* fol. 34. *obterpuit* *obtorpuit* fol. 24. *audator*. *audacior* fol. 33. *digidum* *digitum* fol. 34. *hæc*. *huc* fol. 35 *barbari*. *barbaris*. fol. 38. *feere*. *fuere*. fol. 39. *infirmate* *infirmate*. fol. 39 *ulciferentis* *ulciferentur* fol. 39 *diffolveret*. *diffolveretur* fol. 40 *efficacem* *efficacem* fol. 41 *aut* *quid* *operis* *aliquando* *patraffet*. *leg*. *aut* *quid* *operis* *boni* *aut* *Deo* *grati* *aliquando* *patraffet*. *fuæ* *votæ* *rotæ*. fol. 49 *nobis*. *vobis* fol. 54 *edere* *cedere*. fol. 55. *maculam*. *macula* fol. 55. *separem* *separem* fol. 56. *mal* *male* fol. 56. *rosam* *rotam*. fol. 60. *Adulterii* *Ascecterii* fol. 64. *Altitudine*. *Altitudinem* fol. 64 *abjece* *abjerci*. fol. 67 *Mannus* *Manus* fol. 69. *Mariz* *Maria* fol. 67. *lapicum* *lapidum*. fol. 71 *vimpetrabit*. *impetrabit* fol. 71 *disfrumpet* *disfrumper*. fol. 77 *apposuerunt* *opposuerunt*. fol. 79 *adora*. *adorna* fol. 79 *salutabit*. *salvabit*. fol. 79 *sed* *eduxit*. *se* *deduxit*. fol. 80 *rapit* *repiit* fol. 81. *pernetiatur* *perpetratur* fol. 91. *nomini* *nemini* fol. 90. *qui*. *quia*. fol. 95. *nhilum* *nilulum* fol. 95 *invidiosum*. *invidiosum* fol. 97. *Stephani* *Stevini* fol. 97. *Dichbæo* *Dickbæo*. fol. 97 *ex* *ex* fol. 98 *nigros*. *nigris* fol. 100. *velitis*. *vetitis* fol. 101 *veniz*. *venis*. fol. 101 *ille* *illæ* fol. 108. *inveni* *inveniam*. fol. 109. *amere*. *amare*. fol. 114. *sibivitam*. *sibi vitam* fol. 114. *Uti* *Uti* fol. 114. *veterii* *veterum* fol. 114 *ceerit* *averit* fol. 114. *suæva* *læva*. fol. 117. *confessus* *conversus* fol. 117. *quæ* *qui* fol. 117 *ostendit* *obtendit*. fol. 119 *caterna*. *caterva* fol. 119. *adderet*. *addederet* fol. 120 *gravatur*. *grævatur* fol. 121. *antemurum*. *antemurale* fol. 122. *tuam*. *tuam*. fol. 127. *alterat*. *alterat* fol. 125. *aramata*. *aromata* fol. 129 *austerea*. *austeritas* fol. 132 *Joannis*. *Ioannes* f. 133 *memoris*. *memores*. fol. 133. *hirfatæ* *hirutæ* fol. 133. *colore*. *colere*. fol. 133. *pollicem* *pellicem* fol. 138. *querquam* *quenquam* fol. 138. *vegetat* *vegetat* fol. 138. *decumbens* *decumbens* f. 139. *adpataffet* *adaptaffet* f. 140. *idololatrai* *idolatriæ* fol. 140 *cœcuriendat*. *cœcutiebant* fol. 150 *Salvataris*. *Salvatoris* fol. 154 *pervetantur* *pervertantur* fol. 150 *cororo* *corona*. fol. 160 *palp* *palpi* fol. 159 *digium* *digitum* fol. 159. *excutiendi* *excutiendi* fol. 170 *ulto* *ultra*. fol. 171. *venitarum* *vanitatum*. fol. 172. *conspiciendum* *conspiciendum*. fol. 175. *aspiciat*. *aspiciat* fol. 173. *obediabnter*. *obediabant ei*. fol. 179. *ad* *ac* fol. 181. *imitatur* *imitatus*. fol. 181. *pericus*. *percitus* f. 182. *obtemperant* *obtemperant* fol. 182 *missi*. *missi* fol. 182 *ac*. *ad*. fol. 182 *lignia* *ligna* fol. 184. *Gieri*. *Giezi*. fol. 184. *tuæ*. *suæ*. fol. 186. *Joannas* *Joannis*. fol. 187 *geminis* *geminis*. fol. 187 *venient* *veniet*. fol. 188. *vitis* *vilis* fol. 198. *domino*. *domo* fol. 199. *leprofus* *leprosus*. fol. 232. *iis* *is*. fol. 232. *varriis*. *variis* fol. 224. *patrendum* *patiendum* f. 234. *Romæ*. *Romanorum*. f. 236. *quasi* *passi*. f. 236 *extendita*. *extendite* f. 236 *ica* *ita*. fol. 236 *rudam*. *nudam*. fol. 247 *novissimus* *novimus* fol. 248. *sui* *sin* fol. 250 *præteret* *præteret* fol. 251 *ille* *tam* *illatam*. fol. *vacat*. *vacet*. fol. 247. *percunctum* *perunctum* fol. 258 *tinc* *hinc*. fol. 259 *tre* *tres*. fol. 270 *Gregorii*. *Georgii* fol. 275 *Minoris* *Minoris* fol. 275. *Michael*. *Michol* fol. 277. *fores* *frons*. fol. 280 *prodigium*. *prodigium* fol. 281. *frænum* *foenum* fol. 182 *frequentur* *frequenter*. fol. 282 *amplexenter* *amplexentæ*. fol. 282. *confinar*. *consonat* fol. 282. *dum* *dum*. fol. 289. *fortiter* *fortior*. fol. 294. *nullus* *nullis*. fol. 297 *Tubam* *Tumbam* fol. 297. *verificatem* *verificatum*. f. 301. *navibus* *navibus*. f. 308. *Mart*. *Martyrii* fol. 308. *algenam* *lagenam* fol. 356 *diversum* *concionatorem* *diversorum* *concionatorum* fol. 357. *tribulationem*. *retributionem*. fol. 384 *communis* *communiter*. fol. 395. *finitam*. *infinitam*. fol. 397. -- *ut* *fol*. 398. *est* *&c*. fol. 401. *adorendum*. *adornatum*. fol. 405 *legi*. *lege*. fol. 406 *sermocinantis*. *sermocinationis* fol. 417 *f* *apulis*. *scopulis*. fol. 418. *trepedianter*. *trepidantes* fol. 420 *an*. *ad* fol. 425. *Doctorem* *Doctorum* fol. 442. *navia*. *navigia*. fol. 445 --- *in* *scyllas* fol. 447 *araconum* *draconum* fol. 457. *Sthruktionius*. *Scruthionum*. fol. 447. *extinuit*. *extimuit*. fol. 452. *profuadem*. *profundum*.

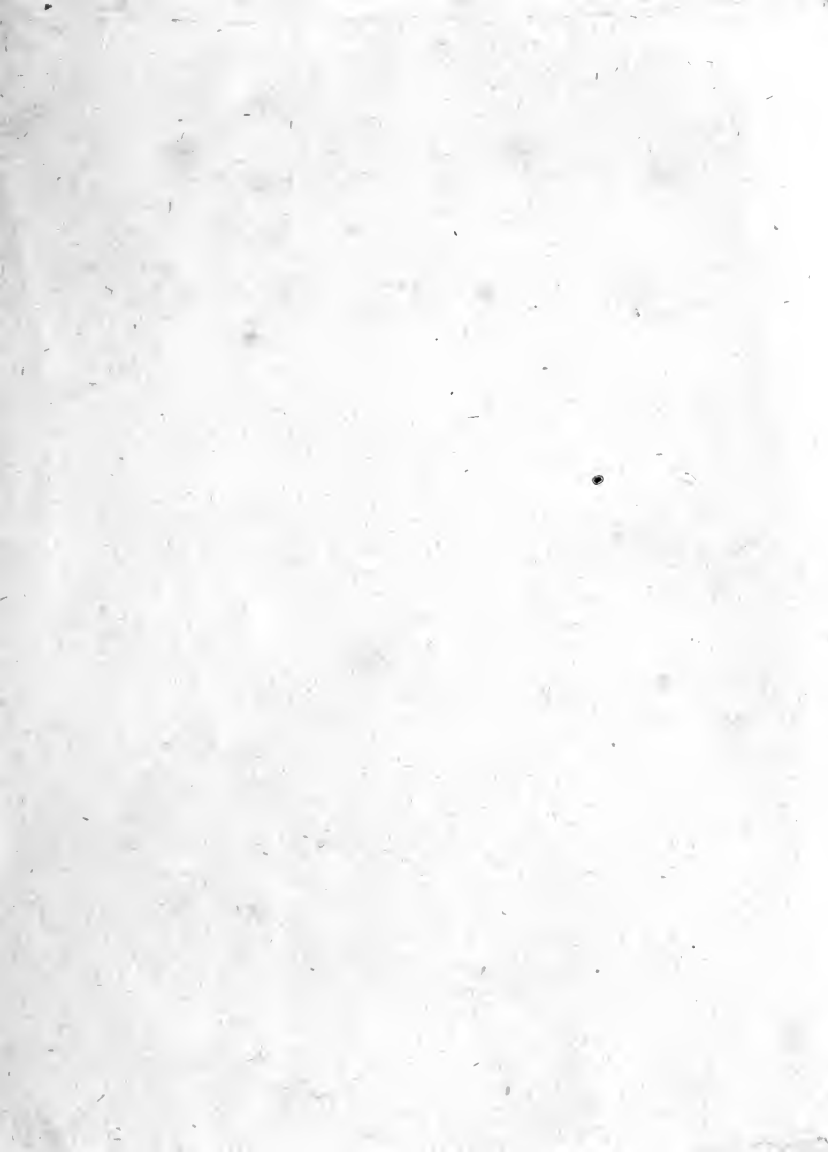
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

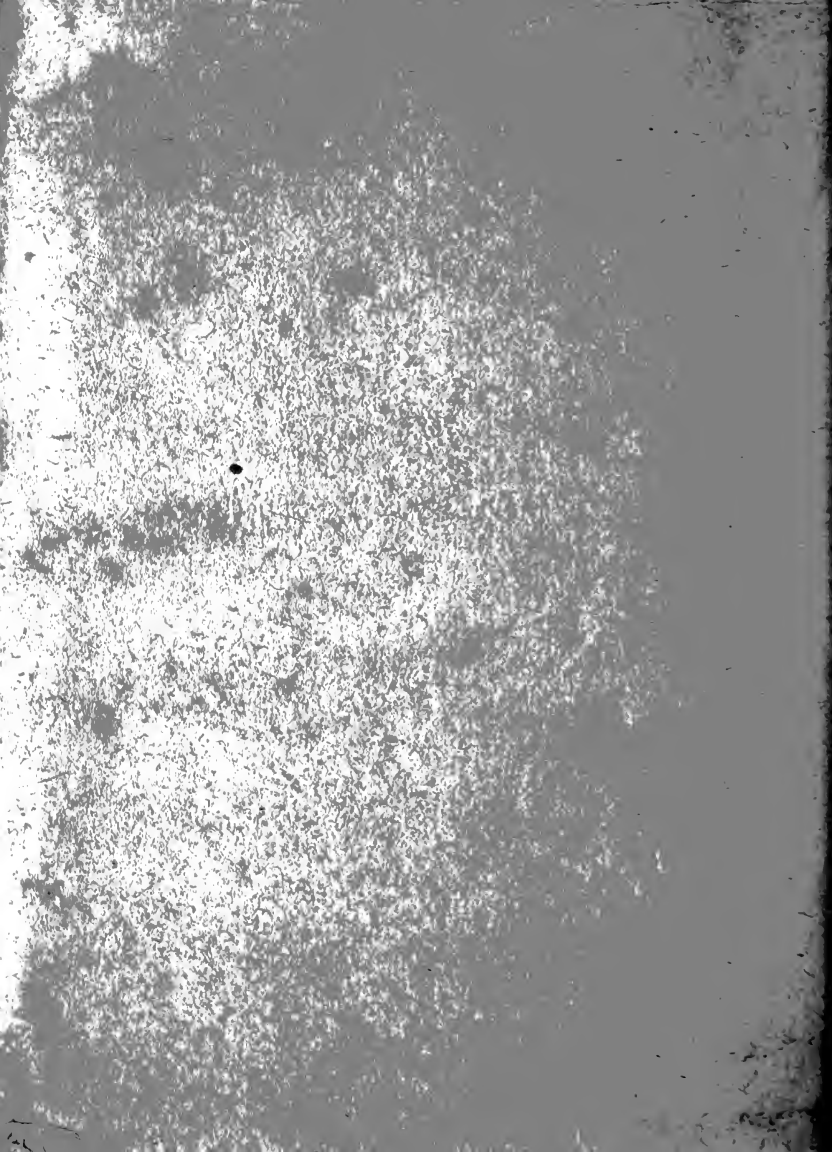
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
OFFICE OF THE DEAN
540 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3300
FAX: 773-936-3301
WWW.CHICAGOEDU.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
OFFICE OF THE DEAN
540 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3300
FAX: 773-936-3301
WWW.CHICAGOEDU.EDU

WILLIAM SALLOCH
Pines Bridge Road
Ossining, New York

